

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE
SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(H. 1084-1087/M. 1673-1677)
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

VELİ İLKER DAĞSEVER

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. SİBEL KAVAKLI KUNDAKÇI

KASTAMONU 2017

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H. 1084-1087/M. 1673-1677)

VELİ İLKER DAĞSEVER

DANIŞMAN	YRD. DOÇ. DR. SİBEL KAVAKLI KUNDAKÇI
JÜRİ ÜYESİ	YRD. DOÇ. DR. FAHRİ MADEN
JÜRİ ÜYESİ	YRD. DOÇ. DR. GÜNER DOĞAN

KASTAMONU 2017

TEZ ONAYI

VELİ İLKER DAĞSEVER tarafından hazırlanan “2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H. 1084-1087/M. 1673-1677)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde savunulmuş ve oy birliği / oy çokluğu ile Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Sibel KAVAKLI KUNDAKÇI

Kastamonu Üniversitesi

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Fahri MADEN

Kastamonu Üniversitesi

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Güner DOĞAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi

06/07/2017

Enstitü Müdürü Prof. Dr. DURAN AYDINÖZÜ

TAAHHÜTNAME

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildirir ve taahhüt ederim.

İmza

VELİ İLKER DAĞSEVER

ÖNSÖZ

XVII. yüzyılın ikinci yarısında Kastamonu'nun idâri, hukûki, iktisâdi ve sosyal hayatına dair bazı tespitlerde bulunmak amacıyla 2 Numaralı ve H. 1084-1087/M. 1673-1677 tarihli Kastamonu şer'îyye sicili defteri transkripsiyon ve belge çözümlemesi yapılarak Kastamonu tarihi aydınlatılmaya çalışılmıştır.

“2 Numaralı Kastamonu Şer'îyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi H. 1084-1087/M. 1673-1677” adlı tez giriş ve 3 bölümden oluşmaktadır. Tezin giriş bölümünde Osmanlı Devleti'nde İslam hukuku, şer'îyye mahkemeleri, şer'îyye sicillerinin tarihsel süreç içerisindeki durumu ve son yıllarda önem kazanan şehir tarihleri hakkında yapılmış ilk çalışmalar hakkında genel bir açıklama yapılmak suretiyle bahsedilmiştir.

I. Bölümde kadı, mahkeme, mahdar, sicil ve sakk-ı şer'î kavramları, sicillerde kadılar tarafından tutulan ve merkezden gönderilen kayıtlar, sicillerdeki diğer belgeler, şer'îyye sicillerinin Türk tarihi açısından önemi, Kastamonu şer'îyye sicilleri defterleri hakkında genel bilgiler ve bu defterlerle ilgili yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir.

II. Bölümde defterdeki belgelerin özetleri verilmiştir. III. Bölümde ise 2 numaralı sicil defteri ışığında Kastamonu'nun idari, hukuki, iktisadi ve sosyal yapısı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Defterin transkripsiyonu hacim kaygısından dolayı yazı puntolarında küçültme ve satır aralığında daraltma yapılarak ekler kısmına dâhil edilmiştir.

Öncelikle bu çalışmanın ortaya çıkmasında ilgi, destek ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım saygı değer hocam Yrd. Doç. Dr. Sibel Kavaklı Kundakçı'ya, maddi-manevi her zaman yanımda bulunan annem Hatice Dağsever'e ve arkadaşım Süleyman Han'a içtenlik ve saygıyla teşekkürlerimi sunarım.

Veli İlker DAĞSEVER

Kastamonu, Haziran, 2017

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

2 Numaralı Kastamonu Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi
(H. 1084-1087/M. 1673-1677)

Veli İlker DAĞSEVER

Kastamonu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Ana Bilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sibel KAVAKLI KUNDAKÇI

Gerek Osmanlı tarihi gerekse yerel tarih araştırmaları açısından şer‘iyye sicilleri birinci derecede öneme sahiptir. Kadılar, merkezi idarenin yazışmaları yanında, halkın şikâyet ve dilekleri, mahallî idarelere ait hukukî düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümler, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadî hayatını yansıtan mahkeme kararlarını kayıt altına almıştır. İşte şer‘iyye sicilleri adıyla bilinen bu defterler incelenmeden Osmanlı Devleti’nin siyasî, idarî ve sosyal tarihi tam olarak aydınlatılamayacaktır. Yine şehir tarihleri ve muhtelif bölgelerdeki mahallî hayata ait ilmî araştırmaların birinci derecede kaynağı da şer‘iyye sicilleridir.

İncelediğimiz 2 Numaralı Kastamonu Şer‘iyye Sicili H. 1084-1087/M. 1673-1677 defterinde 423 kayıt bulunmaktadır. Bunların önemli bir kısmını hüccet ve i‘lâm belgeleri oluşturmaktadır. Ayrıca ferman, berat, buyruldu, mektup, temessük, vakfiye, defter ve tereke kayıtları da defterde bolca mevcuttur. Bu belgelerden yola çıkarak Kastamonu’nun sosyo-ekonomik, kültürel, hukuki ve idari manada nasıl bir durum arz ettiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Tezin transkripsiyon kısmında her varak’a ve varaktaki belgelere birer numara verilmiş olup aynı yöntem araştırmanın daha pratik bir şekilde yapılması için belge özetleri bölümünde de uygulanmıştır.

Çalışmamızın ana kaynağını oluşturan 2 Numaralı Kastamonu Şer‘iyye Sicili H. 1084-1087/M. 1673-1677 ve Kastamonu’ya ait diğer sicil defterleri Kastamonu Üniversitesi Merkez Kütüphanesi’nde 12 adet DVD’ye kayıtlı olarak dijital halde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kastamonu, Şer‘iyye Sicili, Kadı, Kastamonu Tarihi

2017, sayfa: IX+232

ABSTRACT

MSc. Thesis

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF KASTAMONU COURT RECORD NUMBER 2

(H. 1084-1087/M. 1673-1677)

VELİ İLKER DAĞSEVER

Kastamonu University
Institute Of Social Sciences
Department of History

Supervisor: Assist. Prof. Sibel KAVAKLI KUNDAKÇI

Court records have high importance in terms of both Ottoman history and local history. Along with the correspondences of central administration, Judges recorded the complaints and requests of the public, royal decrees and verdicts belonging to local administration known as judiciary arrangements and above all court decisions reflecting the social and economic life of the place it belongs to. That is the reason why it is impossible to clearly enlighten the social, political and administrative history of The Ottoman State without first analysing these accounts known as court records. Besides, court records are primary source of scientific research pertaining to the local lives in the country and also source of city histories highly popular today.

There are 423 records in number two Kastamonu court records 1084-1087 Hijri / 1673-1677 Gregorian. Which we study on “hüccet”, “i’lâm” documents constitute most of these. Furthermore, “edict”, “berât”, “buyruldu”, “letters”, “temessük”, “vakfiye”, “notebook”, “estate” records are also largely available. Based on these documents we have tried to determine social-economic, cultural, legal and administrative situation of Kastamonu. Each paper and documents in papers have been given numbers and the same method has been applied in the documents summary section to make the researce more practical.

Number two Kastamonu court records 1084-1087 Hijri / 1673-1677 Gregorian, which is the main source of our study and other registrybooks that belong to Kastamonu are kept in the central library of Kastamonu University in twelve DVD as a microfilm.

Key words: Kastamonu, Court of Record, Muslim Judge, Kastamonu’s History

2017, pages: IX+232

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	Sayfa IV
ÖZET	V
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	IX
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM

1. KADI, MAHKEME, ŞER‘İYYE SİCİLLERİ	4
1.1. Kadı.....	4
1.2. Mahkeme	8
1.3. Şer‘iyye Sicilleri.....	9
1.3.1. Şer‘iyye Sicillerinde Tutulan Kayıtlar.....	12
1.3.1.1. Şer‘iyye sicillerinde kadı tarafından tutulan kayıtlar	13
1.3.1.2. Şer‘iyye sicillerinde merkezden gönderilen kayıtlar	17
1.3.1.3. Şer‘iyye sicillerindeki diğer belgeler.....	24
1.4. Şer‘iyye Sicillerinin Türk Kültür Tarihi Açısından Önemi.....	25
1.5. Kastamonu Şer‘iyye Sicilleri.....	26

II. BÖLÜM

2. 2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE SİCİLİ	32
2.1. Belge Özetleri.....	182

III. BÖLÜM

3. 2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	183
3.1. Kastamonu’da İdâri Teşkilatlanma ve İdâri Görevliler	182
3.1.1. Kastamonu’ya Bağlı İdari Birimler	193

3.1.1.1. <i>Kazâlar</i>	193
3.1.1.2. <i>Nâhiyeler ve bağı köyler</i>	196
3.1.1.2.1. <i>Akkaya nâhiyesine bağı köyler</i>	196
3.1.1.2.2. <i>Kuzyaka nâhiyesine bağı köyler</i>	197
3.1.1.2.3. <i>Karasu nâhiyesine bağı köyler</i>	197
3.1.1.2.4. <i>Sinop nâhiyesine bağı köyler</i>	198
3.1.1.2.5. <i>Orta nâhiyesine bağı köyler</i>	198
3.1.1.3. <i>Divânlar</i>	198
3.1.1.4. <i>Diğer köyler</i>	198
3.1.1.5. <i>Mahalleler</i>	200
3.2. Sosyal Yapı	202
3.3. Ekonomik Yapı	215
3.3.1. Vergiler	216
3.3. 2. Meslekler	217
3.3.3. Hayvan İsimleri ve Fiyatları	218
3.3.4. Sosyal Yaşamda Kullanılan Eşyalar	219
3.4. Kültürel Yapı.....	222
SONUÇ	224
KAYNAKÇA	227
EKLER	232
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
AÜDTCF	: Ankara Üniversitesi Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
E.T.	: Erişim Tarihi
H.	: Hicrî Tarih
Haz.	: Hazırlayan
İÜEF	: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
KŞS.	: Kastamonu Şer'iyeye Sicilleri
M.	: Miladî Tarih
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Neşr.	: Neşreden
OA	: Osmanlı Araştırmaları
OSAV	: Osmanlı Araştırma Vakfı
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
T.V.Y.Y.	: Tarih Vakfı Yurt Yayınları
TA	: Türk Ansiklopedisi
TDAV	: Türk Dünyası Araştırma Vakfı
TTK	: Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca devletlerin kuruluşları ile yıkılışları arasında geçen süre incelendiğinde, yakın ve uzak komşuları arasında sayılamayacak kadar askeri ve siyasi olayın yaşanmış olduğu görülecektir. Osmanlı Devleti'nde de çok sayıda savaş, barış ve çeşitli siyasi olaylar yaşanmış ve asırlarca süren hükümrancılık dönemi son bulmuştur. Tarihçilerin uzun çalışmalar neticesinde kaleme aldıkları değerli eserler, askeri ve siyasi konularda bilgilenmemizi sağlamaktadır. Fakat merkezi idareyi esas alarak hazırlanan bu eserler taşra ve toplumun yaşam biçimi hakkında aydınlatıcı bilgi vermekten uzaktır.

İmparatorluk sınırları içinde yaşayan halkın olayların dışında olduğunu, savaşların ve barışların sonuçlarından etkilenmediğini düşünmek imkânsızdır. Şöyle ki doğuda ve batıda geniş sınırlara ulaşmış Osmanlı topraklarında çeşitli din, dil, ırk ve mezhepten çok sayıda insan yaşıyordu. Aynı kültüre sahip olan nüfus, olayların gelişmesinden farklı etkileneceği gibi ekonomik koşullar da merkezde ve taşrada ayrı sonuçlar doğuracaktı. Osmanlı kronikleri bize çok değerli bilgiler ulaştırmasına rağmen, devlete asker veren, vergi ödeyen ve her türlü kaynağı sağlayanlardan, olayların maddi ve manevi yükünü taşıyanlardan, köy ve kent nüfusundan, onların yaşam biçimi ve gündelik hayatından sınırlı bilgi vermektedir.¹ İşte bu noktada siciller önem kazanmaktadır. Mustafa Çağatay Uluçay, özellikle devlet arşivlerinin boş bıraktığı alanları dolduran bir unsur olarak sicillerin kullanılmasının önemini vurgulamakta, sicillerin bürokratlar ve ulemâ dışında halkın günlük yaşamını yansıttığını özellikle belirtmektedir.²

Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren bağlı bulunduğu İslam dininin gereklerine göre bir hukuk sistemi kabul etmiş, esas itibariyle şeriatın üstünlüğü ilkesini benimsemiştir.³ Osmanlı hukukunun temelini şer'î hukuk oluşturmuyordu ve kurallar Kuran'dan alındığı için değişmezlik özelliği taşıyordu.⁴ Bununla birlikte Osmanlılarda kamu hukukunda görülen boşluğun doldurulması için şer'î hukukun

¹ Halime Doğru, **Bir Kadı Defterinin Işığında Rumeli'de Yaşam**, Kitap Yayınevi, İstanbul 2007, s. 9.

² Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", **DİA**, C. XXXIX, Ankara 2002, s. 10-11.

³ Halil İnalcık, "Şer'i'at ve Kanun, Din ve Devlet", **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, İstanbul 2000, s. 39-46.

⁴ Doğru, a.g.e., s. 10.

yanında örfi hukuk da gelişmiştir. Eski Türk devletlerinden gelen idarecilik geleneği ile fethedilen ülkelerin bazı vergilerinin benimsenmesi, milli veya örfi denilebilecek bir hukuk sisteminin de birlikte kullanılmasını gerektirmiştir.⁵ Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarından itibaren İslam hukukunun açık bir hüküm koymadığı durumlarda örfi hukuk kuralları kullanılmış, padişahların irâde ve fermanları örfi hukuka göre hazırlanmıştır. Ancak Osmanlı padişahları hukuk kuralları koyarken, hatta önemli politik kararlar alırken fakihlere danışmışlar, daha sonra aynı amaç için şeyhülislamlık⁶ makamını kurmuşlardır. Kanun yapanlar, koydukları kanunun İslam şeriatına uygun olduğundan emin olmak için her zaman dini otoritenin fikrini almak zorunda olduklarını hissetmişlerdir.⁷ Fatih'ten sonra, Osmanlı tarihinde yönetime ait alanlarda kanun yapma faaliyeti padişaha özgü sayılmıştır.⁸ Çünkü İstanbul'un fethi ile birlikte padişahın otoritesinin güçlenmesiyle merkezî imparatorluk kurulmuştur.⁹ Son olarak Osmanlı imparatorluğu İslam hukukunu kendi hâkimiyeti altında geniş bir alanda ve çok sayıda millet ve toplumlara uygulamış, böylece dünyada bir benzeri olmayan şer'îyye sicilleri ortaya çıkmıştır. Bu sebeple sicil defterleri, gerek hukukî gerekse diğer alanlarda orijinal bir kaynak niteliğindedir. Tezimiz de bu kaynak üzerine olup çalışmamızda 2 Kastamonu Şer'îyye Sicili değerlendirilecektir.

İncelemiş olduğumuz Kastamonu Şer'îyye Sicili defterinin mikrofilm başlığında şu bilgiler bulunmaktadır:

Kod: MŞH. ŞSC. d. (Meşihat/Şer'îyye Sicili/Defterleri)

Sıra numarası: 5939

Orijinal numara: 2

Başlangıç tarihi: 1084

Bitiş tarihi: 1087

Cildli, ebrusuz

⁵ Yusuf Halaçoğlu, **XIV-XVI. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı**, Ankara 1995, s. 118-124.

⁶ Şeyhülislamlık makamı hakkında daha geniş bilgi için bkz. Mehmed İpşirli, **DİA**, C. XXXIX, İstanbul 2010, s. 91-96., ve İ. Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı**, TTK, Ankara 1988, s. 173-214.

⁷ İnalçık, a.g.e., s. 39.

⁸ Doğru, a.g.e., s. 11.

⁹ Halil İnalçık, **Osmanlı Tarihinde İslâmiyet ve Devlet**, Türkiye İş Bankası, 2. Basım (Temmuz) İstanbul 2016, s. 65.

Ebadı: 14 X 40

Numaralama usulü: Varak usulü

Toplam sayfa sayısı: 188

Numaralı boş sayfalar: 118-127

Açıklama: Defterin 128-188 sayfaları arası tersten ciltlenmiştir.

Defterin diğer fiziki özellikleriyle ilgili şu bilgiler verilebilir: Defter genel olarak sayfa ve belge düzeni açısından oldukça iyi olup 118. ve 127. sayfaların bir kısmı boştur. Diğer taraftan belgelerin çoğunda belge numarası kaydedilmemiştir. Ayrıca sayfa numarası verilirken 117. sayfadan 128. sayfaya geçilmiştir. 128 ve 129. sayfalar 60. varak olup defterin buradan sonraki sayfaları tersten ciltlenmiş olduğu için sayfaya sığmayan son belgelerin devamı bir sonraki sayfada değil de bir önceki varaktaki ilk belgenin hemen önünde yer almaktadır. Bu durum transkripsiyon kısmında belirtilmiş olup şu belgelerde böyle bir sorun görülmektedir: 61/6, 62/6, 63/4, 64/6, 67/4, 68/7, 70/5, 72/8, 76/9, 81/4, 83/5, 86/5, 88/6. 128. sayfanın başına 399 sayısı yazılmış olup bu sayı muhtemelen defterdeki belge sayısını belirtmek içindir. Fakat bizim tespitimize göre toplam belge sayısı 423'tür. Defterin ilk ve son belgelerinin sene kısımları silik olup ilk belgede (silik)-5¹⁰ yılının Zilkade Ayı'nın 15. günü, son belgede ise (silik) yılının¹¹ Rebiülevvel Ayı'nın 24. günü kayıtlıdır. Defter genel olarak Hicri 1084-1087, Milâdi 1673-1677 tarihlerini içermekte olup en eski tarihli belge (79/2), H. 10-20 Zilkade 1027, M. 29 Ekim, 8 Kasım 1618'dir.

Çalışmada izlenecek yöntem, belge çözümü tarzında ve şer'iyye sicili defterinin transkribe edilerek muhtevası itibariyle tasnifi ve bu verilerden hareketle bir takım tespitlerde bulunmak şeklinde olacaktır. Defterde rika, talik, nesih, divani, celi ve siyakat yazıları görülmüştür. Belgelerde okunamayan kısım "...(?)" işareti, silinmiş bölümler "(silik)" olarak ve okunup da emin olunamayan kelimelerde "(?)" şeklinde gösterilmiştir. Çeviride transkripsiyon işaretleri olarak hemze ('), ayın ('), nazal (ñ) ve uzun (â), (ā), (î), (û) kullanılmıştır.

¹⁰ Kastamonu Şer'iyye Sicili, Varak 1, Belge 1 (KŞS., 1/1 şeklinde gösterilecektir.) KŞS., 1/1.

¹¹ KŞS., 90/1.

I. BÖLÜM

KADI, MAHKEME, ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. Kadı

Şer'îyye sicilleri kadıların mahkemede tutmuş oldukları kayıtlar olduğu için kadı ve mahkeme konusunu öncelikle izah etmek gerekmektedir. Bu durum şer'îyye sicillerini ve içeriğini daha iyi anlamamızı sağlayacaktır. Kadılık¹² İslam Ortaçağında ortaya çıkan bir idari ve adli görevdir. İslam Devleti'nde hâkimlik görevini ilk olarak yürüten bizzat Hz. Muhammed'in kendisi olmuştur. İlk dört halife devrinde de hâkimlik halifenin görevlerinden birini teşkil etmekteydi. Az zamanda devletin sınırlarının genişlemesi ve bürokratik işlemlerin artması, yargı alanında da bir görev paylaşımını gerektirmiştir ki, bu yargı görevinin halife tarafından *niyabet* usulüyle tevcihi demektir. Halife Ömer ilk olarak Medine'ye *Ebu'l-Derda'yı*, Basra'ya da ashabdan *Şarih'i*, Kûfe kadısı olarak da *Ebu Musa el-Aşar'ı* tayin etmiştir. İslam hukukunun merkezinde yer alan kadılık, Osmanlı Devleti'nde genişleyen yetkileriyle son Osmanlı çağına kadar en önemli mülki amir ve yargıçtır.¹³

Nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan Osmanlı ülkesinde hukuki ve şer'î davalar, ulema sınıfından olan kadı tarafından “Mahkeme-i Şer'îyye”de görülüyordu.¹⁴ İlk dönemlerde, sancağı idare etmek için iki yetkili yönetici tayin edilmiştir. Bunlardan biri Bey, yani ilk zamanlarda subaşı ki sultanın icraî otoritesini temsil eder, diğeri de hukukî otoriteyi temsil eden kadıdır.¹⁵ Kelime olarak “hükmetmek, hüküm vermek, idare etmek, yargılamak” manalarına gelmekte olan kadı, Osmanlı'da şer'î ve örfi hukukun uygulayıcısı olması yanı sıra devlet emirlerini de yerine getiren yönetim ve hukuk adamı kimliğine sahip yetkili idi.¹⁶ Kadılara, hâkim veya hâkimü's-şer' de denmekteydi.¹⁷ Osmanlı Devleti'nde kuruluş yıllarından itibaren memleket dâhiline ve fethedilen yerlere birer kadı tayin edilmiştir. Bu uygulama Osmanlıya

¹² Daha geniş bilgi için bkz., Fahrettin Attar, “Kadı”, *DİA*, C. XXIV. İstanbul 2001, s. 66-69., İlber Ortaylı, “Kadı”, *DİA*, C. XXIV. İstanbul 2001, s. 69-73., İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Kronikkitap, İstanbul 2016.

¹³ Ortaylı, a.g.e., s. 19-20.

¹⁴ Doğru, a.g.e., s. 11.

¹⁵ İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Cedit Neşriyat, Ankara 2008, s. 251.

¹⁶ Ahmed Cihan, *Reform Çağında İlimiye Sınıfı*, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul 2004, s. 47.

¹⁷ Ahmed Akgündüz, “İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri”, *İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S. 14, 2009 (Ekim), s. 13-48.

Selçuklulardan geçmiştir. Anadolu Selçuklu Devleti'nde memleketin şer'i ve hukukî işlerine kadılar bakarlardı. Hükümler (fetvalar) Hanefî fıkıhı üzere verilirdi. Memlekette askeri sınıfa ve halka mahsus olmak üzere ayrı ayrı hâkimler vardı. Aynı durum Osmanlılarda da görülmekteydi.¹⁸ Diğer taraftan Osmanlı dönemi hukuk uygulamasında yükseliş dönemlerinde Hanefîlik büyük bir ilgi görmüş ve vilâyetlerdeki kadıların vereceği hukukî kararlarda Hanefî fakihlerin görüşlerinin esas alınması istenmiştir.¹⁹

Osmanlı Devleti'ne gelinceye kadar, İslam devletlerinde hukuk alanında çeşitli ilerlemeler olup fıkıh konusunda son noktaya ulaşıldığı anlayışı hâkimdi. Fakat Osmanlı'nın geniş bir coğrafyada özel şartlar altında ilerlemesi ve gelişmesi, şeriatı aşan bir hukuk düzeni ortaya çıkarmıştı.²⁰ Bu durum bazı hukukçuların tepkisini de çekmişti. Burada Osmanlı'nın yerel halkın hukuk anlayışını koruduğunu ve onu da adalete dâhil ettiğini unutmamalıyız.

Kadılık makamı sıradan bir memuriyet olmayıp bu makama seçilecek olanların belirli özellikleri taşımaları gerekirdi. Genel itibarıyla kadılarda aranan vasıfları²¹ şöyle sıralayabiliriz.

- a) Kadıların ehliyetli olmaları yani akıllı ve hür olmaları şarttı. Küçük, bunak, kör, sağır ve dilsiz olanlar kadı olarak görevlendirilmezdi.
- b) Kadıların Müslüman olmaları şarttı. Ancak Osmanlı hukukçuları zimmînin zimmîye kadılık yapmasını caiz görmüşlerdir. Nizamiye mahkemelerindeki zimmî üyelerin meşruiyeti buna dayanmaktaydı.
- c) Had ve kısas cezalarıyla ilgili davalar dışında kadıların erkek veya kadın olması fark etmezdi ama uygulamada kadın kadıya rastlanmamıştır.
- ç) Bütün bunların yanında kadıların yerli yerinde hüküm verebilen, anlayışı kuvvetli, dürüst, güvenilir, şahsiyet sahibi, sağlam iradeli, hukuki meselelere ve yargılama

¹⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal**, TTK, Ankara 1988, s. 122.

¹⁹ Sönmez Kutlu, **Türk Müslümanlığı Üzerine Yazılar** (Hanefîlik-Maturîdîlik-Yesevîlik), Ötüken Neşriyat, İstanbul 2017, s. 59.

²⁰ Halil İnalcık, Seçme Eserler-II, **Devlet-i Aliyye**, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmaları-I, Klasik Dönem (1302-1606): Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim, Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul 2010, s. 227.

²¹ Kadılarda aranan şartlar ve uymaları gereken temel esaslar hakkında ayrıca bkz. Ahmed Akgündüz, **Şer'îyye Sicilleri**, T.D.A.V., C. I, İstanbul 1998, s. 70-71.

usulüne vakıf ve kendisine gelecek davaları şer-i şerife göre karara bağlayacak yeterlilikte olmaları gerekmektedir.²² Ayrıca Osmanlı adalet anlayışında geometri ve matematik bilmeyen birisinin kadı olamayacağı anlayışı var olup sebebi ise geometrinin kadılara hüküm verirken daha isabetli ve davanın selâmeti açısından daha sağlıklı hüküm vermesine yardımcı olmasıdır.

Osmanlı kadısı memuriyet itibariyle daha önceki İslami dönemlerdeki meslektaşlarına göre daha geniş yetkilerle donatılmıştır. Mülkî, beledî, malî askerî ve adlî sahaları kapsayan görevleri göz önüne alınırsa onun kadar geniş bir görev alanı bulunan başka bir memur olmadığı gibi memuriyet alanı ve şahsiyeti onun kadar çeşitli olanı da yoktur. Kadı ilmiye sınıfından olup şer'î hukuk adamıdır. Ancak mülkî erkân içindedir. Bütün yönetici zümre gibi askeri sınıfın bir üyesidir ve vergiden muaftır. Müslüman halkın merkeze karşı sözcüsüdür. Meselâ pazar yerlerinin değiştirilmesi, bazı derbentçi muafiyetinin talebi ve gereği gibi durumlarda halk adına merkeze bu talebi arz ederdi. Gayr-i müslim ahalinin yaşayışına dahil yoksa da o zümrenin de hukukunu gözetmek ve malî yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğine dikkat etmek zorundadır.²³

Medreseyi bitiren kadı aday/*danişmend*, kazaskerliğe müracaattan sonra bir nevi stajyer olan *mülâzemet* için önemli sancaklara mevleviyet payeli kadılar yanına gönderilir ve *mülâzemet* devri sonunda (3 ya da 5 yıl) İstanbul'a gelirdi. Daha sonra yapılan imtihanı geçen kadı adayları en alt kademedeki kazalardan birine tayin edilerek mesleğe başladılar.

Gittikleri yerlerde görev süreleri sınırlı idi. Kuruluş yıllarındaki durumları hakkında çok kesin bilginiz yoksa da XVI. asırda 3 yıl daha sonra 2 yıl, XVII. asrın sonlarında ise 1 yıl süre ile kadılık yapıldığını görmekteyiz. Yalnız 1 yıllığına tayin edilenler mevleviyet denilen büyükşehir kadılıklarıydı ve görev süreleri 2 yıldan 20 aya indirilmişti. Bunun sebeplerini şu şekilde açıklamak mümkündür. Öncelikle, bir bölgede uzun süre kalan kadı, bilimsel açıdan kendini yenileyemez ve verimli olamazdı bu bakımdan ilim yapması ve daha çok faydalı olması için merkeze çekilir

²² Abdullah Saydam, **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Kitabevi, İstanbul 2014, s. 296-297.

²³ Ortaylı, a.g.e., s. 264-265.

ve müderrislik yapardı. Ayrıca yine bir bölgede uzun süre kalan kadı bölge insanını tanıyacak, böylece dost olduğu insanların bir gün mahkemeye işleri düştüğünde ise istese de tarafsız kalamayacaktı. Diğer bir sebep ise, medrese mezunlarına yeteri kadar iş bulunamadığında nöbetleşe hizmet yolunun seçilmesiydi. Görev süresi sona eren yani *ma'zul*²⁴ olan kadı, yeni görev alıncaya kadar İstanbul'da beklerdi.²⁵ Görevlerinde yükselmek isteyen kadılar, öncelikle vazifede bulundukları sancaklardan merkeze, İstanbul'a dönerek bir süre daha eğitim görürler ve müderrislik yaparlardı. Bu müderrislikten sonra eyalet kadılığı, İstanbul kadılığı, Anadolu kazaskerliği yaparlardı. Buradan terfi edenler de ilk olarak Rumeli kazaskeri sonrada Şeyhülislam olurlardı.²⁶

Kadı sancağa atandığında kaza merkezi veya şehirde özellikle büyük olanlarında *mahkeme* denilen bir daire vardı ki, bu, çok zaman kadının oturduğu evi ile yan yana, bazen de büyük caminin içinde ve yahut yanındaydı.²⁷ Ayrıca kadılar bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini ifa ederlerdi.²⁸ Kadılar hem mülki hem de idari alanlardaki bu kadar işi elbette ki yardımcıları vasıtasıyla icra ediyorlardı. Bir mahkeme de öncelikle kadı adına duruşmaları idare eden naipten başka, birkaç kâtip, hademe/hüddâm, muhızır, muhızırbaşlar ve her gün duruşmalara ait oturularda *Şuhûdü'l-hâl* adıyla mahallenin ileri gelenlerini de saymak gerekir.²⁹

Osmanlı Devleti'nde askeri sınıfın şer'î ve hukuki işlerine bakmak için ilk defa I. Murad zamanında kazaskerlik makamı kurulmuş ve bu mevkiye ilk olarak Bursa kadısı Çandarlı Halil Hayrettin Efendi tayin edilmiştir.³⁰ Kadıasker günde 500 akçe alırdı.³¹ Bu kurumun kuruluşu için bazı kaynaklarda 1361 tarihi, ve yine bazı kaynaklarda ise 1362 tarihi belirtilmektedir.³² Fatih'in 1480'de Sadrazam Karamanî Mehmed Paşa'nın teşviki üzerine Kazaskerlik kurumunu Anadolu ve Rumeli

²⁴ Daha geniş bilgi için bkz. İ.Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı**, TTK, Ankara 1988, s. 104-108.

²⁵ Saydam, a.g.e., s. 298.

²⁶ A. Timur Bilgiç, **Tarih Deyimleri Sözlüğü**, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul 2012, s. 216.

²⁷ Mustafa Akdağ, **Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi**, C. II, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2010, s.435.

²⁸ Ahmed Akgündüz, **Osmanlı Devleti'nde Gayr-i Müslimlerin Yönetimi**, Timaş Yayınları, İstanbul 2008, s. 86.

²⁹ Akdağ, a.g.e., s. 437-439.

³⁰ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 151.

³¹ M. Fuat Köprülü, **Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri**, Akçağ Yayınları, Ankara 2004, s. 63.

³² Mehmed İpşirli, "*Kazâsker*", **DİA**, C. XXV, Ankara 2002, s.141.

kadıaskerliği diye ikiye ayırdığı kaydedilmiştir. Ayrıca rütbe silsilesinde vezirlerden sonra kadıaskerler gelirdi.³³

1.2. Mahkeme

Arapça'da hükm kökünden mekân ismi olan mahkeme (çoğulu mehâkim) kelimesi sözlükte “hüküm verilen yer, yargılama yeri” anlamındadır. Fıkıh terimi olarak kadıların içinde davalara baktıkları daire ve makamı, daha teknik bir ifade ile kamu hizmeti niteliğindeki yargılama yetkisinin kullanılması için kurulmuş resmî makam ve kurumu ifade eder. Eski İslâm devletlerinde hukuk ve adalet işlerine bakan adliye teşkilâtı kâdılkudâtlık, mezâlim mahkemeleri, kadı mahkemeleri ve bunlara bağlı kuruluşlardan oluşmakta olup zaman içinde bu teşkilât yapılanmasında bazı farklılıklar ortaya çıkmıştır.³⁴

Osmanlı Devletinde mahkemeler İslâmiyet sonrasında oluşan Türk-İslâm adli yapı geleneğinin devrine nispetle gelişmiş bir örneği teşkil eder. Osmanlı hukuk tarihini Batılılaşma/modernleşme dönemine kadar devam eden sürecinde klasik yapı büyük ölçüde korunmuştur. Daha çok “meclis-i şer‘, mahfil-i şer‘” olarak adlandırılan klasik Osmanlı mahkemesi bu devirdeki tek hâkimli ve esas itibarıyla tek derecelidir. Çok hâkimli mahkeme yapısı İslâm hukuk teorisine uygun olmakla birlikte bir iki istisna dışında hukuk pratiğine ve özellikle Osmanlı dönemi uygulamasına yabancısıdır. O kadar ki çok üyeli bir yapısı olan Divân-ı Hümayun bir yüksek mahkeme olarak işlev gördüğünde yargılama sadece Rumeli kazaskeri tarafından yapılmakta, yanında oturan Anadolu kazaskeri yalnız izleyici konumunda bulunmaktaydı. Davaların yoğun olması durumunda sadrazamın isteği üzerine Anadolu kazaskeri de yargılamaya yardım eder ve divânda tek başına yargılama yapardı. Osmanlı mahkemesi daha önceki ve çağdaş İslâm devletlerinde görülen örneklerle nispetle gelişmiş bir yapı arz eder. Her şeyden önce Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanı genişlemiştir. Hem şer‘î hem örfî davalarda tek yetkili mahkeme konumundadır. Gayr-i müslimlerle ve bilhassa gayr-i müslim din adamlarıyla ilgili bazı davalar ve hazineye intikal etmiş mirasçısız terekeye yönelik

³³ Köprülü, a.g.e., s. 63.

³⁴ Fahrettin Attar, “Mahkeme”, *DİA*, C. XXVII, Ankara 2003, s. 338-341.

bir kısım istihkak davaları bir tarafa bırakılacak olursa Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanına girmeyen herhangi bir hukuki ihtilaf yok gibidir. Diğer İslâm devletlerinde görev yapan mezâlîm divânları Osmanlı Devleti'nde yerini kısmen mahallî mahkemelere, kısmen Divân-ı Hümâyûn'a bırakmıştır. Osmanlı mahkemeleri esas itibarıyla Anadolu ve Rumeli olmak üzere iki bölgeye ayrılmış, Anadolu'daki kadılar Anadolu kazaskerliği, Rumeli'de, Kırım ve Kuzey Afrika'daki kadılar da Rumeli kazaskerliği bünyesinde mevleviyet, sancak ve kaza kadılıkları olarak teşkilatlanmıştır.³⁵

1.3. Şer'îyye Sicilleri

Günümüzde mevcut devlet ve milletlerin birçoğunun geçmişlerine ait arşivleri, kültür birikimleri olmasına rağmen bunlar ne devamlılık yönünden ne de içerik yönünden, Osmanlı Devletinden bize intikal eden şer'îyye sicilleri kadar önemlidir. Burada şunu da ifade etmekte fayda var ki, bugünkü mevcut şer'îyye sicilleri Osmanlı'nın hâkim olduğu o geniş coğrafyadaki bütün idari birimlerin tamamını kapsamamaktadır. Birçoğu bugün bize yabancı olan devletlerin elinde kaldığı gibi bir o kadarı da çeşitli nedenlerle yok olmuştur.³⁶ Bu siciller Osmanlı Devleti'nden bize kalan muazzam ve paha biçilmez değerdeki arşivin çok önemli bir kısmın ihtiva etmekle beraber ne yazık ki anlatılanlara göre bir kısmı ısınmak amacıyla sobalarda yakılmış, bir kısmı çöpe atılmış, bir kısmı da tabiat şartlarının tahrip ediciliğine maruz bırakılarak yok edilmişlerdir. Ayrıca tarih süresince devam eden savaşlar, düşman işgalleri, yangın ve su baskınları, uzun yıllar bakımsız bırakılarak çürümeye terk edilmeler, insan eliyle yapılan tahripler ve aşırımlar şer'îyye sicillerinin tahribine ve zarar görmesine zemin hazırlamıştır.³⁷ Sonuç olarak bazı defter serileri ya tamamen veya kısmen yok olmuştur. Nihayet Maarif Vekâleti 3 Kasım 1931 tarihinde çıkardığı bir kararla çeşitli yerlerde bulunan sicillerin belirli müze ve kütüphanelere devredilmesini sağlamıştır. 1991 yılında siciller Kültür Bakanlığı'nın kararı ile başta İstanbul

³⁵ Mehmed Akif Aydın, “Mahkeme”, Osmanlı Devleti'nde Mahkeme, *DİA*, C. XXVII, Ankara 2003, s. 342-344.

³⁶ M. Zahit Yıldırım, **30 Numaralı Adana Şer'îyye Sicili Defteri**, (H.1115-1171/M.1703-1757), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya 1996, s. IV.

³⁷ Süleyman Han, **26 Numaralı Kastamonu Şer'îyye Sicilinin (H. 1135-1136/M. 1723-1724) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu 2016, s. 4-5.

şer‘iyye sicili arşivindekiler olmak üzere Ankara’da Milli Kütüphane’de toplanmıştır.³⁸

Siciller üzerine ilk çalışmalar 1930’larda dönemin Halkevi dergilerinde yapılmıştır. İ. Hakkı Uzunçarşılı’nın 1935’te “*Şer‘i Mahkeme Sicilleri*” ve Talat Mümtaz Yaman’ın 1938’de yine “*Şer‘i Mahkeme Sicilleri*” başlıklı Ankara Halkevi dergisi *Ülkü*’de yayımlanan ve sicillere dikkat çeken yazıları bu alanda ilklerdendir. Uzunçarşılı, sicillerin dört yüz yıllık Türk tarihinin aydınlatılmasında son derece önemli katkısına dikkat çekmekte; Yaman ise sicilleri *hazine-i evrak* mesabesinde bir ‘membra’ olarak görmekte ve Osmanlı tarih ve kurumlarını anlamadaki yerine işaret etmektedir.

Sicillerin çalışılması gerektiğine dair yapılan bu vurgu ile sicil çalışmalarında sayısal olarak bir artış meydana gelmiştir. Örneğin Halkevi dergilerinden Bursa’da çıkan “*Uludağ*” dergisi başta olmak üzere bazı dergilerde o bölgeye ait sicillerden kayıtlar yayınlanmaya başlanmıştır. Halit Ongan’ın 1958 ve daha sonra 1974 tarihinde “*Ankara Sicilleri I-II*” başlığı ile özetleyip indeks ilave etmek suretiyle neşrettiği siciller ise bu alanda ilk kapsamlı yayın faaliyetidir. Bu dönemde sicillerle ilgili yapılan yayın faaliyetleri tarih yazmaktan ziyade sadece belgelerin transkripsiyon haline getirilmiş şeklidir. Tarih kurgusu içerisinde sicilleri tarihi bir kaynak olarak ele alan ilk kişi Halil İnalcık denilebilir. O, 1943’te “*Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak*”³⁹ ve 1953-4’de “*15. Asır Türkiye İktisadi İçtimai Kaynakları*” başlıklarıyla yayınladığı makaleleri ile hem sicillerin kullanım alanlarına vurgu yaparak Bosna ve Bursa sicillerinden örnekler neşretmiş hem de bunları çeşitli başlıklar altında gruplandırmıştır.⁴⁰ Daha sonra ise şer‘iyye sicilleri defterleri hakkında katalog çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Bu konuda ilk yayın yapanlar, Osman Ersoy⁴¹, İlgürel Mücteba⁴² ve Yusuf Halaçoğlu’dur.⁴³

³⁸ Fethi Gedikli, “*Osmanlı Hukuk Kaynağı Olarak Şer‘iyye Sicilleri*”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. III., S. 5, 2005, s.187-213.

³⁹ Halil İnalcık, “*Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak*”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C. I. Ankara 1943, s. 89-96.

⁴⁰ Yunus Uğur, “*Mahkeme Kayıtları (Şer‘iyye Sicilleri) : Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya*”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. I, S. 1, 2003, s. 305-344.

⁴¹ Osman Ersoy, “*Şer‘iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru*”, *Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C. XXI, S. 3,4, Ankara. 1963.

⁴² İlgürel Mücteba, “*Şer‘iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru*”, *Tarih Dergisi*, S. 28, 29. İstanbul 1975.

⁴³ Yusuf Halaçoğlu, “*Şer‘iyye sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru, Adana Şer‘iyye Sicilleri*”, *İ.Ü.E.F.T.D.*, S. 30, İstanbul 1976. Ayrıca bkz. Ahmed Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri I*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988.

Son zamanlarda bu çalışmalar çoğalmış araştırmacıların merakını daha çok sosyal tarih, özellikle de şehir tarihi çekmeye başlamış ve bu yönde sicillerin önemi artmış, kullanım alanı daha da genişlemiştir. İşte kent tarihi alanında ilk olarak Özer Ergenç'in çalışmaları örnek gösterilebilir. Ergenç, sicillere ve diğer arşiv belgelerine göre yaptığı ilk çalışmasında Ankara ve Konya'yı karşılaştırmalı olarak ele almıştır. İkinci çalışması ise Bursa üzerinedir. Kenti, fiziki dokusu, mahalleleri, nüfusu ve ekonomik faaliyetleri ile birlikte bir bütün olarak ele almıştır. XVII. yüzyıldaki fiyat değişikliğinin kentlerdeki yaşam koşullarına etkisi ile Anadolu kentlerini ele alan çalışmaları değerlendirerek araştırmasına başlayan Faroqhi, eserinde bir Anadolu kenti ve kentlisi tanımlamasını da yapmaktadır. Diğer bir yazar, Osmanlı egemenliğinin Arap kentlerine iskân ve demografi bakımından neler kattığı sorunsalı ile başlayan Andre Raymond'tur. Raymond'un eserinde kaynak zenginliği dikkat çekmektedir.⁴⁴ Ayrıca XVII. yüzyılda Antep şehrinin insanlarını, gündelik hayatını, hukuki süreçlerde ortaya çıkan çatışma ve çekişmeleri, iktisadi zenginliğin dayandığı temelleri, devletin merkez ve taşra örgütleri arasındaki ilişkileri, toplumsal statü, unvan ve cinsiyet yapılarının toplumsal hayata etkisini detaylarıyla anlatan çalışma, Hülya Canbakal tarafından kaleme alınmıştır.⁴⁵ Antep ile ilgili diğer bir çalışma da Liesli Peirce tarafında yapılmış olup yazar burada XVI. yüzyılın ilk yarısında Antep mahkemesine yansıyan toplumsal cinsiyet konusuyla ortaya çıkan durumu açıklamıştır.⁴⁶ Yine Halep, İzmir ve İstanbul'un Osmanlı dönemindeki durumunu mercek altına alan ve söz konusu kentlerin XVII. ve XVIII. yüzyıllardaki önemlerine vurgu yaparak onların temelde Osmanlı karakterini öne çıkaran eser, zikr olunan kentlerin durumunu ayrıntılarıyla ele almaktadır.⁴⁷ Hülya Taş ise yaptığı çalışmada XVII. yüzyılda Ankara şehrinin çevresiyle olan ilişkisini değerlendirmiştir.⁴⁸

Şehir tarihi çalışmaları açısından önemli sayılabilecek konulardan biri de, aşiretlerin iskânıdır. Konuyla ilgili olarak devletin iskân politikası, nerelere hangi tarihlerde

⁴⁴ Sibel Kavaklı Kundakçı, **XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Amasya**, Hiperlink Yayınları, İstanbul 2016, s. 19.

⁴⁵ Hülya Canbakal, **17. Yüzyılda Ayntâb, Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset**, Çev., Zeynep Yelçe, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

⁴⁶ Leslie Peirce, **Ahlak Oyunları, 1540-1541 Osmanlı'da Ayntab Mahkemesi ve Toplumsal Cinsiyet**, Çev., Ülkü Tansel, Tarih Vakfı, İstanbul 2005.

⁴⁷ Edhem Eldem, Daniel Goffman, Bruce Masters, **Doğu ile Batı Arasında Osmanlı Kenti Halep, İzmir ve İstanbul**, Çev., Sermet Yalçın, T. V.Y.Y., İstanbul 2003.

⁴⁸ Hülya Taş, **XVII. Yüzyılda Ankara**, TTK, Ankara 2006.

kimlerin nasıl yerleştirildiği ve bu süreçte karşılaşılan sorunlar, Cengiz Orhonlu, Yusuf Halaçoğlu ve Tufan Gündüz tarafından ele alınmıştır.⁴⁹

1.3.1. Şer‘iyye Sicillerinde Tutulan Kayıtlar

Şer‘iyye Sicillerini ve bu sicillerdeki belgeleri incelemek için öncelikle “mahdar”, “sicil”, ve “sakk-ı şer‘î” kavramlarının bilinmesi gerekmektedir.

Mahdar; lügatte huzur ve hazır olmak⁵⁰ demektir. Hukuki terim olarak, hukuki bir dava ile ilgili kayıtlar; tarafların iddialarını ve delillerini ihtiva eden, ancak hâkimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır.⁵¹ Ayrıca herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin içeriğinin doğruluğunu i‘lâm için, belgenin altında, mecliste hazır bulunan ve konuya hâkim olan subaşı, çavuş ve muhız gibi şahısların yazılı olarak verdikleri şahitlik beyanlarına ve imzalarına da mahdar denir.⁵² Bunlar hüccetle eş anlamlı olup bir çeşit emniyet veya adli soruşturma zabıtları mahiyetindedir.⁵³

Sicil; sözlükte okumak, kaydetmek, karar vermek demektir. Terim olarak ise insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyla ilgili bütün yazıları kayda geçirmeleri ve bu kayıtların yapıldığı defterlere şer‘iyye sicilli denmektedir.⁵⁴ Şer‘iyye sicillerinin mahkemece tutulup korunması ihtiyaçtan doğmuştur. Çünkü hâkim, i‘lâm ve senetlerin bir nüshasını hak sahiplerine vereceğinden, evrak üzerinde sahtekârlık yapılması durumu ortaya çıkar. Hâlbuki verdiği belgeleri kendi koruması altında olan defterlere kaydettiği takdirde ona başvurabilir.⁵⁵ Sicillerin büyük bir kısmını mali hukuka dair mahkeme kararları ve hüccetler ile idare hukukuna ait fermanlar, buyrulduklar, tezkereler ve benzeri kayıtlar oluşturmaktadır.⁵⁶

⁴⁹ Kavaklı Kundakçı, a.g.e., s. 21.

⁵⁰ Şemseddin Sami, **Kâmûs-ı Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul 2010, s. 1254.

⁵¹ Akgündüz, a.g.e. C. I, s.17.

⁵² Yıldırım, a.g.t., s. VIII.

⁵³ Doğru, a.g.e., s. 13.

⁵⁴ Akgündüz, a.g.e., s. 17-18.

⁵⁵ Abdüllaziz Bayındır, **İslam Muhakeme Hukuku, (Osmanlı Devri Uygulaması)**, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, s. 26.

⁵⁶ Doğru, a.g.e., 13.

Sakk-ı Şer‘î; sakk kelimesi, Farsça çek kelimesinin Arapçalaştırılmış halidir ve sözlük anlamı hüccet, i‘lâm veya berat⁵⁷, terim olarak ise şer‘î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin yazılmasında ve düzenlenmesinde takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit belgelere sakk-ı şer‘î denmektedir.⁵⁸ Her kadı’nın şer‘î şartlara uygun sakk düzenleyemeyeceği göz önüne alınarak, kadıların işlerini kolaylaştırmak için bazı değerli âlim kadılar tarafından şer‘î muamelelerin ne şekilde yazılması gerektiğine dair örnek sakk’lar⁵⁹ kaleme alınmıştır. Şer‘iyye sicillerindeki kayıtlar genellikle söz konusu örneklere pek az farklılıkla uymaktadır.⁶⁰

Şer‘iyye sicillerinde ifâde birliği sağlamak için kullanılan sakk kitaplarından başka fıkıh kitaplarında da yazılı muamelelerde takip edilecek usul, “eş-Şurû‘”, “Kitâbü’l-Mahâdir ve’s-Sicilât” başlıkları altında açıklanmış ve bu usulü Türkçeleştiren Osmanlı şer‘iyye mahkemeleri, yazılı muameleleri daha standart bir hale getirmiştir. Yazı dili ilk dönemlerde Türkçe ve Arapça karışıktır. Ancak 17. yüzyılın sonlarından sonra ve özellikle sakk kitapları telif edilince, dil tamamen Türkçeleşmiş ve şer‘iyye sicillerinde kullanılacak kelimelere varıncaya kadar bir üslup birliği sağlanmıştır.⁶¹

Bu kavramların izahından sonra sicil defterlerinde kadıların bizzat tutmuş oldukları kayıtlarla ilgili olarak bazı açıklamalar yapmak yerinde olacaktır.

1.3.1.1. Şer‘iyye Sicillerinde Kadı Tarafından Tutulan Kayıtlar

Şer‘iyye sicili defterlerinde bulunan belgeler çok çeşitli olup Osmanlı toplumunun en üst kesimini ilgilendiren olayların (padişahların vefatı, şehzade ve hanım sultanların doğumu vb.) yanı sıra bazı fetva makamlarından alınan fetva suretleri ile tayin emirlerine ve vazifeye mübaşeret kayıtlarına, yangın, sel, fırtına, zelzele, don, kar, dolu ve pamuk hasadına başlanması gibi günlük olaylar dâhil neredeyse her şeyi

⁵⁷ Sami, a.g.e., s. 829.

⁵⁸ Akgündüz, a.g.e., s. 18.

⁵⁹ Sakk kitaplarına örnek olarak, 1098/1687’de vefât eden Kazasker Bosnalı Beyâzizâde Ahmed Efendi’nin konuyla ilgili eseri; Debbâğzâde Nu‘mân Efendi (v. 1224/1809)’nin **Câmi‘ü’s-Sakk** veya **Tuhfetü’s-Sakk** adlı beş bölüme ayrılmış eseriyle Dürrizâde Mehmed Arif Efendi’nin iki ciltlik **Dürü’s-Sukûk** adlı eserlerini gösterebiliriz. Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 18.

⁶⁰ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 116-117.

⁶¹ Doğru, a.g.e., s. 14-15.

içermektedir.⁶² Bu defterlerde yer alan kayıtlar, adli belge çeşidi olarak incelendiği zaman temelde iki ana guruba ayrılır. Birincisi, kadılar tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlardır. Bunlar hüccetler, i'lâmlar, ma'ruzlar, müraseleler ve diğer kayıtlar olmak üzere beşe ayrılır. Şer'iyye sicillerinin %90'ını bu guruba giren belgeler oluşturur.⁶³ İkincisi, kadıların kendilerinin inşa etmedikleri, belki kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyrulduklar ve diğer hüküm çeşitleridir.⁶⁴

Hüccet; Arapça bir kelime olup⁶⁵ delil, buhran ve bir davanın sıhhatine delil eden şey demektir.⁶⁶ İlk olarak bir davayı ispat eden şahitlik, yemin veya yeminden imtina (nükûl) anlamına gelir.⁶⁷ Şer'iyye sicillerindeki anlamı ise hüküm ihtiva etmeyen, sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarını ifade eden ve kadının tasdikini içeren yazılı belgedir.⁶⁸ Buna göre, taraflardan birinin ikrarını (kabul etmek) ve diğerinin bu ikrarı onaylamasını içeren ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan belgeye hüccet denip halk dilinde üst tarafında kadının imza ve mührü bulunan her belgeye yine hüccet denilmiştir.⁶⁹ Hüccetler, aslında mahkemelerin noterlik çalışmalarının ürünüdür. Bunların i'lâmlardan farkı, hâkimin hükmünün olmamasıdır. Diğer taraftan i'lâmda mutlaka hâkimin hükmü yazılı olmalıdır. Taraflara verilen hüccetlerin bir sureti sicile kaydolunur ve hücceti veren hâkimin ismi ile mührü sicil defterindeki belgelerde bulunmaz. Şer'iyye sicillerinde kadıların isimleri sadece, sicilin baş tarafına yazılı bulunmakta, kadının ismi ile künyesi ve göreve başlama tarihi kaydolunmaktadır. Şer'iyye sicillerinde kayıtlı bulunan hüccetler bey', nafaka, vasiyet, vekâlet, ikrar, istidâne, sulh, vasi ve kayyım tayini, ferâğ-ı kat'î, ferâğ-ı bi'l-vefâ, fekk-i vefâ, ikâle, icâre, kefâlet, havâle-i deyn, hibe ve teslim, tahmîl-i şehâdet, isbât-ı rüşd, ibra-i akd-i müzaraa, akd-i müsâkât, müdârebe ve daha birçok isimle hüccet düzenlemiştir.⁷⁰ İncelediğimiz defterde 135 adet hüccet kaydı bulunmaktadır.

⁶² Yıldırım, a.g.t., s. XXIII.

⁶³ Akgündüz, a.g.e., C. I, s. 20-21.

⁶⁴ Doğru, a.g.e., s. 15.

⁶⁵ Hüccet için ayrıca bkz. Akgündüz, a.g.e., C. I, s. 21., Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi, Ankara 2007, s. 388., Sami, a.g.e., s. 541.

⁶⁶ Mehmed Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, MEB, C. I, İstanbul 1983, s. 865.

⁶⁷ Bayındır, a.g.e., s. 35.

⁶⁸ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 108.

⁶⁹ Doğru, a.g.e., s. 15.

⁷⁰ Bayındır, a.g.e., s. 36.

İ‘lâm; sözlükte bildirmek manasını ifade eder. Terim olarak ise, şer‘î bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan belgeye i‘lâm denmektedir.⁷¹ İ‘lâmlar günümüzdeki mahkeme kayıtlarına benzer ve şu unsurlardan oluşur: Hâkimin imza ve mührü, davacının adı ve adresi, davalının adı, davanın konusu, davacının cevabı, beyyine talebi, ispat ve yemin, şahitler hakkında güvenilirlik soruşturması (ta‘dil ve tezkiye), hüküm, tarih, şuhûdü’l-hâl.⁷² İncelenen defterde 117 adet i‘lâm kaydı bulunmaktadır.

Ma‘rûz; halk tarafından mahkemelere çeşitli konularda yapılan şikâyetler, hâkimin emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları ve naiblerin, daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve hâkimin tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümler ve hâkimlerin, bir üstlerine arz ettikleri konular olup bunlar, ma‘rûz başlığı altında sicil defterlerine kaydedilmiştir.⁷³ İncelenen defterde ma‘rûz kaydı bulunmamaktadır.

Mürasele; merkezden gelen bir ferman veya buyrulunun üzerine kadı tarafından resmi bir yazı yazılarak istenilen görevin yerine getirilmesi için o yerin voyvoda ve kethüdasına gönderilmesi ya da bir kadının tayin edildiği kadılık görevini herhangi bir naibe devredebilmesi hakkında yazılan resmi yazılardır. Müraseleler şer‘iyye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs ya da makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir. Örneğin bir sanığın mahkemeye celbi de mürasele ile olurdu.⁷⁴ İncelenen defterde mürasele kaydı bulunmamaktadır.

Tereke; ölen kimsenin bıraktığı bütün mallar anlamına gelip metrûkât ve muhallefât da denir. Günümüz adli yargı sisteminde bir ilin Sulh Hukuk Mahkemesi yetkisi altında “Tereke Hâkimliği” bulunmaktadır.⁷⁵ İncelenen defterde 5 adet tereke kaydı bulunmaktadır.

⁷¹ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 29., Pakalın, a.g.e., C. II, s. 51., Sami, a.g.e., s. 132., Uzunçarşılı, a.g.e., s. 108.

⁷² Bayındır, a.g.e., s. 27-35.

⁷³ Bayındır, a.g.e., s. 41-42.

⁷⁴ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 38.

⁷⁵ Han, a.g.t., s. 7.

Vakfiye; bir vakfın kurucusu tarafından düzenlenen vakfın işleyişiyle ilgili resmi belgedir. Vakfedilen bir malın hangi hayır işlerinde kullanılacağını, ne şekilde yönetileceğini gösteren senet anlamındaki vakfiyenin (vakıfnâme) İslam medeniyeti tarihinde önemli bir yeri vardır. Vakıfların başlangıçta sözlü olarak yapıldığı anlaşılmaktadır. Daha sonra bazı aksaklıklar yüzünden vakıf şartlarının yazılarak belirlenmesine ihtiyaç duyulmuş, bu durum vakfiyelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece vakfiyeler tesis edilen vakfın nasıl idare edileceği, nerelere ne gibi harcamalar yapılacağı, kaç kişinin çalışacağı, bunlara ne kadar maaş ödeneceği, harcamaların hangi gelirlerle karşılanacağı, vakıftan kimlerin ne şekilde faydalanacağı gibi hususların vakıf tarafından ayrıntılı biçimde belirlendiği belgeler haline gelmiştir. Vakıflar Müslümanlar arasındaki dayanışma ve yardımlaşmanın en güzel ifadesidir. Bundan dolayı vakfiyelerde bunu yansıtan ayetlere yer verilmiştir.⁷⁶ İncelenen defterde 4 adet vakfiye kaydı bulunmaktadır.

Defter; islâm ve Türk devlet bürokrasisinde çeşitli kayıtların tutulması için kullanılan evrakın bir araya getirilmiş şekline defter denir. Osmanlı Devleti'nde de sistemli bir şekilde defter tutulduğu ve daha ilk dönemlerden itibaren bunların muhafaza edildiği anlaşılmaktadır. Meselâ arazi tahririne ait “mufasssal”, “icmal” ve “timar-ı rûznâmçe” defterlerinin sayısı binleri geçer. Ayrıca XVI. yüzyılda Divân-ı Hümayun kalemlerine ait mühime, ruûs, tahvil; defterdarlığa ait muhasebe, mukataa, rûznâmçe, tamirat, keşif ve ahkâm; askerî teşkilâta ait mevâcib; vakıflara ait vakıf rûznâmçe defterleri ve benzerleriyle XVII. yüzyıldan sonra görülen şikâyet defterleri gibi defterlerin sayıları oldukça fazladır.⁷⁷ İncelenen sicilde 9 adet defter kaydı bulunmaktadır.

Fetva; fıkhi bir meselenin şer'î hükmünün beyanı yerinde kullanılan bir tabirdir.⁷⁸ Diğer bir deyişle müftü tarafından verilen şer'î hüküm veya karardır.⁷⁹ İncelenen defterde 2 adet fetva bulunmaktadır.

⁷⁶ Osman Gazi Özgüdenli, “*Vakfiye*”, *DİA*, C. XLII, İstanbul 2012, s. 465-467.

⁷⁷ Nejat Göyünç, “*Defter*”, *DİA*, C. IX, İstanbul 1994, s. 88-90.

⁷⁸ Pakalın, a.g.e., C. I, s. 615.

⁷⁹ Devellioğlu, a.g.e., s. 263.

1.3.1.2. Şer‘iyye Sicillerinde Merkezden Gönderilen Kayıtlar

Şer‘iyye sicillerinde bulunan belgelerin tamamı kadılar tarafından düzenlenmemiştir. Siciller içerisinde kadıların düzenledikleri i‘lâm, hüccet, ma‘rûz vb. belgeler dışında birde merkezden gönderilen ve kadılar tarafından birer suretleri sicillere kaydedilen belgelerde vardır. Zira merkezde ve taşrada herhangi bir beylerbeyine, eyalete, sancak veya kazaya merkezî idare tarafından gönderilen ve hüküm denilen yazılı emirlerin çoğunluğu hep kadılara hitaben yazılırdı. Kadılar şer‘î işlere memur oldukları gibi bulundukları yerlerde yürütme gücünü de üzerlerine almışlardı. Kadı da kendisine padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları vb. Emirleri sadrazam, beylerbeyi ve kadiaskerlerden gelen buyrulduklar ve ilgili devlet teşkilatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri şer‘iyye sicillerine kaydederdi.⁸⁰

Emir ve Fermanlar; ferman, Divan-ı Hümayun veya Paşakapısı’ndaki divanlarda uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır. Emir ve fermanlar şer‘iyye sicillerinde “evâmir ve ferâmin” diye zikredilir.⁸¹ Padişah ihtilâflı olan bir şer‘î meselede tercih ettiği görüşünü, ayrıca düzenleme yetkisi bulunan alanlarda bazı düzenleyici kuralları, Divan-ı Hümayun’un telhisi⁸² üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirirdi. Kadı, kazada bunlar için ayrı bir defter tutamadığı zaman bunların diğer belgelerden ayrılması için kadı defterini ters çevirerek arkasına yazardı.⁸³ Ferman metni, fermanın gönderildiği kişinin lakabı ile başlar, lakaptan sonra dua rûknü yer alırdı. Duadan sonraki rûkûn, fermanın yazılma sebebinin açıklanması olmakla buna nakil/ıblağ denilmektedir. Ancak nakilden önce, dua ile nakil kısmını bağlayan “tevki‘-i refi‘-i hümayûn vasıl olacak ma‘lûm olaki” ifadesi yer almaktadır. Fermanların nakil kısmına girişte “sen” zamiri kullanılmakla tarih kısmında “tahriren fi” veya “hurrire fi” ifadesi yer almaktadır. Ferman, İstanbul ve Edirne gibi padişahın devamlı ikamet ettiği yerlerden birinde yazılmış ise şehir

⁸⁰ Yıldırım, a.g.t., s. XXX.

⁸¹ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 39.

⁸² Telhis: Sadrazam tarafından padişaha sunulan yazılı kâğıt yerinde kullanılan bir terimdir. Arapça bir kelime olup hülâsa etmek uzun bir yazıyı kısaltma, özetlemek anlamındadır. Sadrazamların yazdıkları kâğıtlar, ilgili konu muhtevâsını kısaca ifade ettiği ve başkalarının yazılarını padişaha sunarken hülâsa ettiği için bu terim ortaya çıkmıştır. M. Tayyip Gökbilgin, **Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992, s. 90.

⁸³ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 39.

isminin başına “be-makām”, “be-medîne”, sonuna da “el-mahrusa”, “el-mahmiyye” kelimeleri getirilmektedir.

İncelenen defterde 53 adet ferman kaydı bulunmakta olup bunların bir kısmı şu şekildedir:

Kastamonu sancağında bulunan Yörükâ-ı Araç kazası ahalisinin arzuhal göndermesine üzerine Şaban Beyoğlu Osman adlı sipahinin ahaliden fazladan bennak ve koyun vergisi (*âdet-i ağnâm*) almaması⁸⁴, Kaptan Paşa’nın arzuhali üzerine Karadaniz’deki çekdirir gemilerinden kaçan esir kaçakların yakalanıp kayıt altına alınması ve mübaşire teslim edilip tersâne-i âmireye gönderilmesi⁸⁵, 1087 senesine mahsup olmak üzere sefere çıkacak Donanma-yı hümayun için Kastamonu’dan her on hânedan bir nefer olmak üzere kürekçi toplayıp yol masraflarının karşılanıp tersâne-i âmireye götürülmesi⁸⁶, Kastamonu kadısı Mevlana Ahmet’in merkeze mektup göndermesi üzerine Kastamonu ve köylerinde kumaş dokuyan esnaflardan fazla tamga vergisi alınmaması⁸⁷, Tersâne-i âmire emini Hüseyin’in merkeze mühürlü defter göndermesi üzerine baharda sefere çıkacak donanma için her on hânedan bir nefer kürekçi ve bunların yol masraflarının toplanması için daha önce gönderilen emrin bazı kazalar tarafından tam olarak yerine getirilmemesinden dolayı Kastamonu kadısının ve Mergüze, Küre-i ma‘mûre, Yörükân-ıAraç, Çiğlene, Sorgun, Gökçeagaç, Küre-i hadîd, Hoşalay, Akyörük, Boyalı, Azdavay, Eflânî, Sırt, Çanlı, Göl, Zari, Boyâbâd, Yürtân, Ginolu, Daday ve Arac kadılarının zikr olunan emri eksiksiz olarak yerine getirmesi⁸⁸, Ahmet ve Abdullah adlı kardeşlerin babalarından kalan emlâka amcaları Derviş İbrahim ile halaları oğulları Osman ve Mehmet’in el koyduklarını merkeze bildirmeleri üzerine konunun adaletle (*icrâ-yı hakk*) çözülmesi, çözülemezse Divân-ı Hümâyûna gönderilmesi⁸⁹, Kastamonu’ya bağlı Küblüözü ve çevresindeki köylerin yirmi bin akçelik tımarının Alay Beylerinin bayrağı altında sefere gitmek şartıyla Ahmet’ Ağa’ya verildiğine dair Kamenice muhafızı vezir Halil Paşa’ya gönderilen sûret⁹⁰,

⁸⁴ KŞS., 62/4.

⁸⁵ KŞS., 62/6.

⁸⁶ KŞS., 63/3.

⁸⁷ KŞS., 64/5.

⁸⁸ KŞS., 65/1.

⁸⁹ KŞS., 66/5.

⁹⁰ KŞS., 67/1.

Kastamonu Kalesi muhafızlarından Derviş Mehmet'in merkeze gidip Seremeddin köyüne bin altı yüz akçe ile mutasarrıf olan yine Kastamonu Kalesi muhafızlarından Mustafa'nın evladını öldürdüğünü ve tımarının boş olduğunu bildirmesi üzerine zıkr olunan tımarın miktarıyla birlikte Derviş Mehmet'e verilmesi⁹¹, Kastamonu sancağındaki hurda mukataası emini Taşcızâde Ahmet'in vefât etmesi dolayısıyla zimmetinde otuz dokuz bin üç yüz yetmiş akçe kaldığını ve bu meblağın müteveffânın bütün mallarının satılarak karşılanması ve zıkr olunan akçelerin devlet hazinesine gönderilmesi⁹², Kastamonu'daki sipâhilerin ordu-yu hümayuna arzuhal göndermesi üzerine bazı sipâhilerin Kastamonu'da çiftçilikle uğraştıklarını ve arazi sahiplerinin bazı ürünlerden biçilmeyip el ile yolundu diyerek öşür istediklerini, nohut, mercimek, keten, burçak gibi el ile yolunan ürünlerden öşür alındığını ancak arpa, buğday, çavdar gibi ürünlerden öşür alınmadığını (*evvel-i asliyeden öşr alınmaz*), el ile yolunan ürünlerden kanuna muhalif vergi alınmaması, harman, bağ, bahçe ve bostanlardan fazladan vergi alındığını ve bunlardan kendilerine yetecek kadar ziraat yapanlardan öşür alınmaması, boş yerleri tarıma açanlar zaten vergi ile mükellef reâya olduğu için yeni tarıma açılan yerlerden öşür talep edilmemesi, dolap değirmenlerinden fazladan vergi talep edilmemesi, ahalinin evlerinin saçakları altında kendi maişetleri için terbiye eyledikleri arı kovanlarından fazladan vergi alındığını ve nerde olursa olsun dokuz haneye kadar yerlerde arı kovanlarından öşür alınmaması lakin bal satanlar var ise kanuna uygun bir şekilde öşür alınması, sipâhiler seferdeyken öşür bahanesiyle evlerine girildiğini bunun kesinlikle engellenmesi gerektiği (*kat'en rızâ-i şerîfîm yokdur men' ve def' eyleyesin*), sipâhihelere öşürlerinin pazarda verilmesinin teklif edildiğini ve asker tayfasına evvelden beri asla pazarda öşür verilmediği bildirilip öşürlerin harmanda ürün üzerinden alınması ve ürünün asla pazara götürülmemesi, pazarda bacdarların sipâhilerden sattıkları ürün karşılığında vergi almalarının engellenmesi şöyle ki: Sipâhilerin kendi ihtiyaçları kadar sattıkları üründen bacdarların kesinlikle vergi almaması, sipâhilerin boyunduruk vergisi talep etmeleri hususunda boyunduruk vergisinin reâyadan alındığının bildirilip bunun engellenmesi, sipâhilerin öşürlerini harmanda almayıp birkaç seneye yayıp daha sonra üzerinden zaman geçti diyerek fazladan ürün talep etmeleri hususunda harman zamanı sipâhilerin harmanda asla

⁹¹ KŞS., 69/2.

⁹² KŞS., 70/1.

bulunmamaları ve öşür ürününü sipahiler adına köyden teveccüh buyrulan birisinin veyâ köy imamının alarak köylünün uygun bulacağı bir yerde muhafaza etmeleri, bağlardan dönüm akçesi olarak dört akçe alınması münasip görülürken fazladan dönüm akçesi alanların engellenmesi, asker tayfasından olanların evlendiklerinde gerdek vergisi talep edilmesi hususunda bunun men edilmesi, sipahilerin tasarruflarında olan tarlalar dinlendirilmeye (nadas) bırakıldığında tarlanın otundan öşür talep edilmesi hususunda tarla her sene otu biçilen çayırılık değil ise tarladan biçilen ottan öşür alınmaması⁹³, 1085 senesinde sefere çıkacak olan Donanma-yı hümayun kadırgaları için kürekçi neferi toplanması ve bir an önce tersâne-i âmireye gönderilmesi⁹⁴, Sinop vilâyetindeki kefare tayfasından (*zimmî*) 1085 Ramazan başından 1086 Şaban Ayının sonuna kadar bin yüz yedi kefare hanesinden hane başına iki yüz elli akçe cizye alınması ve ayrıca miri için kırkar akçe alınması ve bu akçelerin zayıf, kırık ve kızıl olmaması⁹⁵, Kastamonu'daki Sahip köyü ve çevresinebin altı yüz yirmi akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa'nın Kazak seferi ve Umman Kalesi fethine katılmamasından dolayı Anadolu Beylerbeyi Hasan'ın tezkeresi üzerine Mustafa'nın sahip olduğu tımarların elinden alınıp Mehmet'e verilmesi⁹⁶, Küffâr-ı dûzah-ı karinden olan Leh keferesinden bi inâyetullahi'l-melikü'l-müsteân ahz-ı intikâm niyetiyle ordunun sefere hazırlanması ve bu hazırlık esnâsında lazım olan menzil ve sürsât zahîresi için vergi tahsil olunması ve bu vergilerin hazîne-i âmireye gönderilmesi ayrıca tahsil edilen akçelerin hâlisü'l-ayâr akçe olup zinhâr züyûf, kızıl ve kırkık akçe olmaması yönünde Kastamonu kadıları, kethüda yerleri, yeniçeri serdârları, ayanlar ve iş erlerine gönderilen sûret⁹⁷, Leh keferesinden ahz-ı intikâm için Lehistan'a düzenlenecek seferde, gedikli ve gediksiz tımar sahipleriyle evlerinde bulunan askerlerin bir an önce bayrak altında toplanıp sefere hazır hale getirilmesi ve bunların denetlenmesi hususunda Sivas Beylerbeyliği payesiyle Kayseri ve Amasya sancaklarına arpalık yönünden mutasarrıf olan Seyyid Mehmet'e gönderilen sûret⁹⁸, Anadolu, Karaman, Adana, Sivas eyâletlerinde bazı mahallerde eşkıya ve haramzâdelerin ortaya çıkmasından dolayı Sivas Beylerbeyliği payesiyle Kayseri ve Amasya sancaklarına arpalık yönünden mutasarrıf olan Seyyid

⁹³ KŞS., 70/5.

⁹⁴ KŞS., 73/4.

⁹⁵ KŞS., 73/5.

⁹⁶ KŞS., 74/6.

⁹⁷ KŞS., 77/1.

⁹⁸ KŞS., 79/1.

Mehmet'in eşkiyanın peşine düşüp ortadan kaldırması ve eşkiyaların Diyarbakır ve Halep taraflarına kaçmaları halinde peşlerine adam salıp takip ettirmesi⁹⁹, Gayr-i Müslimlerden yave cizyesi ve Medine-i Münevvere reâyasından maktu vergilerini toplamakla görevlendirilen Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmet'in dersaadete mühürlü tezkere göndermesi üzerine Kastamonu sancağındaki perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rum'larından yave cizyesi ve Medine-i Münevvere reâyasından maktu vergisi toplanması¹⁰⁰.

Berat; yazılı kâğıt ve mektup anlamına gelen Arapça bir kelimedir. Osmanlı Devleti teşkilatında bazı vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin edilenlere vazifelerini yapma yetkisini tevdi etmek üzere padişahın tuğrası ile verilen izin, mezuniyet ya da atama emirleri hakkında kullanılan terimdir.¹⁰¹ Osmanlı Devleti'nde kadılık, imamlık, hatiplik, miri arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler, kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası ve padişahın ferman ve beratlarıyla şahıslara tevdi ediliyordu.¹⁰² İncelenen defterde 42 adet berat kaydı bulunmaktadır.

Buyruldu; buyruldu veya buyuruldu Türkçe buyurmak fiilinden yapılmış bir isim olup Osmanlı diplomatiğinde yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir. Buyruldularada her görevli için kullanılacak lakaplar ayrı ayrı tespit edilmiştir. Merkezden yazılan buyruldular genellikle “inhâ olunurki veya “ba'de't-tahiyye (Ba'de's-selâm) inha olunurki” şeklinde yazılırdı.¹⁰³ İncelenen defterde 3 adet buyruldu kaydı bulunmakta olup bunlar şu şekildedir: Köprübeli ve Hamamboğazı taraflarındaki eşkiyaların yakalanması ve bu amaçla merkezden görevlendirilen Ahmed Ağa'ya destek olmaları amacıyla Kastamonu Sancağı mütesellimine ve kazalardaki bütün kadılara gönderilen buyruldu sûreti¹⁰⁴, Geride vâris bırakmadan vefât eden yeniçeri, acemioğlanı, topçu, cebeci ve diğer ahalinin mallarının beytûlmala alınması ve bu konuda elli altıncı bölükten Bekir Çavuş'un görevlendirildiğine dair İznikmid ve Bolu, Gerece, Tosya, Osmancık, Merzifon,

⁹⁹ KŞS., 80/4.

¹⁰⁰ KŞS., 81/1.

¹⁰¹ Gökbilgin, a.g.e., s. 85.

¹⁰² Doğru, a.g.e., s. 19.

¹⁰³ Mübahat S. Kütükoğlu, “Buyuruldu”, DİA, C. VI, İstanbul 1992, s. 478-480.

¹⁰⁴ KŞS., 66/2.

Amasya, Tokat, Sivas, Malatya, Diyarbakır, Van, Erzurum, Ahısakadılarına Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa tarafından gönderilen kayıt ve son olarak, (silik) Kadı Ahmed'in görev süresinin 1 ay daha uzatıldığına dair buyruldu belgesi.¹⁰⁵

Tezkere; diplomatik olarak aynı beldedeki resmi daireler ya da şahıslar arasındaki haberleşmeleri sağlayan, daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere denilmektedir. Tezkerelerin çıktıkları daireye veya veriliş sebeplerine göre berat tezkeresi, divan tezkeresi, hazine tezkeresi, zimmet tezkeresi gibi çeşitleri vardı. Bu emirler kazada kadılar tarafından uygulanacağı için tezkerelerin bir sureti, dayandığı beratla birlikte şer'iyeye siciline kaydedilirdi.¹⁰⁶ Şer'iyeye sicillerinde yer alan tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınırdı.¹⁰⁷ İncelenen defterde 6 adet tezkere kaydı bulunmaktadır.

Temessük; sözlükte bir işi sıkı tutmak demek olan temessük¹⁰⁸ kelimesinin terim olarak birçok anlamı vardır. Borç için alınan senede temessük dendiği gibi, muahede ve sulhnâme gibi şeylerde devlet veya muahedeyi yapan hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kâğıtlara da denir. Şer'iyeye sicillerinde temessükün anlamı şudur: Miri arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük tasarruf vesikası demek olur ki, sonradan tapu tabiri bunun yerine geçmiştir. Yetkili makam ve şahıslar, vakıf mütevellileri, mültezimler, muhassıllar veya muhasebe kalemlerinden biri olabilir.¹⁰⁹ İncelenen defterde 6 adet temessük kaydı bulunmaktadır.

Mektup; Osmanlı diplomatiğinde bir tür yazışma evrakı olan mektup, diğer belgeler gibi belli rükünlerden meydana gelmektedir. Meselâ hitâbi mektupların rükünleri "ibtida olunur" sözünün kullanılması, senâ, dua, gönderilenin isminin yazılması, kâtibin adı, selâm ve hayır duada bulunma, selâm ulaştırılması, özlem belirtme, görüşme isteğinde bulunma, tarih, halini bildirme, iltimas talebi, hâtimenin

¹⁰⁵ KŞS., 2/1.

¹⁰⁶ Doğru, a.g.e., s. 19.

¹⁰⁷ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 46.

¹⁰⁸ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 1073., ve Sami, a.g.e., s. 438.

¹⁰⁹ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 48.

başlangıcı, uygun bir dua ile bitirme şeklinde sıralanabilir.¹¹⁰ Sicillerde karşımıza çıkan mektup belgesinin içinde “ *işbu mektup...*” veya “*mektup tahrir olundu*” gibi kelimelerin yanında buyruldu ve mürâsele türü belgelerde karşılaştığımız “*ba‘de’s-selâm inhâ olundu*” tabiri yer alır ve bu ifadeler mektup türünün tespitini kolaylaştırır. İncelenen defterde 41 adet mektup kaydı olup bunlardan bir kısmı şu şekildedir: Kastamonu’da Sultan Bayezid Han vakfına ait Kapan Han’ı kiralayanların belli bir miktar karşılığında her gün kuran-ı kerim tilavet etmelerini ve arta kalan meblağın hanın ihtiyaçları için harcanması¹¹¹, Devlet ağalarından Mustafa Ağa’nın vekil-i nasb edilip alıkonulması¹¹², 1086 senesinde Mehmed Ağa’nın Kastamonu’ya mütesellim olarak atanması¹¹³, Kastamonu, Taşköprü, Daday, Güney ve bağlı nâhiyelerde yerleşik olan altı bölük yoldaşları üzerine beşinci bölük silahdarlarından Mustafa Ağa’nın Kethüda yeri olarak atanması¹¹⁴, (boşluk) Ağa’nın Cemaziyelahir Ayı’nın 1. gününden itibaren 3 aylığına subaşı olarak atanması¹¹⁵, Kastamonu’daki yeniçerilerin başına ikinci bölükten Mehmed Beşe’nin yeniçeri serdârı olarak atanması¹¹⁶, Abdullah Ağa’nın Kastamonu’ya Rebiülevvel ayının başından üç aylığına subaşı olarak atanması¹¹⁷, Halife ve Akdoğan evkaflarının mütevellisi Hafız Ömer’e önceki mütevelliler Ahmed ile babası Mesut’un mani olmamaları eğer engel olurlarsa merkeze bildirmesi¹¹⁸, Devrekânî Nâniyesine bağlı Elmalu köyü ve etrafının zeâmet tımarı mahsûlünü Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa adına toplaması için Mehmed Ağa’nın görevlendirildiğine dair Gümrük emini Hüseyin’in gönderdiği sûret¹¹⁹, Es-Seyyid Mehmed Çelebi’nin Kastamonu’ya Kaymakam olarak atanması¹²⁰, Kastamonu ve bağlı nâhiyelerde olan altı bölük yoldaşları üzerine günlüğü yirmi bir akçe ile Ahmed Ali Abdullah’ın zâbit ve Kethüda yeri olarak atanması¹²¹, Kastamonu’daki yeniçeri serdârının azl edilmesi üzerine (*yeñiçeri serdârı def‘ olunub*) yerine elli dördüncü bölükten Halil Çavuş’un yeniçeri serdârı olarak görevlendirildiği ve yeniçeri askerlerinden varis bırakmadan vefât edenlerin

¹¹⁰ Mübahat S. Kütükoğlu, “*Mektup*”, T.D.V.İ.A., C. XXIX., İstanbul 2004, s. 18-21.

¹¹¹ KŞS., 61/2.

¹¹² KŞS., 64/2.

¹¹³ KŞS., 64/3.

¹¹⁴ KŞS., 65/4.

¹¹⁵ KŞS., 66/4.

¹¹⁶ KŞS., 67/3.

¹¹⁷ KŞS., 68/2.

¹¹⁸ KŞS., 68/5.

¹¹⁹ KŞS., 69/5.

¹²⁰ KŞS., 72/5.

¹²¹ KŞS., 73/2.

mallarının satılıp merkeze gönderilmesine dair Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa tarafından gönderilen mektup sûreti¹²², Kastamonu, Taşköprü ve Güney kazâlarına Vâhizâde Mustafa Efendi'nin kassam (kazasker kassamı) olarak atanması¹²³, Kastamonu sancağına 1085 senesinin Rebiülahir Ayının ilk gününden itibaren üç aylığına Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) Ağa'nın voyvoda olarak görevlendirilmesi¹²⁴, Sefer-i hümayun için dirlik sahibi asker tayfasının tamamının, yeniçeri serdârları tarafından toplanıp Asitâne-i saâdete götürülmeleri ve askerlerin serhat boyları ile diğer hizmetlerde bulunmaları, (*sefer-i hümayûna me'mûr olan neferât odalarına ve serhadlarına me'mûr olanlar serhadlarına gönderilüb ve korucu ve oturak ve Asitânedeki kalub ve kuloğulları ve acemioğlanı odalarına hizmetde olalar*) ayrıca asker tayfasından sefere gitmeyenlerin teftiş sonunda tespiti halinde katl edilmesi ve ilgililerin ihmali sonunda cezâlandırılacakları (*çavuşlar ta'yîn ve teftiş ve tefahhus olunur tâife-i mezbûreden bir ferd bulunur ise katl olunur ve siziñ dahi ihmâl ve müsâheleñiz sebebiyle eşedd-i âkıbet ile hakkıñızdan gelünür bir vechle cevâba kâdir olamazsınız bilmedik dimeyesiz ki*) hususunda Anadolu'nun sol kolundaki Bolu ve Tosya kadıları ile yeniçeri serdârlarına gönderilen mektup kaydı.¹²⁵

1.3.1.3. Şer'îyye Sicillerindeki Diğer Belgeler

Yukarıda belirtilenler dışında, şer'îyye sicillerinde vakfiyelerin tanzim ve tescili, memurlara izin verilmesi ve yerlerine vekil tayini, vergi ve cizyelerin toplanması, müderris tayini, resmi yapıların keşif ve tamiri, ihtida işlemleri, esnaf teftişi ile ilgili kayıtlar, yiğitbaşı tayini, kethüda tayini ve mukataa teftişi gibi kayıtlar da bulunmaktadır.¹²⁶

1.4. Şer'îyye Sicillerinin Türk Kültür Tarihi Açısından Önemi

¹²² KŞS., 74/5.

¹²³ KŞS., 75/1.

¹²⁴ KŞS., 77/2.

¹²⁵ KŞS., 87/3.

¹²⁶ Bayındır, a.g.e., s. 49.

Şer‘iyye kelimesinin anlamına baktığımızda İslam Dini’nin esaslarına ve bu dinin emrettiği dünya nizamına uygun olan kurallar akla gelmektedir. İslam hukukunu bir yaşam tarzı olarak benimseyen Osmanlı Devleti’nin en önemli yargı organı olan şer‘iyye sicilleri incelendiğinde devletin hukuki, iktisâdi, dini, askeri, idâri müesseseleri hakkındaki bilgilere ayrıntılı bir şekilde ulaşılabilmektedir. Özellikle Osmanlı Devleti’nin XV. asrın yarısından başlayarak XX. asrın ilk çeyreğine kadar olan bu uzun zaman diliminde Türk tarihinin yerel ve genel ayrıntılarını takip edebiliriz. Sicillerin her konuda tarihin çeşitli alanlarını aydınlatacağından emin olmakla beraber özellikle son zamanlarda ortaya çıkan şehir tarihi ve ülkenin muhtelif bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derece kaynağı şer‘iyye sicilleridir.

Osmanlı İmparatorluğu’nun hâkim olduğu ülkelerde bugün bu gibi vesikalar dağınık, belirsiz ve karmakarışık bir durumdadır. Kaynakları pek bol fakat el değmemiş bir halde bulunan Osmanlı tarihi üzerindeki tetkiklerin müspet ve verimli bir devreye girmesi, şüphesiz her şeyden önce bu vesika hazinelerinin metodik bir şekilde toplanıp sınıflanması ve tanıtılması sayesinde gerçekleşecektir.¹²⁷ Yalnız Türkiye için değil, Osmanlı Devleti’nin hâkim olduğu bütün şehirlerin tarihi için çok önemli bir yere sahip olan kadı sicilleri¹²⁸, şer‘iyye sicilleri, kadı defteri, kadı sicili, zabt-ı vakâyi veya şer‘iyye sicili (sicillât-ı şer‘iyye) mahkeme defterleri gibi çeşitli adlarla da bilinmektedir.¹²⁹ Bunların, ma‘rûzlara, ilâmlara, hüccetlere, aile hukukuna, terikeye, izinnâme, emir ve fermanlara, vekâlet ve kefaletlere, ait ayrı ayrı tutulmuş olanları olduğu gibi çeşitli vesikaları bir arada karışık olarak bulunduranları da vardır.¹³⁰ Zaman zamanda bunlardan mahkeme kayıtları veya Osmanlı mahkeme sicilleri diye de söz edilmektedir. Sicil kelimesi ise okumak, kaydetmek, not etmek, hükmetmek, zabta geçmek manalarına gelmektedir. Terim anlamı ise şer‘i mahkemelerin tarih sırasıyla tutulan kayıtlarına verilen isimdir.¹³¹

¹²⁷ Halil İnalçık, “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, *A.Ü.D.T.C.F. Dergisi*, C. 1, S. 2 (Şubat), Ankara 1943, s. 89-96.

¹²⁸ Halil İnalçık, “Osmanlı Arşivlerinin Türk ve Dünya Tarihi İçin Önemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Arşivleri Sempozyumu (17 Mayıs 1985)*, İstanbul, s. 36.

¹²⁹ Ahmed Akgündüz, “İ‘lâm”, *DiA*, C. XXII, İstanbul 2000, s. 72-73.

¹³⁰ Bayındır, a.g.e., s. 25.

¹³¹ Mehmed Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü*, MEB, C. III, İstanbul 1993, s. 343.

Osmanlı Devletinin adli teşkilâtının temel taşı olan kadıların bulundukları yerlerde tutmuş oldukları şer‘iyye sicilleri vasıtasıyla genel tarih, hukuk tarihi, iktisat tarihi, sosyal ve idari yapı ve askeri durum açısından en doğru bilgilere bu kayıtların incelenmesi sonucunda ulaşılmaktadır. Örneğin kroniklerde, vakanüvis ve özel tarihlerde bulunan hatalı kaydedilmiş yer adları, vakıflar, kazalarda oturan halkın dikkate alınmamış dilek ve şikâyetleri, merkezle yerel idareciler arasındaki yazışmalar kadı defterleri vasıtasıyla aydınlanabilmektedir. Yine bu kayıtlarda kişilerin terekelerinden yola çıkarak kazanın sosyal ve ekonomik durumu, özellikle aile hukuku ile ilgili kararlardan hareketle aile yapısı, nişanlanma, evlenme, boşanma, ayrıca askeri seferler, devlet adamı, âlim ve sanat adamlarının hayatları hakkında ipuçları, narh ve tıp konuları gibi daha birçok alanda orijinal bilgiler bulunmaktadır.

1.5. Kastamonu Şer‘iyye Sicilleri

Kastamonu Üniversitesi Merkez Kütüphanesi’nde Kastamonu şer‘iyye sicilleri defterlerinin tamamını içeren 12 adet DVD bulunmaktadır. Bu DVD’ler içerisinde toplamda 211 adet defter olup bu defterlerin 208 tanesi incelenebilmektedir. Bu durum şöyle açıklanabilir: 5 numaralı DVD içerisinde (05695) numaralı klasör ve **58** numaralı defter bulunmamaktadır. Fakat bu defter kısa adı İSAM olan Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi’nde mikrofilm no: 4464, poz sayısı 200, sayfa sayısı 305, tarih 1185-1186 olarak kayıtlıdır. Olmayan diğer bir defter ise 8 numaralı DVD içerisinde (05752) numaralı klasör ve **115** numaralı defterdir. Bu defter DVD’ de ve İSAM’ da bulunmamaktadır. Yine aynı şekilde 9 numaralı DVD içerisinde (05772) klasör ve **135** numaralı defter de DVD’de ve İSAM’ın sayfasında bulunmamaktadır. Ayrıca 11 numaralı DVD’de bulunan (08350) klasör numaralı defterin (H. 1097-1100), defter numarası belirtilmemiştir. Diğer taraftan bu defter sayfa, belge düzeni ve yazı açısından çok kötüdür.

DVD’ler de bulunan defterlerle ilgili genel bilgi vermek gerekirse şunlar söylenebilir:

1 numaralı DVD içerisinde toplam 29 defter olup bu defterlerin ilk 11 tanesi **800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810** numaralı defterler olup bunlar

Bartın şer‘iyye sicillerine aittir. Yine burada (03420) **197**, (03421) **198**, (03422) **199**, (03423) **200**, (03424) **201**, (03425) **202**, (03426) **203**, (03427) **204**, (03428) **205**, numaralı 9 defter Cide şer‘iyye sicillerine aittir. Cide’ye ait bu defterler 1287-1322 tarihleri arasındadır. (03653) **212** numaralı defter Devrekâni şer‘iyye sicili ile ilgili tek defter olup 1289-1290 tarihlidir. (05639) **2** numaralı defter İSAM’ın sayfasında bulunmayıp 1084-1085-1086-1087 tarihlidir. (05644) **7** numaralı defter 1106-1107 tarihli olup İSAM’ın sayfasında 1106-1117 tarihleri kayıtlıdır. (05645) **8** numaralı defterin belgeleri 1109-1110 tarihli olup defter künyesinde 1100-1110 tarihleri belirtilmiştir.

5 numaralı DVD içerisinde 12 defter olup defterlerin genel olarak sayfa ve belge düzeni ile yazıları iyidir. Yalnız (05701) **64** numaralı defterin sayfalarının bazılarında yazılar kısmen siliktir. Ayrıca (05705) **68** numaralı defterde Osmanlı Devleti’nin Avusturya ile yaptığı İsmail muharebesinde şehit düşen tımarlı sipahiler ile onların tımarlarından bahseden kayıtlar mevcuttur.

10 numaralı DVD’de içerisinde toplam 24 defter olup defterlerin genel olarak sayfa ve belge düzeni ile yazıları oldukça iyidir. (05789) **152** numaralı ve 1311-1312-1314 tarihli defter, (05793) **156** numaralı ve 1314-1315 tarihli defter, (05795) **158** numaralı ve 1315-1316 tarihli defter, (05797) **160** numaralı ve 1317-1318 tarihli defter, (05798) **161** numaralı ve 1317-1318-1319-1320-1321 tarihli defter, (05799) **162** numaralı ve 1324-1325 tarihli defter (bu defterin künyesinde belirtilen tarih 1314-1315) ve (05800) **163** numaralı ve 1318-1320-1326-1327 tarihli defterlerin tarihleri İSAM’da kayıtlı değildir. **163** numaralı defter Göl kazasına ait tek defter olup defterin sonunda belgelerin tamamının bir envanteri çıkartılmış ve Latince yazıyla kaydedilmiştir. Ayrıca (05805) **168** numaralı defterin künyesinde mikrofilm numarası 4578 olarak verilmiş olup aynı mikrofilm numarası 11 numaralı DVD’de bulunan (05809) **172** numaralı defterde de kullanılmıştır. Yani aynı mikrofilm numarası iki ayrı defter için kullanılmıştır. Mikrofilm numaraları defterlere özgü olup her defterin numarası ayrıdır ve İSAM’ın¹³² sayfasında da her iki defter için aynı mikrofilm numarası kullanılmıştır.

¹³² <http://ktp.isam.org.tr/?url=kaynaksicil/> (E.T. 17 Şubat 2017).

11 numaralı DVD içerisinde 24 defter olup bunlardan (05813) **208**, (08487) **174**, (08488) **175**, (08489) **176**, (08490) **177**, (08491) **178**, (08492) **179**, (08493) **180**, (08494) **181**, (08495) **182**, (08496) **183**, (08497) **184**, (08498) **185**, (08499) **186** ve (08500) **187** numaralı defterler Tosya şer'iyeye sicillerine ait defterlerdir.

12 numaralı DVD içerisinde 9 defter olup bunların tamamı Tosya'ya aittir. Bunlar, (08501) **188**, (08502) **189**, (08503) **190**, (08504) **191** (Bu defter **191**. 1312-1313-1314-1315 tarihli olup bu tarihler İSAM'da belirtilmemiştir.), (08505) **192**, (08506) **193**, (08507) **194**, (08508) **195**, (08509) **196** numaralı defterlerdir. Bu defterlerin genel olarak sayfa ve belge düzeni ile yazıları iyidir. Fakat (08507) **194** numaralı defter ile (08509) **196** numaralı defterin yazılarının çoğu silinmek üzere. Ayrıca buradaki Tosya'ya ait (08506) **193** numaralı defterin belgeleri hem Hicri hem de Rumi tarihle kayıtlıdır. (H. 1332-R. 1329-1330, H. 1333-R. 1330-1331, H. 1334-R. 1331-1332, H. 1335-R. 1332-1333, H. 1336-R. 1333-1334, H. 1337-R. 1335-1336, H. 1338-R. 1336-? H. 1339-R. 1336-1337.) Bu son defter (**193**) Kastamonu şer'iyeye sicillerine ait bütün defterlerin içinde sayfa (476) ve belge sayısı (1025 civarı) en fazla olan defterdir. Yine Tosya ve diğer ilçeler dâhil Kastamonu'ya ait defterlerin tamamının içinde sayfa (21) ve belge sayısı en az olan defter 6 numaralı DVD' deki (05713) **76** (H.1217) numaralı defterdir.

Diğer taraftan Kastamonu ve ilçelerine ait şer'iyeye sicili defterleri üzerine yapılmış olan doktora, yüksek lisans ve lisans tezleri ise şunlardır:

Doktora tezleri:

1- Ahmet Rıfat Güzey, Şer'iyeye Sicillerine Göre 17. Yüzyılın Sonları, 18 Yüzyılın Başlarında Kastamonu, (Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001.

Yüksek lisans tezleri:

1- Pelin İskender, 17. Yüzyılın İkinci Yarısında Kastamonu Şer'iyeye Sicili, (2 cilt), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 19 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 1994.

- 2- Ahmet Rıfat Güzey, 1099-1100-1101 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1994.
- 3- Ali Duman, Şer'iyeye Sicillerine Göre 18. Yüzyılda Kastamonu'da Günlük Hayat, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 1994.
- 4- Adnan Bayraktar, H. 1124-1125 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicil Defteri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya 1997.
- 5- Alaaddin Turpanoğlu, 1763-1764 M. Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2002.
- 6- Fahri Maden, 18 Yüzyıl Sonlarında Kastamonu, (H. 1190-1191 Şer'iyeye Sicillerine Göre), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 19 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2004.
- 7- Zaliha Ay Kurumlar, 69/1 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicili (H. 1210-1211/ M. 1795-1796) Transkripsiyon ve Değerlendirme, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2006.
- 8- Havva Altıkulaçoğlu, 4533 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicili Defterinin Transkripsiyonu ve Belge Özetleri (H. 1309-1311), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu 2014.
- 9- Ali Maden, 41 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin (H. 1160/M. 1747-1748) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu 2014.

10- Süleyman Han, 26 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin (H. 1135-1136/M. 1723-1724) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu 2016.

Lisans tezleri:

1- Halit Açık, 1793 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicil Defteri (Transkripsiyonlu Metin), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2008.

2- Fatma Düz, 1733 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicil Defteri, (Transkripsiyonlu Metin), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2007.

3- Filiz Vural, 1733 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicil Defteri, (Transkripsiyonlu Metin), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2007.

4- Songül Yıldız, 1733 Tarihli Kastamonu Şer'iyeye Sicil Defteri, (Transkripsiyonlu Metin), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2007.

5- Veli İlker Dağsever, 210 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin (s. 16-30) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H. 1144-1145/M. 1731-1732), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2010.

6- Kadir Yıldız, 210 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin (s. 1-15) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H. 1144-1145/M. 1731-1732), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2010.

7- Recai Topaloğlu, 210 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicilinin (s. 30-45) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H. 1144-1145/M. 1731-1732), Kastamonu

Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2011.

8- Mesut Yaşar, 210 Numaralı Kastamonu Şer'iyye Sicilinin (s. 90-119) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H. 1144-1145/M. 1731-1732), Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Kastamonu 2011.

II. BÖLÜM

2. 2 NUMARALI KASTAMONU ŞER‘İYYE SİCİLİ

2.1. Belge Özetleri

1/1 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Virancık köyünden Süleyman Efendi ve biraderi İsmail.

Gelme Sebebi: Süleyman Efendi ve biraderi İsmail’in meclise gelerek zikr olunan köy sınırında bulunan tarlayı daha önce sipahi izniyle işlettiklerini ve bundan yedi sene önce tarlayı terk ettiklerini ifade edip kaydedilmesini istemişlerdir.

Tarih: 15 Zilkade (silik)-5.

1/2 Hüccet

Konu: Ramazan Ayı’nın ilk gününün Cumartesi olduğuna dair kayıt.

Tarihsiz.

1/3 Hüccet

Mahkemeye Gelen: İsmail Bey Mahallesinden Bayram bin Davud.

Gelme Sebebi: Bayram bin Davud beyanında, Gökdere Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hacı Şaban’dan beş bin akçe borç aldığını ve borcunun dört yüz seksen akçesini Şaban hayattayken verdiğini ve zimmetinde dört bin beş yüz yirmi akçe kaldığını bildirerek kaydettirmiştir.

Tarih: 20 (silik).

1/4 Tezkere

Konu: (silik) otuz altı gurusun alınması için Seyyid Mehmed Çelebi’nin vekil kılınması ve zikr olunan meblağın Seyyid Mehmed’e teslim edilmesi hususunda tezkere kaydı.

Tarihsiz.

2/1 Buyruldu

Konu: (silik) Kadı Ahmed'in görev süresinin 1 ay daha uzatıldığına dair buyruldu kaydı.

Tarih: 1 Ramazan 1085 (M. 29 Kasım 1674).

2/2 Mektup

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed Efendi'nin görev süresinin bir ay daha uzatıldığına dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Ramazan 1085 (M. 29 Kasım 1674).

2/3 Mektup

Konu: Müderris Mustafa Efendi'nin Kastamonu ve kazalarına kassam (kazasker kasamı) olarak atandığına dair kasasker mektubu.

Tarih: 1 Receb 1086 (M. 21 Eylül 1675).

2/4 Hüccet

Mahkemeye Gelen: (silik)

Gelme Sebebi: (silik) kişiden elli guru şalacağı olduğu ve elli guruşu aldığını ifade etmiştir.

Tarih: Zilhicce 1086 (M. Şubat-Mart 1676).

2/5 Mektup

Konu: Boyabad kadısı Ebu Bekir Efendi'nin Anadolu'nun sol kolunda bulunan Kocaeli, Bolu, Kastamonu, Çankırı sancakları ile Sivas, Trabzon, Erzurum, Van, Kars ve Ahıska eyaletlerine kassam-ı süvari (kazasker kassamı) olarak tayin edildiğine dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Receb 1084 (M.21 Eylül 1675).

2/6 Mektup

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed Efendi'nin 1084 Receb Ayı'nın ilk gününden itibaren Kastamonu sancağına kassam (kazasker kassamı) olarak atandığına dair kazasker mektubu. (Kadılık ve kassamlık görevi aynı kişide)

Tarih: 1 Receb 1084 (M.21 Eylül 1675).

2/7 Mektup

Konu: Tosya kadısı Hindullah Efendi'nin Kastamonu sancağına kassam (kazasker kassamı) olarak görevlendirildiğine dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Muharrem 1085 (M. 7 Nisan 1674).

2/8 Mektup

Konu: Ankara kadısı Ali Efendi'nin Kocaeli, Kastamonu, Bolu, Çankırı, Ankara, Sivas, Diyarbakır ve Van eyalet ve vilâyetlerine kassam-ı süvari olarak tayin edildiğine dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Muharrem 1085 (M. 29 Kasım 1674).

2/9 Mektup

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed Efendi'nin 1085 senesinin Rebiülevvel Ayı'ndan itibaren Kastamonu'ya kassam (kazasker kassamı) olarak atandığına dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Muharrem 1085 (M. 29 Kasım 1674).

2/10 Mektup

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed Efendi'nin Kastamonu'ya kassam (kazasker kassamı) olarak atandığına dair kazasker mektubu.

Tarih: 15 Rebiülahir 1085 (M. 19 Temmuz 1674).

2/11 Mektup

Konu: Boyabad kazası naibinin kazaya kassam (kazasker kassamı) olarak atandığına dair kazasker mektubu.

Tarih: 1 Receb 1085 (M. 1 Ekim 1674).

3/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Hamza Ağa Mahallesinden Mahmud bin Ahmed.

Davalı: Hatemoğlu Müezzîn Muharrem.

Konu: Mahmud bin Ahmed iddiasında, kendisi yabandayken Muharrem'in haksız yere evine girerek zevcesine kötü fiillerde (*fi 'l-i şeni'*) bulunduğunu ve kendisinin de o anda eve geldiğinde aralarında boğuşmalar olduğunu, bu esnada Hatemoğlu'nun ve Göğlemezoğlu'nun kendisine saldırarak sol elini bıçakla yaralayıp gözünü ısırdıklarını ifade edip davacı olmuştur.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Zikr olunan mahalleden Mehmed bin Hüseyin, Süleyman bin Sadi ve Mehmed bin Mustafa adlı şahitler dinlenmiş, davacı Mahmud bin Ahmed'in iddialarını aynen doğrulamışlar ve dava kayda geçmiştir.

Tarih: 25 Rebiülahir 1084 (M. 9 Ağustos 1673).

3/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'ya bağlı Araç kazasından olup daha önce vefât eden Mehmed Bey'in kızı ve varisi Ayşe Hatun'un zevcesi Ömer bin Eklen.

Davalı: Sirt kazasına bağlı Uğurlu köyünden Hasan bin Nasuh.

Konu: Ömer bin Eklen iddiasında, kayınpederi Mehmed Bey'in Uğurlu köyünde bulunan bir ev, bir anbar ve bahçeden zevcesi Ayşe Hatun'a intikal eden hisseyi Hasan bin Nasuh'tan istediği halde vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Hasan bin Nasuh cevâbında, davanın görüldüğü tarihten on sekiz sene önce zikrolunan malları iki bin akçe mukabelesinde Ayşe Hatun'un babası Mehmed Bey'den satın aldığını söylemiş ve bu durumu şahitler vasıtasıyla ispatlamıştır. Son olarak Ömer bin Eklen'in davası düşmüştür.

Tarih: 20 Receb 1084 (M. 31 Ekim 1673).

3/3 İ'âm (Dava)

Davacı: Cebrail Mahallesinden Mümine Hatun.

Davalı: Aynı mahalleden Fatma binti Mustafa.

Konu: Mümine Hatun iddiasında oğlu Süleyman'ı, Fatma Hatun'un küçük kızı Havva'nın Bey Hamamı merdiveninden iterek sol gözünü yaraladığını ve bunu kim yaptı diye sorduğunda Fatma'nın kendisini kuşağından çekerek kötü sözler sarf ettiğini beyan etmiş ve şikâyetçi olmuştur.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Fatma Hatun cevabında iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Mümine Hatun'un davası düşmüştür.

Tarih: 22 Receb 1084 (M. 2 Kasım 1673).

3/4 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Geyikli köyünden Mustafa Efendi bin Nasûh Efendi.

Gelme Sebebi: Mustafa Efendi beyanında köyleri toprağında yağmurdan sonra başı ve dibi olmayan bir küp bulduklarını ve küpün içerisinde herhangi bir nesne olmadığını ifade edip daha sonra zâbitlerin köye gelerek küp bulmuşsunuz içindekileri verin demelerinden ve darp edilmekten köylü olarak korktuklarını ve küpün bulunduğu yerin keşf edilmesini istemiştir.

Tarih: 1-10 Receb 1084 (M. 12-21 Ekim 1673).

4/1 Belgedeki yazının silik/sönük olmasından dolayı metin tam olarak çözülememiştir.

4/2 İ'âm (Dava)

Davacı: Mutrup köyünün tımar sahibi Halil Bey ibn-i Ahmed.

Davalı: Aynı köyden Veli bin Abdullah, Mehmed bin Mustafa, Muslu, Mustafa ibn-i Pir Mehmed, Süleyman bin Mustafa, diğer Mehmed, diğer Mustafa.

Konu: Mutrup köyünün 14 senedir tımar sahibi olan Halil Bey ibn-i Ahmed, adı geçen şahıslardan 12 senelik resm-i bennak vergisi alacağını 2 senelik kısmını aldığını fakat 10 senelik miktarın hala verilmediğini iddia etmiştir.

İspat Vasıtası: İtiraf.

Sonuç: Davalı şahıslar, Veli bin Abdullah, Mehmed bin Mustafa, Muslu, Mustafa ibn-i Pir Mehmed, Süleyman bin Mustafa, diğer Mehmed, diğer Mustafa, 12 seneden beri hiç kimsenin râiyyet defterine kayd olunmadıklarını itiraf etmişler ve dava sonuçlanmıştır.

Tarih: 20 Receb 1084 (M. 31 Ekim 1673).

4/3 Sulh Hücceci

Mahkemeye Gelen: Halaçlar köyünden Mehmed ibn-i el-Hacc Mehmed.

Gelme Sebebi: Aynı köyden Ahmed ibn-i Mehmed'in kızı Ayşe Hatun'u oğlu Süleyman'la nişanladığını bunun karşılığı bazı eşya verdiğini fakat Süleyman'ın başka diyâra gittiğini ve ne zaman geleceğini bilmediği için verdiği eşyaları geri almak istemiş fakat aralarında anlaşmazlık olunca ahaliden bazı kimseler araya girmiş ve eşyaların karşılığı on gurus üzerine sulh olmuşlardır.

Tarih: 20 Receb 1084 (M. 31 Ekim 1673).

4/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Daday kazasına bağlı Karaköy sakini Muslu bin Süleyman.

Davalı: Devrekânî kazasında sakin Ahmed Ağa.

Konu: Muslu bin Süleyman, dava tarihinden yirmi iki gün önce gök(ğ) ve siyah öküzlerinin kendi mülkünden kayıp olduğunu ve öküzlerinin Ahmed Ağa'nın elinde olduğunu iddia edip öküzleri talep etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Şahitlerin dinlenmesi ve öküzlerin Muslu bin Süleyman'a ait olduğunun ispatı için yemin ettirilmesiyle gök(ğ) ve siyah öküzler, Ahmed Ağa'dan alınıp Muslu bin Süleyman'a verilmesi ve Ahmed Ağa'ya tembih edilmesi.

Tarih: 2 Şaban 1084 (M. 12 Kasım 1673).

5/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Çankırı sancağı Milan kazasına bağlı Çardak köyü sakinlerinden es-Seyyid Hidayetullah Ağa ile es-Seyyid Muzaffereddin.

Davalı: Kastamonu sancağı Bolu kazasına bağlı Tavşanlı köyü sakini ve daha önce vefat eden Yusuf Ağa'nın oğulları İbrahim ve Halil Bey'ler.

Konu: Es-Seyyid Hidayetullah Ağa bundan on sene önce vefat eden Yusuf Ağa'nın kendisinden iki yüz esedi guruş ve elli gurûş kıymetli merdâne bir kadîfe kaftân ile bir at verdiğini iddia edip bunları vefat eden Yusuf Ağa'nın oğulları İbrahim ve Halil Bey'lerden varsa aynılarını yoksa onlara eşdeğer mal veya para talep etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: İbrahim ve Halil Bey'ler babaları hayatta iken es-Seyyid Hidayetullah Ağa ile istediklerinin karşısında, dokuz adet sim düğmeli bir münakkaş çuka mallut ile yüz esedi guruş karşılığında anlaştıklarını ve bu durumunda Tavşanlı sakinlerinden Hacı bin Abdülkerim ve Ahmed bin Abdünnebi adlı şahitler ile ispatlanmasıyla es-Seyyid Hidayetullah Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 2 Şaban 1084 (M. 12 Kasım 1673).

5/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebraîl Mahallesinden Ömer bin Yusuf.

Gelme Sebebi: Ömer bin Yusuf, Mehmed bin Ahmed'ten seksen beş esedi guruş eşdeğerinde ve her biri on para kıymetli kırk dört kırmızı buğasi aldığını ve hala Mehmed bin Ahmed'e yirmi esedi guruş ile üç bin hurda akçe ile toplamda yüz kırk dokuz guruş borcu olduğunu ve bunları huzurda Mehmed'e verdiğini tasdik ettirmiştir.

Tarih: 5 Şaban 1084 (M. 15 Kasım 1673).

5/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu kazâsına bağlı Çukurviran köyü sakini Güllü bint-i Şaban.

Davalı: Muharrem.

Konu: Güllü bint-i Şaban iddiasında zevcesi Mehmed evde yokken Muharrem'in eve gelip gelini Naza'ya kötü gözle bakması ve kendisinin evde bulunan alaca makremesini aldığını ve aynı köyden Döndü isimli hatun ise suya giderken Muharrem'in yolda kılıçla önüne çıktığını ve kendisini darp etmek isteğini beyan etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler

Sonuç: Muharrem bütün iddiaları reddetmiş ve subaşının talebiyle Muharrem'in köyde nasıl biri olduğu Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Bayram bin Yusuf, Veli bin Ali, Abdullah bin Ali, Şaban bin Yusuf isimli köy ahalisinden sorulmuş ve şahitler Muharrem'in kendi halinde olup bu zamana kadar herhangi bir fenalığına rastlamadıklarını bildirerek Güllü ve Döndü adlı hatunların yaptıkları şirrettir diye cevap vermişler ve hatunların davaları düşmüştür.

Tarih: 6 Şaban 1084 (M. 16 Kasım 1673).

6/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu sancağı Daday kazâsına bağlı Karaköy isimli köy sakini Fatma bint-i Mehmed adlı bakir kızın abisi ve vekili Mustafa bin Mehmed.

Davalı: Habib bin Kayyas.

Konu: Mustafa bin Mehmed, babaları vefat ettiğinde kız kardeşinin velayetinin kendinde olduğunu bildirerek kız kardeşini Kastamonu kadısının izni ile Ak Tekke Mahallesinden Mehmed bin Ali ile evleneceği ve zifaf gecesi Habib'in buna mani olduğunu beyan etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Habib cevabında, ben Kamenice seferine gitmeden önce babaları hayatta iken Fatma'yı bana nişanladı ve benden üç hâlebî âl derâyî ve bir yaldızlı gümüş yüzük ve bir tülbent çemberi aldığını ve bunun için mani olduğunu beyan etmesi ve Habib'in Çiğli köyünde nasıl biri olduğu Mehmed bin Mustafa, Hasan bin Ali, Ali bin Hamza adlı köy sakinleri ve Kastamonu sakini Mustafa bin Hasan'dan sorulmuş

ve şahitler Habib'ten müte'ezzi olduklarını ve onun yaptığıının şirret olduğunu ifade etmeleri sonucu Habib davadan men olunmuştur.

Tarih: 6 Şaban 1084 (M. 16 Kasım 1673).

6/2 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu kazâsına bağlı Alpaslan köyü sakini ve daha önce vefat eden Uhde Beşe bin Mustafa'nın oğlu Hüseyin.

Gelme Sebebi: Vefat eden Uhde Beşe bin Mustafa'nın oğlu Hüseyin'in asaleten ve küçük oğlu Hasan'ın annesi Kezbân bint-i Mehmed'e vekâleten, Uhde Beşe'den intikal eden ve on seneden beri ziraat yapılmayan aynı köyde sınırları belli tarlayı dört bin iki yüz akçeye El-Hacc Mehmed bin Ahmed'e asaleten ve vekâleten satıp tasdik ettirmesi ve belge alması.

Tarih: 5 Şaban 1084 (M. 15 Kasım 1673).

6/3 Boşanma Hüceti

Mahkemeye Gelen: Ata Bey Gazi Mahallesi sakin Sâbiha bint-i Ömer.

Gelme Sebebi: Zevcesi Mehmed bin Mehmed ile otuz sekiz gurus mihr-i müecceli ve nafakasından vazgeçip birer adet ferâce, arakıyye, ayna ve siyah fûta vermiş ve küçük kızı Fatma'ya 9 yaşına kadar kendi malından bakması karşılığında anlaşmalı olarak boşanmıştır.

Tarih: 5 Şaban 1084 (M. 15 Kasım 1673).

6/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Taşköprü kazâsına bağlı Akçakavak sakini ve bundan önce vefât eden Messer'in oğlu Mehmed.

Davalı: Sorgun kazâsına bağlı Dereköy adlı köy sakini Hüseyin bin Osman Dede.

Konu: Mehmed iddiasında, bundan yirmi sene önce Hüseyin'in babasının kafasına dirgenle vurduğunu ve yaraladığını babasının da o yaradan vefat ettiğini beyan etmesi.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Hüseyin, iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Mehmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 6 Şaban 1084 (M. 16 Kasım 1673).

7/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu sancağı Karandu divânına bağlı Şeyh köyü sakini Ali bin Dursun.

Davalı: Karandu divânı ahâlileri.

Konu: Ali bin Dursun, kendisinin Hazreti Ömer radiyallahu anhu neslinden olduğunu ve atası el-Hacc Murad'ın Şey köyünü vatan eylediğini ve sekiz yüz elli seneden beri hiç tekâlîf vermediklerini belirtmiş ve hiç kimsenin defterleri reâyâsı olmadığını, yani vergiden (*öşr*) muâf olduğu halde kendinden tekâlîf talep edildiğini beyan etmiştir.

İspat Vasıtası: Fermân, ahâli.

Sonuç: Ali'ye verilen fermân okunmuş ve ahâli, Ali'nin H.z. Ömer radiyallahu anhu neslinden olduğunu ve bu zamana kadar tekâlîften muâf olduğunu bildirmiş ve Ali'den tekâlîf alınmamasına karar verilmiştir.

Tarih: 2 Şaban 1084 (M. 12 Kasım 1673).

7/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: El-Hacc Dursun Mahallesinden olup hacc-ı şerîfde vefât eden el-Hacc Himmet bin Mehmed'in verâseti eşi Kerime bint-i el-Hacc Hıdır ile kardeşi Abdullah'a kalmıştır.

Gelme Sebebi: Abdullah, abisinden kendine kalan kırk beş esedi gurus ile iki kîle buğdayı Kerime bint-i el-Hacc Hıdır'ın oğlu ve vekili el-Hacc Osman bin Rıdvân'dan alarak tasdik ettirmiştir.

Tarih: 14 Şaban 1084 (M. 24 Kasım 1673).

7/3 Ölüm (defin) Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kuşkara köyü sakini Fatma bint-i el-Hacc İbrahim'in vekili Himmet bin Abdülkadir.

Gelme Sebebi: Fatma bint-i el-Hacc İbrahim'in zevcesi Ali Bey'in Kamenice seferinden gelirken İshakça adlı köyde ishal hastalığına yakalanarak vefât etmesi ve aynı köyden Hasan bin Mehmed ile Gün kazâsına bağlı Bükmüş köyü sakini İbrahim bin Muslu bu durumu şahitleyrek meftayı aynı köyde Müslüman mezarlığına defn ettiklerini bildirmişlerdir.

Tarih: 15 Şaban 1084 (M. 25 Kasım 1673).

7/4 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesi sakini el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ebil

Gelme Sebebi: El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ebil aynı mahallede bulunan evi, havlusunu ve alt kattaki dükkânını, Mehmed bin Mahmud, Mehmed bin Himmet, Receb bin Şabân, Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Mehmed, el-Hacc Abdurrahman bin el-Hacc Kâsım, Ahmed bin Ali, Hüseyin bin Ma'den, Ahmed bin Ma'den, Kasab el-Hacc Süleyman, Usta Abdürrezzâk, Osman bin Ahmed, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Mustafa ve diğer ahâli huzurunda ve mezât yerinde müzayede ederek yirmi beş esedi guruşa satarak tasdik ettirmiş ve belge almıştır.

Tarih: 17 Şaban 1084 (M. 27 Kasım 1673).

8/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Yeni Mahalle sakinlerinden Ayşe Hatun ibnete Mahmud Ağa'nın eşi ve mahkemedeki vekili es-Seyyid İsmail Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Çelebi.

Davalı: Halife Mahallesinden olup daha önce vefat eden Halil Efendi'nin oğlu Ahmed Çelebi.

Konu: Es-Seyyid İsmail Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Çelebi iddiasında, zevcesi ve müvekkili Ayşe Hatun'un babası Mahmud Ağa Girit Adasında vefât ettiği zaman, Ahmed Çelebi'nin (davalı) babası Halil Efendi'nin, Mahmud Ağa'nın eşi Fatma ile evlendiğini, o zaman müvekkili Ayşe Hatun'un küçük olması hasebiyle Halil Efendi'nin, müvekilinin babasına ait olan Göl kazasındaki çiftliğe girip Mahmud

Ağa'nın terekesinden olan altı baş karasığır inek, bir çift camus öküzü, bir çift karasığır öküzü, bir katır, bir beygir, on sepet zenbur ve Kenan adlı köleyi aldığını ve eşi Ayşe Hatun'a düşen hisseyi almak istegini beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler Şeyh Çelebi bin Mahmud Çavuş ve Şaban Bey bin Abdurrahman dinlenmiş, davacı İsmail Bey'in iddialarını aynen doğrulamışlar ve Mahmud Ağa'nın terekesinden Ayşe Hatun'a düşen hissenin verilmesine karar verilmiş ve Ahmed Çelebi'ye tembih edilmiştir.

Tarih: 12 Şaban 1084 (M. 22 Kasım 1673).

8/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Hacı Hamza Ağa Mahallesi sakini Ahmed bin Mehmed

Davalı: Aynı mahalleden Mehmed bin Ömer.

Konu: Ahmed bin Mehmed, Mehmed bin Ömer'in oğlu Ali'nin evine izinsiz girerek bir leğen ve bir ibrik aldığını ve Mehmed'e verdiğini, ibrik ve leğeni istediğinde ise geri vermediğini iddia etmesi.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Mehmed cevabında oğlunun kendine bir leğen ve bir ibrik getirmediğini bunların hala Ahmed'in elinde olduğunu söylemesi ve Mehmed'e yemin ettirilmesi sonucu Ahmed'in davasının düşmesi.

Tarih: 21 Şaban 1084 (M.1 Aralık 1673).

8/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'ya bağlı Alpaslan köyü sakinlerinden Mustafa bin Mehmed, Köseoğlu İmâm, Mehmed bin Müstecâb, diğer Mustafa bin Mehmed, el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Sefer ve diğerleri.

Davalı: Sorgun kazâsına bağlı Kanuncu? köyü sakinlerinden Halil Sofî, Şaban, Ma'den, Mustafa ve diğerleri.

Konu: Alparslan köyü sakinlerinin, köyleri sınırları içinde kalan ve avârıza kayıtlı bir buçuk arazinin eskiden beri kendi köylerine ait olmasına rağmen, Kanuncu? köyü sakinlerinin ekip biçmesi ve kendilerine düşen hisseyi vermediklerini dava etmeleri.

İspat Vasıtası: Fetva.

Sonuç: Halil Sofi, Ma'den, Şaban Sofi, Ömer, Mustafa cevaplarında adı geçen bir buçuk kadim arazinin vilâyet kayıtlarında kendi köyleri olan Kanuncu'ya kayd edildiğini ve Kastamonu'da bulunan Yalafta Hasan Efendi'nin verdiği fetvâ ile arazinin kendilerinde olduğunu ibraz etmeleri. Alparslan köyü sakinlerinin ise davalarının düşmesi.

Tarih: 2 Şaban 1084 (M.12 Kasım 1673).

8/4 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kırkçeşme Mahallesi sâkinelerinden Fatma ve Âmine bint-i Usta Mehmed adlı hatunların ve vekilleri Kırkçeşme sakini Ali bin Ahmed.

Gelme Sebebi: Fatma ve Âmine hatunlar vekilleri Ali bin Ahmed vasıtasıyla Kanara Mahallesi yakınlarında bulunan ve babalarından kalma demirci dükkânını, Davud bin Sâki'ye yirmi beş esedi guruşa satmaları ve belge almaları.

Tarih: 22 Şaban 1084 (M. 2 Aralık 1673).

9/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'da bulunan El-Hacc Saru Mescit İmâmı Hüseyin Halife bin el-Hacc Mehmed.

Davalı: Gülbahar bint-i Mustafa.

Konu: İmam Hüseyin, bundan önce Ak Tekke Mahallesinde sakin iken vefât eden Demirci Mehmed'in küçük oğulları İbrahim ve Mehmed'in vasisi Gülbahar'ın, Demirci Mehmed Efendi'nin dükkânını kendine iki bin iki yüz akçeye satması ve bu miktarın bin beş yüz akçesini borcuna karşılık takas ile halletmeleri, kalan yedi yüz akçesini ise el-Hacc Süleyman'a havale etmesi durumuna engel olduğunu iddia etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve İmam Hüseyin'in iddiasının doğruluğu ispatlanmıştır.

Tarih: 27 Muharrem 1057 (M. 4 Mart 1647).

9/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'ya bağlı Üyük-i Esfel köyü sakini Şaban bin Ahmed.

Davalı: Aynı köyün ahâlisi (*reâyâ*).

Konu: İddia sahibi Şaban bundan altı ay önce sefere giderken kayını Musa'yı evine sahip çıkmakla bekçi bıraktığını ve kendisi seferde iken reâyânın evine gelip zevcesine kötü sözlerle hakaret ettiklerini, hatta kayını Musa'yı dövdüklerini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Köy ahâlisi böyle bir filde bulunmadıklarını yemin ederek reddetmişler ve Şaban'ın davası düşmüştür.

Tarih: 24 Şaban 1084 (M. 4 Aralık 1673).

9/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Ata Bey Gazi Mahallesinden Hâfız Mehmed.

Davalı: Mehmed bin el-Hacc Mehmed.

Konu: Ata Bey Gazi Mahallesinde sakin olup daha önce vefât eden el-Hacc Ahmed bin Sadık verâsetinin zevcesi Hatice, vâlidesi Fatma ve büyük kızı Kerime'ye ve büyük oğulları Hâfız Mehmed ve Hâfız Hüseyin'e kalması, Hâfız Mehmed ise babasının hayatta iken Frenkşah Mahallesi Camiinin yanında olan evi kendine hibe ettiğini iddia etmesi fakat Kerime'nin zevcesi Mehmed bin el-Hacc Mehmed vekil olarak buna karşı çıkması.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler, el-Hacc Ahmed bin Sadık'ın hayattayken Frenkşah Mahallesiindeki evini Hafız Mehmed'e bizim yanımızda hibe ettiğini ve mirasa konu olamayacağını söylediler.

Tarih: 16 Ramazan 1084 (M. 25 Aralık 1673).

9/4 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Daday kazâsına bağlı Özbabalaban köyünden Fatma bint-i Hasan Çavuş'un vekili Hasan Bey.

Gelme Sebebi: Aynı köyden Râbia bint-i Hüseyin'in verâseti büyük oğulları Derviş Ağa ve Hasan Bey'e kalmıştır. Derviş Ağa'da daha önce vefât etmiş olub verâseti zevcesi Fatma bint-i Hasan Çavuş ile oğlu Hasan'a kalmış ve Hasan Bey'inde vefât etmesiyle onun verâseti de Annesi Fatma ile kardeşi Ömer'e kalmıştır. Vekil Hasan Bey ve Fatma Hatun'un kardeşi Ahmed Ağa arasında Rabia Hatun ve Derviş Ağa'nın terekesi taksim edilmiş ve iki taraf anlaşmıştır.

Tarih: 20 Şevvâl 1084 (M. 28 Ocak 1674).

10/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu kazâsına bağlı Burma köyünden Mehmed Bey ibn Aydın Bey.

Davalı: Cebrail Mahallesi sakinlerinden Hüseyin bin Mehmed.

Konu: Mehmed Bey ibn Aydın Bey iddiasında, Cebrail Mahallesi'nden olup daha önce vefât eden Muslu'nun evinin üçte birlik hissesinin yedi hisselik payı Muslu'nun kızı ve annesi Âmine'ye kaldığını beyân edip bu payı Hüseyin bin Mehmed'den istemesi.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Mehmed Bey iddiasına kanıt olarak huzurda yemin etmiş ve Hüseyin'e tenbih olunmuştur.

Tarih: 27-1084 (M. 27-1674).

10/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu kazâsına bağlı Bürme köyünden Mehmed Bey ibn Aydın Bey.

Davalı: Cebrail Mahallesi sakinlerinden Hüseyin bin Mehmed.

Konu: Mehmed Bey ibn Aydın Bey iddiasında, Cebrail Mahallesinden olup daha önce vefât eden Muslu'nun evinin üçte birlik hissesinin oğlu Mehmed'e kaldığını hatta Mehmed'in de vefât edip bu hissenin kızı Ayşe'ye intikal ettiği ve Ayşe'nin de bu hisseyi hayatında üç bin akçeye babası Aydın Bey'e sattığını beyân etmiş ve Hüseyin'in bunu vermek istememesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve Mehmed Bey ibn Aydın Bey'in iddiasının doğru olmadığı, Ayşe Hatun'un hayatında kendine düşen üçte birlik hissesini sekiz yüz akçeye kendi huzurlarında Hüseyin'e sattığını şahitlemişler ve Mehmed Bey'in davası düşmüştür.

Tarih: 28 Şevvâl 1084 (M. 5 Şubat 1674).

10/ 3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'dan Yusuf bin Abdullah.

Davalı: Hamza Ağa Mahallesinde sakin olup daha önce vefât eden ? oğlu Mustafa'nın vasîsi Hasan Bey.

Konu: Yusuf iddiasında, ? ölmeden yedi sene önce malını ve oğlu Mustafa'yı tedbir amacıyla kendine emânet ettiğini ve bunun içinde malının üçte bir hissesini kendine verdiğini ve Hasan Bey'in buna mani olduğunu beyân etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler Mustafa Efendi ibn Mehmed Efendi ve Ömer Ağa ibn İbrahim, Yusuf Bey'in iddiasını doğrulamışlar ve kendi huzurlarında malının üçte birlik hissesini, malını ve oğlu Mustafa'yı korumak şartıyla Yusuf Bey feragat ettiğini bildirmişler ve dava bu yönde hükme bağlanmıştır.

Tarih: 28 Zilkade 1084 (M. 6 Mart 1674).

11/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: İsmail Bey Mahallesinde sakin Kerime bint-i Hasan.

Davalı: Büyük kızı Havva bint-i Süleyman.

Konu: Kerime iddiasında, Cebrail Mahallesinde kendine ait olan evi zevcesi Süleyman'ın iki yüz esedi guruşa sattığını ve bundan dolayı borcu olduğunu ve İsmail Bey Mahallesindeki meyva bahçesini de bundan otuz sene önce zevcesi ve şu an kayıp olan Süleyman'ın kendisine sattığını aradaki iki yüz guruşun takas yoluyla halledildiğini ve İsmail Bey Mahallesindeki meyva bahçesinin kendisinde kaldığını ve bu bahçenin kendinin mülkü olduğu halde kızı Havva'nın buna karşı çıktığını beyân etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler ifadelerinde, şu an kayıp olan Süleyman'ın bundan otuz sene önce bahs olunan meyva bahçesini kendi huzurlarında Kerime Hatun'a iki yüz esedi guruşa sattığını beyân etmişler ve dava bu minvalde sonuçlanıp bahçe Kerime Hatun'da kalmıştır.

Tarih: 10-20 Zilkade 1084 (M. 16-26 Şubat 1674).

11/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'daki saraç esnaflarındanes-Seyyid Mustafa bin Fethullah, Usta Mehmed bin Hasan, Mehmed bin Mehmed, Hüseyin bin Mansur ve diğerleri.

Davalı: Kastamonu'daki Muytâb esnaflarındanel-Hacc Mehmed bin Hüseyin, Şaban bin el-Hacc Halil, Mahmud bin Osman, Yiğitbaşı Şaban bin el-Hacc Himmet ve diğerleri.

Konu: Saraç esnafı iddialarında, eskiden beri pâldüm kesimin kendilerinde olduğunu ve muytâb tayfasının buna aykırı olarak debbâğlardan gön alıp pâldüm kestiklerini beyân edip buna mani olunmasını istemelerini.

İspat Vasıtası: Fetvalar, hüccet, Ferman.

Sonuç: Muytâb esnafı cevaplarında, yüz seneden beri sanatımız üstatları debbâğlardan gön alır ve pâldüm keser bu duruma saraç tayfası hiç mani olmamıştır. Bu konu hakkında fetva, hüccet ve fermânımız vardır diyerek kendilerini

savunmuşlar ve fetvâ-yı şerîf okunmuştur. Fetva gereğince saraç tayfasının muytâb tayfasını rahatsız etmemesine karar verilmiş ve saraç esnafının davası düşmüştür.

Tarih: 10-20 Zilkade 1084 (M. 16-26 Şubat 1674).

11/3 Arapça yazılı nafaka hücceti kaydı.

Tarih: 16 Zilhicce 1084 (M. 24 Mart 1674).

11/4 Kira Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu'da sakin Receb.

Gelme Sebebi: Receb, Arz Mahallesi Mescid-i Şerîfinin vakfından olan ve Kazancılar Sokağında bulunan dükkânın arsasının, bundan otuz beş sene önce yandığını ve hala atıl durumda olduğunu bildirerek vakfın mütevellisi Abdülkadir Efendi'den senelik otuz beş guruşa kiraladığını beyân etmiş ve belge almak istemiştir.

Tarih: 20-29 Zilhicce 1084 (M. 28 Mart-6 Nisan 1674).

11/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'ya bağlı Boğaz köyü sakinlerinden Receb Çavuş ibn-i Ahmed, el-Hacc Ömer ibn-i Musa, Mehmed ibn-i İbrahim, Hüseyin ibn-i Şaban ve diğerleri.

Davalı: Kastamonu sakini el-Hacc Mehmed.

Konu: Boğaz köyü sakini Satılmış'ın köyde bulunan tarlaları el-Hacc Mehmed'e bedeli karşılığında verdiğini fakat tarlaların hak tapusunun kendilerinde olduğunu ifade edip Mehmed'in buna karşı çıktığını bildirmeleri.

İspat Vasıtası: Fetva, fermân.

Sonuç: Kadı'nın tahkikatı sonucu fetva ve fermân okunmuş, tarlalar Boğaz köyü sakinlerine verilmiş ve Mehmed'e tenbih edilmiştir.

Tarih: 22 Zilhicce 1084 (M. 30 Mart 1674).

12/1 Nafaka Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kırk Çeşme Mahallesiinden Ayşe Banu İbnete İbrahim Çelebi.

Gelme Sebebi: Ayşe Banu Hatun beyânında, zevcesi Mustafa'nın gâib olmasından dolayı küçük oğlu Ahmed'e nafaka bağlanmasını talep etmiştir.

Tarih: 26 Zilhicce 1084 (M. 3 Nisan 1674).

12/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Neccar Mahallesi sakini Emine bint-i Sefer Efendi'nin vekili Kebkebirler Mahallesi sakini el-Hacc Halil ibn-i Mehmed Bey.

Gelme Sebebi: Sittay Hâtûn vakfından olup Arpacılar sokağında bulunan Arpacı dükkânının arsasının mütevellinin de izni ile otuz esedi guruşa Halil Bey'e bırakılması ve belge verilmesi.

Tarih: 27 Zilhicce 1084 (M. 4 Nisan 1674).

12/3 Sulh Hücceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Neccar ve Türbe Mahallesi sakini ve vefât eden el-Hacc Ahmed'in zevcesi Rıdvâne'ye, yine vefât eden oğlu Hüseyin Çelebi'nin zevcesi Fahriye oğlu Ahmed ve kızları Saliha ve Rahime ve Fayriye Hatun'un vekili ve zevcesi Mehmed Çelebi.

Gelme Sebebi: Kardeşler arasında miras melesinden dolayı çekişmeler olmuştur. Bu çekişme sonucu aralarında anlaşarak Şecâeddin evini, Kızılcaviran köyündeki ev, iki adet ambar, dam, çiftlik mahsulü, Yusuf adlı köle ve bir cariye ve değirmenden kendilerine düşen hisseyi ve bir miktar parayı kendi araların paylaştıklarını ve aralarındaki çekişmelerin son bulduğunu ve birbirleri üzerinde hak talep etmeyeceklerine dair belge almak istemişlerdir.

Tarih: 1-10 Cemaziyelahir 1071 (M. 1-10 Şubat 1661).

12/4 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesi sakini Hasan ibn-i Ali.

Gelme Sebebi: Hasan ibn-i Ali, Göl kazâsına bağlı Kurusaray köyündeki mülkünü kızları Kezbân ve Rahime Hatunlara zevceleri ve vekilleri olan Ma'den bin Mehmed

ile Mustafa bin Abdüllatif'e beş bin akçeye satması ve iki tarafında birbirinde alacak ve vereceklerinin kalmadığını ibraz ederek belge almak istemeleri.

Tarih: 7 Muharrem 1085 (M. 13 Nisan 1674).

12/5 Köle azadı Hücceti

Mahkemeye Gelen: Beyçelesi Mahallesinden daha önce vefât eden Ayşe Hâtûn ibnete Mehmed Çelebi'nin oğlu Mehmed Çelebi ve kızı Fatma Hatun'un vekili Mustafa Ağa bin Şükrullah Çavuş.

Gelme Sebebi: Mehmed Çelebi'nin Rus asıllı kölesi İftâre bint-i Abdullah'ı kölelikten azat etmiştir.

Tarih: 2 Muharrem 1085 (M. 8 Nisan 1674).

13/1 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Ak Mescid, Kanara, Halife, Cemal Ağa, Şadi Bey, Bedir Gazi, Kubbeli, Musa Fakih, Muzafferredin, Sofular, Aktekke, İbn-i Neccar, Alaca Mescid, Frenkşah, Hacı Dursun, Abdülcebbar, Alpaslan, İsfendiyar Bey, İbn-i Sadi, Kırkçeşme, Deveciler, Honsalar, Kübcügez, İbn-i Süle, Saraçlar ma' Budamıc, Atabey Gazi, Seydiler, Hüseyin Çelebi, Kebkebirler, Cebrâil, Bey Çelebi, PüreÇevkâni, Hamza Ağa, Arz, Medrese-i Atabey, Zımmiyân-ı balat, İsmail Bey, Hacı Hamza, Tahir Fakı, Göl Dere Mahalleleri ahâlisi ile Kastamonu'ya bağlı Akkaya nâhiyesindeki Has, Kuşkara, Çavundur, Halaçlar, Boğaz, Kuyucak, Yörükvirân, Bozoğlak, Bük, Alpağut, Kızıl Kilise, Eğerciler, Darı Bükü, Elma Yakası, Küplüözü, Fadıra, Çukurvirân, Kızıoğlu, Alınvirân, Geyikli, Gelinvirân, Evciler, Burma, Dana Seküsü, Eytacı, Atabey Kavağı, Akça Taş, Karandu, El Yakut, Ak Doğan, Kayalar, Sapaca, Bürnük, Havlu, Eceoğlu, Başvirân, Derbend Kavağı ile yine Kastamonu'ya bağlı Kuzyaka nâhiyesindeki Gödel, Debbâğ İshak, Bayındır, Depe, Hamid, Sahib, Yapar, Evirialan, Karakuz, Alpı, Seramüddin, Akça Kilise, Türbe-i Âdil Bey, Kara Evli, Başmakçılar, Sartı, Ahlât, Alpaslan, Karaçomak, Üyük-i Âlâ, Üyük-i Esfel, Çatakvirân, Mutrub, Bulacık, Yuva, Saraycık, Gömmecce, Türkeli, Kızılcavirân, Zımmiyân-ı Karasu, İsmailler, Çorumlu, Çatakvirân ve Ballık adlı köylerin ahâlilerinden bir kısmı.

Gelme Sebebi: Mahkemeye gelenler Mübâşir Mehmed Ağa'ya fermânla bildirilen on bin kile arpa alınması emrini yerine getirip bildirilen arpayı İnebolu iskelesine eksiksiz naklettiklerini ve bunun karşılığında bin iki yüz guruş aldıklarını ve Mehmed Ağa'da hiçbir hakları kalmadığını bildirmişlerdir.

Tarih: 1-10 Muharrem 1085 (M. 7-16 Nisan 1674).

13/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kandiye serdengeçdilerinden olup Sinop nâhiyesine bağlı Saray köyünü iki bin altmış akçeye eşkinici tımarına mutasarrıf olan İbrahim Bey.

Davalı: Sinop nâhiyesine bağlı Mahmudoğlu köyünü altı bin akçe mensûh tımara mutasarrıf eden Mehmed Bey bin Ali.

Konu: İbrahim Bey iddiasında, Sinop nâhiyesinde bulunan Ebu'l-hayr yeri ve Tatlıcık köyünü berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî ile aşar vergisinin kendisine tahsis edildiğini beyân etmiş ve zikr olunan yerleri beş yıldır Mehmed Bey'in haksız yere zabt ettiğini bildirmiştir.

İspat Vasıtası: Berat, Sûret-i defter-i hâkânî.

Sonuç: Mehmed Bey cevabında zikr olunan yerlerin kendisine bin sekiz yüz akçeye mutasarrıf edildiğini beyân etmiş ve elinde berât ve sûret-i defter-i hâkânî belgeleri olduğunu bildirip onları huzurda okutmuştur. İki tarafında belgeleri incelenmiş, Mehmed Bey iddiaları reddetmiş ve hatta elindeki belgelerin gününün geçmiş olduğu anlaşılmış ve dava İbrahim Bey lehine sonuçlanmıştır.

Tarih: 18 Muharrem 1085 (M. 24 Nisan 1674).

13/3 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu Mütesellimi Mehmed Ağa'nın vekili Mehmed Bey bin Ali.

Gelme Sebebi: Karaburçaklızâde Mehmed Ağa, Gürcü asıllı Mathi Dilâver bin Abdullah ve Yusuf bin Abdullah adlı köleleri Araç kazâsında bulmuş ve mütesellim Mehmed Ağa'ya teslim etmiştir. Mütesellim Ağa kölelerin sahipleri bulunduktan sonra ise onları sahiplerine yirmişer akçe nafaka bağlamak izni ile geri vermiştir.

Tarih: 20 Muharrem 1085 (M. 26 Nisan 1674).

13/4 Huccet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu'ya bağı Akkaya ve Kuzyaka nahiyeleri köylerinin bir kısım ahâlisi.

Gelme Sebebi: Ahâlinin sefer-i hümâyûn için Kastamonu'da tam teçhizatlı katır toplamakla görevli Derzizâde Mehmed Ağa'ya on bir baş katır bahası olan üç yüz yetmiş dört esedî guruşu eksiksiz teslim etmelerini bildirmeleri.

Tarih: 1-10 Muharrem 1085 (M. 7-16 Nisan 1674).

14/1 İbrâ Hucceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Süle Mahallesi sakini Rahime Hatun'un vekili Şaban Çelebi bin el-Hacc Mustafa.

Gelme Sebebi: Vekil Şaban Çelebi, Rahime Hatun'a ait olan Rus asıllı kölesi Mülâyim bint-i Abdullah'ı kölelikten azad ettiğini bildirmiştir.

Tarih: 21 Muharrem 1085 (M. 27 Nisan 1674).

14/2 Sulh Hucceti

Mahkemeye Gelen: Mustafa bin Mehmed, Bey Çelebi Mahallesi sakinken vefât edenhalası Gülistan bint-i Abdullah'ın verâsetinin zevcesi Mustafa Osman ile kendisine kaldığını bildirmiştir.

Gelme Sebebi: Halası Rahime Hatun'un veresesinden kendine düşen hissesini Mustafa Osman ile beş esedî kuruş, üç sahan ve bir buçuk kile buğday karşılığında anlaşarak paylaşmaları ve birbirlerinden hak talep etmeyeceklerine dair belge almak istemesi.

Tarih: 23 Muharrem 1085 (M. 29 Nisan 1674).

14/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kebkebirler Mahallesinde sakin olup daha önce vefât eden el-Hacc Abdullah Efendi ibn-i Ahmed'in kızı Emine Hatun'un zevcesi ve vekili İsmail Çelebi ibn-i Abdülfettah.

Davalı: Kenan bin Abdullah.

Konu: Vefât eden el-Hacc Abdullah Efendi ibn-i Ahmed'in veresesinden bir ev ve bahçesiyle Kenan'ın oturduğu evden zevcesi Emine'ye hisse düştüğünü bildirmesi ve talep ettiğinde aralarında anlaşmazlık çıktığını beyân etmesi.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Kenan cevabında, beş sene önce el-Hacc Abdullah Efendi ibn-i Ahmed'in hayatında oturduğu evi yeniden inşa edip kendisine hibe ettiğini bildirmiş ve şahitlerde bunu doğrulamış son olarak da İsmail Çelebi'nin davası düşmüştür.

Tarih: 29 Muharrem 1085 (M. 5 Mayıs 1674).

14/4 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kebkebirler Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Abdullah bin Ahmed Efendi'nin kızı Emine Hatun'un zevcesi ve vekili İsmail Çelebi bin Abdülfettah.

Gelme Sebebi: Emine'nin kız kardeşi Rabia Hatun'un zevcesi ve vekili Ahmed Çelebi'den kendisine düşen yedi hisselik payını istemsi daha sonra kalan malların bir kısmını paylaşp ve Kebkebirler Mahallesindeki evin de değerini beş yüz guruş tutup kendilerine düşen yetmiş iki guruşluk hisseslerini Rabia'dan almaları ve birbirlerinden hak talep etmeyeceklerini bildirmeleri.

Tarih: 29 Muharrem 1085 (M. 5 Mayıs 1674).

14/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Göl kazâsına bağlı Kavalca köyü sakini Mehmed bin Hıdır.

Davalı: Boyalı (kazâsına) bağlı Afşar köyü sakini Zekeriya Ağa.

Konu: Mehmed bin Hıdır iddiasında, şu an huzurda olan katırının bundan bir sene önce mülküne ait çayırda otlarken gece vakti kayıp olduğunu ifade etmiş ve katırını

Zekeriya Ağa'nın evinde bulduğunu beyân edip kendisine geri verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Zekeriya Ağa cevabında bahs olunan katırın kendine ait kara kısraktan doğduğunu söylemiş ve Afşar köylüleri de bu hususu doğrulamışlar ve Mehmed bin Hıdır'ın davası düşmüştür.

Tarih: 1-10 Safer 1085 (M. 7-16 Mayıs 1674).

15/1 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Akteke Mahallesinden Pîrî ibn-i el-Hacc Mehmed.

Gelme Sebebi: Pîrî ibn-i el-Hacc Mehmed kayınları Mehmed ve Ahmed Bey'lerin, Mehmed bin Bayram Bey'i darp ettiklerini ve kayınlarını almak için zâbit tarafından gönderilen mübaşir evine geldiğinde zevcesi Fatma Hatun'un hamile olduğunu ve üç gün sonra korkudan bebeğini düşürdüğünü ifade etmiş ve bundan dolayı bir davası olmadığını bildirmiştir.

Tarih: 22 Zilhicce 1085 (M. 19 Mart 1675).

15/2 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kubbeli Mahallesinden el-Hacc Derviş bin Mustafa.

Gelme Sebebi: Oğulları Hasan ve Osman'a vekilleri Emrullah Bey bin Mustafa vasıtasıyla Kubbeli Mahallesindeki evini ve sonradan aldığı bir göz odasını elli esedî guruşa satması ve belge almak istemeleri.

Tarih: 1-10 Safer 1085 (M. 7-16 Mayıs 1674).

15/3 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kubbeli Mahallesinden el-Hacc Derviş bin Mustafa.

Gelme Sebebi: el-Hacc Derviş bin Mustafa Kubbeli Mahallesindeki evini, sonradan eklenen bir göz oda ve arsası ile bir miktar malını oğulları Ahmed, Hasan, Hüseyin

ve Osman'a iki yüz esedi guruşa borçlarını ödemeleri karşılığında satması ve ayrıca bir kısım alacaklarını tahsil etmelerini tenbih edip belge almak istemeleri.

Tarih: 1-10 Safer 1085 (M. 7-16 Mayıs 1674).

15/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kebkebirler Mahallesinden olup hacc fârizasında vefât eden el-Hacc İsmail'in zevcesi Emine, oğulları Ahmed ve Abdullah.

Davalı: el-Hacc Mehmed ibn-i Mustafa.

Konu: El-Hacc İsmail'in varisleri iddialarında, hac esnasında el-Hacc Mehmed ibn-i Mustafa, şu an yanlarında olmayan el-Hacc Mahmud ile beraber İsmail'in vefât ettiği esnada yanlarında olup yüz elli altın, üç bin akçe ve diğer eşyaları aldıklarını ve kendilerine yüz altmış altı kuruş ile bir leğen getirdiklerini ve diğer malları aldıklarını beyân etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: El-Hacc Mehmed cevabında iddiaları reddetmiş kendilerine verdiği yüz altmış altı guruş ile bir leğenden başka bir şey olmadığını yemin ederek ifade etmiş ve Abdullah, Emine ve el-Hacc Mehmed'in aralarındaki dava düşmüştür.

Tarih: 10 Safer 1085 (M. 16 Mayıs 1674).

15/5 Tereke

Konu: Halife Mahallesinden El-Hacc Ahmed bin Mehmed Beşe'nin terekesidir.

Tarih: 25 Muharrem 1085 (M. 1 Mayıs 1674).

16/1 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Üyük-i Esfel'e bağlı Kızılcacı köyünden Mehmed bin Mir.

Gelme Sebebi: Mehmed bin Mir'in, köyünde kendine ait olan ev, samanlık, ambar, ahır ve tarlalarını yirmi bin akçeye Ahmed Ağa satması.

Tarih: 21 Şaban 1084 (M. 1 Aralık 1673).

16/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesi sakini Mehmed Ağa ibn-i Ömer Çavuş.

Gelme Sebebi: Mehmed Ağa ibn-i Ömer Çavuş kardeşi Abdullah Çelebi'den Cebrail Mahallesinde babalarından kalan ev ve arsadan kendine düşen hissesini on bin akçe karşılığında alması.

Tarih: 23 Safer 1085 (M. 29 Mayıs 1674).

16/3 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: İsmail Bey Mahallesinden Şeyh İsmail Çelebi.

Gelme Sebebi: İsmail Bey imâretine ait olan ve otuz sendir boş olan El-Hacc Mehmed evini Hafız İshak Çelebi'ye tamirâtı beş yüz akçe karşılığında mütevellî Mehmed Ağa 'nın da haberiyle satması.

Tarih: 1-10 Rebiülahir 1085 (M. 5-14 Temmuz 1674).

16/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Akdoğan köyü sakini Mehmed kendi adına asâleten ve kardeşinin oğlu Mehmed adına vesâyetendavacı olmuştur.

Davalı: Aynı köyden kardeşi Ömer bin el-Hacc Mustafa.

Konu: Köylerinde bulunan babadan kalma ahır, ambar ve bahçenin üçte birlik hissesini babası Mustafa'nın kendisine ve diğer kardeşleri Ömer ve Osman'a hibe ettiğini ayrıca aynı köyde Sagir yeri ve Viranyeri mevkiindeki arazileri ve Kapucuk köyündeki Dai Sultan vakfına ait arazinin hakk tasarrufunu da kendine ve kardeşleri Osman ve Ömer'e verdiğini ifade etmiştir

İspat Vasıtası: Şahitler, hüccet.

Sonuç: Mehmed Bey, iddiasını şahitler ve elinde bulunan hüccetle ispatlamış ve dava lehine sonuçlanmıştır.

Tarih: 26 Rebiülahir 1085 (M. 30 Temmuz 1674).

17/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Göl kazâsına bağlı Kuru köyünden Mehmed bin Musa.

Davalı: Kastamonu Kalesi muhafızlarından Pîrî Çelebi bin Mehmed.

Konu: Mehmed bin Musa iddiasında, dört sene önce Kasım Paşa'nın Kastamonu valiliği zamanında aynı köydeki kendi arazisi olan Harman yerini Pîrî Çelebi'ye kendi tımar arazisi olan Karlık yeri arazisiyle takas ettiklerini fakat Pîrî Çelebi'nin kanaat etmeyip elindeki araziye el koyduğunu beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, temessük.

Sonuç: Şahitler dinlenip eldeki belge okunduktan sonra Pîrî Çelebi'ye Karlık arazisinden el çektilirip arazinin Mehmed bin Musa'ya verilmesine karar verilmiştir.

17/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Akteke Mahallesinden Ahmed Ağa bin Durmuş Bey.

Gelme Sebebi: Ahmed Ağa, Kastamonu yakınlarında bulunan Bardilçe? mevkiindeki araziye Sipahi Mehmed Ağa'dan dört sene önce altı yüz akçeye satın aldığı arazinin Dolaçördik? Ağacından Kara Ağaca olan kısmını on iki bin kiremit karşılığında el-Hacc Ahmed bin Mahmud'a verdiğini ifade edip belge alması.

Tarih: 1-10 Cemaziyelevvel 1085 (M. 3-12 Ağustos 1674).

17/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Devrekâni kazasına bağlı Bozkoca köyünden Mehmed Ağa.

Davalı: Kastamonu'da sakin İbrahim Çelebi bin Hüseyin.

Konu: Mehmed Ağa iddiasında, İbrahim Çelebi'ye çalıştırması için (*fâide*) bin guruş verdiğini ve ticaret amaçlı bir defa Bursa'ya gidip geldikten sonra kendisine hissen yüz guruş diyerek yüz guruş değerinde cedit yemeni verdiğini, yine İbrahim Çelebi'nin ticaret amaçlı Bursa'ya gidip geldikten sonra sekiz senede toplamda üçer kez olmak üzere seksen kuruştan iki yüz kırk guruş verdiğini, İbrahim Çelebi'nin zimmetinde sekiz yüz elli guruş ile yüz elli kuruşluk malından iki yüz beş kuruşluk buğasi kaldığını ve kendisinden yüz doksan beş kuruştan başka toplamda dört yüz guruşu aldığını, daha sonra İbrahim Çelebi'den dört yüz elli guruş ile yüz elli

kuruşluk cedit yemeninin varsa aynısını yoksa altın üzerinde değerini talep ettiğinde vermediğini ve aralarında anlaşmazlık çıktığını beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler huzurda dinlenmiş ve Mehmed Ağa'nın iddiasını destekler beyânlarda bulunmuşlar, kadı daha sonra zikr olunan malların varsa aynısını yoksa lazım gelen kıymetinin Mehmed Ağa'ya verilmesine karar vererek İbrahim Çelebi'ye tembih etmiştir.

Tarih: 16 Cemaziyelevvel 1085 (M. 18 Ağustos 1674).

18/1 Vakfiye

El-Hacc İbrahim Ağa, Şeyh Şecâeddin camisine müteveli el-Hacc Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed huzurunda 50 guruş vakfetmiş bu miktarın 40 guruşuna her sene iki aydınlatma eşyası alınmasına ve mihrabına, 5 guruş miktarını camide kayyum olanlara, 5 guruşu da müteveliye verilmesini şart koşturmuştur. Ayrıca müteveli ölünce layık bir kişinin müteveli olmasını ve bu mütevellilerin Şeyh Şaban Tekkesinden olmalarını ve kalan paranın da fukaralara verilmesini istemiştir.

Tarih: 3 Cemaziyelevvel 1085 (M. 5 Ağustos 1674).

18/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Cemal Ağa Mahallesinde sakin Fatma bint-i Mustafa Beşe.

Davalı: Zülfikâr Muslu.

Konu: Fatma Hatun iddiasında, vefât eden kardeşi Selim'e ait olan tarlalar zürriyeti olmadığı gerekçesiyle kendine kaldığını hatta ölmeden önce tarlaları kendine verirken kâtip bulunmadığını ve onun yerine mühürlü beyaz bir kâğıt verdiklerini, zevcesi Zülfikâr Muslu'nun bunu bildiği halde tarlalara el koyduğunu beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Fatma Hatun iddiaları için yemin etmiş ve dava lehine sonuçlanmıştır.

Tarih: 20-30 Cemaziyelevvel 1085 (M. 22 Ağustos-1 Eylül 1674).

19/1 İ'âm (Dava)

Davacı: Kastamonu sakini olup daha önce vefât eden Ali'nin kardeşi Süleyman.

Davalı: Süleyman'ın kardeşi Çerkez Mehmed.

Konu: Süleyman iddiasında kardeşi Ali'den kalan büyük miktarda mal ve paradan validesine ve kendisine kalan hissesini Çerkez Mehmed'ten talep ettiğini fakat vermeye yanaşmadığını ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Çerkez Mehmed iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Süleyman'ın davası düşmüştür.

Tarih: 10-20 Rebiülevvel 85 (M. 14-24 Haziran 1674).

19/2 Tereke

Konu: İnebolu kasabası sakini İmamzâde Osman Ağa bin el-Hacc Ahmed'in terekesidir.

Tarih: 2 Cemaziyelahir 1085 (M. 3 Eylül 1674).

20/1 İ'âm (Dava)

Davacı: Akmescid Mahallesi ahâlilerinden el-Hacc Ahmed bin Mehmed, İbrahim Çelebi bin Mustafa, Usta Mehmed bin el-Hacc Himmet, Usta Halil bin İbrahim, Küçük Hüseyin, el-Hacc Ali bin Şaban, Hüseyin Çelebi bin Şaban, Kara Ahmed bin Hamza ve diğerleri.

Davalı: Çevkâni Mahallesi ahâlilerinden Receb Çelebi bin Hüsâm, Hafız Ahmed bin Yusuf, Çadırcı Usta Receb, el-Hacc Receb, Usta Musa, İmam Ahmed Çelebi, Mü'ezzin İbrahim ve diğerleri.

Konu: Mahalledeki Kuru Çeşmeye kadimden beri kaynaklık eden yere bir konak odası yapıldığı ve pisliklerin kaynağa atıldığını iddia eden davacılar bu duruma son verilmesini istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Arz Mahallesinden olan şahitler iddiayı doğrulamışlar ve Çevkânî Mahallesi ahâlilerine tenbih olunmuştur. Ayrıca muhızırbaşı Receb'in olayı keşf etmesi istenmiştir.

Tarih: 18 Cemaziyelahir 1085 (M. 16 Eylül 1674).

20/2 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Honsalar Mahallesinden Mustafa bin Ali.

Gelme Sebebi: Mustafa bin Ali, aynı mahallede bulunan evini İmam Mehmed Efendi, el-Hacc Hüseyin Çelebi ibn-i Satılmış, el-Hacc Recebbin Ahmed, Mehmed bin Hüseyin, Süleyman Bey Haydar, Hüseyin bin Mustafa, Ahmed bin Haydar, Mehmed bin Mustafa ve Osman bin Hatır adlı kişilere otuz esedî guruşa satmıştır.

Tarih: 24 Cemaziyelahir 1085 (M. 25 Eylül 1674).

20/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Honsalar Mahallesinden İmam Mehmed Efendi bin Abdürrezzak, Süleyman Bey bin Receb, el-Hacc Hüseyin, Hasan Çelebi ibn-i Satılmış, el-Hacc Recebbin Ahmed, Süleyman Çelebi, Hüseyin bin Mustafa, Mustafa bin Receb ve diğerleri.

Davalı: Aynı mahalleden Mustafa bin Ali.

Konu: Davacılar iddialarında Mustafa bin Ali'nin kızı Kerime'nin levant odalarına gidip geldiği zina yaptığı ve babasının hatta annesi Âlime'nin dahi buna göz yumduğunu beyân ederek adı geçenlerin mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitlerin ifadeleri doğrultusunda Mustafa bin Ali, kızı Kerime ve Âlime Hatun'ların mahalleden çıkarılmalarına karar verilmiştir.

Tarih: 17 Cemaziyelahir 1085 (M. 18 Eylül 1674).

20/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Cebrail Mahallesinden el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Mustafa.

Davalı: Muýtâb tayfasından Mehmed bin İbrahim.

Konu: El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Mustafa iddiasında aynı mahallede bulunan evinin nehir kenarındaki bir miktar arsasını Mehmed bin İbrahim'in haksız zapt ettiğini ve el çektirilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Muýtâb Mehmed cevabında el-Hacc Mehmed'in zikr olunan yeri oğulları Halil ve İbrahim'e dört yüz kırk esedi guruşa sattığını bu miktarın üç yüz guruşunu borçlu olduğu İmamzâde Hasan Efendi'ye, yüz kırk guruşunu da diğer kişiye havale ettiğini bildirmiş daha sonra ise Halil ve İbrahim Bey'lerin adı geçen yeri kendisine iki yüz on guruşa sattığını ifade etmiştir. Şahitler Muýtâb Mehmed'in iddialarını doğrulamışlar ve el-Hacc Mehmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 28 Cemaziyelahir 1085 (M. 29 Eylül 1674).

20/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Abdülcebbâr Mahallesinden olup daha önce vefat eden Mehmed'in validesi Ayşe Hatun ve İstanbul'da bulunan Hüseyin'in vekili Ali.

Davalı: Ali bin Mehmed.

Konu: Ali, daha önce vefât eden Mehmed'in aynı mahallede bulunan evinin üçte birlik hissesinin validesi Ayşe'ye ve amcası Hüseyin'e kaldığını ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve evin Ayşe Hatun'un mülkü olduğuna karar kılınmıştır.

Tarih: 1-10 Cemaziyelahir 1085 (M. 2-11 Eylül 1674).

21/1 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Seremüddin Divânına bağlı Edeler köyünden olup Kubbeli Mescid Mahallesinde oturan Receb bin Ali.

Gelme Sebebi: Receb bin Ali aynı köyde bulunan ev, ahır, ambar ve çiftlik kenarında bulunan meyvalı ve meyvasız tarlanın kendine düşen hissesini elli esedi guruşa Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi bin Mustafa Efendi'ye satmış ayrıca adı geçen çiftlik kenarında ve dağda bulunan yerlerin dörtte birlik hissesini de otuz guruşa

sattığını ifade etmiş ve toplamda seksen kuruşkarşılığında satış gerçekleşmiş ve belge alınmıştır.

Tarih: 4 Receb 85 (M. 4 Ekim 1674).

21/2 Arapça yazılı i'lâm (Dava) kaydı.

Tarih: 1 Receb 1085 (M. 1 Ekim 1674).

21/3İ'lâm (Dava)

Davacı: Halife Mahallesinden Havva Hatun'un vekili İbrahim Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan.

Davalı: Derviş Çelebi'nin kızı Neslihan'ın zevcesi ve vekili Hafız Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa.

Konu: Vefât eden Derviş Çelebi, bundan yirmi üç sene önce zevcesi Havva Hatun'la hayattayken on iki bin akçe mihr-i müeccel karşılığında evlenmişti Derviş Çelebi ise yine hayattayken bu miktarın iki bin akçesini vermiş fakat vefât edince zimmetinde on bin akçe kalmıştı.

İspat Vasıtası: Şahitler, Yemin.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş Havva yemin etmiş ve dava Havva Hatun lehine sonuçlanmıştır.

Tarih: 20-30 Zilkade 1084 (M. 26 Şubat-8 Mart 1674).

21/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Küpcügez Mahallesinden olup hacc-ı şerif de vefât eden el-Hacc Bayram ibn-i Mustafa'nın oğlu el-Hacc Mustafa.

Davalı: Kardeşi el-Hacc Hüseyin ile vefât eden diğer kardeşi Piri Çelebi'nin oğlu el-Hacc Mehmed.

Konu: El-Hacc Mustafa kendisi Bursa'dayken babasının kutsal topraklarda vefât ettiğini ve kardeşleri Piri Çelebi ile el-Hacc Hüseyin'in tahmini üç dört bin olan babadan kalma mal miktarının ancak doksan gurusunu kendine verdiklerini geriye

kalan tutarı ikisinin paylaştıklarını ve kendine eksik miktar verdiklerini iddia etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: El-Hacc Hüseyin cevabında babaları vefât ettiğinde el-Hacc Mustafa'nın Bursa'dan geldi ve terekeyi aramızda taksim ettiklerini ve kendisine de bir miktar mal ve akçe düştüğünü beyân etmiş, şahitlerde bu hususu doğrulamış ve el-Hacc Mustafa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 5 Receb 1085 (M. 5 Ekim 1674).

22/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Halife Mahallesinden olup vefât eden Derviş Çelebi'nin zevcesi Havva Hatun'un kardeşi ve vekili Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi.

Davalı: Derviş Çelebi'nin kız kardeşi Âmine'nin vekili el-Hacc Mehmed bin Süfyan ve yine Derviş Çelebi'nin kızları Ayşe Hatun'un zevcesi Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed ve Neslihan Hatun'un zevcesi ve vekili Hafız Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa.

Konu: Havva Hatun'un vekili iddiasında Derviş Çelebi'nin hayattayken müvekkilinden otuz üç kuruşve bir miktar mal aldığını ve bunları vermeden vefât ettiğini ifade ederek evlatlarından bunları talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlemiş ve Havva Hatun'un iddiaları doğrulanmış Derviş Çelebi'nin evlatlarından otuz üç gurusun alınmasına, bir ziliyi ve üç sahanın verilmesi de ileri bir tarihe atılarak dava sonuçlanmıştır.

Tarih: 18 Rebiülevvel 1085 (M.22 Haziran 1674).

22/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Cebrail Mescid-i Şerîfinin imamı ve mütevellisi olan Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi.

Davalı: El-Hacc Recebbin Ahmed.

Konu: Ahmed Efendi iddiâsında, Babuçcular sokağında bulunan vakıf dükkânını, mescid-i şerîf imamı ve mütevellisi olan Abdüley Efendi 1024 senesinde her üç yılda bir sözleşme yenilemek kaydıyla aylık 30 akçe kira karşılığında 90 sene boyunca Hüseyin'e kiralamıştır. Abdüley Efendi 10 yıl müteveli vazifesini yürüttükten sonra yerine müteveli olan Hüseyin sözleşme yenilememiştir. Ve dükkânın sözleşmesi Hüseyin'in oğullarına da intikal etmeyip akd fesh olunmuştur. Dolayısıyla dükkânın vakfa geri verilmesini istemiş fakat el-Hacc Receb bin Ahmed'in buna engel olduğunu ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: El-Hacc Receb bin Ahmed cevâbında Hüseyin'in oğullarının bundan altı ay önce adı geçen dükkânı 60 guruşa kendisine verdiklerini ve sözleşmeden haberi olmadığını belirtmiş ve akabinde şahitlerde dükkânın vakfa ait olduğunu bildirmişlerdir. Sonuç olarak dükkân vakfa teslim edilmiş ve Receb'e tenbih olunmuştur.

Tarih: 7 Rebiülevvel 1085 (M. 11 Haziran 1674).

22/3 Tereke

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden Derviş Çelebi'nin terekesidir.

Tarih: 20-30 Rebiülevvel 1085 (M. 24 Haziran, 4 Temmuz 1674).

23/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Cemal Ağa Mahallesi'nde olup hac farızasını eda ettikten sonra dönüş yolunda vefât eden el-Hacc Şaban ibn-i Ahmed'in oğlu Hüseyin.

Davalı: El-Hacc Mehmed.

Konu: Cemal Ağa Mahallesi'nde olup hac farızasını eda ettikten sonra dönüş yolunda vefât eden el-Hacc Şaban ibn-i Ahmed'in verâseti oğlu Hüseyin ve kızları Emine ve Ayşe'ye kalmıştır. Şaban'ın oğlu Hüseyin, Kalaycılar Sokağında bulunan kalaycı dükkânını bundan 4 yıl önce babasının kendisine hibe ettiğini ve vâsileri olan el-Hacc Mehmed'in bu dükkânı terekeye dâhil etmek istediğini beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve Hüseyin'in iddiâları doğrulanmış son olarak da el-Hacc Mehmed'e tenbih edilmiştir.

Tarih: 20 Receb 1085 (M. 20 Ekim 1674).

23/2 Satış Hücleti

Mahkemeye Gelen: Çevkânî Mahallesi'nden Ali Paşa ibn-i Hasan.

Gelme Sebebi: Çevkânî Mahallesi'nde bulunan evini 25 guruşa Receb Paşa'ya sattığına dair belge almak istemesi.

Tarih: 10 Şaban 1085 (M. 9 Kasım 1674).

23/3 İbrâ Hücleti

Mahkemeye Gelen: Bey Çelebi Mahallesinden olup vefât eden Hafız Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Efendi'nin kızı Fatma Hatun'un kardeşi ve vekili Mustafa Ağa ibn-i Şükrullah Çavuş.

Gelme Sebebi: Mustafa Ağa ibn-i Şükrullah Çavuş müvekkili Fatma Hatun'a babasından 84 bin akçe isâbet ettiğini ve bu miktarın 27 bin akçesini aldığını geriye kalan malların paylaşımında kardeşler arasında anlaşmazlık olduğunu ve bu anlaşmazlığın Fatma Hatun'a bir miktar mal verilmesiyle aralarında anlaştıklarını ve herhangi bir alacak verecek meselesinin olmadığını belirterek belge almak istemesi.

Tarih: 8 Muharrem 1085 (M. 14 Nisan 1674).

23/4 Hüclet

Mahkemeye Gelen: Debbağ İshak köyünden El-Hacc Derviş Bey bin Ömer Bey.

Gelme Sebebi: Aynı köyden Hüseyin bin Mustafa, Receb bin Ali, Ahmed bin Mehmed, Mustafa bin Mehmed, Hüseyin bin Miyesser, Şaban bin Receb, Mustafa bin Halil, Mehmed bin Himmet adlı şahıslara avarız, nüzül ve sürsat vergisi karşılığında 70 gurusu verdiğini ve kendisiyle beraber evlatlarından bir daha vergi talep etmemelerini ifade ederek belge almak istemesi ve tarafların bunu kabul etmesi.

Tarih: 10 Ramazan 1085 (M. 8 Aralık 1674).

23/5 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kubbeli Mahallesi'nde Ünzile bint-i Mehmed adlı hatunun vekili Hacı Osman bin Halil.

Gelme Sebebi: Aynı mahallede bulunan Ünzile Hatun'un evini 2 bin akçeye Usta Ahmed bin Hamza'ya satması ve belge almak istemesi.

Tarih: 28 Ramazan 1085 (M. 26 Aralık 1674).

24/1 Hibe Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesi'nden Yasemin bint-i Abdullah.

Gelme Sebebi: Aynı mahallede bulunan evinin kendisine ait 6 hisseden 2 hissesini, tencere, bohça, döşek, yastık, yorgan ve iki adet gömleğini damadı Derviş Mehmed bin Mustafa'ya hibe etmiştir.

Tarih: 22 Şevval 1085 (M. 19 Ocak 1675).

24/2 Nikah Hücceti

Mahkemeye Gelen: Halaçlar köyünden olup Alaca Mescid Mahallesinde oturan Âmine bint-i Osman'ın vekili Abbas bin Ömer.

Gelme Sebebi: Âmine, döşek, minder, iki yastık, kilim, tencere, iki sahan, bir kaftan, bir sim ön kuşak ve mihr-i müeccel olarak 10 guruş karşılığında Pırlaklardan Osman Bey'e tezvic edilmiştir.

Tarih: 3 Zilkade 1085 (M.29 Ocak 1675).

24/3 Ölüm Hücceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Neccar Mahallesinden el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Muslu.

Gelme Sebebi: El-Hacc Ahmed, Akça kilise köyünde oturan kölesi Kenan'ın küçük oğlu Osman'ın annesi inek sağmaya gittiğinde çocuğun evde iken ateşe yaklaştığını ve giysisinin ateş almasından dolayı karnı, yüzü ve elleri yanarak vefât ettiğini ifade etmiş, çocuk huzurda müşâhede edilmiş ve herhangi bir yaralama izine rastlanmamıştır.

Tarih: 5 Zilkade 1085 (M. 31 Ocak 1675).

24/4 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu Kaymakamı Ali Bey'in vekili Çavûşzâde Ahmed Ağa.

Gelme Sebebi: Sahibinden kaçan Çerkez asıllı Kantemir bin Abdullah adlı köleye Kaymakamı Ali Bey'in talebiyle sahibi ortaya çıkınca nafaka bağlanmasını istemiş ve sahibi ortaya çıkıncaya kadar köleye günlük 20 akçe nafaka bağlanması kararlaştırılmıştır.

Tarih: 1 Zilkade 1085 (M. 27 Ocak 1675).

24/5 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu Kaymakamı Ali Bey'in vekili Çavûşzâde Ahmed Ağa.

Gelme Sebebi: Güney kazasına bağlı Ayvalı viran yolu üzerinde bulunan Eflak asıllı Şahin bin Abdullah adlı köleye Kaymakamı Ali Bey'in talebiyle sahibi ortaya çıkıncaya kadar günlük 20 akçe nafaka verilmesini talep etmiştir.

Tarih: 1 Zilkade 1085 (M. 27 Ocak 1675).

24/6 Vakfiye

Mergüze kazâsına bağlı Afşar köyünden Ali bin Mehmed'in vekili Mü'ezzin Mehmed bin Hüseyin beyânında, müvekkilinin İbn-i Süle Mahallesindeki mescid-i şerife on altı gurus bağışladığını bunun karşılığında her yıl Receb, Şaban, Ramazan aylarında günlük birer cüzden üç hatim okuyup ruhuna bağışlanmasını ayrıca bu durumun bundan sonra gelecek olan bütün imamlara sirayet etmesini istemiştir.

Tarih: 1-10 Zilkade 1085 (M. 27 Ocak, 5 Şubat 1675).

24/7 Köle Azadı Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesinden Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Ağa.

Gelme Sebebi: Moskovî (Rus) asıllı kölesi Şahin bin Abdullah'ı azat etmiştir.

Tarih: 3 Zilhicce 1085 (M. 28 Şubat 1675).

25/1 Satış Hüccti:

Mahkemeye Gelen: Küre kazasına bağlı Nilem köyünde oturan Saliha bint-i Satılmış'ın vekili ve kaynatası Mustafa Paşa ibn-i İbrahim Paşa.

Gelme Sebebi: Mustafa Paşa ibn-i İbrahim Paşa, Saliha Hatun'a ait ve Küreye bağlı Yörükviran divânında ve Sorgun suyu diye bilinen nehir üzerinde bulunan iki göz mülkünün bir gözünü Ahmed Çelebi ibn-i Mustafa Paşa'ya yetmiş guruşa satmış ve belge almak istemiştir.

Tarih: 1-10 Zilhicce 1085 (M. 26 Şubat, 7 Mart 1675).

25/2 Hücct

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesinden İsmail bin Hüseyin.

Gelme Sebebi: İsmail bin Hüseyin, Fahrü'l-akrân Ali Ağa bin Ahmed Ağa'nın Helvâzâde Mustafa Ağa'ya sattığı kölesi Yusuf, bundan on sene önce ekmek alırken sağ gözüne vurduğunu ve yaraladığını, bundan kaynaklı olarak gözüne su indiğini ifade etmiş. Fakat Ali Ağa'nın bunu inkâr edip gözünün inek vurmasından böyle olduğunu belirtmesi sonucu, davamı ispata kadir değilim ve bundan sonra asaleten veya vekâleten davacı değilim demiştir.

Tarih: 7 Zilkade 1085 (M. 2 Şubat 1675).

25/3 Köle Azadı ve Sulh Hüccti

Mahkemeye Gelen: Alaca Mescid Mahallesinden Ali Çelebi bin l-Hacc Ma'den.

Gelme Sebebi: Ali Çelebi bin l-Hacc Ma'den kendisi tarafından asil ve babası el-Hacc Mustafa bin Abdullah'ın vekili olarak, Ahmed Bey'in babasının kendi babası Mustafa'nın kölesi olduğunu ve hayatında ticaret yapması için Ahmed'e bir miktar para verdiğini ve bu parayı istediğinde ise aralarında anlaşmazlık çıktığını belirtip sonra alacak verecek miktarlarını kendi aralarında anlaşarak hallettiklerini ve Ahmed'i azat ettiğini bildirmiştir.

Tarih: 27 Zilkade 1085 (M. 22 Şubat 1675).

25/4 Sinan Bey Camii masraf ve muhasebe defteridir.

Tarih: 30 Zilhicce 1085 (M. 27 Mart 1675).

26/1 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden olup daha önce vefât eden Derviş Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed'in eşi, kız ve erkek çocukları, vekiller ve enişterleri.

Gelme Sebebi: Babaları Derviş Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed'in terekisini kendi aralarında paylaşmışlar ve birbirlerinden hak talep etmeyeceklerini bildirmişlerdir.

Tarih: 28 Rebiülevvel 1085 (M. 2 Temmuz 1674).

26/2 Vakfiye

İbn-i Süle Mahallesinden Fatma Hâtûn ibn-i Ahme'in vekili Yusuf ibn-i Abdullah, müvekkilinin Nasrullah camisi mütevellisi Şaban Çelebi'ye altmış guruş bağışladığını ve şöyle şart koştuğunu bildirmiştir: İbn-i Süle Mahallesi İmamı olan Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Mü'ezzin Mehmed ibn-i Hüseyin'in her namaz sonrası ruhuna Furkan suresi okunmasını ve bu hâlin imam ve müezzinin evlatlarının evlatları tarafından da yerine getirilmesini istemiştir.

Tarih: 1-10 Muharrem 1086 (M. 28 Mart, 6 Nisan 1675).

26/3 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Bey Çelebi Mahallesinden Tenzile bint-i Oruç.

Gelme Sebebi: Vefât eden oğlu Nalband Ahmed'in evinin kendisine düşen on iki sehmlik hissesini otuz altı guruşa Fatma bint-i Ömer Efendi'ye satmıştır.

Tarih: 20 Muharrem 1086 (M. 16 Nisan 1675).

27/1 Hücet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu'da sakin eski Kethüda yeri Mustafa Ağa.

Gelme Sebebi: Dede Sultan zaviyesine ait olan Debbağlar Mahallesindeki eski hamamın 1081 senesinden beri kendi işletmesinde bulunduğunu ve bu tarihten beri iki kez deprem olduğunu hatta hamamın iyice eskidiğini bildirip toplam olarak

hamama yaptığı masrafların keşf edilmesini istemiştir. Olayı yerinde keşif amacıyla naib İbrahim Efendi ve mimarbaşı Şaban Çelebi görevlendirilmiş hamamın durumu Kethüda Mustafa'nın belirttiği gibi keşfedilip aynen kayda geçmiştir.

Tarih: 20 Muharrem 1086 (M. 16 Nisan 1675).

27/2 Mektup

Konu: Ahmed bin Abdurrahman'ın Kastamonu'ya kadı olarak atanması.

Tarih: 22 Muharrem 1084 (M. 9 Mayıs 1673).

27/3 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Göl kazasına bağlı Şeker köyünden Mustafa bin Ali.

Gelme Sebebi: Vefât eden vâlidesi Esmâ bint-i Memî Hatun'un muhallefâtının paylaşımına kardeşleri Derviş ve Mehmed'in engel olduklarını fakat aralarında kırk gurus karşılığında anlaştıklarını, aralarında herhangi bir hak kalmadığını ifade ederek bu durumu vicahen ve şifahen tasdik ettirmiştir.

Tarih: 23 Muharrem 1086 (M. 19 Nisan 1675).

27/4 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Süle Mahallesinden Hafız Ahmed Efendi, Osman Çelebi ibn-i Yakup, Receb ve Kerim, Rahim ve el-Hacc Muslu.

Gelme Sebebi: Aynı mahalleden olup daha önce vefât eden Fatma'nın verâseti zevcesi el-Hacc Mehmed ile Hafız Ahmed Efendi, Osman Çelebi ibn-i Yakup, Receb ve Kerim, Rahim ve el-Hacc Muslu'ya kalmıştır. Terekede İbn-i Süle Mahallesindeki arsa otuz gurus, ev eşyası on gurus, el-Hacc Mehmed'ten mihr-i müeccel 10 gurus, toplamda elli gurus olup yirmi beş gurus müteveffiyenin eşi el-Hacc Mehmed'ten alınmıştır. Ve birbirlerinde hakları kalmamıştır.

Tarih: 22-1086 (M. 22-1675).

27/5 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden olup daha önce vefât eden Aynik el-Hacc Mehmed'in eşi Ayşe Hatun'un vekili Osman Çelebi ibn-i İbrahim.

Gelme Sebebi: Osman Çelebi ibn-i İbrahim, Ayşe Hatun'un oğlu Mehmed Çelebi'ye babasından kalma evin kendisine düşen hissesini yirmi beş guruşa satmıştır.

Tarih: 25 Muharrem 1085 (M. 1 Mayıs 1674).

27/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Tosyalı olup Kastamonu'da bulunan el-Hacc Abbas.

Davalı: Küreli Hüseyin Çelebi bin el-Hacc Mehmed.

Konu: El-Hacc Abbas iddiasında Hüseyin Çelebi'ye 30 guruş karşılığında 21 batman pamuk verdiğini fakat parasını alamadığını beyan etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Hüseyin Çelebi cevabında pamuğu Çavuş adlı başka birinden aldığına dair yemin etmiş ve el-Hacc Abbas'ın davası düşmüştür.

Tarih: 27-1086 (M. 27-1675).

27/7 İ'lâm (Dava)

Davacı: Türbe köyünden Emine bint-i İbrahim Hatun.

Davalı: Mahmud Bey.

Konu: Emine bint-i İbrahim Hatun, vefât eden zevcesi Hasan Bey'den kalan Dilaver adlı kölesini, Mahmud Bey'in yetmiş guruşa Mütesellim Mehmed Ağa'ya sattığını ve parasını vermediğini iddiâ etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Mahmud Bey cevâbında Dilaver'in Emine'nin eşi Hasan Bey'i darp ettiğini ve Emine Hatun'un talebiyle köleyi Mütesellim Mehmed Ağa'ya yetmiş guruşa sattığını ve bu parayı da verdiğini beyân etmiştir. Şahitlerin dinlenmesi ve yemin etmeleriyle Mahmud Bey haklı bulunmuş ve Emine Hatun'un davası düşmüştür.

Tarih: 25 Muharrem 1085 (M.1 Mayıs 1675).

28/1 Şatış Hücçeti

Mahkemeye Gelen: Çevkâni Mahallesinden Ahmed Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan.

Gelme Sebebi: Ahmed Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan kendisi tarafından asaleten kız kardeşleri Fahriye ve Fatma Hatun'lar tarafından vekâleten iki katlı bir ev, kenef, su kuyusu, bahçe ve havluyu doksan guruşa Süleyman Halife ibn-i Ahmed'e satmıştır.

Tarih: 3 Safer 1086 (M. 29 Nisan 1675).

28/2 Nişan Bozma Hücçeti

Mahkemeye Gelen: Hamza Ağa Mahallesinden Hıdır bin Mahmud.

Gelme Sebebi: Hıdır bin Mahmud, daha önce Receb bin Mahmud'un kızı Ayşe ile nişanlandığını fakat vazgeçtiğini ifade edip Receb'e verdiği bir altın küpe ve üç zürrâ' kırmızı buğâsini aldığını bildirmiştir.

Tarih: 2 Safer 1086 (M. 28 Nisan 1675).

28/3 İbrâ Hücçeti

Mahkemeye Gelen: Sorgun kazasına bağlı Karamık köyünden Hüseyin Beşe bin Muharrem.

Gelme Sebebi: Yine Sorgun kazasına bağlı Erikbeli köyünden olup daha önce vefât eden Himmet'te tüfek, ev ve bir ambar ile yetmiş gurus alacağı olduğunu ve daha önce bunu talep ettiğinde Himmet'in oğlu Mehmed'le aralarında anlaşmazlık çıktığını fakat malların toplam bedeli olan üç bin dokuz yüz akçeye anlaştıklarını bildirerek aralarında herhangi bir hak kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 6 Safer 1086 (M. 2 Mayıs 1675).

28/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Püre Mahallesinden Hasan bin Abdülgani.

Davalı: Osman bin Hasan.

Konu: Hasan bin Abdülgani iddiâsından bundan yedi gün önce Osman bin Hasan'ın senle başka diyarlarda ticaret yapalım diye kendisinden otuz gurusu aldığını fakat geri vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Osman bin Hasan iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Hasan bin Abdülgani'nin davası düşmüştür.

Tarih: 8 Safer 1086 (M. 4 Mayıs 1675).

28/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Çevkânî Mahallesinden Mahmud Beşe bin Mehmed, kendi tarafından asaleten ve kız kardeşi Alime Hatun tarafından vekâleten.

Davalı: Kübcügez Mahallesinden Mehmed Dede bin Mustafa.

Konu: Mahmud Beşe bin Mehmed iddiâsında babası Mehmed'in yirmi beş yıl Manisa'da kaldığını ve bundan iki sene önce vefât edince aynı mahalledeki evin kendine ve kız kardeşi Alime'ye kaldığını beyân ederek Mehmed Dede bin Mustafa'nın bu evi boş yere işgal ettiğini bildirmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Mehmed Dede bin Mustafa cevâbında, zikr olunan evi Yorgi adlı zimmîden üç bin gurusu satın aldığını evin Mahmud Beşe'ye ait olduğunu bilmediğini söylemiş ve şahitler de evin Mehmed Bey'in olduğunu bildirmişler ayrıca Mahmud'da evin kendilerine ait olduğunu yemin ederek ifade etmiş ve ev Mahmud'a verilerek Mehmed Dede'ye tenbih edilmiştir.

Tarih: 10 Safer 1086 (M. 6 Mayıs 1675).

29/1 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Ak Mescit Mahallesinden İsmail Ağa bin Ahmed Ağa.

Gelme Sebebi: İsmail Ağa bin Ahmed Ağa, vefât eden babasına ait ve Küre kazasında bulunan hurda mukatasını üç bin altı yüz seksen beş akçe ve altı bin kıyye kükürde es-Seyyid Hasan Çelebi'ye sattığını, Hasan Çelebi'nin bu miktarın bin beş

yüz gurusunu babası hayattayken verdiği geriye kalan iki bin seksen beş gurusunu da şimdi aldığını beyân etmiş ve asaleten-vekâleten bir hakkı kalmadığını bildirmiştir.

Tarih: 10 Safer 1086 (M. 6 Mayıs 1675).

29/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Küre kazasına bağlı Virancık köyünden Ömer ibn-i İbrahim.

Davalı: Ata Bey Mahallesinden es-Seyyid el-Hacc Mehmed bin Hasan.

Konu: Ömer ibn-i İbrahim o an orada bulunan demir kırır renginde ve burnunda Arap dağı bulunan kısrağın iki sene önce kendi mülkünden kayıp olduğunu ve bu kısrağı es-Seyyid el-Hacc Mehmed bin Hasan'ın elinde bulunduğunu beyân ederek kısrağı talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Es-Seyyid el-Hacc Mehmed bin Hasan cevâbında, zikr olunan kısrağı üç ay önce Yapraklı pazarında ismini bilmediği bir Türkmen'den on altı gurus ile bir Şam alacası karşılığında satın aldığını ve Ömer'e ait olduğunu bilmediğini söylemiştir. Ayrıca Küre'ye bağlı Yağtaş köyü'nden bazı kimselerin şahitlikleri ve Ömer'in de yemin etmesiyle kısrağı Ömer'e teslim edilmiş ve Es-Seyyid el-Hacc Mehmed bin Hasan'a tenbih edilmiştir.

Tarih: 15 Safer 1086 (M. 11 Mayıs 1675).

29/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Medrese-i Atabey Mahallesinden Ahmed bin Mehmed kendi adına asaleten, kız kardeşi Ayşe tarafından vekâleten.

Davalı: Çizmecî Usta Ahmed.

Konu: Ahmed bin Mehmed iddiâsında, Hüseyin Çelebi Mahallesinde iken daha önce vefât eden kız kardeşi Fatma Hatun'un evini altmış guruşa Çizmecî Usta Ahmed'e sattığını fakat yirmi beş gurus kaldığını onu da vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Çizmeci Usta Ahmed cevâbında zikr olunan yirmi beş guruşu Fatma Hatun'un hayatta iken Hüseyin Çelebi Mahallesi avarızına vakfettiğini kendisinin de bu miktarı vakfettiğini bildirmiştir. Şahitler de Çizmeci Usta Ahmed'in beyânını doğrulamış ve Ahmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 1 Safer 1086 (M. 27 Nisan 1675).

29/4 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesinden Ahmed Çelebi ibn-i Usta İbrahim.

Gelme Sebebi: Elyakut köyünde mutasarrıf olduğu tarlaların avarız, sürsat ve nüzü'l vergilerinin alınmaması için kendi malından altı guruşu aynı köyden Hasan bin Ramazan, Hasan bin Mehmed, Mehmed bin el-Hacc Ahmed, Karagözoğlu Hüseyin, Şaban bin İbrahim, Yapıcıoğlu Şaban, Halil bin Mustafa, Hasan bin Şaban adlı kimselere vererek kendisinden ve evlatlarından vergi talep edilmemesini istemiştir.

Tarih: 15 Safer 1085 (M. 21 Mayıs 1674).

30/1 Ölüm (Defin)Hücceti

Mahkemeye Gelen: Akhisar kasabasından Ahmed bin Hıdır, Çevkânî Mahallesinden Mehmed bin Abdulkadir.

Gelme Sebebi: Çevkânî Mahallesinden Mahmud Beşe bin Mehmed'in babası Mehmed Efendi'nin bundan beş sene önce Manisa'da maraz hastalığı sonucu vefât ettiğini ve cenaze namazının kılınarak Müslüman mezarlığına defn edildiğini bildirmişlerdir.

Tarih: 17 Safer 1086 (M. 13 Mayıs 1675).

30/2 İbra Hücceti

Mahkemeye Gelen: El-Hacc Hamza Mahallesinden olup daha önce vefât eden Mehmed Dede'nin zevcesi Emine bint-i Hasan ve kızı Fatma'nın vekili ve Bedir Gazi Mahallesinden Osman Dede bin Resul.

Gelme Sebebi: Mehmed Dede'nin zevcesi Emine bint-i Hasan'a yedi bin akçe mihr-i müeccel borcu olası ve bunu ödemedi vefât etmesi, aynı mahalleden es-Seyyid

Mehmed bin Nebî'nin bu talebi reddetmesi sonucu aynı mahallede bir ev karşılığı anlaşmaları. Ayrıca Fadıra köyünün Taşlık mevkisinde bulunan tarlaları sipahi izni ile dört bin akçe karşılığında Mehmed ibn-i el-Hacc Hamza'dan alınıp Emine'ye verilmesi.

Tarih: 6 Safer 1086 (M. 2 Mayıs 1675).

30/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Ak Mescid imamı ve mütevellisi fahrü'l-ilme Ömer Efendi.

Davalı: Kastamonu kalesi muhafızlarından Derviş Mehmed.

Konu: Ömer Efendi iddiâsında Kazancılar Sokağındaki bir göz dükkânın geliri benden önceki imamlar tarafından on beş gurusluk kira geliri mescidin mihrabına vakf edildiğini ve bu konuda elinde fetvâ olduğunu bildirmiştir. Bunun için Derviş Mehmed'ten on beş gurus taleb ettiğini fakat vermediğini bildirip şahsın vakfiye ve zaruret defteri olmadığını söylediğini beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Fetvâ, şahitler.

Sonuç: Derviş Mehmed zikr olunan dikkânın kendi mülkü olduğunu söylemiş fakat fetvâ mucibi ve şahitlerin beyânıyla dükkânın öteden beri mescidin malı olduğu söylenmiş ve kira bedelinin mütevelliyeye verilmesine, Derviş Mehmed'e tenbih edilmiştir.

Tarih: 24 Safer 1086 (M. 20 Mayıs 1675).

30/4 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Çevkânî Mahallesinden olup daha önce vefât eden Mustafa Efendi'nin zevcesi Ayşe bint-i Abdullah, kızları Hacer ve Rabia bunların vekilleri ve Mustafa Efendi'nin oğlu Derviş Mehmed.

Gelme Sebebi: Çevkânî Mahallesinde babasında kalma evi, kendi ve müvekkilleri adına Yorgi adlı zimmiye üç bin akçeye satmıştır.

Tarih: 24 Safer 1084 (M. 10 Haziran 1673).

31/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Oğul köyünden Mehmed Bey ibn-i Zülkadr.

Davalı: Aynı köyden Mehmed Beşe ve Kethüda Muharrem Beşe.

Konu: Mehmed Bey ibn-i Zülkadr iddiasında kendisi on iki sene önce Kamenice seferine giderken köydeki tarlalarını yıllık otuz kile mahsul karşılığında amcası Osman'a verdiğini fakat Mehmed Beşe ve Kethüda Muharrem Beşe'nin kendisi gittikten sonra tarlaları izinsiz kullandıkları ve yıllığı otuz kileden on iki senelik mahsulu talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Şahitler dinlenerek Mehmed Bey ibn-i Zülkadr yemin etmiş ve zikr olunan mahsulun davacıya verilmesine karar kılınmıştır.

Tarih: 25 Safer 1086 (M. 21 Mayıs 1675).

31/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Ali bin Veli.

Davalı: Cebrail Mescidi Mahallesinden olup daha önce vefât eden Receb bin Mustafa'nın kardeşi Mehmed'in vekili Ramazan bin Abdullah.

Konu: Ali bin Veli iddiâsında Receb bin Mustafa'ya vefât etmeden önce seksen adet kırmızı çadır verdiğini fakat bu çadırların yetmiş üçünü aldığını geriye kalan yedi adet çadırın kardeşi Ramazan bin Abdullah'tan alınmasını talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve Ali bin Veli haklı bulunarak yedi adet çadırın Ramazan bin Abdullah'tan alınıp verilmesine karar verilmiştir.

Tarih: 24 Safer 1086 (M. 20 Mayıs 1675).

31/3 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Karaevli köyünden el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Osman, Mehmed bin Mustafa, Ramazân bin Mehmed Fakı, Receb bin Duâcı ve Hüseyin bin Sevindik.

Gelme Sebebi: Aynı köyden olup daha önce kaybolan Gök Şaban ve oğlu İbrahim ile zevcesinin akıbetinden Hüseyin bin Ömer'in kendilerini suçladığını ve mütesellim Mehmed Ağa'ya şikâyet edip haps edildiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra Hüseyin bin Ömer'in bu durum için ne kadar akçe giderse siz malınızdan verin ben daha sonra size edâ ederim dediğini ve toplamda iki yüz üç akçe harcadıklarını bunun akabinde Hüseyin bin Ömer ile yirmi üç gurus karşılığında anlaştıklarını beyân etmişlerdir.

Tarih: 10-20 Safer 1086 (M. 6-16 Mayıs 1675).

31/4 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu'da Demirciyân tayfasından Demirci Usta Mehmed bin el-Hacc İsa.

Gelme Sebebi: Karaevli köyünden el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Osman, Şaban bin Halil, Mehmed Sofu bin İlyas, Receb bin Hüseyin, Şaban bin İbrahim ve diğerlerinden kırk altı gurus alacağı olduğunu fakat onlarında sen bize fazladan altmış gurus zarar ettirdin diye vermek istememeleri karşılığında aramızda çıkan anlaşmazlığı bazı kimseler giderip bizi on sekiz kıyye kahve ve on kile buğday üzerine sulh ettirdiler diyerek herhangi bir alacak verecek kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 1 Safer 1086 (M. 27 Nisan 1675).

32/1 Ölüm Hüceti

Mahkemeye Gelen: Mübâşir Yazıcı Mehmed Ağa.

Gelme Sebebi: Kastamonu mütesellimi Ali Ağa tarafından mübâşir olarak tayin edilen Yazıcı Mehmed Ağa Bozoğlak, Değirmenler ve Eğerciler köyleri arasında bulunan ve Bozoğlak köyüne bağlı Çatal Armut mevkiinde tahminen üç yaşında bir erkek çocuğun suda boğularak öldüğünü bildirmiştir. Boğulma olayının keşfi ve tahriri için Mevlana (kadı) Ahmed Efendi görevlendirilmiş yapılan keşif ve muayene sonrası çocuğun yüzünde bir çalı çiziginden başka herhangi bir yaralama olayına rastlanmamış ve ölümün boğulma sonucu gerçekleştiği kanısına varılmıştır. Ayrıca

bu olayı İsmail bin Mustafa ve İbrahim Bey'ler kadı ile Kastamonu'ya gelerek doğrulayıp haber vermişlerdir.

Tarih: 10-20 Muharrem 1086 (M. 6-13 Nisan 1675).

32/2 Ölüm Hücceti

Mahkemeye Gelen: İsmailler köyünden Ömer Çelebi bin Pîrî, Derviş bin Muharrem ve Mustafa bin İbrahim.

Gelme Sebebi: Zikr olunan şahıslar beyânlarında Debbâğ Hasan bin Mehmed'in Gömemce, Türkeli, İsmailler ve Sapaca divânları arasında kalan ve kendisine ait olan Ahır pınarı mevkiindeki dağda iki gün önce odun kesmeye gittiklerinde kızağa basıp öldüğünü bildirmişler ve keşif yapılmasını istemişlerdir. Ölüm olayının keşfi ve tahriri için Mevlana (kadı) Mustafa Efendi görevlendirilmiş yapılan keşif ve muayene sonrası Debbâğ Hasan bin Mehmed'in vücudunda herhangi bir yaralama olayına rastlanmamış ve ölümün kaza sonucu gerçekleştiği kanısına varılmıştır. Ayrıca Mustafa bin Mehmed ve Dilâver bin Abdullah kadı ile Kastamonu'ya gelerek doğrulayıp haber vermişlerdir.

Tarih: 18 Zilkade 1086 (M. 3 Şubat 1676).

32/3 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Nasrullah Camiinin mürtezikası Fahrü'l-hatîb Hacı Mehmed Efendi, imam es-Seyyid Ali Efendi, kayyum Şaban Dede ve mü'ezzin Mustafa Halife.

Gelme Sebebi: Çizmeciler Sokağında bulunan vakfa ait arsayı ve dükkânı işleten el-Hacc Ahmed'in on ay önce öldüğünü ve arsa ile dükkânın vakfa intikal ettiğini bildirmişler bunun içinde Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi'nin görevlendirilmesiyle arsa ve dükkâna mimar Şaban Çelebi ve tarafsız Müslümanlarca yüz gurus fiyat biçilmiş ve bu durum Mimarbaşı Şaban Çelebi, İsmail bin Ali ve Ahmed bin Abdullah haber verilmiştir.

Tarih: 23 Safer 1086 (M. 19 Mayıs 1675).

32/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Şadi Bey Mahallesinde bulunan mescid-i şerîfin müezzini ve mütevellisi el-Hacc Hasan bin el-Hacc Mehmed.

Davalı: Aynı mahalleden olup daha önce vefât eden Derviş Çelebi'nin kızı Belkıs ibnete el-Hacc Abdurrahman Hatun'un vekili Hasan Çelebi bin el-Hacc Abdurrahman.

Konu: El-Hacc Hasan bin el-Hacc Mehmed iddiâsında Derviş Çelebi'nin mescidin vakfına yirmidört guruşborcu olduğunu ve bu miktarı ödemedi vefât ettiğini bildirip kızı Belkıs ibnete el-Hacc Abdurrahman Hatun'un evinin satılıp babasının borcunu ödemesini istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Belkıs ibnete el-Hacc Abdurrahman Hatun'un vekili Hasan Çelebi bin el-Hacc Abdurrahman cevabında zikr olunan evi on sene önce müvekkilinin, babasından iki yüz elli guruşa satın aldığını ve bu yönden dolayı evin satılamayacağını beyân etmiş ve şahitlerinde dinlenerek bu ifadenin doğruluğu saptanmış ve müteveli el-Hacc Hasan bin el-Hacc Mehmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 28 Safer 1086 (M. 24 Mayıs 1675).

32/5 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: İbn-i Sadi Mahallesinden olup daha önce vefât eden Kepekçioğlu el-Hacc Mehmed Beşe'nin varisleri, zevcesi Sakine, kardeşi Saliha ve kardeşi oğlu Ömer Çelebi bin Piri, Kepekçioğlu el-Hacc Mehmed Beşe'nin mallarını aralarında paylaşmışlardır.

Tarih: 27 Safer 1086 (M. 23 Mayıs 1675).

33/1 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Bey Çelebi Mahallesinden Usta Mehmed bin Mehmed.

Gelme Sebebi: Aynı mahallede bulunan evini, havlusunu, bahçesini ve su kuyusunu elli sekiz guruşa Mehmed bin el-Hacc Receb'e satmıştır.

Tarih: 27-1086 (M. 27-1675).

33/2 Huccet

Defterin bundan sonraki devamının kadı Hatibzade Mustafa Efendi hazretlerinin zamanında yazıldığını bildiren bilgi notu.

33/3 Huccet

Mahkemeye Gelen: Saraycık divânına bağlı Hacıfakılar köyünden Ahmed bin Veli.

Gelme Sebebi: Ahmed bin Veli oğlu Mehmed'i bundan önce Üyük-i Âlâ köyünden Hatib Mehmed ibn-i İlyas'ın emrine hizmetkâr olarak verdiğini ve altı ay hizmetkârlık yaptıktan sonra bundan bir sene önce vefât ettiğini bildirip Hatib Mehmed ibn-i İlyas'tan senin yüzünden vefât etti demeyeceğini ahalinin huzurunda beyân etmiştir.

Tarih: 5 Rebiülevvel 1086 (M. 30 Mayıs 1675).

33/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mütesellim Ali Ağa'nında huzurda bulunduğu mecliste Kastamonu kalesimuhafızlarından el-Hacc Ali bin el-Hacc Muslu, Seyyid Mehmed ibn-i Pîrî Mehmed, Mustafa Bey ibn-i el-Hacc Mehmed.

Davalı: Kastamonu kalesi Dizdarı el-Hacc Musa.

Konu: El-Hacc Ali bin el-Hacc Muslu, Seyyid Mehmed ibn-i Pîrî Mehmed, Mustafa Bey ibn-i el-Hacc Mehmed iddiâlarında Dizdarı el-Hacc Musa'nın kendilerinin hiçbir suçları yokken tımarlarını ellerinden alıp başkasına verdiğini ve eziyet edip kaba küfürler ettiğini ve dizdarın hâlinin kale ahalisinden sorulmasını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Dizdar el-Hacc Musa cevâbında, el-Hacc Ali ve Seyyid Mehmed'in kaleyi terk edip gittiklerini ve hizmet etmediklerini bunun için tımarlarını başkalarına verdiğini itiraf etmiştir. Daha sonra dizdarın keyfiyet-i ahvâli kale imamı Derviş Mehmed ve muhafızlar el-Hacc Ahmed el-Ma'den, Hasan Çelebi ibn-i İbrahim, Mehmed Bey ibn-i Ebu Bekir, Pîrî Mehmed bin Uğurlu, Mustafa Çelebi ibn-i Mustafa, el-Hacc Mustafa ibn-i Halil, el-Hacc Mehmed bin Safer, Ahmed Çelebi ibn-i Müslüm, Süleyman ibn-i Mustafa, Seyyid Ali ibn-i Muhammet, Çerkez

Mehmed ibn-i Ömer, el-Hacc Ahmed ibn-i Hasan, diğer Ahmed bin Musa ve diğerlerinden sorulmuş, dizdarın kusuru olmayan muhafızların tımarlarını alıp başkasına verdiğini ve dizdarlıktan azl edilmesi gerektiğini belirtmişler, ayrıca dizdar değişmezse bu padişah kalesini terk etmeye hazır olduklarını söylemişler ve dava kaydedilmiştir.

Tarih: 6 Rebiülevvel 1086 (M. 31 Mayıs 1675).

33/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mütesellim Ali Ağa'nın da huzurda bulunduğu mecliste Kastamonu kalesimuhafızlarından el-Hacc Ali bin el-Hacc Mustafa.

Davalı: Kastamonu kalesi Dizdarı el-Hacc Musa.

İspat Vasıtası: İtiraf (*ikrâr*).

Konu: Muhafız el-Hacc Ali bin el-Hacc Mustafa iddiasında, kendi tasarrufunda olan tımar toprağını Kastamonu kalesi Dizdarı el-Hacc Musa'nın başkasını verdiğini ve kendisine kötü sözler sarf ettiğini söylemiştir. Ve dava bu minvalde kayd edilmiştir.

Tarih: 3 Rebiülevvel 1086 (M. 28 Mayıs 1675).

33/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Bolu kazasından olup 1085 senesinde Kastamonu livâsında sürsât vergisini toplamakla görevlendirilen İbrahim Ağa ibn-i Mehmed'in vekili Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa ibn-i Mustafa.

Davalı: Ata Bey Mahallesinden Sun'ullah Ağa bin Derviş Efendi.

Konu: Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa ibn-i Mustafa iddiâsında Taşköprü kazasının bedel-i sürsât vergisinin toplanmasını Kastamonu livâsı Mütesellimi Mehmed Ağa'nın Sun'ullah Ağa bin Derviş Efendi'yi görevlendirdiğini fakat Sun'ullah Ağa'nın zikr olunan vergiyi toplayıp Mütesellim Mehmed Ağa'ya vermediğini ve zimmetine geçirdiğini söylemiş ve bunu talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Sun‘ullah Ağa bin Derviş Efendi cevâbında adı geçen kazadan bedel-i sürsât vergisi olarak bin yüz kırk üç guruş tahsil ettiğini ve bu miktarı Mütessellim Mehmed Ağa’ya eksiksiz bir şekilde teslim edip mühürlü temessük aldığını söylemiştir. Ayrıca şahitlerde Sun‘ullah Ağa’nın bu cevâbını doğrulmuş ve Fahrü’l-akrân Mehmed Ağa ibn-i Mustafa’nın davası düşmüştür.

Tarih: 6 Rebiülevvel 1086 (M.31 Mayıs 1675).

33/7 İ‘lâm (Dava)

Davacı: Koçhisar kasabasından el-Hacc Mustafa bin Halil.

Davalı: Kastamonu Mütessellimi Fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Ali Ağa’nın vekili Çavuşzâde Ahmed Ağa.

Konu: El-Hacc Mustafa bin Halil iddiâsında bundan elli gün önce Rus asıllı kölesi Kenan’ın evden kaçtığını ve hala Fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Ali Ağa’nın elinde olduğunu ve kölesinin geri verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Koçhisar kasabasından el-Hacc Mehmed bin Hatib Halil ve Nasûh bin Ahmed adlı şahitler dinlenmiş ve köle Kenan’ın el-Hacc Mustafa bin Halil’in kölesi olduğunu beyân etmişler ve vekil Çavuşzâde Ahmed Ağa’ya tenbih edilmiştir. Ayrıca el-Hacc Mustafa bin Halil, kölenin kendisinin olduğuna dair yemin etmiştir.

Tarih: 7 Rebiülevvel 1086 (M. 1 Haziran 1675).

34/1 İ‘lâm (Dava)

Davacı: Koçhisar kasabasından Muslu Beşe ibn-i Hasan.

Davalı: Kastamonu Mütessellimi Fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Ali Ağa’nın vekili Çavuşzâde Ahmed Ağa.

Konu: Muslu Beşe ibn-i Hasan iddiâsında bundan elli gün önce Rus asıllı kölesi Yusûf’un evden kaçtığını ve hala Fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Ali Ağa’nın elinde olduğunu ve kölesinin geri verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Koçhisar kasabasından el-Hacc Mehmed bin Hatib Halil Efendi ve Nasûh bin Ahmed adlı şahitler dinlenmiş ve köle Yusuf'un Muslu Beşe ibn-i Hasan'ın kölesi olduğunu beyân etmişler ve vekil Çavuşzâde Ahmed Ağa'ya tenbih edilmiştir. Ayrıca Muslu Beşe ibn-i Hasan, kölenin kendisinin olduğuna dair yemin etmiştir.

Tarih: 7 Rebiülevvel 1086 (M.1 Haziran 1675).

34/2 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: Başmakçılar köyünden Mehmed bin Ahmed.

Gelme Sebebi: Zevcesi Ayşe bint-i Mehmed'le bundan yedi ay önce boşandığını fakat beş yüz akçe mihr-i müeccel vereceği olduğunu bunu henüz vermediğini ve başkasıyla evlenmesine de izin vermediğini bildirip Ayşe bint-i Mehmed Hatun'un beş yüz akçe mihr-i müeccelinden vazgeçtiğini ve bu konuda anlaşıklarını dolayısıyla artık başka biriyle evlenmesine bir mani olmadığını söylemiştir.

Tarih: 1-10 Rebiülevvel 1086 (M. 26 Mayıs, 4 Haziran 1675).

34/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Ak Tekke Mahallesinden Mehmed bin Mustafa.

Davalı: Şaban bin Ramazan.

Konu: Mehmed bin Mustafa iddiâsından Ak Tekke Mahallesinde bulunan bir göz ve iki kat evl ile kiler, fırın, bahçe ve havluyu bundan yirmi sene önce dedesi Ramazan'ın babasına hibe ettiğini fakat Şaban'ın buraları fuzuli zabt ettiğini bildirip mülklerin kendisine talebini istemiştir.

İspat Vasıtası: İtiraf, yemin.

Sonuç: Şaban bin Ramazan cevâbından mülklerin Mehmed bin Mustafa'ya dedesinden hibe yoluyla kaldığını bilmediğini söylemiş ayrıca Mehmed bin Mustafa'da mülklerin kendisinin olduğunu yemin ederek bildirmiş ve dava sonuçlanmıştır.

Tarih: 20 Rebiülevvel 1086 (M. 14 Haziran 1675).

34/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Türkeli köyünden Osman ve oğlunun vekili aynı köyden Mustafa.

Davalı: Türkeli köyünden Mehmed bin Mustafa.

Konu: Mustafa iddiâsında müvekkili Osman'ın Türkeli köyündeki bir tarafı zikr olunan Mehmed'in dağı, bir tarafı nehir ve diğer tarafı yol ile çevrili yerde bulunan koyun ağılının otuz seneden beri kendilerinde olduğunu ve son olarak bu ağılın yıkıldığını ve Osman'ın buraya samanlık yapmak istediğini fakat Mehmed bin Mustafa'nın buna engel olduğunu bildirmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler dinlenmiş ve zikr olunan yerin otuz seneden beri Osman'ın mülkü olduğu sonucuna varılmıştır.

Tarih: 13 Rebiülevvel 1086 (M. 7 Haziran 1675).

34/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Bedir Gazi Mahallesinden Cemile bint-i Ali.

Davalı: Muzaferreddin Mahallesinden olup daha önce anlaşmalı olarak boşandığı eşi Hüseyin bin Resul.

Konu: Cemile bint-i Ali iddiâsında iki sene önce boşandığı zevcesi Hüseyin bin Resul'ün iki bin beş yüz akçe mihr-i müeccelinden vazgeçmesi için kendisini darb edip bundan vazgeçmesini istediğini beyân etmiştir. Ve bu zorlamayla kendisinin de o zaman vazgeçtiğini fakat şimdi bu miktarı almak istediğini bildirmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Hüseyin bin Resul cevâbında iki sene önce anlaşmalı olarak boşanırken Cemile'ye üç buçuk guruş, bir altın küpe ve bir yaldızlı altın verdiğini söylemiş ve boşanmanın bu şekilde gerçekleştiğini belirtmiş herhangi bir borcunun olmadığını ifade etmiştir. Davada Cemile iddiâsını tam olarak ispatlayamayıp acizlik göstermiştir. Daha sonra Cemile'ye yemin ettirilmiştir.

Tarih: 12 Rebiülevvel 1086 (M. 6 Haziran 1675).

34/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Bolu şehri Semerkant Mahallesinden olan el-Hacc Ömer bin el-merkûm Şeyh Abdullah Efendi.

Davalı: Kastamonu'ya bağlı Depe köyünden el-Hacc Veli.

Konu: El-Hacc Ömer bin el-merkûm Şeyh Abdullah Efendi iddiâsında Depe köyünde bulunan bir ev, bir ambar ve bir samanlığın bundan önce babasının tasarrufunda olduğunu babası ölünce de bu mülklerin kullanım hakkının kendisine ve kardeşleri Ali Efendi, Osman Efendi ve Hacı Mehmed'e kaldığını, kardeşi Osman Efendi'nin bu mülkten kendisine kalan dörtte birlik hissesini Bolu'ya bağlı Çakanlar köyündeki tarlalar karşılığında kendisine bıraktığını, yine diğer kardeşi Şeyh Ali Efendi'ye kalan dörtte birlik hisseyi üç bin sekiz yüz akçe karşılığında kendisine kaldığı ve diğer dörtte birlik hissenin ise öbür kardeşi Mehmed'e kaldığını ancak el-Hacc Veli'nin kendisine kalan bu hisseyi iki seneden beri vermediğini beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Savunmada acizlik.

Sonuç: El-Hacc Veli huzurda haksız bulunmuş hatta kendisini savunamayıp acizlik göstermiştir. Son olarak el-Hacc Ömer bin el-merkûm Şeyh Abdullah Efendi'ye kardeşi Hacı Mehmed'ten kalan dörtte birlik hisse el-Hacc veli'den alınıp teslim edilmiş ve el-Hacc Veli'ye tenbih edilmiştir.

Tarih: 10 Rebiülevvel 1086 (M. 4 Haziran 1675).

35/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Hacı Hamza Mahallesinden olup daha önce vefât eden Mehemet bin Enver'in kızı Fatma.

Davalı: Fatma'nın annesi Emine bint-i Hasan.

Konu: Fatma iddiâsında babasından kalma evin kendisine düşen hissesini istemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Emine bint-i Hasan davada yeminden çekinmiş ve Fatma ile iki bin akçe karşılığında anlaşmışlar ayrıca Emine'ye tembih olunmuştur.

Tarih: 12 Rebiülevvel 1086 (M. 6 Haziran 1675).

35/2 İbrâ Hücçeti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden Fatma bint-i Mehmed Hatun'un vekili Mehmed bin el-Hacc Mehmed.

Gelme Sebebi: Mehmed bin el-Hacc Mehmed, müvekkilinin bundan önce Mehmed bin Fazlullah'dan boşandığını ve zevcesinden otuz gurus mihr-i müeccel ile buçuk kile buğdayını aldığını ve arada herhangi bir alacak verecek kalmadığını belirtmiştir.

Tarih: 20 Rebiülevvel 1086 (M. 14 Haziran 1675).

35/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Sorgun kazasına bağlı Kızılsaray köyünden Terzi Mustafa bin Mehmed.

Davalı: Aynı köyden Hasan Efendizâde Mustafa Ağa.

Konu: Terzi Mustafa bin Mehmed iddiâsında, köydeki arpalık tarlasına Hasan Efendizâde Mustafa Ağa'nın bostan diktiğini ve tarlasının geri verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler adı geçen arpalık tarlasının Terzi Mustafa bin Mehmed'e ait olduğunu bildirmişler ve tarla Terzi Mustafa'ya verilmiştir.

Tarih: Rebiülevvel 86 (M. Haziran 1675).

35/4 Hücçet

Mahkemeye Gelen: Karacaviran kazasından Hüseyin bin Hüseyin.

Gelme Sebebi: Hüseyin bin Hüseyin, Kastamonu Mütesellimi Ali Ağa'nın vekili Ahmed Ağa bin Süleyman karşısında Rus asıllı kölesi Kenan'ın bundan on gün önce evden kaçtığını ve hala Mütesellim Ali Ağa elinde olduğunu ve alınıp kendisine geri verilmesini talep etmiştir. Daha sonra Karacaviran kazasından gelen şahitler Mehmed bin Mustafa ve Mehmed bin Halil, Rus asıllı Kenan adlı kölenin Hüseyin bin

Hüseyin'e ait olduğunu ve bahsedilen tarihte evden kaçtığını bildirmişler ve köle, Hüseyin'e teslim edilmiştir.

Tarih: 1 Rebiülevvel 1086 (M. 26 Mayıs 1675).

35/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'da bulunan Dede Sultan zaviyesinin 1079 senesinde reaya zimmetinde kalan rüsumat vergisini toplamakla görevli Ebu Bekir Ağa.

Davalı: Hacı Dursun Mahallesinden Hafız Mehmed Halife el-İmam, Muharrem Halife el-Mü'ezzin, el-Hacc Hüseyin bin Ahmed, Usta İbrahim bin Mehmed ve diğerleri.

Konu: Ebu Bekir Ağa iddiâsında, 1079 tarihinden kalma zaviyenin arsalarına ait kira bedellerini Hafız Mehmed Halife el-İmam ve Muharrem Halife el-Mü'ezzin'den istediğinde vermediklerini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Sûret-i defter-i cedîdî hâkânî.

Sonuç: Hafız Mehmed Halife el-İmam ve Muharrem Halife el-Mü'ezzin cevâplalarında, ellerinde bulunan sûret-i defter-i cedîdî hâkânî gereğince zaviyeye mütevellî olanlarca senelik otuz akçe verdiklerini bundan fazla akçe vermek istemediklerini bildirmişler. Ve kadı sûret-i defter-i cedîdî hâkânîyi okuyarak cevapları doğrulamış ve yıllık otuz akçe verilmesine karar kılınmıştır. Ayrıca Bekir Ağa'nın ahaliyi rencide etmesi de men edilmiştir.

Tarih: 2 Rebiülahir 1086 (M. 26 Haziran 1675).

35/6 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesinden Fatma bint-i Ahmed Hatun.

Gelme Sebebi: Boşandığı eşi el-Hacc Müstecap ile nikâhlıyken kendisine şiddet uyguladı diye davacı olmayacağını bildirmiş ve belge almak istemiştir.

Tarih: 5 Rebiülahir 1086 (M. 29 Haziran 1675).

36/1 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesinden Fatma bint-i Ahmed Hatun.

Gelme Sebebi: Boşandığı eşi el-Hacc Müstecap'tan on dört bin akçe mihr-i müeccel alacağı olduğunu ve bundan anlaşma esasınca vazgeçtiğini ve aralarında alacak verecek kalmadığını bildirmiştir.

Tarih: 3 Rebiülahir 1086 (M. 28 Mayıs 1675).

36/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Honsalar Mahallesinde sakin olan râcil Ebu Bekir Beşe bin Mustafa.

Davalı: Râcil Mehmed Beşe ibn-i el-Hacc Ali.

Konu: Ebu Bekir Beşe bin Mustafa iddiâsında bundan bir ay önce Mehmed Beşe ibn-i el-Hacc Ali'nin yüz elli guruş değerindeki Macar asıllı kölesi Yusuf'a bu köle doksan guruş bile etmez diyerek kendisinden yüz on guruşa satın aldığını ve köleyi yüz elli guruşa başkasına sattığını söyleyip kendisini aşağıladığını bildirmiştir.

İspat Vasıtası: Beyân.

Sonuç: Mehmed Beşe ibn-i el-Hacc Ali iddiâları reddetmiş kadı ise her ikisini de huzurdan men etmiştir.

Tarih: 7 Rebiülahir 86 (M. 26 Haziran 1675).

36/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kübcügez Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Himmet'in eşi Fatma ve kızı Saliha'nın vekili Mustafa Beşe.

Davalı: El-Hacc Himmet'in vefât eden oğlu Mehmed'in küçük oğlu Himmet'in vâsisi Mehmed Efendi bin Mustafa.

Konu: Mustafa Beşe iddiâsında müvekkilleri Fatma ve Saliha'ya el-Hacc Mehmed'ten intikal eden malları vâsi Mehmed Efendi bin Mustafa'dan talep ettiğini fakat vermediğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Vâsi Mehmed Efendi bin Mustafa cevâbında bundan on sene önce el-Hacc Himmet'in oğlu Mehmed hayattayken kendilerine isabet eden hisseyi bir tosun, bir inek, bir düve, bir tencere, üç sahan, iki maşrapa, bir tas, bir sepet, bir dökme ve beş yüz nakit akçe karşılığında aralarında anlaşarak paylaştıklarını bildirmiş ve şahitlerde bu iddiâyı doğrulamışlar ve vekil Mustafa Beşe'nin davası düşmüştür.

Tarih: 10-20 Rebiülahir 1086 (M. 10-20 Temmuz 1675).

36/4 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu mütesellimi Ali Ağa'nın vekili Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa.

Gelme Sebebi: Cebrail Mahallesinden olup vefât eden Gülistan bint-i Abdullah'ın geride bıraktığı evladı olmayıp malları beytü'l-mala kalmıştır. Bu yönde kendisine ait ev müzayede edilerek elli guruşbedel karşılığında Mehmed bin Muharrem'e satılmış ve para beytü'l-mala aktarılmıştır.

Tarih: 3 Rebiülahir 1086 (M.27 Haziran 1675).

36/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Elyakut köyünden Ahmed bin Hamza.

Davalı: Pir Mehmed bin Kadri.

Konu: Ahmed bin Hamza iddiâsında, bundan sekiz sene önce Pir Mehmed bin Kadri'nin kızı Ayşe ile evlenmek için nişanlanmış olduğunu fakat Pir Mehmed bin Kadri nişanlısı Ayşe'yi Receb bin Mahmud'la evlendirmek istediğini söylemiş ve gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Beyân.

Sonuç: Pir Mehmed bin Kadri cevabında iddiaları doğrulamış ve kızını velâyeti hasebiyle Receb bin Mahmud'la evlendirmek istediğini beyân etmiş hatta Ayşe'de Ahmed bin Hamza ile evlenmek istemediğini söylemiştir. Son olarak Ahmed bin Hamza huzurdan men edilmiştir.

Tarih: 11 Rebiülahir 1086 (M. 5 Temmuz 1675).

36/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Abdülcabbar Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Osman'ın oğlu Mustafa ile küçük kızı Rabia'nın dayıları ve vâsileri Halil bin el-Hacc Sefer.

Davalı: Receb Çelebi bin Mustafa.

Konu: Vâsi Halil bin el-Hacc Sefer iddiâsında, el-Hacc Osman'ın, Receb Çelebi bin Mustafa'dan pamuk tutarında altmış sekiz gurus ile bir zülte alacağı olduğunu ve bu miktarı evlatları adına istemiş fakat vermekten imtina ettiğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Receb Çelebi bin Mustafa cevâbında, bundan altı sene altı sene önce el-Hacc Osman hacc-ı şerîfe giderken altmış sekiz gurus borcunu verdiğini kendisinde sadece bir zülte kaldığını söylemiş ve bu durum şahitler tarafından doğrulanmıştır. Vâsi Halil bin el-Hacc Sefer'e Receb Çelebi bin Mustafa'yı rencide etmemesi gerektiği söylenmiş ve davası düşmüştür.

Tarih: 14 Rebiülahir 1086 (M. 8 Temmuz 1675).

37/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Daday kazasına bağlı Görük köyünden olup vefât eden Sakine bint-i Ali Efendi'nin kardeşi Ömer Çelebi ve vâlidesi Alime bint-i Ömer Efendi.

Davalı: Müteveffât Sakine bint-i Ali Efendi'nin zevcesi Hasan Çelebi ibn-i Hüseyin.

Konu: Sakine bint-i Ali Efendi'nin kardeşi Ömer Çelebi iddiâsında kız kardeşinin, beş aylık hamileyken 1086 senesi Rebiülevvel Ayının beşinci gününde evlerinde bulunduğu sırada zevcesi (eniştesi) Hasan Çelebi ibn-i Hüseyin'in darp ettiğini kardeşi Sakine'nin feryâd ederek dışarı kaçtığını ve merdiven başında bir çam yarmasıyla belini yaraladığını ve bu yaradan kaynaklı olarak vefât ettiğini söylemiş, gereğinin yapılmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Kastamonu Mutasarrıfı Mustafa Paşa ve Kaymakam Ali Ağa mübâşeretiyle huzura getirilen Hasan Çelebi iddiâları inkâr etmiş, fakat şahitler köyde gerçekleşen bu olaya bizzat şahit olduklarını beyân etmişler ve dava kayda geçmiştir.

Tarih: 15 Rebiülahir 1086(M. 9 Temmuz 1675).

37/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Türkeli köyünden olup daha önce vefât eden el-Hacc Yusuf'un vârisleri oğlu Ali ve kızı Emine.

Davalı: Eğerciler Divânından Hüseyin bin Halil.

Konu: Emine iddiâsında babaları el-Hacc Yusuf'un Eğerciler Divânında olan bahçesinin üçte birlik hissesinin kendine diğer üçte birlik hissesinin ise kardeşi Ali'ye isabet ettiğini fakat Hüseyin bin Halil'in buna engel olduğunu beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Hüseyin bin Halil cevâbında tasarruf ettiği bahçe ile dört parça tarlayı şu an huzurda bulunan Mehmed'ten yüz on guruşa satın aldığını ve zikr olunan bahçenin Emine'ye intikal ettiğini bilmediğini yemin ederek beyân etmiş ve Emine'nin davası düşmüştür.

Tarih: 12 Rebiülahir 1086 (M. 6 Temmuz 1675).

37/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: İsmail Bey Mahallesinden Musa Halife bin İbrahim.

Davalı: İsmail Bey vakfının mütevellisi Mehmed Ağa.

Konu: Musa Halife bin İbrahim iddiâsında, İsmail Bey vakfına ait hamamı müteveli Mehmed Ağa'dan bir yıllık kiraladığını, fakat altı buçuk ay kadar işlettikten sonra ben vazgeçmediğim halde hamamı Şeyh İsmail Çelebi'ye kiraladığını beyân etmiştir. Daha sonra hamamın masrafı için on guruh harcadığını bu miktarı Mehmed Ağa'dan istediğinde ise onunda zikr olunan meblağı Şeyh İsmail Çelebi'ye havale ettiğini onunda vermediğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin, şahitler.

Sonuç: Şeyh İsmail Çelebi cevâbında Musa Halife'nin bütün iddiâlarını yemin ederek reddetmiş ve şahitler de Musa Halife'nin adı geçen miktarı ve hamamın kullanım hakkını Şeyh İsmail Çelebi'ye verdiğini söylemişler ve Musa Halife'nin davası düşmüştür.

Tarih: 7 Rebiülahir 1086 (M. 1 Temmuz 1675).

37/4 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: İsmail Bey Mahallesinden İsmihân bint-i Mehmed.

Gelme Sebebi: Zevcesi Mehmed bin Mustafa ile aralarında geçimsizlik (*şikâk*) olduğunu ve iki bin akçe mihr-i müeccelini alarak boşandıklarını ve aralarında herhangi bir hukukun kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 15 Rebiülahir 86 (M. 9 Temmuz 1675).

38/1 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu Mütesellimi Ali Ağa'nın vekili Halil Beyzâde Hüseyin Ağa.

Gelme Sebebi: Daday kazasına bağlı Görük köyünden olup evladı olmadan vefât eden Sakine bint-i Ali Efendi Hatun'un tasarrufunda olan yaylak ve havas arazisini sekiz yüz elli guruş bedel karşılığında Sakine Hatun'un vâlidesi Alime bint-i Ömer Efendi ve oğlu Ömer Çelebi bin Ali Efendi ile kız kardeşleri Havva ve Fatma'ya satmıştır.

Tarih: 16 Rebiülahir 86 (M. 10 Temmuz 1675).

38/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Amasya kazasından olup Kastamonu'da bulunan Taş Han'da misafir olan Mehmed Beşe bin Hasan.

Davalı: Mehmed Beşe bin Ali.

Konu: Mehmed Beşe bin Hasan iddiâsında, bundan altı sene önce tanesi buçuk kuruştan yüz on adet sarı sahtiyân verdiğini ve Mehmed Beşe bin Ali'den elli beş guruş alacağını olduğunu fakat vermediğini beyân etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler, Mehmed Beşe bin Ali'nin kendilerine Mehmed Beşe bin Hasan'a elli beş gurus borcu olduğunu söylediğini söylemişler ve Mehmed Beşe bin Ali'nin borcunu vermesi gerektiği minvalde karar kılınmıştır.

Tarih: 10 Rebbiülahir 1086 (M. 4 Temmuz 1675).

38/3 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden Havva bint-i Ahmed ve zevcesinin vekili Usta Murâd bin Eyüb ve Havva bint-i Ahmed'in Göl kazasına bağlı Ilısu kasabasında oturan kızı Rahime'nin zevcesi ve vekili Mehmed bin Mehmed.

Gelme Sebebi: Halife Mahallesinde bulunan bir tarafı Şehir Kethüdâsı Hafız Mehmed mülkü ve iki tarafı Umdetü'l-müderresîn el-fihâm İbrahim Efendi mülkleri arasında bulunan, Havva bint-i Ahmed ve kızı Rahime'ye ait ev, otuz gurus bedel karşılığında müderres İbrahim Efendi'ye vekili Musa Çelebi bin el-Hacc Hasan aracılığıyla satılmıştır.

Tarih: 20 Rebiülahir 86 (M. 14 Temmuz 1675).

38/4 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Taşköprü kazasına bağlı Abdal Hasan köyünden Derviş Ağa bin Mustafa.

Gelme Sebebi: Kastamonu Mütesellimi Ali Ağa'nın vekili Hüseyin Ağa bin Abdülcélil Bey karşısında Rus asıllı Ayvaz adlı kölesinin bundan sekiz ay önce evden kaçtığını ve köleyi almak istediğini söylemiştir. Yusuf bin Musa ve Hasan bin Hüseyin adlı şahitlerde bu durumu doğrulamışlar ve Ayvaz sahibine teslim edilmiştir.

Tarih: 23 Rebiülahir 86 (M. 17 Temmuz 1675).

38/5 Sulh Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesinden olup daha önce vefât eden Ahmed Bey'in zevcesi Âmine bint-i el-Hacc Yusuf.

Gelme Sebebi: Âmine bint-i el-Hacc Yusuf, vefât eden zevcesi Ahmed Bey'den kalan on dört bin yedi yüz akçe hariç on sekiz gurus, bir çift öküz, bir tosun ve bir düveden kendine kalan dörtte birlik hissesini kayını Mehmed'ten talep eylediğinde aralarında anlaşmazlık çıktığını, fakat kendilerini araya giren diğer Müslümanların yirmibeş gurus karşılığında sulh olduklarını ve aralarında herhangi bir alacak verecek ve hak kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 17 Rebiülahir 1086 (M. 11 Temmuz 1675).

38/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Çetirkviran köyünden Salih bin Müstecâb.

Davalı: El-Hacc Şaban bin Yunus.

Konu: Salih bin Müstecâb Çetirkviran köyünde bulunan ve Şeyh Şecâeddin vakfına ait bir miktar tarlayı bundan on beş sene önce Mehmed Çelebi adlı birinden mütevellinin izni ile tasarruf ettiğini, fakat beş yıldan beri tarlasını el-Hacc Şaban bin Yunus fuzuli zapt ettiğini bildirip gereğinin yapılmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: El-Hacc Şaban bin Yunus cevâbında zikt olunan tarlayı beş sene önce Mehmed Çelebi hayattayken müteveli Şeyh Mehmed Efendi'den on gurus mukabelesinde tefviz ettiğini ve tarlanın Salih bin Müstecâb elinde olduğunu bilmediğini yemin ederek beyân etmiş ve Salih bin Müstecâb'ın davası düşmüştür.

Tarih: 21 Rebiülahir 1086 (M. 15 Temmuz 1675).

38/7 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Bedir Gazi Mahallesinden Anastas veled-i Asturnoz.

Gelme Sebebi: Nasrullah camii yakınındaki Çukur Handa kapıya yakın bir yerde bulunan alt kattaki bir göz odasını el-Hacc Ali bin Ahmed'e yüz on gursa satmıştır.

Tarih: 24 Rebiülahir 1086 (M. 18 Temmuz 1675).

39/1 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden olup daha önce vefât eden Halil Efendi bin İbrahim'in kızı Ayşe'nin vekili el-Hacc Himmet bin İbrahim.

Gelme Sebebi: Annesi Fatma bint-i Osman, annesinin vekili ve kendi abisi Ahmed Çelebi'den babasından kalan iki bin sekiz yüz guruşluk maldan kendisine düşen sekiz yüz on altı guruşluk hisseyi talep ettiğinden aralarında anlaşmazlık çıktığını ifade etmiştir. Fakat daha sonra otuz kile mahsul, yavrulu bir adet camus, buzağalı bir adet karasığır inek, bir hergele ve on iki guruş ile Halife Mahallesinde bulunan iki göz katlı odalarla bir ahır, bir samanlık, bir üst kat (*fevkâni*) oda, iki göz katlı odaları ve havluyu dört yüz guruş karşılığında hesap ederek aralarında anlaşmışlar ve herhangi bir alacak ve hak kalmamıştır.

Tarih: 25 Rebiülahir 86 (M. 16 Temmuz 1675).

39/2 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: İsmail Bey Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Mustafa bin İsa'nın kızı Amine ve müteveffâtın ikinci eşi Fatma'nın vekilleri Şeyh İsmail bin Abdülfettâh.

Gelme Sebebi: Diğer zevce Râbia bint-i Ahmed Efendi'nin vekilleri Ahmed Çelebi bin Siyâvüş Bey'in müvekkilleri Amine ve Fatma'ya muhalefâtından isabet eden malları talep ettiklerinde aralarında anlaşmazlık çıktığını ifade etmiştir. Fakat daha sonra yüz guruş kıymetli Belkıs adlı bir cariye ile yirmi beş guruş üzerine anlaştıklarını aralarında herhangi bir alacak ve hak kalmamıştır.

Tarih: 3 Cemaziyevvel 1086 (M. 26 Temmuz 1675).

39/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Halife Mahallesinden Ahmed Ağa bin Osman Bey.

Davalı: Osman Çelebi.

Konu: Ahmed Ağa bin Osman Bey iddiâsında, Zimmiyân-ı balât köyü sınırında olan bir taraftan Hasan Beşe tarlası, bazen Taşköprü, bazen Kilise ve iki taraftan yol ile sınırlı, tahminen yirmi iki kile tohum veren tarlasını yetmiş guruş bedel karşılığında sahibi olmasızın Osman Çelebi'ye sattığını (*ma'rifet-i sâhib-i arzü'l-âhak*

olmaksızın) onunda böyle bir tarlanın sağlıklı olmayacağını (*ma 'rifet-i sâhib-i arzü 'l-âhak olmadıkca tefvîz ve tefevvüzü mu'teber olmaduğuna binâen*) söyleyerek almaktan vazgeçtiğini söylemiş tarlayı almasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Beyân.

Sonuç: Tarlanın İsmail Bey vakfına ait olduğu anlaşılmış ve yetmiş guruş Ahmed Ağa'dan alınmış ve Osman Çelebi'ye tembih edilmiştir.

Tarih: 8 Rebiülevvel 1086 (M. 2 Haziran 1675).

39/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Gökdere Mahallesinden İmam Mehmed Efendi bin Mehmed, Mü'ezzin Mustafa Halife bin Muslu, Ömer Çelebi bin Ali, Ahmed bin Muharrem Hasan bin Abdullah, Durmuş bin Musa, Mehmed bin Hüseyin, Receb Mehmed, Resul bin Mehmed ve diğer ahâli.

Davalı: Musa ve kızı Fatma.

Konu: Ahâli iddiâlarında, Fatma'nın kendi halinde olmadığını leventlerle fesâd ilişkiler içerisinde olduğunu hatta evlerine namahrem levent getirip kötü şeyler (*fi 'l-i şenî*) yaptığını ve daha önce Fatma'ya ve babası Musa'ya buna rıza gösterme diye uyarıda (*tenbîh*) bulunduklarını fakat bu uyarıyı dikkate almayıp Fatma'nın üzerine daha fazla levent getirdiğini ve mahallelinin bu durumdan rahatsız olduğunu hatta namaza bile gidemediklerini (*edâ-yı salât*) bildirmişler, Musa ve kızı Fatma'nın mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Fetvâ, şahitler.

Sonuç: Şahitlerin beyânları neticesinde fetvâ okunmuş ve davalıların mahalleden çıkarılmalarına (*mahalle-i mezbûreden hurûclarına tenbîh*) karar verilmiştir.

Tarih: 2 Cemaziyelevvel 1086 (M. 25 Temmuz 1675).

39/5 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesinden olup daha önce vefât eden Ahmed Bey'in zevcesi Âmine bint-i el-Hacc Yusuf.

Gelme Sebebi: Âmine bint-i el-Hacc Yusuf, vefât eden zevcesi Ahmed Bey'den kalan on dört bin yedi yüz akçe hariç on sekiz gurus, bir çift öküz, bir tosun ve bir düveden kendine kalan dörtte birlik hissesini kayını Mehmed'ten talep eylediğinde aralarında anlaşmazlık çıktığını, fakat kendilerini araya giren diğer Müslümanların yirmi beş gurus karşılığında sulh olduklarını ve aralarında herhangi bir alacak verecek ve hak kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 17 Rebiülahir 1086 (M. 11 Temmuz 1675). Bu belge 38/5 numaralı belgenin aynısıdır.

40/1 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: Araç kazasına bağlı Çukurpelit köyünden Kâmile bint-i Mustafa'nın vekili Ayşe bint-i Ali.

Gelme Sebebi: Ayşe bint-i Ali, müvekkili Kâmile bint-i Mustafa'nın zevcesi Hüseyin bin Mehmed ile aralarında şiddetli uyuşmazlık olduğunu ve Kamile'nin iki yüz akçe mihr-i müeccelinden vazgeçtiğini, iki tarafında bunu kabul edip boşandıklarını ifade etmiştir.

Tarih: 10 Cemaziyelevvel 1086 (M. 2 Ağustos 1675).

40/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Gökdere Mahallesinden İmam Mehmed Efendi bin Mehmed, Mü'ezzin Mustafa Halife bin Muslu, Ömer Çelebi bin Ali, Ahmed bin Muharrem, Hasan bin Abdullah, Durmuş bin Musa, Mehmed Hüseyin, Receb bin Mehmed, Resul bin Mehmed ve diğer ahâli.

Davalı: Aynı mahalleden Göğlemez diye bilinen İsmail'in zevcesi Eşmani.

Konu: Ahâli iddiâlarında, Eşmani Hatun'un şu an orada olmayan kızı Ayşe'ye kötü şeyler (*pezevenklik idüb*) yaptırdığını, evlerine çoğunlukla geceleri namahrem levant getirdiklerini ve daha önce uyarıda bulunduklarını, (*kabl-i şer'iden tenbîh*) fakat bu uyarıyı dikkate almayıp Ayşe'nin üzerine daha fazla levant getirdiğini ve mahallelinin bu durumdan rahatsız olduğunu hatta rezillik ve eşkıya korkusundan mescide namaza bile (*andan nâşî erâzil ve eşkıyyâ' havfundan edâ-i salât içün*

mescid-i şerîfe varmakdan kaldık) gidemediklerini ifade etmişlerdir. İsmail, Eşmani ve kızları Ayşe'nin mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Fetvâ, şahitler.

Sonuç: Şahitlerin beyânları neticesinde fetvâ okunmuş ve İsmail, Eşmani ve kızları Ayşe'nin mahalleden çıkarılmalarına karar verilmiştir.

Tarih: 8 Cemaziyelevvel 1086 (M. 31 Temmuz 1675).

40/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Göl kazâsına bağlı Gençli köyünden Ma'den Beşe bin Mustafa.

Davalı: Kastamonu mütesellimi olan Ali Ağa tarafından mübaşir tayin edilen Hasan Ağa marifetiyle huzura getirilen el-Hacc Mehmed bin Sefer, Pir Mehmed bin Mehmed ve Satılmış bin el-Hacc Osman, Receb bin Mahmud.

Konu: Ma'den Beşe bin Mustafa iddiâsında, bundan bir buçuk sene önce adı geçen şahısların kendi mülkü olan Gülistan adlı cariyesini boş yere satmak istediklerini ve gereğinin yapılmasını (*mûcibi icrâ*) istemiştir.

İspat Vasıtası: Hüccet, itiraf.

Sonuç: Zikr olunan şahıslar cevâblarında, cariye Gülistan'da her birinin bir miktar hakkı olduğunu ve 1084 Şevvalinin 11. Gününde dava ve talep ettiklerinde hüccet aldıklarını, o zaman mütesellim olan Mehmed Ağa'ya Ma'den Beşe bin Mustafa'nın borcu olması hasebiyle mübaşir Çavuşzâde Mehmed Ağa'dan adı geçen tarihte cariyenin kendilerine geçtiğini beyân etmişler ve Ma'den Beşe bin Mustafa'da bu durumu itiraf etmiştir. Son olarak Ma'den Beşe bin Mustafa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 3 Cemaziyelevvel 1086 (M. 26 Temmuz 1675).

40/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: İbn-i Neccâr Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Ahmed'in verâseti, yine vefât eden oğlu Hasan Çelebi'nin zevcesi Fahriye Hatun'un yeni kocası Mehmed Halife ve oğlu Ali. Ali asaleten, Mehmed Halife ise kendi adına asaleten, kızları Havva ve Hatice adına vekâleten davacı olmuştur.

Davalı: Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Şaban.

Konu: Ali ve Mehmed Halife iddiâlarında, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Şaban'ın babaları el-Hacc Ahmed'ten kalan ev, Şecâeddin yeri diye bilinen arsa, dükkân kirası, Kızılcavıran köyünde ev, ambar, samanlık, ahır, çiftlik mahsulü, Yusuf adlı köle, ev eşyası ve bir cariyeden kendilerine ve müvekkillerine düşen hisseyi vermediğini beyân etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Hüccet.

Sonuç: Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Şaban cevâbında, 1070 senesi Cemaziyelahir Ayının 1. Gününde Mehmed Halife ile aralarında bin yedi yüz akçe karşılığında anlaştıklarını ve bu minvâlde hüccet ibraz etmiştir. Ve Ali ile Mehmed Halife'nin davası düşmüştür.

Tarih: 3 Cemaziyelevvel 1086 (M. 26 Temmuz 1675).

40/5 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebail Mahallesinden Mustafa Çelebi bin Mehmed.

Gelme Sebebi: Çukur Han'da, önünde kerevit bulunan bir göz odasını el-Hacc Ali'ye yüz beş guruşa satmıştır.

Tarih: 15 Cemaziyelevvel 1086 (M. 7 Ağustos 1675).

41/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Tosya kasabasından Kirkös veled-i Anastos adlı zimmînin kardeşi ve vekili Sitan.

Davalı: Mustafa bin Mehmed.

Konu: Sitan iddiâsında, Kirkös'ün bundan iki buçuk ay önce ticâret maksadıyla Bursa'ya giderken Çankırı sancağı Boğacalar köyü yakınlarında Mustafa'nın birkaç nefer ile önünü keserek mallarını yağmaladığını (*nehb-i gâret*) ve şu an elinde olan ve Kirkös'e ait demir kuburun çukasını talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mustafa bin Mehmed cevâbında demir kuburun şu an orda olmayan arkadaşı Mehmed'in kendisine birisine sat diye verdiğini, ayrıca Kirkös'ün mülkü olduğunu bilmediğini ve mallarınınnyağmalandığından haberinin olmadığını söylemiştir. Şahitlerdemir kuburununKirkös'ün mülkü olduğunubeyân etmişler ve ifadeler kayda geçmiştir.

Tarih: 17 Cemaziyelevvel 86 (M. 9 Ağustos 1675).

41/2 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: Ak Tekke Mahallesinden Kerime bint-i Mehmed.

Gelme Sebebi: Zevcesi Abdülkadir bin Mehmed ile aralarında anlaşmazlık (*şikâk*) olduğunu ve dört bin akçe mihr-i müeccelinden vazgeçerek anlaşmalı olarak boşandıklarını bildirmiştir.

Tarih: 15 Cemaziyelevvel 1086 (M. 7 Ağustos 1675).

41/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu Kalesi muhafızlarından Pîrî bin Mehmed ve el-Hacc Mustafa.

Davalı: Küre'ye bağlı Çiğleriği köyünden Osman ve Ömer bin Hasan.

Konu: Pîrî bin Mehmed ve el-Hacc Mustafa iddiâlarında, Çiğleriği köyünde tahminen altmış kile mahsûl veren ve ortak oldukları tımar toprağını bundan öncekiler senelik kırk kile ürün karşılığında kiraya verdiklerini ve bu minvâlde senelik ikisine yirmişer kile mahsûlden toplamda iki senelik seksen kile alacakları olduğunu, zikr edilen alacağı istediklerinde ise vermediklerini söylemişlerdir.

İspat Vasıtası: İtiraf.

Sonuç: Osman ve Ömer bin Hasan cevaplarında, muhafızların iddialarının doğru olduğunu ve zimmetlerinde iki senelik seksen kile mahsûlleri olduğunu kabul etmişler ve bu miktarın Pîrî bin Mehmed ve el-Hacc Mustafa'ya verilmesine karar kılınmıştır.

Tarih: 15 Cemaziyelevvel 1086 (M. 7 Ağustos 1675).

41/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: İbn-i Sadi Mahallesinden İsmail Çelebi bin el-Hacc Hüseyin.

Davalı: Güney kazasına bağlı Uzunkavak köyünden Topal Hacı.

Konu: İsmail Çelebi bin el-Hacc Hüseyin iddiâsında, Topal Hacı'nın Uzunkavak köyünde olan üç parça tarlasını bedeli karşılığında bunda on beş sene önce babası el-Hacc Hüseyin'e verdiğini ve babası öldükten sonra zikr olunan tarlaları ve Hacı Oruç tarlası denen tarlayı tasarruf ederken buna engel olduğunu söylemiştir.

İspat Vasıtası: Beyân.

Sonuç: Topal Hacı cevabında iddiaları kabul etmiş, lakin adı geçen tarlaları babası el-Hacc Hüseyin'e ölünceye kadar verdiğini söylemiştir. İki tarafı da dinleyen kadı Topal Hacı'ya zikr olunan tarlaları İsmail Çelebi bin el-Hacc Hüseyin'e vermesi yönünde karar kılmıştır.

Tarih: 28 Cemaziyelevvel 1086 (M. 20 Ağustos 1675).

41/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Arz Mahallesinden olup ticaret amacıyla gittiği Tekirdağ kasabasında vefât eden Derviş Beşe bin Durmuş'un varislerinden vâlidesi Âlime ve kardeş Mustafa.

Davalı: Ali Bey bin Behşe.

Konu: Alime ve Mustafa iddialarında, Derviş Beşe'nin tütün bahasından Ali Bey'in zimmetinde elli iki guruşalacağı olduğunu ve bunu almadan vefât ettiğini istediklerinde ise vermediğini söylemişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şahitler ifadelerinde, Ali Bey'in kendilerine Derviş Beşe'den her vukıyyesi yirmi ikişer akçeden bin vukıyye tütün aldığını ve elli iki guruş borcu olduğunu söylediğini beyân etmişler ve kadı, Ali Bey'e elli iki guruş borcunu Alime ve Mustafa'ya vermesi yönünde karar vermiştir.

Tarih: 24 Cemaziyelevvel 1086 (M. 16 Ağustos 1675).

41/6 İ'lâm (Dava)

Davacı: Bedir Gazi Mahallesinden Fatma bint-i el-Hacc Mehmed.

Davalı: Emine bint-i Mustafa.

Konu: Fatma bint-i el-Hacc Mehmed iddiasında, Emine'ye her bir miskali ikişer guruş olmak üzere dört miskal inci ve iki Şam alacası dörder guruş olmak üzere ve altışar semen kıymetli iki puşi verdiğini, varsa mallarının aynısını yoksa eşdeğer kıymette başka mal istediğini fakat vermediğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Emine bint-i Mustafa iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Fatma bint-i el-Hacc Mehmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 27 Rebiülahir 1086 (M. 21 Temmuz 1675).

41/7 İ'lâm (Dava)

Davacı: Halife Mahallesinden Emir kızı diye bilinen Âmine adlı Delâle.

Davalı: Emine bint-i Mustafa.

Konu: Delâle iddiasında, Emine bint-i Mustafa'ya bir guruş kıymetli bir altın küpe, bir kırmızı buğası, bir guruş kıymetli beyaz buğası, üçer guruş kıymetli iki bürüncek gömlek, ikişer guruş kıymetli iki kenarlı gömlek, bir beyaz peştamal, on semen kıymetli bir peşkir, bir guruş kıymetli makreme, dört guruş kıymetli bir Şam alacası, bir guruş kıymetli iki puşi, bir guruş kıymetli bir kırmızı buğasi, bir guruş kıymetli iki kırmızı buğasi, bir guruş kıymetli iki buğasi, iki guruş kıymetli bir bakır ibrik, on beş semen kıymetli üç adet makreme ve bir buçuk guruş kıymetli beyaz işlemeli bir gömlek verdiğini, varsa mallarının aynısını yoksa eşdeğer kıymette başka mal istediğini fakat vermediğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Emine bint-i Mustafa iddiaları yemin ederek reddetmiş ve Emir kızı diye bilinen Âmine adlı Delâle'nin davası düşmüştür.

Tarih: 20-29 Rebiülahir 1086 (M. 14-23 Temmuz 1675).

42/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Hüseyin Çelebi Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Ömer bin Muslu'nun varislerinden torunu Mehmed Çelebi.

Davalı: El-Hacc Ömer bin Muslu'nun zevcesi İsmihân bint-i Ahmed'in vekili Hüseyin Beşe.

Konu: Mehmed Çelebi iddiasında, el-Hacc Ömer bin Muslu'dan kendisine kalan Hüseyin Çelebi Mahallesinde bir ev, havlu, bahçe, on dört adet sahan, dört tencere, iki kazan, iki döşek, üç yorgan, iki bakraç ve ev eşyalarından kendisine kalan yedide bir hissesini talep etmiş fakat alamadığını söylemiştir.

İspat Vasıtası: Hücet, şahitler.

Sonuç: İsmihân bint-i Ahmed'in vekili Hüseyin Beşe müvekkili adına cevâbında, El-Hacc Ömer bin Muslu'nun hayattayken 1079 senesinin Receb Ayının evâilinde mihr-i müeccel borcu karşılığında (on bin akçe) mallarını İsmihân bint-i Ahmed'e bıraktığını ifade edip hücet göstermiş ve şahitlerde bu durumu doğrulamış ve Mehmed Çelebi'nin davası düşmüştür.

Tarih: 21 Cemaziyelevvel 1086 (M. 13 Ağustos 1675).

42/2 Hücet

Mahkemeye Gelen: Güney kazasına bağlı Çayköy köyünden Mehmed bin Ali Bey.

Gelme Sebebi: Kerime bint-i Hüseyin'le bundan on sene önce evlenmek için nişanlandığını fakat son üç yıldır Mehmed bin Mehmed adında birisiyle nişanlandığını ve hangimizi isterse kabulümdür diye beyânda bulunmuştur. Kerime cevabında Mehmed bin Ali Bey'le evlenmeye razı olduğunu söylemiştir.

Tarih: 24 Cemaziyelevvel 1086 (M. 16 Ağustos 1675).

42/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Hüseyin Çelebi Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Ömer bin Muslu'nun varislerinden torunu Mehmed Çelebi.

Davalı: El-Hacc Ömer bin Muslu'nun üvey oğlu Ahmed Çelebi bin Osman Efendi.

Konu: Mehmed Çelebi iddiasında, el-Hacc Ömer bin Muslu'nun emlakından olan Bey Çelebi Mahallesinde bulunan bir tarafı Kadı Hafız Efendi bahçesi, bir tarafı Memidizâde bahçesi, bir tarafı bazen el-Hacc Himmet bahçesi bazen de yol ile çevrili meyvalı bahçe, iki gözlü ev ve arsası ve Ata Bey Gazi vakfına kirali bahçeyi Ahmed Çelebi bin Osman Efendi'nin hukuksuz yere zabt ettiğini söylemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Ahmed Çelebi bin Osman Efendi cevabında, El-Hacc Ömer bin Muslu'nun hayattayken 1079 senesinin Receb Ayının evâilinde zikr olunan bahçeyi müteveli izni ile üç yüz guruşa kendisine sattığını ifade edip hüccet göstermiş ve şahitlerde bu durumu doğrulamış ve Mehmed Çelebi'nin davası düşmüştür. Ayrıca şahitlere ihtiyaten yemin ettirilmiştir.

Tarih:21 Cemaziyelevvel 86 (M. 13 Ağustos 1675).

42/4 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Mehmed Bey bin Mustafa Bey, Ali Beyzâde Mehmed Çelebi, Turşucuzâde Ahmed Bey ile el-Hacc Muslu kızı Fatma ve Zülfi Delâle, İşcioğlu kızları Emine ve Kerime'nin vekilleri İsmail Bey Mahallesinden el-Hacc Mehmed bin Ahmed ve Karabulutzâde Abdullah Çelebi.

Gelme Sebebi: Mahkemeye gelenler Perihan kızı adlı hatuna önceden bir miktar mal verdiklerini ve bu malların ya parasını ya da malların aynısını aldıklarını ve arada herhangi bir alacak verecek kalmadığını beyân etmişlerdir.

Tarih:20-29 Rebiülahir 1086 (M. 14-23 Temmuz 1675).

43/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Çerkeş kazasından es-Seyyid Hacı Hüseyin Kasım.

Davalı: Mehmed Efendi.

Konu: Es-Seyyid Hacı Hüseyin Kasım iddiasında, Macar asıllı Abid Beşe adlı birinden altmış beş guruş ve bir baş katır vererek satın aldığı Yusuf adlı kölesinin bundan yirmi beş gün önce evden kaçtığını ve kölesi Yusuf'un, Mehmed Efendi'nin elinde olduğunu bildirip geri verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mehmed Efendi cevabında, kendisinde olan Yusuf adlı köleyi bundan on beş gün evvel izn-i şer‘iyye ile emanet aldığını ve es-Seyyid Hacı Hüseyin Kasım’a ait olduğunu bilmediğini beyân etmiştir. Şahitler es-Seyyid Hacı Hüseyin Kasım’ın iddialarını aynen doğrulamışlar ve köle Yusuf, es-Seyyid Hacı Hüseyin Kasım’a teslim edilmiş ve Mehmed Efendi’ye tenbih edilmiştir.

Tarih: 3 Cemaziyelahir 1086 (M. 25 Ağustos 1675).

43/2 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Ak Tekke Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hatib Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi’nin varislerinden kızı Râbia’nın ve zevcesinin vekili Mustafa Çelebi bin Hüseyin.

Gelme Sebebi: Hatib Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi’nin evlatları Mehmed Çelebi, Hatib İbrahim Efendi ve Abdülkâdir Çelebi ile babalarının alacak-verecek ve bütün mallarını kendi aralarında paylaşmışlar ve birbirlerinde herhangi bir haklarının kalmadığını beyân etmişlerdir.

Tarih: 23 Cemaziyelahir 1086. (M. 14 Eylül 1675).

43/3 Hücet

Mahkemeye Gelen: Kastamonu Mütesellimi Ali Ağa’nın vekili Şaban Bey.

Gelme Sebebi: Vekil Şaban Bey, Küre emini Mehmed Ağa’nınMütesellim Ali Ağa’dan Küre, Azdavay ve İnebolu kazalarının kara arpasını bin beş yüz guruşa iltizam ettiğini, bu meblağ karşılığında Mütesellim Ali Ağa’nın her batmanı altmış guruş olmak üzere iki yüz elli batman bakır aldığını ve aralarındaki hesabın kapandığını beyân etmiştir.

Tarih: 3 Cemaziyelahir 1086 (M. 25 Ağustos 1675).

43/4 Sulh Hüceti

Mahkemeye Gelen: Halaçlar köyünden Süleyman bin Mehmed.

Gelme Sebebi: Süleyman bin Mehmed, Abdürrahim bin Hasan Efendi'nin zevcesi Ayşe'yi evlenmeden sekiz sene önce babası Ahmed bin Mehmed'in kendisine nikâhladığını ve Abdürrahim'e benim nikâhımın üzerine nikâh etmişsin dediğinde aralarında anlaşmazlık çıktığını ve kendilerini on gurusu üzerinde sulh ettiklerini bildirmiş ve bundan sonra herhangi bir sorun kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih: 3 Cemaziyelahir 1086 (M. 25 Ağustos 1675).

43/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kebkebirler Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Mustafa'nın verâseti evlatları Derviş İbrahim, el-Hacc İsmail ve kızları Ayşe, (silik) Hatunlar ve yine vefât eden el-Hacc İsmail'in zevcesi, oğulları Abdullah Çelebi ve Ahmed'e kalmıştır. Asıl davacı vârislerden Derviş İbrahim'in vekili el-Hacc Mustafa bin Mustafa.

Davalı: El-Hacc Mustafa'nın muhallefâtına/terekesine el koyan Derviş İbrahim'in yeğeni Abdullah Çelebi.

Konu: Derviş İbrahim'in vekili el-Hacc Mustafa bin Mustafa iddiasında, Abdullah Çelebi'den el-Hacc Mustafa'nın terakesinden olan aynı mahallede havlu ve bahçeden oluşan ev ile meyve pazarında bulunan helvacı dükkânı ile dokuz adet helvacı kazanı ve vesair ev eşyalarından (*esâs-ı beyt*) kendisine düşen hisseyi istediğini ve vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Ferman.

Sonuç: Abdullah Çelebi cevabında, Derviş İbrahim'in istediği malları bundan yirmi sekiz sene önce babası müteveffât el-Hacc İsmail ile aralarında bir miktar meblağ karşılığında anlaşılarak tasarrufuna aldığını ve on beş sene işlettiğini ifade etmiştir. Daha sonra babası ölünce zikr olunan mal ve mülklerin kendilerine geçtiğini beyân edip kendilerinin de on üç seneden beri tasarruf ettiklerini söylemiştir. Yine, Abdullah Çelebi bu davanın hak yerini bularak çözülmemesi halinde Divan-ı hümayunda görülmesi (*şer'iyile görülüb icrâ-yı hakk olunmazsa Âsitâne-i saâdetime ihzâr olunub da'vâları dîvân-ı hümâyûnumda görüle*) için elinde ferman olduğunu beyân etmiştir. Kadı, yemin edilmesine mecal olmadığını bildirip davanın icra-yı hakk üzere çözülemediğine karar verip ferman gereği davanın Divan-ı hümayunda

görülmesine hükm etmiştir. (*ber mûcib fermân-ı âlî da'vâları Âsitâne-i saâdetde dîvân-ı hümâyûnda görülmek için*).

Tarih: 7 Cemaziyelahir 1086 (M. 29 Ağustos 1675).

44/1 İbrâ Hucceti

Mahkemeye Gelen: Ata Bey Gazi Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Ahmed bin Sadık'ın verâseti zevcesi Hatice ve vâlidesi Fatma ile oğulları Hafız Mehmed ve Hafız Hüseyin ile kızı Kerime'ye kalmıştır. Mahkemeye gelen Kerime'nin vekili Osman Efendi bin Hasan.

Gelme Sebebi: Osman Efendi bin Hasan müvekkili Kerime adına, babalarından kalan borçları çıktıktan sonra terekesinde olan yüz seksen üç guruştan kendisine isâbet eden yirmi beş guruşu, bir baş katırı, iki kazanı, üç döşeği, beş yorganı, sekiz yastığı, on minderi, sekiz adet kilimi, bir çift altın küpeyi ve Çankırı kasabasındaki otuz beş guruş kıymetli evi ile babasının Hafız Mehmed'e sermaye amacıyla verdiği yüz seksen guruşu almak istemediğini ve kardeşi Hafız Mehmed'e verdiğini söyleyip aralarında herhangi bir alacak verecek kalmadığını bildirmiştir.

Tarih: 8 Cemaziyelahir 1086 (M. 30 Ağustos 1675).

44/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Küre'ye bağlı Çatak köyünden İsmail bin Musa.

Davalı: Halil bin Satılmış.

Konu: İsmail bin Musa iddiasında, babasında kalan çayırını ve dağını otuz seneden beri tasarruf ettiğini fakat Halil bin Satılmış'ın haksız yere çayırlarını biçtiğini ve dağını kestiğini (ağaç/odun kesme) ifade edip engel olunmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Halil bin Satılmış cevabında, zikr olunan yerlerin zevcesi Alime'ye babası Osman Bey'den miras kaldığını söylemiş, fakat şahitler Halil'in yalan söylediğini bildirip daima halkın çayırını ve dağını haksız yere kullandığını, ahalinin de Halil'den yılgın olduğunu söylemişlerdir. Daha sonra Halil huzurdan men edilmiştir.

Tarih: 12 Cemaziyelahir 1086 (M. 3 Eylül 1675).

44/3 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Ak Mescit Mahallesinden olup daha önce vefât eden Taşcızâde olarak bilinen Ahmed Ağa'nın oğlu İsmail Bey ve kızı Alime Hatun.

Gelme Sebebi: İsmail Bey kendi adına asaleten ve kız kardeşi Alime adına vekâleten babalarından kalan Ak Mescid Mahallesindeki evi otuz beş guruşa Ali bin Ahmed'e satmıştır.

Tarih: 12 Cemaziyelahir 1086 (M. 3 Eylül 1675).

44/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Elyakut köyünden olup daha önce vefât eden Murteza bin el-Hacc İbrahim'in torunu Mustafa bin Mehmed.

Davalı: Hüseyin bin Mehmed.

Konu: Mustafa bin Mehmed iddiasında, dedesi Mürteza bin el-Hacc İbrahim'in babasından önce vefât ettiğini ve atası el-Hacc İbrahim'in hayattayken malından kalan on sekiz adet sahan, Elyakut köyünde bir ev, bir baş katır, üç bahçe, üç sarık, bir saç ve saç ayağını hissesinin bir kısmı babası Mehmed'e diğer kısmının ise diğer oğlu Mehmed'e kaldığını beyân edip babası Mehmed'e kalan malların dolayısıyla kendine kaldığını ifade edip istemiştir.

İspat Vasıtası: Fetvâ.

Sonuç: Hüseyin bin Mehmed cevâbında, atası el-Hacc İbrahim'in hayattayken zikr olunan eşyaları bir kısmı davacı Mustafa bin Mehmed'in babası Mehmed'in diğer kısmı ise kendi babası Mehmed'e hibe ettiğini ifade etmiş ve babasının da vefât etmesiyle malların kendisine geçtiğini söylemiş bu konuda elinde fetvâ olduğunu bildirmiştir. Fetvâ okunmuş ve Hüseyin bin Mehmed haklı bulunarak Mustafa bin Mehmed'in davası düşmüştür.

Tarih: 6 Cemaziyelahir 1086 (M. 28 Ağustos 1675).

44/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Taşköprü'ye bağlı Bekir Bey köyünden Mehmed bin Şaban ve Himmet bin Oruç.

Davalı: Kastamonu mütesellimi Ali Ağa'nın mübâşir tayin ettiği el-Hacc Muharrem Ağa tarafından huzura getirilen köy ahalisinden Mehmed bin Mustafa, İbrahim bin Şaban, Mehmed bin Mehmed, Musa bin Menteşe, Hasan bin Mustafa, İbrahim bin Durmuş, Mustafa bin Ebu Bekir, Hüseyin bin Şaban, Mehmed bin Mustafa ve diğerleri.

Konu: Mehmed bin Şaban ve Himmet bin Oruç iddialarında, köylerinde on bir hane olduğunu ve 1086 senesi bedel-i nüzül malı için hane başına on sekiz guruş düştüğünü ve toplamda yüz doksan sekiz guruş hesaplandığını fakat adı geçen davalıların fazladan altmış guruş istediklerini bildirip gerçek muhasebenin ortaya çıkarılmalarını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Beyân.

Sonuç: Davalılar cevaplarında, köylerinin on bir hanesi olduğunu ve her haneye on sekiz guruş düştüğünü, çayır salyanesine yirmi iki guruş zam geldiğini ve iki yüz yirmi guruş hesaplanıp tuz satıldığını fakat bazı kimselerin kendilerine düşen salyaneleri tamamen vermediklerini ve otuz beş guruş eksik olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca bundan üç ay önce ayda beş guruş faizle (*fâide*) birisinden otuz beş guruş borç aldıklarını bu borcun elli guruş olduğunu ve fazladan salyane istemediklerini bildirip Mehmed bin Şaban ve Himmet bin Oruç'un iddialarının tamamen asılsız olduğunu ifade etmişler ve bunların her salyanede herkese muhalefet edip iftira attıklarını beyân etmişler ve Mehmed bin Şaban ile Himmet bin Oruç'un davaları düşmüştür.

Tarih: 14 Cemaziyelahir 1086 (M. 5 Eylül 1675).

45/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu mütesellimi Ali Ağa'nın mübâşir tayin ettiği el-Hacc Muharrem Ağa.

Davalı: Halife Mahallesinden el-Hacc Mehmed'in zevcesi İsmihan Hatun.

Konu: El-Hacc Muharrem Ağa iddiasında, İsmihan'ın, üvey kızı Döndü'yü şu an huzurda olan eniştesi (Döndü'nün kocası) Ahmed bin Halil'in bundan iki gün önce döverek öldürdüğünü ve kötü sözler (*itâle-i lisân*) söylediğini iddia edip ve kendisinin de Mütesellim Ali Ağa'nı vekili olarak mütesellimin talebiyle olayın keşfi ve kaydedilmesi için kadı naibi Ahmed Efendi ile olayın incelenmesini istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mahalle hatunlarından Saliha ve dindâr, güvenilirldiğer hatunlar, Döndü'nün vebadan (*mat'ûn*) vefât ettiğini ve vücudunun herhangi bir uzvunda yaralama olmadığını söylemişler. Olay aynen kaydedildikten sonra diğçer şahitler İsmihan'ın, Ahmed bin Halil'i ittiğini, bu suçu üzerine yıktığını ve iftira attığını ifade etmişler ve diğçer suçlamalara da aynen şahit olduklarını beyân etmişler ve olay aynen kayda geçirilmiştir.

Tarih:15 Cemaziyelahir 1086 (M. 6 Eylül 1675).

45/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Çiğlene kazasına bağılı İncüğçez köyünden Mustafa bin Fazlullah.

Davalı: Kastamonu Mütesellimi Ali Ağa tarafından tayin edilen mübaşir el-Hacc Muharrem Ağa tarafından huzura getirilen Azdavay kazasından Ahmed bin Himmet.

Konu: Mustafa bin Fazlullah iddiasında, bundan on beş sene önce Ahmed'in babası Himmet'ten sekiz yüz akçeye bir siyah kısırak satın aldığı ve kısırağın yavrularını ona bakmak şartıyla Ahmed'e yarı yarıya (*dölde yarıya*) paylaşalım dediğini ve Ahmed'in de bunu kabul ettiğini, bu ana gelinceye kadar kısıraktan, kısırak ve aygır olmak üzere on iki hayvan hâsıl olduğunu ve bunun yarısını istediğinde, kendisine bir tay verdiğini fakat diğçer beş baş hayvanı vermediğini ifade edip bu beş baş hayvanın kendisine verilmesini istemiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: Ahmed bin Himmet iddiaları yemin ederek külliyeen inkâr etmiş ve Mustafa bin Fazlullah'ın davası düşmüştür.

Tarih:16 Cemaziyelahir 1086 (M. 7 Eylül 1675).

45/3 Ölüm Hüceti

Mahkemeye Gelen: Hamza Ağa Mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Hacı, Mehmed bin Hasan, Hasan Dede bin Durmuş, Muharrem bin Mehmed ve Receb bin Himmet.

Gelme Sebebi: Mehmed bin Hacı, Mehmed bin Hasan, Hasan Dede bin Durmuş, Muharrem bin Mehmed ve Receb bin Himmet beyanlarında, dört seneden beri yatalak felç hastası olan Şaban bin İbrahim'in yatağından kalkıp ocak kenarına vardığını ve bu esnada ateş sirayet edip sol omuz başından dizine kadar yandığını ve bu sebepten ötürü vefât ettiğini söyleyip olayın keşif ve cesedin müşahedesini istemişlerdir. Mütesellim Ali Ağa'nın mübaşir tayin ettiğini el-Hacc Muharrem Ağa bin Yahya ve yukarıda adı geçen Müslüman ahali, yerde yatan Şaban'ın cesedini incelemişler ve sol omuz başından dizine kadar yanmış olduğunu ve bu yaradan dolayı vefât ettiğine şahit olmuşlar.

Tarih: 28 Cemaziyelahir 86 (M. 19 Eylül 1675).

45/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Gökdere Mahallesinden Yusuf bin Ali.

Davalı: Mustafa bin Mehmed.

Konu: Yusuf bin Ali iddiasında, komşusu Mustafa bin Mehmed'in her Pazar zevcesiyle kendi zevcesi Rabia'ya haber gönderip kendi tarafında olan duvarın birkaç yerini deldiğini ve o deliklerden zevcesini gözetlediğini onun bu davranışlarından rahatsız olduğunu bildirip ikisinin keyfiyet-i hallerinin mahalleden sorulmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Gökdere Mahallesinde sakinİmam Mehmed Efendi, Ömer Çelebi bin (silik), el-Hacc Mehmed bin Ali, Ahmed bin Muharrem, Hacı bin Hüseyin, Mehmed bin Mehmed, Receb bin Hüseyin ve Ahmed bin Yusuf adlı şahitler Yusuf bin Ali ve zevcesi Rabia'nın kendi hallerinde olduğu ve herkesin onlardan razı olduğunu, fakat Mustafa bin Mehmed'in ve zevcesinin kendi hallerinde olmadıklarını ve yaşanan olayın gerçek sahibi oldukları yönünde beyânda bulunmuşlardır.

Tarih: 3 Receb 1086 (M. 23 Eylül 1675).

45/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonulu olup bundan on iki sene önce hac yolunda vefât edenel-Hacc Mehmed'in verâseti, zevceleri Âbide ve Fatma Hatun'lar ile oğlu Sun'ullah Çelebi ve kızları Ayşe ve Fatma ile vâlidesi Cennet Hatun'a kalmıştır. Sun'ullah Çelebi kendi adına asaleten, vâlidesi Abide Hatun ve kız kardeşi Fatma adına vekâleten davacı olmuştur.

Davalı: Honsalar Mahallesi avarızına vakfedilmiş paraların (*avâırızına mevkûfe olan nukûduñ*) mütevellisi olan el-Hacc Hüseyin, Gökdere Mahallesi avarızına vakfedilmiş paraların mütevellisi olan Mü'ezzin Mustafa Halife ve yine Püre Mahallesi avarızına vakfedilmiş paraların mütevellisi olan Osman Çelebi.

Konu: Sun'ullah Çelebi iddiasında, babası vefât ederken yanında bulunan arkadaşları el-Hacc Mahmud ve el-Hacc Ebu Bekir'in zikr olunan mütevellilerin isteği ile babasından haksız yere yirmi beş gurusaldığını ve bu meblağın kendisine ve müvekkillerine verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mütevelliler el-Hacc Hüseyin, Müezzin Mustafa Halife ve Osman Çelebi cevaplarında, müteveffât el-Hacc Mehmed'in hacca gitmeden önce kendi malından yüz gurusu ayırdığını ve bu meblağın elli gurusunu Honsalar Mahallesinin avarızına, yirmi beşer gurusunu ise Gökdere ve Püre Mahalleleri avarızlarına vakf ve şart ettiğini, bu sırada Sun'ullah Çelebi ile Ayşe, Fatma ve Cennet Hatunlarında orada bulunduğunu ifade etmişler ve şahitlerde bu durumu aynen doğrulamışlar akabinde Sun'ullah Çelebi'nin davası düşmüştür.

Tarih: 1 Receb 1086 (M. 21 Eylül 1675).

46/1 Ölüm Hücceti

Mahkemeye Gelen: Benli Sultan Tekkesi köyünden Mehmed bin Mustafa.

Gelme Sebebi: Mehmed bin Mustafa beyânında, zevcesi Fatma Hatun'un evden dışarı çıktığında on aylık oğlu Mustafa'nın beşiğinde yatarken hata sonucu beşiğine

ateş isabet ettiğini, daha sonra ateşin kıyafetlerini tutuşturup ayak parmaklarından yandığını ve bu sebepten bir gün önce vefât ettiğini söylemiştir. Mehmed bin Mustafa vefât eden oğlunun cesediyle yanan beşiği de huzura getirmiş ve beşikle birlikte küçük Mustafa'nın iki ayak parmaklarının yandığı ve bu sebep sonucu öldüğü keşf ve muayene sonrası anlaşılmıştır.

Tarih: 8 Receb 1086 (M. 28 Eylül 1675).

46/2 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kuyucak köyünden Hasan Bey bin İbrahim Bey'in vekili Umdetü'l-Müderrişinü'l-fihâm Mehmed Efendi.

Gelme Sebebi: Mehmed Efendi, müvekkiline ait Kastamonu'da Arpacılar Sokağında bulunan bir kahvehane ile iki adet berber dükkânını Ali Beyzâde Mehmed Ağa'ya yüz elli guruşa satmıştır.

Tarih: 4 Receb 86 (M. 24 Eylül 1675).

46/3 Vakfiye

Kastamonu kaymakamı Ali Ağa kadı meclisinde, Cebrail Ağa Mescid-i şerîfi vakfî mütevellisi olan Mustafa Efendi bin Sadi huzurunda, Cebrail Ağa mescidi vakfına ait olan arsa üzerinde kaymakamlar ve mütesellimlerin ikamet etmeleri için inşa edilen sarayın harap olduğunu bundan dolayı kendisine ait olan dört oda, bir sofa, bir kenef ve bir ahıra sahip olan evini vakfa verdiğini ifade etmiş ve şöyle şart koşmuştur: Adı geçen evin valilelere ve mütesellimlere günlük yirmi beş akçeye kiralınması ve (*livâ-imezbûrda vâli ve mütesellüm olanlara be her yevm yiğirmi beş akçeye icâr olunub*) bundan hâsıl olan dört akçesini Nasrullah Kadı Camiinde hatip olanları verilmesi ve karşılığında günlük bir cüz ve (silik) şerîf okuyup sevabını ruhuna ahd etmelerini, yine hâsıl olan dört akçesini adı geçen camide imam olanlara verilmesi ve mukabelesinde akşam ezanı ile yatsı ezanı arasında Mülk Sûresi okumalarını ve sevabını ruhuna ahd etmelerini, yine üç akçesini zikir olunan camide vaiz ve nâsih olan Ömer Efendi'ye ölene kadar verilmesi ve bu durumun daha sonra Ömer Efendi'nin yerine geçenlere de aynen verilerek devam ettirilmesi. Yine üç akçesinin adı geçen camide vakit namazlarında müezzîn olanlara verilmesi ve karşılığında her vakit namazının arkasından ruhuna üç İhlâs okumalarını ve yine iki akçesini zikir

olunan camide devr-han (Sürekli kuran okuyan ve devreden kimse) olan Hasan Efendi'ye verilmesini ve mukabelesinde Kuran-ı azimden ve Furkan-ı kerimden bir aşr-ı şerîf okumasını ve sevabını ruhuna ahd etmesini istemesi, bu durumun Hasan Efendi öldükten sonra da aynen devam ettirilmesi, yine iki akçesinin adı geçen camide şadırvan ve temizlikten sorumlu olanlara verilmesi, yine hâsıl olan iki akçenin zikir olunan caminin kayyumuna verilmesi ve yine iki akçenin Cebail Ağa Mescidi vakfına dâhil olan arsanın icaresi için adı geçen mescidin imamı ve mütevellisine verilmesi, son olarak üç akçesini yine zikir olunan müteveli Mustafa Efendi'ye verilmesi, Mustafa Efendi'nin hâlâ hayatta olmasından dolayı mütesellimlerin ve kaymakamların sakin oldukları adı geçen vakfedilmiş evin tamirini takip etmesi ve tamir masraflarını evde oturanlardan tahsil edilmesini takip etmesi ve valilerle mütesellimlerin tamir masraflarını eksiksiz (*bi't-tamâm*) müteveliye verilmelerini istemiştir.

Tarih: 1 Receb 86 (M. 21 Eylül 1675).

47/1 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Çiğlene kazasına bağlı Karagözü köyünden Muslu Beşe bin Mehmed.

Gelme Sebebi: Muslu Beşe bin Mehmed, bundan dört sene önce Muslu Bey bin Abdullah'a elli guruşa bir baş doru aygır teslim ettiğini, fakat bunu inkâr ettiğini, kendisinin de davasını ispata vâkıfken dava etmeyip aralarında yirmi beş gurus karşılığında anlaştıklarını beyân etmiştir.

Tarih: 15 Receb 86 (M. 5 Ekim 1675).

47/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu Mütesellimi ve Beytülmal emini Ali Ağa'nın vekili Mehmed Ağa.

Davalı: Saraçlar Mahallesinden Halil bin Hasan.

Konu: Vekil Mehmed Ağa iddiasında, daha önce İstanbul'dan gelerek Halil bin Hasan'ın evinde misafirken geride vâris bırakmadan vefât eden Ayşe bint-i

Abdölmömin Hatun'un muhallefâtının beytölmala ait olduğunu ve talep ettiğinde vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: şahitler.

Sonuç: Halil bin Hasan cevâbında, Ayşe bint-i Abdölmö'min Hatun'un babasının kız kardeşi olduğunu, (halası) babasının adının Abdölmö'min ve annesinin adının Havva olduğunu ve bu durumdan dolayı terekесinin kendisine geçtiğini söylemiştir. şahitler Halil'in söylediklerini aynen doğrulamış ve vekil Mehmed Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 11 Receb 1086 (M. 1 Ekim 1675).

47/3 İbrâ Hücсeti

Mahkemeye Gelen: Kanara Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hasan Efendi bin Mahmud'un vefât eden kızı Alime'nin kızı Ayşe.

Gelme Sebebi: Ayşe beyanında, dayısı Mehmed Efendi'den, dedesi Hasan Efendi'ye ait olan Kanara Mahallesinde bir ev, İsmail Bey Mahallesinde üç bahçe, bir göz değirmen ve birkaç ev eşyasından vâlidesi Alime'ye düşen hissedен kendine isabet eden malları daha önce talep ettiğini, fakat alamadığını son olarak da bin gurus karşılığında aralarında anlaştıklarını ve birbirlerinden herhangi bir hak talep etmeyeceklerini ifade etmiştir.

Tarih: 10-20 Receb 1086 (M. 30 Eylül, 10 Ekim 1675).

47/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Sultan Bayezid hazretlerinin vakfına bağlı olan Mergöze kazasına bağlı Geymene köyü mütevellisiÇalık Ali Ağa.

Davalı: El-Hacc Dursun Mahallesinden el-Hacc Mustafa, el-Hacc İbrahim ibn-i el-Hacc Hıdır, Mehmed bin el-Hacc Mehmed Ahmed ve İsmail ibn-i Davud.

Konu: Çalık Ali Ağa iddiasında, zikr olunan şahısların babalarının vakfin defterli reayası olduğunu ve bu yüzden bunlardan raiyyetim oğulları olmaları hasebiyle bennak vergisini talep ettiğinde vermediklerini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Yemin.

Sonuç: El-Hacc Mustafa, el-Hacc İbrahim ibn-i el-Hacc Hıdır, Mehmed bin el-Hacc Mehmed Ahmed ve İsmail ibn-i Davud cevaplarında, babalarının doksan seneden beri el-Hacc Dursun Mahallesinde yaşadığını, velâyetleri olan Abdullah Efendi'nin kendilerini zikr olunan mahallenin avarızına kaydettiğini ve Sultan Bayezid vakfının defterli reayası olduklarını bilmediklerini söylemişlerdir. Daha sonra bu konu hakkında yemin etmişler ve Çalık Ali Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 10-20 Receb 86 (M. 30 Eylül, 10 Ekim 1675).

47/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'da Serdar olup yeniçeri beytûlmalına memur olan Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa.

Davalı: Ali Beşe bin Ahmed.

Konu: Serdar Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa iddiasında, aslen Rumeli'nde Varna kasabasından olup Kastamonu'da Hasan Paşa Hanı'nda misafirken, geride vâris bırakmadan vefât eden râcıl Receb Beşe'nin yanında mevcut olan dört yüz kuruşluk demir, bir guruş kıymetli bir kara kılıç, buçuk guruş kıymetli bir köhne kebe, buçuk guruş kıymetli bir köhne yorgan, sekiz semen kıymetli iki köhne gömlek, iki don, dört semen kıymetli bir köhne sarık, bir astar, iki semen kıymetli bir köhne kavuk, buçuk guruş kıymetli bir köhne yapınca, iki semen kıymetli iki makreme ve bir aba çagşir mallarının beytûlmala ait olduğunu ve istediğinde Ali Beşe bin Ahmed'in buna engel olduğunu ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Ali Beşe bin Ahmed cevabında, Receb Beşe ile Varna kasabasından Abdülgaffâr Efendi'den dört yüz guruş borç aldıklarını bunu yarı yarıya paylaştıklarını ve bu dört yüz kuruşla ortaklaşa demir aldıklarını ifade emiş, ayrıca Receb Beşe'nin kendisine ben hastalıktan ölürsem iki yüz kuruşluk borcunu ortak aldıkları demiri satarak ödemesini ve geriye kalan mallarını da kendisini vâsi tayin ederek zevcesi Fatma ile kızları İsmihan ve Ayşe'ye vermesini söylediğini ifade

etmiştir. Şahitlerde bunu doğrulamış ve Serdar Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 3 Şaban 1086 (M. 23 Ekim 1675).

48/1 Ölüm (intihar) Hücceti

Mahkemeye Gelen: Boğaz köyünden Receb Çavuş bin Şeyh Ahmed.

Gelme Sebebi: Receb Çavuş bin Şeyh Ahmed beyânında, Mülayim adlı cariyesinin kendine ait bahçede ahlât ağacına kendisini asmak suretiyle vefât ettiğini söylemiş, olayın keşf ve kayda geçirilmesini istemiştir. Daha sonra Mütesellim Ali Ağa'nın mübaşir tayin ettiği Mürteza Çavuş ve Ahmed Efendi (*kâtib-i muhkem*) ile bazı Müslümanlar bahçeyi keşf edip Mülayim'i ağaç dalında asılı bulmuşlar ve vücudunda herhangi bir yaralama olayına rastlamamışlar ve olay olduğu gibi kaydedilmiştir.

Tarih: 6 Şaban 1086 (M. 26 Ekim 1675).

48/2 Dem Diyet Hücceti

Mahkemeye Gelen: Taşköprü'ye bağlı Akçakavak köyünden İbrahim bin Mentеше.

Gelme Sebebi: İbrahim bin Mentеше beyânında, fitik hastalığından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi ile aralarında bir miktar ücret karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.

Tarih: 6 Şaban 1086 (M. 26 Ekim 1675).

48/3 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: El-Hacc Dursun Mahallesinden Âmine bint-i Resul.

Gelme Sebebi: Zevcesi Mehmed bin Şaban ile üç bin beş yüz akçe mihr-i müecceli karşılığında bir arakçın, bir dârâyî kaftan, bir kemer kuşak, bir beyaz peştamal, bir ayna, bir arakçın kutusu, bir yorgan ve bir yastık üzerine anlaşmalı olarak boşanmıştır.

Tarih: 22 Şaban 1086 (M. 11 Kasım 1675).

48/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Püre Mahallesinden olup daha önce vefât eden İbrahim'in kızları Alime ve Saliha'nın vekili İbrahim Beşe bin Hüseyin.

Davalı: Kuvert adlı zimmî.

Konu: İbrahim Beşe bin Hüseyin vekilleri adına iddiasında, bundan on iki sene önce İbrahim hayattayken Bedir Gazi Mahallesindeki evini altı bin beş yüz akçeye Kuvert'e sattığını ve Kuvert'te on dokuz guruş alacağı kaldığını ve bu miktarı talep eylediklerinde alamadıklarını ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Kuvert cevabında, zikr olunan evi adı geçen meblağ karşılığında İbrahim'den satın aldığını ve baki kalan on dokuz guruşu İbrahim'in vekili Ali Çavuş'a verdiğini söylemiş şahitlerde Kuvert'in bu cevabını doğrulamış ve İbrahim Beşe bin Hüseyin'in davası düşmüştür.

Tarih: 25 Şaban 1086 (M. 14 Kasım 1675).

48/5 Köle Azat Hücceti

Mahkemeye Gelen: Kanara Mahallesinden Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa.

Gelme Sebebi: Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa Rus asıllı kölesi Arslan bin Abdullah'ı kölelikten azat etmiştir.

Tarih: 4 Ramazan 1086 (M. 22 Kasım 1675).

48/6 Sulh Hücceti

Mahkemeye Gelen: Mergüze kazasına bağlı ...? köyünden olup daha önce vefât eden el-Hacc Sadık'ın kızı Ayşe.

Gelme Sebebi: Ayşe Hatun, babasının ve annesi Kamile Hatun'un terekesinden kendisine kalan hissesini kardeşi el-Hacc Mehmed'ten istediğinde önce aralarında anlaşmazlık çıktığını, fakat kendilerini üç guruşile bir batman pembe ve bir yük dakik üzerine sulh ettiklerini ve aralarında herhangi bir alacak verecek kalmadığını beyân etmiştir.

Tarih:20 Ramazan 1086 (M. 8 Aralık 1675).

49/1 Dem Diyet Hüceti

Mahkemeye Gelen: Neccar tayfasından Perşeñika veled-i Kirkor.

Gelme Sebebi: Perşeñika veled-i Kirkor beyânında, fıtık hastalığından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında bir miktar ücret karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.

Tarih: 11 Ramazan 1086 (M. 29 Kasım 1675).

49/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'daki tamga-yı hâdis-i kirbas mukataası emini olan Mehmed Ağa.

Davalı: Hallaç tayfasından Mehmed bin Şaban, Hüseyin bin Ömer, el-Hacc Cafer, el-Hacc Mehmed bin Osman, Mehmed bin el-Hacc, Halil bin Mustafa, el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed ve diğerleri.

Konu: Emin Mehmed Ağa iddiasında, Kastamonu ve etrafında dokunan kirbasların her yirmi tanesinden kanun-ı kadim ve defter gereğince ikişer akçe damga vergisi alınağeldiğini ve fakat eski ve zayıf (*züyûf*) akçe alınmaya yeni (*cedid*) akçe alına diye elinde ferman olduğunu bildirmiştir. Daha sonra kirbas damga vergisi olarak zikr olunan şahısların eski akçe verdiklerini kendisinin de buna karşılık yirmi kirbas damga vergisi olarak dörder akçe talep eylediğini fakat vermediklerini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Ferman, Şahitler.

Sonuç: Mehmed bin Şaban, Hüseyin bin Ömer, el-Hacc Cafer, el-Hacc Mehmed bin Osman, Mehmed bin el-Hacc, Halil bin Mustafa, el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed ve diğerleri cevaplarında, otuz kırk yıldan beri kirbas damga vergisi olarak her yirmi kirbas karşılığında kazada geçerli atik ve cedit akçe denilmeden ikişer akçe verildiğini ve ellerinde ferman olduğunu bildirmişler ve şahitlerde ifadelerinde zikr olunan şahısları aynen doğrulamışlar ve Emin Mehmed Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih:10 Ramazan 1086 (M. 28 Kasım 1675).

49/3 Dem Diyet Hücceti

Mahkemeye Gelen: Bürmece köyünden Hüseyin bin İlyas.

Gelme Sebebi: Hüseyin bin İlyas beyânında, fitik hastalığından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında on gurus karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.

Tarih: 10 Ramazan 1086 (M. 28 Kasım 1675).

49/4 Dem Diyet Hücceti

Mahkemeye Gelen: Neccar tayfasından Osman bin İbrahim.

Gelme Sebebi: Osman bin İbrahim beyânında, fitik hastalığından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında on gurus karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.

Tarih: 12 Ramazan 1086 (M. 30 Kasım 1675).

49/5 Vasi Hücceti

Mahkemeye Gelen: Hamza Ağa Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hasan'ın eşi Ayşe.

Gelme Sebebi: Ayşe Hatun, zevcesi Hasan'ın vefât etmesi dolayısıyla küçük oğulları Mehmed ve Mustafa'ya vasi tayin edilip eşinin malından günlük sekiz akçe nafaka bağlanmasına karar verilmiştir.

Tarih: 20 Ramazan 1086 (M. 8 Aralık 1675).

49/6 Vasi Hücceti

Mahkemeye Gelen: Çevkâni Mahallesinden olup daha önce vefât eden Süleyman Efendi bin Ahmed'in zevcesi Hatice bint-i Ömer.

Gelme Sebebi: Hatice bint-i Ömer, eşinin vefât etmesi dolayısıyla küçük oğlu Mehmed'in malını ve mülkünü koruyacağına dair vasi tayin edilmiştir.

Tarih: 24 Ramazan 1086 (M. 12 Aralık 1675).

49/7 Tereke

Aslen Varna kasabasından olup Kastamonu'da Hasan Paşa Han'ında misafirken vefât eden Receb Beşe bin İbrahim'in terekesidir.

Tarih: 1 Ramazan 1086 (M. 19 Kasım 1675).

50/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Şadi Bey Mahallesinde misafir olan sipahi Ahmed Bey ibn-i Hacı.

Davalı: Kastamonu Mütesellimi Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa tarafından mübaşir tayin edilen İbrahim Ağa tarafından mahkemeye getirilen eşkıya (*şakî*) Kürdoğlu Ali.

Konu: Sipahi Ahmed Bey ibn-i Hacı iddiasında, misafir olduğu yerde gece yatarken eşkıya Kürdoğlu Ali'nin öldürmek kastıyla üzerine saldırdığını kendisinin feryat ederek bağırdığını daha sonra elinde bulunan urganı göstererek onunla boğazını sıkıp boğmaya çalıştığını sonrada öldü diyerek ahıra indirip fişkı içine gömdüğünü ve feryadını duyan Mustafa bin Receb, Yahya ibn-i Ahmed ve Karabucak diye bilinen şahısların kendini fişkı içinden çıkarıp urganı boynundan aldıklarını ifade edip eşkıya Kürdoğlu Ali'nin cezalandırılmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Bilirkişi olarak şahitler, Hasan Halife bin Şaban, Mehmed bin Mehemmet, el-Hacc Eslâm bin İsa ve Hasan bin Mehemmet ifadelerinde şakî Kürdoğlu Ali'nin kendilerine Ahmed Bey'i gece yatarken urganla boğduğunu ve daha sonra öldü diyerek ahıra götürüp fişkı içine gömdüğünü itiraf ettiğini söylemişler ve daha sonra şakî Kürdoğlu Ali cebren tutuklanmış ve mübaşir İbrahim Ağa'ya teslim edilmiştir.

Tarih: 27 Şevval 1086 (M. 14 Ocak 1676).

50/2 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden Ayşe bint-i el-Hacc Mehmed.

Gelme Sebebi: Ayşe bint-i el-Hacc Mehmed beyânında, Göl kazasında oğlu Mustafa'dan satın aldığı üç parça tarlasını Hüseyin Efendi bin Ahmed'e, on guruş ile birer guruş kıymetli on iki buğasi, birer guruş kıymetli üç sarık ve dört guruş kıymetli bir yeşil darayi kaftan karşılığında satmıştır. Ayrıca yine oğlu Mustafa'dan ihale yoluyla aldığı üç parça tarlayı da kırk guruşa zikr edilen şahsa ihale etmiştir.

Tarih: 27 Ramazan 1086 (M. 15 Aralık 1675).

50/3 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Daday kazasına bağlı Başyalak köyünden olup daha önce vefât eden İslâm bin Receb'in verâseti zevcesi Ayşe Hatun ile oğlu Receb ve kızları İsmihani, Kezban ve Hacı adlı hatunlara kalmış olup Ayşe'nin vekili Şeyhî Ağa bin Ömer Ağa, Hacı Hatun'un vekili Kamile Hatun, İsmihani Hatun'un vekili Hüseyin bin Receb ve Receb.

Gelme Sebebi: Vekiller beyânlarında, İslâm bin Receb'in terekesine el koyan el-Hacc Receb bin Abdurrahman'dan babalarından kendi hisselerine kalan bazı malları istediklerinde aralarında anlaşmazlık çıktığını ve bu anlaşmazlığı el-Hacc Receb bin Abdurrahman'dan yirmi guruşalarak çözdüklerini ve aralarında herhangi bir alacak verecek meselesi kalmadığını ifade etmişlerdir.

Tarih: 10 Şevval 1086 (M. 28 Aralık 1675).

50/4 Ölüm (Fıtık marazından) Hüceti

Mahkemeye Gelen: Çevkâni Mahallesinden İmam Ahmed Çelebi ibn-i Abdülkadir, el-Hacc Mustafa bin İslâm, el-Hacc Receb bin Hasan ve İbrahim bin Receb.

Gelme Sebebi: Çevkâni Mahallesinde sakin, neccar tayfasından Iyık veled-i Bazarlı adlı zimmînin evinde misafir olan Perşenek veled-i Kirkor adlı zimmînin fıtık hastası olduğunu ve şu an orada bulunmayan Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında bir miktar ücret karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmasınlar diye Cerrahın eline hüccet verdiklerini bildirip Perşenek'in fıtık hastalığından öldüğünü bildirip zikr olunan şahsın keşf ve muayene edilmesini istemişler ve Mevlana Ahmed

Efendi olayı keşf ve muayene etmiş ve ölünün vücudunda fitik yarısından gayrı bir yaranın olmadığı görülmüş ve olay kayda geçmiştir.

Tarih:1-10 Şevval 1086 (M. 19-28 Aralık 1675).

50/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Sultan Bayezid Han vakfi köylerinden; Kuşkara köyündenel-Hacc Ahmed, Ahmed bin el-Hacc Mustafa, Ömer bin Ma'den ve diğerleri, Alpagut köyünden Şaban bin el-Hacc Hasan, Hüseyin bin el-Hacc Mustafa, Mustafa bin Ali ve diğerleri, Halaçlar köyünden Osman bin Mustafa, Abbas bin Ömer, Ömer bin Şaban ve diğerleri, Boğaz köyünden el-Hacc Musa, Osman bin Masdâni, Ahmed bin Mehemmet ve diğerleri.

Davalı: Sultan Bayezid Han vakfının câbisi Çalık Ali Ağa ve Mustafa.

Konu: Köylüler iddialarında, Çalık Ali Ağa'nın bin seksen Mart'ı başından itibaren köylere câbi atandığını ve Mustafa'nın kendilerinden haksız yere yüz on gurusfazladan para aldığını ifade edip bu meblağın alınmasını talep eylemişlerdir.

İspat Vasıtası: İtiraf.

Sonuç: Mustafa cevabında, Çalık Ali Ağa'nın câbi olarak atandığı zaman köylülerden yüz on gurus fazladan para aldığını itiraf etmiş ve zikr olunan tutarın köylülere geri verilmesine karar verilip Mustafa'ya tenbih edilmiştir.

Tarih:18 Şevval 86 (M. 5 Ocak 1676).

50/6 Satış Hüceti

Mahkemeye Gelen: Ak Tekke Mahallesinden el-Hacc Mustafa bin Mahmud.

Gelme Sebebi: El-Hacc Mustafa bin Mahmud beyânında, Cebrail Ağa mescidinin arsasında ve Ak Tekke Mahallesinde bir tarafı Ferhat Paşa Hamamı, bir tarafı Emiroğlu Mehmed evi, bir tarafı Halil Beşe evi ve bir tarafı yol ile çevrili evini mütevellinin izni ile oğlu Mehmed'e yüz otuz altı gurusâ ihale etmiş, ayrıca kendi eşyası olan bir büyük balcı kazanı, bir küçük kazan, bir güğüm, bir el tabesi, bir küçük sini, yirmi beş adet mertebani sahan, bir el ibriği ve bir dabbesini yirmi yedi gurusâ satmıştır.

Tarih: 18 Şevval 1086 (M. 5 Ocak 1676).

51/1 Vasi Hüceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesinden olup vefât eden Ömer bin Osman'ın zevcesi Fatma bint-i Receb.

Gelme Sebebi: Fatma bint-i Receb, zevcesinin vefât etmesi dolayısıyla küçük kızı Sakine'nin malını mülkünü koruyacağına dair vâsi tayin edilmiştir.

Tarih: 23 Şevval 1086 (M. 10 Ocak 1676).

51/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Honsalar Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hüseyin bin İbrahim'in vârislerinden kardeşi Mehmed.

Davalı: Mustafa bin Durmuş.

Konu: Mehmed iddiasında, müteveffât kardeşi Hüseyin bin İbrahim'in Honsalar Mahallesindeki evinin sekiz sehmlik hissesinin üç sehmini Mustafa bin Durmuş'un hukuksuz yere tasarruf ettiğini ve üç hissenin kendisine verilmesini istemiştir.

İspat Vasıtası: İtiraf, yemin.

Sonuç: Mustafa bin Durmuş cevabında, Hüseyin bin İbrahim'in zikr olunan evde dokuz yüz akçelik hissesi olduğunu ve evin tamamının Hüseyin bin İbrahim'e ait olduğunu bilmediğini yemin ederek ifade etmiş ve evin üçte birlik hissesinden üç yüz guruşun Mehmed'e verilmesine karar verilmiş ve Mustafa'ya tenbih olmuştur.

Tarih: 20-29 Şevval 86 (M. 7-16 Ocak 1676).

51/3 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Gökdere Mahallesinden Alime bint-i Ebu Bekir'in vekili Hasan bin Halil.

Gelme Sebebi: Vekil Hasan bin Halil beyânında, müvekkilinin kardeşi Mehmed Bey bin Ebu Bekir'in müvekkiline babası ve annesi Fahriye'den isabet eden hisselerini istediğinde önce aralarında anlaşmazlık çıktığını, fakat Mehmed Bey'den bin nakit

akçe ile dört kile arpa ve bir küçük tencere alarak anlaştıklarını ve aralarında herhangi bir alacak verecek kalmadığını söylemiştir.

Tarih: 2 Zilkade 1086 (M. 18 Ocak 1676).

51/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Mutrup köyü ve çevresine berât-ı âlîşân ile iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Halil Bey bin Ahmed.

Davalı: Mutrup köyünden Muslu, Mustafa ibn-i Pir Mehmed, Veli bin Abdullah, Mehmed bin Mustafa, Süleyman bin Mustafa, Mehmed ve Mustafa.

Konu: Halil Bey bin Ahmed iddiasında, zikr olunan şahısların elinde bulunan sûret-i defterde isimleri kayıtlı raiyyeti oğulları olduğunu ve bennak vergisini vermek istemediklerini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Sûret-i defter, beyân.

Sonuç: Muslu, Mustafa ibn-i Pir Mehmed, Veli bin Abdullah, Mehmed bin Mustafa, Süleyman bin Mustafa, Mehmed ve Mustafa cevaplarında, Mutrup köyünden olduklarını lakin Halil Bey bin Ahmed'in defterli reâyası olmadıklarını ifade etmişler ve defterde isimlerinin kayıtlı olmadığını bildirmişler ve Halil Bey bin Ahmed'te iddiasını ispatlayamayınca köylülerden bennak alınmamasına kararı verilmiştir.

Tarih: 7 Zilkade 1086 (M. 23 Ocak 1676).

51/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kuşkara köyü ahalisinden Kayyumoğlu Mustafa, el-Hacc Ahmed bin Mahmud, İmam Ali bin Hüseyin, Derviş bin Ahmed, Mustafa bin Mehmed ve diğerleri.

Davalı: Kuşkara köyünden Coştumoğlu Hasan, Gökmen İbrahim, İşcioğlu ve Kara Halil olarak bilinen yerlerin hâne-i avarız vergisine ferman ile mutasarrıf olan Mehmed Çelebi.

Konu: Zikr olunan davacılar iddialarında, Coştumoğlu Hasan, Gökmen İbrahim, İşcioğlu ve Kara Halil olarak bilinen hâne-i avarıza kayıtlı yerlerden Mehmed Çelebi'den hisse alacaklarının olduğunu ve fakat vermediğini ifade etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mehmed Çelebi cevabında, yukarıda adı geçen yerlerin tasarrufunda olduğunu fakat hâne-i avarıza kayıtlı olmadığını söyleyerek iddiaları inkâr etmiştir. Daha sonra Boğaz köyünden olan şahitler Hasan bin Abdülcilil ve Hüseyin bin Ma'den, Coştumoğlu Hasan, Gökmen İbrahim, İşcioğlu ve Kara Halil olarak bilinen yerlerin hâne-i avarıza kayıtlı olduğunu bildirmişler ve Mehmed Çelebi'ye hissenin köylülere verilmesi kararı verilmiştir.

Tarih: 7 Zilkade 1086 (M. 23 Ocak 1676).

51/6 Tereke

Gökdere Mahallesinden olup vefât eden Şaban'ın terekesi ve mallarının değerini gösteren kayıt.

Tarih: 12 Cemaziyelahir 1086 (M. 3 Eylül 1675).

52/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kırk Çeşme Mahallesinden el-Hacc Ali.

Davalı: Çıban köyü ahalisinden Mustafa bin Ali, Muharrem bin Mustafa, Süleyman bin Mustafa, Şaban bin Süleyman, Şaban bin Muslu ve diğerleri.

Konu: El-Hacc Ali iddiasında, iki sene önce zikr olunan köy ahalisinden otuz guruşkara arpası ve otuz guruşda avarız bedeli olmak üzere toplamda altmış guruşalacağı olduğunu ve talep ettiğinde alamadığını söylemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Bilirkişi olarak şahitler dinlenmiş ve zikr olunan meblağın sadece kırk guruşu üzerine el-Hacc Ali ile Boyacı Ramazan'ın kendi aralarında anlaşıklarını bildirmişler ve dava kayda geçmiştir.

Tarih: 5 Zilkade 1086 (M. 21 Ocak 1676).

52/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Rumeli vilâyetindeki Belgrat şehrinin Aşağı Hisar Mahallesindenolan İbrahim bin el-Hacc Hasan adlı delikanlı.

Davalı: Ali Beşe bin Hüseyin.

Konu: İbrahim bin el-Hacc Hasan iddiasında, kendisinin Belgrat'ın Aşağı Hisar Mahallesinde doğduğunu annesinin adının Saliha ve babasının adının el-Hacc Hasan olduğunu ifade ettikten sonra kendisinin özgür bir insanken (*hürrü'l-asl*) bundan sekiz sene önce Ali Beşe bin Hüseyin'in kendisini babasının yanında ayartıp seni oğlum gibi görüp sana çok iyi bakacağım dediğini fakat son günlerde kölelik (*rıkkıyyet*) muamelesi yaptığını söyleyip bu duruma engel olunmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler, yemin.

Sonuç: Ali Beşe bin Hüseyin cevabında, İbrahim bin el-Hacc Hasan'ı Rumeli'nde Dolyan Panayırında Alasyalı Yozef adlı birisinden iki yüz beş guruşa satın aldığını ve bundan dolayı kölelik muamelesi ettiğini ifade etmiştir. Bilirkişi olarak şahitler Halil Bey bin Ahmed ve Yusuf Çelebi bin Ebu Bekir, İbrahim bin el-Hacc Hasan'ın ifadelerini aynen doğrulamışlar ve bu şahitlerin iddialarının doğruluğu için şahitlere bir de ihtiyaten yemin ettirilmiş ve genç İbrahim'in hürriyetine karar verilmiştir.

Tarih:23 Zilkade 1086 (M. 8 Şubat 1676).

52/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Aslen Bolu şehrinin Akpınar Mahallesinden olup Kastamonu'da misafir olan Osman Bey bin Nuh.

Davalı: Şaban bin Mustafa.

Konu: Osman Bey bin Nuh iddiasında, Şaban bin Mustafa'nın kendisine ait Arz Mahallesindeki arsa üzerine bana bir göz oda bina et dediğini kendisinin odayı inşa ederken on beş buçuk guruş kereste, beş buçuk guruş marangoz ve ırgadiyye ile kendi malından toplamda yirmi bir buçuk guruş sarf ettiğini istediğinde ise vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: İtiraf.

Sonuç: Şaban bin Mustafa cevabında, iddiaları kabul etmiş lakin kerestesine on dört buçuk guruş, marangoz ve ırgadiyyeye dört guruş ve bir sülüs toplamda on sekiz buçuk guruş borcu olduğunu söylemiş ve zikr olunan meblağın Osman Bey bin Nuh'a verilmesine karar verilip Şaban bin Mustafa'ya tenbih edilmiştir.

Tarih: 28 Zilkade 1086 (M. 13 Şubat 1676).

52/4 Hücet

Mahkemeye Gelen: Kübcügez Mahallesinden olup daha önce vefât eden Mesut Efendi'nin büyük oğlu Ahmed Efendi.

Gelme Sebebi: Ahmed Efendi beyânında, kendisi başka diyardayken Kassâm-ı süvârî Hüseyin Efendi tarafından Kassâm-ı askeriyyeye tayin edilen Kastamonu kadısı Râfî'ü'l-küttâb Mustafa Efendi ibn-i İsmail Efendi'nin, babası Mesut Efendi'nin resm-i kısmetinden on sekiz guruş aldığını, fakat Saâdetlü veliyyü'n-ni'me ...? Efendi hazretlerinin resm-i kısmeti kendisine bıraktığını ve kendisine imzalı ve mühürlü mektup verdiğini ve bu mektubu arz ettiğinde kadı Mustafa Efendi ibn-i İsmail Efendi'nin on sekiz guruşu kendisine tereddütsüz verdiğini söylemiştir.

Tarih: 1-10 Zilkade 1086 (M. 17-26 Ocak 1676).

53/1 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Küre-i Hadîd kazasına bağlı Kızılviran, Harmancık, Dereköy ve ...? köyü ahalilerinin vekili Kızılviran köyünden Hüseyin bin Koca Hâcî, nefsi Küre ahalisinin vekili Yiğitbaşı Hüseyin, Karabüzü köyü ahalisinin vekili Hüseyin bin Halil, Vareze ve Buğsub köyleri ahalilerinin vekili Bayram bin Yusuf, Güzene köyü ahalisinin vekili Hüseyin bin Osman, ...? ve Küpelik köyleri ahalilerinin vekili Receb bin Şaban.

Gelme Sebebi: Vekiller beyânlarında, Küre'nin elli dört buçuk hânesi olduğunu ve on beş yirmi seneden beri tersâne-i amireye kürekçi göndermediklerini bildirip Kastamonu kadısı Aktaşzâde Mustafa Efendi'nin mübaşeretıyla yirmi hânedan iki nefer kürekçi ve bedel-i muavenet ve tersâne harcı olarak elli beş guruştahsil ettiğini, lakin kadı Aktaşzâde Mustafa Efendi'nin tersâne-i amire için elli dört buçuk hâne kürekçisinin tamamını bizden tahsil ederler diyerek Küre'den kürekçi ihracından

vazgeçtiğini ve ahaliden tahsil ettiği elli beş gurusu eksiksiz kendilerine verdiğini bildirmişlerdir.

Tarih: 24 Zilkade 1086 (M. 9 Şubat 1676).

53/2 Hibe Hüceti

Mahkemeye Gelen: Frenkşâh Mahallesinden Rahime bint-i Abdullah, kendi adına asaleten ve şu an orada olmayan kardeşi Hâfız İbrahim Çelebi adına vekâleten.

Gelme Sebebi: Rahime bint-i Abdullah beyânında, Frenkşâh Mahallesinde bir ev, bir mahzen, iki fırın, bir kenef, meyvalı ve meyvasız bir bahçe ve havlusunun yarısını üvey oğlu Ali bin Veli'ye ve diğer yarısını da kardeşi Hâfız İbrahim Çelebi'ye hibe etmiştir.

Tarih: 1 Zilhicce 1086 (M. 16 Şubat 1676).

53/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Devrekâni kazasına bağlı Bozkoca köyünden Kara Kethüdâ olarak bilinen el-Hacc Mehmed Ağa.

Davalı: İsmail Bey Mahallesinden İbrahim Çelebi bin Hüseyin.

Konu: El-Hacc Mehmed Ağa iddiasında, İbrahim Çelebi bin Hüseyin ile ortaklaşa iş yaptıklarını altı yüz elli gurusalacağı olduğunu, fakat iflas ettim diyerek vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Fetva, hüccet, şahitler.

Sonuç: İbrahim Çelebi bin Hüseyin cevabında, Allahtan olarak iflas ettiğini bu konuda Şeyhülislamın fetvası olduğu ve önceki kadı Ahmed Efendi zamanında kendisinin kırk gün hapis yattığını, elinde üzerindeki elbiseden başka bir şeyinin olmadığını, bu durumda evvelki kadı Ahmed Efendi'nin kendisine iflas hücceti verdiğini, fakat el-Hacc Mehmed Ağa'nın (davacı) bunun iflas ettiğinin aslı yoktur diye tekrar şikâyet ettiğini, bundan dolayı bir seferinde on üç gün diğer seferde on dört gün zincir ve tomruk hapsinde bulunduğunu bildirip üzerinde esbabından başka bir şeyinin olmadığını ifade etmiştir. Daha sonra konuyla ilgili fetva okunmuş ve

şahitlerde İbrahim Çelebi bin Hüseyin'in cevabını aynen doğrulamışlar ve İbrahim'in gerçekten iflas ettiğini bildirmişler ve el-Hacc Mehmed Ağa'nın davası düşmüştür.

Tarih: 18 Şevval 1086 (M. 5 Ocak 1676).

53/4 Ölüm Hüceti

Mahkemeye Gelen: Ata Bey Gazi Mahallesinden Attar Receb Çelebi bin el-Hacc Durmuş.

Gelme Sebebi: Attar Receb Çelebi bin el-Hacc Durmuş beyânında, evinde bulunan bir miktar baruta ateş isabet ettiğini ve bundan dolayı küçük kölesi İvaz'ın yaralanarak öldüğünü bildirip olayın keşf ve kayda geçirilmesini istemiştir. Daha sonra Kastamonu Mütesellimi Mehmed Ağa tarafından mübaşir tayin edilen Mustafa Ağa ibn-i Ahmed ile Receb Çelebi'nin evine gidilmiş, ceset incelenmiş ve vücudunda çehresiyle omuzlarına barut isabet etmesiyle öldüğü anlaşılmış ve olay olduğun gibi kayda geçmiştir.

Tarih: 10-20 Zilkade 1086 (M. 26 Ocak, 5 Şubat 1676).

53/5 Satış, Hibe Hüceti

Mahkemeye Gelen: Cebrail Mahallesinden el-Hacc Mustafa bin Hoca Musa.

Gelme Sebebi: El-Hacc Mustafa bin Hoca Musa beyânında, aynı mahallede bulunan bir taraftan Helvazâde Mustafa Ağa evi bir taraftan Bulgur Mehmed evi bir taraftan Ovalıoğlu Usta İbrahim evi ve bir tarafı yol ile çevrili evini sofa, havlu, su kuyusu, bahçesi ve köşküyle birlikte oğlu Mustafa Çelebi'ye üç yüz guruşa satmış ve bu üç yüz guruşu da oğluna hibe etmiştir.

Tarih: 15 Zilkade 1086 (M. 31 Ocak 1676).

54/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'daki Yörükân-i Araç kazasına bağlı Toprak köyü ahalilerinden Musa bin Bayram ve Mustafa bin el-Hacc İbrahim, Mugamlarköyü ahalilerinden Ali bin el-Hacc Osman ve el-Hacc Hüseyin bin Ahmed, Köseler köyü ahalilerinden Satılmış bin Habib ve Hasan bin İsmail, Saltukluköyü ahalilerinden Mustafa bin Sevindik ve Ahmed bin Receb, Uyaçluköyü ahalilerinden el-Hacc Ferruh bin Kâmil

ve Receb bin Derviş ve Kayabaşı köyü ahalilerinden Resul bin Satılmış ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ma'den, Kızılviran köyü ahalilerinden Abdülkerim bin Yusuf ve Yusuf eş-Şeyh Salih, İhsanlu köyü ahalilerinden el-Hacc Halil bin İbrahim ve Yakup bin Mehmed, Karagözlü köyü ahalilerinden Derviş bin Ma'den ve Satılmış bin Ahmed, Oruçlar köyü ahalilerinden Mehmed bin el-Hacc Ali, Çal köyü ahalilerinden Şaban bin Oruç adlı şahıslar kendi taraflarından asâleten ve zikr olunan köylerin ahalileri adına vekâleten.

Davalı: Mustafa Bey ve Berât-ı şerîf-i âlîşân ile Yörükân-i Araç kazası mukataası emini olan vekili Osman Ağa bin Mustafa Bey.

Konu: Zikr olunan davacılar Kastamonu Mütessellimi Mehmed Ağa'nın da bulunduğu huzurda iddialarında, adı geçen mukataadan dört yüz elli bir neferden on ikişer cedid akçe bennak vergisi ve zikr olunan köylülerde mevcut olan iki bin beş yüz elli baş koyundan birer cedid akçe verdiklerini ayrıca köylüler kendi rızalarıyla her bir nefere dörder akçe bennak ve koyun başına ikişer akçe verdiklerini, fakat Osman Ağa bin Mustafa Bey'in verdikleri bu vergilerle yetinmeyip üzerlerine atlı gönderip zorla yem ve yiyecek aldığından başka her bir neferden birer buçuk bennak vergisi ve koyunlarından bile karnında kuzusu vardır diyerek hem koyunlardan hem de karınlarındaki kuzulardan ikişer akçe aldıklarını (4 akçe) ve zulm ettiklerini ifade etmişlerdir. Köylüler bu durumu Devlet-i Âliye'ye şikâyet ettiklerini ve ellerinde fazladan alınan vergilerin iadesi için ferman olduğunu bildirip fazladan alınan vergilerin iadesini istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Ferman, şahitler.

Sonuç: Osman Ağa bin Mustafa Bey köylülerin iddialarını tamamen reddetmiş fazladan vergi alındığını bilmediğini söylemiştir. Daha sonra bilirkişi olarak şahitler dinlenmiş ve şahitlerin beyânları doğrultusunda Osman Ağa bin Mustafa Bey'e köylülerden aldığı fazladan vergilerin iadesine ve babası Mustafa Bey'e tenbih kararı verilmiştir.

Tarih: 4 Zilhicce 1086 (M.16 Şubat 1676).

54/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Cemal Ağa Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hüseyin Efendi'ninkızı Fatma ve zevcesinin vekili Mustafa Ağa.

Davalı: Merhum Abdülkerim Efendinin kızı Fatma Hatun'un vekili Şeyh Mehmed Ağa.

Konu: Vekil Mustafa Ağa iddiasında, Hüseyin Efendi'nin babası merhum Abdülkerim Efendi'nin zevcesi Raziye Hatun'un Çetirkviran köyündeki arazi, dağ ve ağaçları 1040 senesinde müvekkili Fatma Hatun'un babası Hüseyin Efendi'ye mülk sahibi olarak ihale ettiğini, daha sonra başka diyara giderken zikr olunan yerleri zevcesi merhum Abdülkerim Efendi'ye sipariş ettiğini ve belirtilen yerleri Abdülkerim Efendi tasarruf ederken vefât ettiğini ve yedi sene miktarı müvekkili Fatma Hatun'un, kardeşi Mehmed Efendi'nin kadı naibi es-Seyyid Mustafa Efendi huzurunda müvekkilinin vekili Osman Efendi'den mahkeme yollu hüccet alarak işlettiğini ve Mehmed Efendi'nin vâris bırakmadan vefât etmesi hasebiyle zikr olunan yerleri Fatma'nın haksız yere zabt ettiğini ve müvekkili Fatma'ya verilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: Fetva, şahitler.

Sonuç: Vekil, Şeyh Mehmed Ağa cevabında, zikr olunan yerlerin önce Raziye Hatun'un tasarrufunda olduğunu, fakat 1046 senesinde Fatma'nın babası Abdülkerim Efendi'nin buraları iki yüz guruşa oğlu Hüseyin Efendi'ye yirmi beş yıllığına verdiğini ve bundan dolayı müvekkili Fatma Hatun'a geçtiğini söylemiştir. Fetva okunup şahitlerde Vekil Şeyh Mehmed Ağa'nın bu beyânını doğrulayınca davacı Mustafa Ağa'nın elinde olan hüccetin hükmü kaldırılmış ve davası düşmüştür.

Tarih: 1 Ramazan 1086 (M. 19 Kasım 1675).

55/1 İbrâ Hüccet.

Mahkemeye Gelen: Kastamonu'daki Yörükân-i Araç kazasına bağlı Toprak köyü ahalilerinden Musa bin Bayram ve Mustafa bin el-Hacc İbrahim, Mugamlar köyü ahalilerinden Ali bin el-Hacc Osman ve el-Hacc Hüseyin bin Ahmed, Köseler köyü ahalilerinden Satılmış bin Habib ve Hasan bin İsmail, Saltuklu köyü ahalilerinden Mustafa bin Sevindik ve Ahmed bin Receb, Uyaçluköyü ahalilerinden el-Hacc Ferruh bin Kâmil ve Receb bin Derviş ve Kayabaşı köyü ahalilerinden Resul bin

Satılmış ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ma'den, Kızılviran köyü ahalilerinden Abdülkerim bin Yusuf ve Yusuf eş-Şeyh Salih, İhsanlı köyü ahalilerinden el-Hacc Halil bin İbrahim ve Yakup bin Mehmed, Karagözlü köyü ahalilerinden Derviş bin Ma'den ve Satılmış bin Ahmed, Oruçlar köyü ahalilerinden Mehmed bin el-Hacc Ali, Çal köyü ahalilerinden Şaban bin Oruç adlı şahıslar kendi taraflarından asâleten ve zikr olunan köylerin ahalileri adına vekâleten.

Gelme Sebebi: Vekiller beyânlarında, önceleri kendilerinin kanun-ı kadime uygun olarak Mustafa Bey ve Berât-ı şerîf-i âlîşân ile Yörükân-i Araç kazası mukataası emini olan vekili Osman Ağa bin Mustafa Bey'e dört yüz elli bir neferden on ikişer cedit akçe bennak vergisi ve zikr olunan köylülerde mevcut olan iki bin beş yüz elli baş koyundan birer cedit akçe verdiklerini, fakat Osman Ağa'nın bununla yetinmeyerek kendilerinden fazladan vergi aldığını ve bu durumun men edilmesi için ellerinde ferman olduğunu belirtip Osman Ağa'dan köylülerden fazladan aldığı yedi yüz dört buçuk guruşu talep ettiklerinde önceleri aralarında anlaşmazlık çıktığını fakat iki yüz guruşüzerine anlaştıklarını bildirip birbirlerinden hak talep etmeyeceklerini bildirmişlerdir.

Tarih: 8 Zilhicce 86 (M. 23 Şubat 1676).

55/2 Boşanma Hücceti

Mahkemeye Gelen: Cebraîl Mahallesinden Râbia bint-i Hüseyin.

Gelme Sebebi: Râbia bint-i Hüseyin beyânında, zevcesi Mustafa Çelebi bin Mehmed ile geçinemediklerini (*hüsn-i zindegânem olmamağla*) ifade edip otuz kuruşluk mihr-i müeccel ve nafakasından vazgeçtiğini bildirip oturacağı yerin (*mü'net-i süknâm dahi kendü üzerine olmak üzre*) Mustafa Çelebi bin Mehmed üzerinde olmak kaydıyla boşanmış ve karşı tarafta bunu kabul etmiştir.

Tarih: 8 Zilkade 86 (M. 24 Ocak 1676).

55/3 Hüccet

MahkemeyeGelen: Dârü's-saâdeti's-seniyye Ağası hazretlerinin nezâretlerinde olan Kastamonu'daki Kapan Han'ının gelirinden Peygamber Efendimizin ruh-ı şerîfleri için günlük bir cüz tilâvet eden otuz kişiden kendi adlarına asâleten diğerleri adına

vekâleten gelen Hâfız İbrahim bin Mahmud Halife, Mehmed Efendi bin Receb, Hasan Efendi bin Maksut, Ali Efendi bin Himmet, İbrahim Efendi bin Veli

Gelme Sebebi: Hâfız İbrahim bin Mahmud Halife, Mehmed Efendi bin Receb, Hasan Efendi bin Maksut, Ali Efendi bin Himmet, İbrahim Efendi bin Veli beyânlarında, Kapan Han'ının harap olduğunu ve herkesin müşterek kararı ile birer aylık gelirleri olan iki yüz yirmi yedi guruşile hanın kirasından gelen yüz guruşu, hanın tamirat masrafları için berât-ı âlîşân ile bi'l-fi'il müteveli olan Hâfız Hüseyin Halife bin Halil ile mürtezıkaya teslim edip aralarında anlaştıklarını bildirmişlerdir.

Tarih: 27 Rebiülevvel 1081 (M. 14 Ağustos 1670).

55/4 Sinan Bey Camii'nin masraf ve muhasebe defteridir.

56/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Akdoğan köyünden İbrahim bin Receb.

Davalı: El-Hacc Ahmed.

Konu: İbrahim bin Receb iddiasında, babası Receb vefât ettiğinde köylerinde babalarından kalan arazi ve dağ kardeşleri Osman, Mehmed ve Mustafa ile aralarında taksim etmeden müştereken kullandıklarını, fakat kendisi başka diyara gittikten sekiz ay sonra kardeşleri Mehmed ve Mustafa kendilerine düşen hisseleri belli bir miktar karşılığında el-Hacc Ahmed'e ihale ettiklerini ifade edip verilen meblağın el-Hacc Ahmed'ten reddini talep etmiş hatta bu konuda elinde fetva olduğunu söylemiştir.

İspat Vasıtası: Fetva.

Sonuç: İbrahim bin Receb'in iddiasına kanıt olarak fetva-i şerîf kıraat olunmuş (*Zeyd âher-i diyârda iken karındaşları Amr ve Bekir Zeyd ile müşterek oldukları yerlerden beşer-i ecnebiyyeye tefvîz itmiş olsalar hâlâ Zeyd diyârına geldikde beşere akçesini redd idübi hasebi'l-kânûn karındaşları ve müşterekleri hissesini beşerden almağa kâdir olur mu? Cevâbında olur deyu buyrulmağın*) ve el-Hacc Ahmed, Mustafa ve Mehmed'ten ihaleyle aldığı yerleri müştereken tasarruf ettiklerini itiraf etmiş ve aralarında anlaştıkları miktarı da İbrahim bin Receb'ten alarak aradan çekilmiş ve el-Hacc Ahmed'e tenbih edilmiştir.

Tarih: 16 Zilhicce 1086 (M. 2 Mart 1676).

56/2 Hücet

Mahkemeye Gelen: Göl kazasına bağlı Karabulut köyünden olup daha önce vefât eden Mustafa'nın küçük oğulları Mehmed ve Ahmed'in dedeleri Şaban bin Muslu.

Gelme Sebebi: Şaban bin Muslu beyânında, Yahya bin Himmet'in torunlarına babalarından intikal eden dört buçuk gurusdeğindeki karasığır ineği haksız yere boğazlayıp telef ettiğini ve Yahya bin Himmet'ten vesâyeti hasebiyle torunları adına dört buçuk gurusu aldığını ve aralarında herhangi bir hak kalmadığını ifade etmiştir.

Tarih: 22 Zilhicce 86 (M.8 Mart 1676).

56/3 Ölüm Hüceti

Mahkemeye Gelen: Hamza Ağa Mahallesinden Hasan Çelebi bin Ahmed, Berber Receb, Receb Halife bin Mehmed, Osman Çelebi bin Mehmed, el-Hacc Hüseyin bin Ali, el-Hacc Ali bin Sefer ve diğerleri.

Gelme Sebebi: Hasan Çelebi bin Ahmed, Berber Receb, Receb Halife bin Mehmed, Osman Çelebi bin Mehmed, el-Hacc Hüseyin bin Ali, el-Hacc Ali bin Sefer ve diğerleri beyânlarında, Hamza Ağa Mahallesi sakinlerinden Himmet'in bugün Bedir Gazi Mahallesindeki Eski çeşmeden su alırken çeşmenin önünde acıklı (*fecâat*) bir şekilde vefât ettiğini bildirip olayın keşf ve kayda geçirilmesini istemişlerdir. Kadı Ahmed Efendi ile Kastamonu Mütesellimi Mehmed Ağa'nın mübaşir tayin ettiği Mehmed Bey bin Hasan ve bir kısım Müslüman ahali olayın gerçekleştiği yere varmışlar ve Himmet'in vücudunu keşf ve muayene ettikten sonra elinde biraz sıyrık haricinde bir yara izi görmemişler ve olay aynen kaydedilmiştir.

Tarih: 21 Zilhicce 1086 (M. 7 Mart 1676).

56/4 Nafaka Hüceti

Mahkemeye Gelen: El-Hacc Hamza Mahallesinden Ayşe bint-i Hüseyin.

Gelme Sebebi: Ayşe bint-i Hüseyin beyânında, annesi Mü'mine Hatun'un fukara ve zaruri ihtiyaçlara muhtaç olduğunu bildirmiş, nafaka ve elbise ihtiyacının

karşılanmasını istemiştir. Mü'mine Hatun'a elbise ile günlük altı akçe nafaka bağlanmış ve bunun farz ve takdir olduğu bildirilip kayda geçmiştir.

Tarih: 22 Zilhicce 86 (M. 8 Mart 1676).

56/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu Kalesi muhafızlarından el-Hacc Derviş.

Davalı: Debbâğ İshak köyünden es-Seyyid Şaban.

Konu: El-Hacc Derviş iddiasında, Debbâğ İshak köyündeki Samanhan ardı olarak bilinen tarlaların kendisine ait mustahfızlık tımarı toprağı olduğunu ve bundan önce es-Seyyid Şaban'ın validesi Fatma Hatun'un tasarruf ettiğini, bu tarlaların onun vefâtından sonra oğulları es-Seyyid Şaban ile kardeşleri es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Şeyhî'ye kaldığını ve ellerine temessük verilerek ihale edildiğini, fakat es-Seyyid Mehmed'in vefât etmesi dolayısıyla işlettiği toprağın kendisine ait üçte birlik hissesini es-Seyyid Şaban'ın fuzuli zapt ettiğini ifade edip es-Seyyid Şaban'ın etrafındaki kimselere eziyet ve cefa ettiğini ve halkın bundan muzdarip olduğunu söylemiş ve gereğinin yapılmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Bilirkişi olarak şahitler es-Seyyid Şaban'ın kendi halinde olmadığını el-Hacc Derviş'ten temessük almadan zikr olunan tarlaları fuzuli zapt ettiğini ve birkaç defa mahkeme olduğu halde uslanmadığını (*mütenebbih*) bildirmişlerdir. Ayrıca mahkeme esnasında es-Seyyid Şaban mahkemeye küfretmiş (*hîn-i mürâfaada şer'-i şerîfe itâle-i lisân itmeğîn*) ve kendi halinde olmadığı söylenip olay aynen kayda geçmiştir.

Tarih: 25 Şaban 1086 (M. 14 Kasım 1675).

57/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Taşköprü kazasına bağlı Akçakavak köyünden Abdülhalim Çavuş.

Davalı: Aynı köyden Sakine bint-i Ali.

Konu: Abdülhalim Çavuş iddiasında, bundan altı sene evvel Sakine bint-i Ali'ye babasından kalan toprakların tapu masrafı için seksen yedi guruş verdiğini, fakat zikr olunan meblağı talep eylediğinde vermediğini ifade etmiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Bilirkişi olarak şahitler dinlenmiş ve ifadelerinde Abdülhalim Çavuş'un Sakine bint-i Ali'ye seksen yedi guruş verdiğini söylemişler ve seksen yedi guruşun Abdülhalim Çavuş'a verilmesine karar verilmiştir.

Tarih: 27 Zilhicce 86 (M. 13 Mart 1676).

57/2 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Kastamonu kazasına bağlı Batak köyünden olup daha önce vefât eden Mehmed bin Receb'in vârislerinden Ünzile Hatun ve zevcesinin vekili Mehmed bin Abdülkerim.

Gelme Sebebi: Vekil Mehmed bin Abdülkerim beyânında, müvekkili Ünzile Hatun'un babasının terekesinden kendisine düşen hisseye abisi Mehmed'in el koyduğunu ve kendisine isabet eden hisseyi istediğinde aralarında anlaşmazlık çıktığını, fakat aralarında bir kısım meyvalı ve meyvasız ağaç, dört guruş değerinde bir karasığır inek ve yirmi sekiz guruş karşılığında anlaşmalarını ifade edip birbirlerinden herhangi bir hak talep etmeyeceklerini söylemiştir.

Tarih: 27 Zilhicce 86 (M. 13 Mart 1676).

57/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Deveciler Mahallesinden Halil bin Mustafa, Hasan bin Davud, Hasan Halife bin Mehmed, Süleyman bin Ahmed, Hasan Çelebi bin Mustafa, Receb bin Güllâbi, Mehmed bin Hüseyin ve diğerleri.

Davalı: Şaban Beşe.

Konu: Zikr olunan davacılar iddialarında, Şaban Beşe'nin, Cebraîl Ağa mescid-i şerîfinin vakıf arazisi ve mahallenin merası üzerine izinsiz odalar bina eylediğini, hatta bina eylediği odalarla elli altmış hânenin yolunu kapattığını bildirip odaların ve yolun keşif ve müşahede edilmesinden sonra gereğinin yapılmasını istemişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Şaban Beşe cevabında, zıkr olunan odanın arsasının evvelden beri kendi çöplükleri olduğunu ifade edip mahallenin merası olduğunu bilmediğini söylemiştir. Daha sonra şahitler dinlenmiş, onlarda Şaban Beşe'nin bina eylediği oda ile mahallenin yolunu kapattığını söylemişler ve Şaban Beşe'ye mahallelinin zararını karşılanmasına ve bina ettiği odanın yıkılmasına karar verilmiştir.

Tarih: 27 Zilhicce 86 (M. 13 Mart 1676).

57/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'daki Ferhat Paşa Camiinin çeşmelerine ve hamamına su temin eden yere berat ile mutasarrıf olan İbrahim Efendi.

Davalı: Deveciler Mahallesinden Şaban Beşe.

Konu: İbrahim Efendi iddiasında, Şaban Beşe'nin Sulucaözü tepesinde vakfa su temin eden yeri iki taraftan bozarak kendi evine ve bahçesine yönlendirdiğini, bu durumun ise vakfa zarar verdiğini beyân edip olayın yerinde keşf edilmesini talep etmiştir.

İspat Vasıtası: İtiraf, şahitler.

Sonuç: Şahitler davacı İbrahim Efendi'nin iddiasını olduğu gibi doğrulamışlar ve suyun bozulduğu mevkide keşif yapılmış daha sonra bozulan yerlerin tamir edilerek suyun tekrar vakfa yönlendirilmesine karar verilmiş ve Şaban Beşe'ye tembih edilmiştir.

Tarih: 28 Zilhicce 86 (M. 14 Mart 1676).

58/1 İ'lâm (Dava)

Davacı: Deveciler Mahallesi sakinlerinden İmam Hüseyin Efendi bin Ahmed, Halil bin Mustafa, Hüseyin bin Davud, Hasan Halife bin Mehmed, Süleyman bin Ahmed, Hasan Çelebi bin Mustafa, Receb bin Güllâbi, Mehmed bin Hüseyin ve diğerleri, Ak Tekke Mahallesi sakinlerinden el-Hacc Ahmed bin Mustafa, Usta Ahmed bin Mehmed, Ahmed Ağa bin Durmuş, Muytâb Mahmud, Mehter Hüseyin Bey ve diğerleri.

Davalı: Budakoğlu Şaban Beşe.

Konu: Zikr olunan davacılar iddialarında, hiç suya ihtiyaçları yokken Deveciler ve Ak Tekke Mahalleleri sınırlarında Sulucaözü denen mahalde yol üzerine Budakoğlu Şaban Beşe'nin haksız yere su kuyusu deştğini ve kuyunun içine hayvanların düşüp telef olduğunu hatta insan bile düşüp ölebilir diye bildirip kendilerine külliye zararı dokunduğunu söylemişler ve gereğinin yapılması için keşf ve yazımını talep etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Zikr olunan su kuyusu keşf ve müşahede edilip insanlar ve hayvanlar için tehlikeli olduğu kanaatine varılmış ve kuyu kapatılarak Budakoğlu Şaban Beşe'ye tenbih olunmuştur.

Tarih: 27 Zilhicce 86 (M. 13 Mart 1676).

58/2 Satış Hücceti

Mahkemeye Gelen: Taşköprü Kazası Akçakavak Divanı Boyundurcak köyü sakinlerinden Ali Bey'in zevcesi Sâkine bint-i Ali Bey.

Gelme Sebebi: Sâkine bint-i Ali Bey beyânında, Akyörük Kazasına bağlı Tatarlı köyünde babasından kalma tarladan kendisine kalan yedi guruşluk hisseyi borcu karşılığında Abdülhalim Çavuş'a verdiğini, ayrıca Tatarlı köyünde kendine ait olan tarlaları yine borcu karşılığında kırk guruş bedelle Abdülhalim Çavuş'a verdiğini ve toplamda seksen yedi guruş olan borcunun kırk yedi guruşunu bu şekilde takas ettiklerini ve zikr olunan hissesiyle tarlaları ihale ettiğini söylemiştir.

Tarih: 8 Muharrem 87 (M. 23 Mart 1676).

58/3 İ'lâm (Dava)

Davacı: Muzaffereddin Mahallesi sakinlerinden Hasan bin Yunus.

Davalı: Mustafa bin Yusuf.

Konu: Hasan bin Yunus iddiasında, babasından kalan Ata Bey Gazi Mahallesiindeki evin hissesinin yarısı kendisine yarısının da kardeşi Hüseyin'e kaldığını bildirip

kardeşi Hüseyin'in ve evlatlarının da vefât etmesinden dolayı yarı hissenin kendisine kaldığını ve Mustafa bin Yusuf'un bunu haksız yere zapt ettiğini söyleyip alınmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Şahitler.

Sonuç: Mustafa bin Yusuf cevabında, zıkr olunan evin kendisine düşen hissesini Hasan bin Yunus'un hayattayken kardeşi Hüseyin'e iki bin akçeye sattığını, Hüseyin'inde dört bin akçeye Musa'ya Musa'nın da Mahmud'a Mahmud'un da elli akçeye kendisine sattığını ifade etmiş, şahitlerde Mustafa bin Yusuf'un bu beyânını aynen doğrulamışlar ve Hasan bin Yunus'un davası düşmüştür.

Tarih: 8 Muharrem 1087 (M. 23 Mart 1676).

58/4 İ'lâm (Dava)

Davacı: Gömmecce köyü ahalilerinden Hasan bin Receb, Mehmed bin Himmet ve diğerleri.

Davalı: Halife Mahallesinden Yusuf bin Abdürrezzak.

Konu: Hasan bin Receb, Mehmed bin Himmet ve diğerleri iddialarında, Yusuf bin Abdürrezzâk'ın babası ve dedesinin köyün defterli reayasından olduğunu ve Yusuf'un dahi raiyyet oğlu olması hasebiyle beylerbeyi'ne ait olan bennak vergisini talep ettiklerinde vermediğini ifade etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Fetva.

Sonuç: Yusuf bin Abdürrezzâk cevabında, kendisinin ve babasının Gömmecce köyünün defterli reayası olmadığını söylemiş, kırk elli seneden beri Halife Mahallesinde sakin olduklarını ve burada avarız, nüzül ve diğer vergileri eda ettiklerini bildirip Gömmecce köyü ile alakasının olmadığını ve hatta kendisinden bennak vergisi alınmamasına dair elinde fetva-i şerîf olduğunu söylemiştir. *(Zeyd sabâveti hâinden biri beldede kırk seneden mütecâviz sâkin olub mahallesi halkıyla vâki' olan tekâlifî edâ idüb bir karyede kat'â alâkası olmayub ol karye halkına yokdur zemândan biri bennâk nâmına bir nesne viregelmeyüb ve ol karyeniñ sûret-i defterinde Zeyd'iñ ve babasınıñ ismi mestûr değil iken hâlâ karye-i mezbûre halkı kendi resm-i bennâklarını cem' iddiklerinde Zeyd'e dahi haber ile hisse-i tahmîl idüb*

almağa kâdir olurlar mı? Cevâbında büyüce olmazlar buyrulmağın) Daha sonra davacılardan Yusuf'un ve babasının kayıtlı olduğu sûret-i defter-i hâkânî talep edilmiş, davacılar bunu gösteremeyince fetva gereğince Yusuf'tan bennak vergisi alınmamasına karar verilmiştir.

Tarih: 2 Muharrem 1087 (M. 17 Mart 1676).

58/5 İ'lâm (Dava)

Davacı: Taşköprü kazasına bağlı Veysi Bey köyü ahalilerinden Zülfikâr, Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Mehmed, Hasan ve diğerleri.

Davalı: Kebkebirler Mahallesinden Mehmed Efendi bin Mustafa Halife'nin oğlu ve vekili Osman Halife.

Konu: Zülfikâr, Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Mehmed, Hasan ve diğerleri iddialarında, Mehmed Efendi'nin Veysi Bey köyü hâne-i avarız vergisine ait tarla tasarruf ettiğini ve işlettiği tarlanın avarız vergisini talep ettiklerinde vermediğini ifade etmişlerdir.

İspat Vasıtası: Fetva.

Sonuç: Mehmed Efendi bin Mustafa Halife'nin oğlu ve vekili Osman Halife cevabında, müvekkilinin hâne-i avarız kayıtlarının yapıldığı tarihte (*hîn-i tahrîrde*) berât-ı şerîfle imam olduğunu ve işlettiği arazinin hâne-i avarız vergisine kayıt edilmediğini söylemiş, hatta avarız ve diğer vergilerden muaf olduğuna dair elinde fetva-i şerîf olduğunu bildirmiştir. (*hâlâ bir mescid-i şerîfe berât-ı âlîşânla bi'l-fi'l imam olan Zeyd'in karyesi halkı kendilere olan avârız ve sâir tekâlîfden Zeyd'e dahi hisse-i tahmîl idüb hilâf-ı emr-i âlî almağa kâdir olurlar mı? Cevâbında olmazlar deyu buyrulmağın*) Dahasonrafetva-i şerîf gereğince Mehmed Efendi'den avarız, nüzül ve diğer vergilerin talep edilmemesi yönünde karar verilmiştir.

Tarih: 2 Muharrem 1087 (M. 17 Mart 1676).

58/6 İbrâ Hüceti

Mahkemeye Gelen: Akmescid Mahallesinden olup daha önce vefat eden Saliha bint-i Ahmed Çelebi adlı hatunun varislerinden annesi Asiye ve babası Ahmed Çelebi.

Gelme Sebebi: Ahmed Çelebi beyânında, vefat eden kızı Saliha bint-i Ahmed Çelebi'nin zevcesi Mehmed Beşe bin Mehmed'ten kızına ait altı bin akçelik terekeden ve yine Mehmed Beşe'ye ait altı bin akçelik mihr-i müeccelinden toplamda on iki bin akçelik meblağdan kendilerine düşen hisseyi eksiksiz aldıklarını bildirmiştir.

Tarih: 8 Muharrem 87 (M. 23 Mart 1676).

59/1 Hüccet

Mahkemeye Gelen: Akmescid Mahallesinden olup daha önce vefat eden Saliha bint-i Ahmed Çelebi adlı hatunun varislerinden zevcesi Mehmed Beşe.

Gelme Sebebi: Mehmed Beşe beyânında, kendi adına asaleten oğulları Mehmed ve Ahmed ile kızı Fatma adına vesâyeten, vefât eden zevcesi Saliha bint-i Ahmed Çelebi'nin terekesinden kendisine ve evlatlarına düşen hisseyi eksiksiz olarak aldığını söylemiştir. (Bu belgenin tarihi kayıtlı olmayıp bir önceki belgeyle alakalı olduğun için aynı tarihi belirtebiliriz.)

Tarih: 8 Muharrem 87 (M. 23 Mart 1676).

59/2 İ'lâm (Dava)

Davacı: Kastamonu'ya bağlı Çatakviran köyünden Mehmed Halife.

Davalı: Tosya'daki Pınar mescidinin İmamı es-Seyyid İbrahim Çelebi.

Konu: Mehmed Halife iddiasında, Çatakviran köyündeki Emir yeri denen çiftliğin eski zamandan beri zikr olunan mescidin vakfına ait olduğunu ve gelirinin mescidin işlerine (*mesâlih*) ve imamına ayrıldığını bildirip zikr olunan çiftliği kendisi, şu an orada olmayan Hasan Beşe ve amcası Mustafa'nın işlettiğini söylemiştir. Yine Mehmed Halife çiftliğin sûret-i defterde kayıtlı olan mahsulü kadar ürünü İmam es-Seyyid İbrahim Çelebi'ye verdiklerini, fakat es-Seyyid İbrahim Çelebi'nin

kendisinden sûret-i deftere aykırı olarak fazladan on iki kile terke istediğini bildirip gereğinin yapılmasını istemiştir.

İspat Vasıtası: Sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî.

Sonuç: İmam es-Seyyid İbrahim Çelebi'ye sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî'ye aykırı mahsul talep etmemesi kararı verilmiş ve tenbih edilmiştir.

Tarih: 4 Muharrem 1087 (M. 19 Mart 1676).

59/3 Ölüm (defin) Hücceti

Mahkemeye Gelen: Ak Tekke Mahallesinden Kerime ibnete el-Hacc Mehmed Hatun.

Gelme Sebebi: Kerime Hatun beyânında, zevcesi Hüseyin bin Mehmed'in bundan önce başka diyara gittiğini ve hayatta mı öldü mü bunu bilmediğini, lakin bundan dokuz ay önce Rumeli'nde Annapoli Sancağına bağlı Radova kasabasında ishal hastalığı sebebiyle vefât ettiğini ve zevcesini defneden şu an orada bulunan Hüseyin Bey bin Süleyman'ın bu olayı doğrulamasını istemiştir. Hüseyin Bey bin Süleyman beyânında, bundan dokuz ay önce Hüseyin bin Mehmed'in zikr olunan yerde ishal hastalığından vefât ettiğini ve cenazesine şahit olduğunu bildirmiştir. Son olarak kadı, Kerime Hatun'a başkasıyla evlenebilir (*nefsini âhere tezvîce izn*) kararı vermiştir.

Tarih: 11 Muharrem 1087 (M. 26 Mart 1676).

59/4 İbrâ Hücceti

Mahkemeye Gelen: Halife Mahallesinden olup SitteyHatun ve Hoca Hayreddin vakıflarına ait olan Kurşunlu Hamam'ın kiracısı Mehmed Bey ibn-i Ali Bey.

Gelme Sebebi: Mehmed Bey ibn-i Ali Bey beyânında, 1087 senesinde kiraladığı Kurşunlu Hamam'ın yaz günlerinde su kıtlığı?, kış günlerinde ise şiddetli donlardan dolayı önceki senelerden fazla olarak yaz günlerinde yirmi üç gün ve kış günlerinde oluklarının bozulmasıyla bir defasında on beş gün bir defasında ise yirmi beş gün, diğer aylarda ise on dört gün işletemediğini ve hamamın toplamda yetmiş yedi gün atıl kaldığını, hamamın masrafları için yetmişer akçeden beş bin üç yüz doksan akçe

ve kırk yedi buçuk gurus sarf ettiğini bildirip bu durumu kendisiyle su üzereni ortak olan Ata Bey Hamamı kiracısı Ahmed, Nasrullah Camii vakfına ait olan hamamın kiracısı Abdullah, Hasan Paşa Hanı kiracısı olan İbrahim Çelebi ve bu hususta bilgisi olanların dinlenerek konunun gerçekliğinin kaydedilmesini istemiştir. Zikr olunan kiracılar, Mehmed Bey ibn-i Ali Bey'in beyânını aynen doğrulamışlar ve sarf olunan meblağın gerçek olduğunu bildirmişlerdir.

Tarih: 10-20 Zilhicce 1087 (M. 13-23 Şubat 1677).

59/5 Nafaka Hücceti

Mahkemeye Gelen: Deveciler Mahallesinden Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi.

Gelme Sebebi: Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi beyânında, Rus asıllı cariyeleri Gülistan bint-i Abdi Efendi adıyla bilenen Marya ile diğer Gülistan adlı Marya'yı her birini altmış beş gurus karşılığında şu an başka diyarda olan Mustafa'ya satmış, cariyelere Mustafa gelinceye kadar nafaka bağlanıp başka birisine emanet olarak verilmelerini istemiştir. Bu talep doğrultusunda cariyelerin her birine günlük (*beheryevm*) yirmişer akçe nafaka bağlanmış ve elbise ihtiyaçlarının karşılanmasına farz ve takdir olduğu anlayışı doğrultusunda karar verilip cariyelerin emaneti yine Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi'ye verilmiştir.

Tarih: 15 Muharrem 1087 (M. 30 Mart 1676).

60/1 Temessük

Konu: Kastamonu'daki Ağa zeameti olarak bilinen yere 1086 Mart başından 1088 Mart başına kadar Kürt Ahmed Ağa'nın Subaşı olarak atandığına dair temessük kaydı.

Tarih: 1 Mart 1086 (M. 1 Mart 1676) .

61/1 Temessük

Konu: Amasya'da bulunan Sultan Bayzid Han vakfına ait Kastamonu'daki Kuşkara ve çevresiyle Geymene ve çevresinde bulunan iki mukataanın 1086 Mart başından

bir senelik olmak üzere Fahrü'l-emâsil ve'l-ekrân Osman Ağa'ya verildiğine dair temessük kaydı.

Tarihsiz.

61/2 Mektup

Konu: Kastamonu'da Sultan Bayezid Han vakfına ait Kapan Han'ı kiralayanların belli bir miktar karşılığında her gün kuran-ı kerim tilavet etmelerini ve arta kalan meblağın hanın ihtiyaçları için harcanmasına dair mektup kaydı.

Tarihsiz.

61/3 Berât

Konu: Sorgun kadısı Mevlana Ahmed'in mektup göndermesi üzerine Sorgun'a bağlı Kavacık köyü camiine Mehmed Halife'nin imam olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 20-29 Safer 1084 (M. 6-15 Haziran 1673).

61/4 Berât

Konu: Kastamonu'da merhum eş-Şeyh Mustafa'nın yaptırdığı cami-i şerif vakfının nazırı Şeyh Mehmed'in mektubu üzerine günlük iki akçeye Saçlıoğlu Mehmed Dede'nin câbi (vakıf kiralalarını toplayan görevli) olarak atanmasına dair berât kaydı.

Tarih: 10-20 Zilhicce 1086 (M. 25 Şubat, 6 Mart 1675).

61/5 Tezkere

Konu: Kapan Han'ının mütevellisi Hafız Hüseyin zikr olunan hanı 1087 Muharrem başından itibaren bir seneliğine üç yüz kırk guraşa Ahmed imam ve Mustafa adlı kişilere kiraladığına dair tezkere kaydı.

Tarih: 1-10 Ramazan 1086 (M. 19-28 Kasım 1675).

61/6 Fermân

Konu: Kastamonu mahkemesinde muhızırbaşı olarak görev yapan Receb'in merkeze arz-ı hâl (dilekçe) göndermesi üzerine altı bin akçelik ihtisap ve ihzâriyesine (birinin

mahkemeye çağrılması için alınan harç ve yazılan yazı) başkalarının sahip çıkıp el koymamasına dair verilen emir kaydı.

Tarih: 1-10 Şevval 1086 (M. 19-28 Aralık 1675).

62/1 Berât

Konu: Küre-i nühas kadısı Mevlâna Ali Efendi'nin arzı üzerine Azdavay kazasına bağlı Akçay köyünde bulunan Muhiddin medresesine Mevlâna Mehmed Efendi'nin müderris olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 24 Zilhicce 1086 (M. 10 Mart 1676).

62/2 Fermân

Konu: Karasu Nahiyesine bağlı Mutrupviran köyündeki Burçak camiinde Hatib Pir Mehmed ile Muslu, Mehmed, Mustafa ve Mehmed'ten aynı köyün sipahisi Halil'in rüsum-i raiyyet vergisi almamasına dair emir kaydı.

Tarih: 10-20 Safer 1086 (M. 6-16 Mayıs 1675)

62/3 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Mevlana İlyas'ın arzı üzerine Kebkebirler Camiine günlük iki akçeye Ahmed Halife'nin babası Abdullah'ın yerine hatib olarak atanmasına dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Receb 1076 (M. 7-16 Ocak 1666).

62/4 Fermân

Konu: Kastamonu sancağında bulunan Yörükâ-ı Araç kazası ahalisinin arzuhal göndermesine üzerine Şaban Beyoğlu Osman adlı sipahinin ahaliden fazladan bennak ve koyun vergisi (*âdet-i ağnâm*) almamasına dair Kastamonu eyâletine mutasarrıf olan vezir paşaya gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 10-20 Receb 1086 (M. 30 Eylül, 10 Ekim 1675).

62/5 Mektup

Konu: (boşluk) Ağa'nın 1086 senesinin Zilhicce Ayı'nın 1. gününden itibaren 3 aylığına subaşı olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 6 Zilhicce 1086 (M. 21 Şubat 1676).

62/6 Fermân

Konu: Kaptan Paşa'nın arzuhalı üzerine Karadanız'deki çekdirir gemilerinden kaçan esir kaçakların yakalanıp kayıt altına alınması ve mübaşire teslim edilip tersâne-i âmireye gönderilmesine dair Kastamonu ve Bolu mütesellimlerine gönderilen emir kaydı.

Tarih: 10-20 Zilkade 1086 (M. 26 Ocak, 5 Şubat 1676).

63/1 Mektup

Konu: Es-Seyyid İsmail Çelebi'nin Kastamonu'ya Kaymakam olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 10-20 Ramazan 1086 (M. 28 Kasım, 8 Aralık 1675).

63/2 Berât

Konu: Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mehmed Efendi'nin arzuhalı üzerine Kastamonu ve bağlı olan yerlerin beytülmal ve kayıp malın mukataasının 1086 senesinde senelik elli bin akçe iltizam ile kendisine verildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 5 Receb 1086 (M. 25 Eylül 1675).

63/3 Fermân

Konu: 1087 senesine mahsup olmak üzere sefere çıkacak Donanma-yı hümayun için Kastamonu'dan her on hânedan bir nefer olmak üzere kürekçi toplayıp yol masraflarının karşılanıp tersâne-i âmireye götürülmesi için Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydıdır.

Tarihsiz.

63/4 Berât

Konu: 1086 senesinde Kastamonu Sancağındaki tamga, adet-i ağnam ve Zâviye-i Dede Sultan ile Sarıkavak mukataalarının mal-ı maktua vergilerinin alındığına dair berât kaydı.

Tarih: 20 Zilhicce 1085 (M. 17 Mart 1675).

64/1 Mektup

Konu: Asitâne-i saâdetden Diyârbekr'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan kâdılar zîde fazluhum yalınız üç nefer adam bârgîr fî-23 şehr-i Şa'bân sene 86

Tarih: 23 Şaban 86 (M. 12 Kasım 1675).

64/2 Mektup

Konu: Devlet ağalarından Mustafa Ağa'nın vekil-i nasb edilip alıkonulduğuna dair mektup sûreti.

Tarihsiz.

64/3 Mektup

Konu: 1086 senesinde Mehmed Ağa'nın Kastamonu'ya mütesellim olarak atandığına dair Kastamonu kadısına gönderilen mektup kaydı.

Tarihsiz.

64/4 Mektup

Konu: (boşluk) Ağa'nın Kastamonu'ya subaşı olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 23 Şaban 86 (M. 12 Kasım 1675).

64/5 Fermân

Konu: Kastamonu kadısı Mevlana Ahmed'in mektubu üzerine Kastamonu ve köylerinde kumaş dokuyan esnaflardan fazla tamga vergisi alınmamasına dair fermân kaydıdır.

Tarih: 1-10 Safer 1086 (M. 27 Nisan, 6 Mayıs 1675).

64/6 Fermân

Konu: Çadırcılar Kethüdasının merkeze arzuhal ve adam göndermesi üzerine çadır dokuyan esnaftan tamga mukataası olarak bir akçe alınmasına dair Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 15 Safer 1086 (M. 11 Mayıs 1675).

65/1 Fermân

Konu: Tersâne-i âmire emini Hüseyin'in merkez emühürlü defter göndermesi üzerine baharda sefere çıkacak donanma için her on hânedan bir nefer kürekçi ve bunların yol masraflarının toplanması için daha önce gönderilen emrin bazı kazalar tarafından tam olarak yerine getirilmemesinden dolayı Kastamonu kadısı ve Mergüze, Küre-i ma'mûre, Yörükân-ıAraç, Çiğlene, Sorgun, Gökçe ağaç, Küre-i hadîd, Hoşalay, Akyörük, Boyalı, Azdavay, Eflânî, Sırt, Çanlı, Göl, Zari, Boyâbâd ve Yürtân, Ginolu, Daday, Arac kadılarına zikr olunan emrin eksiksiz olarak yerine getirilmesi için gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 20 Rebiülevvel 1086 (M. 14 Haziran 1675).

65/2 Berât

Konu: Kastamonu'daki Yakup Arslan vakfının mütevellisi Mesut'un vefât etmesi dolayısıyla Mevlâna (kadı) Mustafa'nın arzı ile yerine oğlu Ahmed Halife'nin zikr olunan vakfa müteveli olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Cemaziyelevvel 1086 (M. 12-22 Ağustos 1675).

65/3 Berât

Konu: Kastamonu'ya bağlı Beysaray köyünde bulunan Yakup Arslan vakfının mutasarrıfı Mesut'un vefât etmesi dolayısıyla yerine Mevlâna Ahmed'in mutasarrıf olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Cemaziyelevvel 1086 (M. 12-22 Ağustos 1675).

65/4 Mektup

Konu: Kastamonu, Taşköprü, Daday, Güney ve bağlı nâhiyelerde yerleşik olan altı bölük yoldaşları üzerine beşinci bölük silahdarlarından Mustafa Ağa'nın Kethüda yeri olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 20-29 Cemaziyelahir 1086 (M. 11-20 Eylül 1675).

66/1 Berât

Konu: Kastamonu'daki Hoca Muslihiddin Mescid-i şerîfine Mehmed'in günlük bir akçe ile müezzin ve kayyum olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Rebiülahir 1086 (M. 25 Haziran, 4 Temmuz 1675).

66/2 Buyruldu

Konu: Köprübeli ve Hamamboğazı taraflarındaki eşkiyaların yakalanması ve bu amaçla merkezden görevlendirilen Ahmed Ağa'ya destek olmaları amacıyla Kastamonu Sancağı mütesellimine ve kazalardaki bütün kadılara gönderilen buyruldu kaydı.

Tarih: 5 Cemaziyelahir 1086 (M. 27 Ağustos 1675).

66/3 Berât

Konu: İbrahim bin Derviş'in İsmail Bey Mahallesindeki Hasan Çelebi Mescid-i şerîfinin müezzini Mehmed bin Abdülfettâh'ın vefât etmesi dolayısıyla yerine günlük bir akçe ile müezzin olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Zilhicce 1085 (M. 17-27 Mart 1675).

66/4 Mektup

Konu: (boşluk) Ağa'nın Cemaziyelahir Ayı'nın 1. gününden itibaren 3 aylığına subaşı olarak atandığına dair Kastamonu Kaymakam'ının kadıya gönderdiği mektup kaydı.

Tarih: 1086 (M. 1675).

66/5 Fermân

Konu: Ahmed ve Abdullah adlı kardeşlerin babalarından kalan emlâka amcaları Derviş İbrahim ile halaları oğulları Osman ve Mehmed'in el koyduklarını merkeze bildirmeleri üzerine konunun adaletle (*icrâ-yı hakk*) çözülmesi, çözülemezse Divân-ı hümâyûna gönderilmesi için Kastamonu mütesellimi ve kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 1-10 Cemaziyelevvel 1086 (M. 24 Temmuz, 2 Ağustos 1675).

66/6 Fetvâ

Konu: 1) Yirmi seneden beri sebepsiz yere terk olunan miras davası görülür mü?
Cevap: Görülmez (olmaz).

2) Yirmi seneden beri sebepsiz yere terk olunan mülk dükkânı davası görülür mü?
Cevap: Görülmez (olmaz).

Tarihsiz.

67/1 Fermân

Konu: Kastamonu'ya bağlı Küblüözü ve çevresindeki köylerin yirmi bin akçelik tımarının Alay Beylerinin bayrağı altında sefere gitmek şartıyla Ahmed Ağa'ya verildiğine dair Kamenîçe muhafızı vezir Halil Paşa'ya gönderilen fermân kaydı.

Tarihsiz.

67/2 Berât

Konu: Kastamonu'daki Arz vakfının mütevellisi Hafız Abdülkadir'in vefât etmesi dolayısıyla yerine günlük bir akçe ile Hafız Ahmed'in müteveli olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 20-29 Safer 1086 (M. 16-25 Mayıs 1675).

67/3 Mektup

Konu: Kastamonu'daki yeniçerilerin başına ikinci bölükten Mehmed Beşe'nin yeniçeri serdârı olarak atandığına dair Yeniçeri Ağa'sı Mustafa Ağa'nın Kastamonu kadısına gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 27 Rebiülevvel 1086 (M. 21 Haziran 1675).

67/4 Fermân

Konu: Göcelik, Saruhanlı, Ovacık, İldenizli ve Koricak köyleri ahalilerinin arzuhalı üzerinevoyvodaların, mîrlivâ subâşılarının ve adamlarının, mütesellimlerin, Deñizli voyvodaları ve subâşılarının ve adamlarının zikr olunan köylerden fazladan akçe, yem ve yiyecek almamaları için Ezine ve Ladikya kadılarına gönderilen fermân kaydı.

Tarih:10-20 Rebiülevvel 1086 (M. 4-14 Haziran 1675).

68/1 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Mevlâna Ahmed Efendi'nin mektubu üzerineKara Arız Mahallesindeki mescid-i şerîf vakfının mütevellisi Halil'in vefât etmesi dolayısıyla yerine Ali'nin müteveli olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Muharrem 1086 (M. 28 Mart, 6 Nisan 1675).

68/2 Mektup

Konu: Abdullah Ağa'nın Kastamonu'ya Rebiülevvel ayının başından üç aylığına subaşı olarak atandığına dair Kastamonu Kaymakamı Ali'ye gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 1 Rebiülevvel 86 (M. 26 Mayıs 1675).

68/3 Buyruldu

Konu: Geride vâris bırakmadan vefât eden yeniçeri, acemioğlanı, topçu, cebeci ve diğer ahalinin mallarının beytûlmala alınması ve bu konuda elli altıncı bölükten Bekir Çavuş'un görevlendirildiğine dair İznikmid ve Bolu, Gerece, Tosya, Osmancık, Merzifon, Amasya, Tokat, Sivas, Malatya, Diyarbakır, Van, Erzurum, Ahıskakadılarına Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa tarafından gönderilen buyruldu kaydı.

Tarih: 7 Muharrem 1086 (M. 3 Nisan 1675).

68/4 Fermân

Konu: Halife ve Akdoğan evkaflarının mütevellisi olan Divan-ı hümayun kâtiplerinden Ömer'in arzuhalı üzerine zikr olunan vakıflara zaviyedâr olan Ahmed ile babası müderris Mesut'un Ömer'e engel olmamaları yönünde Kastamonu mütesellimi ve kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 10-20 Safer 86 (M. 6-16 Mayıs 1675).

68/5 Mektup

Konu: Halife ve Akdoğan evkaflarının mütevellisi Hafız Ömer'e önceki mütevelliler Ahmed ile babası Mesut'un mani olmamaları eğer engel olurlarsa merkeze bildirmesi yönünde Kastamonu Kaymakamı Ali'ye gönderilen mektup kaydı.

Tarihsiz.

68/6 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Mevlâna Ahmed'in arzı üzerine Kastamonu mahkemesinde kâtip olan Davudoğlu Ahmed'in kitâbet-i ikâmete kâdir olmaması nedeniyle yerine Hafız Ahmed'in kâtip olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Rebiülevvel 1086 (M. 26 Mayıs, 4 Haziran 1675).

68/7 Fermân

Konu: Ahmed adlı sipâhinin 1083 ve 1084 senelerinde seferde olması nedeniyle kendi tımarı olan Küblüözü ve etrafındaki köylerden istediği tımar mahsulünü alamadığı bildirilip Ahmed'e düşen tımar mahsulünün alınmasına dair Kastamonu kadısı ve mütesellimine gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 1-10 Rebiülevvel 1086 (M. 26 Mayıs, 4 Haziran 1675).

69/1 Berât

Konu: Demirciler mescid-i şerîfine Hafız Hasan'ın günlük bir akçe ile imam olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 10-20 Muharrem 1085 (M. 16-26 Nisan 1674).

69/2 Fermân

Konu: Kastamonu Kalesi muhafızlarından Derviş Mehmed'in merkeze gidip Seremeddin köyüne bin altı yüz akçe ile mutasarrıf olan yine Kastamonu Kalesi muhafızlarından Mustafa'nın evladını öldürdüğünü ve tımarının boş olduğunu bildirmesi üzerine zikr olunan tımarın miktarıyla birlikte Derviş Mehmed'e verildiğine dair fermân kaydı.

Tarih: 15 Muharrem 1086 (M. 11 Nisan 1675).

69/3 Berât

Konu: Kastamonu'ya bağlı Orta Nahiyesinde nâibü's-şer' olan Mevlâna Mustafa'nın merkeze mektup göndermesi üzerine Tatarlı köyünün mescidine Ömer'in imam olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Muharrem 1086 (M. 16-26 Nisan 1675).

69/4 Berât

Konu: Kastamonu kazâsında nâibü's-şer' olan Mevlâna İbrahim'in merkeze mektup göndermesi üzerine Seremeddin köyündeki camide müezzin olan Şaban'ın vefât etmesi dolayısıyla yerine Mehmed'in müezzin olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 20-29 Şevval 1085 (M. 17-26 Ocak 1675).

69/5 Mektup

Konu: Devrekâni Nâniyesine bağlı Elmalu köyü ve etrafının zeâmet tımarı mahsulunu Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa adına toplaması için Mehmed Ağa'nın görevlendirildiğine dair Gümrük emini Hüseyin'in Kastamonu idarecilerine gönderdiği mektup kaydı.

Tarihsiz.

70/1 Fermân

Konu: Kastamonu sancağındaki hurda mukataası emini Taşcızâde Ahmed'in vefât etmesi dolayısıyla zimmetinde otuz dokuz bin üç yüz yetmiş akçe kaldığını ve bu meblağın müteveffânın bütün mallarının satılarak karşılanması ve zikr olunan

akçelerin devlet hazinesine gönderilmesi için Kastamonu kadısı ve mütesellimine gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 15 Cemaziyelahir 1085 (M. 16 Eylül 1674).

70/2 Fermân

Konu: Kastamonu sancağındaki hurda mukataası emini Taşcızâde Ahmed'in vefât etmesi dolayısıyla zimmetinde otuz dokuz bin üç yüz yetmiş akçe kaldığını ve bu meblağın müteveffânın terekesine sahip çıkanlar ile kendisinden boşalan mukataaya temessük ile atanan Hasan'dan karşılanması ve zikr olunan akçelerin merkez tarafından görevlendirilen Ebu Bekir eliyle devlet hazinesine gönderilmesi için Kastamonu kadısı ve mütesellimine gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 24 Zilkade 1085 (M. 19 Şubat 1675).

70/3 Tezkire

Gelme Sebebi: 1084 senesinde hurda mukataasına sahip olan Ahmed Ağa'nın oğlu İsmail babasının vefât etmesi dolayısıyla hurda mukattasını tezkire ile üzerine alan es-Seyyid Hasan Çelebi'nin babasına üç bin altı yüz seksen beş guruş ile altı bin vukıyye kükürd borcu olduğunu ve bu borcun bin beş yüz guruşunu babasına hal-i hayatında verdiğini geriye kalan iki bin yüz seksen beş guruşile altı bin vukıyye kükürdü şimdi kendisinin eksiksiz bir şekilde aldığını bildirmiştir.

Tarih: 10-20 Safer 1086 (M. 6-16 Mayıs 1675).

70/4 Tezkire

Konu: Kübcügez mescid-i şerîfinin vakfına ait bir göz kasap dükkânının günlüğü beş akçeye Hacı Süleyman'a kiraya verildiğine dair tezkire kaydı.

Tarih: Safer 1086 (M. Nisan/Mayıs 1675).

70/5 Fermân

Konu: Kastamonu'daki sipâhilerin ordu-yu hümayuna arzuhal göndermesi üzerine bazı sipâhilerin Kastamonu'da çiftçilikle uğraştıklarını ve arazi sahiplerinin bazı ürünlerden biçilmeyip el ile yolundu diyerek öşür istediklerini, nohut, mercimek,

keten, burçak gibi el ile yolunan ürünlerden öşür alındığını ancak arpa, buğday, çavdar gibi ürünlerden öşür alınmadığını (*evvel-i asliyeden öşr alınmaz*), el ile yolunan ürünlerden kanuna muhalif vergi alınmaması, harman, bağ, bahçe ve bostanlardan fazladan vergi alındığını ve bunlardan kendilerine yetecek kadar ziraat yapanlardan öşür alınmaması, boş yerleri tarıma açanlar zaten vergi ile mükellef reâyâya olduğu için yeni tarıma açılan yerlerden öşür talep edilmemesi, dolap değirmenlerinden fazladan vergi talep edilmemesi, ahalinin evlerinin saçakları altında kendi maişetleri için terbiye eyledikleri arı kovanlarından fazladan vergi alındığını ve nerde olursa olsun dokuz haneye kadar yerlerde arı kovanlarından öşür alınmaması lakin bal satanlar var ise kanuna uygun bir şekilde öşür alınması, sipâhiler seferdeyken öşür bahanesiyle evlerine girildiğini bunun kesinlikle engellenmesi gerektiği (*kat'en rızâ-i şerîfîm yokdur men' ve def' eylesin*), sipâhihelere öşürlerinin pazarda verilmesinin teklif edildiğini ve asker tayfasına evvelden beri asla pazarda öşür verilmediği bildirilip öşürlerin harmanda ürün üzerinden alınması ve ürünün asla pazara götürülmemesi, pazarda bacdarların sipâhilerden sattıkları ürün karşılığında vergi almalarının engellenmesi şöyle ki: Sipâhilerin kendi ihtiyaçları kadar sattıkları üründen bacdarların kesinlikle vergi almaması, sipâhilerin boyunduruk vergisi talep etmeleri hususunda boyunduruk vergisinin reâyâdan alındığının bildirilip bunun engellenmesi, sipâhilerin öşürlerini harmanda almayıp birkaç seneye yayıp daha sonra üzerinden zaman geçti diyerek fazladan ürün talep etmeleri hususunda harman zamanı sipâhilerin harmanda asla bulunmamaları ve öşür ürününü sipahiler adına köyden teveccüh buyrulan birisinin veyâ köy imamının alarak köylünün uygun bulacağı bir yerde muhafaza etmeleri, bağlardan dönüm akçesi olarak dört akçe alınması münasip görülürken fazladan dönüm akçesi alanların engellenmesi, asker tayfasından olanların evlendiklerinde gerdek vergisi talep edilmesi hususunda bunun men edilmesi, sipahilerin tasarruflarında olan tarlalar dinlendirilmeye (*nadas*) bırakıldığında tarlanın otundan öşür talep edilmesi hususunda tarla her sene otu biçilen çayırılık değil ise tarladan biçilen ottan öşür alınmaması konularında Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 20-29 Cemaziyelahir 1085 (M. 21-30 Eylül 1674).

71/1 Fermân

Konu: Kastamonu sancağındaki dört bin beş yüz elli dokuz buçuk ve rub‘-ı nüzül hânelerinden 1086 senesine mahsup olmak üzere mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mûcibince hane başına altı yüz akçe bedel-i nüzül vergisinin bir an önce toplanması ve ayrıca mübaşire yolluk masrafı olarak hane başına otuz akçe alınması hususunda Kastamonu kadılarına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 8 Zilkade 1085 (M. 3 Şubat 1675).

71/2 Fermân

Konu: Kastamonu sancağında 1086 senesine mahsup olmak üzere bedel-i nüzül vergilerini toplamakla görevlendirilen Mustafa Ağa’nın arzuhalı üzerine Kastamonu’daki kadılıklarda vergiyle mükellef olan ama bulunmayan ahalinin vereceği bedel-i nüzül vergilerinin ahalinin ve ayanların huzurunda aynı yerin ahalisine zam yapılarak karşılanması konusunda kadılara gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 7 Muharrem 1086 (M. 3 Nisan 1675).

71/3 Defter

Konu: Kastamonu mahalleleri ile Kuzyaka ve Akkaya nahiyelerinin köylerinden bedel-i nüzül vergisi alınacak hane sayısını bildiren ve zikr olunan vergiyi toplamakla görevli Mustafa Ağa’ya ahali ve ayan huzurunda verilen defter kaydı.

Tarih: Safer 1086 (M. Nisan/Mayıs 1675).

72/1 Fermân

Konu: Kastamonu’daki İsfendiyar Bey vakfının mütevellisi Mehmed’in merkeze gitmesi üzerine zikr olunan vakfa Abdullah, Hasan ve Hasanoğlu’nun müdahil olmaması ve Mehmed’in mütevellî olarak devâm etmesi konusunda Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 20-30 Zilhicce 1085 (M. 17-27 Mart 1675).

72/2 Temessük

Konu: Amasya'daki Sultan Bayezid Vakfının Kastamonu'da bulunan Kuşkara ve bağlı köylerin mahsulâtını 1085 Mart'ı başından bir yılığına dokuz yüz guruskarşılığına Ali Ağa'ya iltizama verildiğıne dair temessük kaydı.

Tarih: 20-30 Ramazan 85 (M. 18-28 Aralık 1674).

72/3 Temessük

Konu: Çankırı ve Kastamonu sancaklarında berât ile mutasarrıf olunan zeâmet ve bağlı köylerin borcu, öşür, rüsum-ı örfiyye, tapu-yu zemin vs. gelirleri 1085 Mart'ı başından bir yılığına Seyyid Mehmed Ağa'ya verildiğıne dair temessük kaydı.

Tarih: 17 Şevval 1085 (M. 14 Ocak 1675).

72/4 Berât

Konu: Akkaya Nahiyesine mal makbuzundan yüzde iki akçe ile Mustafa'nın muhızır olarak görevlendirildiğıne dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Şevval 1085 (M. 29 Aralık, 7 Ocak 1675).

72/5 Mektup

Konu: Es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin Kastamonu'ya Kaymakam olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarihsiz.

72/6 Berât

Konu: Kastamonu'daki Hamza Ağa mescid-i şerîfine Muharrem Halife'nin müezzin olduğı ve başka kimselerin buna engel olmaması için günlük bir akçe ile yine Muharrem Halife'nin müezzin olarak atandığına dair yeniden verilen berât kaydı.

Tarih: 1-10 Ramazan 1085 (M. 29 Kasım, 8 Aralık 1674).

72/7 Berât

Konu: Kastamonu'daki Şeyh Şecâeddin mescid-i şerîfine Muharrem Halife'nin müezzin olduğı ve başka kimselerin buna engel olmaması için günlük bir akçe ile

yine Muharrem Halife'nin müezzin ve devri-hân olarak atandığına dair yeniden verilen berât kaydı.

Tarih: 1-10 Ramazan 1085 (M. 29 Kasım, 8 Aralık 1674).

72/8 Fermân

Konu: Senelik elli bin akçelik geliri olan Dede Sultan Zaviyesi ve bağlı vakıfların mukataalarının 1077, 1078, 1079 ve 1080 senelerinde herhangi bir kimseye verilmemesinden dolayı bu gelirlerin merkezden gönderilen mübaşir Ebu Bekir Ağa tarafından tahsil edenlerden alması hususunda Kastamonu mütesellimi ve kadısı ile Mergüze, Sorgun ve Göl kadılarına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 18 Zilkade 1085 (M. 13 Şubat 1675).

73/1 Mektup

Konu: Kastamonu'ya Zilhicce Ayının başından itibaren üç aylığına Mehmed Ağa'nın Subaşı olarak atandığına dair Kastamonu Kaymakamı Ali Ağa tarafından gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 1 Zilhicce 1085 (M. 26 Şubat 1675).

73/2 Mektup

Konu: Kastamonu ve bağlı nahiyelede olan altı bölük yoldaşları üzerine günlüğü yirmi bir akçe ile Ahmed Ali Abdullah'ın zâbit ve Kethüda yeri olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 16 Şevval 1085 (M. 13 Ocak 1675).

73/3 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed'in arzı üzerine Arız Mahallesi mescid-i şerîfinin mütevellisi Abdülkadir'in vefât etmesi üzerine yerine İbrahim'in müteveli olarak atandığına dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Ramazan 1085 (M. 18-28 Aralık 1674).

73/4 Fermân

Konu: 1085 senesinde sefere çıkacak olan Donanma-yı hümayun kadırgaları için kürekçi neferi toplanması ve bir an önce tersâne-i âmireye gönderilmesi hususunda Kastamonu kadılarına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 2 Zilkade 1085 (M. 28 Ocak 1675).

73/5 Fermân

Konu: Sinop vilâyetindeki kefare tayfasından (*zimmi*) 1085 Ramazan başından 1086 Şaban Ayının sonuna kadar bin yüz yedi kefare hanesinden, hane başına iki yüz elli akçe cizye alınması ve ayrıca miri için kırkar akçe alınması ve bu akçelerin zayıf, kırık ve kızıl olmaması hususunda Kastamonu ve civâr kadılara gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 4 Zilkade 1084 (M. 10 Şubat 1674).

73/6 Mektup

Konu: Kastamonu ve Göl kazasındaki mevkufat mukataasının taplanması için zikr olunan yerlerin kadılarına Kastamonu kaymakamı Ali tarafından gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 28 Zilkade 1085 (M. 23 Şubat 1675).

73/7 Berât

Konu: Sipahioğullarından Osman'ın ordu-yu hümayuna arzuhal göndermesi üzerine 1085 yılına ait Kastamonu ve çevresinin mukataa gelirlerinin elli bin akçe iltizam ile Osman'a verildiğine dair fermân kaydı.

Tarih: 16 Zilkade 1084 (M. 22 Şubat 1674).

74/1 Berât

Konu: Kastamonu'ya bağlı Bey Sarayı'nda bulunan Yakup Arslan Zaivyesine mutasarrıf olan Abdülkadir'in vefât etmesi üzerine yerine Mevlana Mesut'un mutasarrıf olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Zilhicce 1083 (M. 20-29 Mart 1673).

74/2 Berât

Konu: Mehmed müezzin ...? Ebu Bekr seferli? Kastamonu Sancağındaki kumaş ve ağnam vergileri ile Dede Sultan Zaviyesi ve Sarıkavak ile çevresinin mal-ı maktu vergilerinin zikr olunan kişi tarafından toplanması için verilen berât kaydı.

Tarih: 15 Şaban 1084 (M. 25 Kasım 1673).

74/3 Fermân

Konu: Haseki Sultan'ın kethüdâlık hizmetinde bulunan Hacı Hıdır'ın ordu-yu hümayuna arzuhal göndermesi üzerine Haseki Sultan'ın Kastamonu'daki Nehr-i kıraç yerindeki has arazisinin serbest olup vergi talep edilmezken Kastamonu müteselliminin halkı sıkıştırıp vergi aldığı ve mütesellimin kimden kaç gurusu aldıysa geri vermesi adına Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 1-10 Cemaziyelevvel 1085 (M. 3-12 Ağustos 1674).

74/4 Mektup

Konu: Kastamonu'daki ...? Pâşâ hazretlerinin has topraklarında sakin olan bazı kimselerin yeniçerilik adıyla millete eşkiyalık yaptığı ve bu durumun ortadan kaldırılması hususunda Kastamonu mütesellimi Ali Ağa'nın harekete geçip duruma el koyması için Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa tarafından Kastamonu kadısına gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 17 Şevval 1085 (M. 14 Ocak 1675).

74/5 Mektup

Konu: Kastamonu'daki yeniçeri serdârının azl edilmesi üzerine (*yeñiçeri serdârı def' olunub*) yerine elli dördüncü bölükten Halil Çavuş'un yeniçeri serdârı olarak görevlendirildiği ve yeniçeri askerlerinden varis bırakmadan vefât edenlerin mallarının satılıp merkeze gönderilmesine dair Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa tarafından gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 11 Şevval 1085 (M. 8 Ocak 1675).

74/6 Fermân

Konu: Kastamonu'daki Sahip köyü ve çevresinebin altı yüz yirmi akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa'nın Kazak seferi ve Umman Kalesi fethine katılmamasından dolayı Anadolu Beylerbeyi Hasan'ın tezkeresi üzerine Mustafa'nın sahip olduğu tımarların elinden alınıp Mehmed'e verildiğine fermân kaydı.

Tarih: 10-20 Cemaziyelahir 1085 (M. 11-21 Eylül 1674).

75/1 Mektup

Konu: Kastamonu, Taşköprü ve Güney kazâlarına Vâhizâde Mustafa Efendi'nin kassam (kazasker kassamı) olarak atandığına dair mektup kaydı.

Tarih: 1 Receb 1085 (M. 1 Ekim 1674).

75/2 Berât

Konu: Kastamonu'daki Deberçal? adlı yerde şehrin suyuna günlük bir akçe ile mutasarrıf olan Mehmed'e dışarıdan bazı kimselerin müdahil olmaması doğrultusunda verilen berât kaydı.

Tarih: 1-10 Safer 1083 (M. 29 Mayıs, 7 Haziran 1672).

75/3 Mektup

Konu: Kastamonu sancağındaki arpalık arazisini devlet ağalarından Ali Ağa'ya 1085 yılı dâhilinde verildiğine dair Kastamonu kadısına gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 1 Ramazan 1085 (M. 29 Kasım 1674).

75/4 Fermân

Konu: Haseki Sultan'ın kethüdâlık hizmetinde bulunanHacı Hıdır'ın ordu-yu hümayuna arzuhal göndermesi üzerine Haseki Sultan'ın Kastamonu'daki Nehr-i kıraç yerindeki has arazisinin serbest olup vergi talep edilmezken Kastamonu müteselliminin halkı sıkıştırıp vergi aldığı ve mütesellimin kimden kaç gurusaldıysa geri vermesi adına Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı. (Bu belge ile 74/3 numaralı belge tarihlendirme hariç aynıdır.)

Tarih: 1-10 Cemaziyelahir 1085 (M. 2-11 Eylül 1674).

75/5 Fermân

Konu: Sefere çıkacak olan Donanma-yı hümayun kadırgaları için Kastamonu'daki beş yüz yirmi beş buçuk avarız hanelerinden her on haneden bir tane olmak üzere güçlü, kuvvetli ve kefilî olan kürekçiler toplanması ve yüz altmış akçe harcırah verilerek bir an önce tersane-i amireye gönderilmesi hususunda Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 17 Rebiülahir 1085 (M. 21 Temmuz 1674).

75/6 Fermân

Konu: Mehmed'in ordu-yu hümayûna arzuhal göndermesi üzerine Mehmed kendi halinde olup Kastamonu'daki Falan?veKıran?Mahallesinden Osman'ın Mehmed'ten haksız yere akçe almasına mani olunup Osman'ın Mehmed'ten kaç akçe aldıysa alınıp sahibine verilmesi hususunda Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 20-30 Receb 1085 (M. 20-30 Ekim 1674).

76/1 Berât

Konu: Kastamonu'daki Halife Sultan Zaviyesi zaviyedarı Abdülbaki'nin vefât etmesi üzerine yerine mevlâna Mesut'un zaviyedâr olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Zilhicce 1083 (M. Mart/Nisan, 29 Mart 1673).

76/2 Berât

Konu: Kastamonu'daki Akdoğan Zaviyesi zaviyedarı Abdülbaki'nin vefât etmesi üzerine yerine mevlâna Hafız Ahmed'in zaviyedâr olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Zilhicce 1083 (M. Mart/Nisan, 29 Mart 1673).

76/3 Berât

Konu: Kastamonu'daki Halife Sultan Zaviyesi zaviyedarı Abdülbaki'nin vefât etmesi üzerine yerine mevlâna Ahmed'in zaviyedâr olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 2 Rebiülevvel 1085 (M. 6 Haziran 1674).

76/4 Berât

Konu: Kastamonu'daki Akdoğan Zaviyesi zaviyedarı Abdülbaki'nin vefât etmesi üzerine yerine mevlâna Ahmed'in zaviyedâr olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 2 Rebiülevvel 1085 (M. 6 Haziran 1674).

76/5 Fermân

Konu: Mevlâna Ahmed'in ordu-yu hümâyuna arzuhal göndemesi üzerine Halife ve Akdoğan zâviyelerinde ta'lîm-i ilm vazifesini yürüten Ahmed'e Ömer adlı birinin buranın tevliyetini ben aldım diyerek engel olması hususunda zikr olunan yerlerin zâviyedarlığının Ahmed'te olduğu, Ömer veya başka birisinin buna engel olmaması yönünde gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 18 Rebiülevvel 1085 (M. 22 Haziran 1674).

76/6 Berât

Konu: Honsalar cami-i şerîfinin hatibi Ahmed Halife'nin hiçbir kusuru yokken Mehmed adlı birinin buna engel olması yönünde mevlâna Mustafa'nın arzı üzerine zikr olunan caminin hatiblik ve mütevelli görevi icrasının Ahmed Halife'de olduğuna dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Zilkade 1084 (M. 7-16 Şubat 1674).

76/7 Fermân

Konu: Kastamonu mütesellimi Mehmed Ağa'nın arzuhal göndermesi üzerine 1080 senesine ait Kastamonu sancağındaki âdet-i ağnâm vergisinin tahsilinde sipah, yeniçeri ve diğer asker tayfası, sahîhi'n-neseb-i sâdât olanlar ve imam, hatip, müezzin ve kayyum olanların ellerinde bulunan koyunlardan âdet-i ağnâm resmi alınmasına dair Kastamonu kadılarına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 14 Şaban (silik).

76/8 Mektup

Konu: Kastamonu sancağına 1085 senesinin Receb Ayının ilk gününden itibaren üç aylığına Mustafa Ağa'nın subaşı olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kaymakamı Ali Ağa'nın Kastamonu kadısına gönderdiği mektup kaydı.

Tarih: 14 Şaban (silik).

76/9 Fermân

Konu: Kastamonu sancâğına mutasarrıf olan vezirin arpalık arazisinde tımar sahibi olan Kastamonu Kalesi muhafızlarından Kenan ve Mustafa'nın sūdde-i saadete arzuhal göndermeleri ve resm-i çift ile resm-i deştân vergilerini tahsil edemediklerini bildirmeleri üzerine sahibi oldukları tımar arazilerinden resm-i çift ve resm-i deştân vergilerinin zıkr olunan muhafızlar tarafından kanuna uygun bir şekilde tahsil olunmasına dair Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 10-20 Rebiülahir 1084 (M. 25 Temmuz, 4 Ağustos 1673).

77/1 Fermân

Konu: Küffâr-ı dûzah-ı karinden olan Leh keferesinden bi inâyetullahi'l-melikü'l-müsteân ahz-ı intikâm niyetiyle ordunun sefere hazırlanması ve bu hazırlık esnâsında lazım olan menzil ve sürsât zahîresi için vergi tahsil olunması ve bu vergilerin hazîne-i âmireye gönderilmesi ayrıca tahsil edilen akçelerin hâlisü'l-ayâr akçe olup zinhâr züyûf, kızıl ve kırkık akçe olmaması yönünde Kastamonu kadıları, kethüda yerleri, yeniçeri serdârları, ayanlar ve iş erlerine gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 13 Zilhicce 1084 (M. 21 Mart 1674).

77/2 Mektup

Konu: Kastamonu sancağına 1085 senesinin Rebiülahir Ayının ilk gününden itibaren üç aylığına Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) Ağa'nın voyvoda olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kaymakamı Ali Ağa'nın Kastamonu, Göl ve Mergüze kadılarına gönderdiği mektup kaydı.

Tarih: 13 Zilhicce 1084 (M. 21 Mart 1674).

77/3 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed'in südde-i saâdete mektup göndermesi üzerine Şadi Bey Maahallesindeki mescide günlük bir akçe ile imamlık yapan Mehmed ve Ahmed'in memleketlerinden ayrılmaları (*celâ-yi vatan*) dolayısıyla yerlerine Hâfız Hasan'ın imam olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Safer 1085 (M. 7-16 Mayıs 1674).

77/4 Berât

Konu: İsfendiyâr Bey Camii vakfının mütevellisi Mehmed'in arzuhal göndermesi üzerine zikr olunan camide bir akçe yevmiye ve senelik bir miktar ürün ile devr-hânlık (Devamlı kuran okuyan ve devreden kimse) görevini icrâ eden Hafız Mustafa'nın hiçbir kusuru yokken Mehmed adında birisinin bu göreve engel olduğu ve bunun def edilmesi hususunda Hafız Mustafa'nın devr-hân olarak görevine devam etmesi yönünde gönderilen berât kaydı.

Tarih: 20-30 Zilkade 1083 (M. 9-19 Mart 1673).

77/5 Fermân

Konu: Mehmed, Ömer ve Osman adlı kimselerin ordu-yu hümâyuna gitmeleri üzerine Akdoğan, Depe ve Kuyucak köylerindeki yerleri belli olan dereleri Hacı Mustafa'dan hayattayken ihaleyle aldıkları ve on yedi seneden beri tasarruflarındayken derelerin öşür vergisini Hacı Mustafa'ya verdiklerini fakat Hacı Mustafa'nın vefât etmesiyle oğlu Hasan'ın zikr olunan yerlerin kendisine intikal ettiğini söyleyerek buna mani olduğu hususunda konunun adaletle çözülmesi için Kastamonu kadısına gönderilen fermân kaydı.

Tarih: 10-20 Zilhicce 1084 (M. 18-28 Mart 1674).

77/6 Berât

Konu: Kastamonu kadısı Ahmed'in südde-i saâdete mektup göndermesi üzerine Püre Mahallesindeki mescidin imamı olan Abdi Halîfe'nin yaşlılığı dolayısıyla hüsn-i rızâsıyla görevinden çekildiğini ve yerine oğlu Ahmed Halîfe'nin imam olması ricâsı üzerine zikr olunan camiye Ahmed Halîfe'nin imam olarak görevlendirildiğine dair berât kaydı.

Tarih: 20-30 Rebiülevvel 1079 (M. 28 Ağustos, 7 Eylül 1668).

78/1 Bedel-i nüzül defteri

Konu: Kastamonu livâsı ve kazalarına düşen bedel-i nüzül defteri kaydı.

Tarih: 24 N. Ramazan 1084 (M. 2 Ocak 1674).

78/2 Bedel-i nüzül defteri

Konu: Kastamonu mahalleleriyle Kuzyaka ve Akkaya nâhiyelerindeki köylerin toplamda dört yüz on beş hânesinden bedel-i nüzül vergisi alınması hususunda zikr olunan vergiyi toplamakla görevli Fahrü'l-akrân Murad Ağa'ya verilen defter kaydı.

Tarih: 23 Rebiülevvel 1085 (M. 27 Haziran 1674).

78/3 Bedel-i zahîre-i sürsât defteri

Konu: Kastamonu livâsı ve kazalarına düşen bedel-i zahîre-i sürsât vergisi defteri kaydı.

Tarih: 13 Z. Zilhicce 1084 (M. 21 Mart 1674).

79/1 Fermân

Konu: Leh keferesinden ahz-ı intikâm için Lehistan'a düzenlenecek seferde, gedikli ve gediksiz tımar sahipleriyle evlerinde bulunan askerlerin bir an önce bayrak altında toplanıp sefere hazır hale getirilmesi ve bunların denetlenmesi hususunda Sivas Beylerbeyliği payaesiiyle Kayseri ve Amasya sancaklarına arpalık yönünden mutasarrıf olan Seyyid Mehmed'e gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 10-20 Zilhicce 1084 (M. 18-28 Mart 1674).

79/2 Tezkere

Konu: Haffaflar Sokağındaki Cebrâil mescidi vakfına ait olan arsanın kiracısı Mehmed'in vefât etmesi dolayısıyla zikr olunan arsayı Hüseyin'in her üç yılda bir sözleşme yenilemek kaydıyla doksan yıllığına kiraladığı ve senelik otuz akçe verilmesi hususunda Hüseyin'e verilen tezkere sûreti.

Tarih: 10-20 Zilkade 1027 (M. 29 Ekim, 8 Kasım 1618). Defterdeki en eski tarihli belge.

79/3 Fermân

Konu: Anadolu Kadıaskeri Mehmed Sait edânullahi te‘âlânın kazâ-i Zile’den itibaren kassâm-ı süvârî olarak görevlendirildiği, Basra kadısı Ali’nin muvakkaten merkeze çağrılması ve Anadolu kazaskeri Mehmed Sait ile görüştüktan sonra merkeze giderken yol üzerinde rast geldiği vefât eden asker taifesinin terekesini tahrir ve taksim etmesi yönünde Anadolu’nun sol kolunda bulunan Koceli, Kastamonu, Çankırı, Ankara livâları ile Sivas, Diyarbakır, Erzurum eyâletlerine ve umumen sol kolda bulunan bütün kassamlara gönderilen fermân sûreti.

Tarih: (silik) Muharrem 1085 (M. Nisan/Mayıs 1674).

79/4 Fermân

Konu: Kastamonu sancağındakidört bin beş yüz elli dokuz buçuk hânedan mühürlü, nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücibince hâne başına altı yüz akçe bedel-i nüzül ve mübâşire harc-ı rah için yine hâne başına otuz akçe alınması ve akçelerin hâlisü’l-a‘yâr akçe olup zinhâr züyûf, kızıl ve kırık akçe olmaması yönünde Kastamonu kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarihsiz.

80/1 Temessük

Konu: Kastamonu’daki Sittay Hâtûn ve merhûm Hoca Hayreddin Efendi vakfının müştereklerinden olan hamam ve kapanın 1085 Muharrem Ayı’ndan itibaren bir seneliğine iki yüz yirmi esedî guruşa Hoca Hayreddin Efendi vakfının mütevellisi el-Hacc Abdülkerim izniyle Vahizâde Efendi’ye kirâlandığına dair temessük sûreti.

Tarih: 20-30 Zilhicce 1084 (M. 28 Mart, 6 Nisan 1674).

80/2 Fermân

Konu: Sefere çıkacak İslâm askerlerinin zahire ihtiyacı için Kastamonu sancağı ve Mergüze, Sorkun, Göl, Daday, Araç, Küre-i cedîd, Cide, Hoşalay, Küre-i ma‘mûre, Azdavay, Güney, Taşköprü, Zâri ve Devrekâni kazalarından çok acil olarak arpa

satın alınması ve arpaların bir an önce arabalarla İnebolu iskelesine nakl edilip sefinelere yüklenmesi ve bu görevde bulunan zahire mübâşirinin zinhâr ve zinhâr ihmâl ve müsâheleden kaçınması aksi takdirde hakkından gelineceği hususunda zikr olunan sancak ve kazaların kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 13 Zilhicce 1084 (M. 21 Mart 1674).

80/3 Fermân

Konu: Menzillere birer beygir ve adam verilmesi, eğer beygir ve adam yoksa yerli ahâliden bir beygir ve adam tedârik edilmesi hususunda gönderilen fermân sûreti. (Bu belgenin hüküm rûknünden önceki sûreti defterde kayıtlı değildir.)

Tarih: 10-20 Muharrem 1085 (M. 16-26 Nisan 1674).

80/4 Fermân

Konu: Anadolu, Karaman, Adana, Sivas eyâletlerinde bazı mahallerde eşkıya ve haramzâdelerin ortaya çıkmasından dolayı Sivas Beylerbeyliği payesiyle Kayseri ve Amasya sancaklarına arpalık yönünden mutasarrıf olan Seyyid Mehmed'in eşkiyanın peşine düşüp ortadan kaldırması ve eşkiyaların Diyarbakır ve Halep taraflarına kaçmaları halinde peşlerine adam salıp takip ettirmesi hususunda zikr olunan beylerbeyine gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 10-20 Zilhicce 1084 (M. 18-28 Mart 1674).

81/1 Fermân

Konu: Gayr-i Müslimlerden yave cizyesi ve Medine-i Münevvere reâyasından maktuu vergilerini toplamakla görevlendirilen Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed'in darsaadete mühürlü tezkere göndermesi üzerine Kastamonu sancağındaki perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rum'larından yave cizyesi ve Medine-i Münevvere reâyasından maktuu vergisi toplanması hususunda Kastamonu sancağındaki kadılara gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 17 Rebiülahir 1084 (M. 1 Ağustos 1673).

81/2 Fermân

Konu: Ankara, Çankırı ve Kastamonu’da bulunan yave keferesinden yave cizyesi tahsil etmekle görevli mübâşirin darsaadete haber göndermesi üzerine yave keferesinin züyûf akçe teklif etmesine karşılık olarak fermân mücibince hazine-i amirenin zarara uğratılmaması için tahsil edilecek yave cizyelerinin hâlisü’l-ayâr akçe olup züyûf, kızıl ve kırkık akçe olmaması babında zikr olunan sancakların kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 7 Zilkade 1084 (M. 13 Şubat 1674).

81/3 Fermân

Konu: Sefer-i hümayunun mühimmatı için Kastamonu livâsından satın alınan kırk dokuz bin dört yüz kile arpanın karşılığı olarak Kastamonu’daki yave cizyesinin miktarı olan elli bin yüz yetmiş beş kâmil gurunun arpa alınan kişilere verilmesi hususunda Kastamonu kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 11 Zilkade 1084 (M. 17 Şubat 1674).

81/4 Tevzi Defteri

Konu: Kastamonu kazasından satın alınıp İnebolu iskelesine nakledilen on bin kile İstanbulî şâirin (arpa) defteri olup ayan, vilâyet ve reâya ittifakıyla tevzi‘ olunup Mehmed Ağa’ya verilen defter sûreti.

Tarih: 10 Muharrem 1085 (M. 16 Nisan 1674).

82/1 Mektup

Konu: Kastamonu ve nahiyyelerinde mütemekkin olan altı bölük yoldaşları üzerine beşinci bölükten cebeci ocağı emekdarı Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafa’nın Kethüda yeri olarak atandığına dair Kastamonu kadısına gönderilen mektup sûreti.

Tarih: 1-10 Zilkade 1084 (M. 7-16 Şubat 1674).

82/2 Mektup

Konu: Kastamonu sancağına 1085 senesinin Muharrem Ayının ilk gününden itibaren üç aylığına Ahmed Ağa’nın subaşı olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kaymakamı Ali Ağa’nın Kastamonu kadısına gönderdiği mektup kaydı.

Tarih: 1-10 Zilkade 1084 (M. 7-16 Şubat 1674).

82/3 Defter

Konu: 1084 senesinde Kastamonu ve kazalarından İnebolu İskelesine nakledilen şâirin miktarlarını gösteren hazine-i amire defteri sûreti.

Tarih: 1084 (M. 1674).

82/4 Fermân

Konu: İnşâallahu te‘âlâ evvel behâr hüccet-i asâr meymenet-i ittisâlde a‘dâ-yı din-i mübîn ve küffâr-ı dûzah-ı karin olan Leh keferesinden bi inâyetullahi’l-melikü’l-müsteân ahz-ı intikâm niyetiyle çıkılacak olan sefer-i hümayunun şâir (arpa) ihtiyacının karşılanması için Kastamonu kazâsından on bin kîle, Megüze kazâsından üç bin kîle, Sorkun kazâsından bin kîle, Göl kazâsından yedi yüz kîle, Daday kazâsından iki bin dört yüz kîle, Araç kazâsından dört bin kîle, Küre-i cedîd kazâsından üç yüz kîle, Cide kazâsından üç bin kîle, Hoşalay kazâsından üç bin beş yüz kîle, Küre-i ma‘mûre ve Ma‘denciyan kazâsından altı bin kîle, Azdavay kazâsından bin kîle, Güney kazâsından bin beş yüz kîle, Taşköprü kazâsından sekiz bin kîle, Zâri kazâsından bin kîle ve Devrekânî kazâsından dört bin kîle toplamda kırk dokuz bin dört yüz kîle şâirin mübâşir vasıtasıyla satın alınıp bir an evvel İnebolu iskelesine nakledilmesi hususunda zikr olunan kazaların kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 7 (silik). Ayrıca belgenin sonradan kayda geçiriliş tarihi olarak iki farklı tarih mevcuttur.

Vasale ileynâ fi 5 min-Muharremü’l-harâm sene 1085. (M. 11 Nisan 1674).

Vasale fi 7 min-Muharremü’l-harâm sene 1085 (M. 13 Nisan 1674).

83/1 Berât

Konu: Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Ebu Bekir’in Edirne’deki divân-ı hümayuna arzuhal göndermesi üzerine Kastamonu sancağındaki beytü’l-mâl ve tevâbi‘ mukâtaası ile mâl-ı gâib, mâl-ı mefkûd, yave, kaçgun, cürm-ı cinâyet, resm-i arûsâne

zâviyedârân gelirlerinin senelik tutarı elli bin akçe olması hususunda on beş bin akçe iltizam ile zikr olunan şahsa verildiğine dair berât sûreti.

Tarih: 30 Zilkade 1083 (M. 19 Mart 1673).

83/2 Tezkere

Konu: Amasya’da bulunan Sultan Bayzid Han vakfına ait Kastamonu’daki Kuşkara mukataasının câbiliğine (Vakıf kiralarnı toplamakla görevli vergi tahsildarı.) 1084 Mart başından bir senelik olmak üzere dokuz yüz guruskarşılığında Osman Çelebi ve Ali Çelebi’ye mukataaya verildiğine dair müteveli Bektaş Ağa tarafından verilen tezkere sûreti.

Tarih: 30 Zilkade 1084 (M. 8 Mart 1674).

83/3 Fermân

Konu: Sefer-i hümayun için otuz dört gurusolmak şartıyla eğerli (*raht*) , güçlü ve kuvvetli elli baş katır satın alınıp ordu-yu hümâyuna gönderilmesi hususunda Kastamonu kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 12 Zilkade 1084 (M. 18 Şubat 1674).

83/4 Defter

Konu: Ordu seferdeyken seferde bulunan hayvanlara bakmak için Kastamonu kazalarından çoban temin edilmesiyle ilgili defter kaydı.

Tarih: 17 Receb 1084 (M. 28 Ekim 1673).

83/5 Mevkûfât Defteri

Konu: 1084 senesindeki sefer-i hümâyun için on bir baş eğerli mükemmel katır satın alındığı ve Kastamonu mahalleleri ile Akkaya ve Kuzyaka nâhiyerinedeki her otuz sekiz haneye bir baş katır düştüğünü muhteva eden ve Fahrü’l-akrân Derzizâde Mehmed Ağa’ya verilen defter-i mevkûfât sûreti.

Tarih: 22 Zilhicce 1083 (M. 10 Nisan 1673).

84/1 Mektup

Konu: Acem bölükbaşının kalede hapsedilmesine(*derun kal'aya koyub hıfz ve hırâset itmekde olası*) dair Kastamonu Kaymakamı Mehmed Efendi tarafından gönderilen mektup sûreti.

Tarih: 10-20 Şevval 1084 (M. 18-28 Ocak 1674).

84/2 Fermân

Konu: Acem tüccârlarının ordu-yu hümâyuna arzuhal göndermeleri üzerine Kastamonu kazası ve köylerinde ticâretle işğal olan bu tüccarlara mani olunmaması ve olanlara da engel olunması (*kâr-ı kesblerine mâni' olmayub men' ve def' eylesiz*) hususunda Kastamonu kadısına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 20-30 Rebiülahir 1084 (M. 2-11 Ekim 1673).

84/3 Berât

Konu: Sipâhioğullarından olupseksenbeşinci bölükte günlük yirmi akçe ulufeye mutasarrıf olan Mehmed'in emekliye ayrılmak istemesiyle emekli maaşının sekiz akçesini hazineden on iki akçesini de Kastamonu'nun tamga vergisinden tahsil etmesine dair berât sûreti.

Tarih: 25 Ramazan 1084 (M. 3 Ocak 1674).

84/4 Berât

Konu: Mehmedoğlu Abdullah'ınmerkeze gitmesi üzerine (*südde-i saâdetime gelüb*) Kastamonu'daki İsfendiyâr Bey Camii vakfının mütevellisi olan sipâhioğullarından Mehmed'in işini gereği yapmamasından dolayı daha önce bu görevden alındığı ve bundan sonra Mehmedoğlu Abdullah'ın müteveli olduğuna dair berât sûreti.

Tarih: 20-30 Receb 1081 (M. 3-13 Aralık 1670).

84/5 Berât

Konu: Kastamonu'daki İsfendiyâr Bey Camii vakfının mütevellisi olan Abdullah bin Mehmed'e, Mehmed adlı şahsın ve diğer bazı kimselerin (*mûcib-i azli yoğiken âherden Mehmed ve ba'zı kimesneler büyüce ve bilâ-sebeb hilâf-ı inhâ ve birer*

tarîkle alub gadr itmekle def' olunub) Abdullah bin Mehmed'in mütevelliliğine engel olmamaları hususunda verilen berât kaydı.

Tarih: 10-20 Safer 1082 (M. 18-28 Haziran 1671).

84/6 Berât

Konu: Cebeci ocağının beşinci bölüğünden olup günlük on akçe ulufeye mutasarrıf olan Bayram Mehmed Bolu'nun emekliye ayrılmak istemesiyle emekli maaşının iki akçesini hazineden sekiz akçesini de Kastamonu'nun tamga vergisinden alması hususunda gönderilen berât sûreti.

Tarih: 7 (silik) 1084 (M. 1674).

85/1 Berât

Konu: Kastamonu'daki Küre-i ma'mûre'nin ma'den-i nühâs nezâretini 1084 Muharrem Ayı'nın ilk gününden Zilhicce Ayı'nın sonuna kadar Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mansur'a? iltizâma verildiğine dair berât sûreti.

Tarih: 23 Zilhicce 1083 (M. 11 Nisan 1673).

85/2 Fermân

Konu: Kastamonu'daki Küre-i nühâs ma'denî mukâtaası emîni olan Mansur'un? arzuhal göndermesi üzerine Küre-i ma'mûre ve Azdavay kadılıklarında bulunan ma'den reâyâsının ma'den hizmeti karşılığında önceden beri tekâlif-i şakkadan muaf oldukları (*Küre-i ma'mûre ve Azdavay kādılıklarında ma'den reâyâsı kadîm-i ma'den hizmeti mukābelesinde tekālîf-i şakkadanbiri olub min-küllî'l-vücûh serbest min-ba'de mîr mîrân âdemleri (silik) ve subâşıları dahl ve taarruz eylemeyeler deyu taaddî veevâmir-i şerîfe virilmişken*) bildirilmişken bunu göz ardı eden mir-mirân, mütesellim ve subaşı olarak adlandırılan ehl-i örf taifesinin zikr olunan kadılıklardan vergi talep etmemesi hususunda gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 10 Rebiülevvel 1082 (M. 17 Temmuz 1671).

85/3 Fermân

Konu: Hacı Hanifi ve Hacı Mustafa adlı kimselerin arzuhal göndermeleri üzerine Sinop kadısının reâyâ fukarâsına zulm ettiği ve haksız yere akçe aldığı ayrıca yine Sinop müftüsünün halka hakaret eylediği yönündeki şikâyeti üzerine Sinop kadısıyla müftüsünün ve onları şikâyet edenlerin kayfiyyet-i hallerinin teftiş ve tefahhusu hususunda Kastamonu kadısı ve müftüsünün olayı Sinop'a gidip araştırması için gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 1-10 Ramazan 1084 (M. 10-19 Aralık 1673).

85/4 Berât

Konu: Harem-i hümâyun hademelerinden Mehmed'in rikâb-ı hümâyuna arzuhal göndermesi üzerine Kastamonu'daki tamga vergisi ve Dede Sultân Zaviyesi ile Sarıkavak ve âdet-i ağnâm vergilerinin tahsilinin 1084 Şevvalinden, Zilhicce Ayı'nın üçüncü gününe kadar zikr olunan şahsa verildiğine dair berât sûreti.

Tarih: 15 Cemaziyelahir (silik).

86/1 Fermân

Konu: Sefer-i hümâyun için asker tayfasının tamamının hiçbir şekilde mazeret göstermeksizin (taht- *kazâñızda sâkin gerek yeñiçeri nâmında olub misâfir-i sefer-i hümâyûnumda serdârlara me'mûr nefer yeñiçeri tâifesiyle kuloğulları ve gerektobcu ve cebeci tâifesi asla bir an adâm tevkif itdirmeyüb evlerinden ihrâc ve siz ki serdârlarsız sefere me'mûr olanlar umûmen yanıñıza cem' ve bayraklarıyla açub bir gün mukaddem gelüb ordu-yu hümâyûnuma mülhak ve alâka olmağa ziyâde takayyüd ve ihtimâm eyleyesiz*) serhat bölgelerinde kışlamak üzere bayrak altında toplanması hususunda Anadolu'nun sol kolunda (Karadeniz ve iç kesimlerin bir kısmı) bulunan bütün kadılar ile mütesellimler, yeñiçeri serdârları, a'yân-ı vilâyet ve diğer iş erlerine gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 20-30 Şaban 1084 (M. 30 Kasım, 9 Aralık 1673).

86/2 Fermân

Konu: Asitâne-i saâdetten Bursa'ya vararınca kadar yol üzerindeki menzil beygiri bulunan yerlere yalnız üç beygir ve üç nefer, bulunmayan yerlerde ise o yerin

halkından bir nefer ve güçlü bir beygir tedârik edilmesi hususunda yol üzerindeki bütün kadılara gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 20-29 Şaban 1084 (M. 30 Kasım, 9 Aralık 1673).

86/3 Fermân

Konu: Sene-i mübârekte (1085) sefere çıkacak olan Donanma-yı hümayun için beş yüz yirmi beş buçuk avarızhânedenher on hâneye bir nefer kürekçi düşmek kaydıyla neferlerin toplanıp nevruzdan bir gün önce tersâne-i âmireye teslim edilmesi (*İnşâallahu te'âlâ iş bu sene-i mübârekde derya yüzüne (silik) hümayûnum kadırgaları için mu'tâd-ı kadim üzre kürekci ihrâcî lâzım ve (silik) beş yüz yigirmi beş buçuk avâriz hânesiniñ biñ seksen beş senesine (silik) on hânesinden bir nefer kürekci ve nevrûzdan (silik) gün mukaddem (silik) âmireme teslim eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur.*) hususunda Kastamonu kadısına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 10 Receb 1084 (M. 21 Ekim 1673).

86/4 Fermân

Konu: Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) arzuhal göndermesi üzerine Cezâyiraklâmına tâbi' sancâklarda zeâmet ve timar gelirlerini 1084 senesi boyunca ve cedîd-i icmâl defteri mûcibince zikr olunan şahsın cem ve tahsil etmesi hususunda Kastamonu kadılarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 10 Rebiülahir (silik)-84 (M. 22 Eylül-73).

86/5 Fermân

Konu: Kastamonu'daki Küre-i nühâs ma'denî mukâtaası emîni olan Mansur'un? arzuhal göndermesi üzerine Küre-i ma'mûre ve Azdavay kadılıklarında bulunan ma'den reâyâsının ma'den hizmeti karşılığında önceden beri tekâlif-i şakkadan muaf oldukları bildirilmişken bunu göz ardı eden mir-mirân, mütesellim ve subaşı olarak adlandırılan ehl-i örf taifesinin zikr olunan kadılıklardan tekâlif ve zahire bahası karşılığı gibi hilâf-ı şer' ve kanuna mugayir vergi talep etmemeleri hususunda zikr olunan kadılıkları gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 8 Cemaziyelevvel 1084 (M. 21 Ağustos 1673).

87/1 Mektup

Konu: Hafız Mustafa'nın subaşı? olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kadısına gönderilen mektup kaydı.

Tarih: 1 Ramazan 1084 (M. 10 Aralık 1673).

87/2 Fermân

Konu: Sefer-i hümayun için dirlik sahibi asker tayfasının tamamının, yeniçeri serdârları tarafından toplanıp Asitâne-i saâdete götürülmeleri (*misâfir yeñiçeri neferâtı ve korucu ve oturak ve tobcu ve cebeci ve acemioğlanı (silik) serdârları cem' idüb bayrakları ile önlerine düşüb Asitâne-i saâdetime getürmeleri*) hususunda Anadolu'nun sol kolunda bulunan Bolu, Tosya ve Ereğli kadıları ile yeniçeri serdârlarına gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 20-30 Şaban 1084 (M. 30 Kasım, 9 Aralık 1673).

87/3 Mektup

Konu: Sefer-i hümayun için dirlik sahibi asker tayfasının tamamının, yeniçeri serdârları tarafından toplanıp Asitâne-i saâdete götürülmeleri ve askerlerin serhat boyları ile diğer hizmetlerde bulunmaları, (*sefer-i hümayûna me'mûr olan neferât odalarına ve serhadlarına me'mûr olanlar serhadlarına gönderilüb ve korucu ve oturak ve Asitânede kalub ve kuloğulları ve acemioğlanı odalarına hizmetde olalar*) ayrıca asker tayfasından sefere gitmeyenlerin teftiş sonunda tespiti halinde katl edilmesi ve ilgililerin ihmali sonunda cezâlandırılacakları (*çavuşlar ta'yîn ve teftiş ve tefahhus olunur tâife-i mezbûreden bir ferd bulunur ise katl olunur ve siziñ dahi ihmâl ve müsâheleñiz sebebiyle eşedd-i âkıbet ile hakkıñızdan gelünür bir vechle cevâba kâdir olamazsınız bilmedik dimeyesiz ki*) hususunda Anadolu'nun sol kolundaki Bolu ve Tosya kadıları ile yeniçeri serdârlarına gönderilen mektup sûreti.

Tarih: 20 Şaban 1084 (M. 30 Kasım 1673).

87/4 Berât

Konu: Mevkûfât, beytü'l-mâl, mâl-i gâib ve diğ er vergiler toplanırken mütesellim Ağa'ya, Ahmed Efendi'nin kâtip vekili olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kadılarına gönderilen berât sûreti.

Tarih: (silik).

87/5 Mektup

Konu: Kastamonu sancağına üç aylığına Harun Ağa'nın subaşı olarak atandığına dair Kastamonu kadısına gönderdiği mektup sûreti.

Tarih: (silik).

88/1 Mektup

Konu: Kastamonu sancağına 1084 senesinin Receb Ayının ilk gününden itibaren üç aylığına Ömer Ağa'nın subaşı olarak görevlendirildiğine dair Kastamonu kaymakamı Süleyman Ağa'nın Kastamonu kadısına gönderdiği mektup sûreti.

Tarih: (silik) (bir önceki belgedeki kayda atfen, *fi't-târîhi el-mezbûr*).

88/2 Berât

Konu: Merhûm Hasan'ın Kastamonu'da inşa ettirdiği cami-i şerîfte Kemal Efendi'nin ruhu için bir cüz tilâvet eden el-Hacc Abdullah'ın kendi rızâsıyla görevinden çekilmesiyle yerine bir akçe yevmiye ile el-Hacc Osman'ın görevlendirilmesine dair berât kaydı.

Tarih: 1-10 Rebiülahir 1084 (M. 16-25 Temmuz 1673).

88/3 Berât

Konu: Bayındır köyündeki cami-i şerîfte bir akçe yevmiye ile imam olan (silik) hiçbir kusuru yokken dışarıdan bazı kimselerin buna engel olduğu ve bu durumun def edilmesi yönünde berât ricâ etmesi üzerine zikr olunan şahsın görevine devâm etmesi hususunda verilen berât sûreti.

Tarih: 1-10 Cemaziyelahir 1083 (M. 24 Eylül, 3 Ekim 1672).

88/4 Fermân

Konu: Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn mevlâna Resul'ün ulemâ dergâha (silik) arzuhal göndermesi üzerine, tasarruf ettikleri Kastamonu'ya bağlı (boşluk) köyündeki topraktan kendilerinden şimdiye kadar tekâlif-i şâkka (Şer'î cevâz bulunmayan ve tekâlif kaidelerine de uymayan vergi.) talep edilmezken aynı köyden bazı kimselerin ehl-i örf taîfesiyle (Mir-mirân, mütesellim ve subaşı gibi yerel idareciler.) 1085 yılında çiftliğini basıp çiftlikteki Mustafa'dan zorla yem, yiyecek ve bir baş öküzü gasp edip zulm ettikleri şikâyetinden hareketle durumun teftiş edilip alınan malların şer'-i şerîfe uygun olarak edâ edilmesi hususunda Kastamonu kadısı ve mütesellimine gönderilen fermân sûreti.

Tarih: 1-10 Zilkade 1083 (M. 18-27 Şubat 1673).

88/5 Temessük

Konu: Arpalık mutasarrıfının 1084 senesinin Ramazan Ayı'nın ilk gününden itibaren bir yıllığına Mehmed Ağa'ya verilip aşar vergisini toplaması hususunda Kastamonu mahkemesine gönderilen temessük sureti.

Tarih: 10-20 Şaban 1084 (M. 20-30 Kasım 1673).

88/6 Rüsûmât-ı çift ve bennâk kaydı

Konu: Kastamonu kazâsındaki Akkaya ve Kuzyaka nâhiyeleri ile Mergüze kazâsına bağlı köylerin rüsûmât-ı çift ve bennâk kaydı.

Tarihsiz.

89/1 Hüccet

Konu: Bakkal, ekmekçi, börekçi, nalbant ve demirci esnâfına verilen narh (Çarşıda, pazarda satılan şeyler için resmî makamlarca gösterilen fiyat.) kaydı.

Tarih: (silik) 2. Günü.

89/2 Hüccet

Konu: Kastamonu'daki vakıf dükkânlarıyla ilgili olarak, hangi sokakta kaç tane vakıf dükkânının olduğu, bu dükkânları hangi esnâfların ne amaçla işlettiği ve işletilen dükkânların yıllık kirâlarının ne kadar olduğu ile ilgili hüccet kaydı.

Ayrıca belgenin devâmında Çatakvirân, Eğerciler, Karaevli, Yörükvirân, Sartı, Seremeddin, Hamid ve Debbâğ İshak köylerinin adları kayıtlıdır.

Tarihsiz.

90/1 Huccet

Konu: Ekmekçi, Kasap ve bakkal esnâfına verilen iki ayrı narh kaydı.

Tarih: 24 Rebiülevvel (silik).

III. BÖLÜM

3. 2 NUMARALI KASTAMONU ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. Kastamonu'da İdari Teşkilatlanma ve İdari Görevliler

Kastamonu kenti ve çevresinin idari teşkilatlanmasına geçmeden önce XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin genel durumuna ve Kastamonu tarihine kısaca değinmek yerinde olacaktır. İlk olarak Osmanlı Devleti XVII. asra gelindiğinde Balkanlar dâhil olmak üzere Polanya'nın güneyinden Kafkasya'ya; Kuzey Afrika ve Habeşistan'dan Mora ve Dalmaçya kıyılarına kadar tüm bu bölgeleri denetim altına almıştı.

XVII. Yüzyılın ikinci yarısında otorite boşluğu ve karışıklık döneminden sonra merkeziyetçi bir yönetim Köprülüler ile yeniden kurulmuş ve Viyana kuşatmasına kadar başarılı bir tablo ortaya çıkmıştır.¹³³ Sulan IV. Mehmet tahta çıktığında (1648-1687) yaşı küçük olmasından dolayı devleti vekâleten annesi Turhan Vâlîde Sultan yönetmiştir. Mali bunalımın düzeltilmesi için ilk iş olarak Tarhuncu Ahmet Paşa vezirliğe getirilmiş ve bir takım yetkilerle donatılmıştı. Tarhuncu, devleti gelir-gider dengesine erdirmek için bir kısım girişimlerde bulunmuş ve yeni vergiler koyarak sert tedbirler almıştır. Rüşvetin ortadan kaldırılması için yoğun çaba sarfeden Tarhuncu Ahmet Paşa bir müddet sonra bazı idarecileri kendisine düşman etmiş ve gelen tepkiler neticesinde görevden alınarak boğdurulmuştur.¹³⁴

Köprülü Mehmet Paşa dönemine (1656-1661) gelinceye kadar Osmanlı Devleti'nde siyasi ve ekonomik sorunlar kökleşmiş özellikle dışarıya karşı başarı elde edebilmek için bu sorunların çözülmesi gerekiyordu. Bir takım şartlar öne sürerek veziriazamlık makamına gelen Köprülü, hazineyi düzenlemek, Venedik donanmasının Çanakkale boğazını zorlaması ve İstanbul'u tehdit eder durumunun engellenmesi, Kadızadeliileri yol açtığı sosyal-dini kargaşanın engellenmesi, isyan halinde olan Celâli paşaların

¹³³ Halil İnalçık, Seçme Eserler VIII, **Devlet-i Aliyye**, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar III, Köprülüler Devri, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2015, önsöz.

¹³⁴ İnalçık, a.g.e., s. 17-20.

meydan okumalarının engellenmesi ve Anadolu’da yeniden merkezi otoritenin tesisisi, diğer taraftan özerk Eflak, Boğdan ve Erdel üzerinde merkezin otoritesinin hissettirilmesi gerekiyordu. Bu sorunları büyük ölçüde çözüme kavuşturan Köprülü, 1661’de vefât edince¹³⁵ yerine Fazıl Ahmet Paşa geçmiş ve ilk iş olarak başarıyla sonuçlanan Erdel seferine çıkmıştır. Devamında Uyvar ve diğer bazı kalelerin tekrar Avusturya’dan alınmasından sonra Avusturya ile (St. Gotthard muharebesi neticesinde) Vasvar Antlaşması (1664) yapılmıştır. Girit’in fethini (1669) izleyen dönemden sonra Lehistan seferine çıkan Fazıl Ahmet Paşa döneminde yine Kamenice ve Podolya alınarak 1672 yılında Bucaş Antlaşması imzalanmıştır.¹³⁶

Bu başarılı süreç Merzifonlu Kara Mustafa Paşa komutasındaki Osmanlı ordusunun İkinci Viyana bozgunuyla kesilmiştir (1683). Kuşatma sonrası tekrar başlayan Osmanlı, Avusturya-Rusya savaşları (1683-1699) sonucunda Osmanlı Devleti Avrupa’da ilk defa büyük çaplı toprak kaybetmiş ve Avusturya ile 1699’da Karlofça, Rusya ile de 1700’de İstanbul Antlaşmaları imzalanmıştır.

İncelenen defterle aynı döneme denk gelen XVII. yüzyılın ikinci yarısı Osmanlı Devleti’nin genel durumuyla ilgili bu bilgiler verildikten sonra Kastamonu tarihi için de şunlar söylenebilir: Kastamonu, Kuzeybatı Anadolu’da, Antik dönemde “Paphlagonia” adıyla anılan bölgede yer almaktadır.¹³⁷ Kastamonu isminin nereden geldiğiyle ilgili pek çok bilgi ve rivayet bulunmakla birlikte “Kastamonu” adının, bölgenin ilk oturanlarından olan Gasgaslar’a ait ve bölgede var olduğunu söylenen “Tumanna” şehrine dayandırılması, daha mantıklı ve inandırıcı gelmektedir. Arap coğrafyacıları eserlerinde şehri Kastamuni, Tamuni olarak adlandırmışlardır. Batılılar ise şehre Constamness, Casstimana ve Kastamboli şeklinde yer vermişler, Osmanlı eserlerinde Kastamoni ismini kullanmışlardır. Eski çağlarda Hititler, Frigler, Kimmerler, Lidyalılar ve Persler gibi değişik güçlerin elinde bulunmuş, M.S 330’lu yıllara kadar Roma İmparatorluğu hâkimiyetinde kalmıştır. Daha sonra Roma

¹³⁵ İncalcık, a.g.e., s. 27.

¹³⁶ İncalcık, a.g.e., s. 83-112.

¹³⁷ Kutgün Eyüpgiller, Mine Topçubaşı, Işıl Polat, “Kastamonu’da 19. Yüzyıl Ticaret Yapıları”, **METUJFA** 2008/2, (25,2) 1-20, s.1.

(Bizans) İmparatorluğu'nun egemenliği altına girmiştir. M.S 626'da ise bir süreliğine Sasaniler'in hâkimiyetine kalmıştır.¹³⁸

Daha sonra Bizans imparatoru Herakleios (640-641) düzenlediği seferlerle Sasanileri Anadolu'dan dolayısıyla Kastamonu'dan çıkarmıştır. Türklerin Kastamonu ve bölgesiyle olan temasları Bizans döneminde başlamış görünse de bu devirlerden daha önceleri çeşitli Türk topluluklarının bu havaliye olan akınları bilinmektedir.¹³⁹ XIII. yüzyıl ortasında Anadolu'da Moğol İstilası yüzünden birçok Türk boyu, Ilgaz Dağları'nın kuzeyine yani Kastamonu'ya sığınmıştır. 1260'lı yıllarda İbn Sa'id bu kenti "Türkmenlerin Başkenti" olarak zikretmiştir. Yine onun kaydına göre bu tarihlerde Moğol zulmünden kaçan 100 bin çadır konar-göçer Türkmen halkı Kastamonu bölgesine sığınmıştır. Bu şekilde 24 Oğuz boyunun neredeyse tamamı Kastamonu bölgesine yerleşmiştir. Çobanoğullarının halefi olan Candaroğulları Beyliği döneminde de Kastamonu'da Türk yerleşmesi devam etmiştir. Uzun yıllar Selçukluların Kuzey Anadolu'daki askeri-siyasi üssü olarak öne çıkan bu şehir, Anadolu'nun büyük vilayetleri arasına girmiştir.¹⁴⁰

El Ömer'inin Rum Diyarındaki Memleketler yazısında yani; Mesalikü'l-Ebsâr'a göre Kastamonu memleketi şöyle ifade edilir: Burası Süleyman Paşa'nın memleketidir. Fakat şimdi oğlu İbrahim Şah babasının sağlığında Sinop sahibi idi. Sonra kendisiyle babası arasında burada bizce zikredilişine lüzum görülmeyen bir takım işler zuhur etti. Neticede Sinop elinde kalmakla beraber babasının mülküne de malik oldu. Sinop'a kendi tarafından bir vali gönderildi. Bu memleket T(D)oğancık İli ile ona komşu olan yerin kuzeyindedir ve Cengiz Hân ailesi İli'ne sınır olan Bolu İli'nin güneyindedir. Burası doğuda bulunan on iki memlekette birincisidir. Sinop'tan denize açılmak isteyenler Suğdak'a gelirler çünkü buraya en yakın bu şehirdir. İlin hükûmet merkezi Kastamonu'dur. Askeri 25.000 atlıdan ibarettir. Atların cinsleri burada kıymetlidir. Burada iyi katırlar, doğanlar, şahinler vardır. Bunların güzellikleri emsalsizdir. Deveye gelince burada deve bulunmaz. Çünkü burası devenin yaşayacağı yer değildir. Buranın dağları sarp kayalık, dik yalçındır. Bu

¹³⁸ Ünal İbret, Duran Aydınöz, Mustafa Uğurlu, "Kastamonu Şehrinde Kültür ve İnanç Turizmi", **Marmara Coğrafya Dergisi**, S. 32, Temmuz 2015, s. 239.

¹³⁹ Cevdet Yakupoğlu, **Kuzeybatı Anadolu'nun Sosyo-Ekonomik Tarihi, (Kastamonu, Sinop, Çankırı, Bolu), XIII-XV yüzyıllar**, Gazi Kitapevi, Ankara 2009, s. 16.

¹⁴⁰ Cevdet Yakupoğlu, "Selçuklu ve Beylikler Dönemi Kastamonu Yer Adları: Meyve İle İlgili Olanlar", **Tarih İncelemeleri Dergisi**, C. XXIII, S. 2, Aralık 2008, s. 159-184.

memleketten Padişahımıza gelen elçilerin ardı arkası kesilmez. Buranın kralı “Melik Nasır ad-Devle” nin himayesi altındadır.¹⁴¹

XIII. yüzyılın başlarında Selçuklu emirlerinden Hüsameddin Çoban tarafından ele geçirilen Kastamonu ve havalisi Selçuklulara bağlı bulunan, Çobanoğulları Beyliğinin hâkimiyeti altında yüz yıl kadar kalmıştır. Çobanoğulları'nın yerini alan Candaroğulları Beyliği, bölgede bulunan merkezleri birer birer ele geçirmiş ve nihayet XIV. yüzyıl başlarında Kastamonu'yu da alan Candaroğulları, I. Süleyman Paşa zamanında burasını beyliğin başkenti yapmıştır. Osmanlıların bu bölgede hâkimiyet kurma mücadeleleri esnasında I. Murad döneminde başlayan Candaroğulları ile münasebetleri pek de dostane olmamış, babası Kötürüm Bayezid'e karşı isyan eden Süleyman I. Murad'ın himâyesine sığınmıştır. Osmanlıların müdahalesi ile beylik, Kastamonu tarafı Süleyman'da Sinop tarafı da Kötürüm Bayezid'de kalmak üzere iki kısma ayrılmıştır (1383). Bir süre sonra I. Murad, Süleyman'ı tutuklatarak Kastamonu'yu ilhak etmiştir.¹⁴²

Son olarak Osmanlı Devleti 1460 yılında Fatih Sultan Mehmet döneminde Kuzey Anadolu harekâtıyla Sinop'la birlikte Kastamonu'yu da ele geçirmiştir. Bu tarihten sonra Osmanlıların bu bölgedeki hâkimiyeti kesinleşmiştir. Candaroğulları Beyliği'ne dair topraklar bu tarihten itibaren Osmanlı Devleti sınırlarına geçmiştir. Kastamonu bu tarihten itibaren ilim ve kültür merkezi olmuş ve birçok bilim adamı yetişmiştir.¹⁴³ Osmanlı Devleti ordusu savaş sırasında bazı askeri ve siyasi sebeplerden dolayı dağılmayarak sınıra uygun yerlerde kışı geçiriyordu. Bunun nedeni kış şartları üç-dört ay civarı sürdüğünden askerin, yerleşim merkezlerinde konaklama ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanması oldukça ciddi bir organizasyondur. Özellikle Osmanlı Devleti 1584 yılındaki Kırım seferinde Kırım'da çıkan karışıklıklar yüzünden Kastamonu'yu kışlak olarak kullanmıştır.¹⁴⁴

¹⁴¹ Yaşar Yücel, *Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar I*, TTK, Ankara 1991, s.196-197.

¹⁴² Ahmet Kankal, *Türkmen'in Kaidesi Kastamonu (XV-XVIII. Yüzyıllar Arası Şehir Hayatı)*, Zafer Matbaası, Ankara 2004, s. 2.

¹⁴³ Nail Küçük, *Kastamonu Gezi Rehberi*, Amaç Matbaası, İstanbul 2014, s. 14.

¹⁴⁴ M. Yaşar Ertaş, “*Osmanlı Seferlerinde Olağandışı Bir Kışlak: Kastamonu*” <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/19/23/114>, s.138-139. (E.T. 15 Ocak 2017)

Osmanlı Devleti'nin yönetim biçimi, eyâlet ve sancak idaresi prensibine dayanmaktaydı. Devletin toprakları eyâletlere, eyâletler de sancaklara bölünmüştü.¹⁴⁵ Osmanlı Devleti'nin idarî ve askerî örgütlenmesinde temel birim ise “sancak” idi.¹⁴⁶ Birkaç sancağın birleşmesinden de “beylerbeylik” ya da “eyâlet” adı verilen birimler meydana gelmekteydi. Sancaklar, kazâlara bölünmüş olup her kazânın başında subaşı ve kadı bulunmaktadır. Kazâ ise çevresindeki kasaba ve köylerin birleşmesinden meydana gelmiş ve günümüzdeki ilçe tabirinin karşılığıdır. Eyâletler ise sancakların birleşmesi sonucunda ortaya çıkmış müteşekkillerdir. Eyâletlerin başındabeylerbeyiler bulunurdu. Bu bağlamda incelenmeye çalışılan Kastamonu sancağı, Kütahya merkezli Anadolu Eyâletine bağlı bir sancaktır.

XVII. yüzyılın sonlarında Kastamonu için idari manada “Livâ-i Kastamonu” , “Kastamonu kazası” ve “Kastamonu sancağı” ifadeleri yer almakta olup liva ve sancak idari statü bakımından aynı anlamı taşır. Yönetim açısından ise alt birimler olarak sicillerdeki belgelerden elde edilen verilere göre Kastamonu’ya bağlı olan kaza, nahiye, divan, köy, mahalle gibi idari teşkilat sınıflarına ayrılmaktadır. İncelenen defterde adı geçen idari birim ve teşkilâtlanma verilmekle birlikte burada devlet adına yürütme yetkisi icra edenler (ehl-i örf) açıklanmaya çalışılmıştır.

Mütesellim: Tanzimat’tan önce vali ve mutasarrıfların uhdelerinde bulunan sancak ve kazaların idaresine memur edilenler hakkında kullanılan bir tabirdir. Bunlara voyvoda da denirdi. II. Mahmud zamanında merkeziyet usulü tesis edilinceye kadar vezirlerle mirmiran gibi mansıp sahiplerinin çoğu sefere gitmedikleri zamanlarda sorumlu oldukları yerleri mütesellimlerle idare ederlerdi. Bunların gelirleri mütesellimler tarafından toplanır ve kendilerine gönderilirdi.¹⁴⁷

Sicilde incelen belgelerde M. 1673-1677 yılları arasında Kastamonu sancağında Mütesellimlik görevini icra eden şu üç kişiyi birçok belgede görmekteyiz. Bunlar:

¹⁴⁵ Yusuf Halaçoğlu, XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, TTK Yayınları, Ankara 1991, s. 73.

¹⁴⁶ Yaşar Yücel, Osmanlı İmparatorluğu’nda Desantralizasyona Dair Genel Gözlemler, Belleten, 38, Ankara 1979, s. 665.

¹⁴⁷ Pakalın, a.g.e., C.I, s. 639.

Mehmed Ağa¹⁴⁸, Ali Ağa¹⁴⁹ ve Süleyman.¹⁵⁰ Diğer taraftan bu kişiler mektup gibi bazı belgelerde Kaymakam¹⁵¹ olarak da geçmektedir.

Kadı: Kelime olarak hükmetmek, hüküm vermek, idare etmek, yargılamak manalarına gelmektedir. Kadı, Osmanlı'da şer'i ve örfi hukukun uygulayıcısı olmasının yanı sıra devlet emirlerini de yerine getiren yönetim ve hukuk adamı kimliğine sahip yetkili kişi idi.¹⁵²

Sicilde, M. 1673-1677 yılları arasında Kastamonu sancağında kadılık görevini icra eden şu kişileri görmekteyiz: Ahmed bin Abdurrahim Efendi¹⁵³, Mustafa Efendi ibn-i İsmail Efendi (Aktaşzade)¹⁵⁴ ve Mehmed.¹⁵⁵ Ayrıca incelenen dönemde/sicilde Kastamonu'ya bağlı bazı kazâ kadılarının isimleri de tespit edilmiştir. Bu kişiler şunlardır: Tosya kadısı Hindullah Efendi¹⁵⁶, Göl kadısı Yusuf Efendi¹⁵⁷, Küre-i Nühas kadısı Ali Efendi¹⁵⁸, Boyabad kadısı Ebu Bekir Efendi¹⁵⁹, Sorgun kadısı Mehmed.¹⁶⁰ Yine belgelerdeki kayıtlardan hareketle bazı yerlerin kadıları da tespit edilmiştir. Şöyle ki: Ankara kadısı Ali Efendi¹⁶¹, Anadolu kazaskerleri Mustafa¹⁶² ve Mehmed Said¹⁶³, Basra kadısı Ali¹⁶⁴, Taraklıborlu kadısı Abdüllaziz¹⁶⁵, İstanbul kadısı Mehmed¹⁶⁶ ve Amasya kadısı Mustafa bin Mehmed.¹⁶⁷

Subaşı: Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarında merkezden tayin edilen subaşılar XVI. yüzyılın sonlarından itibaren beylerbeyi ve sancak beyleri tarafından onlara bağlı bir memur olarak tayin edilmeye başlanmıştır. Subaşının tayinini beylerbeyi veya sancakbeyi bir mektupla kadiya bildirir ve bu durum sicile kaydolunurdu. Subaşının

¹⁴⁸ KŞS., 13/3, 53/3.

¹⁴⁹ KŞS., 32/1, 33/4, 33/5, 33/7, 34/1, 35/4, 36/4, 38/1, 38/4, 40/3, 43/3, 44/5.

¹⁵⁰ KŞS., 88/1. Bu isim Kastamonu kaymakamı olarak sadece bu belgede geçmektedir.

¹⁵¹ KŞS., 24/4, 68/2, 73/1, 73/6, 76/8, 77/2, 82/2, 84/1, 87/1.

¹⁵² Cihan, a.g.e., s. 47.

¹⁵³ KŞS., 2/1, 2/2, 2/6, 2/9, 2/10, 27/2, 53/3, 64/5, 68/1, 68/1, 73/3, 74/1, 76/1, 76/2, 76/3, 76/4, 76/5, 77/3.

¹⁵⁴ KŞS., 52/4, 53/1, 55/5, 65/2, 65/3, 66/1.

¹⁵⁵ KŞS., 77/6.

¹⁵⁶ KŞS., 2/7.

¹⁵⁷ KŞS., 43/4.

¹⁵⁸ KŞS., 62/1.

¹⁵⁹ KŞS., 2/5.

¹⁶⁰ KŞS., 61/3.

¹⁶¹ KŞS., 2/8.

¹⁶² KŞS., 2/2, 2/3, 75/1.

¹⁶³ KŞS., 2/5, 2/6, 2/7, 2/8, 2/9, 2/10, 79/3.

¹⁶⁴ KŞS., 79/3.

¹⁶⁵ KŞS., 79/3.

¹⁶⁶ KŞS., 75/1, 79/1, 81/3.

¹⁶⁷ KŞS., 84/4.

iki görevi vardır: İlk olarak *bad-ı heva* adıyla cürm-i cinayet, niyabet, resm-i arûsâne gibi vergileri (mali görev) toplamaktır. İkinci olarak ise bu mali göreve ilişkin olarak kolluk görevini yerine getirmektir. Bu görev kadıya ait olması gerekirken bilindiği gibi kadı, hükümlerinin ve merkezden gelen emirlerin uygulanmasını sağlamak, suçları önlemek ve suç işleyenleri takip edip yakalamak, koğuşturmak ve kadı'nın suçlu görüp hüküm verdiklerini cezalandırmak gibi vazifeleri vekâleten subaşıya bırakmıştır.¹⁶⁸

İncelenen defterde subaşılardan genellikle üç ayda bir atandığı görülmüş ve subaşılık görevini icra eden şu isimler tespit edilmiştir: Kürt Ahmed Ağa¹⁶⁹, Abdullah Ağa¹⁷⁰, Mehmed Ağa¹⁷¹, Mustafa Ağa¹⁷², Ahmed Ağa¹⁷³, Ömer Ağa¹⁷⁴, Harun Ağa¹⁷⁵. Ayrıca subaşı olarak görevlendirilen şahısların bir kısmının belgedeki isim yerleri boştur.¹⁷⁶ Yine subaşı isminin geçtiği bazı belgelerde mevcuttur.¹⁷⁷

Naib: Kadı, kaza idaresi dâhilindeki küçük yerleşim birimlerinin, yani her nahiye'nin başına bir naib tayin ederdi. Naib, kendi bölgesi dâhilinde kadı'nın icraatlarını yürütür. Kadı, naib tayin ederken genellikle o bölgenin ulemasından olanları tercih eder ki bunlar o bölgenin medreselerinden icazet almış kişilerdir. Bu gibi görevliler bazen kadı'nın maiyetinde ki işlere de tayin edilirlerdi. Naiblerin görevleri, kadı namına onun faaliyetlerini icra etmektir. Davalara bakmak, gerektiğinde keşfe çıkmak, görevlerinin başlıcalarındandır.¹⁷⁸

Tetkik ettiğimiz defterde kadı naibi olarak şu isimler tespit edilmiştir: es-Seyyid Mehmed Efendi¹⁷⁹, Ahmed Efendi¹⁸⁰, Akkaya nahiyesi kadı naibi Mustafa¹⁸¹. Ayrıca herhangi bir olayı tahkikat amacıyla gönderilen keşif heyetinin başında bulunan bazı

¹⁶⁸ Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, s. 49.

¹⁶⁹ KŞS., 60/1.

¹⁷⁰ KŞS., 68/2.

¹⁷¹ KŞS., 73/1.

¹⁷² KŞS., 76/8.

¹⁷³ KŞS., 82/2.

¹⁷⁴ KŞS., 88/1.

¹⁷⁵ KŞS., 87/5.

¹⁷⁶ KŞS., 62/5, 64/4, 66/4.

¹⁷⁷ KŞS., 5/3, 8/1, 66/2, 67/3, 67/4, 85/1, 85/2, 86/1, 86/5.

¹⁷⁸ Ortaylı, a.g.e. s. 44-45.

¹⁷⁹ KŞS., 16/4, 88/2.

¹⁸⁰ KŞS., 45/1.

¹⁸¹ KŞS., 72/4.

isimler de tespit edilmiştir. Bunlar: Receb Efendi¹⁸², Mevlâna İbrahim Efendi¹⁸³, Mevlâna Ahmed Efendi¹⁸⁴, Mevlâna Mustafa Efendi¹⁸⁵, Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi¹⁸⁶, Kâtib-i muhkem Ahmed Efendi¹⁸⁷. Kayıtlara göre keşif heyetlerinin başında sadece kadı naibi bulunmamaktadır. Naiblerin dışında bunlar müderriş, kâtib gibi görevliler de olabiliyor.

Kâtip: Şer'îyye mahkemelerinde mühim bir görev olan kâtipliğe, güvenilir, sağlam, davaları tutanağa geçirmede ve i'lâmları tanzim usulünde (sakk-ı şer'îde) mahir olan şahısların getirilmesi gerekir. Kâtibin en önemli görevi, tarafların iddia ve savunmalarını ve şahitlerin beyânlarını doğru olarak zabta geçirmektir. Mahkeme kâtiplerinin tayininde kadı'nın arzı şarttır.¹⁸⁸

Tetkik edilen defterde Kastamonu mahkemesinde kâtiplik görevini icra eden iki şahsın adı geçmektedir. Bunlar: Ahmed Efendi (Davudoğlu)¹⁸⁹ ve Hafız Ahmed'tir. Ayrıca defterde Divân-ı Hümâyûn kâtiplerinden Ömer'in¹⁹⁰ adı da geçmektedir.

Kassam: Kelime olarak taksim eden, bir işi çokça yapan anlamına gelir. Osmanlı adli teşkilâtında iki tür kassam vardır. Birincisi kazasker kassamları, ikincisi ise şer'î mahkemelerin bulunduğu yerlerde mevcut olan kassamlardır. Kazasker kassamları askeri sınıfın terekelerini mirasçıları arasında taksim eder ve maaş yerine taksim ettikleri terekeden resm-i kısmet adı altında pay alırlardı. Süvari kassamları, kassamların muamelelerini kontrol etmek ve bekaya kalan vergiyi tahsil etmek amacıyla yine kazaskerler tarafından atanırlardı. Eyâlet, sancak ve kazalarda

¹⁸² KŞS., 3/4.

¹⁸³ KŞS., 27/1.

¹⁸⁴ KŞS., 32/1, 50/4, 56/3.

¹⁸⁵ KŞS., 32/2.

¹⁸⁶ KŞS., 32/3.

¹⁸⁷ KŞS., 48/1. Bu şahıs Kastamonu mahkemesi kâtibi Davudoğlu Ahmed'tir. Daha sonra azledilip yerine Hafız Ahmed getirilecektir.

¹⁸⁸ Akgündüz, a.g.e., C.I, s. 75.

¹⁸⁹ KŞS., 24/2, 48/1, 59/4, 68/6. Bu son belge Kastamonu mahkemesinde kâtiplik görevini icra eden Davudoğlu Ahmed'in azledilip yerine Hafız Ahmed'in görevlendirildiğine dair berat kayıdır. (Kastamonu Kazâsı mahkemesinde kâtib olan Davudoğlu Ahmed Efendi kitâbet-i ikâmete kâdir olmayub âcz olmağla def olunub yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Hafız Ahmed her vechle mahal ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek bâbındakâdısı mevlâna Ahmed arz eylemek sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm) Dolayısıyla bundan sonra mahkeme kâtibi Hafız Ahmed'tir.

¹⁹⁰ KŞS., 68/4.

kadılarının yanında bulunan kasamlar ise, askeri sınıftan olmayan vatandaşların miraslarını taksim işiyle vazifeliydiler.¹⁹¹

Defterde kazaskerler tarafından kassam-ı süvâri olarak görevlendirilen şu isimler tespit edilmiştir: Boyabad kadısı Mevlâna Ebu Bekir Efendi¹⁹², Tosya kadısı Mevlâna Hindullah Efendi¹⁹³, Ankara kadısı Mevlâna Ali Efendi¹⁹⁴, Kastamonu kadısı Mevlâna Ahmed Efendi¹⁹⁵, Hüseyin Efendi¹⁹⁶, Fahrü'l-müderresinü'l-kirâm Mevlâna Mustafa Efendi kamyab.¹⁹⁷

Şehir Kethüdâsı: Tanzimat'tan evvel kadıya karşı sorumlu olan şehir ve şehir halkının çeşitli hizmetlerini gören görevlilerdir. Belgelere göre Kastamonu'da şehir kethüdâlığı vazifesini icra edenlerin Hafız Mehmed¹⁹⁸ ve Muharrem Beşe¹⁹⁹ olduğunu görmekteyiz.

Kethüdâ Yeri: Yeniçeri ocağı subaylarından birine verilen isimdir.²⁰⁰ Taşradaki görevi ise kapıkulu süvârilerinin amiri ve komutanı durumunda olan askeri yetkili. Belgelerdeki kayıtlara göre Kastamonu'da Kethüdâ Yeri görevini icra edenlerin Mustafa²⁰¹ ve Ahmed Ali Abdullah²⁰² olduğunu görmekteyiz.

Dizdâr: Kale muhafızları hakkında kullanılan bir tabirdir. Osmanlı tarihinde daha ziyade kale ağası olarak bilinen dizdar önemli memuriyetlerdendi. Kalenin bütün sorumluluğu kendisinde olan dizdara hüküm gönderilir ve doğrudan doğruya emir tebliğ olunurdu.²⁰³ Belgelerden hareketle Kastamonu Kalesi'nde dizdarlık görevini ifa eden şahsın Hacı Musa²⁰⁴ olduğu görmekteyiz.

¹⁹¹ Ahmed Akgündüz, a.g.e., s. 75.

¹⁹² KŞS., 2/5.

¹⁹³ KŞS., 2/7.

¹⁹⁴ KŞS., 2/8.

¹⁹⁵ KŞS., 2/6. Bu belgede hem kadılığın hem de kassamlığın aynı şahsa verildiğini görüyoruz.

¹⁹⁶ KŞS., 52/4. Yine bu kayıta kassam-ı süvâri görevinin Hüseyin Efendi tarafından Kastamonu kadısı Mustafa Efendi ibn-i İsmail Efendi'ye mansûb edildiğini görmekteyiz.

¹⁹⁷ KŞS., 2/3.

¹⁹⁸ KŞS., 4/3, 6/4, 38/3, 59/4.

¹⁹⁹ KŞS., 31/1.

²⁰⁰ Pakalın, a.g.e., C. III, s. 252.

²⁰¹ KŞS., 53/3, 58/3, 65/4, 82/1.

²⁰² KŞS., 35/3, 73/2.

²⁰³ Pakalın, a.g.e., C.I, s. 469.

²⁰⁴ KŞS., 33/4, 33/5, 69/2. 33/4 Numaralı belgeye göre Kastamonu Kalesi muhafızlarının kale dizdarı Hacı Musa'dan memnun olmadıkları anlaşılmaktadır. Bkz., transkripsiyon ve belge özeti 33/4.

Mübâşir: Tanzimat’tan evvel devlet tarafından gördürülmesi gereken bir işin yapılmasına memur edilenler hakkında kullanılan bir terimdir. Hukuki manada ise mahkemelerde celb ve tebliğ işlerini yerine getiren memurdur. Mübaşirler ayrıca mahkemenin idare ve inzibat işlerini de yaparlardı.²⁰⁵ Belgelerdeki verilere göre Kastamonu mütesellimleri tarafından genellikle keşif yapmak, davalıyı mahkemeye getirmek ve çeşitli vergilerin tahsilinde mübâşir tayin edildiğini görmekteyiz. Bu görevliler birçok belgede geçmekte olup bazıları şunlardır: Ayvaz Ağa²⁰⁶, Mehmed Ağa (Yazıcı)²⁰⁷, Hasan Ağa²⁰⁸, El-Hacc Muharrem Ağa bin Yahya²⁰⁹, Mürteza Çavuş²¹⁰, İbrahim Ağa²¹¹, Saraç Ahmed²¹², Mustafa Ağa ibn-i Ahmed²¹³ ve Mehmed Bey bin Hasan²¹⁴.

Diğer taraftan belgelerde, bizzat merkez tarafından çeşitli vergilerin tahsili ve bazı olayların teftişi için görevlendirilen mübâşirlere de rastlanmıştır. Fakat bu mübâşirlerin isimleri yazılı olmayıp (Genelde isim yerleri boştur.) bir heyetle geldikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca mübâşirlerin maişetleri (*harc-ı rah*) için halktan vergi tahsil ettikleri ve bunların tevzi defterlerine kaydedildiği de anlaşılmaktadır.

Muhzır: Davacılarla davalıları mahkemeye çağıran memur olup şer’iyye mahkemelerinde kullanılan bu tabire karşılık olarak hukuk ve ceza mahkemelerinde “Mübâşir” terimi kullanılmıştır. Kazasker mahkemeleri gibi muhızır sayısı çok olan yerlerde başlarında “Muhızır başılar” bulunurdu.²¹⁵ Defterdeki belgelerden hareketle Kastamonu mahkemesinde muhızırlık görevini icra eden şu isimler tespit edilmiştir: Receb²¹⁶, Şaban²¹⁷, el-Hacc Mehmed²¹⁸, İsmail²¹⁹, Mehmed bin Ali²²⁰, Abdullah²²¹.

²⁰⁵ Pakalın, a.g.e., C. II, s. 592.

²⁰⁶ KŞS., 3/4.

²⁰⁷ KŞS., 13/1, 13/4, 32/1.

²⁰⁸ KŞS., 40/3.

²⁰⁹ KŞS., 44/5, 45/1, 45/2, 45/3.

²¹⁰ KŞS., 48/1.

²¹¹ KŞS., 50/1.

²¹² KŞS., 52/1.

²¹³ KŞS., 53/4.

²¹⁴ KŞS., 56/3.

²¹⁵ Pakalın, a.g.e., C.II, s. 572.

²¹⁶ KŞS., 5/3, 7/1, 7/2, 11/1, 20/1, 20/3, 21/1, 23/1, 23/2, 23/5, 24/4, 34/5, 39/4, 40/2, 41/3, 41/6, 42/1, 43/1, 44/5, 45/5, 47/4, 48/4, 50/5, 54/2, 56/5, 61/6.

²¹⁷ KŞS., 6/1, 51/2.

²¹⁸ KŞS., 21/2, 23/2.

²¹⁹ KŞS., 23/3, 34/4, 38/2, 38/2, 56/1, 56/5.

²²⁰ KŞS., 35/4, 41/4, 41/6.

²²¹ KŞS., 36/5, 38/5, 39/5, 41/4, 48/4.

Adı geçen muhızrların muhızrbaşıları Receb'tir. Ayrıca Akkaya nahiyesine Mustafa'nın²²² muhızr olarak atandığını da görmekteyiz.

3.1.1. Kastamonu'ya Bağlı İdari Birimler

2 Numaralı (M. 1673-1677) Kastamonu Şer'iyye Sicilindeki belgelerden elde edilen verilere göre Kastamonu'ya bağlı olan kazâ, nahiye, divan/köy ve mahalle isimleri aşağıda verilmiştir.

3.1.1.1. Kazâlar

Defterde adı geçen Kastamonu'ya bağlı 35²²³ kaza ismi tespit edilmiştir. Bu kazâ isimleri şunlardır:

- Akkaya	- Durağan	- Nefs-i Sâhil
- Akyörük	- Eflani	- Saray
- Araç	- Gerze	- Sırt
- Ayandon	- Ginolu	- Sinop
- Azdavay	- Göl	- Akyaka ²²⁴
- Bolu ²²⁵	- Gökçeada	- Sorgun
- Boyabat	- Güney	- Taşköprü
- Boyalı	- Hoşalay	- Yörükân-ı Araç
- Cide	- İnebolu	- Zari
- Çanlı	- İstefan (Sahip)	
- Çiğlene	- Küre-i Hadid	
- Daday	- Küre-i Nühas	
- Devrekâni	- Mergüze	

Defterde, Kastamonu'ya bağlı olmayıp adı geçen diğer kazalar ise Karacaviran (Çankırı)²²⁶, Çerkeş (Çankırı'ya bağlı ilçe)²²⁷ ve Milan (Çankırı Bayramören ve Atkaracalar)'dır.²²⁸

²²² KŞS., 72/4.

²²³ KŞS., 65/1, 78/1, 78/3, 82/3, 82/4, 83/4.

²²⁴ KŞS., 78/1. Kaza olarak geçse de aslında nâhiyedir.

²²⁵ KŞS., 5/1.

²²⁶ KŞS., 35/4.

²²⁷ KŞS., 43/1.

Adı geçen kaza isimlerinden bir kısmının ismi değişmekle birlikte bir kısmının da aynı isimlerle günümüzde var olduğu bilinmektedir. Bunlardan; Bolu ayrı bir il olup Araç, Azdavay, Cide, Daday, İnebolu, Küre, Mergüze (İhsangazi), Taşköprü, Zari (Pınarbaşı), günümüzde Kastamonu'ya bağlı ilçelerdir. Yine Akkaya, Çiğlene (Daday'a bağlı Çavuşlu Çiğlene köyü) Göl, Gökçeada (Hanönü ilçesine bağlı), Güney (Küre'ye bağlı), Sorkun (Daday'a bağlı) Kastamonu ve ilçelerine bağlı köy isimleri olarak günümüzde varlığını korumaktadır. Zikredilen isimler arasında Sinop bugün il ismi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Akyörük, İstefan Sinop'a bağlı köy ismi olarak; Ayandon (Ayancık), Gerze, Durağan Sinop'a bağlı ilçe ismi olarak günümüzde varlığını korumaktadır.²²⁹

Diğer taraftan belgelerden hareketle Kastamonu'ya bağlı bazı kazalara ait köy isimleri de tespit edilmiştir. Kazalar ve köyler belgelerde yan yana yazılmış olup isimleri şunlardır:

(silik) kazası: ²³⁰ Virancık, Sarı Ömer, Şeker köyü, Göl, Aslanlar, Karabulut, Kuyucak, Ahmed Bey, Başköy, Kuru Saray, Küçüksu, Meran?, Adacık, Kavalca, Gulam, Derehacılar, Hocaköy.

Mergüze kazası: ²³¹ Budaklar, Afşar²³², Tutaş, Tutaş kavağı, Akça kilise, Karacaviran, Geymene²³³, Ömersini²³⁴.

Göl kazası: Kuru Saray²³⁵, Kavalca²³⁶, Kuru²³⁷, Şeker²³⁸, Gençli²³⁹, Karabulut²⁴⁰, Sadeddin²⁴¹, Hemvan?²⁴², Hocaköy²⁴³

Devrekânî kazası: Bozkoca, Bozarmut²⁴⁴, Depe, Akçapınar, Boyundurcak²⁴⁵, Elmalu²⁴⁶.

²²⁸ KŞS., 5/1.

²²⁹ **Köylerimiz**, Başbakanlık Basımevi Devlet Su İşleri, Ankara 1968, s. 23-482.

²³⁰ KŞS., 88/6. Belgenin kaza kısmından önceki yazısı siliktir.

²³¹ KŞS., 88/6.

²³² KŞS., 24/6.

²³³ KŞS., 47/4.

²³⁴ KŞS., 48/6. Bu köy günümüzde Araç ilçesine bağlanmıştır.

²³⁵ KŞS., 12/4.

²³⁶ KŞS., 14/5.

²³⁷ KŞS., 17/1.

²³⁸ KŞS., 27/3.

²³⁹ KŞS., 40/3.

²⁴⁰ KŞS., 56/2, 74/6.

²⁴¹ KŞS., 74/6.

²⁴² KŞS., 74/6.

²⁴³ KŞS., 17/1.

Taşköprü kazası: Akçakavak, Boyundurcak ²⁴⁷, Abdal Hasan ²⁴⁸, Bekir Bey ²⁴⁹, Beysi/VeysiBey?²⁵⁰, Samanlıviran-Derecik-Ramazan-Derivirân?²⁵¹.

Sorgun kazası: Dereköy²⁵², Darbhanecik?²⁵³, Kanuncu?²⁵⁴, Karamık²⁵⁵, Kızılsaray²⁵⁶, Erikbeli²⁵⁷, Çetirkviran.²⁵⁸

Araç kazası: Uğurlu²⁵⁹, Çukurpelid.²⁶⁰

Yörükân-ı Araç: Toprak, Mugamlar, Köşeler, Saltuklu, Uyaçlı ²⁶¹, Kayabaşı, Kızılviran, İhsanlu, Karagözlü, Oruçlar-Çal.²⁶²

Daday kazası: Karaköy²⁶³, Özbabalı²⁶⁴, Görük²⁶⁵, Başyalak²⁶⁶, Çiğil²⁶⁷

Küre kazası: Nilem²⁶⁸, Virancık²⁶⁹, Yağtaşı²⁷⁰, Çiğileriği²⁷¹, Kızılviran, Harmancık, Dereköy, Değmele/Dikmele? Karabüzü, Vareze?, Buğsub, Güzene ²⁷², Tutula/Dudula? Küpelik²⁷³.

Çiğlene kazası: İncügez²⁷⁴, Karagözü.²⁷⁵

Güney kazası: Uzunkavak²⁷⁶, Çayköy²⁷⁷, Bükmüş.²⁷⁸

²⁴⁴ Bozarmut adında İhsangazi ve Taşköprü’de birer tane köy bulunmaktadır.

²⁴⁵ KŞS., 17/3. Boyundurcak adında bir köy de Taşköprü’de bulunmaktadır.

²⁴⁶ KŞS., 69/5.

²⁴⁷ KŞS., 6/4, 48/2, 57/1, 58/2.

²⁴⁸ KŞS., 38/4.

²⁴⁹ KŞS., 44/5.

²⁵⁰ KŞS., 58/5.

²⁵¹ KŞS., 74/6.

²⁵² KŞS., 4/4, 6/1.

²⁵³ KŞS., 8/1.

²⁵⁴ KŞS., 8/3.

²⁵⁵ KŞS., 28/3.

²⁵⁶ KŞS., 35/3.

²⁵⁷ KŞS., 28/3.

²⁵⁸ KŞS., 54/2.

²⁵⁹ KŞS., 3/2.

²⁶⁰ KŞS., 40/1.

²⁶¹ Bu köy günümüzde Uçlu adını alarak Araç ilçesine bağlanmıştır.

²⁶² KŞS., 54/1, 55/1.

²⁶³ KŞS., 4/4.

²⁶⁴ KŞS., 9/4.

²⁶⁵ KŞS., 37/1, 38/1.

²⁶⁶ KŞS., 50/3.

²⁶⁷ KŞS., 6/1.

²⁶⁸ KŞS., 25/1.

²⁶⁹ KŞS., 1/1, 29/2.

²⁷⁰ KŞS., 29/2.

²⁷¹ KŞS., 41/3.

²⁷² Bu köy günümüzde Güzalan adını alarak Doğanyurt ilçesine bağlanmıştır.

²⁷³ KŞS., 53/1.

²⁷⁴ KŞS., 45/2. İncügez adında Daday, Devrekâni ve İhsangazi’de birer tane köy bulunmaktadır

²⁷⁵ KŞS., 47/1.

Bolu kazası: Tavşanlı²⁷⁹

3.1.1.2. *Nâhiyeler ve bağlı köyler*

İncelenen defterde Akkaya, Kuzyaka, Karasu²⁸⁰, Sinop²⁸¹ ve Orta²⁸² olmak üzere beş nâhiye ismi tespit edilmiştir. Akkaya ve Kuzyaka nâhiyeleri günümüzde Kastamonu'ya bağlı köy durumundadırlar.

3.1.1.2.1. *Akkaya nâhiyesine bağlı köyler*

Sicilde Akkaya²⁸³ nâhiyesine bağlı 40 köy tespit edilmiştir. Bu köyler şunlardır:

- Akçataş	- Dana Söküsü	- Kayalar
- Akdoğan	- Darı Bükü	- Karandu
- Alınvirân	- Eğerciler	- Kızıl Kilise
- Alpagut	- Elma Yakası	- Kızıoğlu
- Ata Bey Kavağı	- Elyâkut	- Kocataş
- Başvirân	- Evciler	- Küblü-özü
- Boğaz	- Eyceoğlu	- Kuyucak
- Bozoğlak	- Eytacı	- Kabalar
- Bük	- Fadıra	- Sapaca
- Bürme	- Gelinvirân	- Havlu
- Bürnük	- Geyikli	- Yörükvirân
- Çavundur	- Halaçlı	- Devend Kavağı
- Çibân ²⁸⁴	- Has	- Kuşkara
- Çukurvirân		

Belirtilen köylerden Akçataş köyü merkez ve Taşköprü'ye bağlı olmak üzere iki tane, Sapaca merkez ve Tosya'ya bağlı olmak üzere iki tane, Akdoğan (Devrekâni), Alınviran köyü Alınören ismi ile Küre'ye bağlı, Alpagut (Merkez), Bük Taşköprü'ye

²⁷⁶ KŞS., 41/4.

²⁷⁷ KŞS., 42/2.

²⁷⁸ KŞS., 7/3.

²⁷⁹ KŞS., 5/1.

²⁸⁰ KŞS., 62/2. Bu nâhiye belgelerinde bazen köy olarak da geçmektedir.

²⁸¹ KŞS., 13/2, 19/1.

²⁸² KŞS., 69/3.

²⁸³ KŞS., 13/1, 71/3, 78/2, 81/1, 83/5, 88/6.

²⁸⁴ Bu köy 81/4 nolu belgede Kuzyaka hâhiyesine bağlı görünmektedir.

bağlı, Bürme (Merkez), Çavundur (Merkez), Elyakut (Merkez), Geyikli (Merkez), Halaçlı (Merkez), köyleri ise Kastamonu'ya bağlıdır.²⁸⁵

3.1.1.2.2. *Kuzyaka nâhiyesine bağlı köyler*

Defterde Kuzyaka²⁸⁶ nâhiyesine bağlı 39 köy tespit edilmiştir. Bu köyler şunlardır:

- Ahlat	- Debbâğ İshak	- Mutrub
- Alpaslan	- Depe	- Püre
- Alpı	- Evirialan	- Sahip
- Ballık	- Gödel	- Saraycık
- Başmakçı	- Gömmece	- Seremettin
- Bayındır	- Hamid	- Sartı
- Baylar	- İsmaili	- Türbe-i Âdil Bey
- Bulacık	- Karaçomak	- Türkeli
- Bürmece	- Karaevli	- Üyük-i Âlâ
- Corumlu	- Karakuz	- Üyük-i Esfel
- Çatakvirân	- Kâmillü*	- Zımmiyân-ı Karasu
- Çetikvirân	- Kızılcavirân	- Boyundurcak*
- Üyük*	- Kızılsaray	- Yıva

Yukarıda adı geçen köylerden Ahlat, Alpaslan, Alpı, Ballık, Bayındır, Bulacık, Corumlu, Gödel, Gömmece, İsmaili, Karakuz, Kırıyık, Saraycık, Seremeddin, merkeze bağlı köylerken; Kızılsaray (Araç), Kızılcaviran, Kızılcaören adı ile Taşköprü'ye bağlı, Hamid, Hamit adı ile İnebolu'ya bağlı, köylerdir. Bu köyler günümüzde de isimlerini korumaktadırlar. Türkeli ise yine günümüzde Sinop'a bağlı bir ilçe durumundadır.²⁸⁷

3.1.1.2.3. *Karasu nâhiyesine bağlı köyler*

Karasu nâhiyesine ait sadece Mutrupviranı köyü tespit edilmiştir.²⁸⁸

²⁸⁵ **Köylerimiz**, s. 20-263.

²⁸⁶ **KŞS.**, 13/1, 71/3, 78/2, 81/4, 88/6. Yıldızla işaretli olan köyler de Kuzyaka nahiyesine bağlı görünmektedir.

²⁸⁷ **Köylerimiz**, s. 18-260.

²⁸⁸ **KŞS.**, 62/2.

3.1.1.2.4. *Sinop nâhiyesine bağlı köyler*

Sinop nâhiyesine ait şu köyler tespit edilmiştir: Mahmudoğlu, Saray, Tatlıcık.²⁸⁹

3.1.1.2.5. *Orta nâhiyesine bağlı köyler*

Orta nâhiyesine ait sadece Tatarlı köyü tespit edilmiştir.²⁹⁰

3.1.1.3. *Divânlar*

Aşağıdaki divanların isimleri bazen köy ismi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Belgelerden 10 tane divan ismi tespit edilmiştir. Bu isimler şunlardır:

- Akçakavak²⁹¹
- Eğerciler²⁹²
- Gömmece, İsmailler, Türkeli, Sapaca²⁹³
- Karandu²⁹⁴
- Saraycık²⁹⁵
- Seremeddin²⁹⁶
- Yörükviran²⁹⁷

Bu divanlar günümüzde köy olarak varlığını sürdürmektedir.

Ayrıca Seremeddin divanına bağlı Edeler köyü, Karandu divanına bağlı Şeyhköy ve Saraycık divanına bağlı Hacı Fakılar köy isimleri de tespit edilmiştir.

3.1.1.4. *Diğer köyler*

²⁸⁹ KŞS., 13/2.

²⁹⁰ KŞS., 69/3.

²⁹¹ KŞS., 58/2.

²⁹² KŞS., 37/2.

²⁹³ KŞS., 32/2.

²⁹⁴ KŞS., 7/1.

²⁹⁵ KŞS., 33/3.

²⁹⁶ KŞS., 1/1.

²⁹⁷ KŞS., 25/1.

Belgelerdeki verilerden hareketle aşağıdaki köylerin bir kısmı bazen tek başına bazen de bir divan ismi olarak karşımıza çıkmıştır. Bu köylerin sayısı 31 olup isimleri şunlardır:

- Akdoğan ²⁹⁸	- Depe ²⁹⁹	- Oğul ³⁰⁰
- Araplı ³⁰¹	- Elyakut ³⁰²	- Sahip ³⁰³
- Batak ³⁰⁴	- Kandilli ³⁰⁵	- Seremeddin ³⁰⁶
- Bayındır ³⁰⁷	- Kapucuk ³⁰⁸	- Tatarlı ³⁰⁹
- Beysarayı ³¹⁰	- Karaevli ³¹¹	- Taylı? ³¹²
- Boğaz ³¹³	- Karakuz ³¹⁴	- Uğurlu ³¹⁵
- Bürme ³¹⁶	- Kavacık ³¹⁷	- Üyük-i Esfel ³¹⁸
- Bürmece ³¹⁹	- Kızılcı ³²⁰	
- Cenk ³²¹	- Kızılcaviran ³²²	
- Çetikvirân ³²³	- Kuşkara ³²⁴	
- Çiğileriği ³²⁵	- Kuyucak ³²⁶	
- Çukurviran ³²⁷	- Mutrup ³²⁸	

²⁹⁸ KŞS., 16/4, 25/4, 71/3, 76/2, 76/4, 77/5, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

²⁹⁹ KŞS., 13/1, 17/3, 25/4, 34/6, 58/6, 71/3, 77/5, 78/2, 81/4, 83/5.

³⁰⁰ KŞS., 31/1.

³⁰¹ KŞS., 25/4, 55/4.

³⁰² KŞS., 29/4, 36/5, 44/4.

³⁰³ KŞS., 13/1, 71/3, 74/6, 78/3, 81/4, 83/4, 83/5.

³⁰⁴ KŞS., 57/2.

³⁰⁵ KŞS., 25/4.

³⁰⁶ KŞS., 13/1, 21/1, 27/7, 69/2, 69/4, 71/3, 74/6, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6, 89/2.

³⁰⁷ KŞS., 13/1, 25/4, 55/4, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

³⁰⁸ KŞS., 16/4.

³⁰⁹ KŞS., 58/2, 69/3.

³¹⁰ KŞS., 65/3.

³¹¹ KŞS., 25/4, 31/3, 31/4, 55/4, 78/2, 81/4, 88/6, 89/2.

³¹² KŞS., 25/4.

³¹³ KŞS., 11/5, 13/1, 25/4, 48/1, 50/5, 51/5, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5.

³¹⁴ KŞS., 13/1, 25/4, 55/4, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5.

³¹⁵ KŞS., 3/2.

³¹⁶ KŞS., 13/1, 49/3, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

³¹⁷ KŞS., 57/4, 61/3, 69/2, 74/6.

³¹⁸ KŞS., 9/2, 13/1, 16/1, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5.

³¹⁹ KŞS., 49/3, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

³²⁰ KŞS., 16/1.

³²¹ KŞS., 25/4.

³²² KŞS., 12/3, 13/1, 40/4, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5.

³²³ KŞS., 13/1, 25/4, 38/6, 54/2, 55/4, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

³²⁴ KŞS., 7/3, 13/1, 50/5, 51/5, 61/1, 71/3, 72/2, 78/2, 81/4, 83/2, 83/5.

³²⁵ KŞS., 41/3.

³²⁶ KŞS., 13/1, 46/2, 71/3, 77/5, 78/2, 81/4, 88/6.

³²⁷ KŞS., 5/3, 13/1, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

³²⁸ KŞS., 4/2, 13/1, 51/4, 71/3, 78/2, 81/4, 83/5, 88/6.

3.1.1.5. Mahalleler

Tetkik edilen defterde 43 adet mahalle³²⁹ ismi tespit edilmiş olup ismi değişen mahallelerin bugünkü adları veya hangi mahalleye dâhil oldukları tespit edilebildiği kadarıyla parantez içerisinde belirtilmiştir.³³⁰

- Abdülcebbâr (Kırk Çeşme Mahallesi'ne katılmıştır)
- Akmescid
- Aktekye (Aktekke)
- Alacamescid (Akmescid Mahallesi'ne katılmıştır)
- Alpaslan (Hisarardı ve Ata Bey Mahallelerine katılmıştır)
- Ârız (Yavuz Sultan Mahallesi'ne katılmıştır)
- Ata Bey Gâzi
- Bedir Gâzi (Akmescid Mahallesi'ne katılmıştır)
- Beyçe'lebi
- Cebrail
- Cemal Ağa (Hisarardı Mahallesi'ne katılmıştır)
- Çevkani (Honsalar ve Akmescid Mahallelerine katılmıştır)
- Deveciler
- Frenkşah (Beyçe'lebi Mahallesi'ne katılmıştır)
- Gökdere (Honsalar Mahallesi'ne katılmıştır)
- Hacı Dursun (Hepkebirler Mahallesi'ne katılmıştır)
- Hacı Hamza (Hisarardı Mahallesi'ne katılmıştır)
- Halife
- Hamza Ağa
- Honsalar
- Hüseyin Çelebi (İsfendiyar Bey Mahallesi'ne katılmıştır)
- İbn-i neccâr ve Türbe (Yavuz Sultan Mahallesi'ne katılmıştır)
- İbn-i Sâdi (Akmescid Mahallesi'ne katılmıştır)
- İbn-i Süle (Hepkebirler Mahallesi'ne katılmıştır)
- İsfendiyar Bey
- İsmail Bey

³²⁹ KŞS., 71/3, 78/2, 81/4, 83/5.

³³⁰ Han, a.g.t., s. 363-364.

- Kanara
- Kebkebirler (Hepkebirler)
- Kırkçeşme
- Kubbeli Mescid
- Kübcügez
- Medrese-i Atabey
- Musa Fakih (Hisarardı Mahallesine katılmıştır)
- Muzafferredin
- Püre (Honsalar Mahallesine katılmıştır)
- Saraçlar
- Diğer Saraçlar
- Seydiler (Honsalar ve Akmesicid Mahallelerine katılmıştır)
- Sofular
- Sûfiler (Yavuz Sultan Mahallesine katılmıştır)
- Şâdi Bey (Atabeygâzi Mahallesine katılmıştır)
- Tahir Fakih (Hepkebirler Mahallesinde (Kâbe mescidi civarı) Şamlıoğlu çıkmazı civarı)
- Zimmiyân-ı Balât
- Zimmiyân-ı Karasu

Diğer taraftan belgelerdeki verilere göre Kastamonu'daki bazı sokak isimleri de tespit edilmiş olup bu sokaklar şunlardır:

- Arpacılar Sokağı³³¹
- Babuççular Sokağı³³²
- Bakkallar Sokağı³³³
- Çizmeciler Sokağı³³⁴
- Haddâdlar Sokağı³³⁵
- Haffâflar Sokağı³³⁶
- Kalaycılar Sokağı³³⁷

³³¹ KŞS., 12/2.

³³² KŞS., 22/2.

³³³ KŞS., 89/2.

³³⁴ KŞS., 32/3.

³³⁵ KŞS., 9/1.

³³⁶ KŞS., 79/2.

- Kazgancılar Sokağı³³⁸

3.2. Sosyal Yapı

İnsanın sosyal bir varlık olarak, maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamak için toplum içinde yaşaması şarttır. Toplumu oluşturan en temel unsur ise “aile” dir. Aile aslında her millette farklı şekillerde telâkki edilir ama bu kurumda değişmeyen tek şey anne, baba ve çocuklardır. Türk-İslâm çerçevesinde baktığımızda Osmanlı Devleti’nde aile ve kadın hukukunu genelde İslâmi kurallar belirlemiştir. Ancak; özel olarak baktığımızda bölge halkının Türk ve Orta Asya kökenli olması, İslâmiyet öncesi birtakım değerlerin de aile hayatına intikal ettiğini göstermektedir. Her şeye rağmen Osmanlı Devleti’nde her alanda olduğu gibi aile hukuku alanında da İslâmi hukuk geçerli olmuştur.

Burada şunu hatırlatmakta fayda vardır: Osmanlı toplumunda, düşünülenin aksine çok eşliliğin yaygın olmadığını, toplumun çok büyük bir kısmında tek eşliliğin geçerli olduğu söylenebilir.³³⁹

Kastamonu halkının aile yapısı, belgelerden hareketle birkaç örnek verilmek suretiyle belirtilmeye çalışılacaktır. M. 1673-1677 yıllarına tekabül eden 2 Numaralı Kastamonu Şer’iyye Sicili defterinde aile hayatı ile ilgili, nâmzedlik, boşanma, nafaka, vesâyet (vasî), verâset ve mehirle ilgili kayıtlara rastlanmıştır. İslâm aile hukukunda iki tür mehir terimi vardır.

Mihr-i Müeccel: Boşanma veya ölüm halinde, kız tarafına verilmesi nikâhta kararlaştırılmış olan bedel.

Mihr-i Muaccel: Nikâhta kız tarafına verilen ağırlık, para, başlık; kalın.

Belgelerdeki verilerden hareketle aile hayatı ile ilgili çeşitli başlıklar altında aşağıdaki örnekler verilebilir.

Nâmzedlik:

³³⁷ KŞS., 23/1.

³³⁸ KŞS., 30/3.

³³⁹ Kavaklı Kundakçı, a.g.e., s. 286.

Osmanlı toplumunda evlilik, genel olarak aileler arasında yapılan ve adına “*nâmzedlik*” denilen söz kesme uygulaması ile başlardı. Sicillerdeki tespitlere göre Kastamonu halkı arasında da bu uygulamanın yaygın olduğu görülmektedir. Fakat bu uygulamanın nikâh sözleşmesi gibi mahkemede kayda geçirilme işlemine çok da gerek duyulmadığı anlaşılmaktadır. Aşağıda nâmzedlikle ilgili vereceğimiz örneklerin tamamı bu bilgiyi doğrulamaktadır. Konuyla ilgili daha çok dava kayıtları vardır ve bu davalarında taraflar arasında süreç içerisinde yaşanan anlaşmazlıklardan kaynaklandığı görülmektedir. Bu konuda yaşanan anlaşmazlıklar, kızın nâmzedlikten vazgeçmesi, eş olarak nâmzedlisini istememesi veya velilerden birinin vazgeçmesi gibi konularda mahkemeye yansımakta ve nâmzedlik söz atma olayı ile son bulmaktadır.³⁴⁰ Konuyla ilgili olarak Kastamonu için şu örnekler verilebiliriz: Halaçlar köyünden Mehmed ibn-i el-Hacc Mehmed, aynı köyden Ahmed ibn-i Mehmed’in kızı Ayşe Hatun’u oğlu Süleyman’la nişanladığını, bunun karşılığı bazı eşya verdiğini fakat Süleyman’ın başka diyâra gittiğini ve ne zaman geleceğini bilmediği için verdiği eşyaları geri almak istemiş fakat aralarında anlaşmazlık olunca ahaliden bazı kimseler araya girmiş ve eşyaların karşılığı on gurus üzerine sulh olmuşlardır.³⁴¹ Diğer örnekte ise, Hamza Ağa Mahallesinden Hıdır bin Mahmud, daha önce Receb bin Mahmud’un kızı Ayşe ile nişanlandığını fakat vazgeçtiğini ifade edip Receb’e verdiği bir altın küpe ve üç zürrâ‘ kırmızı buğâsisini aldığını bildirmiştir.³⁴² Nâmzedlikle ilgili başka bir kayıta ise, Elyakut köyünden Ahmed bin Hamza iddiasında, bundan sekiz sene önce Pir Mehmed bin Kadri’nin kızı Ayşe ile evlenmek için nişanlanmış olduğunu, fakat Pir Mehmed bin Kadri’nin nişanlısı Ayşe’yi, Receb bin Mahmud’la evlendirmek istediğini söylemiş ve gereğinin yapılmasını istemiştir. Fakat Pir Mehmed kızını velâyeti hasebiyle Receb bin Mahmud ile evlendirmek istediğini söylemiş, hatta Ayşe’de Ahmed bin Hamza ile değil de Receb bin Mahmud ile evlenmek isteğini ifade etmiştir. (*ben nefsimi mezbûr Ahmed’e tezvîc itmîm merkûm Receb’e tezvîc iderim.*)³⁴³

Boşanma:

³⁴⁰ Kavaklı Kundakçı, a.g.e., s. 294-295.

³⁴¹ KŞS., 4/3.

³⁴² KŞS., 28/2.

³⁴³ KŞS., 36/5.

Kastamonu’da sosyal yapı ve aile hayatını ilgilendiren boşanma ve boşanma sebepleri ile ilgili şu kayıtlar tespit edilmiştir: Ata Bey Gazi Mahallesi sakinlerinden Sâbiha bint-i Ömer, zevcesi Mehmed bin Mehmed ile otuz sekiz gurusmihr-i müecceli ve nafakasından vazgeçip birer adet ferâce, arakıyye, ayna ve siyah fûta vermiş ve küçük kızı Fatma’ya 9 yaşına kadar kendi malından bakması karşılığında anlaşmalı olarak boşanmıştır.³⁴⁴ Boşanma ile ilgili diğer bir örnek ise, Başmakçılar köyünden Mehmed bin Ahmed, zevcesi Ayşe bint-i Mehmed ile bundan yedi ay önce boşandığını, fakat beş yüz akçe mihr-i müeccel vereceği olduğunu bunu henüz vermediğini ve başkasıyla evlenmesine de izin vermediğini bildirip Ayşe bint-i Mehmed Hatun’un beş yüz akçe mihr-i müeccelinden vazgeçtiğini ve bu konuda anlaştıklarını dolayısıyla artık başka birisiyle evlenmesine bir mani olmadığını söylemiştir.³⁴⁵ Bir başka kayıtta ise, Kübcügez Mahallesinden Fatma bint-i Ahmed Hatun, boşandığı eşi el-Hacc Müstecap’dan on dört bin akçe mihr-i müeccel alacağı olduğunu ve bundan anlaşma esasınca vazgeçtiğini ve aralarında alacak verecek kalmadığını bildirmiştir.³⁴⁶ Yine bir başka belgede İsmail Bey Mahallesinden İsmihân bint-i Mehmed, zevcesi Mehmed bin Mustafa ile aralarında uyuşmazlık (*şikâk*) olduğunu ve iki bin akçe mihr-i müeccelini alarak boşandıklarını ve aralarında herhangi bir hukukun kalmadığını beyân etmiştir.³⁴⁷

Nafaka:

Bir kimsenin kanunen geçindirmek zorunda olduğu kimselere mahkeme kararıyla bağlanan aylık.³⁴⁸ Diğer taraftan fakir olup da nafaka talebinde bulunanlarla ilgili kayıtlara da rastlanmıştır. Kırk Çeşme Mahallesinden Ayşe Banu İbnete İbrahim Çelebi, zevcesi Mustafa’nın kayıp (*gaib*) olmasından dolayı küçük oğlu Ahmed’e nafaka bağlanmasını talep etmiştir.³⁴⁹ Nafaka ile ilgili diğer bir örnek ise, Kastamonu Kaymakamı Ali Bey’in vekili Çavûşzâde Ahmed Ağa, sahibinden kaçan Çerkez asıllı Kantemir bin Abdullah adlı köleye Kaymakam Ali Bey’in talebiyle sahibi ortaya çıkıncaya kadar nafaka bağlanması istemiş ve köleye bu minvalde günlük 20 akçe nafaka bağlanmıştır.³⁵⁰ Başka bir kayıtta ise, El-Hacc Hamza Mahallesinden

³⁴⁴ KŞS., 6/3.

³⁴⁵ KŞS., 34/2.

³⁴⁶ KŞS., 36/1.

³⁴⁷ KŞS., 37/4.

³⁴⁸ Devellioğlu, a.g.e., s. 795.

³⁴⁹ KŞS., 12/1.

³⁵⁰ KŞS., 24/4.

Ayşe bint-i Hüseyin, annesi Mü'mine Hatun'un fukara ve zaruri ihtiyaçlara muhtaç olduğunu bildirmiş, nafaka ve elbise ihtiyacının karşılanmasını istemiştir. Bu yönde Mü'mine Hatun'a elbise verilerek günlük altı akçe nafaka bağlanmıştır.³⁵¹ Yine başka bir belgede, Deveciler Mahallesinden Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi, Rus asıllı cariyeleri Gülistan bint-i Abdi Efendi adıyla bilenen Marya ile diğer Gülistan adlı Marya'yı her birini altmış beş gurusu karşılığında şu an başka diyarda olan Mustafa'ya satmış, cariyelere Mustafa gelinceye kadar nafaka bağlanıp başka birisine emanet olarak verilmelerini istemiştir. Bu talep doğrultusunda cariyelerin her birine günlük (*beher yevm*) yirmişer akçe nafaka bağlanarak elbise ihtiyaçları karşılanmış ve cariyelerin emaneti yine Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi'ye verilmiştir.³⁵²

Vâsi tayin etme:

Vasî, ölen bir kimsenin çocuklarına bakmak ve onların akıl baliğ olana kadar terekelerini tasarruf etmekle mükellef kimsedir. Kayıtlardan hareketle Cebrail Mahallesinden Fatma bint-i Receb, zevcesi Ömer bin Osman'ın vefât etmesi dolayısıyla küçük kızı Sakine'nin malını mülkünü koruyacağına dair vasî tayin edilmiştir.³⁵³ Başka bir kayıta ise, Çevkâni Mahallesinden olup daha önce vefât eden Süleyman Efendi bin Ahmed'in zevcesi Hatice bint-i Ömer, eşinin vefât etmesi dolayısıyla küçük oğlu Mehmed'in malını ve mülkünü koruyacağına dair vasî tayin edilmiştir.³⁵⁴ Yine diğer bir belgede ise, Hamza Ağa Mahallesinden olup daha önce vefât eden Hasan'ın eşi Ayşe Hatun, zevcesi Hasan'ın vefât etmesi dolayısıyla küçük oğulları Mehmed ve Mustafa'ya vasî tayin edilip çocuklarına eşinin malından günlük sekiz akçe nafaka bağlanmıştır.³⁵⁵ Diğer taraftan vasî'leri bazen davaların içerisinde de görüyoruz. Şöyle ki: Kübcügez Mahallesinden olup daha önce vefât eden el-Hacc Himmet'in eşi Fatma ve kızı Saliha'nın vekili Mustafa Beşe, müvekkilleri Fatma ve Saliha'ya el-Hacc Mehmed'ten intikal eden malları Himmet'in vasîsi Mehmed Efendi bin Mustafa'dan talep ettiğini fakat vermediğini beyan etmiştir. Vasî Mehmed Efendi cevabında bundan on sene önce Himmet'in babası Mehmed hayattayken kendilerine isabet eden hisseyi bir tosun, bir inek, bir düve, bir tencere, üç sahan, iki

³⁵¹ KŞS., 56/4.

³⁵² KŞS., 59/5.

³⁵³ KŞS., 51/1.

³⁵⁴ KŞS., 49/6.

³⁵⁵ KŞS., 49/5.

maşrapa, bir tas, bir sepet, bir dökme ve beş yüz nakit akçe karşılığında aralarında anlaşarak paylaştıklarını bildirmiş ve şahitlerde bu iddiâyı doğrulamışlar ve vekil Mustafa Beşe'nin davası düşmüştür.³⁵⁶

Verâset:

Vârislik, mirasçılık, mirasta hak sahibi olma³⁵⁷ gibi anlamlara gelmektedir. Bu konudaki örnekleri şu şekilde vermek mümkündür: El-Hacc Dursun Mahallesinden olup hacc-ı şerîfde vefat eden el-Hacc Himmet bin Mehmed'in verâseti eşi Kerime bint-i el-Hacc Hıdır ile kardeşi Abdullah'a kalmıştır.³⁵⁸ Diğer bir kayıta ise, Bey Çelebi Mahallesinden olup daha önce vefât eden Gülistan bint-i Abdullah'ın verâseti zevcesi Mustafa bin Osman ile yeğeni Mustafa bin Mehmed'e kalmıştır.³⁵⁹ Son örnekte ise, İbn-i Süle Mahallesinden olup daha önce vefat eden Fatma'nın verâseti zevcesi el-Hacc Mehmed ile Hafız Ahmed Efendi, Osman Çelebi ibn-i Yakup, Receb ve Kerim, Rahim ve el-Hacc Muslu'ya kalmıştır.³⁶⁰

Kastamonu'da asâyiş durumu ile ilgili yine bazı tespitlerde bulunulmuş olup bunlar çeşitli başlıklar altında aşağıda verilmiştir.

Cinâyet ve darp:

Bir dava (i'lâm) kaydındaki bilgilere göre Şadi Bey Mahallesinde misafir olarak bulunan sipahi Ahmed Bey ibn-i Hacı, mübaşir İbrahim Ağa tarafından mahkemeye getirilen eşkıya (*şakî*) Kürdoğlu Ali'nin gece yatarken öldürmek kastıyla üzerine saldırdığını kendisinin feryat ederek bağırdığını daha sonra elinde bulunan urganı göstererek onunla boğazını sıkıp boğmaya çalıştığını sonrada öldü diyerek ahıra indirip fişkı içine gömdüğünü ve feryadını duyan Mustafa bin Receb, Yahya ibn-i Ahmed ve Karabucak diye bilinen şahısların kendini fişkı içinden çıkarıp urganı boynundan aldıklarını ifade edip eşkıya Kürdoğlu Ali'den davacı olmuştur. Burada bilirkişi olarak şahitler dinleniyor ve şahitlerin Kürdoğlu Ali'nin kendilerine Ahmed Bey'i gece yatarken urganla boğduğunu ve daha sonra öldü diyerek ahıra götürüp fişkı içine gömdüğünü söylediğini beyan etmişler ve daha sonra şaki Kürdoğlu Ali

³⁵⁶ KŞS., 36/3.

³⁵⁷ Devellioğlu, a.g.e., s. 1147.

³⁵⁸ KŞS., 7/2.

³⁵⁹ KŞS., 14/2.

³⁶⁰ KŞS., 27/4.

cebren tutuklanmış ve mübaşir İbrahim Ağa'ya teslim edilmiştir.³⁶¹ Yine bir davada Daday kazasına bağlı Görük köyünden olup vefât eden Sakine bint-i Ali Efendi'nin kardeşi Ömer Çelebi, kız kardeşi Sakine'nin beş aylık hamileyken 1086 senesi Rebiülevvel Ayı'nın beşinci gününde evlerinde bulunduğu sırada zevcesi (eniştesi) Hasan Çelebi ibn-i Hüseyin'in darp ettiğini kardeşi Sakine'nin feryâd ederek dışarı kaçtığını ve merdiven başında bir çam yarmasıyla belini yaraladığını ve bu yaradan kaynaklı olarak vefât ettiğini söyleyerek gereğinin yapılmasını istemiştir. Kastamonu Mutasarrıfı Mustafa Paşa ve Kaymakam Ali Ağa mübâşeretiyle huzura getirilen Hasan Çelebi iddiâları reddetmiş, fakat şahitler köyde gerçekleşen bu olaya bizzat şahit olduklarını beyân etmişler ve dava kayda geçmiştir.³⁶² Konuyla ilgili bir diğer kayıta ise, mübaşir el-Hacc Muharrem Ağa, Halife Mahallesinden İsmihan Hatun'un iddiaları doğrultusunda İsmihan'ın, üvey kızı Döndü'yü şu an huzurda olan eniştesi (Döndü'nün kocası) Ahmed bin Halil'in bundan iki gün önce döverek öldürdüğünü ve kötü sözler (*itâle-i lisân*) söylediğini iddia edip ve kendisinin de Mutesellim Ali Ağa'nın vekili olarak mütesellimin talebiyle olayın keşfi ve kaydedilmesi için kadı naibi Ahmed Efendi ile olayı keşf ve tahkikat etmişler olay, mahalle hatunlarından Saliha ile dindâr, güvenilir diğer hatunlar, Döndü'nün vebadan (*mat'ûn*) vefât ettiğini ve vücudunun herhangi bir uzvunda yaralama olmadığını söylemişler. Olay aynen kaydedildikten sonra diğer şahitler İsmihan'ın, Ahmed bin Halil'i ittiğini bu suçunu üzerine yıktığını ve iftira attığını ifade etmişler ve diğer suçlamalara da aynen şahit olduklarını beyân etmişler ve olay aynen kayda geçirilmiştir.

Hırsızlık:

Konuyla ilgili olarak Daday kazasına bağlı Karaköy köyünden Muslu bin Süleyman, bundan yirmi iki gün önce göğ ve siyah öküzlerinin kendi mülkünden kayıp olduğunu ve öküzlerinin Devrekânili Ahmed Ağa'nın elinde olduğunu iddia edip öküzleri talep etmiştir. Bilirkişi olarak şahitler, öküzlerin Muslu'ya ait olduğunu beyan etmişler ve Muslu'da bu konu hakkında yemin etmiş ve öküzler Ahmed Ağa'dan alınıp Muslu'ya verilmiştir.³⁶³ Bir başka belgede ise, Hacı Hamza

³⁶¹ KŞS., 50/1. Ayrıca bkz., Köprübeli ve Hamamboğazı taraflarında eşkiyaların yakalanması hakkında buyruldu kaydı 66/2 Numaralı transkripsiyon ve belge özeti. Ve Kastamonu'da has topraklarda bazı kimselerin yeniçerilik namıyla millete eşkiyalık yaptığı ve bu durumun ortadan kaldırılması için Kastamonu mütesellimi Ali Ağa'nın harekete geçmesi yönünde mektup kaydı 74/4 Numaralı transkripsiyon ve belge özeti.

³⁶² KŞS., 37/1.

³⁶³ KŞS., 4/4.

Ağa Mahallesi sakini Ahmed bin Mehmed, aynı mahalleden Mehmed bin Ömer'in oğlu Ali'nin evine izinsiz girerek bir leğen ve bir ibrik aldığını ve Mehmed'e verdiğini, ibrik ve leğeni istediğinde ise geri vermediğini iddia etmiştir. Mehmed ise iddiayı reddederek oğlunun kendine bir leğen ve bir ibrik getirmediğini ifade etmiş ve Ahmed bin Mehmed'in davası düşmüştür.³⁶⁴ Son olarak Göl kazâsına bağlı Kavalca köyü sakini Mehmed bin Hıdır, şu an orada olan katırının bundan bir sene önce mülküne ait çayırda otlarken gece vakti kayıp olduğunu ifade etmiş ve katırını Boyalı kazâsına bağlı Afşar köyünden Zekeriya Ağa'nın evinde bulduğunu iddia edip katırın kendisine geri verilmesini istemiştir. Zekeriya Ağa ise bahs olunan katırın kendine ait kara kısraktan doğduğunu söylemiş ve Afşar köylüleri de bu hususu doğrulamışlar ve Mehmed bin Hıdır'ın davası düşmüştür.³⁶⁵

Ahlâka karşı işlenen suçlar:

Asâyiş olayları içerisinde ahlâka karşı işlenen suç ve suçlamalar(iftirâ) şu şekildedir: Honsalar Mahallesi sakinleri mahallelerinde oturan Mustafa bin Ali'nin kızı Kerime'nin levent odalarına gidip geldiği, zina yaptığı ve babasının hatta annesi Âlime'nin dahi buna göz yumduğunu ifade etmişler ve bunların mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir. Mahallelinin beyanları doğrultusunda Mustafa bin Ali, kızı Kerime ve Alime Hatunlar mahalleden çıkarılmışlardır.³⁶⁶ Yine Gökdere Mahallesi sakinleri, aynı mahalleden Musa ve kızı Fatma hakkında davacı olmuşlar ve Fatma'nın kendi halinde olmadığını leventlerle fesâd ilişkiler içerisinde olduğunu hatta evlerine namahrem levent getirip kötü şeyler (*fi'l-i şeni*) yaptığını ve daha önce Fatma'ya ve babası Musa'ya buna rıza gösterme diye uyarıda (*tenbîh*) bulunduklarını fakat bu uyarıyı dikkate almayıp Fatma'nın üzerine daha fazla levent getirdiğini ve mahallelinin bu durumdan rahatsız olduğunu hatta namaza bile gidemediklerini (*edâ-yı salât*) bildirmişler, Musa ve kızı Fatma'nın mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir. Mahallelinin beyanları neticesinde fetvâ okunmuş ve Musa ile kızı Fatma'nın mahalleden çıkarılmalarına (*mahalle-i mezbûreden hurûclarına tenbîh*) karar verilmiştir.³⁶⁷ Diğer bir belgede ise, Gökdere Mahallesi sakinleri, aynı mahalleden Göğlemez diye bilinen İsmail'in zevcesi Eşmani'nin kızı Ayşe'ye kötü

³⁶⁴ KŞS., 8/2.

³⁶⁵ KŞS., 14/5.

³⁶⁶ KŞS., 20/3.

³⁶⁷ KŞS., 39/4.

şeyler (*pezevenklik idüb*) yaptırdığını, evlerine çoğunlukla geceleri namahrem levent getirdiklerini ve daha önce uyarıda bulunduklarını, (*kabl-i şer'iden tenbîh*) fakat bu uyarıyı dikkate almayıp Ayşe'nin üzerine daha fazla levent getirdiğini ve mahallelinin bu durumdan rahatsız olduğunu hatta rezillik ve eşkıya korkusundan mescide namaza bile (*andan nâşî erâzil ve eşkıyyâ' hayfundan edâ-i salât için mescid-i şerîfe varmakdan kaldık*) gidemediklerini ifade etmişler ve İsmail, Eşmani ve kızları Ayşe'nin mahalleden çıkarılmalarını istemişlerdir. Mahallelinin beyanları neticesinde fetvâ okunmuş ve adı geçen şahıslar mahalleden çıkarılmışlardır.³⁶⁸

Asayiş olaylarından sonra bir diğer konu olan kölelikle ilgili şu örnekleri verebiliriz:

Beyçelesi Mahallesinden Mehmed Çelebi ve kızı Ayşe Hatun'un vekili Mustafa Ağa bin Şükrullah Çavuş müvekkillerinin Rus asıllı kölesi İftâre bint-i Abdullah'ı kölelikten azat etmiştir.³⁶⁹ İbn-i Süle Mahallesi sakini Rahime Hatun'un vekili Şaban Çelebi bin el-Hacc Mustafa, müvekkilinin Rus asıllı kölesi Mülâyim bint-i Abdullah'ı kölelikten azad ettiğini bildirmiştir.³⁷⁰ İbn-i Neccar Mahallesinden el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Muslu Akça kilise köyünde oturan kölesi Kenan'ın küçük oğlu Osman'ın annesi inek sağmaya gittiğinde çocuğun evde iken ateşe yaklaştığını ve giysisinin ateş almasından dolayı karnı, yüzü ve elleri yanarak vefât ettiğini ifade etmiş, çocuk huzurda müşâhede edilmiş ve herhangi bir yaralama izine rastlanmamıştır.³⁷¹ Güney kazasına bağlı Ayvalı viran yolu üzerinde bulunan Eflak asıllı Şahin bin Abdullah adlı köleye Kaymakamı Ali Bey'in talebiyle sahibi ortaya çıkıncaya kadar günlük 20 akçe nafaka verilmesi istenmiştir.³⁷² Kübcügez Mahallesinden Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Ağa Moskovî (Rus) asıllı kölesi Şahin bin Abdullah'ı azat etmiştir.³⁷³

Kastamonu'da Müslim-gayr-i müslim ilişkilerine yönelik çeşitli içerikte belgeler bulunmakta olup bunların bir kısmı şu şekildedir:

Bedir Gazi Mahallesinden Anastas veled-i Asturnoz Nasrullah Camii yakınındaki Çukur Handa kapıya yakın bir yerde bulunan alt kattaki bir göz odasını el-Hacc Ali

³⁶⁸ KŞS., 40/2.

³⁶⁹ KŞS., 12/5.

³⁷⁰ KŞS., 14/1.

³⁷¹ KŞS., 24/3.

³⁷² KŞS., 24/5.

³⁷³ KŞS., 24/7.

bin Ahmed'e yüz on guruşa satmıştır.³⁷⁴ Diğer bir belgede ise Bürmece köyünden Hüseyin bin İlyas'ın fitik hastalığından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında on guruş karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.³⁷⁵ Bir başka kayıtta ise Neccar tayfasından Osman bin İbrahim'in fitik marazından muzdarip olduğunu ve Cerrah Yorgi veled-i Yani ile aralarında on guruş karşılığında anlaştıklarını ve tedavi esnasına vefât ederse vârislerinden hiç kimsenin Cerrah Yorgi'den dem ve diyetiyle alakalı davada bulunmamalarını istemiştir.³⁷⁶

Vakıflar:

Vakıf kurumu, başta Selçuklular ve Osmanlı olmak üzere Türk dünyasının sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında çok önemli rol oynamış olan dinî, hukukî ve sosyal bir müessesedir.³⁷⁷ Tanım olarak ise bir kişi sahip olduğu menkul veya gayr-i menkul mallardan bir kısmını ya da tamamını, Allah rızâsı için, halkın herhangi bir ihtiyacını gidermek amacıyla dinî, hayrî veya sosyal bir gaye ile tahsis ederse, malını vakfetmiş, yani bir vakıf müessesesi kurmuş olur.³⁷⁸ İncelenen defterde vakıflarla ilgili belgeler mevcut olup şu örnekleri verebiliriz:

El-Hacc İbrahim Ağa, Şeyh Şucâeddin Camisine müteveli el-Hacc Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed huzurunda 50 guruşvakfetmiş, bu miktarın 40 guruşuna her sene iki aydınlatma eşyası alınmasına ve mihrabına, 5 guruş miktarını camide kayyum olanlara, 5 guruşu da mütevellîye verilmesini şart koşturmuştur. Ayrıca müteveli ölünce layık bir kişinin müteveli olmasını ve bu mütevellîlerin Şeyh Şaban Tekkesinden olmalarını ve kalan paranın da fukaralara verilmesini istemiştir.³⁷⁹ Yine Mergüze kazâsına bağlı Afşar köyünden Ali bin Mehmed'in vekili Mü'ezzin Mehmed bin Hüseyin, müvekkilinin İbn-i Süle Mahallesindeki mescid-i şerife on altı guruş bağışladığını, bunun karşılığında her yıl Receb, Şaban, Ramazan aylarında günlük birer cüzden üç hatim okuyup ruhuna bağışlamasını ayrıca bu durumun

³⁷⁴ KŞS., 38/7.

³⁷⁵ KŞS., 49/3.

³⁷⁶ KŞS., 49/4.

³⁷⁷ Yakupoğlu, *Kuzeybatı Anadolu'nun Sosyo-Ekonomik Tarihi, (Kastamonu, Sinop, Çankırı, Bolu), XIII-XV yüzyıllar* s. 467.

³⁷⁸ Cevdet Yakupoğlu, *Bartın Vakıfları, (1214-1514)*, Bartın Valiliği Baskısı, Bartın 2010, s. Giriş kısmı.

³⁷⁹ KŞS., 18/1.

bundan sonra gelecek olan bütün imamlara sirayet etmesini istemiştir.³⁸⁰ Diğer bir kayıta ise İbn-i Süle Mahallesinden Fatma Hatun ibn-i Ahmed'in vekili Yusuf ibn-i Abdullah, müvekkilinin Nasrullah Camii mütevellisi Şaban Çelebi'ye altmış gurus bağışladığını ve şöyle şart koştuğunu bildirmiştir: İbn-i Süle Mahallesi İmamı olan Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Mü'ezzin Mehmed ibn-i Hüseyin'in her namaz sonrası ruhuna Furkan Suresi okunmasını ve bu hâlin imam ve müezzinin evlatlarının evlatları tarafından da yerine getirilmesini istemiştir.³⁸¹

Kastamonu'nun fiziki yapısını teşkil eden ve genellikle vakıf kurumlarına ait olan sosyal müesseseler (Medrese, Cami, Mescit, Zâviye, Çeşme, Tekke) ve isimleri hakkında belgelerden tespit edilen yapılar aşağıda belirtildiği gibidir.

- Sinan Bey Camii³⁸²
- Nasrullah Camii³⁸³
- Burçak Camii (Mutrupviran köyü)³⁸⁴
- Kebkebirler Camii³⁸⁵
- Şeyh Şucaeddin Camii³⁸⁶
- Honsalar Camii³⁸⁷
- İsfendiyyar Bey Camii³⁸⁸
- El-Hacc Sarı Mescidi³⁸⁹
- Frenkşah Mescidi³⁹⁰
- Arz Mahallesi Mescidi³⁹¹
- Cebrail (Ağa) Mescidi³⁹²
- Akmesjid³⁹³
- Şadi Bey Mahallesi Mescidi³⁹⁴
- Hacı Sarı Mescidi³⁹⁵

³⁸⁰ KŞS., 24/6.

³⁸¹ KŞS., 26/2.

³⁸² KŞS., 25/4.

³⁸³ KŞS., 26/2.

³⁸⁴ KŞS., 62/2.

³⁸⁵ KŞS., 62/3.

³⁸⁶ KŞS., 72/7.

³⁸⁷ KŞS., 76/6.

³⁸⁸ KŞS., 77/4.

³⁸⁹ KŞS., 9/1.

³⁹⁰ KŞS., 9/3.

³⁹¹ KŞS., 11/4.

³⁹² KŞS., 22/2, 57/3.

³⁹³ KŞS., 30/3.

³⁹⁴ KŞS., 32/4.

- Pınar Mescidi (Tosya)³⁹⁶
- Hoca Muslihiddin Mescidi³⁹⁷
- Hasan Çelebi Mescidi³⁹⁸
- Kara Arz Mahallesi Mescidi³⁹⁹
- Demirciler Mescidi⁴⁰⁰
- Tatarlı köyü Mescidi⁴⁰¹
- Hamza Ağa Mescidi⁴⁰²
- Tarakçı Mescidi (Püre Mahallesi)⁴⁰³
- Bayındır köyü Mescidi⁴⁰⁴
- Atabey Medresesi⁴⁰⁵
- Muhiddin Medresesi (Akçay köyü, Azdavay)⁴⁰⁶
- Yakup Arslan Zaviyesi⁴⁰⁷
- Halife Sultan Zaviyesi⁴⁰⁸
- Akdoğan Zaviyesi⁴⁰⁹
- Dede Sultan Zaviyesi⁴¹⁰
- Dâî Sultan Vakfı⁴¹¹
- Sinan Bey Camii Vakfı⁴¹²
- İsmail Bey Vakfı⁴¹³
- Cebrail Ağa Vakfı⁴¹⁴
- Ferhat Paşa Camii Vakfı⁴¹⁵
- Sultan Bayezid Han-ı Veli Vakfı⁴¹⁶

³⁹⁵ KŞS., 46/2.

³⁹⁶ KŞS., 59/2.

³⁹⁷ KŞS., 66/1.

³⁹⁸ KŞS., 66/3.

³⁹⁹ KŞS., 68/1.

⁴⁰⁰ KŞS., 69/1.

⁴⁰¹ KŞS., 69/3.

⁴⁰² KŞS., 72/6.

⁴⁰³ KŞS., 77/6.

⁴⁰⁴ KŞS., 88/3.

⁴⁰⁵ KŞS., 12/2.

⁴⁰⁶ KŞS., 62/1.

⁴⁰⁷ KŞS., 65/3.

⁴⁰⁸ KŞS., 76/1.

⁴⁰⁹ KŞS., 76/2.

⁴¹⁰ KŞS., 35/5.

⁴¹¹ KŞS., 16/4.

⁴¹² KŞS., 25/4.

⁴¹³ KŞS., 37/3.

⁴¹⁴ KŞS., 57/3.

⁴¹⁵ KŞS., 57/4.

⁴¹⁶ KŞS., 61/1.

- Eş-Şeyh Mustafa Camii Vakfı⁴¹⁷
- Hoca Muslihiddin Vakfı⁴¹⁸
- Arz Vakfı⁴¹⁹
- Kübcügez Mescidi Vakfı⁴²⁰
- İsfendiyar Bey Vakfı⁴²¹
- Hamza Ağa Mescidi Vakfı⁴²²
- Şeyh Şucaeddin Camii Vakfı⁴²³
- Honsalar Camii Vakfı⁴²⁴
- Sittay Hatun Vakfı⁴²⁵
- Hoca Hayreddin Efendi Vakfı⁴²⁶
- Bayındır Köyü Mescidi Vakfı⁴²⁷
- Yanık Han⁴²⁸
- Çukur Han⁴²⁹
- Hasan Paşa Hanı⁴³⁰
- Kapan Hanı⁴³¹
- Yeni Han⁴³²
- Bey Hamamı⁴³³
- Debbağlar yakınlarındaki eski Hamam⁴³⁴
- İsmail Bey Mahallesindeki Vakıf Hamamı⁴³⁵
- Ferhat Paşa Hamamı⁴³⁶
- Kurşunlu Hamamı⁴³⁷
- Ata Bey Hamamı⁴³⁸

⁴¹⁷ KŞS., 61/4.

⁴¹⁸ KŞS., 66/1.

⁴¹⁹ KŞS., 67/2.

⁴²⁰ KŞS., 70/4.

⁴²¹ KŞS., 72/1.

⁴²² KŞS., 72/6.

⁴²³ KŞS., 72/7.

⁴²⁴ KŞS., 76/6.

⁴²⁵ KŞS., 80/1.

⁴²⁶ KŞS., 80/1.

⁴²⁷ KŞS., 88/3.

⁴²⁸ KŞS., 31/2.

⁴²⁹ KŞS., 38/7.

⁴³⁰ KŞS., 47/5.

⁴³¹ KŞS., 55/3.

⁴³² KŞS., 69/1.

⁴³³ KŞS., 3/3.

⁴³⁴ KŞS., 27/1.

⁴³⁵ KŞS., 37/3.

⁴³⁶ KŞS., 50/6.

⁴³⁷ KŞS., 59/4.

- Benli Sultan Tekkesi⁴³⁹
- Taş Çeşme⁴⁴⁰
- Kuru Çeşme⁴⁴¹
- Selür Çeşmesi⁴⁴²
- Eski Çeşme⁴⁴³

Yine 2 Numaralı (M. 1673-1677) Kastamonu şer'iyeye sicili defterindeki kayıtlara göre Kastamonu'da belirtilen dönemde sülâlelerle ilgili bazı tespitlerde bulunulmuştur. Sülâle isimlerinin yanı sıra bu isimler bazen lakap da olabiliyor. Defterde adı geçen sülâle isimleri şunlardır:

- Abbasoğlu	- Nesimioğlu	- Hafızade
- Arapoğlu	- Ovalıoğlu	- Hatipzade
- Aynikoğlu	- Paylacıoğlu	- Helvazade
- Ayrancıoğlu	- Pehlivanoğlu	- İbişzade
- Balıkoğlu	- Samizade	- İmamzade
- Beyoğlu	- Saçlıoğlu	- Kadızade
- Boyacıoğlu	- Sadıkoğlu	- Kalemzade
- Budakoğlu	- Seroğlu	- Karabaşzade
- Calayoğlu	- Sıçanoğlu	- Karabulutade
- Cismanoğlu	- Şeyhioğlu	- Karaburçaklızade
- Coştumoğlu	- Tarakçıoğlu	- Karaçavuşzade
- Cucioğlu	- Teroğlu	- Kasapzade
- Çelebioğlu	- Tilkimusluoğlu	- Kesikzade
- Dimecioğlu	- Topuzoğlu	- Kayışzade
- Dimemoğlu	- Yapçıoğlu	- Kayyumzade
- Emiroğlu	- Yazıoğlu	- Kesikzade
- Ferhat Paşaoğlu	- Yeniçerioğlu	- Kömeczade
- Gürüllüoğlu	- Abdizade	- Kuyumcuzade
- Hamzaoğlu	- Ağazade	- Memidizade
- İşçioğlu	- Aktaşzade	- Mesredcizade

⁴³⁸ KŞS., 59/4.

⁴³⁹ KŞS., 27/7, 46/1.

⁴⁴⁰ KŞS., 20/1.

⁴⁴¹ KŞS., 20/1.

⁴⁴² KŞS., 20/1.

⁴⁴³ KŞS., 56/3.

- Kadioğlu	- Anbardarzade	- Mezdecizade
- Kara Mehmedoğlu	- Aynahanzade	- Muharremzade
- Karagözoğlu	- Beyzade	- Müftüzade
- Kayyumoğlu	- Boşnakzade	- Müstecabzade
- Kebkebcioğlu	- Buzcuzade	- Nebizade
- Kepekçioğlu	- Çavuşzade	- Otluzade
- Kınalıoğlu	- Çerkeszade	- Peşkirzade
- Köleoğlu	- Çetinzade	- Sabitzade
- Körvelioğlu	- Dahizade	- Sakazade
- Kürdoğlu	- Derzizade	- Şıracızade
- Mendillioğlu	- Efendizade	- Taşçızade
- Müezzinoğlu	- Hacızade	- Selamzade
- Semerzade	- Uğurluzade	- Urgancızade
- Sofuzade	- Uzunzade	- Vahizade
- Solakzade	- Vildanzade	- Yanıkzade
- Somuncuzade	- Yerezzade	- Yörükzade
- Surahizade	- Tuşucuzade	- Topçuzade
- Süfyanzade		

3.3. Ekonomik Yapı

Defterdeki belgelerden hareketle alım-satım ve borç davalarından yararlanarak Kastamonu'nun ticarî hayatının nasıl şekillendiğini anlamak mümkündür. Yine belgelerdeki tereke⁴⁴⁴ kayıtları ve bu kayıtlarda geçen ev eşyası veya mal, kıyafet ve ziynet eşyalarına ait miktar ve fiyat rakamları da bu yönde dönemin ekonomisini tespit etme adına faydalı olmaktadır. Ayrıca gayr-i menkul alım-satımı yapılan mallar; ev, bahçe, arsa ve dükkânlar ve hisse satışları ve mal takası ile ilgili belgelerin düzenlenmesi yine bize menkul-gayr-i menkul fiyatları hakkında bilgi vermektedir.

Diğer taraftan Rumeli, İran ve Anadolu'nun çeşitli coğrafyalarından Kastamonu'ya gelen tüccarlar şehrin ticari hayatını canlandırdırmışlardır. Sicilde geçen kayıtlardan

⁴⁴⁴ KŞS.,19/2, 22/3, 51/6.

yabancı tüccarların ⁴⁴⁵ ticari faaliyetlerinin mahkemeler ve Divan-ı Hümayun tarafından teminat altına alınıp korunduğu anlaşılmaktadır.

3.3.1. Vergiler

Şer'i ve örfi olmak üzere vergi sistemini ikiye ayıran Osmanlı Devleti, sınırları içerisinde yaşayan herkesten aynı derecede vergi almamıştır. İnsanların ırk, sosyal, kültürel boyutlarına göre vergi politikası izlemiş ve bu sebeple de vergilerle ilgili çeşitli kanunnameler çıkarılmıştır. Osmanlı Devleti'nde öşür, cizye, avarız, haraç, ağnam, çiftbozan isimleri altında vergiler alınmıştır.

Öşür: Müslüman çiftçilerden alınan, onda bir oranındaki ürün vergisi olup 1925 yılına kadar devam etmiştir.

Cizye: Müslüman olmayan erkeklerden, askerlik hizmetinden muaf olmaları hususunda alınan bir vergi çeşididir.

Avarız: Savaş, deprem, sel gibi olağanüstü durumlarda halktan alınan ek vergidir.

Haraç: Müslüman olmayanlardan (gayr-i Müslimlerden) alınan bir çeşit ürün vergisidir.

Ağnam: Müslümanlardan alınan hayvan (adet-i ağnam) vergisidir.

Çiftbozan: Toprağını bırakıp, başka işle meşgul olanlardan ceza olarak alınan bir vergiydi.

Defterdeki verilerden avarız (hane), nüzül, sürsat vergilerinin birlikte anıldığı tespit edilmektedir.⁴⁴⁶ Ayrıca avarız hanelerden donanma için kürekçi toplanması hakkında kayıtlar da vardır.⁴⁴⁷ Öşür⁴⁴⁸, cizye⁴⁴⁹, resm-i bennâk⁴⁵⁰, resm-i tamga⁴⁵¹, arûsane⁴⁵²,

⁴⁴⁵ Bkz. 84/2 nolu belge. Acem tüccârlarının serbest bir şekilde ticaret yapmaları ve bu ticarete engel olanların def edilmesi ile ilgili Kastamonu mahkemesine gönderilen ferman sureti.

⁴⁴⁶ KŞS., 23/4, 29/4, 58/4.

⁴⁴⁷ KŞS., 63/3, 86/3.

⁴⁴⁸ KŞS., 70/5, Bu belge öşür talep ederken haksızlık yapılmaması hakkında gönderilen fermân sûretidir.

⁴⁴⁹ KŞS., 73/5, 81/2, 81/1, Son belge perakende Ermeni ve Anadolu Rum'larından yave cizyesi alınması hakkında.

resm-i kısmet⁴⁵³, resm-i ganem⁴⁵⁴, resm-i tapu⁴⁵⁵, resm-i çift ve deştban⁴⁵⁶ ve mal-ı maktu⁴⁵⁷ vergilerinin alındığı ve bir kısmının ahali arasında dava konusu olduğu hakkında kayıtlara da rastlanmıştır.

3.3.2. Meslekler

2 Numaralı (H. 1673-1677) Kastamonu şer'iyye sicillerindeki belgelerden elde edilen verilere göre XVII. yüzyıl ikinci arısında Kastamonu'da çeşitli meslek isimleri tespit edilmiş olup bunlar şu şekildedir:

- Aşçı	- Eğerci	- Kuyumcu
- Atmekçıyan (Ekmekçi)	- Irgad	- Kürekçi
- Bakırcı	- Güğümcü	- Mimar
- Bakkal	- Eskici	- Kürkçü
- Basmacı	- Habbazi (Ekmekçi)	- Mumcu
- Berber	- Haffaf (Ayakkabıcı)	- Muhtab (Kıl Dokuyan)
- Bezzaz (Bezci)	- Hamal	- Nalband
- Boyacı	- Hattat	- Neccar (Marangoz)
- Bozacı	- Hamamcı	- Nağacı
- Börekçi	- Helvacı	- Pabuççu
- Cerrah	- Kaftancı	- Pazarcı
- Çadırcı	- Kahveci	- Penbeci (Pamukçu)
- Çarıkçı	- Kalaycı	- Peremeci (Kayıkçı)
- Çilingir	- Kasap	- Sabuncu
- Çizmeci	- Katırcı	- Semerci
- Debbağ (Derici)	- Kavukçu	- Somuncu
- Demirci	- Kazgancı (Kazancı)	- Terzi
- Dökmeci	- Keçeci	- Turşucu
- Dühancı (Tütüncü)	- Kumcu	- Tuzcu

⁴⁵⁰ KŞS., 4/2, 51/4, 54/1, 55/1, 58/4, 62/4.

⁴⁵¹ KŞS., 49/2, 64/5, 64/6.

⁴⁵² KŞS., 63/2, 73/6, 73/7, 77/2, 83/1, 83/2.

⁴⁵³ KŞS., 15/5, 22/3, 52/4.

⁴⁵⁴ KŞS., 54/1, 55/1, 76/7.

⁴⁵⁵ KŞS., 57/1, 77/5.

⁴⁵⁶ KŞS., 76/9.

⁴⁵⁷ KŞS., 63/2, 63/4, 64/6, 74/2.

3.3.3. Hayvan İsimleri ve Fiyatları

Belgelerden hareketle tetkik edilen dönemde Kastamonu’da yetiştirilen veya ticareti yapılan bir kısım hayvan isimleri tespit edilmiştir. Bunlar şu şekildedir:

- At⁴⁵⁸
- Aygır⁴⁵⁹
- Bargir⁴⁶⁰ (yük taşıyan hayvan, beygir)
- Camus⁴⁶¹ (manda)
- Düğge⁴⁶²
- Ganem⁴⁶³ (koyun)
- Hergele⁴⁶⁴ (Binmeye ve yük taşımaya alışmamış at, kısrak)⁴⁶⁵
- Karasığır inek⁴⁶⁶
- Ester (katır)⁴⁶⁷
- Kısarak⁴⁶⁸
- Öküz⁴⁶⁹
- Tosun⁴⁷⁰

Öte yandan alım-satım ya da terekelerdeki kayıtlardan hareketle Kastamonu’daki hayvan fiyatları hakkında bilgi sahibi de olunmaktadır. Şöyle ki:

Bir davaya konu olan gök(ğ) ve siyah öküzler⁴⁷¹ 8 esedi kuruş.

Bir terekedeki⁴⁷² bilgilere göre hayvan fiyatları şu şekildedir:

- 1 çift camus öküz 30 kuruş.
- Camus inek 10 kuruş.
- 10 tane karasığır inek 50 kuruş.
- 1 tane kısarak 15 kuruş.

⁴⁵⁸ KŞS., 47/1, 19/2.

⁴⁵⁹ KŞS., 45/2.

⁴⁶⁰ KŞS., 80/3, 86/2.

⁴⁶¹ KŞS., 8/1, 23/3, 89/1.

⁴⁶² KŞS., 36/3, 38/5, 39/5.

⁴⁶³ KŞS., 54/1, 55/1.

⁴⁶⁴ KŞS., 39/1.

⁴⁶⁵ Sami, a.g.e., s. 578.

⁴⁶⁶ KŞS., 8/1, 19/1.

⁴⁶⁷ KŞS., 43/1, 44/1, 44/4, 83/3, 83/5.

⁴⁶⁸ KŞS., 45/2.

⁴⁶⁹ KŞS., 4/4, 8/1, 15/5, 19/2, 38/5, 39/5, 88/4.

⁴⁷⁰ KŞS., 36/3.

⁴⁷¹ KŞS., 4/4.

⁴⁷² KŞS., 15/5.

- 1 baş katır 25 kuruş.
- 1 baş katır sıpası 15 kuruş.

Diğer bir terekede⁴⁷³ ise; hayvan fiyatları şöyledir:

- 5 baş katır 100 kuruş.
- 1 adet kır at 80 kuruş.
- 1 adet siyah at 10 kuruş.
- Düvel? atı doru 15 kuruş.
- 4 kısarak 50 kuruş.
- 4 inek 16 kuruş
- 2 öküz 20 kuruş.

3.3.4. Sosyal Yaşamda Kullanılan Eşyalar

İncelenen defterdeki tereke ve mirasla ilgili kayıtların verileri ışığında, insanların günlük yaşamda kullanmış oldukları çeşitli giyim ve süs eşyaları, kitaplar, mutfak eşyaları ve silah isimleri tespit edilmiştir.⁴⁷⁴ Bu isimleri şöyle sıralamak mümkündür:

- Acem perdesi	- Bohçalı hamam rahtı
- Alaca render	- Acem çetr
- Beyaz sade	- Deştemal
- Beyaz zebun	- Alaca kuşak
- Gömlek	- Kayyumhâne tülband
- Kırmızı sof kaplı sansar buğarı?	- Geylan Alacası
- Sedefkâri çekmece	- Nefti çuka kaplı samur paçası
- Sırmalı köhne dibek	- Astar donluk
- Sim balta	- Köhne tülband
- Sim gaddare	- Çizme
- Sim haydarî raht	- Bohça
- Sim kılıç	- Sırmalı destvan
- Sim raht	- Yeşil kavuk
- Sim topuz	- Seravil
- Yeşil kaplı sırt samur kürkü	- Hindi buğasi
- Berber taşı	- Divânî para

⁴⁷³ KŞS., 19/2.

⁴⁷⁴ KŞS., 15/5, 19/2, 22/3, 44/1.

- Şerbet makremesi
- Acem atlası
- Arka makremesi
- Köhne çuka kavuk
- Yemeni yorgan
- Beyaz peşkir
- Nefti kaplı tilki nâfesi kürk
- Kırmızı buğasi
- Beyaz donluk buğasi
- Kebe
- Alaca bohça
- Karacalar kuşağı
- Gevderi seccade
- Alaca peşkir
- Çağşır
- Bakır lengiri
- Kapaklı sefer tası
- İbrik
- Sade tabak
- Sefer tası
- Sade kalaylı abdest leğeni
- Sefer kahve ibriği
- Şerbet tası
- Cevherdar tüfenk
- Kelamullah
- ...? mezhep kitabı
- Tezkire-i dilşâd
- Mecmûa
- Fars'tan kitap
- Divân-ı rûyi?
- Şerif altın
- Engürûs altını
- Hikâye kitabı
- Sim akrep saat
- Simrudânî
- Mukavvâ devât
- Zümrüt altın hâtemi
- Yemen altın hâtemi
- Ham bakır
- Dokuz hazneli çerger
- Çadır
- Sırmalı tirkeş
- Çakmaklı tüfenk
- Sırmalı eğer
- Sade eğer
- Cedit güğüm
- Seccade
- Kilim
- Alaca kilim
- Yedek örtüsü
- Leğen
- Kebir sahan
- Tencere
- Lengiri
- Kahve ibriği
- Hamam leğeni
- Orta keçesi
- Kırmızı velençe
- Hoşaf tası
- Pirinç buhurdan
- Döşek
- Su tası
- Tilki nâfesi kırmızı kürk
- Kutni kaftan
- Meâricü'n-nübüvve
- Mercan

- Tezkiretü's-suarâ
- Bidâyetü'l-hidâye
- Âşık yemini
- Menasîkü'l-envâr?
- Tezkiretü's-suarâ Lâtifi
- Yusuf ile Züleyha
- Muhammediyye
- Mantıku't-tayr
- Sudî?
- Fıkh-ı müteallik kitâb
- İlmi'l-lisân
- Ferâid-i seydi
- İbret nümâ'-i lâmi'
- Hâşiye Kādı Beydâvî
- Piştahta
- Minkale
- At leğeni
- Orta lengiri
- Bakır maşreba
- Tabe, kapak ve mertebâni
- Bakraç
- Kazgan
- Kebir kebab tabesi
- Evan
- Köhne urganî çuka
- Köhne yeşil çuka ferâce
- Müsta'mel bân keçesi
- Köhne Kaliçe
- Köhne beyaz velençe
- Köhne yeşil çuka yelek
- Zili müsta'mel
- Köhne kırmızı kilim
- Köhne yastık
- Kebap demiri ve iskele
- Satır ve maşa
- Demir kısıaç
- Ocak demiri
- Saç ayağı
- Büyük maşa
- Saç
- Ağaç tahtası
- Çini tabak
- Dökme kalay
- İplik ve zencebil
- Afyon ve ...?
- Bal mumu
- Sarı zırnıh
- İbrişim köhne dökme
- Çörek otu ve kimyon
- Kırmızı iplik
- Kebabe
- Safran
- Yüzlük ve sertan
- Emlâh
- Terbuş
- Kitâb-ı Aşık Pâşâ
- İğne
- Ecza-yı şerif
- Kaside
- Evrâk-ı ...?
- Kitâb-ı ...?
- Minder
- İnci kafes
- İkalı sahan
- Börk tâbesi
- Nem sarık

- Cüzdan	- Pirinç gülâbdan
- Siyah perde	- Yük perdesi
- Siyah Şam abası	- Hasr tepsi
- Mor köhne çuka	- Yaşmak örtüsü
- Kırmızı çakşır	- Dabbe
- Beyaz mukaddem	- Şamdan
- Sim dirhem	- Yıldızlı yüzük
- Kırmızı derâyi endâze	- Beyaz aba pençe
- Sade siyah sim bıçak	- Boy tüfenk
- Küçük tüfenk ve palası	- Kara kılıç
- Kırmızı ve mavi ihram	- Büyük fiçî
- Sepet	- Hırdavat (esâsi beyt)
- Sandık	- Cündi
- Sarık	- Tutkal

3.4. Kültürel Yapı

Kültürel yapıyla bağlantılı olarak terekelerden 26 kitap ismi tespit edilmiştir. Kitapların 22 tanesi Küre-i Nühas sakini İmamzade Osman Ağa bin el-Hacc Ahmed'in⁴⁷⁵ terekesinde çıkmış olup bu kitaplar şunlardır:

- Kelâmullah	- Bidâyetü'l-hidâye
- ...? mezheb kitabı	- Âşık yemini
- Tezkire-i dilşâd	- Menasîkü'l-envâr?
- Mecnûa	- Tezkiretü'ş-şuarâ Lâtîfî
- Farsdan kitâb	- Yusuf Zeliha
- Meâricü'n-nübüvve	- Muhammediyye
- Hikâye kitâbı	- Mantiku't-tayr
- Tezkiretü'ş-şuarâ	- Sudî?
- Fıkıh-ı müteallik kitâb	- İlmi'l-lisân
- Ferâid-i seydi	- İbret nüma'-i lâmi'
- Hâşiye Kâdî Beydâvî	- Divân-ı rûyi?

Diğer 4 kitap ise Halife Mahallesi sakini Derviş Çelebi'nin⁴⁷⁶ terekesinden çıkmış olup bu kitaplar şunlardır:

⁴⁷⁵ KŞS., 19/2.

- Kitâb-ı Aşık Pâşâ
- Kaside
- Evrâk-ı ...?
- Kitâb-ı ...?

SONUÇ

XV. asrın ortalarından itibaren Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar geçen süre zarfında Osmanlı toplumunun, özellikle Türk toplumunun tarihini, hukukunu, kültürünü, sosyal hayatını ve siyasi olaylarını en güzel şekilde yansıtan ana kaynakların başında şer'iyye sicilleri gelmektedir. Şer'iyye sicillerinin önemi gözönünde tutularak yapılan bu çalışmada, Kastamonu halkının H.1084-1087/M.1673-1677 yılları arasındaki toplumsal ilişkileri, merkezi ve yerel idareyle bağlantılarının bir kısmı, belgeler nispetinde ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Defterin muhtevası belge açısından oldukça zengindir. Belgelerde ferman, berat, buyruldu, mektup, hüccet, i'lâm, tezkere, temessük, tereke, tevzi defteri gibi çok sayıda kayıt bulunmaktadır. Fakat belgelerin büyük çoğunluğunu hüccet ve i'lâmlar oluşturmaktadır.

Fermanların içeriklerinin genellikle Karadeniz'de bulunan çekdirir gemilerinden kaçan kaçakların yakalanıp tersane-i amireye gönderilmesi, Kastamonu ahalisinin çeşitli vergilerin tahsilinde çektiği sıkıntıların adalet üzere çözülmesi gibi konular tespit edilmiştir.

Mektup ve Buyruldu gibi belgeler çoğunlukla sadrazam, yeniçeri ağası ve mütesellim gibi ehl-i örf tayfasının belirli konularda gönderdikleri kayıtları içermektedir. Mektup kayıtlarında çoğunlukla kadıya yardımcı olan subaşı görevlisinin her üç ayda bir atandığını görülmüştür. Buyruldu kayıtları ise Köprübeli ve Hamamboğazı taraflarındaki eşkiyaların yakalanması ve bu amaçla merkezden görevlendirilen Ahmet Ağa'ya destek olunması, geride vâris bırakmadan vefât eden yeniçeri, acemioğlanı, topçu, cebeci ve diğer ahalinin mallarının beytûlmala alınması ve bu konuda elli altıncı bölükten Bekir Çavuş'un görevlendirildiği gibi konuları içermektedir.

Berat kayıtlarında ise çoğunlukla imamet, hatiplik, müezzinlik, karyum, müderrislik, mütevellilik gibi görevlendirmeler vardır.

Tezkere kayıtlarını içeren belgelerin genellikle vakıf kurumlarına ait gayr-i menkul yerlerin kiralanması hakkında şu örnekler verilebilir: Kastamonu'daki Kapan Han'ının üç yüz kırk kuruşa bir yıllığına kiralanması, Haffaflar Sokağındaki Cebrâil

mescidi vakfına ait olan arsanın doksan yıllığına yıllık otuz akçe mukabelesinde kiralanması gibi konulara belgelerde rastlanmıştır.

Temessük kayıtlarında Amasya'da bulunan Sultan Bayzid Han vakfına ait Kastamonu'daki Kuşkara ve çevresiyle Geymene ve çevresinde bulunan iki mukataanın 1086 Mart başından bir seneliğine Osman Ağa'ya iltizama verildiği, yine Çankırı ve Kastamonu sancaklarında berât ile mutasarrıf olunan zeâmet ve bağlı köylerin borcu, öşür, rüsum-ı örfiyye, tapu-yu zemin vs. gelirleri 1085 Mart'ı başından bir yıllığına Seyyid Mehmet Ağa'ya iltizama verildiği ve Kastamonu'daki Sittay Hâtûn ve merhûm Hoca Hayreddin Efendi vakfının müştereklerinden olan hamam ve kapanın 1085 Muharrem Ayı'ndan itibaren bir seneliğine Vahizâde Efendi'ye kiralandığına dair tespitlerde bulunulmuştur.

Tereke kayıtlarının çok az olduğu ve olanlarında muhallefatından döneme ait Kastamonu'da kullanılan ev ve giyim eşyaları ile bunların fiyatları, hayvanlar ve fiyatları, menkul ve gayr-i menkul malların fiyatları ve imkânı olanların okudukları kitaplar ve isimleri tespit edilmiştir.

İ'âm kayıtlarını arazi anlaşmazlığı, yaralama, katl, alacak ve miras davaları gibi konuların oluşturduğu görülmüştür. İ'âmlardaki belgelerden hareketle Müslim gayr-i müslim halkın birlikte yaşadığı ve çeşitli konularda aralarında anlaşmazlık çıktığı zaman kadı'nın taraf gözetmeden duruma müdahil olduğu ve icra-yı hak anlayışıyla davayı sonuçlandığı görülmüştür. Diğer taraftan bazı kayıtlarda gayr-i müslimler arasında anlaşmazlık olduğu vakit Müslüman şahitler ve satış hüccetlerinde de gayr-i müslim şahitlere rastlanmıştır. Son olarak şehirde Müslim ve gayr-i müslim ilişkilerinin gayet iyi olduğu anlaşıyor ki bu konuda i'âm kaydı hemen hemen yok gibidir.

Hüccet kayıtlarının sayısı ve türü çok fazladır. Özellikle menkul-gayr-i menkul satışları, miras paylaşımı, dem diyet hücceti, boşanma, nişan akdinin feshi, nafaka gibi konular belgelerde görülmüştür. Hüccetlerde boşanma davalarından çok miras davaları yer almıştır. Yine tespitlere göre kadınların ikinci izdivacı genellikle ilk eşin ölümü üzerine yapılmıştır. Sonraki yıllarda ikinci eşle çocuklar arasında mal sorunlarının yaşandığı tespit edilmiştir. Kayıtlara yansıdığı kadarıyla nişan akdinin feshinde nişanlılık süresinin bir şekilde uzaması (8 yıl), erkeğin başka diyarlara

gitmesi üzerine bir müddet sonra gaib durumuna düşmesi ve kız tarafının kendi rızasıyla nişanı atması gibi kayıtlar tespit edilmiştir.

Diğer taraftan belgelere yansıdığı kadarıyla Osmanlı Devleti'nin siyasi bağlamda Lehistan'la (Leh) savaş durumunda olduğu ve sefer-i hümayun için Kastamonu ve civarında bulunan yeniçeri ve diğer asker tayfasının alaybeyleri nezaretinde bir an evvel bir bayrak altında toplanıp sınır boylarına veya ordu-yu hümayuna dâhil edilmesi gibi hususlar görülmüştür. Ayrıca yine sefere çıkacak Donanma-yı hümayun için kürekçi tedariki ve sürsat vergilerinin tahsil edilmesiyle gerektiğinde ordu ihtiyacının karşılanması için halktan devlet tarafından arpa satın alındığı gibi örneklere de rastlanmıştır. Aynî vergi tahsili veya devlet tarafından satın alınan ürünlerin ikmalinde lojistik bağlamda İnebolu iskelesinin önemi de kayıtlara yansımıştır.

Ayrıca Osmanlı Devleti'nin savaşlar ve mali sebeplerden dolayı ihdas ettikleri vergileri, zahire, asker ve hayvan taleplerini ve bunların ne kadar olacağı en küçük idari birim ve yerleşim yerlerine kadar nasıl pay edildiği belgelerdeki verilere göre tespit edilmiştir. Buradan şunu anlıyoruz ki, devlet, hükmettiği coğrafyada reayasına her kademedede mahallesine, hanesine kadar bilgi sahibi ve her konuda duruma hâkimdir.

Son olarak defterdeki belgelerden hareketle belli bir konuda veya bütünüyle bir genelleme yapmanın doğru olmayacağı düşüncesiyle XVII. Yüzyılın ikinci yarısında Kastamonu sancağının idari, sosyal ve ekonomik durumu hakkında kayıtlar nispetinde bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akdağ, M. (2010). *Türkiye'nin iktisadi ve içtimai tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Akgündüz, A. (1998). *Şer'iyye sicilleri*. c. I, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, A. (2000). "İlâm." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXII, 72-73.
- Akgündüz, A. (2008). *Osmanlı Devleti'nde gayr-i müslimlerin yönetimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Akgündüz, A. (2009, Ekim). İslâm hukukunun Osmanlı Devleti'nde tatbiki: şer'iyye mahkemeleri ve şer'iyye sicilleri, *İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi*, (14), 13-48.
- Attar, F. (2001). "Kadı." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXIV. 66-69
- Attar, F. (2003). "Mahkeme." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXVII, 338-341.
- Aydın, M. A. (2003). "Mahkeme." Osmanlı Devleti'nde mahkeme, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXVII, 342-344.
- Bayındır, A. (2015). *İslam muhakeme hukuku*. İstanbul: Süleymaniye Vakfı Yayınları.
- Bilgiç, A. T. (2012). *Tarih deyimleri sözlüğü*. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Canbakal, H. (2009). *17. Yüzyılda Ayntâb, Osmanlı kentinde toplum ve siyaset*. (Çev. Z. Yelçe). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Cihan, A. (2004). *Reform çağında ilmiye sınıfı*, İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Devellioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Doğru, H.(2007). *Bir kadı defterinin ışığında Rumeli'de yaşam*. İstanbul: Kitap Yayınevi.

- Eldem, E. & Goffman, D. & Masters, B. (2003). *Doğu ile batı arasında Osmanlı kenti Halep, İzmir ve İstanbul*, (Çev. S. Yalçın). İstanbul: T. V.Y.Y.
- Ersoy, O. (1963). Şer'iyye sicillerinin toplu kataloğuna doğru. *Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 21, (3-4).
- Ertaş, M. Y. Osmanlı seferlerinde olağandışı bir kışlak: Kastamonu <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/19/23/114>. 138-139. (E.T. 15 Ocak 2017)
- Eyüpgiller, K., Topçubaşı, M., Polat, Işıl. (2008). Kastamonu'da 19. yüzyıl ticaret yapıları, *METUJFA*,1.
- Gedikli, F. (2005). Osmanlı hukuk kaynağı olarak şer'iyye sicilleri. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 3(5), 187-213.
- Gökbilgin, M. T. (1992). *Osmanlı paleografya ve diplomatik ilmi*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Göyünç, N. (1994). "Defter." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. IX, 88-90.
- Halaçoğlu, Y. (1976). Şer'iyye sicillerinin toplu kataloğuna doğru, Adana Şer'iyye Sicilleri, *İ.Ü.E.F.T.D.*, S. 30.
- Halaçoğlu, Y. (1991). *XIV-XVI. Yüzyıllarda Osmanlılarda devlet teşkilâtı ve sosyal yapı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Han, S. (2016). *26 Numaralı Kastamonu şer'iyye sicilinin (h. 1135-1136/m. 1723-1724) transkripsiyon ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- <http://ktp.isam.org.tr/?url=kaynaksicil/> (E.T. 17 Şubat 2017)
- İbret, Ü., Aydınözü, D., Uğurlu, M. (2015, Temmuz). Kastamonu şehrinde kültür ve inanç turizmi, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 32, s. 239.
- İnalcık, H. (1943, Şubat). Osmanlı tarihi hakkında mühim bir kaynak, *Ankara Üniversitesi Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 1(2), 89-96.
- İnalcık, H. (1985, Mayıs). Osmanlı arşivlerinin Türk ve dünya tarihi için önemi, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Arşivleri Sempozyumu*, İstanbul, 31-36.
- İnalcık, H. (2000). *Şeri'at ve kanun, din ve devlet*. Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet, İstanbul, 39-46.

- İnalcık, H. (2010). Seçme eserler-II, *Devlet-i aliyye*, Osmanlı İmparatorluğu üzerine araştırmaları-I, klasik dönem (1302-1606): Siyasal, kurumsal ve ekonomik gelişim, İstanbul: Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları.
- İnalcık, H. (2015). Seçme Eserler VIII, *Devlet-i aliyye*, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar III, Köprülüler Devri, İstanbul: Türkiye İş Bankası. Kültür Yayınları.
- İnalcık, H. (2016, Temmuz). *Osmanlı tarihinde islamiyet ve devlet*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- İpşirli, M. (2002). “Kazasker.” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXV, 140-143.
- İpşirli, M. (2010). “Şeyhülislam.” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXXIX, 91-96.
- Kankal, A. (2004). *Türkmen'in kaidesi Kastamonu (XV-XVIII. yüzyıllar arası şehir hayatı)*. Ankara: Zafer Matbaası.
- Kavaklı, K. S. (2016). *XVII. Yüzyılın ikinci yarısında Amasya*. İstanbul: Hiperlink Yayınlar.
- Köprülü, M. F. (2004). *Bizans müesseselerinin Osmanlı müesseselerine tesiri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kutlu, S. (2017, Mart), *Türk müslümanlığı üzerine yazılar, (Hanefilik-Maturîdilik-Yesevîlik)*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Küçük, N. (2014). *Kastamonu gezi rehberi*. İstanbul: Amaç Matbaası.
- Kütükoğlu, M. S. (1992). “Buyuruldu.” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. VI, 478-480.
- Kütükoğlu, M. S. (2004). “Mektup.” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXIX, 18-21.
- Mücteba, İ. (1975). Şer‘iyye sicillerinin toplu kataloğuna doğru, *Tarih Dergisi*, 28-29.
- Ortaylı, İ. (2001). “Kadı.” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXIV, 69-73.
- Ortaylı, İ. (2008). *Türkiye teşkilat ve idare tarihi*. Ankara: Cedid Neşriyat.

- Ortaylı, İ. (2016). *Hukuk ve idare adamı olarak Osmanlı Devleti'nde kadı*. İstanbul: Kronikkitap.
- Özgüdenli, O. G. (2012). "Vakfiye." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XLII, 465-467.
- Pakalın, M. Z. (1983). *Osmanlı tarih deyimleri ve terimleri Sözlüğü*. c. I-III. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Peirce, L. (2005). *Ahlak oyunları, 1540-1541 Osmanlı'da Ayntab mahkemesi ve toplumsal cinsiyet*, (Çev. Ü. Tansel). İstanbul: Tarih Vakfı.
- Sami, Ş. (2010), *Kāmus-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Saydam, A. (2014). *Osmanlı medeniyeti tarihi*, İstanbul: Kitabevi.
- T.C. İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü, (1968). *Köylerimiz*, Ankara: Başbakanlık Basımevi Devlet Su İşleri.
- Taş, H. (2006). *XVII. Yüzyılda Ankara*, Ankara: TTK.
- Uğur, Y. (2002). "Şer'iyye Sicilleri." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. XXXIX, 10-11.
- Uğur, Y. (2003). Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri) : Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 1(1), 305-344.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988). *Osmanlı Devleti teşkilâtına medhal*. Ankara: TTK.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988). *Osmanlı Devleti'nin ilmiye teşkilâtı*. Ankara: TTK.
- Yakupoğlu, C. (2009). *Kuzeybatı Anadolunun sosyo-ekonomik tarihi, (Kastamonu, Sinop, Çankırı, Bolu), XIII-XV. yüzyıllar*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yakupoğlu, C. (2010). *Bartın vakıfları, (1214-1514)*. Bartın: Bartın Valiliği Baskısı.
- Yakupoğlu, C. (2088, Aralık). Selçuklu ve beylikler dönemi Kastamonu yer adları: meyve ile ilgili olanlar. *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 23(2), 159-184.
- Yıldırım, M. Z. (1996). *30 Numaralı Adana şer'iyye sicili defteri, (h.1115-1171/m.1703-1757)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Yücel, Y. (1979). Osmanlı İmparatorluğu'nda desantralizasyona dair genel gözlemler, *Belleten*, S. 38, Ankara, 665.

Yücel, Y. (1991). Anadolu beylikleri hakkında araştırmalar I, Ankara: TTK.

EKLER

Belge Transkripsiyon

1/1

(silik) kazâsına tâbi‘ Virâncık nâm karyeden fahrü’l-...? Şeyh Süleyman Efendi ve birâderi İsmâil meclis-i şer‘a gelüb (silik) takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre kurbunda vâki‘ İmâd yeri dimekle ma‘rûf (silik) olub lâkin mâri‘z-zikr tarlâ izn-i sipâhi ile bir kimesneniñ üzerinde olmâyub ancak (içün) ba‘zı kimesneler (silik) olanlara öşrîn edâ idegelmekle bundan akdem biz dâhi mâri‘z-zikr tarlâyı birkaç sene zirâat (silik) edâ idüb bundan yedi sene mukaddem biz zikr-i mürûr iden tarlâdan kasr-ı yed itmişizdir hâlâ (silik) eylediğimiz sicil-i mahfûza kayd olunmak murâdımızdır didiklerinde fi‘l-hakîka vech-i muharrer üzre zikr (silik) yedi sene mukaddem kasr-ı yed kat‘î alâka eyledikleri talebleriyle işbu mahalle şerh virilmişdir hurrîre fî-15 min-Zi‘l-ka‘de sene (silik) 5

1/2

1	5	8	7	4	26	(silik)
Muharrem	Safer	Rebî‘ü’l-evvel	Rebî‘ü’l-ahîr	Cemâziye’l-evvel		
7	2	3	5	6		
Cemâziye’l-ahîr	Receb	Şa‘bân	Ramazân	Şevvâl	Zi‘l-ka‘de	
1	2	4	5	7	1	
Zi‘l-hicce						
3						
...? hafta						
Doşenbe	Şeşenbe	Çehârşenbe	Pencşenbe	Cum‘a		
2	3	4	5	6		
Şenbe	Yekşenbe	Doşenbe	Şeşenbe	Çehârşenbe	Pencşenbe	
7	8	9	10	11	12	
Cum‘a	Şenbe					
13	14					
Doşenbe	Şeşenbe	Çehârşenbe	Pencşenbe	Âzîne	Şenbe	
2	3	4	5	6	7	
Yekşenbe	Doşenbe	Şeşenbe	Çehârşenbe	Pencşenbe	Âzîne	
8	(silik)	10	11	1 2	13	
1	5	(silik)	(silik)	4	2	6
						4

...? üç senesine ...?

Muharrem	Safer	Rebî‘ü’l-evvel	Rebî‘ü’l-ahîr	Cemâziye’l-evvel	Cemâziye’l-ahîr
7	2	3	5	6	1
Receb	Şa‘bân	Ramazân	Şevvâl	Zi‘l-ka‘de	Zi‘l-hicce
2	4	5	7	8	3

Meselâ cedvelde olan altıya biñ altmış dört didik ve saydık biñ altmış sekizde (silik) olan rakamda kaldı ihdan Ramazân altındaki rakama bakdık beş peşi üç darb itdik sekiz oldu ol sekiz rakama hafta günleriniñ altındaki rakama nazar itdik Yekşenbe altındaki ma‘lûm oldu ki gurre-i Ramazân Yekşenbe günü imiş Allahu te‘âlâ (silik)

1/3

İsmâil Bey Mahallesinden Bayrâm bin Dâvud mahfel-i kazâda ikrâr ider ki Gökdere Mahallesinden iken fevt olan Hacı Şa‘bân’a deyn-i şer‘iyyeden beş biñ akçe deynim olub hâll-i sıhhatinde dört yüz seksen akçesini (silik) hâlâ zimmetimde dört biñ beş yüz yigirmi akçe deynim vârdır deyu bi‘t-tavihi ikrâr eyledi (silik)

Şuhûdü’l-hâl

İbrâhim Efendi bin Mustafa el-hatîb

Abdülhey Çelebi bin İbrâhim Çelebi

Ahmed Efendi

Şa‘bân Bey el-muhzır

Ve gayruhum

Makarr-ı mezbûr Bayrâm’ın (silik) Hacı Receb, Mehmed bin Hüseyin (silik) kayd-ı şedd fî-20 (silik)

1/4

(silik) İsmail? Bey selâmdan soñra inhâ olunur ki işbu bâ'sü't-tezkire (silik) olan otuz altı gurûşumuzuñ ahz-u kabzı için bizim Seyyid Mehmed (silik) meclisi vekil itmişizdir zikr olunan otuz altı gurûşu merkûm Seyyid Mehmed Çelebi'ye teslim idüb bu temessükü hıfz idesiz âñâ değın bize zikr

El-hakir Mustafa Ağa

2/1

Fî-gurre-i Ramazanü'l-mübârek li-sene hamse ve semânîn ve elf

(silik) kâdısı Ahmed hüsnü's-sülûk olmağla ...? örfiyyesine bir ay daha zam olunub (silik) itdi Rebî'ü'l-evveli nihâyetine değın mutasarrıf olmak ricâsına ...? buyruldu

2/2

(silik) Kastamonu kâdısı Mevlâna Ahmed Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyye ve teslimât-ı vâfiyye ithâfiyle inhâ olunur ki hüsnü's-sülûk olduğuna binâen (silik) örfiyyesi ki bir ay dahi zam olunmuşdur gerekdir ki kâzâ-i mezbûru sene-i âtfiye Rebî'ü'l-evveli nihâyetine değın mutasarrıf olub beyne'l-âhâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye eyleyesiz ve's-selâm hurrire fî-gurre-i Ramazânü'l-mübârek li-sene hamse ve semânîn ve elf

El-fakir Mustafa el-kâdı bi-asâkir-i Anadolu

2/3

Fahrü'l-müderresinü'l-kirâm Mevlâna Mustafa Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyyât ithâfiyle inhâ olunur ki nefis-i Kastamonu ve eyâletinde olan kazâlarıñ umûr-ı kismet-i askeriyyesi tarafımızdan sañâ tefvîz olunmuşdur gerekdir ki nefis-i Kastamonu ve eyâletinde olan cümle kasabâlarda düşen mevtâ-yı askeriyye muhallefâtını tahrîr ve beyne'l-verese taksîmden soñra bu tarafa âid olan rûsûm-ı mûtadeyi ve kassâm-ı sâbık...?zâdeniñ dahi ...? tahrîr eylediğı mevâddan makbûzunu mahallerinden teftiş ve siz kabz idüb tarafımıza irsâl eyleyesiz ve's-selâm fî-gurre-i Receb sene 1086

El-fakir Mustafa el-kâdı bi-asâkir-i Anadolu

Vasale ileynâ fî-16 min-Şa'bân ...?

Tabbeka aslahü'l-mümzaü'l-mahtûm nemekahü'l-fakir ileyhe sübhâneh inde'l-kâdı el-müvellâ bi-medîne-i Kostantiniyye el-mahmiyye afâ anhü

2/4

(silik) takrîr-i kelâm idüb Kastamonu kâdısı fazîletlü Aktaşzâde Mustafa Efendi (silik) idüb târîh-i kitâba gelince yedinde ancak elli gurûş kalmışdı el-hâleti-hazihi (silik) mezbûr elli gurûşu dahi yedinden bi't-temâm ve'l-kemâl ahz-u kabz eyledim min-evvel-i âtfi ahre bundan (silik) hakkımı ahz idüb zimmetinde bir habbe hakkım bâkî kalmadı didikde gıbbe't-tasdikü's-şer' min-hurrire Zi'l-hicce'ti's-şerife sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Mehmed Efendi

Serâmâzâr? oğlu Mustafa Ağa

Ahmed Efendi bin el-Hacc Hasan

Ve gayruhum

Min-el-ihzar

2/5

(silik)

İzzetmeâb şerî'at nisâb ...?Boyâbâd kâdısı Mevlâna Ebu Bekir Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyye ve teslimât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki vilâyet-i Anadolu'nuñ sol kolunda vâki' Kocaili ve Bolu ve Kastamonu ve Kânkı sancâkları ve Sivas ve Trabzon ve Erzurum ve Van ve Kars ve Ahıska eyâletlerine seni kassâm-ı süvârî nasb ve ta'yîn itmişizdir gerekdir ki elviyye ve eyâlet-i mezbûrede olan kassâmlarıñ makbûzâtı olan rûsûm-ı askerîsini ba'de't-teftiş ve't-tefahhus taleb ve tahsîl ve ahz-u kabz ve tarafımıza îsâl eyleyesiz ve üzerine rast geldiğın meftâ-yı askerîyyeniñ muhallefâtını siz tahrîr idüb kassâmları müdâhele itdirmeyesiz ve kassâmlardan hıyâneti zâhir olanları

azl ve yerlerine ve hâli olan yerlere mu'temed-i aliyye adamlar ta'yîn idüb tarafımıza i'lâm eylesin ki bu taraftan ibkâ oluna siz ki kassâmlarımızsız mûmâ-ileyh rûsûm-ı askerîyeyi taleb eyledikde henüz irsâl eyledik veyâ henüz irsâl (silik) eylesiz el-hâsıl hakkınızda şükür ve şikâyet makbûlumdur âña göre hareket idüb ...? olan mahallerde emîr-i sâlim biri yeriñize isâl idesiz mahzarlarımızdan arz-ı mûmâ-ileyh ile bile ta'yîn olunmuşdur ve's-selâm hurrîre fi-gurre-i Recebi'l-ferd li-sene erba ve semânîn ve elf

El-kâdı el-hasbi el-fakir Mehmed Said bi-asâkir-i Anadolu

Vasale 12 min-Ramazân li-sene el-mezbûr

...? göresin

2/6

(silik)

İzzetmeâb rif'atü'n-nişân? Şerî'at nisâb Kastamonu kâdısı Mevlâna Ahmed Efendi kâmyâb

Tahîyyât-ı sâfiyye ve taslîmât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki işbu sene-i erba ve semânîn ve elf Müreccibi guresinden nefis-i Kastamonu ve sancâğının umûr-ı kısmet-i askerîyyesi tarafımızdan siz sipâriş olunmuşdur gerekidir ki gurre-i merkûmeden düşen meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îyye taksîm eylesiz ve's-selâm hurrîre fi-Cemâziye'l-evvelisi li-senet el-merkûm

El-kâdı el-hasbi Mehmed Said el-fakir be-asâkir-i Anadolu

...? (silik) el-fakir Hafız Mustafa el-müvellâ afâ anhü

2/7

İzzetmeâb şerî'at nisâb ...? Tosya kâdısı Mevlâna Hindullah Efendi kâmyâb

Ba'de't-tahîyyeti't-tayyibe i'lâm olunur ki Kastamonu sancâğının umûr-ı kassâm-ı askerîyyesine tarafımızdan size sipâriş olunmuşdur gerekidir ki düşen meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îyye taksîm eylesiz ve's-selâm hurrîre fi-gurrei'l-Muharremü'l-harâm li-senet hamse ve semânîn ve elf

El-kâdı el-muhibbi Mehmed Said el-fakir bi-asâkir-i Anadolu

(silik) el-mümzaü'l-mahtûm nemekahü'l-fakir inde'l-hatîr (silik) Taraklıborlu

2/8

İzzetmeâb ...? şerî'at nisâb ...? Ankara kâdısı Mevlâna Ali Efendi kâmyâb

Tahîyyât-ı sâfiyye ve taslîmât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki vilâyet-i Anadolu'da Kocaili ve Bolu ve Kastamonu ve Kânkı ve Ankara livâlarına ve Sivas ve Diyârbekr ve Erzurum eyâletlerine ve umûmen sol kolda olan elviyye ve eyâlete sizi tarafımızdan kassâm-ı süvâri nasb ve ta'yîn itmîşizdir gerekidir ki elviyye ve eyâlet-i mezbûrede olan kassâmlarımızñ makbûzâtı her ne ise ba'de't-teftiş ve't-tefahhus ahz-u kabz ve bu tarafa irsâl eylesiz ve üzerine rast geldiğñ meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını siz tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îyye taksîm eylesiz kassâmları müdâhele itdirmeyesiz (silik) teftiş olmayanları ber mûcib azli olanları azl idüb yerlerine kassâm nasb ve ta'yîn idüb bu tarafa i'lâm eylesiz ki ibkâ oluna siz ki umûmen sol kolda olan elviye ve eyâlet-i mezkûremizde kassâmlarımızsız müşârün-ileyh olanlara muhâlefet itmâyub makbûzâtlarını bi't-temâm teslim eylesiz ki henüz göndermişdik veyâ göndermek gerekidir deyu taallül eylemeyesiz ve'l-hâsıl hakkınızda şükür ve şikâyet istimâ' olunur âña göre hareket eylesiz ve mûmâ-ileyh yerleriñize umûmen ve sâlimen irsâl eylesiz ve's-selâm hurrîre fi-gurrei'l-Muharremü'l-harâm li-senet hamse ve semânîn ve elf

El-kâdı el-hasbi Mehmed Said el-fakir be-asâkir-i Anadolu

2/9

Şerî'at nisâb fazîlet ...? bi'l-fi'l Kastamonu kâdısı Mevlâna Ahmed Efendi kâmyâb

Tahîyyât-ı sâfiyye ve taslîmât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki işbu sene-i hamse ve semânîn ve elf Rebî'ü'l-ahîriniñ ...? kazâ-i mezbûrñ umûr-ı kısmet-i askerîyyesi size sipâriş olunmuşdur gerekidir ki düşen meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese ve't-taksîm eylesiz ve's-selâm hurrîre fi't-târîhi'l-mezbûr

El-kâdı el-hasbi Mehmed Said el-fakir bi-asâkir-i Anadolu

2/10

İzzetmeâb ...? şerî'at nisâb Kastamonu kâdısı Mevlâna Ahmed Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyye ve taslîmât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki kazâ-i mezbûruñ ve'l-hâsıl? umûr-ı kismet-i askerîyyesi tarafımızdan sañâ (silik) düşen meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îyye taksîm eylesesiz ve's-selâm hurrîre fi'l-yevmü'l-hâmis aşere min-şehr-i Rebî'ü'l-âhîr li-senet hamse ve semânîn ve elf
El-kâdî el-muhibbi Mehmed Said el-fakir bi-asâkir-i Anadolu

2/11

İzzetmeâb Boyâbâd kazâsında nâibü's-şer'olan Efendi

(silik) ithâfiyla inhâ olunur ki kazâ-i mezbûruñ umûr-ı kismet-i askerîyyesi tarafımızdan size tefvîz olunmuşdur me'mûldur ki düşen meftâ-yı askerîyyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese taksîminden soñra bu tarafa (silik) olan (silik) hurrîre fi-gurre-i Recebü'l-müreccib li-senet hamse ve semânîn ve elf

El-adli'l-fakir Mustafa bi-asâkir-i Anadolu

3/1

Medîne-i Kastamonu mahallâlatından Hamza Ağa Mahallesinde sâkine Mahmud bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Hatemioğlu Mü'ezzin Muharrem mahzarında üzerine ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Muharrem haramla hakkım olmağla vakt-i zuhurda ben yabânda iken bi ğayr-ı veche zevceme fi'l-i şeni' kasdîyla menzilime girüb ben dâhi varub mezbûru menzîlim içinde bulub ahz-u feryâd eylediğimde mezbûr Muharrem bu başa anî? kara gömlek ve dülbend ve bir kavuk ve siyah katana ve babucunu bıragub firâr murâd etdikde ben dahi yetişüb emr-i (silik) kopurcum didiğimden Hatemoğlu'na ve Göklemezoğlu kolu ve bir esbâbı kesüb ...? didiklerinden kopuyor didiğimden soñra sol elime bıçagla vurub ve gözümü dişi ile ısırıb işbu müşâhede olan yaralar mezbûruñ darbından ve ısırmısından olmuşdur sûal olunub ikrârı tahrîr olunmak matlûbundur didikde ğibbe's-sûal ve'l-inkâr mezbûrdan takrîr-i meşrûhuna mutabık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed bin Hüseyin ve Süleyman bin Sa'dî ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde (üzeri çizik) mahfel-i şer'a hâzırûn olub esri'l-istişhâd fi'l-hakika mezbûr Mü'ezzin Muharrem müdde-i mezbûruñ haramla hakkı olmağla târîh-i kitâb günü vakt-i zuhûrda (üzeri çizik) müdde-i mezbûr yabanda iken mezbûr Muharrem menziline girüb ol dahi görüb mezbûru menzili içinde görüb feryâd eyledikde ben dahi feryâdına varub mezbûr Mü'ezzin Muharrem'i müdde-i mezbûruñ menzili içine ...? iderken müşâhede eyledik biz bu husûsu bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ğibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min-Rebî'ü'l-âhîr li-sene erba ve semânîn ve elf
Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Bayram

Receb bin Muslu

Samizâde Ahmed Çelebi

Hüseyin bin Nasuh

Mustafa bin Mehmed

Receb bin Himmet

Receb muhzır

Ve gayruhum

3/2

Livâ-i Kastamonu'da Arac Kazâsına tâbi' ...?nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Mehmed Bey ibn (silik) nâm kimesneniñ verâseti sulbiye kebir kızları Ayşe ve Fâtma ve Aynî nâm hâtûnlara münhasır olduğı şer'an sâbit ve müteayyin oldukdan soñra mezbûre Ayşe'niñ zevci tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olub bi mâhü nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbit olan Ömer bin Eklen nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Sırt Kazâsına tâbi' Medîne-i Münevvere sallallahü teâlâ âlî münûrhâ? evkâfından Uğurlu nâm karye sükkânından sâhib-i haze'l-kitâb Hasan bin Nasûh nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Ayşe'niñ babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey'iñ metrûkâtından olub karye-i mezbûre Uğurlu'da vâki' ind-el-ahâlî ve'l-ceyerân hudûdları ma'lûm bir menzil ve bir anbar ve bir bağçe yigirmi seneden beri mezbûr Hasan fuzûlî zabt idüb mevekkelem mezbûre Ayşe'ye zikr olunan menzil ve anbar ve bağçeden bi hasebi's-şer'iintikâl iden hisse-i şâyiasını mezbûr Hasan'dan vekâletim hasebiyle taleb

itdiğimde virmekden imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında mezbûrât Ayşe ve Fatma ve Ayni babaları müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey'den irs-i şer'iyye intikâl idüb zıkr-i mürûr iden menzil ve anbâr ve bâğçeyi târih-i kitâbdan on sekiz sene mukaddem safkâ-i vâhîde ile iki bin kazıyyı râicfi'l-vakt akçeye bañâ bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve teslîm ve def'-i semene mezbûr idüb zıkr olunan menzil ve anbâr ve bâğçe mülk-i müşterâm olmağla añâ binâen târih-i kitâba gelince bilâ-nizâ' tasarruf iderim deyu def'a ile mukâbele idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Hasan'dan sıdk-ı mukâbilini mübeyyine-i beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre Uğurlu sükkânından Süfyân bin İshak ve Abdurrahman ibn İdris nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîkâ mezbûrât Ayşe ve Fatma ve Ayni babaları müteveffâ-yı mezbûrdan kendülere irs-i şer'iyle intikâl idüb zıkr-i mürûr iden menzil ve anbâr ve bâğçeyi târih-i kitâbdan on sekiz sene mukaddem bizim huzûrumuzda safkâ-i vâhîde ile mezbûr Hasan'a iki bin akçeye bey' ve teslîm ol dahi veche muharrer üzre iştirâi ve teslîm ve def'-i semen eyledi (silik) mezbûr merkûm Hasan'ın mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şahidân mezbûrâtın keyfiyet-i hâlleri (silik) Uğurlu sükkânından Hüseyin Çelebi ibn Receb ve El-hacc Hüseyin bin Halil nâm kimesnelerden suâl (silik) biri şahidân mezbûrân adl ve makbûlû's-şehâdedir deyu haber virüb emr-i ta'dîl ve't-tezkiye tamâm (silik) detleri makbûle olmağın mücibiyle vekîl-i mezbûr Ömer mezbûr Hasan ile büyüce muârazadan (silik) bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'-l işrîn min-Recebü'l-ferd li-sene erbâ ve semânin elf

Şuhûdü'l-hâl

(silik)

El-hacc Mustafa ibn El-hacc Mustafa

Mehmed EfendiEssâti

İsmail Çelebi Abdülfettâh

Hâfız Şaban bin El-hacc Muslu

3/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mahallesi sâkinelerinden Mümine Hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden sâhib-i haze'l-kitâb Fatma binti Mustafa nâm hâtûn muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddan mezbûre Fatma'nın sulbe kızı Havva nâm sağır işbû hâzır bi'l-meclis oğlum Süleyman nâm sağıri mahalle-i mezbûrede vâki' Bey Hamâmı dimekle ma'rûf hamâmın berdivânından kâkub sol gözünün üzerini mecrûh itdikde ben dahi oğlum mezbûr Süleyman'ı berdivândan kim kâkuvirdi deyu mezbûre Havva'nın yanına vardığımda mezbûre Fatma beni kuşağımdan çeküb bañâ fâhişe ve kahbe lafzı ile şetm ve ırzına şâi virecek kelimât ile itâle-i lisân eyledi suâl olunub mücibi icrâ olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akibe'l-inkâr müddeiyye-i mezbûre Mümine'nin müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğın fi'l-vâki' târih-i mezbûrda zıkr olunan hamâmda mezbûre Mümine'yi kuşağından çeküb fâhişe ve kahbe lafzı ile şetm ve ırzına şâi virecek kelimât ile itâle-i lisân itmeyüb üzerinde hakk-ı ta'zîr olmadığına mezbûre Fatma'ya yemin teklîf olundukda ol dahi âli vefki'l-mes'ûl yemin billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğın mâ-vâki'bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min-Recebü'l-ferd li-sene erbâ ve semânin elf

Şuhûdü'l-hâl

Üstâd Mehmed bin Mustafa

Çorbacı Mehmed bin Mahmud

Mehmed bin Mustafa

Ahmed bin Rıdvan

Berber Üstâd Hasan

El-hacc Mustafa

El-hacc Mustafa

Ahmed Çelebi bin el-hacc Yusuf

3/4

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Geyikli nâm karye sâkinelerinden Mustafa Efendi bin Nasûh Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb karye-i mezbûre içinde mâ-i matar cereyân eylediği mahalde üstünün bir mikdâr toprağı kadarı ve altının bir mikdâr toprağı baş ve dıbsız bir kırık küb zâhir olub içinde mâl-ı müteallik bir nesne olmayub karyeñizde küb ile mâl bulunub siz ketm ve ihkâr eylemişsiz deyu zâbitlardan karyemiz

ahâlisine darb-ı tertibinden havf olunur savb-ı şer'î den üzerine varulub ba'de'l-muâyene keşf ve tahrîr olunmak matlubumdur didikde cânib-i şer'î kavîmden mevlâna Receb Efendi irsâl olunub oldahi karye-i mezbûre içinde mahall-i mezkûre vârub husûs-ı mezbûre vâli tarafından mübâşir olanAyvaz Ağa zevîl-i kitâbda muharrerü's-sâmi olan müslimîn ile nazar eylediklerinde fi'l-hakîka mâ-i matar cereyân eylediği mahalde üstünün bir mikdâr toprağı kadarı ve altının bir mikdâr baş dıbsız? bir kırık küb olub içinde mâl çıkmışa beñzemediği muâyene ve müşâhede olundukdan soñra mübâşir-i mezbûr teftiş eyledikde bir nesne zuhûr itmemeğın vâki'-i hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde keşf ve tahrîr idüb ba'dehû cânib-i şer'idenden mâba't? olunan Halil ibn Mustafa ve İbrahim bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüb alâ kavîm inhâ ve takrîr itmekde mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi-evâhiri Recebû'l-ferd li-sene erbâ ve semânın elf

Şuhûdü'l-hâl

Hatîb Mehmed Halife

Hatîb Mustafa Halife

El-hacc Mehmed Mü'ezzin

Halil Beşe er-râcil

Yusuf bin Mehmed

Mehmed bin Muslu

Ebu Yusuf Ebu Cane

Mehmed bin Halil

Ali Bey el-Cündi

Bayram Bey el-Cündi

4/1

Hâlâ musâhib-i şehri-yârî olub ber veche arpalık Kastamonu sancâğına mutasarrıf olan düstûr-ı ...? el-mahfûf bi sunûfî avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ sâadetlû Mustafa Pâşâ yaserallahu fi'd-dîn-i ...? mâ-yeşâ hazretlerinin livâ-i mezbûrda mütesellim olan ma-fahrû'l-emâcid ve'l-emâ ...? Süleyman Ağa meclis-i şerîf-i ihdâ ve mahfel-i dîn-i münîf mecdühü? sallallahu teâlâ âlâ ve sâide takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb ...?. merhûm ve mağfurle Sultân Süleyman? Hân ...? hazretleri medîne-i mezbûrda vâki' Dilence? demekle ma'rûf çiftlik etrâfında ...?cem' idüb (yazı kötû/okunamamıştır.)

4/2

Kastamonu Kazâsına tâbi' Mutrub nâm karye ve gayriden iki biñ akçe tımâra berât-ı âlişân ile on dört seneden beri mutasarrıf olan Halil Bey ibn-i Ahmed nâm kimesne karye-i mezbûre sükkânından Veli bin Abdullah ve Mehmed bin Mustafa ve Muslu ve Mustafa ibn-i Pir Mehmed ve Süleyman bin Mustafa ve diğer Mehmed ve diğer Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'-i ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrûn Veli ve Mustafa ve Mehmed ve Muslu ve Süleyman ve diğer Mehmed ve diğer Mustafa ve gâib-i ani'l-meclis Ebu Bekr Ebâ ...? karye-i mezbûre reâyâsından olub tımâr-ı mezbûre toprağında sâkin olmağla iki seneniñ resm-i bennâkını mezbûrûndan alub hâlâ bâki on iki seneniñ dahi kânûn-ı pâdişâhîüzre resm-i bennâkını talep eylediğimde kimesneye raiyyet-i kayd olunmayub ve bir kimesne mezbûrûndan resm-i bennâk talep etmeyüb mezbûrûn benim tımârım reâyâsından iken veche muharrer üzre on iki seneniñ resm-i bennâkını (silik) virmekden imtinâ' iderler suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde (silik) suâl-i mezbûrdan Mustafa ve Veli ve Mehmed ve Muslu ve Süleyman ve diğer Mehmed ve diğer (silik) cevâblarında bi't-tav'ihimkarye-i mezbûre reâyâsından olub ve karye-i mezbûre (silik) kimesneye raiyyet-i kayd olunmayub ve bir kimesne kendilerden resm-i bennâk (silik) vech-i meşrûh üzre on iki seneden beri sipâhi (silik) kânûn-ı pâdişâhîüzre resm-i bennâklarını virmediklerinibi't-tavihim ikrâr ve i'tirâf itmeğın mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min-Recebû'l-ferd li-sene erbâ ve semânın elf

Şuhûdü'l-hâl

Ma Fahrû'l-kudât Ali Efendi

Şaban Çelebi bin El-hacc Halil

Muytâb Hasan Efendi

Mehmed Çelebi bin Hatîbullâh

Receb Efendi el-Mukayyed

4/3

Kastamonu Kazâsına tâbi‘ Halâçlar nâm karye sükkânından Mehmed ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf lâzımü’t-tevkîrde yine karye-i mezbûre sükkânından Ahmed ibn-i Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan dört sene mukaddem mezbûr Ahmed Bey sulbiye kebir kızı Ayşe nâm bâkir bâliğâmı gâib-i ani’l meclis oğlum Süleyman’a nâmzâd idüb mihr-muaccel olmak üzre beynimizde ma’lûm ba’zı eşyâları virmişdim lâkin oğlum mezbûr Süleyman âher-i diyâra gidüb ne vakt geleceği ma’lûm olmayub gelince tevkîfde suûbet olmağla mezbûr Ahmed kızı mezbûre Ayşe’yi âher-i kimesneye tezvîc ve inkâh murâd itmekde el-hâleti hazihi mihr-i muaccel olmak üzre virdiğim beynimizde ma’lûm eşyâ-yı mezbûr Ahmed’den taleb itdiğimde beynimizden münâzaât-ı kesire ve muhâsamât-ı şedîd-i vâk‘ olmağın beynimize muslihûn tavassut idüb eşyâ-yı mezbûre da’vâsından mezbûr Ahmed ile beni on esedî gurûşa üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dâhi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr on esedîgurûşa mezbûr Ahmed yedinden bi’t-tamâm ahz-ı kabz idüb husûs-ı mezbûra müteallikâ deâvî ve mutâlebât ve îmân-ı muhâsamâtdan mezbûr Ahmed Bey zimmetini ibrâ-yı âmm ve kât’innizâ‘ ile ibrâ ve ıskât eyledim vicahân min-el veche da’vâ ve nizâ‘im kalmadı ba’del-yevm husûs-ı mezkûre-i müteallikâ benden asâleten veyâhûd vekâleten da’vâ sâdır olur ise led-el hükkâm el-kirâm mesmûâ ve makbûla olmaya didikde gibbe’t-tasdikü’s-şer‘ gâib-i mezbûr Süleyman gelüb mezbûre Ayşe benim nâmzâdımdır deyu mezbûr Ahmed Bey ehl-i örfe gamz idüb bir mikdâr mâl giderse ammisi İsmail nâm kimesne kendi mâlımdan edâyâzâmîn?olmağın mâ-vâki’bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-işrîn min-Recebü’l-ferd li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü’l-hâl

İmam Ahmed Çelebi

Ömer bin Şaban

Neccâr Usta Hasan

Hâfız Mehmed kethüdâ-yı şehir

Receb Efendiel-Mukayyed

4/4

Daday kazâsına tâbi‘ Karaköy nâm karye sükkânından işbû bâ’sü’l- kitâb Muslu bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Devrekânî kazâsında sâkin Ahmed Ağa nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer‘ide mevcûd olan göğ ve siyâh öküzler mülk-i muhakkım ve hakk-ı sarîh olub yedimde iken târih-i kitâbdan yigirmi iki (silik) akdem mülkünden zâyî‘ olmuşdu hâlâ mezbûr Ahmed Ağa (silik) suâl olunub alıvırılması matlubumdur didikde (silik) mezbûr Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan öküzleri ismi ve mekânı ma’lûm olmayan bir kimesneden sekiz esedî gurûşa iştirâ ve def‘-i semen idüb mülk-i müşterâm olmağla anâ binâen vaz‘-ı yed iderim müdde-i mezbûr Muslu’nın mülki olub vech-i mübeyyinüzre zâyî‘ olduğu ma’lûmum değildir deyu def‘ayla mukâbele idecek müdde-i mezbûr Muslu’dan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda Mustafa bin Receb ve diğer Mustafa bin Mahmud nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘-i hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîkâ işbu meclis-i şer‘ide göğ ve siyâh öküzleri müdde-i mezbûr Muslu’nın mülkidir mülkünden zâyî‘ olmuşdur biz bu husûsâ bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye itdiklerinde ba’det-ta’dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûl oldukdan sonra zikr olunan öküzleri bey’ve âhere hibe itmeyub ve’l-hâsıl tarik-i şer‘iyyeden bir tariki ile mülkünden ihrâc itmediğine müdde-i mezbûr Muslu’ya yemin teklîf olundukda ol dahi âli vefk-i mes’ûl yemin billâhi aliyy-ül-â’lâ itmeğin mücebince zikr olunan öküzleri müdde-i mezbûr Muslu’ya teslim mezbûr Ahmed Ağa’ya tenbih olmağın mâ-vâki’bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâni min-Şa’bânü’l-mu‘azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü’l-hâl

Şeyh Mehmed bin Abdülkerim

Mustafa Ağa el-Mübâşir

Mehmed Bey bin Ali

Mustafa Ağa bin Mehmed

Şaban Mustafa

Ve gayruhum

5/1

Kânkırı sancâğında Milân kazâsına tâbi‘ Çardak nâm karye sükkânından es-Seyyid Hidayetullah Ağa ile es-Seyyid Muzaffereddin meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Kastamonu sancâğında Bolu kazâsına tâbi‘ Tavşanlı nâm karyeden olub bundan esabık vefât iden Yusuf Bey’in sulbi kebir oğulları

İbrahim Bey ve Halil Bey mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Yusuf Bey hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde târîh-i kitâbdan on sene mukaddem benden iki yüz kıt' esedî gurûş istikrâz ve kabz idüb ben dâhi ifrâz ve teslim eylediğimden sonra yüz elli gurûş kıymetli bir siyâh donlu ...? ve elli gurûş kıymetli merdâne bir kadîfe kaftânı edâ' ve teslim ol dâhi istidâ' ve kabz idüb kablâ'î-âhz fevt olmağın hâlâ meblâğ-ı mezbûr iki yüz esedî gurûş ile zikr olunan at ile kaftânın aynıları mevcûd ise aynılarını değil ise ba'de's-subût kıymet-i şer'iyyelerini terk-i vâfiyesinevaz'-ı yed oğulları mezbûrân İbrahim Bey ve Halil Bey'den taleb iderim suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrân İbrahim Bey ve Halil Bey cevâblarında müdde-i mezbûr Hidayetullah Ağa babamız müteveffâ-yı mezbûrdan hayâtında saña iki yüz esedî gurûş ifrâz ve berât ile bir kaftân edâ' ve teslim eyledim deyu taleb-i da'vâ eylediğinde beynlerinde münâzaât-ı kesîde ve muhâsamât-ı şedîde vukû'ndan sonra beynlerine muslihûn tavassut idüb mezbûr es-Seyyid Hidayetullah Ağa'yı babamız müteveffâ-yı mezbûr ile da'vâ-yı mezkûresinde dokuz adet sim düğmeli bir münakkaş çûka mallût ile yüz kıt' esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde müdde-i mezbûr es-Seyyid Hidayetullah Ağa dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan mâri'z-zikr mallût ile yüz esedî gurûşa bi't-tamâm ve'l-kemâl âhz-u kabz idüb husûs-ı mezkûre-yi müteallikâ-i da'vâdan babamız müteveffâ-yı mezbûruñ zimmetini ibrâ-i âmm-i kât'in'nizâ' ibrâ ve iskat eyledi deyu def'âyla mukâbele idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûrân İbrahim Bey ve Halil Bey'den ta'rîz-i meşrûhlarına mutâbık beyne taleb olundukda udûlû'l-ahrâr ricâl-i müsliminden(silik) gelüb karye-i mezbûre Tavşanlı sâkinelerinden Hacı bin Abdülkerim ve Ahmed bin Abdünnebi nâm kimesneler (silik) eş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olub istîşâd olunduklarında fi'l-hakîkâ müdde-i mezbûr (silik) Ağa müteveffâ-yı mezbûr Yusuf Bey'den hâl-i hayâtında saña iki yüz kat' esedî gurûş (silik) berât ile bir kaftânımı edâ' ve teslim itmişti deyu taleb ve da'vâ eylediğinde beynlerinde (silik) vukû'ndañ sonra beynlerinde muslihûn-ı tavassut idüb mezbûr es-Seyyid Hidayetullah (silik) mezbûr ile da'vâ-yı mezkûresinden dokuz adet sim düğmeli münakkaş mallût (silik) gurûş üzre bizim huzûrumuzda inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde mezbûr Ağa dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı mezbûr yüz esedî ile mâri'z-zikr mallûtlaâhz-u kabz idüb ziyân da'vâsından müteveffâ-yı mezbûruñ zimmetini ibrâ-i âmm-i kât'in'nizâ' ibrâ ve iskat eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şahidân mezbûrânın keyfiyet-i hâlleri zeyl-i vesikâda muharrerü's-sâmi olan müsliminden suâl olundukda her biri adl ve makbûlû's-şehâdedir deyu haber virmeleriyle emr-i ta'dil ve't-tezkîye tamâm olub şehâdetleri makbûl olmağın mücibesiyile mezbûr es-Seyyid Hidayetullah Ağa müteveffâ-yı mezbûrun veresesine büyüce muârazadan men' olunub mâ-vâki'bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâni min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf Şuhûdü'l-hâl

Satılmış Bey Kalemzâde
Bayram Bey Abdülkerim
İbrahim Efendi Nasûh
Zekeriya Bey el-Cümdi
Ali Çavuş Osman

5/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebrâil Mahallesi sükkânından Ömer bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Mehmed bin Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ revâc-ı memnû' olan yek semenin onu bir esedî gurûş râic iken mezbûrdan seksân beş esedî gurûş olmak üzre sekiz yüz elli semen istikrâz ve âhz-u kabz idüb ve her dânesi onar semenden kırk dört kırmuzuboğâsı iştirâ idüb yigirmi esedî gurûş olmak üzre üç bin hurda akçe dahi istikrâz ve âhz-u kabz idüb cem'an yüz kırk dokuz gurûş deynim olub meblâğ-ı mezbûr yüz kırk dokuz esedî gurûşu mezbûr Mehmed'e edâ itdiğimde hesâbda hatâ idüb yigirmi gurûşum ziyân geçüb hâlâ meblâğ-ı mezbûr yigirmi gurûşum mezbûr Mehmed'den talebi itdiğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre vak' olmağla beynimize muslihû tavassut idüb meblâğ-ı mezbûr da'vâsından mezbûr Mehmed ile beni altı esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dâhi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblâğı altı esedî gurûş âhz-u kabz idüb husûs-ı mezbûre ve târîh-i kitâba gelince beynimizde vâkı' olan âhz-u itâ ve muâmelât şitâya müteallikâ âmm-ı da'vâdan birbirimiz zimmetini ibrâ-i âmm-i kât'in'nizâ' ibrâ ve iskat eyledik vechâ min-el vusûl birbirimiz ile da'vâ ve nizâ'mız kalmadı didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'mâ-vâki'bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf Şuhûdü'l-hâl

Hâfiz Hasan Efendi

El-Hacc Derviş
 El-Hacc Hasan
 Ali Çelebi
 Receb Efendi el-Mukayyed

5/3

Kastamonu kazâsına tâbi' Çukurvirân nâm karye sâkinelerinden Güllü bint-i Şaban nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karye-i mezbûre sükkânından sâhib-i haze'l-küttâb Muharrem nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbda sekiz gün mukaddem zevcem iş bu hâzır bi'l-meclis Mehmed ânda değil iken mezbûr Muharrem, Nâze gelinim ketm niyetle ba'de'l-aşâ gelüb ocağıma su koyub giderken işbu meclis-i şer'ide mevcûd olan bir alaca makremesini âhz itdim suâl olunub mûcibince icrâ olunsun deyub ve yine karye-i mezbûrda sâkine Döndü nâm hâtûn dahi meclis-i mezbûrda merkûm Muharrem mahzarında üzerine da'vâ idüb târih-i mezbûrdan ben dâhi suya giderken yolda kılıç ile önüme gelüb beni darb itmek murâd itdi suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Muharrem vech-i mübîn üzre târih-i mezbûrda merkûm geliniñ ba'de'l-aşâ menzili içine vardığını ve merkûm Döndü'nün kılıç ile yoluna indiğini bi'l-küllîye inkâr idüb mezbûrtân dahi minvâl-i meşrûh üzre müddeâlarını isbâta adem-i kudretleri zâhir olub subâşı talebiyle mezbûr Muharremi'nin keyfiyet-i ahvâli âhâli-i karye-i mezbûrdan (silik) Mehmed ve Ahmed bin Mehmed ve Bayram bin Yusuf ve Veli bin Ali ve Abdullah bin Ali ve Şaban bin Yusuf nâm kimesnelerden suâl olundukda mezbûr Muharrem kendi halindedir evzâ' ve etvârından dahi şükrân üzre yüz ve bu anâ gelince şer'an fenâlık bir fi'lini görmedik mezbûrtân Güllü ve Döndü'nün da'vâları şirrettir deyu her biri mezbûr Muharremi'nin hüsn-i hâlini haber vermeleriyle mezbûrtân Güllü ve Döndü büyüce muârazadan men' ile bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi es-Sâati
 Mehmed Ağa bin
 İbrahim Efendi bin Mahmûd
 El-Hacc Mehmed bin Sefer
 Receb el-Muhzır
 Ve gayruhum

6/1

Kastamonu sancâğında Daday kazâsına tâbi' Karaköy nâm karye sâkinelerinden Fatma bint-i Mehmed nâm bâkir-i bâliğâ tarafından husûs-ı atîü'z-zikre vekîl olub bimâ hû nehci's-subûtevekâleti şer'an sâbit olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Habib bin Kayyas muvâcehehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Fatma li-ebeneyn kız karındaşım olub babamız mezbûr Mehmed fevt olub mezbûr Fatma'nın velâyeti baña münhasır olmağla mezbûr Fatma'yı kazâ-i mezbûre kâdisının izniyle Kastamonu mahallâtından Atekke Mahallesi sükkânından işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed bin Ali nâm kimesneye tezvîc ve nikâh idüb bu gece ile zifâf olmak üzre iken mezbûr Habib mâni' olur suâl olunub men' ve def' olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Habib cevâbında Kamaniçe Seferine gitmezden mukaddem babaları müteveffâ-yı mezbûr Mehmed hâll-i hayâtında mezbûre Fatma'yı baña nâmzed idüb üç hâlebî âl derâyî ve bir yâldızlı gümüş yüzük ve bir dülbend çenberi almışdı mezbûre Fatma nâmzedim olmağla mâni' olurum didikde gıbbe'l-istintâk mezbûr Mustafa merkûm Habib'in merkûm Fatma'ya minvâl-i meşrûh üzre nâmzed olub mâri'z-zikr eşyâyı babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'e virdiğini bi'l-küllîye münkir olub mezbûr Habib'in dâima-kârı bu makûle hayr-i müslimâtlara mâni' olub evzâ' ve etvârından halk müte'ezzillerdur mezbûruñ keyfiyet-i ahvâli işbu hâzırûn bi'l-meclis olan müsliminden suâl olunsun didikde müdde-i mezbûreden Ahmed bin Mehmed ve kazâ-i mezbûre tabi' Çiğil nâm karyeden Mehmed bin Mustafa ve Hasan bin Ali ve Ali bin Hamza ve medîne-i mezbûre sükkânından Mustafa bin Hasan'dan suâl olundukda mezbûr Habib'in dâima-kârı bu makûle müslimâtlara mâni' olub evzâ' ve etvârından halk müte'ezzillerdur şirret-i da'vâya sülûk ider deyu her biri mezbûr Habib'in sû'i hâlini haber vermeğın mezbûr Habib büyüce muârazadan men' ile mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendî bin Mehmed

Mehmed bin Hüseyin
 Abdülkadir el-Hacc Mehmed
 Mehmed bin Hasan
 Şaban el-Muhzır
 Ve gayruhum

6/2

Kastamonu kazâsına tâbi‘ Alpaslan nâm karyede sâkin iken bundam akdem fevt olan Uhde Beşe bin Mustafa nâm kimesneniñ sulbi kebir oğlu Hüseyin asâleten ve sağır oğlu Hasan’ın vâlidesi olub tesviye-i umûr içün kabl-i şer‘iden mansûba vasîsi olan Kezbân bint-i Mehmed nâm hâtûn vesâyete meclis-i şer‘-i şerîf lâzımı’t-teşrifde sâhib-i haze’l kitâb el-Hacc Mehmed bin Ahmed muvâcehesinde her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Uhde Beşe’den intikâl-i âdî ile intikâl idub karye-i mezbûre kurbunda vâk‘ led-el âhâli ve’l-ceyrân ma‘lûmü’l-hudûd ve’l-kat‘ olan tarlalar hilâf (silik) olmağla on seneden beri zirâat ve hırâset olunmayub ve zirâat (silik) taleb olmamağla mârû’z-zikr tarlaları bedel-i misli ile âhere ferâğ ve bedeli ile karındaşımız olub bundan akdem fevt olan Mehmed’in tarlalarını tefvîz her vechle enfâ‘ ve evli olmağın mârû’z-zikr tarlaların hakk-ı tasarrufunu ma‘rifet-i sâhib-i arz ile dört biñ iki yüz akçeye mezbûr el-Hacc Mehmed asâleten vesâyetimiz hasbiyle ferâğ ve tefvîz oldâhi veche muharrer üzre tefvîz ve kabul eyledikden soñra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr dört biñ iki yüz akçeyi mezbûr el-Hacc Mehmed yedinden bi’t-tamâm âhz-u kabz eyledik min-ba‘de mâri’z-zikr tarlalar mezbûr el-Hacc Mehmed’in dâhl-i havza-i tasarrufunda keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe’t-tasdikü’şer’a mâ-vâki’bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis Şa‘bân li-sene 84

Şuhûdü’l-hâl

Ali bin Şaban
 Mehmed Çelebi bin Hüseyin
 Abdullah Çelebi Kara Bulut
 El-H acc Şaban
 Receb Efendi el-mukayyed

6/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ata Bey Gazi Mahallesi sakinelerinden Sâbiha bint-i Ömer nâm hâtûn meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımı’t-tevkîrde zevce-i muhâlaa Mehmed bin Mehmed muvâcehesinde ikrar ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr Mehmed zimmetinde mangır ve ma‘kûd-ı âliye olan otuz sekiz esedî gürüş mihr-i müeccelim ve nafakâ-i iddet-i muayyen ma‘lûmum ve müennes-i sükkâmdan geçüb ve nâşide olmağla eşyâ-i memlûkemden bir ferâce ve bir arakıyye ve bir âyna ve bir siyâh fûta virüb ve mezbûruñ ferrâşından hâsıla benden mütevellid sağıre kızım Fatma’yı dokuz yaşına değin kendi mâlimdan infâk itmek üzre mezbûr Mehmed ile muhalaa-i sahih-i şer‘iyye ile muhalaa idüb oldâhi minvâl-i muharrer üzre hal‘-i mezbûru kabûl itdikden soñra hukûk-ı zevciyyete ve târih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden muâmelâta müteallikâ-i âmme-i deâvîden her birimiz âheriñ zimmetini ibrâ-i âmm-i kât’in’nizâ‘ ibrâ ve ıskât eyledik vechâ min-el vusûl birbirimiz ile da‘vâ ve nizâ‘mız kalmadı didikde gibbe’t-tasdikü’ş-şer‘mâ-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâmin min-Şa‘bân li-sene 84

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi es-Sâati
 Receb Efendi el-Mukayyed
 Müezzinoğlu Neccâr Hüseyin
 Mehmed bin Ömer Neccâr
 Mehmed bin Mehmed
 Ve gayruhum

6/4

Taşköprü kazâsına tâbi‘ Akçakavak nâm karye sâkinelerinden olub bundan esbak vefât iden Messernâm kimesneniñ sulbi kebir oğlu Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımı’t-tevkîrde Sorgun Kazâsına tâbi‘ Dereköy nâm karye sâkinelerinden işbu bâ‘isü’l-vesikâ Hüseyin bin Osman Dede nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb ben sağır iken târih-i kitâbdan yigirmi sene mukaddem mezbûr Hüseyin karye-i mezbûre Dereköy’de bi’ğayr-i veche şer‘ dirgen ile

babam müteveffâ-yı mezbûruñ başına urub mecrûh idüb ol cerâhatdan fevt olmuşdur suâl olunub ikrâr-ı tahrîr ve mücib-i şer'iyyesi icrâ olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Mehmed'den sıdk-ı makâlini mübeyyine-i beyine taleb olundukda ityân-i beyyineden izhar-ı azc idüb istihlâf itmeğin fi'l-hakikâ târih-i mezbûrda müdde-i mezbûr sağır iken biğayr-i şer'i dirgen ile babası müteveffâ-yı mezbûruñ başına urub mecrûh itmâyub ol cerâhatdan fevt olmadığına mezbûr Hüseyin'e yemîn tekîf olundukda oldâhi âlî vefk-i mes'ûl yemîn billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğin mucibiyle müdde-i mezbûr Mehmed biğayr-i veche şer'i mezbûr Hüseyin ile muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Mehmed Kethüdâ-i şehîr

El-Hacc Abdullah Halîfe el-Îmâm

Mehmed bin Abdi

Hamza bin Mustafa

Ahmed bin Pîrî

Mehmed bin Osman Mahalle-i Akteke

Osman bin Mehmed Mahalle-i Cebrâil

Receb Efendi el-Mukayyed

Ve gayruhum

7/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Karandu divânında vâkî' Şeyh Köy nâm karye sükkânından Ali bin Dursun nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde divân-ı mezbûre ahâlisi muvâcehelerinde takrîr-i kelâm idüb ben Hazreti Ömer radyallahu anhu neslinden olub kimesneniñ defterli reâyâsı olmayub ve mukaddemâ-i ceddî el-Hacc Murâd karye-i mezbûrede tavattun eyledikde sipâhiye bedel-i öşr iki yüz kırk akçeye bağlanub yedine temessük virüb an'ane ile sekiz yüz seneden beri bu anâ gelince bir tekâlîf ile rencide olunmayub ve avârızhânesinde sâkin değil iken ahâli-i mezbûre şer' ve kânûn-ı kadîme muğâyir avârız ve nüzul-ı tekâlîf ile rencideden halî degîllerdir ve tekâlîfden bir tekâlîf ile rencide olunmamak için yedime virilen fermân-ı şerîf-i feth ve kırâat olunub mücibi icrâ ve ahâli-i mezbûreniñ men' ve def' olunmaları matlubumdur deyu emr-i şerîfi ibrâz idüb nazar olundukda mezbûr Ali, Hazret-i Ömer radyallahu anhu neslinden olub sipâhiye bedel-i öşr ta'yîn olunan iki yüz kırk akçeden mâ-adâ avârızhânesinde sâkin değil ise akçe talebiyle rencide olunmaya deyu fermân olduğu musarrâh olmağın gıbbe's-suâl ahâli-i mezbûre cevâblarında fi'l-hakîka mezbûr Ali, Hazret-i Ömer neslinden olub bu anâ gelince tekâlîfden bir tekâlîf ile rencide olunmayub tekâlîf icâb ider emlakı dahi olmadığını her biri bi't-tav'ihim ikrâr ve i'tirâf itmeğin ber mucib emr-i âlî ahâli-i mezbûre merkûm Ali'yi tekâlîfden bir tekâlîf ile rencideden men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene 1084

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el- Mukayyed

Topcuzade Şeyh Mehmed

Receb Ser Muhzırân

Dilâver bin Abdullah

Ve gayruhum

7/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından el-Hacc Dursun Mahallesinde sâkin iken bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hacc Himmet bin Mehmed'iñ verâseti zevce-i metrûkesi Kerime bint-i el-Hacc Hıdır li-ebeveyn karındaşı Abdullah nâm kimesneye münhasır oldukdan soñra mezbûr Abdullah meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûruñ muhalledefâtına vâzî'ü'l-yed olan sâhibetü'l-küttâb mezbûr Kerime tarafından husûs-ı atîü'z-zikre vekîl olub medîne-i mezbûre sükkânından Kasab el-Hacc Süleyman ve el-Hacc İbrahim bin el-Hacc Mustafa nâm kimesneler şahadetleriyle vekâleti şer'ân sâbit olan mezbûreniñ oğlu el-Hacc Osman bin Rıdvân nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb muhalledefât-ı mezkûreden hisse-i şâyiamı müvekkelem mezbûre Kerime'den da'vâ ve taleb itdiğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre muhâsamat-ı ekbere vâkî' olmuşdu el-hâlet-i hazîhi beynimizde muslihun tavassut idüb müvekkelem mezbûre Kerime ile beni sıhhat-i şerâit-i sulh-ı câmi' ve mevânî'den ârî alî tarîkü't-tehârücü's-şer'i kırk beş esedî gurûş ile iki kîle buğdây üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dâhi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı mezbûr kırk beş esedî gurûş ile iki kîle buğdây

müvekkele-i mezbûre Kerime benden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb müteveffâ-yı mezbûruñ kalîl ve kesîr ve celîl ve hakirterekesine müteallikâ-i da'vâdan müvekkele-i mezbûre Kerime'niñ ve vekîl-i mezbûr el-Hacc Osman'ın zimmetini ibrâ-i âmm-i kât'in-nüzâ' ile ibrâ ve ıskat eyledim min ba'de her birimiziñ âhere ile tereke-i müteveffâ-yı mezbûre-i müteallikâ-i vechâ mine'l-vusûl da'vâ ve nizâ'mız kalmadı didikde gıbbe't-tasdikü's-şer' mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' aşere min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene 1084

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc İbrahim el-Hacc Hıdır

Mehmed bin el-Hacc Musa

Hüseyin bin Hasan

Oruçbin Mahmud

Müezzın Mehmed bin Hüseyin

El-Hacc Süleyman bin Mustafa

Receb Efendi el-Mukayyed

Receb Ser Muhzırân

7/3

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Kuşkara nâm karyede sâkine Fatma bint-i el-Hacc İbrahim nâm hâtûn tarafından husus-ı atıü'z-zikre vekîl olub karye-i mezbûre sükkânından Osman bin el-Hacc Mustafa ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti şer'ân sâbit olan Himmet bin Abdülkadir nâm kimesneden veche âtî üzere istihbâr-ı şer'î sudûrundan soñra udûl-ı müsliminden olub karye-i mezbûrede sakin Hasan bin Mehmed ve Güney kazâsında Bükmüş nâm karyeden İbrahim bin Muslu nâm kimesneler li ecli'l-ahbâr meclis-i şer' hazırân olub şöyle haber virdiler ki târih-i kitâbdan aşer sene mukaddem müvekkele-i mezbûre Fatma'nın zevci Ali Bey Kamenice Seferinden gelürken İshakça nâm kasabaya geldikde ishâle mübtelâ olmağla andan münâşi bi emr-i teâlâ fevt olub cenâzesine hâzır olub namâzını kılub bizim huzûrumuzda mekâbir-i müslümine defn olundu biz bu husûsu bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri alî tarikü's-şehâde haber virmeğın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmi aşere min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ' ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey bin Ebu Bekir

Hasan Efendi bin el-Hacc Ali

Receb Efendi el-Mukayyed

Dilâver bin Abdullah

7/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halîfe Mahallesi sükkânından el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ebil nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde mahalle-i mezbûre sükkânından ashâbü'l-küttâb Mehmed bin Mahmûd ve Mehmed bin Himmed ve Receb bin Şa'bân ve Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed ve el-Hacc Abdurrahman bin el-Hacc Kâsım ve Ahmed bin Ali ve Hüseyin bin Ma'den ve Ahmed bin Ma'den ve Kasab el-Hacc Süleyman ve Usta Abdürrezzâk ve Osman bin Ahmed ve Mustafa bin Ali ve Ahmed bin Mustafa ve sâir ahâli mahalle-i mezkûre muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i âtî akdiñ sudûruna değin silk-i mülkümdemünselikolub mahalle-i mezbûrede vâk' bir taraftan karındaşım Ahmed menzili ve bir taraftan ba'zanbağçe ve ba'zanÇilingir menzili ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî oda ve altında bir kârhâne ve kenefve havluya müştemil menzirim kirâren ve mirâren sük-isultânide müzâyede olunub rağbât-ı nâs münkatı' oldukdan soñra ahâli-i mahalle-i mezbûre üzerlerinde yigirmi beş esedî gurûş karâr idüb ziyân ile taleb-i aher-i zuhûr itmemeğın menzil-i mahdûd-ı mezkûru tarafeynden icâb ve kabulü hâvî bey'-i bât-ı kat' ile mezbûruna bey' ve teslîmanlar dahi iştirâ ve teslîm ve kabûl eylediklerinden soñra semeni olan meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş esedî gurûş bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûrunuñ yedlerinden ahz-ı kabz eyledim min ba'de menzil-i mezkûr mezbûrunuñ mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâa ve yahtâr mutasarrıf olsunlar didikde gıbbe't-tasdikü's-şer' mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi' aşer min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene 1084

Şuhûdü'l-hâl

Osman Halîfe el-İmâm

Mehmed Ağa bin Ali Bey

Mehmed Ağa bin Ahmed

Mustafa bin Mehmed

Es-Seyyid İsmail Çelebi
Halil bin Kâmil
Hüseyin bin Ali
Ve gayruhum

8/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesinde sâkin iken bundan esâbık mürur-ı bânî birle vedâ' âlem-i fânî iden Halil Efendi'niñ verâseti zevce-i metrûkesi Fatma nâm hâtûn ile sulb-i kebir oğlu Ahmed Çelebi ve sulbiye-i kebir kızı Ayşe'ye münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütebeyyin olduktan soñra yine medîne-i mezbûre mahallâtından Yeni Mahalle sâkinelerinden işbu bâ'setü'l-vesikâ Ayşe Hâtûn ibnete Mahmûd Ağa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekil olub bemâ hû nehcü's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan zevci es-Seyyid İsmail Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Çelebi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûr Ahmed Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zevcem müvekkele-i mezbûreniñ babası merkûm Mahmûd Ağa Girid ceziresinde fevt oldukda müteveffâ-yı mezbûr Halil Efendi zevcem müvekkele-i mezbûreniñ vâlidesi merkûm Fatma'ya tezvic idüb Göl kazâsı'nda çiftliğine girüb zevcem müvekkele-i mezbûre sağır iken babası merkûm Mahmûd Ağa'nın terekesinden altı re's karasığır ineği ve bir çift camus öküzü ve bir çift karasığır öküzü ve bir katır ve bir bârgir ve on sebet zenbûr ve Kenan nâm gulâmı ahz-ı kabz idüb müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Ağa'nın Girid ceziresinde Çerkeszâde Ahmed Ağa'ya ikrâz ve teslim eylediği elli esedî gurûş hakkını da'vâ eyledikde on yedi esedî gurûş nakd ve bir çift karasığır öküzü ve bir müdd buğdây ve bir araba üzerlerine sulh olub bedel-i sulhu ahz-ı kabz idüb ve yine mezbûr Mahmûd Ağa'nın Kıtas Ağa'ya ikrâz ve teslim eylediği yigirmi beş esedî gurûş oğlu Hüseyin Çelebi'den ahz-u kabz idüb eşyâ-yı mezkûreyi istihlâk ve bedel-i sulh kendi mesârfinâ sarf idüb zevcem müvekkele-i mezbûreye hisse-i şer'iyye ma'lûmesini kable't-teslîm fevt olub zimmetinde kalmağın el hâlet-i hazihi ba'de'l-isbât kısmet-i şer'iyyelerinden ve bedel-i sulhundan kabz eylediği on yedi esedî gurûş ile merkûm Hüseyin Çelebi'den kabz eylediği yigirmi beş gurûşdan zevcem müvekkele-i mezbûreniñ hisse-i şer'i ma'lûmesini müteveffâ-yı mezbûr Halil Efendi'niñ tereke-i vâkîyesinden bi'l-vekâle taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr vekil-i mezbûr İsmail Çelebi'den sâdır-ı makâlini mübeyyine-i beyine taleb olundukda udul-ı müsliminden olub Sorgun kazâsına tâbi' Darbhânecek? karye sâkinelerinden Şeyh Çelebi bin Mahmûd Çavuş ve Şaban Bey bin Abdurrahman nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazaya hâzırân olub esri'l-istişhâd fi'l-hakîkâ müteveffâ Halil Efendi müvekkele-i mezbûreniñ babası merkûm Mahmûd Ağa'nın fevtinden soñra zevce-i metrûkesi merkûm Fatma'yı tezvic idüb merkûm Mahmûd Ağa'nın çiftliğine girüb terekesinden altı re's kara sığır ineği ve bir çift camus öküzü ve bir çift kara sığır öküzü ve bir katır ve bir bârgir ve on sebet zenbûr ve Kenan nâm gulâmını ahz-u kabz idüb ve müteveffâ-yı mezbûruñ Girid ceziresinde Çerkeszâde Ahmed Ağa'ya ikrâz ve teslim eylediği elli gurûşu da'vâ eylediğinde bizim huzûrumuzda on yedi gurûş nakd ve bir çift kara sığır öküzü ve bir müdd buğday ve bir arabaya sulh olub bedel-i sahib-i ahz ve kabz idüb ve subâşimezbûruñ ...? ikrâz eylediği yigirmi beş gurûş dâhi oğlumHüseyin Çelebi'den ahz-u kabz eyledik biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'-iyye eylediklerinde şahidân mezbûrâtın keyfiyyet-i hâlleri udul-ı müsliminden olub ...? muharrerü's-sâmi olan müsliminden suâl olundukda ...? deyu heber virmeleriyle emr-i ta'dîl-ve't-tezkiye temâm olub şehâdetleri makbûle olmağın gıbbe't-tahli'ş-şer'a mucibiyle esnâ-yı mezkûreniñ aynıları mevcûd ise aynılarını değil ise ba'de's-sübût kısmet-i şer'iyyelerini ve bedel-i sulhdan kabz eylediği akçeleri müteveffâ-yı mezbûruñ vâfiyesinden müvekkile-i mezbûreye edâ ve teslime merkûm Ahmed Çelebi'ye tenbîh olunub mâ-vakî' ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşer min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erba ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-akrân Ahmed Ağa bin Mahmud Efendi
Mustafa Bey bin Ömer sâkin-i Daday
İsmail Bey
Mehmed bin Ahmed
Ahmed bin Abdullah

8/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hacı Hamza Mahallesi sükkânından Ahmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sükkânından işbu sâhibü'l-küttâb Mehmed bin Ömer mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on gün mukaddem mezbûr Mehmed'in sulbi oğlu işbu hâzır bi'l-meclis Ali nâm mürâhaka menzilime girüb

bir leğen ve bir ibrik ahz idüb babası mezbûr Mehmed'e virmişdir hâlâ taleb itdiğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gibbe's-suâl ve akbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Ahmed'den müddeâsına mübeyyine-i beyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğin fi'l-hakîkâ mezbûr Ali müdde-i mezbûr Ahmed'iñ menzîlinden zikr olunan ibrik ve leğen ahz idüb kendüye getürmeyüb hâlâ üzerine reddilâzım değıl idüğüne merkûm Mehmed yemin teklîf olundukda ol dâhi alî vefk-i mes'ûl yemin billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğin mucibiyle müdde-i mezbûr Ahmed bi gayr-i veche şer'muârazadan men' olunub mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfizzâde Mehmed Efendi

Peşkirzâde Mehmed Efendi

Es-Sâati Mehmed Efendi

Sufizade Mehmed Efendi

El-Hacc Ali

Ve gayruhum

8/3

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Alpaslan nâm karye sükkânından Mustafa bin Mehmed ve Köseoğlu İmâm ve Mehmed bin müstecâb ve diğeri Mustafa bin Mehmed ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Sefer ve sâirleri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sorgun kazâsına tâbi' Kanuncu nâm karye sükkânından işbu sâhibü'l-küttâb Halil Sofî ve Şaban ve Ma'den ve Mustafa ve sâirleri karyemiz hudûdu dâhilinde hâne-i avârıza mukayyed bir buçuk kadim arâzi tasarruf idüb hâlâ emr-i şâhi ile üzerimize nâzile olan tekâlifden tahmillerine göre hisse-i tahmil idüb taleb eylediğimizde virmekden imtinâ' iderler suâl olunub alıvrılması matlubumuzdur didiklerinde gibbe's-suâl mezbûrân cevâblarında karye-i mezbûre Alpaslan hudûdu dâhilinde tasarrufumuzda olan bir buçu kadim arazi hîn-i tahrîrde tasarrufumuzda olub biz karye-i mezbûre konukcudâ bulunmağla mücerred-i vilâyet-i tahrîr eyledikde evvel arâziyi dahi bizim karyemize tahrîr idüb ba'de't-tahrîr arâzi tefvîz itmeyüb bu âna gelince karye-i mezbûre Alpaslan ahâlisi tekâlif nâmıyla bizden bir nesne taleb itmemişler iken hâlâ bizim ile büyüce muâraza iderler husûs-ı mezbûr için yedimizde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olunub bizim ile büyüce muârazadan men' olunmaları matlubumuzdur didiklerinde fi'l-hakîkâ mezbûr Halil Sofî ve Ma'den ve Şaban Sofî ve Ömer ve Mustafa'nın karye-i mezbûre Alpaslan hudûdu dâhilinde olub tasarruflarında olan bir buçuk kadim arâzi hîn-i tahrîrde dahi tasarruflarında olub muharrer-i vilâyete sâkin oldukları karye-i mezbûre Kanuncu İle ma' kayd eylediği sikât-ı müslimîn ahbâriyle müteayyin oldukdan soñra hâlâ medîne-i Kastamonu'da me'zûn Yalafta Hasan Efendi ünvânıyla ma'nûn ve fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüb nazar olundukda mazmûnunda zeydiñ tasarrufunda olan yerleri hîn-i tahrîrde kendi karyesi hânesine kayd olunub ba'de't-tahrîr karye-i aherîden yer tefvîz itmiş değıl iken karye-i aherî ahâlisi kendilere olan tekâlifden hisse tahmil idüb cebrân almağa kâdir olurlar mı el-cevâb olmazlar el-insân lâ-yecir alâ tahmîli'z-zarardeyu musarrah olmağın mucibiyle karye-i mezbûre Alpaslan ahâlisi mezbûrûn ile büyüce muârazadan men' birle mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrû'l-kudât Mustafa Efendi Dâhizâde

Mustafa bin el-Hacc Yusuf

Mehmed Efendi es-Sâati

Tenbeloğlu İbrahim

Receb Efendi el-İmâm

Seydi Sofî

Ve gayruhum

8/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kırkçeşme Mahallesi sâkinelerinden Fatma ve Âmine bint-i Usta Mehmed nâm hâtûnlar taraflarından ikrâr-ı atî'z-zikre vekil olub mezbûrtânın zâtlarını ma'rifet-i şer'-iyye ile ârifân olan medîne-i mezbûre mahallâtından İsfendiyyar Bey Mahallesi sükkânından Hasan bin Hüseyin ve Tobcuoğlu Mahallesi sükkânından Usta Mehmed bin Sâki nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâlet-i sâbite mahalle-i mezbûre Kırkçeşme sükkânından Ali bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-küttâb Davud bin Sâki nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelelerim mezbûrtân Fatma ve Âmine'ye babaları mezbûr Mehmed'den ırs-i şer'iyile intikâl idüb zikr-i atî akdiñ sudûruna değîn ber veche iştirâk-i sâlik mülklerinde münselik olub

yine medîne-i mezbûre mahallâtından Kanara Mahallesi kurbunda vâkı' bir taraftan vakf dükkânı ve bir taraftan Kuru Muslu dükkânı ve bir taraftan Receb Çelebi menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb mülk-i demirci dükkânını yigirmi beş esedî gurûşa tarafından icâb ve kabûlu hâvî bey'-i bât-ı kat'î ile müvekkelelerim mezbûrtân Fatma ve Âmine mezbûr Davud'a bey' ve teslim idûb ol dâhi veche muharrer üzre iştirâ ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş esedî gurûş bi't-tamâm müvekkelelerim mezbûrtân Fatma ve Âmine merkûm Davud yedinden ahz-u kabz eylediler min ba'de dükkân-ı mezbûr merkûm Davud'un mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâa ve yahtâr mutasarruf olsun didiler didkde vekîl-i mezbûruñ minvâl-i meşrûh üzre cârî ve sâdır olan ikrârını mezbûr Davud bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkik idecek mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Sâati Mehmed Efendi

Usta Osman bin Ahmed

El-Hacc İbrahim el-Hacc İsa

Usta Ahmed bin Yusuf

Ve gayruhum

9/1

Mahrûse-i Kastamonu'da vâkı' el-Hacc Saru Mescid İmâmı Hüseyin Halife bin el-Hacc Mehmed bundan akdem Akteke Mahallesinde sâkin iken fevt olan Demirci Mehmed'in sağır oğulları İbrahim ve Mehmed husûs-ı atî'l-beyân için kabl-i şer'iden vasî olunub emr-i vesâyeti kabul iden Gülbahar bint-i Mustafa mahzarında takrîr-i da'vâ idûb müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in zimmetinde mescid-i mezbûruñ imâmına meşrût olan meblâğ biñ beş yüz akçe olub haddâdlar sükunda ma'lûmü'l-hudûd dükkânını baña iki biñ iki yüz akçeye bey' idûb biñ beş yüz akçesini deynine takâs ve yedi yüz akçesini dahi el-Hacc Süleyman'a havâle idûb kat'î alâkâ eylemiş iken hâlâ vasî-i merkûm mâni' olur suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr istişhâd olundukda udûl-i ricâlden el-Hacc Osman bin Bekir ve Mustafa Çelebi bin Hüseyin ve Muslu Çelebi bin el-Hacc Mehmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'-i hâzırûn olub fi'l-vâkı' müteveffâ-yı merkûm Demirci Mehmed hâl-i sıhhatinde zıkr olunan dükkânı iş bu Hüseyin Halife'ye iki biñ iki yüz akçeye bey' idûb ve biñ beş yüz akçesini mahalle-i mezbûreye olan deynine takas ve yedi yüz akçesini dahi el-Hacc Süleyman'a olan deynine havâle eylemiştir husûs-ı mezbûre bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayr-ı kabûlde vak'a olub mâ-vakî' gıbbe't-taleb ketb ve tahrîr olundu el-Hacc'a mezkûr mâ-cerî ola cerî-i zâlik hurrire fi'l-yevmü's-sâbi' ve'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene 1057

El-emr-i kemâhir-i fihehurrire el-fakir-i ileyhe sübhâneh İbrahim el-mütevelli...? Kastamonu

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mustafa bin Hacı Hasan

Mustafa bin Hasan

Mustafa Bey bin Murad

Ahmed bin Hasan

Abdullah bin Mustafa

9/2

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Üyük-i Esfel nâm karye sükkânından Şaban bin Ahmed nâm Mehter meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu ashâbü'l-küttâb karye-i mezbûre ahâlisinden ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûrû'l-ashâb-ı reâyâ muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûb târih-i kitâbdan altı ay mukaddem işbu hâzır bi'l-meclis kâynım Musa'yı menzilde bekci koyub sefere gidüb anda değil iken ahâli-i mezbûre menzilime girüb zevceme bi-ğayr-i vech-i şer'î itâle-i lisân eylediklerinden mâ'adâ kaynım mezbûr Musa'yı dahi döğüb hakâret itmişlerdir suâl olunub mûcibi icrâ olunması matlûbumdur dedikde gubbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Şaban'dan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idûb istihlâf itmeğîn fi'l-hakîkâ târih-i mezbûrda müdde-i mezbûr seferde iken menziline girüb zevcesi mezbûreye hilâf-ı şer'î şerif itâle-i lisân itmeyüb ve kâyn-ı mezbûr Musa'yı dahi darb itmediklerine ahâli-i karye-i mezbûreye yemîn teklif olundukda anlar dahi her biri alî vefk-i mes'ûl yemin billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğîn mucibiyle mezbûr Şaban büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Mehmed Ağa Abdurrahman
 El-Hacc Mehmed Köse Serdâr
 Ömer Çelebi tâbi' Vahizâde
 Ahmed Ağa Mehmed Bey
 Hâfız Ali bin Mehmed

9/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Atabey Gazi Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ahmed bin Sadık nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Hatice ve vâlidresi Fatma ve sulbiye kebir kızı Kerime nâm hâtûnlar ile sulbî kebir oğulları Hâfız Mehmed ve Hâfız Hüseyin nâm kimesnelere münhasır olduktan sonra mezbûr Hâfız Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûre Kerime'niñ zevci ve tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Kubbeli Mahallesimü'ezzin Mehmed bin el-Hacc Mehmed ve mahal-i mezbûre sükkânından el-Hacc Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mehmed bin el-Hacc Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan sekiz ay mukaddem müteveffâ babam mezbûr el-Hacc Ahmed hâl-i hayatında kemâl-i akl ve sıhhatinde mahalle-i mezbûre Atabey Gazi'de vâk' lede'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd menziliñiñ Frenkşâh Mescid-i şerifiñ saçağından ve borulu önündenşimâl tarafında vâk' bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî odaları ve havlumu ve bağçeyi sokâk kâbusuna vârinca ba'â hibe-i sahih-i şer'iyye ile hibe ve teslîmben dâhi meclis-i hibede eşhâd ve kabz ve kabûl idüb alâmet-i fâsıla vaz' olunmuşdur hâlâ vekîl-i mezbûr Mehmed vech-i muharrer üzre müik-i mevhûbım olan menziliñi mîrâsa idhâl murâd ider suâl olunub men' olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Hâfız Mehmed'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden olub medîne-i mezbûre sükkânından Ömer Çelebi bin İbrahim ve el-Hacc Ahmed bin Mehmed ve el-Hacc Dervîş bin Hüseyin ve el-Hacc Hasan bin el-Hacc Mehmed nâm kimesneler lieclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîkâ müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ahmed târih-i kitâbdan sekiz ay mukaddem hâl-i hayatında ve kemâl-i akl-i sıhhatinde zikr olunan menzilden mescid-i mezbûr saçağından ve borulu önünden şimâl tarafında vâk' bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî odaları ve bağçeyi ve havluya sokâk kâbusuna vârinca ba'de't-tahliye bizim huzûrumuzda oğlu mezbûr Hâfız Mehmed'e hibe ve temlik ve teslîm ol dâhi meclis-i hibede eşhâd ve kabz ve kabûl idüb alâmet-i fâsıla vaz' olundu zikr olunan menzil-i merkûm Hâfız'ın mülk-i mevhûbidir biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dî'l-ve't-tezkîye şehâdetleri makbûle olduktan sonra vekîl-i mezbûr Mehmed büyüce muârazadan men' olub mâ vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis aşere min-Ramazânü'l-mübârek li-sene erbâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Mehmed el-İmâm
 Mehmed Çelebi bin el-Hacc Ömer
 Muslu Çelebi el-Mü'ezzin
 Ömer bin Ebu Bekir
 Mehmed bin Selâm
 Ahmed bin Yusuf
 Ve gayruhum

9/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Akmesjid Mahallesi'nde sâkin iken-
 Daday kazâsına tâbi' Özbalâban nâm karye sâkinelerinden olub bundan akdem vefât iden Râbia bint-i Hüseyin nâm hâtûnuñ verâseti sâdır-ı kebir oğulları Dervîş Ağa ve Hasan Bey'e münhasır olub kâbil-i kassam mezbûr Dervîş Ağa dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Hasan Çavuş ile sulbî oğlu Hasan'a münhasır olub kâbil-i kassam mezbûr Hasan dahi fevt olub verâseti vâlidresi mezbûr Fatma ile liebeveyn Ömer, mezbûr Hasan Bey'e münhasır olduğu şer'ân zâhir ve müteayyin olduktan sonra mezbûr Hasan Bey meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâisü'l-vesikâ mezbûr Fatma tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mehmed Ağa bin Ömer ve Mustafa bin Receb şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan liebeveyn karındaşı Ahmed Ağa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ mezbûr Râbia fevt olub terekisi kâbil-i kassam karındaşı mezbûr Dervîş Ağa dahi İstanbul'dan gelürken Amasra'da fevt olub terekisini emîn-i beytü'l-mâl kabz eyledikten sonra mezbûr Ahmed Ağa'nın karındaşı Halil Ağa vekâleten varub emîn-i beytü'l-mâl karındaşı terekisini ahz-u kabz ve getürüb teslîmidüb bu ikisiniñ

terekesi kâbil-i kassam mezbûr Hasan dahi fevt olub ben ol esnâda Girit ceziresinde olmağla müteveffiden mezbûreniñ (silik) hisse-i şer'iyemi ahz-u kabzâ ve oğlum işbu hâzır bi'l-meclis İbrahim'e teslimtarafımdan medîne-i Kastamonu'da sâkin Fahrü'l-müderresü'l-kirâm İbrahim Efendi'yi vekil idüb ol dâhi ba'de kabûl el-vekâle-i kassam-ı askerî Halil Efendi ma'rifetiyle Halil Ağa'nın Amasra'dan getürdüğü eşyâ ile müteveffiden mezbûreniñ kâil ve kesir ve hakir terekelerini tahrîr idüb alî mâ farzullahi teâlâ benimle müvekkele-i mezbûreye taksim eyledikten sonra mûmâ ileyh İbrahim Efendi hisse-i şer'iyeye-i ma'lûmamı emri üzre oğlum mezbûr İbrahim'e teslim idüb oğlum dahi baña teslim eyledi min ba'de yedlerinde zimmetlerinde bir akçe ve bir hibe hakkım kalmayub müteveffatdan mezbûreniñ terekelerini müteallikâ-i âmmeye-i deâvî ve mutâlabât-ı dâimân muhâsamâtdan müvekkele-i mezbûre Fatma'nın ve vekil-i merkûm Ahmed Ağa'nın ve karındaşı Halil Ağa'nın zimmetlerini ibrâ-i âmm-i kât'in'nüzâ ile ibrâ ve ıskat-ı tâm ile iskât eyledim ba'de'l-yevm müvekkele-i mezbûre Fatma ve vekil-i mezbûr Ahmed Ağa ve karındaşı Halil Ağa ile husûs-ı mezbûre müteallikâ benden asâleten veya vekâleten da'vâ ve nüzâ sâdır olur ise led el-ahkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûl olmayub tezvire hamil oluna didikde makarr-ı mezbûr Hasan Bey'in minvâl-i muharrer üzre câri ve sâdır olan kelimât-ı meşrûhâsına vekil-i mezbûr Ahmed Ağa bi'l-muvâcehe tasdik ve mâ bi'l-müşâfehe tahkik idecek mâ-vakî bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-işrîn min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene erbâ ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ma Fahrü'l-kudât Hidayetullah Efendi

Es-Seyyid Mustafa Bey bin Murad

Mehmed Efendi el-İmâm

Hüseyin Ağa bin Hacı Bey

Derviş Ağa bin Ömer

Mehmed Ağa bin Mustafa

10/1

Medîne-i Kastamonu kazâsına tâbi Birüme nâm karye sükkânından bâisü'l-küttâb Mehmed Bey ibn Aydın Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Cebraîl Mahallesi sükkânından Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan Muslu nâm kimesneniñ mahalle-i mezbûrede vâkı led el ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmu'l-hudûd mülk-i mahz olan sülûsânî ceddîm olub sulbi kebir oğlu Mehmed ile sulbiye kebir kızı Ayşe nâm hâtûna intikâl idüb kabil-i kassam mezbûr Mehmed dahi fevt olub yedinde olan sülûsân hisse kırk sekiz sehm i'tibâr olunub sihâm-ı mezbûreden altı sehm zevcesi Kâmile nâm hâtûna ve on dörder sehmî oğulları Hasan ve Hüseyin nâm kimesnelere ve yedişer sehmî dahi kızları Fatıma ve Âmine nâm hâtûnlara isâbet itdikden sonra vâlidem mezbûre Âmine fevt olub yedi sehmî hisse baña ve erkarındaşım Mustafa ve kız karındaşım Saliha'ya intikâl idüb hâlâ zikr olunan yedi sehmden baña isâbet iden hissemi mezbûr Hüseyin bi-ğayr-i vech şer'i zabt ider suâl olunub takrîr-i tahrîr ve mûcibince icrâ olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-hakîkâ kadî-yı bâlâda zikr olunan minvâl-i muharrer üzeredir lâkin mezbûre Âmine yedinde olan yedi sehm hissesini hâl-i hayatında bir velençe ve bir arakçın ve bir buğâsı ve bir mukâbelesinde baña bey' ve teslimben dâhi iştirâ ve teslimidüb bu vech üzre mülküm olmağla zabt iderim deyu def'ayla mukâbele idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Hüseyin'den vech-i meşrûh üzre sâdır olan kelâmını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın fi'l-hakîkâ vâlidesi müteveffâ mezbûre Âmine hâl-i hayatında menzil-i mezbûruñ sâlisânından yedi sehm hissesini mezbûr Hüseyin'e bir velençe ve bir arakçın ve bir buğâsıya bey' ve teslim itmeyüb bu minvâl üzre menzil-i mezbûruñ sülûsânından yedi sehm hissesini mezbûr Hüseyin'iñ mülk-i müşterâsı olduğu ma'lûmu'l-hudûd semene mezbûr Mehmed Bey'e yemin teklîf olundukda ol dahi alî vefk-i mes'ûl yemin billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğın mucibiyle zikr-i mürûr iden yedi sehmden mezbûr Mehmed Bey'in hissesini teslim mezbûr Hüseyin'e tenbîh birle mâ-vakî bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi ve'l-işrîn li-sene erbâ ve semânin elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi bin Osman

Davud Halîfe bin Hasan Fakı

Mimarbaşî Şaban Çelebi

Mehmed bin Mehmed

Receb Efendi el-Mukayyed

10/2

Medîne-i Kastamonu kazâsına tâbi‘ Birüme nâm karye sükkânından Mehmed Bey ibn Aydın Bey nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Cebraîl Mahallesi sükkânından bâisü’l-küttâb Hüseyin ibn Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan Muslu nâm kimesneniñ mahalle-i mezbûrede vâkı‘ led el ahâli ve’l-ceyrân ma’lûmu’l-hudûd mülk-i mahzı olan menziliñ sülüsânîsulbi kebir oğlu Mehmed ve sülüsü sulbiye kebir kızı Ayşe nâm hâtûna intikâl idüb kabil-i kassam mezbûr Mehmed dahi fevt olup yedinde olan sülüsânî hissesi kırk sekiz sehm i’tibâr olunub sihâm-ı mezbûreden altı sehm zevcesi Kâmile nâm hâtûna ve on dörder sehmî oğulları Hasan ve Hüseyin nâm kimesnelere ve yedişer sehmî dahi sulbiye kızları Fatıma ve Âmine nâm hâtûnlara isâbet itdikden soñra mezbûr Ayşe menzil-i mezbûrdan sülüs hissesini hâl-i hayatında babam mezbûr bañâ üç biñ akçeye bey‘ ve teslim ol dâhi iştirâ ve teslim idüb bu vech üze menzil-i mezbûruñ sülüsü babam Aydın Bey’in mülkü olup ba‘de babam mezbûr Aydın Bey dahi fevt olup minvâl-i meşrûh üze mülkü olan menzil-i mezbûrun sülüsü bañâ ve erkarındaşım Mustafa ile kız karındaşlarım Saliha ve Hatice ve Fatma’ya intikal idüb hâlâ menzil-i mezkûrun sülüsünden bañâ intikâl iden hissemi mezbûr Hüseyin bi-ğayr-i meşrûh zabt ider suâl olunub takrîr-i tahrîr ve mûcibince icrâ olunması matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi’l-hakîkâ kadî-yı bâlâda zikr olunan minvâl üzeredir lâkin mezbûr Aydın Bey merkûm Ayşe’den iştirâ eylediği menzil-i mezbûruñ sülüsânî hâl hayatında sekiz yüz akçeye bañâ bey‘ ve teslimben dahi iştirâ ve teslimidüb bu vech üze mülküm olmağla zabt iderim deyu def’ayla mukâbele idecek gıbbe’l-istintâk ve’l-inkâr mezbûr Hüseyin’den sıdk-makālına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden Hasan Efendi bin Osman ve el-Hacc Mustafa ibn el-Hacc Yusuf nâm kimesneler li-eclî’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîkâ mezbûr Aydın Bey merkûm Ayşe’den üç biñ akçeye iştirâ eylediği menzil-i mezbûruñ sülüsânî hâl-i hayatında merkûm Hüseyin’e bizim huzûrumuzda sekiz yüz akçeye bey‘ ve teslimol dâhi iştirâ ve teslimve kabûl idüb bu minvâl üze menzil-i mezbûruñ sülüsü mezbûr Hüseyin’in mülk-i müştêrâsıdır biz bu husûsa bu vech üze şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer’iyye eylediklerinde gıbbe’t-ta’dîl ve’t-tezkîye şehâdetleri makbûl oldukdan soñra müdde-i mezbûr Mehmed Bey büyüce muârazadan men‘ olunub mâ-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmî’s-sâmin ve’l-işrîn min- Şevvâli’l-mükerrrem li-sene erbâ ve semânî elf Şuhûdü’l-hâl

Davud Halife bin Hasan
Şıracı Receb Ömer Bey
Mehmed Çelebi bin Mehmed
Mimarbaşı Şaban
Receb Efendi el-Mukayyed

10/3

Medîne-i Kastamonu (silik) sâhibü’l-küttâb Yusuf bin Abdullah meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde medîne-i Kastamonu mahallâtından Hamza Ağa Mahallesinde sâkin iken bundan akdem emr-i bâkî (silik) âlem-i fânî iden (silik) sulbi sağır oğlu Mustafa’nıñ tesvîye-i umûr için kabil-i şer’iden mansûb-ı vasîsi olan Hasan Bey bin el-Hacc (silik) muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb (silik) olub hâl hayatında ve kemâl-i sıhhatinde sülüs malından edâ olmak üze târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem beni tedbir-i mütallikâ ile müdür idüb vefâtından soñra sülüs mâlî (silik) olub ...? olmuşken ve hâlâ vasîsi mezbûrbañâ? ...? olmak üze vazî‘ü’l-yed murâd ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl vasî-iveche muharrer üze müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayatında mevsûf mezbûru vefâtından soñra sülüs mâlından azâd olmak üze tedbir-i mütallik ile müdür eylediğini inkâr idecek mevsûf-ı mezbûr Yusuf’dan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda umdetü’l-kuzâtü’s-selâm zübdetü’l-ân nâm ve kadî-yı bâlâda Mustafa Efendi ibn Mehmed Efendi ve Ömer Ağa ibn İbrahim li-eclî’s-şehâde mahfel-i şer‘a hâzırân olub esrû’l-istişhâd fil’l-hakîkâ müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ahmed hâl-i hayatında ve kemâl-i akl-i sıhhatinde târih-i mezbûrde kendüye (silik) mutasarruf olan mevsûf-ı mezbûr Yusuf ‘u vefâtından sülüs mâlından azâd olmak üze tedbir-i mütallik ile müdür eyledikten soñra fevt olub sülüs mâlî dahi müsâade olmağın mezbûr ahrâr-ı asliyyeden olmuşdur biz bu husûsa bu vech üze şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer’iyye eylediklerinde gıbbe riâyet şerâitü’l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mucibiyle ba‘de’l-hükm mâ-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmî’s-sâmin ve’l-işrîn min-Zî’l-ka’detü’s-şerîfe li-sene erbâ ve semânî elf Şuhûdü’l-hâl

Ahmed Efendi bin Hacı Hasan
Receb Efendi Şaban Çavuş

Hâfız Hasan Çelebi bin Ahmed
 Ali Çelebi el-Mü'ezzin Kübcügez
 Yusuf bin Satılmış
 Mehmed bin Pîrî Dede
 Ve gayruhum

11/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İsmail Bey Mahallesinde sâkine Kerime bint-i Hasan nâm hâtûn mahfel-i kazâda sâdriyye-i kebire kızı Havva bint-i Süleyman nâm hâtûn muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zevcem olub bundan gayb-i münkatâ' ile gâib olan Süleyman nâm kimesne medine-i mezbûre Cebrail Mahallesinde vâki' inde'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmu'l-hudûd menzilimi iki yüz kıt'a esedî gurûşa bey' idüb semenini kendi mesârifına sarf ile istihlâk idüb bañâ deyni olduktan soñra zevcem mezbûr Süleyman silk-i mülkünde münselik olub İsmail Bey Mahallesinde vâki' bir taraftan el-Hacc Osman bâğçesi ve bir taraftan Boyacı Kızı Ayşe mülkü ve bir taraftan Kiremidci mülkü ve bir taraftan kendi mülkü ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve ğayr-i müsmiremi bâğçesine târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem bañâ bey'-i kat'i ile iki yüz kıt'a esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslim idüb ben dahi vech-i muharrer üzre iştirâ ve teslim eylediğimden soñra semeni olan meblağ-i mezbûr iki yüz gurûş minvâl-i meşrûh üzre bañâ deyni olan iki yüz gurûş ile takâs idüb ben dâhi takâs ve kabûl idüb bu anâ gelince mülkiyet üzre zabt ve tasarruf iderken hâlâ mezbûr Havva benimle büyüce muârazâ ider suâl olunub men' olunmak matlubumdur didikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden olub Kübcügez Mahallesinde sâkin Ömer Efendi bin Nasûh ve el-Hacc Mehmed ibn-i el-Hacc Ahmed ve Mehmed Çelebi bin el-Hacc Hasan ve Üstâd Himmeth bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'a hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakikâ gayb-i münkitâ' ile gâib olan mezbûr Süleyman târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem hudûd-ı mezkûre ile mahdûd olan mâri'z-zikr bâğçeyi zevcesi mezbûr Kerime'ye bizim huzûrumuzda bey'-i kat'i ile iki yüz kıt'a esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslim idüb ol dâhi vech-i muharre üzre iştirâ ve teslim eyledikten soñra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz esedî gurûş mezbûre Kerime'niñ bey' eylediği menzili semeninden deyni olan iki yüz esedî gurûş ile takâs idüb mezbûr Kerime dahi takâsâ ve kabûl idüb bu vech üzere zikr-i mürûr iden bâğçe mezbûre Kerime'niñ mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsâ şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl-ve't-tezkîye şehâdetleri makbûl olmağın mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu min-evâsıt-ı Zi'l-ka'de li-sene erbâ ve semânîn elf Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Dervîş bin Ömer el- Hisâr
 Ahmed bin Mehmed
 Mehmed Ağa bin Ali Bey
 Hüseyin Çelebi bin Mustafa
 Receb el-Muhzır
 Ve gayruhum

11/2

Medîne-i Kastamonu'da vâki' sarâç tâifesiinden es-Seyyid Mustafa bin Fethullah ve Usta Mehmed bin Hasan ve Mehmed bin Mehmed ve Hüseyin bin Mansur ve sâir hırfet-i ahâli-i mezkûra meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde muytâb tâifesiinden işbu ashâbü'l-küttâb el-Hacc Mehmed bin Hüseyin ve Şaban bin el-Hacc Halil ve Mahmud bin Osman Yiğitbaşı Şaban bin el-Hacc Himmeth ve sâirleri muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb pâldüm ve kısa bey'-ü şîrâsı bize mahsûs iken tâife-i mezkûre ahâlîsi debbâğlardan gön alub pâldüm ve kısa kesüb kadimden olagelmîş muhâlife bey' itmek ihdâs itmeleriyle hırfetimize beyninde ihtilâle bâ's olmuşlardır suâl olunub kadîme muhâlif ihdâs eyledikleri debbâğlardan gön alub pâldüm ve kısa kesmemeğe tenbîh olunmak matlubumuzdur dediklerinde gibbe's-suâlla muytâb tâifesi hayvânlarında pâldüm ve kısa san'âtımız levâzımından olduğundan mâ ada yüz seneden mütecâvüz san'âtımız üstâdları sarâç tâifesi muvâcehelerinde debbâğlardan gön iştirâ ve pâldüm ve kısa kesüb bir iki def'a murâfa'-i şer'-i şerîf olduklarında yedimizde müteaddid fetâvî ve hüccet-i şer'iyye ve evâmîr-i şerîfe mûcibince bizimle büyüce muârazadan men' olunmuşlar iken kanâat itmeyüb tekrâr muârazâ iderler ve kâr-ı kesbimize mâni' olurlar yedimizde olan fetvâyâ ve hüccete ve emr-i hümayûna nazar olunub kâr-ı kesbimize mâni' olmamağa tenbîh olunmak matlubumuzdur deyu Şeyhü'l-islâm sellemehü's-selâm hazretlerinden fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüb muvâcehelerinde nazar olundukda mazmûnu muytâb tâifesi debbâğlardan gön alub pâldüm kesüb bey' idtiklerinde sarâç tâifesi bu san'ât bize mahsûstur deyub

muytâb tâifesine meni' kâdir olurlar mı cevâbda olmazlar deyu buyrulub ve yedlerinde olan hüccet-i şer'iyyede dahi sarâç tâifesi muytâb tâifesiyle büyüce muârazadan men' olundukları mestûr ve mukayyed olub fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye mûcibince sarâç tâifesi muytâb tâifesi rencide itmeyeler deyu fermân-ı âlî vârid olmağın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye ve emr-i hümayun muytâb tâifesi pâldüm ve kısa kesüb bey'-ü şirâ' itmeğe mâni' olmamağa sarâç tâifesi tenbîh olunub mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu min-evâsıt-ı Zi'l-ka-detü's-şerîfe li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Mehmed Bey

Mehmed Çelebi bin Mehmed

Şaban bin Ahmed

Receb bin Mehmed

Ve gayruhum

11/3

Farz ve kadrü'l-hâkimü'l-mevki' a'lâ hezâ'l-kitâb tubâlehû ve hüsn-i meâb nafakatü'l-...? med'uvv Mustafa bin Mustafa el-müteveffî ...? min kabl-i sâkinâ be-mahalle-i Hamza Ağa min-mahallât-ı medîne-i Kastamonu el-mahrûse ve'l-kisvete ...? (Belge Arapça yazılıdır.)

11/4

Madîne-i Kastamonu sükkânından Receb nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve tâ'bir-i anî'l-merâm idüb medîne-i mezbûre mahallâtından Arz Mahallesi Mescid-i Şerîfiniñ evkâfından kazgâncılar içinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb dükkân ihrâk-ı bi-n-nâr olub arsâsı otuz beş sene mukaddemyerihâlî ve muattal kalub hâlâ mütevellisi olan işbu hâzır bi'l-meclis Abdülkadir Efendi arsâ-i mezkûreyi icâre-i mu'accele-i ma'lûm ve beher sene otuz beş akçe icâre-i mu'accele ile bi't-tevliye cânib-i vakfdan bañâ icâre ben dahi veche muharrer üzre isticâr ve kabûl idüb üzerine binâ eylediğim ebnîye icâre-i mu'accelesine mahsûb olmak üzre binâya izn virüb yedime hatt ve hâtemîni/e müştemil temessük virmişdir nazar olunub li-ecli'l-istihkâm sobb-ı şer'idan dahi hüccet-i şer'iyye virilmesi matlubumdur deyu mütevellî mezbûruñ imzâsıyla mûmza ve hâtemî ile mahtûm ve mazmûnu min-küllî'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna mutâbık temessük ibrâz itmeğın sobb-ı şer'idan dahi li-ecli'l-istihkâm işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr olunub mezbûr Receb'in yedine def' olundu fi evâhiri Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi el-Hatîb

Ahmed Efendi Abdülbaki

Receb bin Abdullah

Mehmed Beşe bin Abdulkadir

Mehmed bin Hüseyin

Ve gayruhum

11/5

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Boğaz nâm karye sâkinelerinden Receb Çavuş ibn-i Ahmed ve el-Hacc Ömer ibn-i Musa ve Mehmed ibn-i İbrahim ve Hüseyin ibn-i Şaban ve sâirleri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde medîne-i mezbûr sükkânından el-Hacc Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinelerinden Satılmış nâm kimesne bizim yezzarûretimiz olub tâlibler iken karye-i mezbûrede vâki' inde'l-âhâlî ve'l-ceyrân ma'lûmlü'l-hudûd ve'l-kat' tarlalarını bedel-i ma'lûm-ı makbûzâ merkûm el-Hacc Mehmed'e ferâğ ve tefvîz idüb merkûm el-Hacc Mehmed dahi tefvîz idüb hâlâ hakk-ı tapu bizim olub biz almağa tâlibler iken mezbûr el-Hacc Mehmed'in mâri'z-zikr arâzimi tefvîze meşrûh olmamağla virdiğini virüb ma'rifet-i sipâhi ile ol arâzimi tefvîz murâd eylediğimizde mezbûr el-Hacc Mehmed intinâ' ider yedimizde olan fetvâ-yı şerîfe ve emr-i hümayuna nazar olunub virdiğini bizden alub zikr-i mürûr iden arâzide n kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyu Şeyhü'l-islâm sellemehü's-selâm hazretlerinden fetvâ-yı şerîfe ve emr-i âlî ibrâz idüb evvelâ fetvâ-yı şerîfe mezbûr el-Hacc Mehmed muvâcehesinde nazar-ı kiraât olundukda mazmûnu bir karye ahâlisinden zide tasarrufunda olan tarlaları haric yerden Ömer'e izn sipâhi ile ferâğ ve tefvîz eyledikde karye-i mezbûre ahâlî ol tarlaları almağa biz ahakk olayuz deyu Ömer'in virdiğini virüb ol tarlaları almağa kâdir olurlar mı el-cevâb olurlar deyu buyrulub ve yedlerinde olan emr-i âliye def' mezbûr el-Hacc Mehmed muvâcehesinde

nazar ve kırâat olundukda karye-i mezbûr ahâlisiniñ yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfe mucibince hakk-ı tapu mezbûrların olub almağa tâlibler iken ol arâziyi hâricden bir kimesne tefvîz itmek câiz değildir karye-i mezbûre ahâlisi ol yerlere tefvîz iden kimesneye virdiğini alıvırub ol yerlere karye-i mezbûre ahâlisinde zabt itdürüle deyu fermân buyrulmağın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe ve emr-i hümayun virdiğini karye-i mezbûre ahâlisinden alub ol yerlerden kasr-ı yedine mezbûr el-Hacc Mehmed'e tenbîh birle mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni ve'l-işrin min- Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene 84

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc İbrahim bin el-Hacc Mahmud

El-Hacc Halil bin Mehmed

Mehmed bin Hasan

Hüseyin bin Mehmed

Davud Efendi bin Hasan Fakı

El-Hacc Ömer bin Musa

Ali Ağa bin AhmedAğa

12/1

Arapça yazılı nafaka kaydı. Ceri-i zâlik ve hurrire fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-işrin min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene erba ve semânin ve elf

12/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Neccar Mahallesi sâkinelerinden Fahrû'l-hazarât Emine bint-i Sefer Efendi nâm hâtûn tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekil olub zâtını ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan mahalle-i mezbûre sükkânından Mehmed Çelebi ibn-i Mehmed Ağa ve Frenkşâh Mahallesi'nde el-Hacc Mustafa ibn-i el-Hacc İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Medrese-i Atabey Mahallesi sükkânından Mustafa Çelebi ibn-i Seyh Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Kebkebirler Mahallesi sükkânından işbu sâhibü'l-küttâb el-Hacc Halil ibn-i Mehmed Bey nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idub tefvîz-i âtî'z-zikriñ sudûruna değin müvekkelem mezbûreniñ icâre-i muaccele-i ma'lûm ile tasarrufunda olub merhûm Sittay Hâtûn evkâfından Arpacılar Sûkunda vâki' bir tarafı Boyacı el-Hacc Himmet dükkânı ve bir tarafı Başçıoğlu dükkânı ve bir tarafı arsa-i hâliya ve tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz Arpacı dükkânı arsasını izn mütevellî ile mezbûr el-Hacc Halil'e otuz esedî gurûşa ferâğ ve tefvîz ol dâhi minvâl-i muharrer üzre tefvîz ve kabul itdikden soñra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr otuz gurûş müvekkelem mezbûre Emine bi't-tamâm ahz-u kabz eyledi min ba'de arsa-i mezbûr merkûm el-Hacc Halil'in dâhli havza-i mutasarrıfıdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikî's-şer'a mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrin Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene erbâ ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrû'l-müdderrisîn Şeyh Mehmed Efendi

El-Hacc Ma'den bin el-Hacc Muslu

Mü'ezzin Ali Çelebi bin el-Hacc Mehmed

Mehmed ibn-i Hüseyin

Süleyman Çelebi bin Şaban Beşe

Min-el- Muhzır

Ve gayruhum

12/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Neccâr ma' Tûrbe Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ahmed merhûmüñ verâseti zevcesi Rıdvâne ve oğlu Hüseyin Çelebi'ye münhasır olub kable'l-kassam mezbûr Hüseyin Çelebi dahi fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Rıdvâne ve zevcesi Fahriye ve sulbi oğlu Ahmed ve sulbiye kızları Saliha ve Rahime'ye münhasır olub kable'l-kassam mezbûre Rıdvâne dahi fevt olub verâseti zevcî es-Seyyid Murtaza Çelebi'ye ve mersûm Ahmed ve Fatma'ya ve merkûmtân Saliha ve Rahime'ye münhasır olub kable'l-kassam mezbûr Ahmed dahi fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Fahriye ve liebeveyn kız karındaşları merkûmtân Saliha ve Rahime'ye ve li-ümm erkarındaşı İbrahim ve li-ümm kız karındaşları Fatma ve Ayni'ye münhasır olub mezbûre Fatma dahi fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Fahriye ve zevci Mehmed Çelebi'ye ve sâdri sağır oğlu Ali'ye ve sağire kızları Havva'ya ve Hatice'ye münhasır ol

dahi şer'ân mütehakkikâ oldukdan soñra mezbûr Mehmed Çelebi asâleten ve sağırûn mezbûrûn Ali ve Hatice ve Havva'nın tesvîye-i umûr için savbb-ı şer'iden mansûb vasîsi ve babaları olmağla velîsi olan Mehmed Çelebi vesâyeten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde merhûm Fahriye ve mersûmtân Saliha ve Rahime taraflarından sulh-ı atî'l-beyân-ı tasdîka vekîl olub nehc-i şer'î mu'teber üze şer'ân vekâleti sâbit olan es-Seyyid Mehmed Bey ibn-i Şaban mahzarında asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i merâm idûb merhumûn mezbûrûndan bañâ oğlum sağır-i mezbûr Ali ve kızlarım sağırtân mersûmtân Hatice ve Havva'ya mahalle-i mezbûrede vâki' el-Hacc Ahmed menzili dimekle şehir-i menzilden ve kurbunda Şecâeddin evi dimekle ma'rûf arsâ-i hâliyadan ve beynimizde ma'lûm dükkân kirâsından ve Kızılcavirân nâm karyede hâne ve iki anbar ve samânhâne ve dâm ve çiftlik mahsûlden ve Yusuf nâm gulâm ve câriye ve nısf-ı değîrmen ve esâs beyt ve sâir muhalledâtından bi'l-küllîye her birimize isâbet iden hisse-i şer'iyemizi taleb ve da'vâ eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîde ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmuşdu el-halet-i hazihi beynimize müslimûn ve muslihûn-ı tavassut idûb es-sulh-ı seyîd alâ hükkâm fehvası üze bizi ıslâh eylediklerinde ben dahi biñ yedi yüz elli akçe benim hissem ve dörd biñ akçe sağırûn mezbûrûnuñ hisseleri olmak üze sulh olub bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûmdan biñ yedi yüz elli akçesini nakd ahz-ı kabz eylediğimden soñra bâkî dörd biñ akçesiychün zevcem müteveffâ-yı mersûmdan vâlidesi merkûm Fahriye dörd biñ akçe kıymetlü emtiâ-i mütenevvia isâbet itmekle zikr olunan dörd biñ akçe kıymetlü emtiâmı mukâbelede dahi ahz-u kabz ve zikr olunan menzil ve arsâ-i hâliya ve ev ve anbar ve nısf-ı değîrmen ve samânhâne ve dâm ve mahsûl ve gulâm ve câriye ve esâs-ı beyt ve bi'l-cümle husûs-ı mezbûr müteallikâ-i deâvî ve münâzaât ve muhâsamâtdan her biriniñ zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ eyledim ba'de'l-yevm da'vâ ve nizâ'ım yokdur da'vâ dahi sudûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm istimâ' olunmaya didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'a mâ-hüve'l-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi-gurre-i Cemâziye'l-ahîr li-sene ahdî ve seb'in ve elf. El-emr-i hüsemâ hurre fih nemekahü'l-fakir ileyhe subhânallahu te'âlâ Mehmed el-müvellâ bi-medîne-i Kastamonu afâ anhü

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Mustafa

Mehmed Çelebi bin Hasan Efendi

Mustafa Çelebi Mehmed Efendi

Ömer Efendi bin Nasuh

El-Hacc Mehmed Musa

Şaban Halife bin Hasan

12/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mahallesi sâkinelerinden Hasan ibn-i Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sulbiye kebire kızları işbu bâ'sü'l-küttâb Kezbân ve Rahime nâm hâtûnlarıñ zevceleri ve taraflarından zikr-i atî husûs-ı tasdîkâ olub bi-mâhü nehci's-subût şer'anvekâletleri sâbit olan Ma'den bin Mehmed ve Mustafa bin Abdüllatif nâm kimesneler muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idûb zikr-i atî akdîñ sudûruna değin sâlik-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Cinderci el-Hacc Mehmed Mülkü ve bir taraftan Devrekânilioglu Mehmed mülkü ve bir taraftan Eskici Mustafa mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk-i menzilimi ve Göl kazâsına tâbî' Kurusaray nâm karyede vâki' mülk-i istîcârımı kızlarım müvekkeletân mezbûrtân ale'l-iştirâk tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı kat' ile beş biñ akçeye bey' ve temlik ve teslim idûb anlar dahi minvâl-i meşrûh üze ale'l-iştirâk-i iştirâ ve teslim eylediklerinden soñra semen olan meblağ-ı mezbûr beş biñ akçeyi bi't-tamâm yedlerinden ahz-ı kabz eyledim min-ba'de sâlifü'z-zikr menzil ve işcârı kızlarım müvekkeletân mezbûrtânıñ mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâa ve yahtâr mutasarrif olsunlar ve menzil içinde üzerimde lâbis olduğum esvâbımdan mâ'ada evân-i nühâsiye ve gayr-i nühâsiye ve bi'l-cümle ism-i mâlî itlâk olunur eşyâdan bir nesnem yokdur cümlesi kızlarım müvekkeletân mezbûrtânıñ mülküdür didikde dahi mezbûrûñ minvâl-i muharrer üze câri ve sâdir olan ikrârını vekilîn mezbûrîn bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk idecek mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi bin Nasuh Efendi

Sa'di Halîfe el-Hatîb

Mehmed bin Nasuh Efendi

Mehmed bin Musa

Usta Himmet bin Safa

Hüseyin bin Mustafa

12/5

İşbu açık kaşlı elâ gözlü uzun boylu Rusû'l-asl bâ'setü'l-küttâb İftâre bint-i Abdullah mahfel-i kazâda medîne-i Kastamonu mahallâtından Beyçelebi Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffât olan Ayşe Hâtûn ibnete Mehmed Çelebi'niñ sâdır-ı kebir oğlu Mehmed Çelebi ile sâdırıye kebir kızı Fatma nâm hâtûn tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekîl olub mezbûre-yi ma'rifet-i şer'ıyye ile ârifân olan Şeyh Mehmed Ağa ibn-i Abdürrahim ve İsmail Çelebi bin Abdurrahman şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mustafa Ağa bin Şükrullah Çavuş muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât Ayşe hâtûn hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatında mezbûr Mehmed Çelebi hastalığından ifâkat buldukda hasbet-en-lillahi teâla ve hasenet-en rûh-ı resûle almağa beni mâlından tahrîr ve i'tâk ve zümre-i harâyir-i asliyyâte idrâc ve el-hakk itmişken hâlâ mezbûr Mehmed Çelebi ile müvekkelem mezbûre Fatma hâtûn bañâ ...? olmak üzere vazı' yed murâd iderler suâl olunub imrârları tahrîr olunmak matlubumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi ile vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa cevâblarında fi'l-hakikâ müteveffâ-yı mezbûre Ayşe hâtûn hâl-i hayatında câriye-i memlûkesi olan mevsûfe-i mezbûre İftâre'yi hasbet-en-lillahi te'âlâ mâlından tahrîr ve i'tâk ve zümre-i harâyir-i asliyyâteidrâc ve el-hakk mevsûfe-i mezbûre sâir harâyir-i asliyyet gibi hürredüzerinde velâdan gayrı hakkımız yokdur deyu her biri mevsûfe-i mezbûre sâir harâyir-i asliyyete gibi hür olduğunu ikrâr ve i'tirâf itmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Ağa bin Mehmed Bey

Şeyh Mehmed Ağa bin Abdürrahim

Şeyh İsmail Çelebi bin

Ve gayruhum

El-İlhâr

13/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Mescid ve Kanara ve Halife ve Cemal Ağa ve Şadi Bey ve Bedir Gazi ve Kubbelive Musa Fakih ve Muzaffereddin ve Sofular ve Aktekke ve İbn-i Neccar ve Alaca Mescid ve Frenkşah ve Hacı Dursun ve Abdülcebbar ve Alpaslan ve İsfendiyar Bey ve İbn-i Sadî ve Kırkçeşme ve Deveciler ve Honsalar ve Kübcügez ve İbn-i Süle ve Saraçlar ma'Budamıc ve Atabey Gazi ve Seydiler ve Hüseyin Çelebi ve Kebkebirler ve Cebrâil ve Bey Çelebi ve PüreÇevkânî ve Hamza Ağa ve Arz ve Medrese-i Atabey ve Zımmiyân-ı balat ve İsmail Bey ve Hacı Hamza ve Tahir Fakı ve Göl Dere Mahalleleri ahâlisi ile kazâ-i mezbûra tâbî' Akkaya nâhiyesinde vâkî' Has ve Kuşkara ve Çavundur ve Halaçlar ve Boğaz ve Kuyucak ve Yörükvirân ve Bozoğlak ve Bük ve Alpağut ve Kızıl Kilise ve Eğerciler ve Darı Bükü ve Elma Yakası ve Küplüözü ve Fadıra ve Çukurvirân ve Kızıoğlu ve Alınvirân ve Geyikli ve Gelinvirân ve Evciler ve Bürme ve Dana Seküsü ve Eytacı ve Atabey Kavağı ve Akça Taş ve Karandu ve El Yakut ve Ak Doğan ve Kayalar ve Sapaca ve Bümnük ve Havlu ve Eyceoğlu ve Başvirân ve Dervend Kavağı ile yine kazâ-i mezbûra tâbî' Kuzyaka nâhiyesinde vâkî' Gödel ve Debbâğ İshak ve Bayındır ve Depe ve Hamid ve Sahib ve Yapar ve Evrialan ve Karakuz ve Alpi ve Seremeddin ve Akça Kilise ve Türbe-i Âdil Bey ve Kara Evli ve Başmakçılar ve Sartı ve Ahlât ve Alpaslan ve Karaçomak ve Üyük-i Âlâ ve Üyük-i Esfel ve Çatakvirân ve Mutrub ve Bulacık ve Yıva ve Saraycık ve Gömmence ve Türkeli ve Kızılcavirân ve Zımmiyân-ı Karasu ve İsmailler ve Çorumlu ve Çetickvirân ve Ballık nâm karyeler ahâlilerinden ma'lûmu'l-esâmi mahsûrû'l-eşhâs-ı reâyâyâ cem'ahüm meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde Livâ-i Kastamonu'da iştirâ-i mübâşeresi olan ma-fahrû'l-ayân Mehmed Ağa muvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mübâşir mezbûr Mehmed Ağa yedinde olan emr-i âlî fermân her sekiz kile İstanbulî şâirbir aynîesedî gurûş olmak üzere Kastamonu kazâsından on biñ kile şâir iştirâ ve İnebolu iskelesine nakl olunub ber mûcib sûret-i defter-i mevkûfâta lâzım gelen akçeleri ashâbına muhâkemede iştirâ-i mübâşir yedinde bi't-tamâm alıvrilüb kimesneniñ bir akçesi ketm olunmaya deyu ta'yin ve tasrih olunmağın ber mûcib sûret-i defter-i mevkûfât ve emr-i âlî her sekiz kile İstanbulî şâir İnebolu iskelesine nakl ile bir aynî esedî gurûş olmak üzere kazâ-i mezbûrdan iştirâsı fermân olunan on biñ kile İstanbulî şâiriñ behâsı olan biñ iki yüz elli aynî esedî gurûş mübâşir mûmâileyh Mehmed Ağa yedinde muhâkeme-i şerifede bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb min ba'de mübâşir mûmâ-ileyh Mehmed Ağa yedinde ve zimmetinde bir akçe ve bir habbemiz bâkî kalmayub ol mikdâr kile-i şâiri mahallinde teslim-i taahhüd eyledik didiklerini ahâli-i kazâ-i mezkûreniñ minvâl-i muharrer üzere câri ve sâdır olan ikrârını mübâşir mûmâ-ileyh Mehmed Ağa vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik idecek mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi-evâil-i Muharrem li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrû'l-müdderrisîn Şeyh Mehmed Efendi
 Ma-Fahrû'l-kuzâd Hasan Efendi
 Şeyh Ağa
 Ömer Efendi el-Îmâm
 Hacı Efendi el-Hatîb
 Sâbitzâde
 El-Hacc Himmet
 Hatîb Ahmed Efendi
 Mustafa Halife el-Hatîb
 Sa'di Halife el-Hatîb
 Ve gayruhum

13/2

Kandiye serdengeçdilerinden olub Sinob nâhiyesine tâbi' Saray nâm karye ve gayriden iki biñ altmış akçe eşkinci timârına mutasarrıf olan sâhibü'l-küttâb İbrahim Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine nâhiye-i mezbûre tâbi' Mahmudoğlu nâm karye ve gayriden altı biñ akçe mensûh timâra mutasarrıf olan Mehmed Bey bin Ali müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb nâhiye-i mezkûrede vâki' Ebu'l-hayr yeri demekle ma'rûf zemîn yedimde olan berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî de bin üç yüz akçe yazusu olan Tatlıcık nâm karye ile maan bañâ hâsıl kayd olub zikr-i mürûr iden Ebu'l-hayr yeriniñ a'şâr-ı şer'iyyesi bañâ âid iken târih-i kitâba gelince beş seneden beri mezbûr Mehmed Bey bi-gayr-ı veche şer'i zabt ve a'şâr-ı şer'iyyesini ekl ve balığ itmişdir suâl olunub mâri'z-zikr Ebu'l-hayr yerinden kasr-ı yedîne ve kabz itdiği a'şârı teslim tenbîh olunmak matlûbundur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Bey cevâbında zikr olunan Ebu'l-hayr yeri Tatlıcık toprağında olub yedimde olan berât-ı şerîfe ve sûret-i defter-i hâkânî de zikr-i mürûr iden Tatlıcık karyesinden bañâ dahi sekiz yüz akçe hisse kayd olunmağla añâ binâen mâru'z-zikr Ebu'l-hayr yerine vaz' yed eyledim deyücek evvelâ müdde-i mezbûr İbrahim Bey yedinde olan berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî ye nazar olundukda zikr olunan Ebu'l-hayr zemîni biñ üç yüz akçe yazusu olan Tatlıcık karyesi ile maan müdde-i mezbûra hâsıl kaydı olunub ve mezbûr Mehmed Bey'in dahi yedinde olan berât-ı şerîf ve sûret-i defter-i hâkânî ye nazar olundukda Tatlıcık karyesinden sekiz yüz akçe hissesi sâir zemînden gösterilüb Ebu'l-hayr yerinde kat'â alâkâ ve müdahale olmadığını müteayyin olmağın mücibesıyla zikr-i mürûr iden Ebu'l-hayr yerinden kasr-ı yedîne tenbîh olundukdan sonra mezbûr Mehmed Bey mâri'z-zikr Ebu'l-hayr yerinde benim alâkâ ve müdahalem yoktur merkûm İbrahim Bey mahallinde zabt-ı tasarruf idüb a'şârımı ahz-ı kabz eylesün deyu mâri'z-zikr Ebu'l-hayr yerinde alâkâ ve müdahale olmadığını ikrâr ve i'tirâf itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevü's-sâmin aşere min-şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa
 Mehmed Bey bin Muslu
 Mehmed Bey bin İbrahim
 Receb Bey bin Osman
 Abdi Bey bin Süleyman
 Şaban Bey bin Süleyman
 Şaban Bey bin Mehmed

13/3

Hâlâ Kastamonu Mütesellimi olan Mafahrû'l-eşbâh ve'l-â'yân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekîl olub bi-mâhü nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan Mehmed Bey bin Ali meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde tarîr-i kelâm idüb işbu hâzırân bi'l-meclis açık kaşlı elâ gözlü uzun boylu Gürcü'l-asl Mathi Dilâver bin Abdullah ile orta boylu gök elâ gözlü açık kaşlı Gürcü el-asl kara sakallı Yusuf bin Abdullah Karaburçaklızâde Mehmed Ağa Abalu? olmak üzere Araç kazâsında ahz eyledikten sonra müvekkelem mütesellim mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya teslim itmişti hâlâ müvekkelem dahi zikr-i mürûr iden gulâmların sâhibleri zuhûr idince savbb-ı şer'iden her birine kadr-i ma'rûf-ı nafakâ takdîr olunması taleb ider didikde hâkim-i mevki'-i sâdır-ı kitâb tûbâlehu dahi sâhibleri zuhûr idince zikr olunan gulâmların beher birine târih-i kitâbdan mütesellim mûmâ-ileyh talebiyle beher yevm yiğirmişer akçe nafakâ takdîr idüb vakt-i zarûretde istidâneye ve lede'z-zafer mevlâlarına rücûa mütesellim mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya izn virmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Hasan el-İmâm
Hasan Dede bin Hacı Ahmed
El-Hacc Hasan bin Ali
Receb Halîfe bin Mehmed
Abdülkadir bin Musa

13/4

Medîne-i Kastamonu'da olan mahallât ahâlîsi ve yine medîne-i mezbûre muzâfâtından Akkaya ve Kuzyaka nâhiyelerinde vâkî' kurâ ahâlisinden ma'lûmu'l-esâmi ve mahsûrû'l-eşhâs reâyâ bâ cem'ahüm meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sene-i mübârekde Kastamonu sancâğından sefer-i hümayun-ı mühimmâtçün katır esterişine mâmûr olan Fahrû'l-eşbâh Derzizâde Mehmed Ağa muvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Ağa yedinde olan emr-i şerîf-i cihân-ı mutâ' ve sûret-i defter-i mevkûfâtına ta'yin ve tasrîh olunduğu üzre her biri re's katır mükemmel-i rahtı ile otuz dörder esedî gurûşa olmak üzre kazâ-i merzbûrdan on bir re's katır ester işfermân olunub bahâları olan cem'an üç yüz yetmiş dört esedî gurûş cânibimiz yedine ashâbına teslim itmek üzre mezbûr Mehmed Ağa ile irsâl olunmuşdu el-hâlet-i hazihi vech-i meşrûh üzre sefer-i hümayun-ı mühimmât için her biri re's katır mükemmele-i rahtı ile otuz dörder esedî gurûşa olmak üzre kazâ-i mezbûrdan ester-i eseni fermân olunan on bir re's katırının bahâları olub cânibimiz yedine irsâl olunan cem'an üç yüz yetmiş dört esedî gurûşu mübâşir mezbûr Mehmed Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyledik min-ba'de bir akçe ve bir habbe kalmadı didiklerinde ahâli-i kazâ-i mezbûreniñ minvâl-i meşrûh üzre sâdır olan kelimât-ı meşrûhâ led-ennî mezbûr Mehmed Ağa vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkîk itmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fî evâilî'l-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrû'l-müdderrisîn İbrahim Efendi
Selâmizâde Mehmed Efendi el-Müderriş
Şîrâcizâde Mehmed el-Müderriş, el-müderriş
Şeyh Mehmed Efendi el-Müderriş
Hasan medîne el-Kâdı
Aynahanzâde Mustafa Ağa
Aynahanzâde Ahmed Ağa
Ömer Efendi el-İmâm
Hacı Efendi el-İmâm
Osman Efendi el-İmâm

14/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Süle Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i (boşluk) nâm hâtûn tarafından atîk-iati'l-beyâna ikrâr-ı vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan İmâm Mehmed Efendi bin Mehmed ve Mü'ezzin Mehmed bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Şaban Çelebi bin el-Hacc Mustafa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkele-i mezbûreye rıkkını mu'terefe olan işbu açık kaşlı elâ gözlü orta boylu Rusya el-asl bâ'isü'l-vesîka Mülâyim bint-i Abdullah muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb atik-i rukbât-ı a'zam-ı kurbât ve sebeb-i ref'-i derecât ve vesîle-i duhûl-i cennât-ı âliyyât olduğundan mâ-ada mu'takan-ı atikî mukâbelesinde mu'takan-ı cemî' uzviye-i nârdan olduğuna nâtık-i hadise-i şerîfiñ mefhûm-ı lâtifine müvekkelem mezbûre Fatma'nın itlâ' olmağın mevsûfe-i mezbûr Mülâyim hasbet-en-lillahi teâla hasenâte'r-rûh-ı resûl olmağla mâlından tahrîr ve i'tâk ve zîtık-ı? rıkkıyyetden itlâk ve fezâ-yı hürriyete idrâc ve el-hakk eyledi min-ba'de mevsûfe-i mezbûr Mülâyim sâir harâyir-i aslıyyât gibi hür olub üzerinde velâdan gayrı hakkı kalmadı didikde mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'l-hâdî ve'l-ışrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Receb
Ahmed Efendi bin Abdülbaki
İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan
El-Hacc Hasan bin Ahmed
Hâfız Ahmed bin Yakub

14/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtında Bey Çelebi Mahallesi sâkinelerinden Amir Mustafa nâm kimesneniñ mu'takası olub bundan akdem müteveffât olan Gülistan bint-i Abdullah nâm hâtûnuñ verâseti zevci Mustafa Osman ile mevlâ-yı atikâsı olan Emir Mustafa'nıñ liebeveyn karındaşı oğlunuñ oğlu ve min-cihetü'l-asûyetü'n-nesebiyye vâsî olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesneye münhasır olduktan soñra mezbûr Mustafa bin Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffât mezbûreniñ muhallelâtına vâzî'ü'l-yed olan zevci mersûm Mustafa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb muhallelât-ı mezkûreden bi-hasbî'l-ırsıyyü'ş-şer'î baña intikâl iden nısf-ı hissemi zevci mezbûr Mustafa'dan da'vâ ve taleb itdiğimde beynimizde münâzazât-ı keşide ve muhâsamât-ı ekber vâki' olmuşdu el-hâlet-i hazihi beynimize muslihûn tavassut idüb sıhhat-ı şerâit-i sulh- câmi' ve mevânî'den ârî ali tarîkü't-tehârüci'ş-şer'î mezbûr Mustafa ile beni beş esedî gurûş ve üç sahan ile buçuk kile buğdâyı üzerlerine sulh itdiklerinde ben dahi minvâl-i muharrer üzre sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr beş esedî ve üç sahan ile buçuk kile buğdâyı mezbûr Mustafa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb müteveffât-ı mezbûreniñ terekkesinden nısf-ı hissemi müteallikâ-i da'vâdan mezbûruñ zimmetini ibrâ-yı âmm kât'-ı nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim dedikde gibbe't-tasdikü'ş-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-işrin min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse semânîn elf

Şühüdü'l-hâl

El-Hacc Himmet bin İbrahim

Şaban bin Süleyman

Hasan bin Ali

Mehmed bin Osman

Usta Mehmed bin Ömer

Hasan bin Ahmed

Biti? Dede

14/3

Medîne-i Kastamonu'da Kebkebirler Mahallesinde sâkin iken bundan akdem müteveffâ olan el-Hacc Abdullah Efendi ibn-i Ahmed'in sulbiyye-i kebir kızı Emine nâm hâtûnuñ veche atı üzre da'vâ ve husûmet ve redd-i cevâba tarafından vekîl-i müseccel olan zevci İsmail Çelebi ibn-i Abdülfettah meclis-i şer'-i hatîrde işbu râfî'ü'l-küttâb zikr-i atı menzile vâzî'ü'l-yed olduğu şer'ân sâbit olan Kenan bin Abdullah mahzarında üzerine bi'l-vekâle da'vâ ve tarîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafı Üstâd Hasan menziline ve bir tarafı Kazgâncı Halil Bey menziline ve bir tarafı müteveffâ-yı mezbûr menziline ve taraf-ı râbî' tarîk-ı âmm-ı muntahî fevkânî ve tahtânî bir bâb beyt-i ulvî ve bir bâb beyt-i sigârımı ve su kapûsunu ve havlumu ve eşcâr-ı müşmiremi muhtevî olub hâlâ mezbûr Kenan'ın sâkin olduğu mülk-i menzil müteveffâ-yı mezbûr Abdullah Efendi'nin mülkü olub ba'de vefât-ı veresesine intikâl itmekle mirâsa idhâl ve zevcem müvekkele-i mezbûre Emine'nin hissesine isâbet iden mikdârımı ahz-ı murâd eylediğimizde mezbûr Kenan mâni' olub bi-gayr-i hakk vaz' yed ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmasın talebi deriz didikde gibbe's-suâl mezbûr Kenan menzil-i mahdûd-ı mezbûra vaz' yed eylediğini ikrâr idüb lâkin müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Abdullah Efendi menzil-i mahdûd-ı mezbûru benim için müceddeden binâ idüb hayatında baña hibe-i sahih-i tâm ile fârigâ ani'l-vâni' hibe ve temlik ve teslimben dahi ittihâb ve kabz ve kabul idüb hayatında niçe zemân mâlikâne tasarruf eyledim mülk-i mevhûbumdur deyu def'ala mukâbele idecek vekîl-i mezbûr İsmail Çelebi def'-i merkûm-ı inkâr itmeğin mezbûr Kenan'dan def'i mezbûra beyne taleb olundukda udûlû'l-ahrâr ricâl-i müsliminden umdetü'l-akrân Ahmed Ağa bin Mehmed Bey ve Resul Çelebi bin Hüseyin Çelebi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîkâ müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Abdullah Efendi târih-i kitâbdan beş sene mukaddem hayatında menzil-i mahdûd-ı mezbûru Kenan için müceddeden binâ idüb bizim huzûrumuzda hâliyâ fârigâ ani'l-vâni' ve şevâgil hibe-i tâm-ı sahih ile mezbûr Kenan'a hibe ve temlik ve teslimidüb ol dahi ittihâb ve kabz ve teslimve kendi hayatında niçe zemân mâlikâne tasarruf eyledi müstakillen mülk-i mevhûbumdur bu husûsâ bu vech üzre biz şahidiz şehâdet dahi ideriz deyu her biri vekîl-i mezbûr muvâcehesinde edâ-yı şehâdet iddikde ba'de't-ta'dîl-ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olduktan sonra umdetü'l-meşâyihü'l-kirâm Uzanzâde Şeyh Mustafa Efendi ve sâ'ir cem-i gafere dahi kadiya minvâl-i meşrûh üzre olduğunu inhâ itdiklerinde mucebince vekîl-i mezbûr min-ba'de muârazadan men' bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu cery-i zâlik hurre fi-selh Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şühüdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin İbrahim

El-Hacc Ahmed bin Muslu

Mustafa Çelebi bin el-Hacc Mehmed
 Ahmed bin Ali
 El-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mehmed
 Ahmed Efendi bin Mustafa

14/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kebkebirler Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât olan el-Hacc Abdullah bin Ahmed Efendi nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Rahime bint-i Ahmed nâm hâtûn ile sulbi kebir oğlu Ahmed Çelebi'ye ve sulbiyye kebir kızları Emine Râbia'ya ve sulbi sağır oğlu Mustafa'ya münhasır olmağla tashih-i mes'eselesi kırk sekiz sehmden i'tibâr olunub sihâm-ı mezbûrdan altı sehm mezbûre Rahime hâtûn ve on dörder sehm mezbûr Ahmed Çelebi ve Mustafa Çelebi'den her birine ve yedişer sehm Emine ve Râbia'dan her birine isâbet eylediğini şer'ân mütehakkık oldukdan soñra mezbûre Emine'nin zevci tarafından husûs-ı atîü'z-zikr-i ikrâra vekîl-i müstecel olan İsmail Çelebi bin Abdülfettah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sağır-i mezbûr Mustafa'nıñ vasî-i mansûbesi olan vâlidesi merkûm Rahime hâtûn ile merkûm Ahmed Çelebi taraflarından ikrâr-ı atîü'z-zikr-i tasdik-i vekîl olub bi-mâhü nehci's-subûşer'ân vekâleti sâbit olan Ahmed Ağa bin Mehmed Bey mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ mecmû' terekesi tahrîr ve ber mucib defter-i kismet-i mukaddemâ beyne'l-verese kismet olunub müvekkelem mezbûre Emine kendi hissesine isâbet iden eşyâyı alub kabz eylemişdi ancak tereke-i mezbûrdan mahalle-i mezbûrda vâki' led-el ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd buyût-ı müteaddideyi hadîka-i kebir ve bi'r mâ ve havlumu muhtevî kırk sekiz sehm i'tibâr olunan menziliñ cümle tevâbi' ve mülhakâtıyla beynlerinde kismet olunmayub bâkî kalmağla atî dahi kismet-i murâd itdiklerinde her biri verese hissesini ikrâzda suûbet olub âher-i mutazarrır olmak lâzım gelmeğle takvîm olunub kismet-i şer'iyyesinden hisselerini ahz itmek üzere cümlesi rızâ virüb ecmâ' ve ittifâk itdüklerinde ahvâline vâkıf bi-garez müsliminden cem-i gafere menzil-i mezbûru beş yüz gurûşa takvîm itdüklerinde meblağ-ı mezbûrdan müvekkelem mezbûreniñ hissesine yetmiş iki gurûş isâbet itmekle menzil-i mezbûrdan yedi sehm hissesini meblağ-ı mezbûr yetmiş iki gurûşdan üç gurûş ziyâdesine ki yetmiş beş gurûş alur mivekkele-i mezbûre Rahime hâtûn bey' ve teslimol dahi kendi tarafından asâleten ve sağır mezbûr Mustafa tarafından vesâyeten ve mezbûr Ahmed Çelebi tarafından vekâleten iştirâ ve teslim eyledükden soñra meblağ-ı mezbûru merkûm Rahime hâtûn yedinden bi't-tamâm ahz ve istîfâ eyledi min-ba'de menzil-imezbûrda hakkı ve alâkâ kalmamışdır didikde gibbe't-tasdik bi'l-vekâle mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânin elf Şuhûdü'l-hâl

Mimarbaşı Şaban Çelebi
 İsmail Efendi bin Fazlullah
 El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed
 Ahmed Çelebi bin Ali
 El-Hacc Abdullah bin Abdullah
 İsmail Çelebi bin el-Hacc Hüseyin
 Hüseyin bin Ahmed

14/5

Livâ-i Kastamonu'da Göl kazâsına tâbi' Kavalca nâm karye sükkânından Mehmed bin Hıdır nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde livâ-i mezbûre muzâfâtından Boyalı kazâsına tâbi' Afşar nâm karye sükkânından sâhibü'l-küttâb Zekeriya Ağa muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer'ide mevcûd olan sarı kancık tahminen altı yaşında sol gözü bütün bakar kör katır mülk-i mihaffem ve hakk-ı sarîhim olub yedimde iken târih-i kitâbdan bir sene mukaddem karye-i mezbûr kurbunda vâki' çayırdan gece ile zâyî' olmuşdu hâlâ merkûm Zekeriya Ağa yedinde buldum suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Zekeriya Ağa cevâbında mâru'z-zikr katır benim kara kısağımdan hâsıl oldu bir kimesneden iştirâ eyledim didikde gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Zekeriya Ağa'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda karye-i mezbûr Afşar nâm karye sükkânından Muhtâr Sofu bin Mustafa ve el-Hacc Bayram bin Hıdır Bâlî nâm kimesneler li-ecli's-şehade meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîkâ mâru'z-zikr katır merkûm Zekeriya Ağa'nın kara kısağından hâsıl olmuşdur biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde netâc da'vâsında zi'l-yediñ beyyînesi evveli ve âhiri olmağla şehâdetleri hayr-ı kabulde vâki' olmağın

müdde-i mezbûr Mehmed büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi-gurre-i Saferü'l-hayr li-sene hamse ve semânîn elf
Şuhûdü'l-hâl

Receb Sofu ibn-i Abbas
Durmuş bin Cafer
İlyas bin Derviş
İmam Ali bin İbrahim
Mehmed bin Abdullah
Ahmed Ağa bin Mehmed Bey
İbrahim bin Sadi
İsmail bin Mehmed
Ve gayruhum
Min-el-ihzâr

15/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesi sükkânından Pîrî ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahalle-i mezbûre ahâlisi muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i anî'l-merâm idüb mahalle-i mezbûrdan Mehmed bin Bayram nâm kimesneyi kayınlarım Mehmed ve Ahmed kimesneler darb idüb ol dahi zâbit tarafından mübâşir getirüb mezbûrân Mehmed ve Ahmed'i kayınlarım olmağla mübâşir sâkin olduğum menziliñ kâpusuna gelüb mezbûrân Mehmed ve Ahmed'i taleb itdükde zevcem Fatma nâm hâtûn hâmil olmağla mübâşir merkûmuñ havfundan nâşi üç gece soñra bir aylık sakat vâki' olmuşdu el-hâletü hâzihi ahâlî-i mahalle-i mezbûr ile husûs-ı mezbûr müteallikâ-i da'vâ ve nizâ'ım yokdur min-ba'de benden asâleten veyâhûd vekâleten husûs-ı mezbûr müteallikâ-i da'vâ ve nizâ'ı sudûr ve zuhûr iderse led-elhükkâmü'l-kirâm mesmûm'a makbûl olmaya didikde gibbe't-tasdîk mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sânî ve'l-işrîn min- Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene erbâ ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl
İbrahim Efendi el-İmam
Halil Sofî bin Mahmud
Hüseyin bin Hasan
Mehmed bin el-Hacc Hamza
Dilâver bin Abdullah
Mehmed bin Hüseyin
Ve gayruhum

15/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kubbeli Mahallesinde sâkin el-Hacc Derviş bin Mustafa nâm kimesne mahfel-i şer'ide sulbi oğulları işbu bâ'isü'l-küttâb Osman ve Hasan taraflarından ikrâr-ı atî'l-beyân-ı tasdîkâ vekîl olub bi-mâhü nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan Emrullah Bey bin Mustafa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan el-Hacc Osman menzili ve bir taraftan el-Hacc Mehmed arsası ve bir taraftan Derecik zûkâk ve bir taraftan tarîk-i âmm mahdûd mülk-i menzilimden tarîk-i âmm tarafında vâki' soñradan iştirâ eylediğim bir bâb tahtânî odamı arsâ-i hâliyâsıyla oğullarım müvekkelân mezbûrâna bey'-i kat'i ile elli kıt'â esedî gurûşa bey' ve teslîmanlar dahi âli ale'l-iştirâk-ı iştirâ ve teslîm eylediklerinden soñra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli esedî gurûşdan zimmetlerini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskât eyledim min-ba'de zikr-i mürûr iden tahtân oda ile arsâ-i hâliyâ oğullarım Hasan ve Osman'ın mülk-i müştêrâlarıdır keyfe mâ yeşâa ve yehtâr mutasarrıf olsunlar didikde gibbe't-tasdîkü'l-mu'teber mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i Saferü'l-hayr li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl
Mehmed Efendi Sait
El-Hacc Osman bin Halil
Usta Hüseyin bin el-Hacc Abdi
Karagöz Mehmed bin Resul
Mustafa bin Osman
Usta Ahmed

15/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kubbeli Mahallesinde sâkin el-Hacc Dervîş ibn-i Mustafa nâm kimesne mahfel-i kazâda sulbi kebir oğulları işbu ashâbü'l-vesîka Ahmed ve Hüseyin ve Hasan ve Osman muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i atî akdiñ sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan el-Hacc Osman mülkü ve bir taraftan el-Hacc Mehmed menzili arsâsı ve bir taraftan Derecik zûkâk ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve tarîk-i âmm tarafında soñradan iştirâ eylediğim tahtânî oda ile arsâ-i hâliyâdan mâ'adâ mülk-i menzili ve bir re's kara kısrağ ve bir siyâh kısrağ ve iki tencere ve sağır ve kebir kırk aded sahan ve sağır ve kebir üç kazgân ve üç börk tâbesi ve dört döşek ve sekiz yasdık ve dört yorgân ve bir re's sarı katırımı oğullarım mezbûrun Ahmed ve Hüseyin ve Hasan ve Osman'a iki yüz kıt'â esedî gurûş safka-i vâhide ile bey' ve teslim idüb anlar dahi havâle-i mezbûreyi kabûl eylediklerinden soñra semen olan meblağ-ı mezbûr iki yüz kıt'â esedî gurûşuñ yüz altmış gurûşunu oğullarım mezbûrundan mâ'lûmu'l-esâmî dâyinlerime havâle idüb anlar dahi havâle-i mezbûreyi kabûl eylediklerinden soñra bi-emrillahi teâlâ kazâ-i necîb ve teârüb'eylediğimde mâ'adâ kırk gurûşuñ kefâyet mikdârıyla tecehhûz ve tekfinim görûlûb fazlâsıyla tunç-ı taâm ve it'âm-ı fukarâ olana deyu vasîyet idüb münîfinden oğlum Ahmed'i vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn idüb ve mukaddemâ oğullarım mezbûrun Ahmed ve Hüseyin ve Hasan ve Osman'dan dört yüz gurûş istikrâz ve kabz idüb dâyinlerim edâ itmekle oğullarım mezbûrun dört yüz gurûş deynim olub benim dahi Mısır'da sâkin Süleyman'da üç yüz esedî gurûş KoçhisârlıMahmud'da ve Kânkırlı Kara Mehmed'de dokuz gurûş ve Çavuşzâdede otuz gurûş ve Türbe karyesinde sâkin Mehmed'de yigirmi gurûş ki cem'ân dört yüz on dört gurûş hakkım olmağla dört yüz gurûş oğullarım mezbûruna anlardan ahz ve kabzâ ve ba'de'l-kabz kendilere deynim olan dört yüz gurûş ile takâsa vekîl idüb anlar dahi her biri minvâl-i meşrûh üzre vekâlet-i mezbûreyi kabûl eylediler min ba'de mârû'z-zikr menzil ve eşyâ-yı mezkûre mülk-i müşterâlarıdır üzerimde lâbis olduğum esvâbımdan mâ-adâ ism-i mâlî itlâk olunur bir nesnem yokdur didikde mısır-ı mezbûruñ veche muharrer üzre cârî ve sâdir olan ikrârına oğulları mezbûrun Ahmed ve Hasan ve Osman bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk idecek mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi-evâil-i Saferü'l-hayr li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şâhidîn mezbûrunlardır

15/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kebkebirler Mahallesi sâkinelerinden olub bundan akdem Hacc-ı şerîf ve ziyâret-i ravzâ-i seyyidü'l-enâm-ı alîye efdalü's-salât ve's-selâm idüb gelürken esnâ-i tarîkde Bedir-i hanîn nâm mevzi'de bi-emrillahi teâlâ vedâ'-i âlem-i fânî idüb ruh-i âlem-i melekût-i tayrân iden el-Hacc İsmail nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Emine ile sulbi kebir oğulları Abdullah ve Ahmed'e münhasır olduğu şer'ân zâhir ve müteayyin oldukdan soñra mezbûrân Abdullah ve Emine meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde işbu hâfizü'l-vesîka el-Hacc Mehmed ibn-i Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da'vâ ve tarîr-i kelâm idüb mezbûr el-Hacc Mehmed mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr ile tarîk-i hacda refik olmağla gâib-i anî'l-meclis el-Hacc Mahmud ile hîn-i vefâtında yanında mevcûd olan eşyâsından yüz elli altun ve üç biñ para ve sâir eşyâ-yı mâ'lûmesini ahz-ı kabz idüb yüz altmış altı gurûş ile bir leğen getürüb ziyâdeyi götürmüşlerdir suâl olunub ikrâr-ı tahrîr olunmak matlubumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbımda müteveffâ-yı mezbûruñ hîn-i fevtinde emîn-i beytü'l-mâldanterekesinden ancak yüz altmış altı gurûş ile bir leğen tahlîs eyledim ziyâde bir akçe ve bir habbe ahz-ı kabz eylemedim deyu ziyâde kabzını inkâr idicek mezbûrân Abdullah ve Emine'den müddeâlarına mübeyyine-i beyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb her biri istihlâf itmeğın fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûruñ hîn-i fevtinde yanında mevcûd olan terekkesinden yüz altmış altı esedî gurûş ile bir leğenden mâ'adâ ism-i mâl itlâf olunur bir şey'ini ahz-ı kabz itmeyüb yedinde ve zimmetinde üzerine redd-i lâzım bir nesne olmadığına mezbûr el-Hacc Mehmed'e yemîn teklîf olundukda ol dahi hasbe'l-mes'ul yemîn billahi aliyyül ala itmeğın mucibesıyla mezbûrân Abdullah ve Emine merkûm el-Hacc Mehmed ile büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşer min-Saferi'l-hayr li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Muharremzâde Mustafa Efendi

Abdullah Efendi bin Mehmed Çelebi

Aynahanzâde Ahmed Ağa

Mehmed Ağa bin Ali Bey

Receb Efendi el-Mukayyed

Ve gayruhum

15/5

Muhallefâtü'l-merhûm

El-Hacc Ahmed bin Mehmed Beşe mâte min-kable's-sâkinâ be-Mahalle-i Halife min-mahallât-ı medînetün Kastamonu ve tereke-i hücceteynmed'uvveteyn ...? ve Hatice ve ebân med'uvven Mehmed ve ibn-i kebirîn med'uvvîn Mehmed Beşe ve Abdülbaki ebnâ-i sagîret med'uvvet Mustafa ve İsmail ve Ali ve benât kebirîet med'uvvet Emine ve Alim ve Fatma ve Ayşe ...? vârisetü'l-ileyhim cerî-i zâlik hurrîre fi'l-yevmi's-hâmis ve'l-işrîn min-Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve semânîn ve elf.

Menzil 1 kıymet-i gurûş 300

Bakkal dükkânı kıymet-i gurûş 200

Kazgâncı dükkânı kıymet-i gurûş 100

Çûhacı dükkânı kıymet-i gurûş 50

Göl el-Hacc Hasan'da nakdî gurûş 12

İsfendiyâr Bey Mahallesi'nde İmamoğlu Ahmed'de nakdî gurûş 45

Boyacı Hatîbzâde'de nakdî gurûş 6

Boyacı el-Hacc Mustafa'da nakdî gurûş 14

İki tay çift renk buğasi gurûş kıymet 120

İki tay beyaz buğasi gurûş kıymet 110

Kurrada leğen gurûş kıymet 1

Merhûmuñ oğlu Mehmed Beşe'de gurûş 20

İkalı sahan 9 gurûş kıymet 9

Mertebânî aded 5 gurûş kıymet 4

Hoş âb tası ma' saplı ika 4 gurûş kıymet 4

Tebîsî ma' döküm sahan 1 gurûş kıymet 1

Leğen kebir 1 gurûş kıymet 3

Börk tâbesigurûş kıymet 2

Tencere sagır 3 gurûş kıymet 3,5

Tencere kebir gurûş kıymet 4

Tabaksagır ma' lengiri gurûş kıymet 1

Kazgân-ı kebir 1 gurûş kıymet 4

Kebir sini 1 gurûş kıymet 3

Sagır sini 1 gurûş kıymet 1,5

Kebâb tâbesi ma' demir iskele gurûş kıymet 4

Nem sarık 2 gurûş kıymet 3

Cüzdân 2 gurûş kıymet 2

Siyâh perde gurûş kıymet 7

Siyâh Şam abası gurûş kıymet 7

iplikiktob gurûş kıymet 2

Mor köhne çûka 1 gurûş kıymet 1

Kırmızıdan çağsır 1 kıymet 1

Beyâz mukaddem 1 gurûş kıymet 3

Sim dirhem 8 gurûş kıymet 3

Kırmızı derâyî endâze 28 gurûş kıymet 10

Sîm bıçak sade kara kıymet 2

Tüfeng-i sagır ma' pâlâsı kıymet 2

Kırmızı ihrâm 1 gurûş kıymet 1,5

Maî ihrâm köhne 1 gurûş kıymet 1

Sebet 1 gurûş kıymet 2

Sandık 1 gurûş kıymet 3

Sarık 1 gurûş kıymet 1

Siyâh velençe ma' siyâh kilim gurûş kıymet 3

Kaliçe sagır gurûş kıymet 2

Kırmızı atlas kaftan köhne gurûş kıymet 2

Alaca minder 2 gurûş kıymet 1,5

Beyâz lekperi buğasi derâ' 7 kıymet 1,5

Tutkal vukıyye 3 gurûş kıymet 1

Cüdi ve 17 gurûş kıymet 30

Döşek 2 gurûş kıymet 5

Yorgan 1 gurûş kıymet 2
 Pirinç gülâbdân 1 gurûş kıymet 1
 Yük perdesi gurûş kıymet 1
 Hasır tepsi 1 gurûş kıymet 0,5
 Sîm dirhem 15 gurûş kıymet 1
 Köhne kürk 1 gurûş kıymet 0,5
 Yaşmak örtüsü 1 gurûş kıymet 1,5
 Dâbbe gurûş kıymet 2
 Kanta ma' kanta gurûş kıymet 1
 Kahve ibriği gurûş kıymet 0,5
 Ocak demir ma' maşal kıymet 1
 Nakdî gurûş 7
 Köhne kilim 2 gurûş kıymet 1
 Şamdâm 1 gurûş kıymet 1
 Yıldızlı yüzük 14 gurûş kıymet 2,5
 Kırmızı kaftân kuşak gurûş kıymet 2
 Kırmızı çûka çagşır 1 gurûş kıymet 2
 Kuru üzüm batmân 8 kıymet 2
 Kırmızı ihrâm 1 gurûş kıymet 1
 Demir rişme ma' uban kıymet 0,5
 Beyâz ırka makremesi 2 gurûş kıymet 1
 Köhne kürk 1 gurûş kıymet 0,5
 Beyâz abâ pençe gurûş kıymet 2
 Kalay kam kama gurûş kıymet 1
 Def'a kalay meşrebe gurûş kıymet 1
 Hırdavât-ı esâsi beyt gurûş 3
 Çiftlikde olan eşyâyı beyân ider
 Menzil gurûş kıymet 49
 Samanlık 1 kıymet 5
 Anbâr gurûş kıymet 15
 Mahlût mahsûl kile 8 gurûş 30
 Kovân 3 gurûş 3
 Araba alât gurûş 10
 Camuş öküz çift 1 gurûş 30
 Camuş ineği gurûş 10
 Karasığır ineği 10 gurûş 50
 Kısarak 1 gurûş 15
 Katır re's gurûş 25
 Katır sıpası 1 gurûş 15
 Kilim 3 gurûş kıymet 3
 Beyâz velençe köhne 1 gurûş kıymet 1
 Mertebânî sahan 3 gurûş kıymet 2
 Eğer ma' alât gurûş kıymet 3
 Boy tüfenk 1 gurûş kıymet 2
 Kara kılıç 1 gurûş kıymet 2
 Çakmaklı tüfenk gurûş kıymet 2
 Anbâr sağır gurûş kıymet 3
 Fıçı kebir gurûş kıymet 0,5
 Hırdavât-ı esâsi beyt gurûş 5
 Yekûn gurûş 1451
 Sihâmü'l-ihracen
 Resm-i kısmet 30
 Kâtibiyye gurûş 3
 Ücret-i kadem gurûş 4
 Hüdemiyye gurûş 2
 İhzâriyye gurûş 3
 Techîz ve tekfîn ma' mesârif-i lâzımıyye gurûş 40
 Suhhü'l-bâki
 Gurûş 1369 fî beher gurûş ikişer yüz kırk akçe olmak üzere cem'ân be-hesâb akçe 328560

Hisse-i zevce-i Hatice 20517
 Hisse-i zevce-i Kamer 20517
 Hisse-i ibn-i Mehmed 33218
 Hisse-i bin Abdülbaki 33218
 Hisse-i Mustafa 33218
 Hisse-i İsmail 33218
 Hisse-i Ali 33218
 Hisse-i bint-i Âlem 16609
 Hisse-i bint-i Emine 16609
 Hisse-i bint-i Fatma 16609
 Hisse-i bint-i Ayşe 16609
 Hisse-i eb 54712

16/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Üyük-i Esfel ve tevâbi'nde Kızılcalı nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Mir nâm kimesne mahfel-i kazâda işbuhıfzü'l-vesika Ahmed Ağa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i atî hîn-i sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub karye-i mezbûrda vâki' menzil ve bir samânihâne ve bir ahûr ve bir anbarımı mezbûr Ahmed Ağa'ya ben ölünce teslîmiñ üzre hibe ve teslîm ol dahi veche muharrer üzre meclis-i şer'î de ittihâb ve teslîm eyledikden soñra yedimde tasarrıfımda olub karye-imezbûr hudûdu dâhilinde vâki' inde'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kit'â talalarıda hi hakk-ıkarar ve tasarrufu ma'rifet-i sâhib-i arz ile yine mezbûr Ahmed Ağa'ya yigirmi beş biñakçe bedel mukâbelesiyle ferâğ ve tefvîzidüb ol dahi tefevvüz ve kabûl eyledikden soñra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr yigirmi beş biñ akçeyi bi't-temâm ahz-u kabz eyledim min-ba'de emlak-ı mezbûr mülk-i mevhûbu ve arâzî-i merkûme dâhl havza-i tasarrıfıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer' mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ahmed (silik)

Abdullah bin Hüseyin

Mustafa bin Hasan

Şaban bin Hüseyin

Mehmed bin Musa

Receb emirü'l-mukayyed

Min-el-hâzırûn

16/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebrail Mahallesi sükkânından Mehmed Ağa ibn-i Ömer Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde liebeveyn karındaşı Abdullah Çelebi muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı Ömer Çavuş'ıñ muhellefâtı alî mâ farzullah beynimizde taksim ve tevzi' olundukda mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Ahmed Çelebi ibn-i Usta İbrahim menzili ve bir taraftan Mustafa ibn-i Mehmed Bey menzili ve bir taraftan nehr-i câri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzilden müteveffâ-yı mezbûruñ veresesi hisselerini sâir muhellefâtdan alub menzil-i mahdûdu mezbûr merkûm Abdullah Çelebi ile benim hissemeye isâbet itmekle hâlâ beynimizde iktisâm murâd itdiğimizde zeyl-i kitâbda muharrerü's-sâmî-i müslimîn ile Mimarbaşı Şaban Çelebi taksim üzre menzil-i mezbûr arsâsınıñ nısfı olub merkûm Mustafa Çelebi tarafında vâki' bir bâb oda ve havlu ve bâğçe benim hissem ve nısf-ı âheri olub mersûm Ahmed Çelebi tarafında vâki' bir bâb fevkânî ve bir tahtânî oda ve bi'r mâ ve havlu ve bâğçe karındaşım Abdullah Çelebi'niñ hissesine ta'yin ve tahsîs ve alâmet-i fâsıla vaz' olunub lâkin mezbûr Abdullah Çelebi'ye ta'yin olunan nısf arsa üzerinde ebniyye ziyâde olmağla ebniyyeden hissemi mersûm Abdullah Çelebi'ye on biñ kâdı-i râic fi'l-vakt akçeye tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey-i kat'i bey ve teslîmol dahi veche muharrer üzre iştirâ ve teslîmve kabûl eyledikden soñra meblağ-ı mezbûr on biñ akçeyi mezbûr Abdullah Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim min-ba'de mezbûruñ hissesine ta'yin olunan nısf-ı arsâda üzerinde olan ebniyyede alâka ve müdâhelem kalmayub irsen ve şer'iyyen mülküdür keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'a mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevü's-sâlis ve'l-işrîn min-Safer'l-hayr li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mimarbaşı Şaban

Kuyumcuzâde Osman Efendi
 Kuyumcuzâde Mustafa Çelebi
 Taşcızâde el-Hacc Ebu Bekir
 İsmail Çelebi bin Mustafa Çelebi
 Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife
 Mustafa Çelebi bin Mustafa Çelebi
 Mehmed Ağa bin Ali Bey
 Kazgâncı Usta İbrahim
 Ve gayruhum

16/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtın İsmail Bey Mahallesi sükkânından Şeyh İsmail Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-küttâb Hâfız İshak bin İbrahim Çelebi nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb merhûm ve mağfûrle İsmail Bey binâ eylediği imârete şeyh olanlara gallesi meşrûr bir taraftan İmam İbrahim Efendi menzili bir taraftan El-Hacc Mehmed menzili iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzil harâb otuz seneden beri hâli ve muattıl kalûb ta'mire dahi vakfda müsâade olmayub mukâtta' ile âhere tefvîz olunmak her vehle cânib-i vakfa enfa' ve evlâ olub mezbûr Hafız İshak Çelebi'den gayrı taleb dahi olmamağla hâlâ mütevellî vakfî olan Mehmed Ağa menzil-i mezbûruñ noksanını bey'-i kat' ile mezbûr beş yüz akçeye bey' ve teslîm idüb ve senede on akçe mukâtta' arsasını dahi mezbûr Hafız tefvîz idüb mülkü olmak üzere üzerine müceddeden ebnâya izn virüb mezbûr Hafız dahi minvâl-i muharrer üzere tefvîz ve kabûl ve teslîm bedel-i mezbûr itdikden soñra ben dahi menzil-i mezbûruñ bañâ âid olan gallesi mukâbelesinde mezbûr İshak'dan altı gurûş ahz-ı kabz idüb menzil-i mezkûr merkûm Hafız İshak'ın mülkü olmak üzere müceddeden ebnâya hüsn-i ihtiyârımla rızâ virdim min-ba'de menzil-i mezbûruñ arsasında vicahen mine'l-vücûh alâka ve müdahalem yokdur keyfe mâ-yeşââ ve yehtar mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdikü'l-mu'teber mâ-vakî' bi't-tâleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i Rebi'ü'l-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Mehmed Efendi
 El-İmam İbrahim Efendi
 Şaban Çelebi bin el-Hacc Osman
 İbrahim Çelebi bin Hüseyin
 Hafız Musa İbrahim Efendi
 Mü'ezzin Mehmed bin Mehmed
 Köleoğlu Mehmed

16/4

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Akdoğan nâm karye sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve liebeveyn karındaşı oğlu Mehmed'in tesviye-i umûriçün savbb-ı şer'iden mansub vasisi olmağla vesâyeten mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûr sâkinlerinden liebeveyn Ömer bin el-Hacc Mustafa nâm kimesne mahzarında asâleten ve vesâyeten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ceddimiz olub merkûm Hüseyin'in babası olan mesfûr el-Hacc Mustafa hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde ve karye-i mezbûrda vâkî' ma'lûmü'l-hudûd bir ahûr ve bir anbâr ve bâğçeniñ sülüsünü ve medîne-i mezbûrda vâkî' ma'lûmü'l-hudûd menziliñ sülüsünü bañâ ve sagîr mezbûruñ babası Ömer ve âher karındaşım Osman'a hibe-i sahih-i şer'î ile hibe ve temlîk ve teslîm idüb biz dahi veche muharrer üzere meclis-i hibede ittihâb ve kabûl idüb ve yine taht-ı tasarrufunda olan arâzide n Sağîr yeri dimekle ma'rûf yerine ve Virâneyi dimekle ma'rûf arâzide olan tarlasını ve Kapucuk nâm karye toprağında Dâî Sultân vakfında olan arâzisiniñ hakk-ı karâr ve tasarrufunu ma'rifet-i sâhib arâzi ile bañâ ve karındaşlarım mezbûrân Ömer ve Osman ferâğ ve tefvîz biz dahi tefvîz ve kabul idüb biz dahi sâhib-i arâzide n temessük alub bu vech üzere emlâk-ı merkûm mülk-i mevhûbumuz ve arâzi-i merkûm dâhli havza-i tasarrufumuz olub minvâl-i meşrûh üzere zabtımızda iken ceddimiz mesfûr el-Hacc Mustafa fevt oldukda ümmemiz merkûm Hüseyin emlâk-ı mezbûr ile arâzi-yi merkûmeye vaz'-ı yed murâd idüb biñ yetmiş senesi Rebi'ü'l-evvelî evâilinde medîne-i mezbûrda nâibü's-şer'î olan Hüseyin Efendi huzûrunda mürâfaa olub bizden taleb ve da'vâ eyledikde biz dahi ceddimiz mesfûr el-Hacc Mustafa minvâl-i muharrer üzere emlâk-ı mezbûreyi bize hibe ve temlîk ve teslîmve arâz-yi merkûmeyi dahi ma'rifet-i sâhib-i arazi ile ferâğ ve tefvîz eylediğini mezbûr Hüseyin muvâcehesinde nâib-i mumâileyh udûl-ı ricâlden Mehmed Halife bin Ahmed ve Osman Halife bin Mustafa ve Hüseyin bin Mahmud ve Mehmed bin Mehmed ve Kara Mustafa bin Yunus şehâdetleriyle şer'ân isbât

idüb mezbûr Hüseyin bizimle büyüce muârazadan men' birle cânib-i şer'iden yedimde hüccet-i şer'iyye virilmiş iken hâlâ mezbûr Hüseyin yine büyüce muârazâ ider yedimizde olan hüccet-i şer'iyye ye nazar olunub hilâf-ı şer'î bizi rencideden men' olunmak matlubumdur deyu mumâileyh Hüseyin Efendi'nin imzâsıyla mümzât ve hatmî ile mahtûm ve târih-i mezkûr ile müverrah mazmûnu min küllî'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna mutâbık hüccet-i şer'iyye ibrâz idüb mezbûr Hüseyin muvâcehesinde feth ve kırâat ve istintâk olundukda mezbûr Hüseyin cevâbında mazmûn-ı hüccet-i mersûmeyi ikrârlığın babam mezbûr el-Hacc Mustafa veche muharrer üze oğlu oğulları mezbûruna hibe idüb ba'de hibesinde rücû' idüb ben husûs-ı mezbûra kable'l-vukûf târih-i mezbûrda mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi huzûrunda da'vâ eylediğimde şühûd-ı mezkûrın ile muvâcehemde müddâlarını isbât idüb ben muârazadan men' olunduğumdan soñra baba Bey hibeden rücûğuna vâkıf olduğumda biñ seksen üç senesi Cemâzi-yel-âhiresinde yine medîne-i mezbûrda nâib olan es-Seyyid Mehmed Efendi huzûrunda da'vâ idüb mezbûr Mehmed muvâcehesinde müddâmı Mustafa Halife bin Mehmed ve Himmet bin Resul ve Şaban bin Mustafa şehâdetleriyle isbât itmekle bañâ hükm olunub yedime hüccet virilmekle aña binâen muârazâ iderim deyu mezbûr es-Seyyid Mehmed'nin imzâsıyla mümzât hüccet ibrâz idüb nazar olundukda mazmûn-ı takrîr-i meşrûhuna mutâbık bulunub lâkin fetvâ-yı fikhîyyeden ...? el kâfî'l-karâbete felâ rücû' fimâ ve hibe lede'r-rahm-i muharrem deyu mestûr ve musarrâh olub mezbûrın Mehmed ve Ömer ve Osman mesfûr el-Hacc Mustafa'nın oğlu oğulları ve mahrem olub karabet-i mâni' rücû' olmağla rücûa kâdir olmayub bu takdîrce mezbûr Hüseyin'in da'vâsı fâsid ve yedinde olan hüccet-i mezkûr nâ-meşrû' olmağın mucibiyle emlâk-ı mezbûr ile arâzi-yi merkûmeyi mezbûr Mehmed yedinde olan hüccet-i şer'iyye ve emr-i âlî mucibiñce küllî'l-evvel zabt idüb mezbûr Hüseyin dahi büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-işrîn min-Rebî'ü'l-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Şühûdü'l-hâl

Osman Efendi el-İmam
Büvvâb Hasan Efendi
Hafız Mustafa bin Mehmed
Sadi Halife
El-Hacc Mustafa bin Mehmed
Mustafa bin el-Hacc İsmail
Hasan bin Ömer Dede
Hasan bin Şaban
Receb bin el-Hacc Durmuş
Receb bin

17/1

Göl kazâsına tâbi' Kuru nâm karye sâkinlerinden işbu bâistü'l-vesîka Mehmed bin Musa nâm kimesne mahfel-i kazâda Kastamonu Kal'ası mustahfizlarından Pîrî Çelebi bin Mehmed muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Pîrî Çelebi bundan akdem karye-i mezbûr kurbunda vâki' inde'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd harman yerimi fuzûlî zabt idüb üzerine binâ ihdâs itmekle târih-i kitâbdan dört sene mukaddem husûs-ı mezbûru Kâsım Paşa vâli iken mezbûr Pîrî Çelebi'den da'vâ eylediğimde arsâ-i mezbûr üzerinden binâsının kal'ana hâkim olundukdan soñra beynimizde muslihûn tavassut idüb mezbûr Pîrî Çelebi tımârî arâzisinden yine karye-i mezbûr hudûdu dâhilinde vâki' lede'l-âhâlî ma'lûmü'l-hudûd Karlık yeri dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlayı alî tarîkü's-sulh bañâ tefvîz ve yedime hatt-ı hatemine müştemil temessük virüb ben dahi zikr olunan binânın kal'a da'vâsından ferâğ olub yedine hüccet-i şer'iyye virdiğimden soñra mezbûr Pîrî Çelebi kanâat itmeyüb bedel-i sulh olmak üze virdiği tarlayı zabt eylediğinden mâ-adâ birkaç kere beni bi-gayr-i şer'î rencide ve teacciz idüb yetmiş gurûşum ihrâcına bâ's olmuşdur suâl olunub zikr-i mürûr iden Karlık tarlasından kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Pîrî Çelebi veche muharrer üze mâri'z-zikr tarlayı alî tarîkü's-sulh virdiğini inkâr idicek müdde-i mezbûr Mehmed'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müslümînden olub yine kazâ-i mezbûra tâbi' Hoca Köy nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Baki ve Oruç bin İsmail kimesneler li-eclî's-şehâde mahfel-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müdde-i mezbûr târih-i mezbûrda Kâsım Paşa vâli iken merkûm Pîrî Çelebi'den mülk-i harman arsam üzerine izinsiz fuzûlî binâ ihdâs eylediñ deyu da'vâ idüb kal'ana hâkim olundukdan soñra beynlerinde muslihûn tavassut idüb mezbûr Pîrî Çelebi tımârî arâzisinden karye-i mezbûr hudûdu dâhilinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd Karlık yeri dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlasını müdde-i mezbûr bi-tarîkü's-sulh tefvîz idüb bizim huzûrumuzda yedine hatt ve hatem-i müştemil temessük virdü biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın

mucibesiyle zikr-i mürûr iden Karlık tarlasından mezbûr Pîrî Çelebi'niñ kasr-ı yedine tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis aşere min-Cemâzi-yel-evvel li-sene hamse ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin İsa

Hüseyin bin Ömer

Mustafa bin Mehmed

İbrahim bin Ahmed

Veli bin Hacı Ahmed

El-Hacc Ahmed bin Hacı Hüseyin

17/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Ağa bin Durmuş Bey nâm mahfel-i kazâda bâisü'l-küttâb el-Hacc Ahmed bin Mahmud nâm kimesne tarafından husûs-ı atî'l-beyâna bi-mâhü nehci's-subût sâbitü'l-vekâle vekîl olan sulbi oğlu el-Hacc İsmail nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreniñ taraf-ı esfelinde Bardilçe kurbunda muvâzi'-i adidede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt' arâziniñ bundan akdem mutasarıf olan Sipâhi Mehmed Ağa târih-i kitâbdan on sene mukaddem izn-i sipâhi ile altı yüz kıt'a esedî gurûşa arâzî-yi mezbûreyi bâña ferâğ ve tefvîz ben dahi vech-i mübeyyünüzre tefvîz ve kabûl idüb yedi sene tasarrufumdan soñra müşârün-ileyh Mehmed Ağa mâri'z-zikr tarlalarını müvekkele mezbûr el-Hacc Ahmed'iñ yedinde kalub benim ve bostanolan tarlama kadîmü'l-eyyâmdan mürûr iden yoluma münsedd olmağla beynimizde münâzaât-ı keşide ve muhâsamât iken vâki' olmuşdu el-hâlet-i hâzihi tarîk-i âmm tarafından vâki' Dulaçördik Ağacından Kara Ağaca varınca arzâ dahi alâmet-i menâle vaz' olan tarlayı izn-i sipâhi ile meccânen bâña tefvîz idüb ben dahi tefvîz ve kabûl eylediğimden soñra ve yine mukaddemâ zikr-i mürûr iden tarlalar tasarrufumda iken toprağından kiremid işlemek içün kiremidcilere on iki biñ kiremid kesim virüb on iki bin kiremidi müvekkele-i mezbûr kabz itmekle mezbûrdan da'vâ ve taleb itmişdim el-hâlet-i hâzihi on iki biñ kiremid da'vâsından müvekkele-i mezbûr el-Hacc Ahmed'iñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kat'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim ba'de her birimiziñ âheri ile husûs-ı mezbûre-i müteallikâ-i da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı didikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi-evâsıtı Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim bin Muslu el-Mü'ezzin

Mehmed Efedi bin Mehmed el-İmam

Mehmed bin Hüseyin el-Mü'ezzin

Mahmud bin Osman

Mustafa bin İbrahim

Ve gayruhum

17/3

Devrekânî kazâsına tâbi' Bozkoca nâm karye sâkinlerinden umdetü'l-eşbâh ve'l-a'yân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa mahfel-i kazâda medîne-i Kastamonu sükkânından İbrahim Çelebi bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem fâidesi sehmd müsavî olmak üzre bi-tarîkü'l-müzârebe mezbûr İbrahim Çelebi'ye biñ kıt' esedî gurûş def' ve teslîm idüb ol dahi vech-i muharrer üzre benden ahz-ı kabz eyledikten soñra meblağ-ı mezbûrâtıñ medîne-i mezbûrdan metâ'-ı iştirâ ve götürüb mahrûse-i Biruse'debey' idüb geldikde Biruse'de bey' idüb geldikde bu seferde fâideden seniñ hisseñe yüz gurûşa isâbet eyledi deyu bâña yüz gurûşluk cedîd yemeni virüb ba'de cedîd yemeni râic iken mezbûr İbrahim Çelebi yine medîne-i mezbûreden emtiâ-i mesmû'ası iştirâ ve mahrûse-i mezbûra götürüb bey'i'l-bey' geldikde cedîd yemeniye kesb-i kârî? olmağla ...? men' olundukda ben mezbûr İbrahim Çelebi'ye ...? mâl-ı müzârebeden cedîd yemeni var mı deyu sû'al eylediğimde yedimde mâl-ı müzârebeden ancak yüz elli gurûşluk cedîd yemeni vardır mâ-adâsı metâ'dır deyu huzûr-ı müsliminde yedinde yüz elli gurûşluk cedîd yemeniden mâ-adâ ...? kirâren ve mirâren ikrâr ve i'tirâf eyledikten soñra meblağ-ı mezbûru ba'de i'mâle ...? idüb ba'de'l-i-mâl fâide deyu üç defa' dahi seksen gurûşdan bâña iki yüz kırk gurûş virüb ve târihi kitâb senesi Rebi'ü'l-evvelinde fâide deyu altmış esedî gurûş dahi virüb sekiz senede fâideden hisseñ deyu bâña cem'an dört yüz (gurûş) virüb mâl-ı müzârebeden yedinde sekiz yüz elli gurûş ile yüz elli gurûşluk semen mâlına el-hâletü-hâzihi re's mâlımdan iki yüz beş gurûşluk bûğasi ve yüz doksan beş gurûş ba'de cem'an dört yüz gurûşu mezbûr yedinden ahz-u kabz idüb meblağ-ı

tâm dört yüz elli gurûş ile yüz elli gurûşluk cedîd semenîñ aynısı mevcûd ise aynısı istihlâk eyledim ise altundan lâzım gelân hüccet-i şer'iyyesini mezbûr İbrahim Çelebi'den taleb eylediğimde virmekden imtinâ' ider sû'al olunub ikrârı tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sû'al mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında fâidesi sehmede müsâvî olmak üzere bi-tarikû'l-müzârebe müdde-i mezbûrdan târîh-i merkûmda biñ esedî gurûş ahz-u kabz ve ve itmekle iştirâ eylediğim metâ'ı mahrûse-i mezbûrede bey' idüb fâideden hissesine isâbet iden yüz gurûş getürüb teslîm idüb ikinci seferimde cedîd semene kesb-i kân? olmağla yedimde altı yüz gurûşluk cedîd yemeni bulunub ba'de't-ta'dîl iki yüz gurûş hâsıl olmağla müdde-i mezbûr re's mâlından dört yüz gurûş nâkıs olub yedimde altı yüz gurûş kalub gâyr-i fâide olmamağla üç defa' seksen gurûşdan iki yüz kırk gurûş ve bir defa' dahi altmış gurûş cem'an üç yüz gurûş asl mâlından teslîm olub hâlâ dört yüz gurûş dahi teslîm idüb müdde-i mezbûra re's mâlından ziyâde yüz gurûşum geçmiştir ve ber vech-i muhârrer üzere asl mâlından yedimde ancak yüz elli gurûşluk cedîd yemeni vardır mâ'dâsı metâ'dır deyu ...? seksen gurûşdan üç defa' iki yüz kırk gurûş ve bir defa' dahi altmış gurûş cem'an üç yüz gurûş fâide deyu virdiğini inkâr idicek müdde-i mezbûr ...? minvâl-i meşrûh üzere mâl-ı müzârebeden yedimde ancak yüz elli gurûşluk cedîd yemeni vardır mâ-adâsı metâ'dır deyu mezbûr İbrahim Çelebi'niñ ikrârına beyne taleb olundukda udûl-ı müslimînden olub Devrekânî kasabâsına tâbî Boyundurcak nâm karyeden Hatîb Mehmed Efendi ibn-i Ali ve Depe nâm karyeden Sefer Çelebi ibn-i Ahmed nâm kimesne liecli's-şehâde mahfel-i şer'a hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr İbrahim Çelebi ikinci seferde Birûse'den geldikde cedîd semenîñ kesb-i kârî? olmağla müdde-i mezbûra sû'al itdikde mâl-ı müzârebeden yedimde ancak yüz elli gurûş (üzeri çizik) dan ziyâde cedîd yemeni olmayub mâ-adâsı metâ'dır olduğuna mezbûr İbrahim Çelebi bizim huzûrumuzda kirâren ve mirâren ikrâr ve i'tirâf eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu ...? müdde-i mezbûrdan vech-i muhârrer üzere üç senede seksen gurûşdan iki yüz kırk gurûş mâl-ı müzârebede hâsıl fâideden hisseñdir deyu virdiğini beyne taleb olundukda karye-i mezbûre Depe sükkânından Ahmed Çelebi ibn-i Abdülbâkî ve el-Hacc Receb ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-vâkî' mezbûr İbrahim Çelebi yedinde olub icmâl eylediği mâl-ı müzârebeden üç defa' fâideden hisseñ deyu seksen gurûşdan bizim huzûrumuzda iki yüz kırk gurûş teslîm idüb müdde-i mezbûr dahi fâide deyu ahz-u kabz eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu ve hâliyâ târîh-i kitâb senesi Rebi'ü'l-evvel'inde meblağ-ı mezbûr altmış gurûş dahi fâide deyu teslîmine beyne taleb olundukda Akçabınar nâm karyeden Ali Çelebi ibn-i Mustafa ve Öksüz? nâm karyeden Ali ibn-i İsmet nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'a hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka târîh-i kitâb senesi Rebi'ü'l-evvel'inde mezbûr İbrahim Çelebi bizim huzûrumuzda mâl-ı müzârebeden hâsıl fâideden hisseñ deyu müdde-i mezbûr altmış esedî gurûş teslîm idüb ol dahi fâide deyu ahz-u kabz eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ihtiyâten şehâdetlerinde kâzib olmadıklarına yemin teklîf olundukda her biri yemin billâhi âliyyül âlâ eylediklerinden soñra ...? nâm karyeden Ali Bey ibn-i ...? ve Bozarmud nâm karyeden Receb Bey bin Ma'den ve Davud ibn-i İsmail ve Akçabınar'dan Mehmed ibn-i el-Hacc Mahmud ve el-Hacc Receb ibn-i el-Hacc Mehmed ve Mehmed ibn-i Hasan nâm kimesneden şahidün mezbûrunuñ keyfiyyet-i hâlleri sû'al olundukda her biri adl ve makbûlü's-şehâdedir deyu haber virmeleriyle emr-i ta'dîl ve't-tezkiyye temâm olub şehâdetleri makbûle olmağın ...? re's mâlından ...? dört yüz elli gurûş ile yüz elli gurûşluk cedîd semenîñ aynısı mevcûd ise aynısı değil ise lâzım gelân kıymet-i şer'iyyesi müdde-i mezbûr Mehmed Ağa'ya def' mezbûr İbrahim Çelebi'ye tenbîh olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâdis aşere min-Cemâziye'l-evvel'i li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi ibn-i Abdülbâkî Efenndi
Mehmed Bey ibn-i Ali
Şaban bin Mehmed
Mehmed bin Mustafa
Abdülkâdir bin Ma'den
Piri bin Mehmed

18/1

Arapça yazılmış vakfiye belgesidir.

18/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cemal Ağa Mahallesinde sâkine sâhibi'l-küttâb Fatma bint-i Mustafa Beşe nâm hâtûn mahfel-i kazâda Zülfikâr Muslu nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ

ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem karındaşım Selim nâm kimesne fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt'a tarlaları tapuya müstehak olmağla hakk-ı tapu benim iken sipâhi vekili olan işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed bin el-Hacc Bayram nâm kimesne zikr olunan tarlaları Ömer Fakı nâm kimesneye her bir esedî gurûşu yüzer akçe olmak üzere üç biñ cedîd akçeye tefvîz idüb yedine temessük virmekle ben dahi istiftâ idüb on seneye değin hakk-ı tapu benim olduğuna yedime fetvâ-yı şerîfe virilmeğın zikr olunan tarlalardan mezbûr Ömer Fakı'ya kasr-ı yed idüb vekîl-i mezbûr Mehmed'e virdiği meblağ-ı mezbûr üç biñ akçeyi üvey babam Ömer nâm kimesne yediyle mezbûr Ömer Fakı'ya virilüb vekîl-i mezbûr zikr olunan tarlaların temessükü bañâ virmek murâd itdikde ol hinde tahrîr için kâtib bulunmamağla benim için bir beyâz kâğıt mühürleyib ol hinde mezbûr Zülfikâr zevcem olmağla temessükü kendi üzerine almış hâlâ tasarruf murâd itdiğimde tasarrufuma mâni' olur suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunması matlubumdur didikde husûs-ı mezbûr evvelâ vekîl-i mezbûrdan suâl olundukda zikr olunan tarlalar vech-i mübeyyinüzre mahlûle olmağla vekîl-i mezbûr Mehmed vech-i meşrûh üzere Ömer Fakı nâm kimesneye meblağ-ı mezbûr üç biñ akçeye tefvîz idüb ba'de müddeiye-i mezbûr hakk-ı tapu kendiniñ olub ve on seneye değin mezbûr için hakk-ı tapu olduğuna fetvâ-yı şerîfe ibrâz itmeğın mezbûr Ömer Fakı'ya mâri'z-zikr tarlalardan kasr-ı yed idüb bañâ virdiği meblağ-ı mezbûr üç biñ akçeyi müddeiyye-i mezbûr üvey babası mezbûr Ömer yediyle merkûm Ömer Fakı'ya irsâl idüb ol dahi meblağ-ı mezbûru mezbûr Ömer yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb ba'de müddeiyye-i mezbûr zikr olunan tarlalar için benden izn taleb itdikde kâtib bulunmamağla tahrîr için bir beyâz kâğıd mühürleyüb merkûm Fatma'ya virdiğümden soñra mezbûr Zülfikâr ol hinde merkûmeniñ zevci olmağla kâğıdı kendi üzerine yazdırmış deyu haber virdikde gıbbe's-suâl mezbûr Zülfikâr cevâbında kadı-yyı minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr ve lâkin meblağ-ı mezbûr üç biñ akçeyi müddeiyye-i mezbûreniñ mâri'z-zikr tarlaları tefvîz için kendi malımdan virdüm deyücek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Zülfikâr'dan takrîrine muvâfık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın fi'l-hakîka meblağ-ı mezbûr üç biñ akçemi mâri'z-zikr tarlaları kenî tefvîz için merkûm Zülfikâr kendi malından vermeyüb hâlâ üzerine aedâsı lâzım olmaduğına merkûm Fatma'ya yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l- mes'ûl halef billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğın zikr olunan tarlalardan kasr-ı yedine mezbûr Zülfikâr'a tenbîh bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fî evâhiri Cemâzi-yel-evvel li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi el-İmam
Mehmed Efendi bin Mehmed Halife
Ahmed Çelebi bin Abdülbaki
Boyacı el-Hacc Himmet
Mehmed bin Mustafa
Mustafa Beşe er-ricâl
Ve gayruhum
Min-el ihzâr

19/1

Medînei- Kastamonu sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ali nâm kimesneniñ verâseti vâlidesi Ayşe ile liebeveyn er karındaşı Çerkes Mehmed ve liebeveyn kız karındaşları Saliha ve Hatice ve Râbia ve li-ümm er karındaşı Süleyman'a münhasır olub ba'de mezbûre Ayşe dahi fevt olub verâseti zevci Hüseyin Kethüdâ ile sâdırî oğulları mezbûrân Çerkes Mehmed ve Süleyman ve sâdırîyye kızları mezbûrân Saliha ve Hatice ve Râbia'ya münhasır olduğu şer'ân müteayyin oldukdan soñra mezbûr Süleyman mahfel-i kazâda işbu sâhibü'l-küttâb karındaşı merkûm Çerkes Mehmed muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım müteveffâ-yı mezbûrın terekkesinden üç ferâce ve yedi kumaş kaftân ve bir sim kemer-i raht ve beş murakka' kuşak ve yedi sim bıçak ve bir samûr kalpak ve incü bir destvâne ve bir havrânî kürkden ve nakl-i hüccet ile varub karındaşım malından İbrahim Paşa'dan kabz eylediği yetmiş biñ akçeden ve yine karındaşım malından Kebkebcioğlu Mustafa Bey'den kabz eylediği üç yüz esedî gurûşdan kabz eylediğim bir kemer raht ve bir sim rişme den mâ'adâ senden hisse-i şer'iiyemi ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûr hayatında Göl kazâsında çiftlik iştirâ ider oldukda benim malımdan sağır iken vâlidemden doksân gurûş alub fevtinden soñra meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde bañâ virilen bir anbârı ve bir çiftlik-i mezbûr içinde mevcûd olan altmış re's kara sığırdan kabz eylediğim bir kara sığırdan mâ'adâ dan hisse-i şer'iiyemi ve yine çiftlik-i mezbûrda vâkî' bağçe benim ve mezbûrtân Saliha ve Hatice'niñ hissesine ta'yin olunmağla zikr-i mürûr iden bağçeden hissemi ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûrın Sinob Nâhiye'sinde olan timârdan yigirmi bir biñ akçe kabz itmekle meblağ-ı mezbûrdan hisse-i şer'iiyemi ve hîn-i fevtinde

der an bâr beş yüz kile mahsûl olmağla andan hisse-i şer'ıyyemi karındaşım mezbûr Çerkes Mehmed'den taleb eylediğimde virmekden imtinâ' ider suâl olunub ikrâr-ı tahrîr ve hisse-i şer'ıyyemi bañâ teslim-i tenbîh olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Çerkes Mehmed cevâbında karındaşım müteveffâ-yı mezbûrûñ İbrahim Paşa zimmetinde olan malından ancak yiğirmi beş gurûş kabz idüb ve Kebkebcioğlundan olan üç yüz gurûşdan ancak on yedi gurûşluk eşyâ kabz idüb meblağ-ı mezbûr ile yâlan tafsili mürûr iden eşyâdan hissesine isâbet iden bir sim kemer raht ile bir sim rişme kabz eyledi deyu ziyân-ı kabzını ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûre vâlideme otuz beş gurûş kendi malından virüb ba'de'l-vefât zikr olunan an bâr vâlidem hissesine meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde ol dahi ba'de'l-kabz bañâ hibe itmekle mülk-i mevhubumdur ana binâen vaz'-ı yed iderim deyu veche muharrer üzre müdde-i mezbûr Süleyman yetmiş gurûş akçesi mukâbelesinde virildiğini ve zikr olunan ve zikr olunan çiftlikde ancak sekiz re's kara sığır alub ziyâde altmış re's kara sığır olduğunu ve zikr olunan bâğçe hîn-i tahrîrden mezbûrât Saliha ve Hatice ve Râbia'nın hisselerine ta'yin olundu deyu müdde-i mezbûrûñ hissesine ta'yin olunub kendi vaz'-ı yed eylediğini ve hîn-i fevtinde der an bâr ancak kırk beş kile mahsûl var idü deyu beş yüz kile olmadığını ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûrûñ tımâr-ı mahsûlünden ancak beş biñ akçe hâsıl olmağla tarafından vekîl olan Ağa'nın iki biñ akçesini muhâfaza için Alaybeyi'ne virüb ve iki biñ akçesini maârif-i lâzıme sarf idüb on dört gurûş kendüye teslim eyledi deyu yiğirmi bir biñ akçe kabzını inkâr idicek müdde-i mezbûrdan takrîr-i meşrûhlarına mutâbık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûrûñ İbrahim Paşa zimmetinde yetmiş biñ akçe hakkında yiğirmi brş gurûşdan ziyâde Kebkebcî zimmetinde olan üç yüz gurûş hakkında on yedi gurûşluk eşyâdan maâdâ ahz-ı kabz itmediğine zikr-i mürûr iden an bâr yetmiş gurûş mukâbelesinde hissesine ta'yin olunmadığına ve bâğçede hissesi olup vaz'-ı yed itmediğine ve ikrâr-i mertebesi olan sekiz re's sığırden mâ-adâ hayvânât ahz-ı kabz itmediğine ve der an bâr kırk beş kile mahsûlden ziyâde mahsûl almayub müteveffâ-yı mezbûrûñ tımârından yiğirmi bir biñ akçe ahz-ı kabz itmediğine mezbûr Çerkes Mehmed'e yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefkî'l- mes'ûl yemîn billâhi aliyy-ül-a'lâ itmeğın mûcibesıyla müdde-i mezbûr Süleyman karındaşı merkûm Çerkes Mehmed ile büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel li-sene 85

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Hasan Efendi
Davud Efendi bin Halife Hasan
Şaban Çelebi bin Hüseyin
Abdullah Çelebi bin Ahmed
Es-Seyyid Receb bin İbrahim
El-Hacc Mehmed Muhtab
Mehmed Çelebi bin Mehmed

19/2

Muhallefâtü'l-merhûm

İmamzâde Osman Ağa bin el-Hacc Ahmed mâtemaktûlâ sâkinâ bi-Kasaba-i İnebolu ma tevâbi' Kasaba-i Küre-i Nühâs ve tereke-i zevce-i müddeîn Hediye Hâtûn ibn-i Abdülbâki ve ibneyn kebirîn med'uvvîn İsmail Çelebi ve Mehmed Çelebi ve ibn-i sağırîn med'uvvîn Mustafa ve Ahmed ve benât-ı sağırât-ı med'uvvât Hatice ve Abide ve Meryem el-verese münhasır vak'ü'l-tahrîr fi -2 Cemâziye'l-âhir li-sene 85

Sim kılıç 84 gurûş 80
Sim gaddâre 1 gurûş 10
Sim topuz 1 gurûş 10
Sim balta 1 gurûş 5
Sim raht 1 gurûş 25
Sim haydarî raht 2 gurûş 30
Sedefkârî çekmece gurûş 15
Sırmalı köhne dibek? 1 gurûş 5
Yeşil kablû sırt samur kürk gurûş 150
Kırmızı ...? sağırî 1 gurûş 3
Yeşil kıt'a balân? 1 gurûş 3
Alaca render 1 gurûş 1
Beyâz zabûn gurûş 0,5
Kırmızı sof kablû sansar buğarı?
Likeporî? tob 1 gurûş 1

Beyâz sade 1 gurûş 1
 Gömlek 1 gurûş 1
 Acem perdesi 1 gurûş 2
 Sırmalı destvân 1 gurûş 2
 Çizme çift 2 gurûş 2
 Serâvîl 1 gurûş 1
 Köhne dülbend 2 gurûş 3
 Yeşil kavuk 1 gurûş 0,5
 Kırmızı mimze? 1 gurûş 1,5
 Bokça 2 gurûş 1
 Nefti çûka kablî samur paçası 1 gurûş 50
 Astar donluk 5 gurûş 3
 Hindi buğası 3 gurûş 4,5
 Acem çetr 1 gurûş 5
 Birâmpori? tob 1 gurûş 1
 Alaca kuşak 1 gurûş 1
 Geylân alacası 2 gurûş 6
 Deştimal 2 gurûş 1
 Kayyumhâne dülbend 4 gurûş 8
 Hamâm rahtı boğçasıyla gurûş 5
 Berber tası 1 gurûş 1
 Şerbet makremesi 2 gurûş 1
 Acem atlası 1 gurûş 5
 Arka makremesi çift 2 gurûş 1
 Köhne çûka kavuk 1 gurûş 0,5
 Yemeni yorgân 1 gurûş 1,5
 Beyâz peşkir 1 gurûş 1
 Def'a yorgân 1 gurûş 1
 Nefti kablî tilki nâfesi kürk gurûş 10
 Kırmızı buğası 3 gurûş 2
 Beyaz donluk buğası 3 gurûş 1,5
 Kebe 1 gurûş 1
 Boğça alaca 1 gurûş 1
 Karacalar kuşağı 4 gurûş 1
 Gevderî seccade gurûş 5
 Alaca peşkir 1 gurûş 1
 Çağsır 1 gurûş 3
 Bakır lengiri 6 gurûş 6
 Kapaklı sefer tası 1 gurûş 1
 İbrik 2 gurûş 2
 Sade tabak 1 gurûş 0,5
 Sefer tası 2 gurûş 1
 Sade kalaylı abdest leğeni gurûş 8
 Sefer kahve ibriği 3 gurûş 1
 Beş tane şerbet tası gurûş 8
 Cevherdâr tüfenk 2 gurûş 20
 Kelâmullah 2 gurûş 10
 ...? mezheb kitabı gurûş 1
 Tezkire-i dilşâd 1 gurûş 1
 Mecmûa 1 gurûş 1
 Farsdan kitâb 1 gurûş 1
 Divân-ı rûyi? 1 gurûş 2
 Şerîf altun aded 250
 Engürûs altunu aded 161
 Divânî para aded 2180
 Sim akreb sâat 1 gurûş 30
 Simrudânî 1 gurûş 10
 Mukavvâ devât 1 gurûş 1
 Zümrüd altun hâtem gurûş 20

Yemen altun hâtemi gurûş 20
 Gulâm-ı benâm Siyâvûş gurûş 100
 Emrullah gulâm 1 gurûş 80
 Gulâm-ı benâm Kasım gurûş 60
 Cârîye-i benâm Râbia gurûş 120
 Cârîye-i benâm Safiye gurûş 120
 Gulâm-ı benâm Musa Debbâğ gurûş 80
 Gulâm-i benâm Kenan gurûş 80
 Gulâm-ı benâm Yusuf gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Zülfikâr gurûş 80
 Gulâm-ı benâm Şahin gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Kıtas gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Devlet gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Piyale gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Server gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Cafer gurûş 60
 Gulâm-ı benâm İvaz gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Yusufgurûş 50
 Gulâm-ı benâm Siyâvûş gurûş 60
 Gulâm- benâm Saddam gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Yorgi gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Tatar gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Nüvvâblı gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Rüstem gurûş 60
 Gulâm-ı benâm Haydar gurûş 40
 Gulâm-ı benâm Deli Hasan gurûş 50
 Gulâm-ı benâm Simon gurûş 50
 Katır re's 5 gurûş 100
 Kır at 1 gurûş 80
 Siyâh at 1 gurûş 10
 Düvel atı doru gurûş 15
 Kısarak 4 gurûş 50
 Bakır ber veche tahmînen batman gurûş 950
 Zenberek kârhânesi gurûş 600
 Hamâm der İnebolu gurûş 300
 Menzil der İnebolu gurûş 100
 Sefîne-i derâyim-i hisse gurûş 200
 Menzil-i dâhiliye ve hâriciye mâa bağçe der Küre gurûş 200
 Dokuz hazneli çerçe gurûş 50
 Çadır 1 gurûş 20
 Sırmalı tirkeş 1 gurûş 5
 Def'a sırmalı tirkeş gurûş 50
 Çakmaklı tüfenk 2 gurûş 6
 Sırmalı eğeri 1 gurûş 5
 Sade eğeri 1 gurûş 3
 Def'a eğeri 1 gurûş 2
 Cedîd güğüm 3 gurûş 10
 Def'a ibrik 2 gurûş 2
 Seccâde 1 gurûş 2
 Kilim 1 gurûş 2
 Alaca kilim 1 gurûş 1
 ...? kâse gurûş 6
 Yedek örtüsü 1 gurûş 2
 Leğen 2 gurûş 3
 Kebir sahan 10 gurûş 10
 Tencere 4 gurûş 8
 Kebir tencere 5 gurûş 10
 Lengiri 2 gurûş 2
 Kahve ibriği 2 gurûş 1

Hamâm leğeni 1 gurûş 2
 Orta keçesi 1 gurûş 10
 Kebe aded 2 gurûş 2
 Kırmızı velençe 2 gurûş 2
 Hoşâb tası gurûş 1
 Pirinç buhûrdân 1 gurûş 1
 Döşek 2 gurûş 4
 Yorgân 4 gurûş 5
 Şerbet tası 5 gurûş 4
 Su tası 1 gurûş 1
 Tilki nâfesi kırmızı kürk gurûş 15
 Alaca 1 gurûş 1,5
 Sade 1 gurûş 2
 Kutnî kaftan 1 gurûş 2
 Meâricü'n-nübüvve 3 gurûş 6
 Hikâye kitabı 1 gurûş 1
 Tezkiretü's-şuarâ 1 gurûş 2
 Bidâyetü'l-hidâye 1 gurûş 5
 Âşık yemini 1 gurûş 2
 Menasikü'l-envâr? 1 gurûş 3
 Tezkiretü's-şuarâ Lâtifi gurûş 2
 Yusuf Zeliha 1 gurûş 2
 Muhammediyye 1 gurûş 5
 Mantıku't-tayr 1 gurûş 2
 Sudî? 1 gurûş 2
 Fıkh-ı müteallik kitâb gurûş 5
 İlmi'l-lisân 1 gurûş 1
 Ferâid-i seydi 1 gurûş 2
 İbret nümâ'-i lâmi' gurûş 1
 Hâşiye Kâdı Beydâvî 1 gurûş 10
 Def'a seccâde 1 gurûş 1
 Kese ...? 4 gurûş 5
 Pîştah 1 gurûş 2
 Minkale 1 gurûş 3
 Birbiri içinde tencere 5 gurûş 15
 Kebir tencere 2 gurûş 8
 Dört sağır tencere gurûş 4
 Tas 8 gurûş 2
 Sağır lengiri 2 gurûş 1
 Sahan 6 gurûş 4
 Orta lengiri 1 gurûş 1
 At leğeni 1 gurûş 2
 Çiftlik merdânî gurûş 60
 İnek 4 gurûş 16
 Öküz çift 2 gurûş 20
 Sini 3 gurûş 6
 Hırdavât mât gurûş 30
 Çiftlik hamrûz menzil 1 gurûş 10
 Hâcı Tunus'da menzil gurûş 20
 Geymecik? hâne gurûş 5
 Cadar da hâne 1 gurûş 5
 ...? menzil ve anbâr gurûş 5

20/1

Hılâl-ı sutûrda mestûr olan husûsuñ mahallinde istimâ' ve faslî için savbb-ı şer'îden Mevlânâ Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesine varub zeyl-i vesikada muharrerü's-sâmi olan müslimîn huzûrunda akd-i meclis eylediğinde Akmescid Mahallesi ahâlisinden ashâbü'l-küttâb el-Hacc Ahmed bin Mehmed ve İbrahim Çelebi bin Mustafa ve Usta

Mehmed bin el-Hacc Himmet ve Usta Halil bin İbrahim ve Küçük Hüseyin ve el-Hacc Ali bin Şaban ve Hüseyin Çelebi bin Şaban ve Kara Ahmed bin Hamza ve sair ahâli mahalle-i mezbûr bâ-cemâhüm maclis-i ma'kud-ı mezkûrda mahalle-i mezbûr Çevkânî ahâlisinden Receb Çelebi bin Hüsâm ve Hafız Ahmed bin Yusuf ve Çadırcı Usta Receb ve el-Hacc Receb ve Usta Musa ve İmam Ahmed Çelebi ve Mü'ezzin İbrahim ve sairleri muvâcehelerinde üzerlerine her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu müşâhede olunan Taş Çeşme'si demekle ma'rûf çeşmeniñ ayağı kadîmden Gökdere Mahallesi ve andan Kuru Çeşme'ye ceryân idegelmiş iken ol tarafa ceryânını men' ve hilâf-ı kadîm mahallemiz tarafına ceryân itdirmekle ol sunuñ veche arâzide n ceryânı hâlâ mahalle-i mezbûrda vâki' Selûr Çeşmesi demekler ma'rûf çeşmemiz poyra ile ceryân iden suyuñ kurbunda vâki' olmağla ba'zı kimesneler kârîzini icrâ idüb ve bundan mâ'adâ mezbûrlar bir konak odası ihdâs idüb içinde sâkin olanlar zibillerini ve kârîzlerini zikr olunan suyuñ mecrâsına icrâ itmeleriyle suyumuzuñ levn ve ta'mına tegayyir arz olmuştur suâl olunub zikr olunan Taş Çeşme'niñ bâkî kadîmden ceryân idegeldiği Gökdere Mahallesi tarafından Kuru Çay'a icrâyâ ve zikr olunan kârîzleri icrâdan men'â ve mâri'z-zikr Konak odasınıñ zararını def'â mahalle-i mezbûr ahâline tenbîh olunması matlubumuzdur didiklerinde zikr olunan çeşmeniñ ayağı mâri'z-zikr Selûr Çeşmesiniñ poyraları kurbundan ceryân itmekle andan nâşi zikr olunan kârîzleriñ ceryânı ve konak odasınıñ zibilleriniñ ve kârîziniñ zararı muâyene ve müşâhede olunduktan soñra gibbe's-suâl mahalle-i mezbûr Çevkânî ahâlisi cevâblarında zikr olunan çeşmeniñ ayağı Akmeccid Mahallesi tarafına ceryân idegelmişken deyu Gökdere tarafına cecereyânını inkâr itdiklerinde med'uvvîn mezbûrundan müddâlarını mübeyyine-i beyine taleb olundukda Arz Mahallesi sükkânından el-Hacc Ali bin Muslu ve Mehmed bin el-Hacc Yusuf ve bî-garez müsliminden el-Hacc Ebu Bekir bin Mehmed ve Habib Dede bin Abdülhalim nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'â hâzırân-ı istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka zikr olunan çeşmeniñ ayağı kadîmden Gökdere tarafına ve andan Kuru Çay'a ceryân idegelmiştir biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olduktan soñra zikr olunan çeşmeniñ ayağını kadîmden ceryân idegeldiği Gökdere tarafına icrâyâ ve zikr-i mürûr iden kârîzleri icrâdan men'â ve mâri'z-zikr Konak odasınıñ zararını def'â mahalle-i mezbûr Çevkânî ahâlisine tenbîh olunduktan soñra zikr olunan Salur Suyu mâri'z-zikr konak odası önünden ceryân itdiği sûretde zarardan hâli olmamağla mezbûr el-Hacc Ahmed zikr-i mürûr iden Salur Suyunuñ poyrasını kat' ve cedîd poyra ile Kadri Halife'niñ menzili ve mahalle-i mezbûr mescid-i şerîfi önlerinden konak odasınıñ alt tarafında olan asıl poyraya kendi malıyla ilhâka taleb ve râğb olmağın mahalle-i mezbûr Çevkânî ahâlisi zikr olunan Selûr Suyu'nu minvâl-i muharrer üzre icrâ ve ilhâka merkûm el-Hacc Ahmed'e izn ve rızâ verdiklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüb ba'de meclis-i şer'â gelüb kendi ile maan irsâl olunan huddâm-ı muhâkemededen muhzırbaşı Receb ile husûs-ı mezbûru alî vukû' haber virmeğın sıdkân lîl-mâkâl mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin aşere min- Cemâzi-yel-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şühüdü'l-hâl

Receb bin Fazlullah

Hafız Yusuf bin Abdullah

Şaban bin Küçükk Ahmed

Bakkal el-Hacc Receb

Usta Musa bin Mustafa

Ali ibn-i Ahmed

Ve gayruhum

20/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Honsalar Mahallesi sükkânından Mustafa bin Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda mahalle-i mezbûr sâkinlerinden İmam Mehmed Efendi ve el-Hacc Hüseyin Çelebi ibn-i Satılmış ve el-Hacc Receb bin Ahmed ve Mehmed bin Hüseyin ve Süleyman Bey Haydar ve Hüseyin bin Mustafa ve Ahmed bin Haydar ve Mehmed bin Mustafa ve Osman bin Hatır nâm kimesne mahzarlarında bi-t-tav'ü's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Salık Ahmed mülkü ve bir taraftan İmam Mehmed Efendi mülkü ve bbir taraftan el-Hacc Mehmed mülkü ve bir taraftan ba'zân vâdi ve ba'zântarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan mülk-i menzilimi semen misli olan otuz kıt'a esedî gurûş tarafeynden icâb-ı kabûl-i hâvî bey-i kat' ile mezbûrlara bey' ve temlik ve teslîm anlar dahi veche muharrer üzre iştirâ ve teslîm eyledikten soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr otuz esedî gurûş bi't-tamâm yedlerinden ahz-ı kabz eyledim min-ba'de menzil-i mezbûr mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsunlar didikde makarr-ı merkûmuñ veche muharre üzre sâdır olan kelâmını el-makarrı lehüm el-merkûmuñ bi'l-muvâcehe

tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk itmeğin mâ-hüve'l-vakî' bi't-taleb ketb olunub yedd-i talebe def olundu fi'l-yevmi'r-râbî' ve'l-işrîn min-Cemâzi-yel-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Beşe bin Mushab

El-Hacc Mehmed bin Hüseyin

Halil Çelebi bin İbrahim

El-Hacc Mehmed bin Mehmed

Hüseyin bin Mehmed

Halil bin Ahmed

20/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Honsalar Mahallesi sükkânından İmam Mehmed Efendi bin Abdürrezzak ve Süleyman Bey bin Receb ve el-Hacc Hüseyin ve Hasan Çelebi ibn-i Satılmış ve el-Hacc Receb bin Ahmed ve Süleyman Çelebi ve Hüseyin bin Mustafa ve Mustafa bin Receb ve sair ahâlî mahalle-i mezbûr bâ-cem'ahümmeclis-i şer'â hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mustafa bin Ali muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa'nın kızı işbu hâzır bi'l-meclis Kerime nâm hâtûn kendi halinde olmayub levend odalarına varub nice fesâd iddiğinden mâ'adâ babası mezbûr Mustafa ile sâkine olduğu menzile dahi levend ve nâ mahrem götürüb fi'l-i şenî idüb babası mezbûr Mustafa ve vâlidesi işbu hâzır bi'l-meclis Alime mezbûre Kerime'niñ bu makûle kabâhat ve fesâdına müsâamaha ve müsâade itmeleriyle mezbûre Kerime'ye bu makûle fesâd itmemeğa ve mezbûrân dahi bu makûle fesâda rızâ virmemelerine kabl'-i şer'iden birkaç def'a tenbih olundukda mütenebbih olmayub mezbûre Kerime'niñ minvâl-i muharrer üzre fesâd ve şenâatına mezbûrânın müsâade ve müsâamahalarından nâşi mezbûre Kerime'niñ üzerine sabâhda ve ahşâmda levend-i ziyâde gelüb gitmekle edâ-yı salât içün mescid-i şerife varmaz olduk eğer birkaç gün mezbûre Kerime mahalleimizde sâkine olursa fesâd olmak mukarrırdır ve'l-hâsıl mezbûrlardan her birimiz mü'teezzi ve mütekarırlarız mezbûrların mahalleimizden hurûçlarına savbb-ı şer'iden tenbih olunması matlubumuzdur deyu her biri mezbûrların sû'i hallerini haber virdikden soñra ketb-i fetâvâdan tatarhâniyedeümerât ...? bi-z-zinâ ve sâ'irü'l-fesedât tevcibü'l-had ve't-ta'zir ve ictimâ' ehl-i mahallinhâ fi meclisi'l-kazâ-i ...? deyu mestûr ve musarraha olmağın mezbûrların mahalle-i mezbûreden hurûçlarına tenbih birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbî' aşer min-Cemâziye'l-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzâde Mehmed Ağa

Mehmed Ağa bin Sefer İştirâ

Mustafa Beşe şehri

Kayyumzâde

Dilâver bin Abdullah

Receb ser muhzirân

20/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebail Mahallesinde sâkin el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Mustafa nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-vesikâ muhtâb tayfasından Mehmed bin İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâkî' bir taraftan Usta İbrahim mülkü ve bir taraftan Halil mülkü ve bir taraftan nehr-i cârî ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk-i menzilimiñ nehr-i cârî tarafından bir mikdâr yerini bi-ğayr-i hakk vaz'-ı yed ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Muhtâb Mehmed cevâbında müdde-i mezbûr el-Hacc Mehmed menzil-i mahdûd mezkûru ve yine bir taraftan menzil-i mezbûr ve yine bir taraftan Usta Hasan mülkü ve bir taraftan nehr-i cârî ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menziline safka-i vâhid ile oğulları işbu hâzırân bi'l-meclis Halil ve İbrahim nâm kimesnelere dört yüz kırk kıt'a esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslim idüb anlar dahi veche muharrer üzre iştirâ ve temlik ve teslim eylediklerinden soñra semeni olan meblağ-ı mezbûrân üç yüz esedî gurûşunu dâynini İmamzâde Hasan Efendi'ye havâle idüb ve yüz kırk gurûşunu dahi ma'lûmü'l-esâmî dâynilerine havâle idüb anlar dahi mezbûru havâleyi kabul idüb menzilin mezkûrın bu vech üzre oğulları mezbûrân Halil ve İbrahim'in mülk-i müşterâları oldukdan soñra anlar dahi zikr-i mürûr iden menzilimiñ çay tarafından ma'lûmü'l-mikdâr yerini bey'-i kat' ile iki yüz on beş gurûş bañâ bey' ve kabz semen itmeleriyle mülk-i müşterâm olmağın aña binâen vaz'-ı yed iderim deyu def'ala mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Muhtâb Mehmed'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâl-i müslihînden Fahrü'l-müderrişin Selamizâde Efendi ve

Boyacı el-Hacc Himmet bin İbrahim li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müdde-i mezbûr el-Hacc Mehmed menzilin mezkûrın bundan akdem oğulları mezbûrân Halil ve İbrahim bey'-i kat' ile bizim huzûrumuzda dört yüz kırk kat' esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslim idüb mezbûrân dahi iştirâ ve temlik ve teslim eylediklerinden soñra semeni olan meblağ-ı mezbûruñ üç yüz gurûşunu dâyni İmamzâde Hasan Efendi ve yüz kırk gurûşunu dahi ma'lûmü'l-esâmî dâyinlerine havâle idüb anlar dahi her biri havâleyi kabûl eylediler menzilin mezkûrın oğulları mezbûrâtın mülk-i müşterâlarıdır biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mucibesiyile mezbûr el-Hacc Mehmed büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn ve'l-işrîn min- Cemâziye'l-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişin Şeyh Mehmed Efendi
Mehmed Ağa bin Ali Bey
Mustafa Çelebi bin el-Hacc Mehmed
Hafız Şaban bin el-Hacc Muslu
Muhtâb Hasan Halife
Ve gayruhum

20/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Abdülcebbâr Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mehmed nâm kimesneniñ verâseti vâlidesi Ayşe nâm Hâtûn ile hâlâ mahmiye-i İstanbul'da müsâferet tarikiyle sâkin olan liebeveyn ümmesi bâ'isü'l-vesîka Hüseyin nâm kimesneye münhasır olduğı şer'ân mütehakik ve mübeyyin olduktan soñra mezbûr Hüseyin tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekil olub bi-mâhü nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan sulbi kebir oğlu Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Ali bin Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in muhalledâtından olub mahalle-i mezbûrda vâkî' bir tarafdand Mustafa mülkü ve üç tarafdand tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzilin sülûsü vâlidesi merkûm Ayşe'ye ve sülûsânî müvekkeleme intikâl itmeğın hâlâ mezbûr Ali menzil-i mezbûruñ mecmû'na vaz'-ı yed ider suâl olunub ikrâ-yı tahrîr ve menzil-i mezbûruñ sülûsânından kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında menzil-i mezbûruñ mecmû'unu merkûme Ayşe mülkü olmak üzere bañâ yigirmi beş gurûşa bey' ve kabz semen idüb mülk-i müşterâm olmağın aña binâen vaz'-ı yed iderin deyu def'ala mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr müdde-i mezbûrdan takrîrine muvâfık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden el-Hacc Mustafa bin Mehmed ve Receb nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka menzilin mezbûr müteveffâ-yı mezbûruñ mülkü olub sülûsü vâlidesi mezbûr Ayşe'ye ve sülûsânî vekil-i mezbûruñ babası müvekkelem mezbûra intikâl itmekle menzil-i mezbûruñ babasından muntekil mülküdür biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Cemâziy'el-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehr
El-Hacc Mustafa bin Musa
Hasan bin Ahmed
Mehmed bin Mustafa
Receb bin Hüseyin
Ve gayruhum

21/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Seremeddin Divânında Edeler nâm karye sâkinlerinden olub hâlâ medîne-i mezbûrda Kubbeli Mescid Mahallesinde temkîn olan Receb bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'â hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibü'l-küttâb Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi bin Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i âti akdiñ sudûruna değın silk-i mülkü sıhhatde münselik ve müharit olub karye-i mezbûrda vâkî' led-el ahâl ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd fevkânî ve tahtânî iki bab menzil ve bir oda ve bir anbar ve bir ahûr ve bir havluya müstemil çiftliği ve kurbunda vâkî' eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiremi hâvî mülk-i bağçeden nısf-ı hisse-i şer'îyyemi tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat' ile mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye elli kıt'a esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslim idüb ol dahi vech muharrer üzere iştirâ ve temlik ve teslim eyledikten sonra taht-ı tasarrufunda olub çiftlik-i mezbûr ile maan olunur mevâzî-i adidede vâkî' inde'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-

hudûd ve'l-kıt'a tarlalarımıñ ve dağda olan rub' hissemiñ ve buñlarda olan ma'lûmü'l-mikdâr hisselerimiñ dahi hakk ve karar ve tasarrufunu ma'rifet-i sâhib arâzi ile otuz esedî gurûş ve bedel mukâbelesinde yine mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye ferâğ ve tefvîz idüb ol dahi tefvîz ve kabûl eyledikden soñra semen-i mebi' olan elli gurûş ile bedel-i ferâğ olan otuz gurûş ile cem'an seksen gurûş bi't-tamâm ve'l-kemâl mûmâ-ileyh Mehmed Efendi yedinden ahz-ı kabz eyledim ba'de emlâk-ı mezbûr mülk-i müşterâsıdır arâzi-i merkûm dahi havza-i tasarrıfıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun vicâhen min-el-veche alâmet-i müdahalem kalmadı didikde makarr-ı mezbûruñ veche muharrer üzre câri ve sâdır olan ikrârını el-makarla el-mezbûr Mehmed Efendi vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik idicek mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu min-el yevmi'r-râbi' min-Receb li-sene 85

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Abdülkadir
Mehmed bin Ali
El-Hacc Mehmed bin Ali
Receb Efendi el-Mukayyed
Receb el-Muhzır
Ve gayruhum

21/2

Hazâ hüccete sahihat-i şer'iyet-i ...? an zikr-i hüma

Şehid-i fi-meclis-i şer'iyeti's-şerîfeti'z-zarrâ' mahfeli't-tarîkati'z-zehresâne Allahu te'âlâ ani'l-bâ-i sâ' ve'z-zarâi'r-ricâlü'l-udûlü'l-med'uvven Hacı şeyhî bin Muslu ve el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mehmed ve Mustafa Çelebi ibn-i İbrahim ve el-Hacc Ahmed bin Mehmed ve Hasan Çelebi bin el-Hacc Ahmed ve el-Hacc Mustafa bin İsa ve el-Hacc Ahmed bin Mehmed fi-sükkâne mahallete İsmail Bey fi-mahallât-ı medînete Kastamonu ve el-Hacc Hüseyin ibn-i el-Hacc Hasan el-bezâzü's-sâkin bi mahallete Şadi Bey min-mahallât-ı medîneti'l-mezbûr ve Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed el-mü'ezzin el-bezâz ve el-Hacc Mahmud bin Pîrî Çelebi ve el-Hacc Ahmed bin el-Hacc el-Hacc Ömer el-bezâz ve el-Hacc Mustafa el-bezâzve Kenan bin Abdullah el-bezâz ve Davud Efendi el-imam ve el-Hacc Hasan Efendi el-bevvâb ve İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan ve Hafız Mehmed kethüdâ-yı şehir ve el-Hacc Mehmed be-muhzır min-...? şer'î câhid bi'l-husûsi'l-âtî'z-zikre gaybi'l-istişhâd ...? sahihati's-şer'iyeti's-sâderet an-bâ'si'l-kitâb İbrahim Çelebi ibn-i Hüseyin el-mahbûs es-sicin mendâr-i ba'in yevmen leddine elkâyn fi-zimmeti'r-ricâl el-med'uvv Mehmed Ağa eş-şehir Bafrâ? Kethüdâ ve-hüve meblağ-ı ...? kat'te kazıyyete meskûkete bi's-sükûte'l-hürriyeti'l-mazr anhümâ bi'l-gurûşü'l-esedî mineddini's-şer' bann el-med'uvven el-mezbûr müflis-i fakir nemâce'ide edâ-yı mâ-veccip ...? Mine'd-din-i ...? sû'i mâ-ileyh mine'l-itka-i el-melbûsete ...? el-inzâr ve'l-imhâl-i ileyh hâlete el-yesâr ve kadrü'l-mâl şehâdet-i sahihat-i şer'iyete makbûlete ba'de ...? el-makbûlete mer'iyete fe-hükmü'l-hâkimü'l-mevki' i'lânü'l-müteveffî rızâ-i mevlân ...? ve adem-i taarruz ...? tağyir-i hâlete ve tazhir-i hâle ba'dân zuhr-ı aczü'l-hakme'd-din an ityân-ı beyyine alâ yesare ve ihât ilmü'l-hâkimü'l-müşârün-ileyh Ali hakîkate ...? âlimen ...? el-vâki' fi-müddet-i habsine hükmen sahihen şer'iyen cerî-i zâlik ve hurrire min-gurre-i Recebi'l-ferd li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hatîb el-Hacc Mehmed
Hatîb Ali bin Hamza
El-Hacc Ahmed bin Muslu
İsmail bin Mehmed
Kazgâncı Receb
Ve gayruhum

21/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Derviş Çelebi'nin verâseti zevce-i metrukesi Havva bint-i el-Hacc Hasan ile sağire kızları Hatice ve Saliha ve kebire kızları Ayşe ve Neslihan'a ve liebeveyn kız karındaşı Âmine'ye münhasır oldukdan soñra mezbûre Havva tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Fahrü'l-müderresîn karındaşı Ahmed Efendi ve Mü'ezzin Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan İbrahim Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan mahfel-i kazâda mezbûre Âmine tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olub merkûmeyi ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan oğlu İbrahim ibn-i el-Hacc Mehmed ve Mü'ezzin Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit Kübcügez Mahallesinde el-Hacc Mehmed bin Süfyân ve mezbûre Ayşe tarafından kezâlik zikr-i husûsa vekîl olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan müşâhedân mezbûrân

şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan zevci Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed ve merkûme Neslihan tarafından kezâlik husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub mezbûre zâtını m'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan müşâhedân mezbûrân şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan zevci Hafız Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa mahzarlarında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan yigirmi üç sene mukaddem ceyyid ve cedid akçe ile gurûş yetmiş akçeye râic iken müvekkelem mezbûre Havva on iki bin akçe mihr-i müeccel ile nefsinin mezbûr Derviş Çelebi'ye tezvîc ve inkâh idüb ol dahi veche muharrer üzre tezvîc ve kabûl eyledikden sonra meblağ-ı mezbûrun iki bin akçesini müteveffâ-yı mezbûr hâyatında hibe sahih-i şer'î ile hibe ve temlik idüb mâ'adâ on biñ akçeyi kable'l-ahz mezbûr Derviş Çelebi fevt olmağla zimmetinde kalmağın hâlâ meblağ-ı bâkî on biñ cedid akçeyi terke müteveffâ-yı mezbûrdan müvekkelem için vekâletin hasebiyle müvekkelat mezbûrâtdan talebi iderim vekâle-i merkûmundan suâl olunub ikrârı led-i tahrîr ve meblağ-ı mezbûr on biñ cedid akçemi bulunmaz ise her yetmiş akçesi birer gurûşdan yüz kırk üç gurûşu müvekkeleme teslîmi tenbîh olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl akîbe'l-inkâr vekîl-i mezbûr İbrahim Çelebi sıdk-ı makâlini mübeyyine-i beyine taleb olundukda udûl-ı müslimîn ve sikât-ı muvahhîdin olub mahalle-i mezbûrdan Kübcügez sükkânından Muhiddin el-Hacc Hasan ve Nısvân bin Abdullah nâm kimesneler li-eclî's-şehâde mahfel-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müvekkele-i mezbûre Havva târih-i kitâbdan yigirmi üç sene mukaddem cedid akçe ile gurûş yetmiş akçeye râic iken nefsinin müteveffâ-yı mezbûr Derviş Çelebi'ye bizim huzûrumuzda on biñ akçe mihr-i müeccel ile tezvîc ve inkâh idüb müteveffâ-yı mezbûr Derviş dahi veche muharrer üzre tezvîc ve kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri vekâle-i mezbûrûn muvâcehelerinde edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra meblağ-ı bâkî mezbûr on biñ akçemi dahi müteveffâ-yı mezbûrdan hâyatında külli veya ba'zen ahz-ı kabz veya hibe veya acze havâle itmeyub el-hâsıl tarîk-i şer'iden bir tarîkle zimmetini ibrâ itdiğine müvekkele-i mezbûre Havva'ya cânib-i şer'iden irsâl olunan Mustafa menziline varub vekâle-i mezkûrûn ile zeyl-i vesîkada müharrerü's-sâmî olan müslimîn huzûrunda yemin teklîf olundukda ol dahi alî vefkî'l- mes'ûl yemin billâhi aliyy-ül-a'lâ mâ irsâl olunan Yusuf bin Abdullah ile meclis-i şer'â gelüb haber virmeğın mücibesiyile meblağ-ı mezbûr on biñ cedid akçemi yahûd her yetmiş akçesi bir gurûşdan yüz kırk üç gurûşu müvekkele-i mezbûr Havva'ya edâya vekâle-i mezkûruna tenbîh olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Zi'l-ka'detî's-şerîfe li-sene arbâ ve semânîn ve elf. Mahalline kayd olunmamağla bu mahalle kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Vahizâde Mussalı Efendi

Mü'ezzin Halil Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed

Hafız Hasan Çelebi ibn-i Ahmed

Hasan Dede ibn-i el-Hacc Mehmed

Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed müveddilmeşân?

Ömer Çelebi ibn-i İbrahim kethüdâ ve Hacızâde

Receb Efendi el-Mukayyed hâlâ

21/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Küpcügez Mahallesinde sâkin iken bundan akdem hacc-ı şerîf ve ziyâret-i ravza-i seygidü'l-enâm aleyhü's-salât ve's-selâm idüb gelürken esnâ-yı tarîkde Ası Hırma dimekle ma'rûf mevzi'de bi-emrillahi te'âlâ vedâ'-ı âlem-i fânî iden el-Hacc Bayram ibn-i Mustafa nâm kimesneniñ verâseti sulbi kebir oğulları el-Hacc Pîrî ve el-Mustafa ve el-Hacc Hüseyin nâm kimesneler ile sulbiyye kebir kızları Ayşe ve Âlime nâm hâtûnlar münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütebeyyin oldukdan soñra mezbûr el-Hacc Mustafa meclis-i şer'î hatîr lâzîmü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ terekesine vâzî'ü'l-yed olan işbu sâhibü'l-küttâb el-Hacc Hüseyin ile bundan akdem fevt olan mezbûr el-Hacc Pîrî'niñ oğlu el-Hacc Mehmed muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım mezbûr el-Hacc Hüseyin babam müteveffâ-yı mezbûruñ hîn-i fevtinde yanında hazır bulunmağla mevcûd olan eşyasını kabz idüb ba'de medîne-i mezbûreye geldikde anda olan eşyasını dahi müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Pîrî ile ikisi kabz idüb bu vech üzere mecmû' terekeyi ahz-ı kabz itdüklerinden soñra ben ol vaktde mahrûse-i Bursa'da bulunmağla hisse-i şer'iyyemi kabz için geldiğimde mecmû' tereke ber veche tahmîn üç dört biñ gurûş bâliğ olub benim hissemme biñ gurûş isâbet ider iken bañâ hissem mukâbelesinde ancak doksan gurûş teslîm olunub bâkisi yedlerinde kalmağın hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûrân el-Hacc Hüseyin ve el-Hacc Mehmed cevâblarında karındaşımız müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa babamız müteveffâ-yı mezbûruñ terekesinden hisse-i şer'iyyesini ahz-ı kabz için geldikde müteveffâ-yı mezbûruñ hîn-i fevtinde yanında mevcûd olan eşyasını ve medîne-i mezbûrda olan bi-sâtı menzil ve evân-ı nühâsiye

ve gayr-i nühâsiye bi'l-cümle ism-i mal-ı ıtlâk olunur eşyâsı bizim yedimizde mevcûd olan terekeden hissesini virir iken kanâat itmeyüb siz ziyâde eşyâ ketm ve ihfâ' itdiñiz dimekle beynimizde münâzaât-ı keside ve muhâsamât-ı şedide vukû'undan soñra beynimiz muslihûn tavasut idüb müteveffâ-yı mezbûr terekесinden hisse-i şer'iyyesi da'vâsından müdde-i mezbûr bizimle sıhhat-ı şerâit-i sulhû câmi' ve mevânî'den âri ali tarîkü't-tehârücü's-şer' yüz esedî gurûş nakd ve bir kebir kazgân ve bir kumâş kaftân ve muhayyer kablı bir dilki nâfesi kürk üzerlerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde müdde-i mezbûr dahi sulh-ı mezbûr kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr ile eşyâ-yı mezkûreyi bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr terekесinden hisse-i şer'yyesine müteallika-i deâvî ve mutâlabât ve imân-ı muhâsamâtdan zimmetimizi ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ibrâ ve ıskât eyledi deyu her biri def'ala mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûrân el-Hacc Hüseyin ve el-Hacc Mehmed'den sıdk-ı makâllarını mübeyyine-i beyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden olub medîne-i mezbûre kal'ası mü'ezzini olan el-Hacc Ahmed Halife ibn-i Mustafa ve mustahfizlardan Receb Bey ibn-i Ömer Bey nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr hîn-i fevtinde yanında mevcûd olan eşyâsını ve müdde-i mezbûrda olan bi-sât ve menzil ve evân-i nühâsiye ve gayr-i nühâsiye ve bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur eşyâsını mezbûrân ahz-ı kabz eylediklerinden soñra mezbûr el-Hacc Mustafa babası müteveffâ-yı mezbûr fevtini istimâ' idüb terekесinden hissesine kabz için Birusa'dan geldikde mecmû' tereke tahmîn olunmak lâzım geldikde ancak beş altı yüz gurûş bâlîğ olub müdde-i mezbûr hissesini virmeğe râzılar iken kanâat itmeyüb siz terekeden ziyâde eşyâ ketm ve ihfâ' eylediñiz deyu mâ-rızâ itmekle beynlerinde münâzaât-ı kesire ve muhâsamât ekbere vâk'a oldukdan soñra beynlerinde muslihûn tavassut idüb müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa'yı hisse-i şer'iyyesi da'vâsından bizim huzûrumuzda sıhhat-ı şerâit-i sulhû câmi' ve mevânî'den âri alâ tarîkü't-tehârücü's-şer' yüz esedî gurûş nakd ve bir kebir kazgân ve bir kumâş kaftân ve muhayyer kablı bir dilki nâfesi kürk üzerlerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde müdde-i mezbûr dahi sulh-ı mezbûr kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr ile eşyâ-yı mezkûreyi bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb babası müteveffâ-yı mezbûr terekесinden hisse-i şer'yyesine müteallika-i deâvî ve mutâlabâtdan eyman-ı muhâsamâtdan mezbûrân el-Hacc Hüseyin ve el-Hacc Mehmed'in zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ'yla ibrâ ve ıskât eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-tâ'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mucibesıyla müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min-Recebü'l-ferd li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Efendi bin Şaban
Mehmed Halife bin Hüseyin el-Mü'ezzin
Ali Bey bin Ahmed Ağa
Ahmed Çelebi bin Hacı İsmail
Mehmed Çelebi birâder mezbûr
El-Hacc Veli bin Halil
Mehmed Çelebi ibn
Ve gayruhum

22/1

Medîne-i Kastamonu'da Halife Mahallesinde sâkin iken bundan fevt olan Derviş Çelebi'nin verâseti zevce-i metrukesi Havva bint-i el-Hacc Hasan ile sağire kızları Saliha ve Hatice ve kebir kızları Ayşe ve Neslihan ve liebeveyn kız karındaşı Âmine'ye münhasır olduğu şer'ân müteayyin oldukdan soñra mezbûre Havva tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl lub mezbûrenin zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan İbrahim Çelebi ve Mehmed şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan karındaşı Fahrû'l-müderrişin Ahmed Efendi mahfel-i kazâda mezbûre Âmine tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl lub mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan oğlu İbrahim Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed ve Mü'ezzin Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed (üzeri çizik) şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbite olan el-Hacc Mehmed bin Süfyan ve mezbûre Ayşe tarafından kezâlik husûs-ı âti'z-zikre vekîl olub şahidân mezbûrân şehâdetleri şer'ân vekâleti sâbit olan zevci Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed ve mezbûre Neslihan tarafından kezâlik husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub şahidân mezbûrân şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan zevci Hafız Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkele-i mezbûre Havva'nın zevci müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında silk-i mülkünde münselik eşyâsından bir kumâş (üzeri çizik) yorgânlık on gurûş ve bir kumâş döşegini üç gurûş ve bir kumâş kaftan ile bir al darâyigömeğini yigirmi gurûş ahza bey' ve semenini kendi mesârfına sarf ile istihlâk idüb hatta müteveffâ-yı mezbûr hayâtında veche muharrer üzre eşyâ-yı

mezkûreyi cem'an otuz üç gurûşa bey' idüb semenini kendi mesârîfına sarf ile istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr otuz üç gurûş zimmetinde lâzımü'l-edâ deyni olduğunu huzûr-ı müsliminde ikrâr ve i'tirâf dahi itmişken kable'l-fevt olmağla zimmetinde kalmamağın hâlâ meblağ-ı mezbûr otuz üç gurûş ile mihr-i muaccelinden bâkî kalan üç sahan ve bir ziliyi dahi bi'l-vekâle (üzeri çizik) terekesinden müvekkelem için talebi derim didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi'den müddeâsını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden mezbûrân İbrahim Çelebi ve Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan meclis-i şer'a hâzırân olub esrû'l-istişâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Derviş Çelebi hâl-i hayâtında minvâl-i meşrûh üzre müvekkele-i mezbûreniñ eşyasından bir kumaş yorgânlık on gurûş ve bir kumaş döşeğini üç gurûş ve bir kumaş kaftan al darâyı gömleğini yigirmi gurûşa bey' idüb semenleri olan cem'an otuz üç gurûş kendi mesârîfına sarf ile istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr zimmetinde lâzımü'l-edâ deyni olduğunu bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde ba'de't-tâ'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağın gıbbe't-tahlîfû's-şer'a mucibiyle meblağ-ı mezbûr otuz üç gurûşu terke müteveffâ-yı mezbûrdan (son terkib iki kez yazılmış) müvekkele-i mezbûreye edâya vekâle-i merkûmuna tenbîh olundukdan soñra zikr-i mürûr itdiği vech üzre mihr-i muaccelinden bâkî kalan üç sahan ve bir ziliyi dahi beyne taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl idüb mühle-i şer'â ile mühle olunmağın mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn aşere min-Rebi'ü'l-evvel li-sene hamse ve semânîn ve lef

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed ibn-i el-Hacc Sefer Penbeci an Mahalle-i Alacamescid

El-Hacc Mustafa bin Mehmed Penbeci an Mahalle-i Abdülcebbâr

Receb Efendi el-Mukayed

Mü'ezzin Halil Çelebi

Mehmed bin Mehmed

Ahmed bin Mehmed

Ahmed Efendi Hatîb Honsalar

Ve gayruhum min-el ihzâr

22/2

Medîne-i Kastamonu'da vâkî' Cebrail Mescid-i Şerîfiniñ İmamı ve berât-ı şerîf-i Pâdişâhî ile mütevellisi olan Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi mehfel-i kazâda el-Hacc Receb bin Ahmed nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre esvâkıdan Babuccular sükunda vâkî' bir taraftan Kalaycı dükkânı ve iki taraftan Babuccu dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb dükkân vakf-ı mezbûr müstakillâtından olmağla bundan akdem mescid-i şerîf İmamı ve vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Abdulhey Efendi biñ yigirmi dört senesi Zi'l-ka'desinde akd olan akd-i sâninîñ ibtidâsı olub her üç yılda bir akd-i cedîd olmak üzere beher mâh otuz akçe icâre ile doksan sene tamâmına değin Hüseyin nâm kimesneye icâr ol dahi bu vech üzre isticâr ve kabûl idüb müteveli mezbûr Abdulhey on sene dahi ma'mûr olub tecdîd-i akd olunmayub fevt oldukdan soñra yerine olan müteveli ile dahi mezbûr Hüseyin tecdîd-i akd itmayub bu vech üzre icâre-i mezkûre fâsid olmuş iken biñ seksan senesine gelince (silik) idüb fevt oldukdan soñra icâre-i mezkûreniñ fesâdına binâen mâri'z-zikr dükkân bi-hasebü's-şer'î ve'l-kânûn oğullarına intikal itmayub vakfa intikal itmişken bi't-tevliye cânib-i vakf için zabt-ı murâd eylediğimde (silik) el-Hacc Receb mâni' olur suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlubumdur deyu müteveli-i mezbûr Abdulhey Efendi'niñ imzâsıyla mûmzâ ve zammı ile mahtûm ve târih-i mezkûr ile müverrih icâre-i tavîlime temessük ibrâz idüb mezbûr el-Hacc Receb muvâcehesinde feth ve kırâat olunub istintâk olundukda cevâbında mezbûr Hüseyin'in oğulları târih-i kitâbdan altı ay mukaddem (silik) deyu bañâ altmış esedî gurûşa bey' ve teslîm ben dahi bu vech üzre iştirâ ve def'-i semen eyledim mâri'z-zikr dükkân minvâl-i meşrûh üzre vakf-ı mezbûr müstakillâtından idüğü ma'lûmum değildir deyücek müteveli-i merkûm Ahmed Efendi'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı müsliminden Mü'ezzin Mehmed Halife ibn-i Hasan ve Mü'ezzin diğeri Mehmed Halife ibn-i Ahmed ve Halil Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'â hâzırân olub istişâd olunduklarında fi'l-hakîka zikr-i mürûr iden dükkân ve vakf-ı mezbûr dekâkinlerindendir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mucibiyle mâri'z-zikr dükkânlar mezbûr el-Hacc Receb'in kasr-ı yedine tenbîh bir-le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi ibn-i İbrahim

Şaban Çelebi Mimar
 Şaban bin Ferhad
 Hasan Beşe ibn-i Mustafa
 İbrahim Efendi el-Hatîb
 Receb Efendi el-Mukayyed
 Muhzırcı Hafız
 Ve gayruhum min-el-ihzâr

22/3

Muhallefâtü'l-merhûm

Derviş Çelebi ibn-i (boşluk) mâte min-kable'l-sâkinâ Mahalle-i Halife min-mahallât Medîne-i Kastamonu ve tereke-i zevcet-i med'uvvet Havva bint-i el-Hacc Hasan ve binteyn-i sagireteynSaliha ve Hatice ve binteyn-i kebireteyn-i med'uvviteyn Ayşe ve Neslihan ve uhtâ-i med'uvvat Âmine ve ...? veresetü'l-sihâm ceri-i zalikhurrire fi evâhir-i Rebi'ü'l-evvel li-sene hamse ve semânîn ve lef

Menzil mahalle-i mezbûrede 1 kıymet 33600

Sahan ma' tabak kısmet 9,5, fi 150 kıymet 1499

Hoşab tası 7 kısmet 3 dirhem 125 kıymet 495

Sini-i kebîr kısmet 5,5 fi 171 kıymet 940

Sağire-i kebîr 1 kıymet 326

Bakır maşreba kıymet 128

Tâbe 1 ma' kapak ve mertebânî 2 kıymet 384

Kurrada bakır kısmet 4 fi 140 kıymet 555

Def'â kurada kısmet 1 dirhem 110 fi 140 kıymet 180

Al ibrik 1 kıymet 295

Bakraç 1 kısmet 2 dirhem 150 fi 150 kıymet 355

Kurada leğen 1 ma' tebsi 1 kısmet 3,5 dirhem 230 kıymet 497

Gazgân-ı kebir kısmet 5,5 fi 157 kıymet 863

Su tâbesi 1 kısmet 2,5 dirhem 150 kıymet 432

Kumkuma? kurrada aded 2 fi 140 kıymet 350

Tâbe-i sağır ma' tebsi-i sağır ve maşrebe sağır 3 kıymet 2,5 dirhem 75 fi 140 kıymet 375

Kebâb tâbesi kebir kısmet 5 fi 140 kıymet 700

Tencere-i sağır 1 kısmet 1 kıymet 140

Tencere-i kebir 1 kısmet 3 kıymet 450

Evân 1 kıymet 240

Nakd meblağ 90

Döşek 1 kıymet 246

Urgânî çuka köhne 1 kıymet 180

Def'â döşek 1 kıymet 386

Yorgân köhne 1 kıymet 188

Def'â yorgân köhne 1 kıymet 133

Yeşil çuka ferâce köhne kıymet 355

Siyah çuka köhne 1 kıymet 51

Müsta'mel bân keçesi 3 kıymet 600

Köhne kebe 1 kıymet 41

Kaliçe köhne 1 kıymet 180

Beyaz velençe köhne 1 kıymet 41

Yeşil çuka yelek köhne 1 kıymet 64

Zili müsta'mel 1 kıymet 400

Köhne kırmızı kilim 1 kıymet 30

Yasdık köhne 1 kıymet 61

Kebâb demiri ma' iskele 1 kıymet 15

Sâtır 1 ma' maşa 1 kıymet 51

Demir kısaç meksûr 1 kıymet 30

Ocak demiri kıyye 3 kıymet 60

Saç ayak 1 kıymet 12

Maşâ kebir 1 kıymet 80

Saç kurrada 1 kıymet 20

Ağaç tahtası meksûr 1 kıymet 30

(üzeri çizik)
 Çini tabak 1 kıymet 60
 Kalay dökme kıymet 0,5 kıymet 90
 İplik ma' zencebil kıymet 25
 Afyon ma' ...? 7 kıymet 75
 Bal mumu kıymet 20
 Sarı zırnıh kıymet 30
 ...? macunu kıymet 30
 Kızıl ...? kıymet 30
 İbrişim köhne dökme ...? kıymet 20
 ...? kıymet 20
 İplik kıymet 150
 ...? kıymet 20
 Çörek otu kimyon kırmızı iplik kıymet 20
 Kebâbe kıymet 50
 Za'frân kıymet 30
 Deve dikenini tahmî? kıymet 20
 Yüzlük ma' sertân kıymet 30
 Vezner? ma' taş kıymet 40
 Emlâh kıymet 10
 Beyz ma' iplik kıymet 100
 Devât makras? tüfenk kuşak kıymet 100
 Terbûş müsta'mel kıymet 6
 Kitâb-ı Aşık Pâşâ kıymet 150
 Nezkeb? ma' buğasi derâyi kıymet 100
 İplik kıtân? ma' kahve kıymet 60
 ...? kıymet 50
 İğne kıymet 50
 Eczâ-yı şerîfe heza 100
 Kaside 1...? kıymet 60
 ...? kıymet 20
 Evrâk mertebân kıymet 100
 Kitâb-ı münirsât kıymet 200
 Bez zîrâ' kıymet 1 kıymet 20
 Makreme 1 kıymet 20
 Makrasi? kıymet 20
 Ecr-i akikası? Kıymet 20
 ...? kıymet 20
 ...? kıymet 20
 ...? kıymet 20
 Yekûn 48697, yalnız kırk sekiz biñ altı yüz doksan yedi hurda gurûşdur
 Be-hesâbkısmet 202,5 gurûş yalnız iki yüz iki buçuk gurûşdur
 Kısmet 97 hurda akçe yalnız doksan yedi akçedir
 Minhâl ihrâcât
 Techîz ve tekfin meblağ 2322
 Sofuzâde Mehmed Efendi'ye deyn-i müsbet melağ 1080
 Vildânzâde'ye deyn-i müsbet meblağ 1200
 Şaban Dede'ye deyn-i müsbet meblağ 1200
 Resm-i kısmet 1300
 Ücret-i kadem kısmet 300
 Hüddâmiyye 200
 İhzâriyye 200
 Dellâliyye kısmet 375
 Aynikoğlu'na deyn-i müsbet meblağ 90
 Süfyanzâde Mustafa'ya deyn-i müsbet 25
 Yekûn 8292, yalnız sekiz biñ iki yüz doksan iki hurda akçedir
 Be-hesâb 34,5 gurûş yalnız otuz dört buçuk gurûşdur
 Hurda akçe 12, yalnız on iki akçedir
 Suhhü'l-bâkî 40405, yalnız kırk biñ dört yüz beş hurda akçedir

Be-hesâb 168 gurûş yalınız yüz altmış sekiz gurûşdur

Yalınız seksen beş hurda akçedir hurda akçe 85

Müteveffâ-yı mezbûr Dervîş Çelebi'nin cümle muhalledâtı iki yüz iki buçuk gurûş doksan akçe olub otuz dört buçuk gurûş ile on iki akçesi bâlâda tafsîl olunduğu minvâl üzre techîz ve tekfîn ve sâvûr' ve resm-i kismet ve sâir dîvîtime sarf olunub sahhü'l-bâkî yüz altmış sekiz gurûş ile seksen beş akçe kalub lâkin mezbûre Havva'nın zevci müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh hücceti mücibince yüz kırk üç gurûş mihr-i müeccel olub ve emtia'-i mülûkânede dahi otuz üç gurûş hakkı olub cem'an yüz altmış altı gurûş hakkı olmağla bâlâda semen misli ile takvîm olunduğu üzre yüz kırk gurûş menzil-i mezkûr ve yigirmi sekiz gurûş bir sülûs dahi nakdî cem'an yüz altmış sekiz gurûş bir sülûs mezbûreye virilüb bundan soñra mezbûre Havva'nın müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde yedi gurûş iki sülûs hakkı bâkî kalub vermeye taksim bir şeyi kalmaduğu bu mahalde şerh virildi

23/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cemal Ağa Mahallesi sükkânından olub bundan akdem edâ-yı Hacc-ı Şerîf ve ziyâret-i ravzâ-i seyyidü'l-enâm aleyhü's-salât ve's-selâm idüb gelürken esnâ-i tarîkde fevt olan el-Hacc Şaban ibn-i Ahmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fatma ibn-i el-Hacc Mehmed ile sulbi oğlu olub sencüssesinin bulûğa tahmil ve meclis-i şer'îde mu'terif olan Hüseyin ile sulbiye sağır kızları Emine ve Hatice'ye münhasır olduğu şer'an tâhir ve mu'teber oldukdan soñra mezbûr Hüseyin meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde sağırteyn mezbûrteyn ceddeleri tesviye-i umûrlarıçün kabl-i şer'î enverden mansûb vasîleri olan el-Hacc Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Şaban hal-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde tasarrufât-ı şer'iyye nâfiz iken silk-i mülkünde münselik olan emlakından medîne-i mezbûrda Kalaycılar sükunda vâkî' bir taraftan Sadıkoğlu Hüseyin tasarrufunda olan dükkân ve bir taraftan Müezzinoğlu Osman tasarrufunda olan dükkân ve bir taraftan Babuccular Sûkî ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd Kalaycı dükkânını târih-i kitâbdan dört sene mukaddem hîn-i hitânında huzûr-ı müsliminde bañâ hibe-i sahih-i şer'iyye ile hibe ve temlik idüb yine meclis-i hibe benim için velâyet-i ittihâb ve kabûl idüb bu veche mârrü'z-zikr dükkân benim mülk-i mevhûbum iken hâlâ mezbûr el-Hacc Mehmed zikr-i mürûr iden dükkânı müteveffâ-yı mezbûruñ muhalledâtına idhâl ve taksim ider suâl olunub men' olunub matlubumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Hüseyin'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hacc Şaban bin ve Usta Ali bin Mustafa ve Kalaycılar Kethüdâsı İbrahim Çelebi bin Mustafa nâm kimesne li-ecli's-şehâde mahfel-i şer'â hâzırân olub esrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr el-Hacc Şaban târih-i kitâbdab dört sene mukaddem oğlu hîn-i hayâtında bizim huzûrumuzda zikr-i mürûr iden Kalaycı dükkânını hibe-i sahih-i şer'iyye ile hibe ve temlik idüb yine meclis-i hibede mezbûr Hüseyin için velâyet-i ittihâb ve kabûl eyledi mârrü'z-zikr dükkân müdde-i mezbûr Hüseyin'in mülk-i mevhûbudur bir bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mücibesiyile mârrü'z-zikr dükkândan kasr-ı yedine vasî-i mezbûra tenbîh bir-le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'-l-işrîn min-Recebü'l-ferd li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed bin Rıdvan

Receb bin İsalı

Receb Efendi el-Mukayyed

Receb el-Muhzır

Ve gayruhum

23/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesi sükkânından Ali Beşe ibn-i Hasan nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde sâhibü'l-küttâb Receb Beşe ibn-i Abdi Beşe nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i âtî akdîñ sudûruna değin silk-i mülkünde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâkî' bir taraftan Cenberci Sefer zimmî mülkü ve bir taraftan Mahmud Beşe mülkü ve bir taraftan dere ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb tahtânî oda ve bir dâm ve havluya müştemil mülk-ü menzîlimi mezbûr Receb Beşe'ye tarafeynden icâb ve kabûlü havî bey'-i bât-ı kat'î ile yigirmi beş esedî gurûşa bey' ve teslim idüb ol dahi minvâl-i meşrûh üzre teslimve kabûl itdikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr yigirmi beş esedî gurûş mezbûr Receb Beşe yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim min ba'de menzil-i mezkûr mezbûr Receb Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde el-makarrıla Receb Beşe makarr-ı mezbûr Ali Beşe'nin vech-i meşrûh üzre sâdır olan kelâmını bi'l-muvâcehe

tahkik ve bi'l-müşâfehe tasdik itmeğin mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşere min-Şa'bânî'l-muazzam li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehr

Mehmed bin Mustafa

Kiremidci İsmail bin İbrahim

Receb el-Muhzır

Mehmed el-Muhzır

23/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Bey Çelebi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem emr-i rabbânî birle vedâ'-i âlem-i fânî iden merhûm Hafız Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Efendi'nin sulbiyye-i kebîre kızı Fatma nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtîû'z-zikre vekîl olub mezbûreniñ zâtına ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Kebkebirler Mahallesinde Şeyh Mehmed Ağa ibn-i Abdürrahim Çelebi ve Şeyh İsmail Çelebi ibn-i Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mustafa Ağa ibn-i Şükrullah Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde müvekkele-i mezbûreniñ karındaşı olub müteveffâ-yı mezbûrûñ tereke-i vâffiyesine vâz'ü'l-yed olan sâhibü'l-küttâb Mehmed Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrûñ muhalledâtından ber-mûcib defter-i kassam müvekkelem mezbûre Fatma'ya seksen dört biñ akçe isâbet idüb meblağ-ı mezbûrûñ yigirmi yedi bin akçesini ahz-ı kabz itmişdi hâlâ meblağ-ı bâkî elli biñ akçe ile hâric ez-defter-i kassam beynlerinde ma'lûm ba'zı eşyâ da'vâ itmekle beynlerinde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâkî' olmuşdu el-hâlet-i hazîhi beynlerinde muslihûn tavassut idüb meblağ-ı mezbûr elli yedi biñ akçe ile hâric ez-defter-i kassam eşyâ-i ma'lûme da'vâsından mezbûr Mehmed Çelebi ile müvekkelem mezbûreyi yigirmi bir bin nakd akçe ile ve on beş bin akçe kıymetlü mor çukâye kablı bir sırt samûr kürk ve on biñ akçe kıymetlü Alpaslan Mahallesinde vâkî' ma'lûmü'l-hudûd Nalband dükkânından iki sehm hissesi ve beş biñ yedi yüz akçe kıymetlü on iki miskâl bir altın sac bağ-ı ve biñ akçe kıymetlü üç re's karasığır ineği ve iki biñ akçe kıymetlü bir re's camus üzerlerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde müvekkelem mezbûre Fatma dahi sulh-ı mezbûr kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yigirmi bir biñ akçe ile eşyâ-i mezkûreyi karındaşı mezbûr Mehmed Çelebi yedinden tamamen ahz-ı kabz idüb nukûd ve akârdan ve esâs-beyt ve evân-i nühâsiye ve gayr-i nühâsiye ve bi'l-cümle müteveffâ-yı mezbûrûñ ism-i malı ıtlâk olunur kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr terekesinden hisse-i şer'iyyesine müteallik âmme-i deâvî ve mutâlabât ve îmâm ve muhâsamâtdan mezbûr Mehmed Çelebi'nin zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ'yla ibrâ ve ıskât eyledi vicahen min-el-vücûh da'vâ ve nizâ'ları kalmadı min-ba'de müvekkelem mezbûre Fatma'dan müteveffâ-yı mezbûrûñ terekesinden hisse-i şer'iyyesine müteallik da'vâ ve nizâ' sudûr iderse ledi'l-hükâmü'l-kirâm mesmû' ve makbûl olsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn min-Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Abdürrahim

Usta Nasrullah ibn-i Bostan

Mumcu Usta Ahmed

Kel Ahmed

İsmail el-Muhzır

Ve gayruhum

23/4

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Debbağ İshak nâm karye sükkânından el-Hacc Derviş Bey bin Ömer Bey nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde yine karye-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin Mustafa ve Receb bin Ali ve Ahmed bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed ve Hüseyin bin Miyyesser ve Şaban bin Receb ve Mustafa bin Halil ve Mehmed bin Himmet nâm kimesneler sâirleri muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben medîne-i mezbûr mustahfızlarından olub karye-i mezbûr ahâlisi perâkende ve perişân olub tedennî-i arz olmağla taraf-ı saltanat-ı aliyeden ve Mirlivâ tarafından kendilere vâkıa olan tekâlîfden baña ve evlâd-ı evlâdıma hisse tahmîl idüb taleb itmemek üzre onu on bir buçuk hesâbı üzre istirbâh olunub hâsıl olan rıbhını avâriz ve nüzul ve sürsâtve Mirlivâ tarafından vâkıa olan tekâlîf sarf olunmağičün alî tarîkü'l-vakf malımdan yetmiş kıt'a esedî gürüş mezbûrlara teslîmi düb anlar dahi minvâl-i muharrer üzre ahz-ı kabz idüb benden ve evlâd-ı evlâdımdan tekâlîf talab itmemeğe taahhüd itdiler husûs-ı mezbûr mezbûrlardan suâl olunub takrîrleri tahrîr olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrûñ cevâblarında fi'l-hakîka

mezbûr el-Hacc Dervîş meblağ-ı mezbûr yetmiş esedî gurûşu vech-i meşrûh üzre ali tarîkü'l-vakf bize teslîmidüb biz dahi bu vech üzre ahz-ı kabz idüb mezbûr el-Hacc Dervîş'den ve evlâd-ı evlâdından min-ba'de tekâlif taleb itmemeğe her birimiz taahhüd eyledik didiklerinde mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşere min-Ramazânî'l-mübârek li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin Ahmed Kethüdâ-yı haddâd

Mehmed bin Ömer

Es-Seyyid Mahmud Çelebi bin es-Seyyid İbrahim

Mustafa bin Mehmed

Mehmed bin Dervîş

Es-seyyid Mustafa Çelebi bin Ali Efendi

Es-seyyid Hacı bin Mehmed

23/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kubbeli Mahallesi sâkinelerinden Ünzile bint-i Mehmed nâm hâtûn tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rîfet-i şer'iyye ile ârifân olan el-Hacc Dervîş bin Mustafa ve Mü'ezzin Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Hacı Osman bin Halil meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-küttâb Usta Ahmed bin Hamza muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûreniñ mahalle-i mezbûrda iki tarafdan Hoca Mehmed menzili ve bir tarafdan Piyâle menzili ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz mülk-i menzilinden mezbûr Hoca Mehmed menzili tarafından vâkî' bir oda ve tahtında bir ahûr ve ma'lûmü'z-zirâ' havlumu ifrâz idüb tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı kat'i ile mezbûr Ahmed iki biñ kazıyyı-i râic fi'l-vakt akçeye bey' ve teslîm idüb meblağ-ı mezbûr iki biñ akçeyi mezbûruñ yedînden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledi min-ba'de menzil-i mezbûr merkûm Ahmed'in mülk-i müştêrâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmî ve'l-işrîn min-Ramazânü'l-mübârek li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafızâde Mehmed Efendi

Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehîr

Osman Çelebi

Ahmed Halife bin Mustafa

İsmail Dede bin Ali

Receb el-Muhzır

24/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sâkinelerinden Yasemin bint-i Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde mukaddemâ dâmâdı olan sâhibü'l-küttâb Dervîş Mehmed bin Mustafa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâkî' bir tarafdan el-Hacc Muslu menzili ve bir tarafdan Şaban Çelebi menzili ve bir tarafdan el-Hacc Mehmed menzili ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzilin altı sehmden iki sehm hisse-i şâyi'amı ve eşyâ-yı memlûkemden bir tencere ve bir bokçamı ve bir döşek ve bir yasdık ve bir yorgân ve iki müsteamel gömlek ol nicesi enikâ ve ök? itmek üzre mezbûr Dervîş Mehmed'e hibe-i sahih ile hibe ve temlik ve teslîm idüb ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve teslîm eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-Şevvâli'l-mükerrrem li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdulhey Çelebi ibn-i İbrahim Çelebi

Mü'ezzin Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed

İsmail Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed

El-Hacc Muslu ibn-i el-Hacc Mustafa

El-Hacc Mahmud Çelebi ibn-i Pîrî Çelebi

Hafız Şaban bin Hacı Muslu bin

El-Hacc Mahmud

Şaban Çelebi ibn-i el-Hacc Halil

Ahmed Çelebi ibn-i Hüseyin Çelebi

Mustafa Çelebi ibn-i Hüseyin Çelebi

Mustafa Çelebi ibn-i Kemal

Pîrî Dede ibn-i Şaban

24/2

Kastamonu Kazâsına tâbi‘ Halaçlar nâm karyeden olub hâlâ medîne-i Kastamonu’da Alaca Mescid Mahallesinde sâkine Âmine bint-i Osman nâm bâkir-i bâliġânın Ömer tarafından husûs-ı âtî’l-beyâna vekîl olub mezbûreyi ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifân olan karye-i mezbûreden Hüseyin bin el-Hacc Şaban ve Tilkimusluoğlu Mehmed şehâdetleriyle şer‘ân vekâleti sâbit olan Abbas bin Ömer meclis-i şer‘ide Pırlaklar’da sâkin Osman Bey muvâcehesinde bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Emine’yi bir döşek ve bir minder ve iki yasdık ve bir kilim ve bir tencere ve iki sahan ve bir kaftan ve bir sim ön kuşak mihr-i muaccel ve on esedî gurûş mihr-i müeccel ile zeyl-i kitâbda muharrerü’s-sâmî olan müslimîn huzûrunda vekâletim hasebiyle mezbûr Osman Bey’e tezvîc-i inkâh eyledim didikde mezbûr Osman Bey dahi veche muharrer üzre tezvîc ve kabûl itmeġin mâ-vakî‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâlis min-Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ahmed Efendi el-Kâtib

Receb Efendi el-Mukayyed

Hacı Balıkoğlu İsmail

Abbasoğlu Mehmed

Köscü/Köseci Mehmed

24/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Neccar Mahallesinde sâkin el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Muslu nâm kimesne mahfel-i kazâda tarîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre muzâfâtından Akça Kilise nâm karyede sâkin abd-i memlûkum Kenan bin Abdullah ferrâşetden hâsıl câriye-i memlûkem Gülistan’dan mütevellî Osman nâm saġîr târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakt-i zuhâda vâlidesi inek sağmaġa giddikde ateş kenarına varub üzerinde olan esvâbına ateş sirâyet idüb karnı ve yüzü ve elleri yanub andan nâşî bi-emrillahi teâlâ fevt olmaġla meclis-i şer‘â getürdüm hâlâ saġîr-i mezbûrun a‘zâ ve cevârihine nazar olundukda ba‘de’l-muâyene keşf ve tahrîr olunmak matlubumuzdur didikde zeyl-i vesîkada muharerü’s-sâmî olan müslimîn ile saġîr-i mezbûrun a‘zâ ve cevârihine nazar olundukda fi’l-hakîka saġîr-i mezbûrun esvâbına ateş sirâyet idüb karnı ve yüzü ve elleri yanub bi-emrillahi teâlâ andan nâşî fevt olub a‘zâsında eser-i cerhden bir nesne olmadıġı muâyene ve müşâhede olmaġın mâ-vakî‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis min-Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Aynahanzâde

Mustafa Aġa

Yusuf Bey ibn-i Mehmed

Hafız Hasan Efendi

Süleyman Çelebi ibn-i Mustafa

Ve gayruhum

24/4

Hâlâ müsâhib-i şehriyârî olan ber veche arpalık livâ-i Kastamonu Sancâġına mutasarrıf olan düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü’l-âlemnâzım-ı menâzımü’l-ümemmüdebbir-i ûmuri’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâib mütemmim-i mehâmmi’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib bünyânü’d-devlete ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkânü’s-saâde ve’l-iclâle ...? hazret-i...? el muâlletü’l-hâkânî celbü’s-sâdetü’s-seniyyetü’s-sermidetü’l’-mahfûf bi sunûfî avâtü’l-meliki’l-a’lâ izzetli saâdetli Mustafa Paşa yaserallahu fi’d-din-i mâ-berîdmâ-yeşâ hazretleriniñ livâ-i mezbûrda Kâim-makâm olan iftihârî’l-emâcid ve’l-âlâ bi-cemî’ü’l-muhâs ve’l-muâlla Ali Aġa tarafından husûs-ı âtî’l-beyâna vekîl olan Çavûşzâde Ahmed Aġa’nın meclis-i şer‘â hatîr-i lâzımü’t-tevkirde takrîr-i kelâm idüb işbu çatık kaşlı elâ gözlü orta boylu Çerkes el-asl Kantemir bin Abdullah abd-ı abık olmaġla ahd olunmuşdur hâlâ gulâm-ı mezbûr sâhibi zuhûr idince savbb-ı şer‘iden kadr-i mürûr nafaka takdîr olunmak matlubumuzdur didikde hâkim mevki’ sâdır-ı kitâb tûbâlehû ve hüsn-i meâbgulâm-ı mezbûre müvekkele müşârün-ileyh talebiyle sâhibizuhûr idince târih-i kitâbdab beher yevm yigirmişer akçe nafaka takdîr idüb vakt-i zarûretde istidâneye ve lede’z-zafer rücûâ müvekkele-i mûmâ-ileyh izn virmeġin mâ-vakî‘ bit’-taleb ketb olundu fi gurre Zi’l-ka‘de li-sene hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Mukayyed

Osman bin Salih

Receb el-Muhzır

Ali Beşe

Ve gayruhum min el-ihzâr

24/5

Yine vekîl-i mezbûr meclis-i şer'ide takrîr-i kelâm idüb işbu açık kaşlı gök elâ gözlü orta boylu Eflâkû'l-asl Şahin bin Abdullah olmağla Güney kazâsında Ayvalıvîrân kurbunda tarîk-i âmm üzerinde ahz olunmuşdur hâlâ gulâm-ı mezbûruñ sâhibi zuhûr idince savbb-ı şer'iden kadr-i mürûr nafaka takdîr olunmak matlubumdur didikde hâkim mevkî' sâdır-ı kitâb tûbâlehuve hüsn-i meâbgulâm-ı mezbûre sâhibi zuhûr idince müvekkele müşârün-ileyh talebiyle târîh-i kitâbdab beher yevm yiğirmişer akçe nafaka takdîr idüb vakt-i zarûretde istidâne rücûâ müvekkele-i müşârün-ileyh izn virmeğîn mâ-vakî' bit't-taleb ketb olundu fî gurre Zi'l-ka'de li-seneel mezbûr

El-bakun

24/6

Elhamdülillahi'l-vakfı alâ külli hâli'l-matla' alâ mâ-câl-i fi'l-bâl âlimü'l-ğayb ve's-şehâdetü'l-kebîrû'l-mütteâl ve's-salâtü's-selâm alâ seyyidînâ Muhammedü'l-meb'ûsi ve alâ alihi ve ashâbihî hayrû'l-eshâb ve hayrâ'l-el em-mâ ba'de işbu kitâb-ı sıhhat-i nisâbıñ tahrîr ve inşâsına bâis ve yâzı oldur ki Mergûze kazâsına tâbi' Afşar nâm karye sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hesenât Ali bin Mehmed nâm kimesne tarafından vakf-ı âtî'l-beyânı ikrâra ve da'vâ-yı rücû'a vekîl olub Mehmed bin Hüseyin ve Osman bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mü'ezzin Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i Ahmedî ve mahfel-i dîn-i münîf-i Mehmedî sallallahu teâlâ alî şâran vakf-ı âtî'l-beyâna el-eclî't-tescil ve'l-tekmîl mütevellî nasb ve ta'yîn olunan Mustafa Çelebi bin el-Hacc Ahmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûr Ali atyeb-i mâl ve Ahsen-i menâlından on altı kıt'a esedî gurûş ifrâz ve emtiyâ-i tâm ile mümtâz kalub hasbeten lillahi'l-alel-azm vakf-ı sahih-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhallad ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta'yîn eylediği meblağ-ı mezbûr rehn-i kuvvî ve kefil bile ve yâhûd ikisinden biri ali'l-vecdî'l-halâlü's-şer'a istirbâh ve istiflâl olunub bi-fazlullahi teâlâ hâsıl olan nemâsına İbn-i Süle Mahallesinde vâkî' mescid-i şerîfde İmam olan Mehmed Efendi mutasarrıf olub mukâbelesinde beher sene Receb ve Şaban ve Ramazan aylarında beher yevm birer cüz-i şerîfden üç hatm-i tilâvet idüb sevâbına rûhunma ihdâ ide ba'de vefâta evlâdı ve evlâdı ve evlâdınıñ i'aleme tilâvet idüb evlâd-ı benâta müdâhele itmeyeler ve ba'de'l-inkırâz-ı taavvüz-i billahi min akîbe'l-feyyâz mescid-i mezbûrda her kim İmam olur ise vech-i meşrûh üzre tilâvet idüb meblağ-ı mezbûruñ gâllesine mutasarrıf olub her biri nevbet tasarrıfunda hisse-i mütevellî ola mürûr -ı eyyâm ve kirûr-işühûr a'vâm ile şart-ı mezkûra riâyet-i müteazzır olur ise ribh-ı mezkûr mutlak fukarâ-yı müslimîne vakf olan deyu meblağ-ı mezbûru fârigâ anî's-şevâgil mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahi tesellüm ve kabz ve sâir mütevelliler evkâfda tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didikde gibbe't-tasdikü's-şer'â vekîl-i mezbûr mütevellî mezbûr ile beynlerinde olan semt-i vefâkdan cânib-i şikâk-ı âzim olub vakf-ı nukûdu inde'l-eimmetü's-sülüse merdûd olmağla bi'l-vekâle vakf-ı mezbûrdan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûru mütevellî mezbûrdan istirdâd murâd iderim didikde mütevellî mezbûr cevâb-ı bâ-savâb müteaddi olub eğerçi vakf-ı nukûd inde'l-eimmetü's-sülüs merdûddur lâkin hazret-i imam-ı zifrdan imam-ı ensârî revâtib üzre câiz ve anıñ kuvvâ ile cânib-i vakfa hüküm iden hâkim ecr-i hari ile câiz olmağla red ve teslimden imtinâ' ider midir sâdır-ı kitâbı teki'-i müstetâb ile mezki' olan hâkim ba'det nesâbı tâlehu ve hüsn-ü mâab huzûrunda müterâfiân ve her biri mübteğâsınca fasl ve hasm-ı tâlibân olduklarında hâkim-i müşârihileyh imam ensârî revâtıbı üzre vakf-ı mezbûruñ sıhhatine hâkim idüb vekîl-i mezbûr bu yüzden merâmına vusûl ve murâd-ı karînü'l-husûl olmayacak itân-ı kelâmını semt-i âhere atf idüb eğerçi hüküm-i mezbûr ile vakfa sıhhat hâsıl oldu lâkin gibbe'l-imam el-â'zim sıhhat-i müstelzim lüzûm olmayub benim için bâb-ı rücû'a sebbe olmağın binâen alî zâlik vakf-ı mezbûrdan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûru mütevellî mezbûrdan talebi derim deyucek mütevellî mezbûr tekrâr cevâb virtüb eğerçi inde'l-imam el-ma'hûd rücû' nakid-i harir lâkin İmam Ebu Yusuf Hazretleri katında vâkf-ı mücerred vakfiyyet dimekle ve İmam Mehmed Hazretleri teslîm ile el-mütevellî itmekle sıhhat-i ifâde-i lüzûm eylediği meczûmdur binâ-i aliyye meblağ-ı mezbûru redd ve teslîm itmeyen deyu tekrâr murâfaa olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh enâmallahu ni'me aliyye cânib-i vakfa nazar ve menâ'-ı hayr olmakdan hazer idüb âlimen bi-hilâf ve ...? mâ-yecib ...? fi-tescilü'l-evkâf vakf-ı mezbûruñ lüzûmuna dahi alâ kavli ...? hüküm-i şer'î ve kaza-i mer'î itmeğîn min-ba'de

vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub nakz ve nokîza mecâl ve muhâl oldu fe-men beddelehü mâ semî'ahû fe-innemâ ismihû ale'l-lezîne yübeddilünehû inne'lâhe semî'u alîm ve ecrâ'l-vâkıfı 'ale'l-hayyî'l-cevâdü'l-kerîm ve alâ hezâ vaki'ü'l-eşhâd ve't-tahrîr min-gurre-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene hamse ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Ağa bin Abdullah

Mehmed bin el-Hacc Veyis

El-Hacc Hüseyin bin Mehmed

El-Hacc Mehmed

Mehmed bin Ali

Yusuf bin Abdullah

24/7

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Ağa meclis-i şer'î şerîf-i şâmihü'l-imâdmahfel-i dîn-i münîf ve vâsihü'l-evtâdda kendüye rıkn-ımu'teref olan iş bu açık kaşlı sarı elâ gözlü orta boylu sarışın ağzının alt tarafında bir diş sâkıt Moskovî el-asl bâ'is hezâ'l-küttâb Şahin bin Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb âtik-i rukbât-ı a'zam karbât ve sebeb-i def'-i derecât ve vesîle-i duhûl cennât-ı âliyyât olduğundan mâ-adâ mu'tekañ-ı âtik mukâbelesinde mu'tekañ-ı cemî' uzvî nârdan azâd olduğuna nâlık hadîs-i şerîfin mefhûm-ı lütfuna kemâl-i ıtlâm olmağın mevsûf mezbûr Şahin'i hasbeten lillahi teâlâ ve hasenete'r-rûh-i resûle almamla malımdan tahrîr ve i'tâk ve zîk-ı rıkkdan ıtlâk ve zümre-i ahrâr-ı asliyyeye idrâc ve el-hâkk eyledim min-ba'de mevûf-ı mezbûr sâir ahrâr-ı asliyîn gibi hürr olub üzerinde hakk-ı velâdan gayri hakkım kalmadı didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Zi'l-hiceti's-şerîfe sene 85

Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzâde Mehmed Ağa

Şaban Dede el-Kayyum

Mü'ezzin Ali bin Hüseyin

Şaban Bey

El-Hacc Mustafa

El-Hacc Şaban

Hasan Bey

25/1

Küre kazâsına tâbi' Nilemnâm karye sâkinelerinden Saliha bint-i Satılmış nâm hâtûn tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûruñdahi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Davud Efendi ibn-i Hasan Halife ve el-Hacc Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan kaynatası Mustafa Beşe ibn-i İbrahim Beşe nâm kimesne meclis-i şer'ide işbu hâfizü'l-vesîka Ahmed Çelebi ibn-i Mustafa Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve tarîr-i kelâm idüb kazâ-i mezbûra tabi' YörükvirânDivanında vâki' Sorgun Suyu demekle ma'rûf nehr üzerinde dâir Uzun oluklu demekle meşhûr iki göz mülk değirmenin bir göz değirmenimezbûr Ahmed Çelebi Bey mülkü olub diğer gözünü müvekkele-i mezbûre Saliha'nın mülkü olmağın el-halet-i hazihi müvekkelem mezbûre Saliha mülkü olan bir göz diğerini tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'i ile mezbûr Ahmed Çelebi'ye yetmiş esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslîm idüb oldahi vech-i muharrer üzre iştirâ ve temlik ve teslîm eyledikten soñra semenî olan meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim min-ba'de mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'â mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene hamse semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderresi'l-kirâm İbrahim Efendi

Ali Efendi ibn-i Zülfikâr

Osman Çelebi ibn-i İbrahim

Davud Efendi ibn-i Dursun

Pir Ömer Çelebi

Himmet Ağa ibn-i Mehmed Efendi

Şaban Çelebi ibn-i Osman

Usta Abdüllatif ibn-i Receb

25/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sükkânından İsmail bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'î lâzımı't-tevkirde bâ'isü'l-küttâb Fahrü'l-akrân Ali Ağa bin Ahmed Ağa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali Ağa'nın abd-i memlûku olup bundan akdem semen-i ma'lûm ve makbûza Helvâzâde Mustafa Ağa'ya bey' ve teslîm eylediği Yusuf nâm gulâmı târih-i kitâbdan on sene mukaddem ben medîne-i mezbûrda vâki' atmekci dükkânında atmek alurken sağ gözümde darb-ı şedîd ile darb ve gözümü mecrûh idüb andan nâşî gözümde ak su inüb bi'l-küllîye intifâ'dan kalmamağla gözümün diyetini mezbûr Ali Ağa'dan da'vâ ve taleb idüb oldahi vech-i mübeyyin üze bey' eylediği gulâm-ı mezbûr beni darb idüb gözüm intifâ'dan inek darbından kaldığını inkâr idüb ben dahi vech-i meşrûh üze da'vâmı isbâta kâdir olmayub da'vâm vücûd bulmamağın el-hâletü hâzihi da'vâmı mezkûrumdan mezbûr Ali Ağa'nın ve gulâm-ı mezbûrın zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı kât'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min-ba'de benden asâleten yâhûd vekâleten husûs-ı mezbûra müteallik da'vâ ve nizâ' sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû'a ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'â mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min-Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene hamse ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

Yörükzâde Mustafa Ağa
Aynahânzâde Mustafa Ağa
Abdizâde Mehmed Ağa
Aşgüzün? Mehmed Ağa
El-Hacc Mustafa bin el-Hacc Musa
Yakubzade Hafız Ahmed

25/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi sükkânından Ali Çelebi bin l-Hacc Ma'den nâm kimesne meclis-i şer'î lâzımı't-tevkirde mahalle-i mezbûrda sâkin kendi tarafdand asl ve babası el-Hacc Mustafa bin Abdullah nâm kimesne ikrâr-ı âtî'l-beyânı tasdîka vekîl olup bi-mâhû nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve tarîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed'in babası müvekkele-i mezbûr el-Hacc Mustafa babam müteveffâ-yı mezbûrın abd-i memlûku olmağla hayâtında ma'lûmü'l-mikdâr sermâye teslîmve ticârete izn virüb birkaç sene ticâret eyledikden sonra asl sermâyeyi kabe'l-ahz ve seni dahi kable'l-atik fevt olmuşdur el meberr ve mâ yem küllekânî el mevlâna fetvâsı üze yediñde olan mâl ve seni veresesine intikâl eyledik deyu ol mâldan ve kendiden hisse-i şer'iyye ma'lûmumu taleb ve da'vâ eylediğimde mezbûr el-Hacc Mustafa babañ hâl-i hayâtında beni mâlından tahrîr ve i'tâk ve zümre-i ahrâr-ı asliyyeye idrâc ve el-hâkk idüb yedime ticâret için ma'lûmü'l-mikdâr sermâye virüb kable'l-ahz fevt oldukdan sonra sâir verese ile seniñ hâl-i sağırında vasi mansûbuñ olan Pîrî Çelebi hisse-i ma'lûmeñi benden ahz-ı kabz ve yedime hüccet-i şer'iyye virmişdir deyu vech-i meşrûh üze hüccet-i şer'iyye ibrâz itmekle beynimizde münâzaât-ı kesire ve muhâsamât-ı ekber vâkı'a olmuşdur el-haletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrumdan müvekkele-i mezbûr el-Hacc Mustafa ile beni kırk sekiz esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh itdiklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr kırk sekiz gurûşdan yiğirmi bir gurûşunu Kübcügez Mahallesi a'vârızına mevkûfe-i nukûddan zimmetimde olan yiğirmi bir gurûşu deynim için nukûd-ı mezbûr mütevellisi olan işbu hâzır-ı bi'l-meclis İbişzâde Ahmed Çelebi'ye havale idüb ol dahi havalemi kabûl idüb ve on üç gurûşunu dahi karz-ı şer'iden mezbûr Ahmed deynim olan on üç gurûşu takâs idüb ol dahi mukâsa ve kabûl eyledikden sonra bâkî on dört gurûşunu dahi mezbûr Ahmed'in yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb husûs-ı mezbûra müteallika-ı da'vâ ve muhâsamâtdan ve mutâlabâtdan müvekkele-i mezbûr el-Hacc Mustafa'nın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât idüb atikini dahi tecvîz eyledim min-ba'de mezbûr el-Hacc Mustafa ve oğlu mezbûr Ahmed sâir ahrâr-ı asliyîn gibi hürlerdir üzerlerinde velâdan gayrı hakkım yokdur didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'â mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi ve'l-işrin min- Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene 1085 Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzade Mehmed Ağa
Şaban Çelebi bin el-Hacc Mustafa Kayyum
Derviş Efendi el-İmam kal'a
İbişzâde Ahmed
Buzcuzâde Ahmed
El-Hacc Mehmed Çilingir

25/4

DeFTER

İrâd ve mesârif-ı câmi'-i şerîf Sinan Bey der-mahrûse-i Kastamonu fî gurre-i el-Muharremü'l-harâm li-sene erbâ ve semânîn ikâ gâyetü's-seneteyn bi-ma'rifete Fahrü'l-müderresîn Şeyh Mehmed Efendi el-mütevelli ale'l-vakf el-mezbûr ve mürtezika-i sâire vak'ü'l-muhâsebet ve et-tahrîr fî-selh Zi'l-hicce li-sen hamse ve semânîn ve elf

Mahsûl

İcâre-i Hân-ı cedîd der Kastamonu fî's-sünneteyn 41760, beher yevm fî 58

...? el- vezâyif yevm 58, fî'l-seneteyn 41760

Hân-ı mezkûrûn icâresi mürtezika ta'yîn olunmuşdur mâh be-mâh müste'cerinden alurlar

Vazîfe-i imâmet beher yevm fî 8

Vazîfe-i hitâbet beher yevm fî 4

Vazîfe-i mü'ezzin beher yevm fî 5

Vazîfe-i kayyum beher yevm fî 5

Vazîfe-i mü'zzin-i salâ beher yevm fî 2

Vazîfe-i muarref beher yevm fî 2

Vazîfe-i devr-i hânânbeher yevm fî 5

Vazîfe-i ders-i âmm beher yevm fî 10

Vazîfe-i kitâbet beher yevm fî 2

Vazîfe-i nezâret beher yevm fî 3

Vazîfe-i cibâyet beher yevm fî 2

Vazîfe-i tevliyyet beher yevm fî 10

...? Vezâyîf fî 58, fî's-seneteyn 41760

İcâre-i Hân fî's-seneteyn 41760

...? vakf-ı mezbûr esedî gurûş 504,5 / el-merbûh fî's-seneteyn esedî gurûş 120 / cem'an 624,5

El-mesârif-i fî's-seneteyn el-câmi'-i şerîf ve hân mine'r-rıbh el-merkûm

Beher merâğ câmi'-i şerîf fî's-seneteyn gurûş 27

Beher şem'i minâre der leyâlî Ramazân fî's-seneteyn gurûş 4

Beher meşîhat fî's-seneteyn gurûş 5

Beher kiremid ta'mîrü'l-bâb câmi' gurûş 5

Beher kiremid el-emân? el-mezbûr gurûş 7,5

Beher sem' asl gurûş 26

Tahta gurûş 2,5

Sarık gurûş 2,5

Taâmiyye rub' 3

Mimar gurûş 1 rub' 3

Kireç rub' 2

Def'a Mimar gurûş 2,5

Üstâdiyye gurûş 3,5

Bûrya?-i akik120 gurûş 5

Yâğ gurûş 1 rub' 2

Irgâd 34 gurûş 3

Taâmiyye rub' 2

Peştemâl gurûş 1

Def'a bûriyâ gurûş 1

Üstâdiyye gurûş 2

Çadır gurûş 2

Hasır gurûş 2

Sarık pencere üstâdiyye gurûş 1

Cem'an gurûş 109,5 / Suhhü'l-bâkî der zimem-i nâs 515 yâlnız beş yüz on beş dir

Der zimmet Mustafa bin Resul an karye-i Arablı gurûş 24

Der zimmet Davudğlu Mü'ezzin gurûş 15

Der zimmet Muytâb Mustafa bin el-Hacc Hüseyin gurûş 12

Der zimmet Uğurluzâde Piri Çelebi gurûş 46

Der zimmet Uzun Mehmed Karakuz gurûş 4 rub' 1

Der zimmet Ali'ye menâyim? karye-i Karakuz gurûş 4 rub' 1

Der zimmet İmam abu'l-Kasıman karye-i Karakuz gurûş 6

Der zimmet Hüseyin bin an karye-i Kandilli gurûş 20

Der zimmet Mendillioğlu Hüseyin gurûş 21

Der zimmet Deveci Alian karye-i Cenk gurûş 33

Der zimmet Seyyid Ahmed bin Seyyid Mustafa an Karye-i Taylı? gurûş 3 rub' 3
 Der zimmet Seyyid Mehmed bin Seyyid Şeyhî gurûş 3 rub' 3
 Der zimmet Deli Ömer ankerye-i Depe
 Der zimmet Hacı Musaoğlu Mustafa gurûş 16
 Der zimmet Çizmecî Abdülkadir gurûş 6
 Der zimmet İbrahim bin el-Hacc Mehmed an karye-i Bayındır gurûş 202
 Der zimmet İmam Bayındır Hasan an karye-i Bayındır gurûş 18
 Der zimmet Kiremidci İsmail esedî gurûş 24
 Der zimmet Kiremidci Alaca Hüseyin esedî gurûş 12
 Der zimmet Gürüllüoğlu Osman an Karye-i Gömmence gurûş 10
 Der zimmet Havlak Veli ankarye-i Hamid gurûş 9
 Der zimmet Abdüşşükür an karye-i Hamid gurûş 9
 Der zimmet Şaban bin Sevindik an karye-i Başmakçılar gurûş 6
 Der zimmet Tatar Ahmed ankarye-i İsmailler gurûş 6
 Der zimmet Şaban bin Mahmud an karye-i Has gurûş 7 rub' 1
 Der zimmet Ayrancıoğlu an karye-i Türkeli gurûş 7 rub' 1
 Der zimmet ...? Kethüdâ esedî gurûş 3
 Der zimmet Akça el-Hisârî esedî gurûş 12,5
 Der zimmet Müderris Abdurrahman Efendi gurûş 28
 Der zimmet Mahmud Efendi el-İmam esedî gurûş 5
 Der zimmet Receb bin Musa an karye-i Karaevli gurûş 3 rub' 3
 Der zimmet Köse Receb an mahalle-i Kubbeli gurûş 8
 Der zimmet Köleoğlu esedî gurûş 6
 Der zimmet Boyacı Ebu Bekir esedî gurûş 5
 Der zimmet Seydi Sofu esedî gurûş 5
 Der zimmet İsmail bin İslâm esedî gurûş 7
 Der zimmet Semerzâde el-Mü'ezzin esedî gurûş 10
 Der zimmet Hattat Mehmed Çelebi esedî gurûş 3 rub' 1
 Der zimmet Küçük Ahmed kazgâncı gurûş 6
 Der zimmet Cismanoğlu? esedî gurûş 8
 Der zimmet Sofu an karye-i İsmailler gurûş 8
 Der zimmet Pilâvcı Hidayet esedî gurûş 5
 Der zimmet İmam Akdoğan Mehmed Halife esedî gurûş 12
 Der zimmet Karim Mehmedoğlu ankarye-i İsmailler gurûş 3
 Der zimmet Mustafa bin Şaban Sofu an karye-i Karaevli gurûş 12
 Der zimmet Calayoğlu an karye-i Çetikvirân gurûş 4
 Cem'an yekûn esedî gurûş yâlnız beş yüz on beş esedî gurûşdur

26/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtında Halife Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Derviş Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Havva Hâtûn ibnete el-Hacc Hasan ile sulbiyye kebîre kızları Ayşe ve Neslihan ve sağîre kızları Saliha ve Hatice'ye ve liebeveyn kız karındaşı Âmine nâm hâtûna münhasır olduğu şer'ân zâhir ve müteayin olduktan soñra mezbûre Âmine'niñ zevcî ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan oğlu İbrahim Çelebi ibn-i el-Hacc Mehmed ve Kübcügez Mahallesinden Mü'ezzin Ali ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan el-Hacc Mehmed ve mezbûre Ayşe'niñ zevcî ve tarafından kezâlik husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan şâhidân mezbûrân şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed ve mezbûre Neslihan'ın zevcî ve kendi tarafından husûs-ı âtî'l-z-zikre vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan şâhidân mezbûrân şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Hafız Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibetü'l-vesîka merkûme Havva tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan karındaşları Mehmed Çelebi ve İbrahim Çelebi nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan karındaşı Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkele-i mezbûre Havva'nın zevcî müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh yüz kırk üç gurûş mihr-i müeccel ve beynlerinde ilm-i şer'î ile ma'lûm yedînden müşteri ve makbûz emtia-i masnûa behâsından ber mûcib defter on beş gurûşuñu cem'an müteveffâ-yı mezbûruñ yüz doksân bir gurûş

deynî olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bozguş menzili ve bir taraftan Kapan-ı dakik ve bir taraftan Rahime Hâtûn menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkânî oda ve sofa ve bir bâb tahtânî oda ve kenef ve havlumu müstemil mülk-i menzilinden mâ-adâ kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr ma'rifet-i şer'î ile sûk-ı sultânîde bey' olunan eşyâsı semenleri altmış iki buçuk gurûş ile bir sülûs gurûşa bâliğ olub meblağ-ı mezbûruñ otuz dört buçuk gurûş ile on iki akçesi müteveffâ-yı mezbûruñ tecelhûz ve tekfîn ve bâlâda tafsîl olunan ma'lûmü's-sâmî kimesnelerin deynine sarf olunub eşyâsı semenlerinden bâkî yigirmi sekiz gurûş ile bir sülûs gurûş kalub müvekkele-i mezbûre Havva'nın hakkına vefâ itmemekle menzil-i mezbûr bey' alunub semeninden hakk-ı edâ olunmak lâzım gelmekle mahallemiziñ izn ve ma'rifetiyel menzil-i mezbûr sûk-ı sultânîde mecmû'-ı nâs olan mahallerde kirâra ve mirâra müzâyede olunub rağbât-ı nâs bi'l-küllîye münkat'a olduktan soñra müvekkele-i mezbûre Havvâ Hâtûn üzerinde yüz kırk esedî gurûşda karar idüb ziyâde ile taleb âher-i zuhûr itmemek menzil-i mezbûruñ veche muharrer üzre semen-i misli olan yüz kırk esedî gurûş vekâletimiz hasebiyle vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi'ye bey'-i kat'-i ile bey' ve teslim ol dahi müvekkelesi için vekâlet-i hasebiyle iştirâ ve teslimve kabûl eyledikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr yüz kırk esedî gurûşu müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde hakkı olan yüz yetmiş altı esedî gurûşuñ yüz kırk gurûşu ile takâs idüb oldahi mukâs ve kabûl eyledikden soñra eşyâ semenlerinden bâkî kalan yigirmi sekiz gurûş-ı esedî ile bir sülûs gurûşunu dahi vekîl-i mezbûra teslimoldahi müvekkelesi için ahz idüb bu vech üzre müvekkele-i mezbûre Havva'nın yüz altmış sekiz gurûş-ı esedî ile bir sülûs gurûşunu istifâ idüb hâric ez defter-i kassâm terekesei zuhûr iderse almak üzre yedi gurûş ile iki sülûs hakkı kalmışdır min-ba'de menzil-i mezbûr müvekkele-i mezbûre Havva'nın mülk-i müsterâsıdır bizim alâka ve müahelemiz kalmayub ve her birimiz âheri terke müteveffâ-yı mezbûre müteallika-i da'vâdan ibrâ ve iskât itmişizdir vecahen min-el vucûh da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı-kalmadı didiklerinde vekâle-i mezbûreniñ minvâl-i meşrûh üzre cârî ve sâdır olan ikrârlarını vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi vicâhen ve şifâhen tasdik ve takik itmeğîn mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn ve'l-işrîn min-Şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene hamse ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi Essâati

Kasabzâde Hüseyin Efendi

Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi Muharremzâde

Sahaf İmam Efendi

Babuccu Mustafa bin Mehmed

Mehmed Ağa ibn-i Ali Bey

Receb Efendi el-Mukayyed

El-Hacc Mehmed mennâdi?

Dellâl Şaban bin Hüseyin

Şaban bin Ahmed Gökdere'den

Ve gayruhum min-el ihzâr

26/2

Elhamdülillahi'l-vakfî alâ külli hâli'l-matla' alâ mâ-câl-i fi'l-bâl âlimü'l-ğayb ve's-şehâdet el-kebirü'l-müteâl ve's-salâtü ve's-selâm alâ seyyidinâ Muhammedü'l-meb'ûsi ve alâ âlihî ve eshâb-ı hayrû'l-eshâb ve hayrû'l-el em-mâ ba'de işbu kitâb-ı sıhhat-i nisâbîñ tahrîr ve inşâsına bâis ve yâzı oldur ki medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Süle Mahallesinde sâkine sâhibetü'l-hayrât ve'l-hesenât talebetü's-sadakât ve'l-hayyîrât Fatma Hâtûn ibn-i Ahmed tarafından vakf-ı âtî'l-beyânı ikrâr ve da'vâ-yı rücûa vekîl olub mezbûreniñ zâtına ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Mehmed Çelebi ibn-i Derviş ve Mehmed ibn-i Pîrî nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Yusuf ibn-i Abdullah meclis-i şerîf-i nebevî ve mahfel-i dîn-i mustafâvî sallallahu teâlâ alî şâri'de vakf-ı âtî'l-beyâna li-eclî't-tescîl ve'l-tekmîl mütevellî nasb ve ta'yîn olunan Şaban Çelebi ibn-i el-Hacc Mustafa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Fatma Hâtûn târih-i kitâbdan bir sene mukaddem ...? menâlinde altmış kıt'a esedî gurûş ifrâz ve imtiyâz-ı tām ile mümtâz kalub hasbeten-lillahialıyyül ala vehasenete'r-ruhû'r-resûlü'l-meâl vakf-ı sahih-i müebbed ve habs-i sarîh-i mühled ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta'yîn eyledik meblağ-ı mezbûr rehn-i kuvvî ve kefil-i ...? veyâhûd ikisinden biriyle ale'l-vücûhü'l-helâlü's-şer' istirbâh ve isti'mâl olunub be-fazlullahi teâlâ hâsıl olan rıbhına İbn-i Süle Mahallesi İmamı olan Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve yine mahalle-i mezbûre Mü'ezzini Mehmed ibn-i Hüseyin ve mütevellî mezbûr Şaban Çelebi ...? mutasarrıf olub mukâbelesinde mezbûrân Mehmed Efendi ve mü'ezzin Mehmed medîne-i merbûrda vâki' Nasrullah Câmî-i Şerîfinde ba'de salâtü's-subh kurân-ı azim ve Furkân-ı kerîmeden birer cüz-i şerîf tilâvet idüb sevâbını ruhûma ihdâ ideler ba'de vefâtiñmâ evlâdları ve evlâd ve

evlâdları ve evlâd ve evlâd ve evlâdları tilâvet idüb vazifesine mutasarrıf olalar ve tevliyet-i mezkûre Şaban Çelebi'ye meşrû olub ba'de vefâta evlâdı ve evlâd evlâdı mutasarrıf olan ve ba'de'l-inkırâz ne'ûzü billahi an-kahri'l-feyyâz rây-i hâkimü's-şer'a mafûz ola mürûr -ı eyyâm ve kirûr-i? şuhûr ve a'vâm ile şart-ı mezkûreye ve riâyete müteazzir olur ise ribh-ı mezkûr mutlaka fukarâ-yı müslimîne vakf ola deyu mablağ-ı mezbûru fâriğân anî's-şevâğil mütevellî mezbûra teslîm ol dahi tesellüm ve kabz idüb sâir mütevelliler evkâfda tasarruf iddikleri gibi tasarruf idüb vazife-i tevliyet deyu bir ayda otuz akça kabz eyledi didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'a vekîl-i mezbûr mütevellî merkûm ile beynlerinde olan semt-i vekâfdan cânib-i şikâka âzm olub vakf-ı nukûd inde'l-eimmetü's-sülûse merdûd olmağın bi'l-vekâle vakf-ı mezbûrdan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûru vazife-i tevliyyet deyu bir ayda kabz eylediği otuz akçeniñ ecr-i mislinden ziyâde olan üç beş akçemi mütevellî mezbûrdan istirdâd iderim didikde mütevellî-i mezbûr cevâb bâ savâba müteaddî? olub eğerçi vakf-ı nukûd inde'l-eimmetü's-sülûse merdûddur lâkin hazret-i İmam zifirden? İmam ensârî rivâyet üzre câiz olmağla ana binâen vazife-i tevliyyet deyu aldığım akçeniñ ziyâdesi dahi sarîhimdir deyu red ve neslimden imtinâ' idüb hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb tûbâ-lehûve hüsn-i meâb huzûrunda mürâfaân ve her biri mübteğâsınca fasl ve hasma tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh enamullahini'me-i aliyye cânib-i vakfı ...? görüb alî mârâdân el-ensârî İmam ...? kavli üzre vakf-ı mezbûruñ sıhhatine ve ziyâdeden mütevellîniñ berât-ı zimmetine hâkim itdikden soñra vekîl-i mezbûruñ semt-i âherden nizâ' idüb eğerçi hükm-i mezbûr ile vakfa sıhhat hâsıl oldu lâkin sıhhat-i inde'l-imamü'l-A'zam müstelzim-i lüzûm olmağın bi'l-vekâle yine vakf-ı mezbûrdan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûru mütevellî mezbûrdan istirdâd iderim deyücek mütevellî mezbûr tekrâr cevâb virüb eğerçi inde'l-imamü'l-azm bâb-ı rücû' meftûhdur lâkin İmam bu Yusuf kulları üzre vakf-ı mücerred-i vakfa demekle ve İmam Mehmed kul-ı şerîfleri üzre teslîm mütevellî itmekle sıhhat-i vakf ifâde-i lüzûm eylediği mecrûmdur binaen alâ zâlik meblağ-ı mezbûru teslimden imtinâ' ve tekrâr murâfaa olduklarında hâkim müşârü'n-ileyh lâ-zelâ en yakun müşârü'n-ileyh tarafınıñ kelâmında fikr-i dakik ...? idüb âlimen bi'l-hilâf ve ...? fi't-tescilü'l-evkâf vakf-ı mezbûruñ lüzûmuna dahi alâ kavli min ...? hükm-i şer'î itmeğın min-ba'de vakf-ı mezbûr sahih ve lüzûm olub nakz ve nakızına mecâl-i muhâl oldu fe-men beddelehü ba'de mâ-semi'ahû fe-innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilühû inne'lâhe semî'u âlim ve ecrâ'l-vâkıfete ale'l-hayyi'l-cevâdü'l-kerîm vak'ü's-şehâde ve't-tahrîr fî gurre-i muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mustafa
Mehmed Çelebi bin Pîrî Çelebi
Mehmed Çelebi bin Dervîş
Hafız Hasan Efendi Mıytab
Receb Efendi el-Mukayyed
Ve gayruhum el-ihzâr

26/3

Husûs-ı âtî'l-beyânıñ mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın bu fakir medîne-i Kastamonu mahallâtından Bey Çelebi Mahallesinde vâkı' bir tarafı Nesimioğlu debbâğhânesi ve bir taraftan Muharrem Efendi mülkü ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzile varub zeyl-i vesîkda muharerrü's-sâmî olan müslimîn ile akd-i meclis-i şer'î hatîr olundukda menzil-i mezbûrda sâkine Tenzile bint-i Oruç nâm hâtûn meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda işbu sâhibetü'l-vesika Fatma bint-i Ömer Efendi nâm hâtûn muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb menzil-i mezbûr oğlum olub bundan akdem fevt olan Nalband Ahmed'in menzili olub ba'de vefât menzil-i mezbûr yetmiş iki sehm i'tibâr olunmağla sıhâm-i mezbûreden on iki sehm bañâ ve dokuz sehm zevcesi merkûm Fatma'ya ve otuz dört sehm sağır oğlu Mehmed'e ve on yedi sehm sağire kızı Saliha'ya intikâl itmişdi el-hâletü hâzihi mâri'z-zikr menzilden on iki sehm hisse-i şâyiamı tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Fatma'ya otuz altı kıt'a esedî gurûşa bey' ve temlik ve teslîm idüb ol dahi veche muharrer üzre iştirâ ve teslîmeyledikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr otuz altı esedî gurûşu bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim min-ba'de menzil-i mezbûruñ dokuz sehm irsen ve on iki semi-i şîrâr mezbûreniñ mülküdür keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'â mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Musatafa Efendi Hatîb İsfendiyâr
Şaban Çelebi Mimarbaşî
Ahmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ramazân
Ahmedoğlu Mü'ezzin

Mahmud Çelebi ibn-i Mehmed
 Yazıcıoğlu Mehmed
 El-Hacc Ömeroğlu Ahmed
 Halil ibn-i Mehmed
 Pehlivanoglu İsmail
 Ahmed ibn-i el-Hacc Mehmed
 Şaban İbn-i Ali
 Ve gayruhum

27/1

Medîne-i Kastamonu'da sâkin sâbika Kethüdâ yeri olan Mustafa Ağa meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb Dede Zâviyesi demekle ma'rûf zâviye-i cânib-i mîrîden biñ seksen bir senesinde deruhdemde olmağla zâviye-i mezkûreniñ medîne-i mezbûrede Debbâğlar kurbunda olan hamâm atik olub mürtefi' mahalde vâki' olmağla mürûr -ı eyyâm ile harâbe-i müteveccih olduğundan mâ-adâ seksen senesinden beri bi emrillahi teâlâ iki def'a zelzele vâki' olmağla andan nâşî ...? ve ba'zı mevâzı' münhedim olub ta'mir olunmadığı takrîrce bi'l-küllîye münhedim olub cânib-i mîrîye ve banâ azim-i zarar tertib itmeğin masrûfum muhâsebem mahsûb olmak üzre ta'mir ve teremiyeye bundan akdem bañâ izn virilüb ben dahi kendi mâlîmla muhâsebem mahsûb olmak üzre ta'mir ve termîm itmişdim hâlâ savbb-ı şer'iden üzerine varulub ...? mertebe-i tahmîle tahmîn-i sahih ile tahmîn ve takvîm olunmak matlubumdur didikde cânib-i şer'i kavvîmden mevlânâ İbrahim Efendi irsâl olunub ol dahi re'isü'l-mî'mâr olan Şaban Çelebi ve sâir ebniye ve sukûf ahvâline vukûf ve şuûru olan bî-garez müslimîn ile hamâm-ı mezbûra varub Mî'mâr mezbûr merkûm Mustafa Ağa'nıñ hamâm-ı mezbûruñ ta'mir ve termîmine masrûfunuñ mertebe-i tahmîline tahmîn ve takvîm eyledikde horasânî üç buçuk gurûş ...? olan camlar yerine cedîd cam üç buçuk gurûş ve penbe iki gurûş ve lükûn iki gurûş ve ...? yağî dört gurûş ve üstâdiye on üç gurûş ve ...? dört gurûş ve kireç iki gurûş ve mum bir gurûş ...? tathîrine ırgâdiye dokuz gurûş ve taâmiyye beş gurûş ve ...? beş gurûş ve külhânî sarık yiğirmi gurûş ve def'a sarık iki gurûş ve tahta beş gurûş ve kereve(d)t altına sarık buçuk gurûş ve kapuya keçe ...? bir gurûş ve küllâb-ı asker buçuk gurûş ve külhân ve su yoluna ırgâdiye dört gurûş ve neccâriye beş gurûş ve külhân kullâb ekserî iki gurûş ve külhân kiremid dokuz gurûş ve ...? oluk üç gurûş akser üstadiyesi bir buçuk gurûş def'a mimar üç buçuk gurûş hırka iki buçuk gurûş Trabzan? bir gurûş yiğirmi beş tahta bir gurûş oluk üç buçuk gurûş külhân ve tabân taşına neccâriye ve ırgâdiye beş gurûş ve su hazînesi şikeste olmağla yağ ve kireç ve horasânî ve neccâriye ve ırgâdiye on bir gurûş ki cem'an yüz kırk gurûş ile ancak vucûd gelür noksân ile olmak mümkün değildir deyu haber virmeğin husûs-ı mezbûru mevlânâ-yı mezbûr mahallinde keşf ve tahrîr ba'de cânib-i şer'iden mâ ba's olunan İbrahim bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi Essâati
 Hamamcı Mehmed Ağa Ali Beyzâde
 Hafız Ahmed bin Mehmed Ağa
 Müstecab bin el-Hacc Mahmud
 Oruç bin Mahmud
 Mahmud bir Mehmed
 Ve gayruhum el-ihzâr

27/2

Sümme'l-kelâm fi-hinde'l-meâmü'l-minneti'l-te'âlâ el-alâm velehü's-şükr ve lehü's-senâ-i alâ resûlehu Muhammed seyyidü'l-enbiyâ es-salâtü ve's-selâm ve alâ lehü ve ashâbi'l-safıyyâ-i bi-makâmi'l-ba'de'l-fakir Ahmed bin Abdurrahim? El-kâdı bi-medîne-i Kastamonu el-mahmiyye ...? fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene erba ve semânîn ve elf afâ anhümâ Yâ fettâh yâ rezzâk

27/3

Göl kazâsına tâbi' Şeker nâm karye sükkânından Mustafa bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'a hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde bundan akdem fevt olan vâlidesi Esmâ bint-i Memî nâm hâtûnuñ muhallefâtına vâz'ü'l-yed olub li-ümm karındaşları sâhib hâzihi'l-küttâb Dervîş ve Mehmed nâm muvâcehelerinde

her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât mezbûreniñ muhallefâtından her birimize intikâl iden hisse-i şer'iyelerimiz mezbûrândan da'vâ ve taleb ittigimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekber vâk'a olmuşdu el-hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb mezbûrât ile beni kırk esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr kırk esedî gurûş mezbûrânîñ yedlerinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb muhâllefât-ı mezkûreye müteallik âmm-i da'vâ ve eymân-ı muhâsamâtdan mezbûrânîñ zimmetlerini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min-ba'de benden asâleten yâhûd vekâleten tereke-i mezbûreye müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûl olsun didikde mezbûrân Dervîş ve Mehmed dahi makarr-ı mezbûruñ vech-i mübeyyin üzre sâdır olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik itmeğın mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mütevelli Kapan Hüseyin Ağa
Osman Çelebi ibn
Şaban Çelebi bin Ferhad
Mustafa bin Ahmed
Ramazan bin Mehmed
Mehmed bin Hüseyin
Ve gayruhum

27/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Süle Mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatma nâm hâtûnuñ verâseti zevci el-Hacc Mehmed ile min-cihet-i zevil-i erhâm Hafız Ahmed Efendi ve Osman Çelebi ibn-i Yakub ve Receb ve Kerim ve Rahim ebnâ-i el-Hacc Muslu'ya münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik oldukdan soñra mezbûrân Hafız Ahmed ve Receb meclis-i şer'a hatîr-i lâzımı't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûreniñ terekesine vâz'ü'l-yed olan el-Hacc Mehmed tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub mahalle-i mezbûre İmamı Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Mü'ezzin Mehmed Halife ibn-i Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Yusuf ibn-i Abdullah nâm muvâcehesinde her biri kendi tarafından asâleten ve karındaşları tarafından vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât-ı mezbûreniñ terekesinden mahalle-i mezbûrda vakî' lede'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd menziliñ arsası otuz gurûş ve esâs-ı beyt ve evân-i nuhâs ve gayr-i nuhâsiye on gurûş takvîm olunub ve müvekkele-i mezbûr el-Hacc Mehmed zimmetinde mütekarir ve ma'kûd-ı aleyh on gurûş dahi mihr-i müeccel olub cümle metrukâtı elli gurûş bâli' olub meblağ-ı mezbûr elli gurûşuñ yigirmi beş gurûşu bi-hasebi'l-irsi's-şer'î bize müvekkilerimize intikâl idüb yigirmi beş gurûş dahi müvekkele-i mezbûr el-Hacc Mehmed'e intikâl itmeğın vech-i meşrûh üzre bize ve müvekillere intikâl iden yigirmi beş gurûş asâleten ve vekâletenvekil-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb zimmetinde bir akçe hakkımız bâkî kalmayub her birimiz âheri terke müteveffât-ı mezbûreye müteallik âmm-i deâvî-i mutâlabât ve eymân-ı muhâsamâtdan ibrâ-i âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât aldık min-ba'de bizden ve müvekkilerimizden asâleten ve vekâleten tereke-i müteveffâ-yı mezbûreye müteallik-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâm mesmûa ve makbûl olsun didiklerinde gıbbe't-tasdikü's-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Şaban Dede bin el-Hacc Mustafa
Ahmed Çelebi bin Mahmud
El-İmam Mehmed Efendi bin Mehmed Halife
Mehmed Halife el-Mü'ezzin
Küçük İmam Ahmed Halife
Ve gayruhum min

27/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtın Halife Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Aynik el-Hacc Mehmed nâm kimesneniñ zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i (silik) nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan olan el-Hacc Ali ibn-i el-Hacc Mustafa ve Mü'ezzin Mustafa Halife nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Osman Çelebi ibn-i İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'a hatîr-i lâzımı't-tevkîrde müvekkele-i mezbûreniñ sadr-ı oğlu Mehmed Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkele-i mezbûreniñ müteveffâ-yı mezbûr Aynikel-Hacc Mehmed'iñ zimmetinde mütekarir ve

ma'kûd-ı aleyh ma'lûmü'l-mikdâr mihr-i müeccel mukâbelesinde mahalle-i mezbûrda vâki' lede'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd menzilden ifrâz ve huzûr-ı müsliminde alâmet-i fâsıla vaz' olunan hissesini mezbûr Mehmed Çelebi'ye tarafenden câb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile yigirmi beş kıt'a esedî gurûş bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve teslîm ve kabûl itdikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr yigirmi beş gurûş müvekkele-i mezbûr Ayşe mezbûr Mehmed Çelebi yedînden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyleyüb zimmetinde bir akçe hakkım bâkî kalmadı min-ba'de hisse-i mezbûre mezbûr Mehmed Çelebi'niñ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-Muahrremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ali bin el-Hacc Mustafa

Osman Efendi el-İmam

Mü'ezzin Mehmed Halife

Şaban Çelebi el-Mimar

Hatîb Mustafa Efendi bin Hüseyin Halife

Ve gayruhum

27/6

Fi'l-asl Kasaba-i Tosya'dan olub hâlâ misâfirâ medîne-i Kastamonu'da sâkin el-Hacc Abbas nâm kimesneniñ zikr-i âtî penbesini bey' ve semenî kabz ve kendüye îsâle-i vekîl olan İbrahim bin Himmet nâm kimesne meclis-i şer'a hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Küre-i nühâs sükkânından sâhibü'l-küttâb Hüseyin Çelebi bin el-Hacc Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-Hacc Abbas'ın penbesinden mezbûr Hüseyin Çelebi'ye otuz gurûş olmak üzere yigirmi bir batmân penbe bey' ve teslîm idüb ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve teslîm ve kabûl idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr merkûm Hüseyin Çelebi'den taleb itdiğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında zikr olunan penbeyi vech-i meşrûh üzere otuz gurûş medîne-i mezbûre sükkânından Çavuş nâm kimesneden iştirâ ve def'-i semen eyledim müdde-i mezbûrdan iştirâ eyledim deyu veche mübeyyîn üzere müdde-i mezbûrdan otuz gurûş yigirmi bir batmân penbe iştirâ itdiğini inkâr idicek müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğîn fi'l-vâki' müdde-i mezbûrdan otuz gurûş yigirmi bir batmân penbe iştirâ itmediğine mezbûr Hüseyin Çelebi'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vekfi'l-mes'ûl yemîn billahî alıyyûl âlâ itmeğîn mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed Küre Serdâr

El-Hacc Hüseyin bin el-Hacc Osman

Hatîb Mustafa Efendi bin Hüseyin Halife

Ve gayruhum min el-ihzâr

27/7

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Türbe nâm karye de sâkin iken bundan akdem fevt olan Hasan Bey nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Emine bint-i İbrahim nâm hâtûn ile sulbi sağır oğlu Mehmed'e ve sulbiye kebîr kızı Ayşe'ye münhasır oldukdan soñra mezbûre Emine meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sâhibü'l-küttâb Mahmud Bey nâm kimesne muvâcehesinde kendi tarafından asâleten ve sağır-i mezbûruñ kabl-i şer'îden mansûb vasîsi olmağla vesâyetenve mezbûr Ayşe tarafından da'vâ-yı âtî'z-zikre vekîl olub be-mâhu nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mahmud Bey müteveffâ-yı mezbûr Hasan Bey'den irsen ma'kud-ı aleyh sağır-i mezbûr Mehmed ile müvekkelem kızım mezbûre Ayşe'ye ve bañâ intikâl iden ve Dilaver nâm abd-ı memlûkumu sâbıkâ medîne-i mezbûre Mütesellimi olan Mehmed Ağa'ya yetmiş kıt'a esedî gurûşa fuzûlî bey' ve kabz-ı semen itmişdîrsuâl olunub meblağ-ı mezbûr alıvrılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mahmud Bey cevâbında gulâm-ı mezbûr kendi zevcesini bi-gayri veche şer'î darb idüb andan nâşî vaz'-ı hamil itmekle Mütesellim müşârü'n-ileyh Mehmed Ağa müddeiye-i mezbûre Emine'yi ahz ve gulâm-ı mezbûruñ ...? mezbûreden taleb itdiğimde müddeiye-i mezbûre dahi gulâm-ı mezbûru bey' ve semenini ...? virdüm deyu huzûr-ı müsliminde beni vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn idüb ben dahi vekâleti mezbûremi kabûl idüb husûs-ı mezbûr için gulâm-ı mezbûru icâleten bey' mümkün olmamağla ba'zı kimesnelerden yetmiş kıt'a esedî gurûş istikrâz ve gulâm-ı mezbûruñ cerîmesi için Mütesellim müşârü'n-ileyh Mehmed Ağa'ya virüb mezbûreye temessük alıvrüb ba'de gulâm-ı mezbûru vekâlim hasebiyle müşârü'n-ileyh

Mehmed Ağa'ya yetmiş kıt'a esedî gurûşa bey' idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr yetmiş gurûş vech-i mübeyyin üzre istikrâz itdiğim meblağ-ı mezbûr yetmiş gurûşun sâhiblerine edâ eyledim deyu def'a ile mukâbele idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Mahmud Bey'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı müsliminden olub müddeiye-i mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Beñli Sultân Tekyesi İmamı İbrahim Halife bin Süleyman ve medîne-i mezbûrda Kırk Çeşme Mahallesinden Mü'ezzin Mustafa Halife bin Mehmed Halife ve İsfendiyâr Bey Mahallesinden Saliha bint-i Mehmed ve Hatice bint-i Mehmed ve Seremeddin nâm karyeden Hüsnâ bint-i Ahmed ve Tenzile bint-i Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istîşhâd olunduklarında fi'l-hakîka gulâm-ı mezbûr zevcesini bi-gayri veche şer'î darb idüb andan nâşî ve vaz'-ı hamil itmiş deyu müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa'ya vech-i mübeyyin üzre müddeiye-i mezbûre Emine'yi ahz ve gulâm-ı mezbûruñ cerîmesini mezbûreden taleb iddiğinde mezbûr Emine dahi gulâm-ı mezbûru bey' ve semeninden cerîmesini vir deyu bizim huzûrumuzda merkûm Mahmud bañâ minvâl-i muharrer üzre vekîl ve nâib-i münâsib-i nasb ve ta'yîn eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehadet-i şer'iyeye eylediklerinde (üzeri çizik) gıbbe riâyetü's-şerâitü'l-makbûl şehadetleri makbûl oldukdan soñra ihtiyâtdan şehadetlerinde kâzib olduklarına şâhidûn mezbûrûna yemîn teklîf olunduklarında her biri alî vefkî'l-mes'ûl yemîn billahî alıyyûl âlâ itmeğîn mûcibesiyile müddeiye-i mezbûre Emine büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min-Muharrem 86

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Hasan Bey

Hafız Mustafa Efendi bin Hüseyin Halife

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Urgancızâde Mü'ezzin Halife

Hasan Çelebi bin Mehmed Bey

Ali Bey bin İbrahim

28/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesinde sâkin Ahmed Çelebi ibn-i el-Hacc Hasan nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sâhibü'l-kitâb Süleyman Halife ibn-i Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde kendi tarafından asâleten ve kız karındaşları Fahriye ve Fatma nâm hâtûnlar taraflarından bey'-i âtî'z-zikre vekîl olub mezbûrtânîñ zâtlarını ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Penbeci Ömer Çelebi ibn-i Ali ve el-Hacc Receb ibn-i Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olmağla vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâkî' bir taraftan Hüseyin Çelebi ibn-i Hüsameddin menzili ve bir taraftan Ahmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ömer menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz iki bâb fevkânî ve iki bâb tahtânî odaları ve kenef ve bi'r mâî ve bâğçe ve havlumu müstemil mülk-i menzili bi-cemi'ü't-tevâbi' ...? tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile doksan kıt'a esedî gurûş mezbûra asâleten ve vekâleten bey' ve teslîmol dahi minvâl-i muharrer üzre iştirâ ve teslimve kabûl eyledikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr doksan kıt'a esedî gurûş mezbûr Süleyman Halife yedînden asâleten ve vekâleten bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim zimmetinde bir akçe bâkî kalmadı ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Süleyman Halife'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Efendizâde Mehmed Çelebi

Hafız Mustafa Kethüdâ-yı Penbeci

El-Hacc Hıdır bin İbrahim

İbrahim Halife bin Mehmed

Ali Çelebi bin Mehmed

28/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hamza Ağa Mahallesi sükkânından Hıdır bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sâhibü'l-kitâb Receb bin Mahmud nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûruñ Ayşe nâm bâkir-i bülûğa kızını tezvic murâd itdiğimde mezbûr Receb bir ...? ve bir altın küpe ve üç zürrâ' kırmızı buğâsı virüb nâmzâd olub elhâlet-ü hâzihi zikr olunan eşyâmı mezbûr Receb'den ahz-ı kabz idüb mezbûreyi tezvicden fâriğ oldum murâd iddiğî kimesneye inkâh ve tezvic eylesün ba'de'l-yevm bundan asâlete ve vekâlete mezbûre Ayşe'niñ tezvic ve inkâhına müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zuhûr iderse

lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevî's-sânî min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf
Şuhûdü'l-hâl

Mü'ezzin Mehmed Halife bin Hüseyin
Mü'ezzin Mehmed bin el-Hacc Mehmed
Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife
Mahmud Bey Tekyeden
Hafız Mustafa Çelebi bin Hüseyin Halife
Ve gayruhum

28/3

Livâ-i Kastamonu'da vâki' Sorgun kazâsı muzâfâtından Karamık nâm karye sükkânından Hüseyin Beşe bin Muharrem nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde kazâ-i mezbûra tâbi' Erikbeli nâm karye de sâkin iken bundan akdem fevt olan Himmet nâm kimesnenin oğlu ve muhallefâtına vâzî'ü'l-yed olan sâhibü'l-küttâb Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve tarîr-i kelâm idüb mezbûruñ babası müteveffâ-yı mezbûr Himmet'de bir tüfenk ve bir menzil ve bir an bâr ile yetmiş kıt'a esedî gurûş hakkım olub kable't-teslîm fevt olmağla tereke-i vâfiyesinden taleb iddiğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekber vâki' olmuşdu elhâlet-ü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrumdan mezbûr Mehmed ile beni üç biñ dokuz yüz akçe üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr üç biñ dokuz yüz akçeyi mezbûr Mehmed yadinde bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb da'vâ-yı mezkûrumdan mezbûruñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kat'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min-ba'de benden asâleten ve vekâleten mâri'z-zikr tüfenk ve menzil ve an bâr ile meblağ yetmiş gurûş müteallika-i da'vâ ve nizâ'-i sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm makbûl ve mesmûa olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Tayyib Efendi
Hüseyin Ağa bin Halil el-Mütevellî
Ma'den Dede bin Himmet
El-Hacc Mehmed bin Ömer
Es-Seyyid Osman Çelebi bin Mahmud
Şaban bin Mehmed
El-Hacc Receb

28/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Püre Mahallesi sükkânından Hasan bin Abdülgani nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde sâhibü'l-kitâb Osman bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan yedi gün mukaddem merkûm Osman bañâ babañ mezbûr Abdülgani'niñ akçesinden bir mikdâr akçe ahz idüb seniñle âher-i diyâra gidüb ticâret idelim deyu beni izlâl idüb ben dahi hevâma tâbi' olub vech-i meşrûh üzre babam mezbûr Abdülgani'niñ mâlından bir mikdâr gurûş ahz idüb mezbûr Osman'a otuz gurûş emânet virmişdim hâlâ taleb itdiğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Osman cevâbında ben müdde-i mezbûrla babası mezbûr Abdülgani'den bir mikdâr akçe ahz ...? seniñle âher-i diyâre gidüb ticâret idelim dimedim ve vech-i mübeyyin üzre bañâ otuz guruş virmedi deyu husûs-ı mezbûru bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğîn müdde-i mezbûr Hasan'a babaññ akçesinden bir mikdâr akçe ahz idüb seniñle âher-i diyâre gidüb ticâret idelim dimediğine ve emânet tarikiyle müdde-i mezbûrda vech-i mübeyyin üzre otuz gurûş ahz itmediğine merkûm Osman'a yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyûl âlâ itmeğîn müdde-i mezbûr Hasan merkûm Osman büyüce muârazadan men' bir le mâ-vaki'bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmî min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Anbârdarzâde Mustafa Çelebi
Receb Efendi el-Mukayyed
Dilâver bin Abdullah

28/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesinden Mahmud Beşe bin Mehmed nâm kimesne kendi tarafından asl ve kız karındaşı Âlime nâm hâtûn tarafından da'vâ-yı âti'z-zikre vekîl olup mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan zevcî Derzi Usta Halil bin Mahmud ve Derzi Usta Hasan bin Abdülgani nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olmağla vekâlete meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Kübcügez Mahallesinde sâkin Mehmed Dede bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde asâleten ve vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûr Mehmed mahrûse-i Manisa'da yigirmi beş sene mikdârı mütevattın olup yigirmi beş sene içinde medîne-i mezbûreye gelmâyub târih-i kitâbdan iki sene mukaddem mahrûse-i mezbûrda fevt olmağla mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafdán Çadircı Receb menzili ve bir tarafdán Receb Çelebi bin Hüsâm menzili ve bir tarafdán konak odası ve bir tarafdán tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz iki bâb tahtânî odaları ve havluma müstemil mülk-i menzil baña ve müvekkelem mezbûre Âlime'ye intikâl itmişken hâlâ mezbûr Mehmed Dede fuzûli zabt ider suâl olunub kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Dede cevâbında mâri'z-zikr menzili babam mezbûr Mustafa on sene mukaddem hâl-i hayâtında işbu hâzırü'l-meclis Yorgi nâm zimmîden üç biñ akçeye iştirâ idüb mülk-i müşterâsı olup ba'de vefât baña intikâl itmeğın ana binâen zabt ve tasarruf iderim müdde-i mezbûruñ babası müteveffâ-yı mezbûruñ mülkü olduğı ma'lûmum değildir deyu menzil-i mezkûr vech-i meşrûh üzre müdde-i mezbûruñ babası Mehmed'in olduğunu bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden olup mahalle-i mezbûra sükkânından Ahmed Çelebi bin el-Hacc Hasan ve Receb Çelebi bin Hüsameddin ve Şaban Beşe bin Hüseyin ve Ali Beşe bin Hasan nâm kimesne li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup istîşhâd olunduklarında fi'l-hakîka menzil-i mahdûd-ı mezkûr müdde-i mezbûr Mahmud Beşe'niñ babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in mülkü olup emlak-ı tasarrufları gibi tasarruf üzere iken mahrûse-i Manisa'ya gidüb yigirmi beş sene mikdârı anda mütevattın olup menzil-i mahdûd-ı mezbûr Mehmed'in mülkünde iken vefât idüb menzil-i mahdûd-ı mezkûr müdde-i mezbûr Mahmud Beşe ile müvekkele-i mezbûre Âlime'ye intikâl idmişdir biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra müteveffâ-yı mezbûr Mehmed menzil-i mezbûru hâl-i hayâtında ahz-ı bey' yâ? hibe veyâhûd tarîk-i şer'îyyeden bir tarîk ile mülkünden ihrâc itdiğünü bilmadüğüne müdde-i mezbûr Mahmud Beşe'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vekî'l-mes'ûl yemîn billahî alıyyûl âlâ itmeğın menzil-i mahdûd-ı mezbûru müdde-i mezbûr Mahmud Beşe'ye teslim merkûm Mehmed Dede'ye tenbîh olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşere min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Derviş Mehmed Efendi bin Şeyh Mehmed Efendi

Hafız Mustafa el-Hatîb

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Receb Efendi el-Mukayyed

Es-Seyyid Şaban Çelebi

29/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Akmesicid Mahallesi sükkânından İsmail Ağa bin Ahmed Ağa nâm kimesne mukataa-i âti'z-zikriñ cem'îne mübâşir ta'yîn olunan Fahrü'l-akrân Ebu Bekir Ağa ma'rifetiyle sâhibü'l-kitâb es-Seyyid Hasan Çelebi nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Küre-i Nühâs kazâsında vâki' hurda mukataası biñ seksen dört senesinde bundan akdem fevt olan babam merkûm Ağa'nın uhdesinde olmağla hâl-i hayâtında mukataa-i mezbûreyi üç biñ altı yüz seksan beş kıt'a esedî gurûş ile altı biñ vukıyye kükürd-e merkûm es-Seyyid Hasan Çelebi'ye deruhde idüb merkûm dahi veche muharrer üzre mukataam-ı mezbûremi kabûl idüb meblağ-ı mezbûr üç biñ altı yüz seksan beş gurûşdan biñ beş yüz gurûşunu hâl-i hayâtında babam müteveffâ-yı mezbûra teslim ol dahi ahz-ı kabz idüb bâkî iki bin seksan beş gurûş ile altı biñ vu-kıyye kükürdü dahi zeyl-i vesikada muharrerü's-sâmî müslimîn huzûrunda merkûm es-Seyyid Hasan Çelebi yedînden bi't-temâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb yedîne husûs-ı mezbûru nâtik mümzâ ve mahtûm temessûk virüb zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min-ba'de bende asâleten veyâhûd vekâleten mukataam-ı mezbûreye da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbul olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşere min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderriş İbrahim Efendi

Fahrü'l-müderriş Mehmed Efendi

Surahizâde Mehmed Efendi
 Es-Seyyid Mehmed Çelebi el-Vekîl
 Ebu Bekir Ağa el-Mübâşir
 Şaban Çelebi bin Hasan Beşe
 Çavuşzâde Mehmed Ağa

29/2

Fi'l-asl Kazâ-i Küre'ye tâbi' Virâncık nâm karyeden olup hâlâ misâfirâ medîne-i Kastamonu'da Ömer ibn-i İbrahim nâm kimesne meclis-i şer' hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûrda Ata Bey Mahallesinde sâkin es-Seyyid el-Hacc Mehmed bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer'ide mevcûd olan demir kır ve burnunda arab dağı olan kısarak mülk-i mahzım ve hakk-ı sarîhim olup yedimde iken târih-i kitâbdan iki buçuk sene mukaddem mülkümden zâyi' olmuşdu hâlâ merkûm es-Seyyid el-Hacc Mehmed'in yedinde buldum suâl olunub alıvırılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm es-Seyyid el-Hacc Mehmed cevâbında zıkr olunan kısrağı târih-i kitâbdan üç ay mukaddem Yapraklı Bâzarında ismi ma'lûmum olmayan bir Türkmândan on altı gurûş ile bir sarı Şam alacasına iştirâ ve def'-i semenî idüb mülk-i müştêrâm olmağla aña binâen vaz'-ı yed iderim müdde-i mezbûr Ömer'in mülkü olup vech-i mübeyyinüzre zâyi' olduğu ma'lûmum değildir deyu def'a ile mukâbele idicek müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre sükkânından Ahmed Bey bin Hasan ve yine kasaba-i mezbûreye tâbi' Yağtaş nâm karyeden Mehmed Ağa bin Abdülbaki nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu meclis-i şer'ide olan demir kır ve burnunda arab dağı olan kısarak müdde-i mezbûr Ömer'in mülküdür ve târih-i mezbûrda mülkünden zâyi' olmuşdur biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra zıkr olunan kısrağı bey'-i bi'l-âhere hibe itmeyüb ve'l-hâsıl tarîk-i şer'iyyeden bir tarîk ile mülkünden ihrâc itmedüğüne müdde-i mezbûr Ömer'e yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyûl âlâ itmeğîn mûcibince zıkr olunan kısrağı mezbûr Ömer'e teslim merkûm es-Seyyid el-Hacc Mehmed'e tenbîh bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzâde Mehmed Ağa
 Ömer Bey bin el-Hacc Ali
 Veli Beşe bin Mehmed
 Mustafa bin Niyâz
 Murad bin Pir Ahmed
 Dilâver bin Abdullah
 Ve gayruhum

29/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtında Medrese-i Atabey Mahallesi sükkânından Ahmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Cizmecî Usta Ahmed muvâcehesinde kendi tarafından asâleten ve karındaşı (silik) nâm sağîr tarafından vesâyet üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Hüseyin Çelebi Mahallesinde sâkine iken vefât iden Fatma nâm hâtûnuñ mahalle-i mezbûrda vâkî' ma'lûmü'l-hudûd menzil kız karındaşı ve hasr ve ırs olan ceddîm Ayşe nâm hâtûna intikâl itmekle oğlum tarafından menzil-i mezbûru bey'a vekîl olan babam mezbûr Mehmed menzil-i mezbûru bi'l-vekâle altmış gurûşa merkûm Usta Ahmed'e bey' ve teslim ol dahi vech-i mübeyyinüzre iştirâ ve teslimve kabûl idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr altmış gurûşuñ on beş gurûş mukâbelesinde el-Hacc Dursun Mahallesinde ma'lûmü'l-hudûd menzil ve yigirmi beş gurûş dahi nakd vekîl-i mezbûra def' ve teslim ol dahi bi'l-vekâle müvekkelesiçün ahz-ı kabz idüb semenî mezkûrden mezbûr Usta Ahmed'in zimmetinde yigirmi gurûş bâkî kalub kable'l-ahz müvekkele-i mezbûre Ayşe dahi fevt olup verâseti sulbi oğlu babam mezbûr Mehmed ile sulbiyye kızları Âlime ve Âmine nâm hâtûnlara münhasır olup meblağ-ı mezbûr yigirmi gurûşu dahi kable'l-ahz babam mezbûr dahi fevt olup verâseti bañâ ve karındaşım sağîr-i mezbûra münhasır olmağla meblağ-ı mezbûr yigirmi gurûşdan bañâ ve karındaşım sağîr-i mezbûra isâbet iden hissemizi mezbûr Usta Ahmed'den asâleten ve vesâyeten taleb itdiğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvırılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Usta Ahmed cevâbında fi'l-vâkî' kadı-yı minvâl-i muharrer üzeredir lâkin mezbûre Fatma hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde mâri'z-zıkr menziliñ ön tarafında ma'lûmü'l-mikdâr arsa bey' olunub semenî Hüseyin Çelebi Mahallesi avârzına

vakfolunsun deyu arsa-i mezbûreniñ semenini vech-i meşrûh üzre huzûr-ı müsliminde vakf idüb ba'de vefâthümâ kız karındaşı mezbûre Ayşe dahi vakf-ı mezbûru mucîz olub minvâl-i muharrer üzre vekîl-i mezbûr Mehmed menzil-i mezbûru bañâ bey' itdiği vakitte husûs-ı mezbûra vukûf ve şuûru olan kimesneler zikr olunan arsayı yigirmi gurûş takvîm itmeleri ile vekîl-i mezbûr Mehmed semenî olan meblağ-ı mezbûr yigirmi gurûşu mahalle-i mezbûre avârızıçün vakf olunan nukuduñu mütevellisi olan işbu el-Hacc Müstecaba havâle idüb ol dahi havâle-i mezbûremi kabûl eyledi bu vech üzre müdde-i mezbûr Ahmed'e ve kız karındaşı sağır-i mezbûre bir akçe ve bir habbe deynim yokdur didikde gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Usta Ahmed'den takrîr-i meşrûhuna mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden Anbardarzâde Mustafa Efendi ve yine Çelebi Mahallesinden Mü'ezzin Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffât-ı mezbûre Fatma hâl-i hayâtında zikr olunan menziliñ öñ tarafından ma'lûmü'l-mikdâr arsa bey' olunub semenî mahalle-i mezbûre Hüseyin Çelebi Mahallesi avârızına vakf olunsun deyu zikr olunan arsanıñ semenini mahalle-i mezbûre avârızına bizim huzûrumuzda vakf idüb ba'de vefâthümâ vekîl-i mezbûr Mehmed menzil-i mezbûru vech-i mübeyyinüzre merkûm Usta Ahmed'e bey' itdiği hinde bî-garez müslümânlar arsa-i mezbûrumu yigirmi gurûşa takvîm idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr yigirmi gurûş mütevellî mezbûr el-Hacc Müstecab'a havâle eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye itdiklerinde gibbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şahâdetleri makbûl olmağın müdde-i mezbûr Ahmed büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi bin Hüseyin Halife

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Hamid Mehmed Penbeci

Mehmed bin el-Hacc Mehmed

Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife

Ve gayruhum el-ihzâr

29/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-küttâb Ahmed Çelebi ibn-i Usta İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre muzâfâtından Elyâkut nâm karye sükkânından Hasan bin Ramazan ve Hasan bin Mehmed ve Mehmed bin el-Hacc Ahmed ve Karagözoğlu Hüseyin ve Şaban bin İbrahim ve Yabancıoğlu Şaban ve Halil bin Mustafa ve Hasan bin Şaban nâm kimesneler ve sâirleri muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb taraf-ı saltanat-ı aliyyeden ve mirlivâ tarafından kendilere vâkî' olan tekâlifden karye-i mezbûrda mutasarrıf olduğum ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt'a tarlalar için bañâ ve evlâd-ı avlâdına hisse-i tahmîl idüb taleb itmek üzere onu on bir buçuk hesabı üzere istirbâh olunub hâsıl olan rıbh-ı avârız ve nüzl ve sürsât ve mirlivâ tarafından vâkî' olan tekâlife sarf olunmağçün alî tarîkü'l-vakf malımdan altı kıt'a esedî gurûşu mezbûrlara teslim anlar dahi veche muharrer üzere ahz-ı kabz idüb mutasarrıf olduğum mâri'z-zikr tarlalar için benden ve evlâd-ı evlâdımdan tekâlif taleb itmemeğe taahhüd itdiler husûs-ı mezbûru mezbûrlardan suâl olunub takrîrleri tahrîr olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrûn cevâblarında fi'l-hakîka mezbûr Ahmed Çelebi meblağ-ı mezbûr altı gurûşu vech-i meşrûh üzre alî tarîkü'l-vakf bize teslim idüb biz dahi bu vech üzere ahz-ı kabz idüb mezbûr Ahmed Çelebi'niñ mutasarrıf olduğu mâri'z-zikr tarlaları için kendiden ve evlâd-ı evlâdımdan ba'de'l-yevm tekâlif itnameğe her birimiz şehâdet eyledik didiklerinde mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yemi'l-hâmis aşere min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed bin İbrahim

İsa Efendi el-Kâdi

Hafız Mehmed bin Mustafa

Mustafa bin Hüseyin

Usta Şaban bin Ömer

Ahmed bin el-Hacc Mustafa

Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa Çelebi

Usta İbrahim bin el-Hacc Mehmed

Hüseyin bin Mehmed

Ve gayruhum el-ihzâr

30/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesi sükkânından sâhibü'l-kitâb Mahmud Beşe bin Mehmed nâm kimesneden veche âtî üzre istihbâr-ı şer'î sudûrundan soñra husûs-ı âtî'z-zikre câhid olan Mehmed Dede bin Mustafa mahzarında udûl-ı müsliminden olub Livâ-i Manisa'da Akhisâr nâm kasaba sükkânından Ahmed bin Hıdır ve mahalle-i mezbûrdan Mehmed bin Abdulkadir nâm kimesneler li-ecli'l-ahbâr meclis-i şer'a hâzırân olub şöyle haber verdiler ki târih-i kitâbdan beş sene mukaddem müstehbir-i mezbûr Mahmud Beşe'nin babası mezbûr Mehmed medîne-i Manisa'da maraz-ı mevte mübtelâ olub andan nâşî bi-emrillahi teâlâ fevt olub biz cenâzesine hâzır olub namâzını kılub bizim huzûrumuzda mekâbir-i müslimîne defn olundu biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri alî tarîkû's-şehâde haber virmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

El- İmam Ahmed Efendi bin el-Hacc Şaban

Mustafa Efendi el-Hatîb

Ahmed Efendi bin Mahmud Halife

Anbardarzâde Mustafa Halife

Dilâver bin Abdullah

Ve gayruhum

30/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından el-Hacc Hamza Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed Dede nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Emine bint-i Hasan nâm hâtûn ile sulbiyye kızı Fatma nâm hâtûna münhasır oldukdan soñra mezbûre Emine tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûrenin zâtına ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan hâlâ zevcî Mehmed bin el-Hacc Hamza ve Mahmud Dede bin el-Hacc Bâlî nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Bedir Gazi Mahallesinden Osman Dede bin Resul nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ muhallefâtına vâziatü'l-yed olan mezbûre Fatma'nın tarafından kezâlik husûs-ı âtî'z-zikre vekîl olub mezbûrtanın zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan şâhidân mezbûrân şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan es-Seyyid Mehmed bin Nebî nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Emine müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Dede'nin zimmetinde mütekarrır ve makûd-ı aleyh ve şuhûd-ı udûl ile müsbet yedi biñ akçe mihr-i müeccelini müteveffâ-yı mezbûruñ tereke-i vâfiyesinden taleb iddiğinde ba'de'l-münâza müteveffâ-yı mezbûruñ mahalle-i mezbûre el-Hacc Hamza'da vâki' bir taraftan Derzi Mehmed menzili ve bir taraftan Dimecioğlu menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzili minvâl-i muharrer üzre müsbet olan yedi biñ akçe mihr-i müeccel mukâbelesinde müvekkelem mezbûre Emine'ye teslim ol dahi vech-i mübeyyinüzre teslim ve kabûl idüb yedi biñ akçe mihr-i müeccel da'vâsından ve müteveffâ-yı mezbûruñ sâir terekesine müteallik da'vâda müvekkele-i mezbûre Fatma'nın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledi didikde vekîl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed vekîl-i mezbûr Osman Dede'nin vech-i meşrûh üzre sâdir olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik itdikden soñra vekîl-i mezbûr Osman Dede yine meclis-i şer'ide mezbûr Mehmed ibn-i el-Hacc Hamza muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Emine vech-i meşrûh üzre mülkü olan menzil-i mahdûd-ı mezkûr tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Mehmed'e dört biñ akçeye bey' ve teslim ol dahi vech-i mübeyyinüzre iştirâ ve teslim ve kabûl itdikden soñra semenî olan dört biñ akçe mukâbelesinde Fadîra nâm karyede vâki' Taşlak yeri dimekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd tarlasını izn-i sipâhî ile müvekkelem mezbûre Emine'ye ferâğ ve tefvîz ol dahi vech-i mübeyyin üzre tefvîz ve kabûl eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezbûr merkûm Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarıf olsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibn-i Nasuh Efendi

Mustaf Efendi ibn-i Hüseyin Halife

Ahmed Çelebi ibn-i Mahmud Halife

İsa Efendi el-Kâdı

Şeyh Mehmed ibn-i Şeyh Mehmed Efendi

Boyacı Bayram

30/3

Medîne-i Kastamonu'da Ak Mescid demekle ma'rûf mescid-i şerîfde berât-ı şerîf ile İmam ve mütevellî olan fahrü'l-ilme Ömer Efendi meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde medîne-i mezbûr kal'a müstahfızlarından olub dükkân-ı âtî'z-zikre mutasarrıf olan Dervîş Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde üzerine bi't-tevliye da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede Kazgâncılar sükunda vâkî' bir taraftan kendi dükkânı ve bir taraftan Hatîb Mehmed Efendi'ler dükkânı ve bir taraftan Dökmeci dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb dükkân mescid-i mezbûrûn mihrâbına mevkûf olub mescid-i mezbûr benden mukaddem imam olanlar zikr olunan dükkândan beher sehmî on beş akçe icâre ile gelüb dükkân-ı mezbûr vech-i mübeyyin üzre mescid-i mezbûrûn mihrâbına vakf olduğu meşhûr ve mütevâtîr olub bu vech üzre dükkân-ı mezbûrûn icâresi mezbûre lâzım geldiğine yedimdeŞeyhü'l-islâm Hazretlerinden fetvâ-yı şerîf dahi vardır hâlâ biñ seksen senesinde târih-i kitâba gelince beher sehm on beş akçe den beş senede mecmûa icâremi mezbûrdan taleb itdiğimde vakf-ı mezbûrûn vakfiye ve zarûret defteri yokdur deyu icâre-i mezbûremi virmede taallülîder suâl olunub icâre-i mezbûremi mezbûrdan alıvirmek matlubumdur deyu fetvâ-yı şerîfi ibrâz idüb muvâcehesinde feth ve kırâat olundukda mazmûnunda Zeyd ve Ömer ve diğertasarruflarında olan binâsı mülk olur ve dükkânların arsaları bir mescid-i şerîfiñ vakfından idiği meşhûr ve mütevâtîr iken mezbûrlar mücedde ol vakfiñ vakfiye ve sûret-i defteri yokdur deyu ol arsalarıñ ecr-i misillerini mütevellîye edâdan imtinâ'a kâdir olur mu cevâb bâ cevâbında olmazlar deyu buyrulmağın gibbe's-suâl mezbûr Dervîş Mehmed cevâbında zikr olunan dükkân mülkümdür mescid-i mezbûrûn mihrâbına vakf değildir deyu dükkân-ı mezbûr vech-i meşrûh üzre mescid-i mezbûrûn mihrâbına beher sehm on beş akçe icâre ile vakf olunduğunu inkâr idicek müdde-i mezbûr Ömer Efendi'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub mahalle-i mezbûre sükânından el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mehmed ve el-Hacc Halil bin İbrahim ve el-Hacc Ali bin Şaban ve Usta Mehmed bin Ömer ve İbrahim Çelebi bin Mustafa ve sâir cemm-i gafîr li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzîrân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka dükkân-ı mezbûr beher sehm on beş akçe icâre ile mescid-i mezbûrûn mihrâbına vakfdır ve kadîmden mescid-i mezbûra imam olanlar mâri'z-zikr dükkânda müste'cer olanlardan beher sehm on beş akçe icâre olurlardı biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehadet-i şer'iyye itdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl oldukdan soñra beş senede beher sehm on beş akçeden müctemi' olan icâre-i merkûm Ömer Efendi'ye edâya mezbûr Dervîş Mehmed'e tenbîh birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbî' ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-hutbâ Mehmed Efendi

Hafız Mehmed bin Mustafa

Hafız Mustafa el-Hatîb Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Şaban Dede Kayyum

Ve gayruhum

30/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin (silik) nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Dervîş Mehmed'e ve sulbiyye kızları Hacer ve Rabia'ya münhasır oldukdan soñra mezbûr Dervîş Mehmed kendi tarafından ve mezbûrtân Ayşe ve Rabia tarafından husûs-ı âtî'z-zikre meclis-i şer'ide vekîl olmağla vekâlete meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde işbu sâhibü'l-küttâb Yorgi veled-i Astimar nâm zimmi muvâcehesinde asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Yorgi mahalle-i mezbûrda vâkî' bir taraftan Çadırcı Receb menzili ve bir taraftan Receb Çelebi ibn-i Hüsam menzili ve bir taraftan konak odası ve bir taraftan ve bir taraftan tarîk-i âmm-ı mahdûd iki bâb tahtânî odaları ve havluya müstemil mülk-i menzili babam mezbûr Mustafa'ya üç biñ akçeye bey' ve teslîm ve kabz-ı semeni mezbûr idüb bu vech üzre menzil-i mezbûrbabam müteveffâ-yı mezbûrûn mülk-i müşterâsı olub menzil-i mezbûra keyfe mâ yeşâ mutasarrıf iken târih-i kitâbdab iki sene mukaddem babam fevt olunmağla mahalle-i mezkûrede bañâ ve müvekkillerim mezbûrât Ayşe ve Hacer ve Rabia ve intikâl itmekle bizden menzil-i mezkûra bi-tarîki'l-irs mutasarrıf iken hâlâ mahalle-i mezbûre sükânından Mahmud Beşe ibn-i Mehmed nâm kimesne menzil-i mezbûr babam mezbûr Mehmed Bey mülküdür deyu şuhûd-ı udûl ile isbât ve yedimde olan hüccet-i şer'iyye mücibince bi-tarîki'l-istihkâk kendüye hükm itdirüb menzil-i mezbûrûn bendenve müvekkillerim mezbûrâtdan ahz-ı kabz itmeğın babam müteveffâ-yı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzre zikr olunan menziliñ semeni deyu menzil Yorgi'ye def' ve bey' eylediği meblağ-ı mezbûr üç biñ akçesi ala tarîk-i râfî' asâleten ve vekâleten mezbûr Yorgi'den bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb zimmiye ibrâ-yı âmmi'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim ba'de'l-yevm min-

ba'de ve müvekkillerim mezbûrtân Ayşe ve Hatice ve Rabia'dan mâri'z-zikr menziliñ semenî olan üç biñ akçem müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve ma'kûd-ı aleyh olsun didikde mezbûr Yorgi merkûm Derviş Mehmed Bey minvâl-i muharrer üzre câri ve sâdır olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi

Hafız Hasan Efendi

İbrahim el-Hacc Mustafa

Şaban Dede

...?

Mehmed Çelebi

Yanıkzâde Mustafa

31/1

Kastamonu kazâsına tâbi' Oğul nâm karyeden sâhibü'l-kitâb Mehmed Bey ibn-i Zülkadr nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkîrde karye-i mezbûrede Mehmed Beşe nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ben târih-i kitâbdan on iki sene mukaddem âher-i diyâra gider olduğumda karye-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kat'î tasarrufumda olan tarlamı işbu hâzır bi'l-meclis ammem Osman'a beher sene otuz kîle mahsûla ...? virüb kathüdâ-yı merkûm Muharrem Beşe senede otuz kîle mahsûlü ben virdim deyu değer olunan tarlaları ammem mezbûr Osman'a zirâat ve hırâset itdirmeyüb on iki seneden beru fuzûlî zirâat ve hırâset idüb bañâ bir şey virmedi suâl olunub ikrâr ve tahrîr ve be her sene iltizâm itdügü otuzar kîle mahsûlden on iki senede müctemi' olan mahsûlâtım alıvirilmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Muharrem Beşe cevâbında bundan akdem Kamenîçe'de mezbûr Mehmed Bey'in mülkü olub zikr olunan tarlaları zirâat ve hırâsete bañâ izn virüb ben dahi ancak bir kıt'â tarlasını bir sene zirâat ve hırâset itdim bir seneden ziyâde zirâat ve hırâset itmedim mâri'z-zikr tarlaları Osman'a seniñ vireceğın mahsûlü be her sene ben vireyim deyu on iki sene zirâat ve hırâset ittiğini inkâr idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr evvelâ mezbûr Mehmed Bey'den müddeâsını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre sükkânından Mehmed ibn-i el-Hacc Ahmed ve Osman bin Hüseyin ve Hüseyin bin Satı nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde-i mezbûr Mehmed Bey'in müddeâsı merkûm Osman'a be her sene otuz kîle mahsûle kesüb virdiği mâri'z-zikr tarlaları merkûm Muharrem Beşe on iki seneden beri be her sene otuz kîle mahsûlü ben vireyim deyu zirâat ve hırâset ider biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi iderüz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye itdiklerinde şâhidûn mezbûrunuñ keyfiyet-i hâlî karye-i mezbûre İmamı Ali bin el-Hacc Hasan ve İbrahim bin Hüseyin ve Osman bin nâm kimesnelere suâl olundukda her biri adildir ve makbûlü's-şâhidir didiklerinde emr-i ta'dîl ve't-tezkiye temâm olub şehâdetleri makbûl oldukdan soñra ba'de merkûm Muharrem Beşe'den takrîri meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın Kamenîçe'de zikr olunan tarlaları zirâat ve hırâsete mezbûr Muharrem Beşe'ye izn virmediğine merkûm Mehmed Bey'e yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyül âlâ itmeğın mücibince alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyül âlâ itmeğın veche muharrer üzre iltizâm itdiği senede otuz kîleden on iki senede müctemi' olan mahsûlâtı müdde-i mezbûr Mehmed Bey'ye edâya mezbûr Muharrem Beşe'ye tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Bey el-mübâşir

Köse Serdar

Mehmed Bey ibn-i Mustafa

Ahmed Çelebi ibn-i Mahmud Çelebi

Derviş Mehmed Efendi

Ve gayruhum

31/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mescidi Mahallesinde iken bundan akdem fevt oan Receb bin Mustafâ nâm kimesneniñ karındaşı ve muhallefâtına vâzi'ü'l-yed olan Mehmed nâm kimesneniñ tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna meclis-i şer'ide vekîl olan Ramazan bin Abdullah meclis-i şer'ide Ali bin Veli muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali bundan akdem müteveffâ-yı mezbûr Receb'e seksen aded kırmızı çadır emânet vaz' itdim deyu müteveffâ-yı

mezbûruñ terekесinden yetmiş üç aded kırmızı çadır bi-gayr-i veche şer'î ahz-ı kabz itmişdir mes'ul olunub alıvırılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında biñ seksen beş senesi Ramazân-ı Şerîf guresinde Yanık Hânı demekle ma'rûf hânda sâkin olduğu odada müteveffâ-yı mezbûre hâl-i hayâtında seksen aded kırmızı çadır huzûr-ı müsliminde emânet vaz' düb kable'l-ahz fevt olmağla emânet vaz' itdiğim seksen aded çadırın aynî ile yetmiş üç aded mevcûd olmağla ahz idüb yedi aded çadırım dahi hâlâ müteveffâ-yı mezbûruñ zimmetinde kaldı suâl olunub yedi aded çadır alıvırılması matlubumdur didikde gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Ali'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden Yanıkzâde Mustafa Ağa ve Tâhir Fakı Mahallesinden Mehmed bin Ali ve Püre Mahallesinden Mahmud bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka târih-i mezbûrda zikr olunan hânda ve mâri'z-zikr odada seksen aded kırmızı çadırı müteveffâ-yı mezbûr Receb'e bizim huzûrumuzda emânet vaz' itdi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidlerüz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde şâhidûn mezbûrûnuñ keyfiyet-i hâlleri medîne-i mezbûre sükkânından Mesredcizâde Mustafa Efendi ve Mahmud Bey ibn-i Resul Bey'lere suâl olundukda her biri adildir ve makbûlü's-şehâdedir didiklerinde emr-i ta'dîl tezkiyye-i temâm olub şehâdetleri makbûl oldukdan soñra zikr olunan yedi aded çadırı dahi mezbûr Ali'ye teslime vekîl-i mezbûr Ramazân'a tenbîh birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Boyacı Bayram

Kuşakçı ...?

Mehmed Bey bin Resul Bey

Mesredcizâde Mustafa Efendi

31/3

Medîne-i Kastamonu'ya tâbi' Karaevli nâm karye sükkânından el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Osman ve Mehmed bin Mustafa ve Ramazân bin Mehmed Fakı ve Receb bin Duâcı ve Hüseyin bin Sevindik nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Hüseyin bin Ömer nâm kimesne muvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir sene mukaddem gâibûn ani'l-meclis Gök Şaban ve oğlu İbrahim ile zevcesi (silik) nâm hâtûn bi-gayr-i veche şer'î bir husûs için bizden ve mezbûr Hüseyin'den evvel-i hinde Mütessellim olan Mehmed Ağa'ya şikâyet idüb mûmâ-ileyh Mehmed Ağa dahi bizi ahz ve habs itdikde mezbûr Hüseyin husûs-ı mezbûr için ne mikdâr akçe giderse siz mâlınızdan edâ idîñ ben size hissem isâbet iddi mi edâ ideyim deyu bize mer itmekle biz dahi mezbûruñ emrine binâen mâlımızdan iki üz üç gurûş mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya def' ve teslim idüb on dört gurûş dahi subaşı'ya def' ve teslim idüb cem'an iki yüz yigirmi dört gurûşdan mezbûr Hüseyin'e dahi hisse-i tahmîl idüb taleb ittığımızda münâzaât-ı kesire ve muhâsamât-ı ekber vâkî' olmuşdu elhâlet'ü- hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb müddeâ-yı mezkûremizden mezbûr Hüseyin ile bizi yigirmi üç gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh itdiklerinde biz dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yigirmi üç gurûş mezbûr Hüseyin'in yedînden bi't-temâm ahz-ı kabz idüb ziyâde da'vâsından zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik ba'de bizden asâleten veyâhûd vekâleten husûs-ı mezbûre müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâm mesmû' ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi evâsıt-i Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dellâl Mustafa bin Mehmed

Anbarzâde Mustafa Çelebi

Ahmed bin Kuşakçı Veli

Abdülkerim bin Ömer

Dilâver bin Abdullah

31/4

Medîne-i Kastamonu'da Demirciyân tayfasından olub Demirci Usta Mehmed bin el-Hacc İsa nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i mezbûreye tâbi' Karaevli nâm karye sükkânından işbu ashâbü'l-kitâb el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Osman ve Şaban bin Halil ve Mehmed Sofu bin İlyas ve Receb bin Hüseyin ve Şaban bin İbrahim ve sairleri muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ve mezbûrunda cürmet-i dîn-i şer'iden kırk altı gurûş hakkım olub mezbûrlardan da'vâ taleb itdiğimde mezbûrlar bañâ sen bizim ziyâde altmış gurûşumuzu ihrâca sebep olduñ deyu meblağ-ı

mezbûr kırk altı gurûşu bañâ edâda taallül itdiklerinde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâki' olmuşdu el hâlet-ü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûremden mezbûr Hüseyin ile beni on sekiz vukıyye kahve ile on kîle buğdây üzerine inşâ-yı akd-i sulh itdiklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan mâri'z-zikr sekiz vukıyye kahve ile on kîle buğdâyı mezbûrûn el-Hacc Mehmed ve Şaban ve Mehmed Sofu ve Receb ve Şaban ve sâirleri yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb ziyâde da'vâsından mezbûrların zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ ile ibrâ ve iskât eyledim ba'de benden asâlete veyâhûd vekâlete meblağ-ı mezbûr kırk altı gurûş müteallika-i da'vâ ve nizâ-i sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû' ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'a mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Hasan Efendi Muýtâb

Hafız Mustafa Efendi el-Hatîb

Şaban Dede bin el-Hacc Mustafa

El-Hacc Mehmed Şehr-i Küre Serdârı

Ve gayruhum el-İhzâr

32/1

Medîne-i Kastamonu Mütessilimi olan Fahrü'l-akrân makbûlu's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan Fahrü'l-akrân Yazıcı Mehmed Ağa meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tâbi' Bozoğlak nâm karyede vâki' Değirmenlerve Eğerciler nâm karye önünde cereyân iden hırkda karye-i mezbûre Bozoğlak'a karîb Çatal Amrud nâm mevziide tahmînen üç yaşında bir oğlan garîka meyt bulunmağla savbb-ı şer'iden üzerine varılıb ba'de'l-muâyene keşf ve tahrîr olunması matlubumdur didikde cânib-i şer'-i kavîmden mevlânâ Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî olan müslimîn ile zikr-i mürûr iden Çatal Amrud nâm mevziide meyt-i mezbûruñ üzerine varub a'zâ ve civârhâne nazar olundukda yüzünde çalı bir yırtuğundan gayrı bir yerinde eser-i cerâhtdan bir nesne olmayub garîka fevt olduğu muâyene ve müşâhede oldukdan soñra vâki' hâll-i mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüb ba'de kendi ile maan irsâl olunan İsmail bin Mustafa ve İbrahim Bey ile meclis-i şer'a gelüb ali vukû'a inhâ ve takrîr itmeğün mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi evâsütü'l-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey bin Ahmed

Hasan bin Ömer

Mehmed bin İbrahim

İbrahim bin Hüsam

İsmail Halife el-İmam

Abdurrahman Halife İmam

Ali Halife el-İmam

Hacı Mehmed bin Receb

El-Hacc Receb bin Hüseyin

Ali Halife bin Ahmed

Satılmış bin Muslu

Mehmed bin el-Hacc Hasan

Hasan Bey ibn-i Mehmed

32/2

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından İsmailler nâm karye sâkinlerinden Ömer Çelebi bin Pîrî ve Derviş bin Muharrem ve Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden Debbâğ Hasan bin Mehmed nâm kimesne bir taraftan Gömmece Divânı ve bir taraftan Türkeli Divânı ve bir taraftan İsmailler Divânı ve bir taraftan Sapaca Divânı beynelerinde Ahûrpiñârı dimekle ma'rûf dağ kendiniñ tasarrufunda olmağla târih-i kitâbdan iki gün mukaddem odun kat'î için vardıkda kızakabasub yüzü gözü kara bere olub andan nâşî bi-emrillahi teâlâ fevt olmuşdur hâlâ savbb-ı şer'iden meyt-i mezbûruñ üzerine varılıb ba'de'l-muâyene-i keşf ve tahrîr olunmak matlubumuzdur didiklerinde cânib-i şer'iden Mevlânâ Mustafa Efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i kitâbda muharerü's-sâmî olan müslimîn ile zikr-i mürûr iden Ahûrpiñârı dimekle ma'rûf mevziide meyt-i mezbûruñ üzerine varub a'zâ ve civârhâne nazar olundukda odun kızağa basub yüzü ve gözü kara bere olub a'zâ ve civârhâne eser-i cerhden bir nesne olmayub andan nâşî fevt olduğu muâyene ve müşâhede oldukdan soñra vâki' hâlâ mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüb ba'de

kendi ile maâ ba's olunan Mustafa bin Mehmed ve Dilâver bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn aşere min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte hamse ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Musa bin Mehmed

Şaban bin Mustafa

Minnet bin Ahmed

Ahmed el-İmam

Receb bin Mehmed

Bayram bin Hüseyin

Mehmed bin Mustafa

El-Hacc Mustafa Ahmed

32/3

Medîne-i Kastamonu'da vâki' Nasrullah Câmi'-i Şerîfiniñ mürtezikasî Fahrü'l-hatîb Hacı Mehmed Efendi ve İmam es-Seyyid Ali Efendi ve Kayyum Şaban Dede ve Mü'ezzin Mustafa Halife meclis-i şer'a gelüb her biri takrîr-i kelâm idüb câmi'-i şerîf efkâfından olub Cizmeciler Sûkunda bir taraftan Ali Efendizâde dükkânı ve bir taraftan İsmail Çelebi dükkânı ve bir taraftan Boyacı dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz arsa-yı icâreyî bir bâb vakf dükkâna mutasarrıf olan el-Hacc Ahmed târih-i kitâbdab on ay mukaddem bilâ veledin fevt olmağla dükkân-ı mezbûruñ arsası vakfa intikâl itmeğin savbb-ı şer'iden üzerine varilub dükkân-ı mezbûruñ binâ ve arsası keşf ve takvîm olunmak matlubumuzdur didiklerinde sobb-ı şer'-i kavîmden Fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî olan müslimîn ile dükkân-ı mezbûruñ üzerine vardıkda husûs-ı mezbûra kemâl-i mertebe-i vukûf ve şuûru olan Mimarbaşı Şaban Çelebi ve bî-garez müslimînden Receb Çelebi bin Ahmed ve Usta Ali bin Ömer ve Usta Mehmed bin Receb ve Usta Mehmed bin İbrahim nâm kimesneler dükkân-ı mezbûruñ binâsını altmış gurûş arsasını kırk gurûş tahmîn ve takvîm idüb dükkân-ı mezbûru bey' olunmak lâzım oldukda yüz gurûşdan noksâna bey' ve şirâ' olunmaz deyu her biri icmâ' ve ittifâk idüb haber virdiklerini mûmâ-ileyh Ahmed Efendi mahallinde tahrîr idüb ba'de meclis-i şer'a gelüb kendi ile maân irsâl olunan Mimarbaşı Şaban Çelebi ve İsmail bin Ali ve Ahmed bin Abdullah ile husûs-ı mezbûru alâ vukûa haber virmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Usta İbrahim bin el-Hacc Mehmed

Halil Çelebi bin el-Hacc Mehmed

Usta Mehmed bin Receb

Osman Çelebi bin Ahmed

Kazzâzbaşı Mehmed Çelebi

Ve gayruhum

32/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Şadi Bey Mahallesinde vâki' mescid-i şerîfin Mü'ezzin ve mütevellisi olan el-Hacc Hasan bin el-Hacc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevirde mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Derviş Çelebi'niñ zevcesi ve muhallefâtına vâzı'atü'l-yed olan sâhibet-i hâze'l-kitâb Belkıs ibnete el-Hacc Abdurrahman nâm hâtûnuñ karındaşı ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Hamza Ağa Mahallesinden Hasan Çelebi bin el-Hacc Ahmed ve Göl kazâsından İlisudimekle ma'rufkasabada sâkin el-Halil bin el-Hacc Veli nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Hasan Çelebi bin el-Hacc Abdurrahman nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mescid-i mezbûruñ rakabesine mevkûf nukûddan on beş gurûş ve mihrâbına mevkûf nukûddan dört gurûş ve çırak akçesinden beş gurûş cem'an yigirmi dört gurûş müteveffâ-yı mezbûruñ zimmetinde olub kable'l-edâ-yı fevt olmağla mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ahmed ibn-i Ma'den menzili ve üç taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzilden gayri deynine vafâ ider eşyâsı olmamağla menzil-i mezbûr bey' olunub semeninden meblağ-ı mezbûr yigirmi dört gurûş alıvrılması matlubumdur didikde gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr Hasan Çelebi cevâbında müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında menzil-i mezbûru târih-i kitâbdan on sene mukaddem müvekkelem mezbûre Belkıs'a iki yüz elli kıt'a esedî gurûş huzûr-ı müsliminde bey' ve teslim ve kabz-ı semenî mezbûr idüb bu vech üze menzil-i mezkûr müvekkelem mezbûreniñ mülk-i müşterâsı olmağla bey' olunub semeninden müteveffâ-yı mezbûruñ deyni edâ olunmağa şer'ân mesâğ yokdur

deyu def'a ile mukâbele idicek vekîl-i mezbûr Hasan Çelebi'den takrîr-i meşruhûna mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden olub kasaba-i mezbûre sükkânından el-Hacc Halil bin el-Hacc Veli ve Mehmed bin Receb nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında târih-i mezbûrda menzil-i mezbûru müvekkel-i mezbûre Belkıs'a iki yüz elli kıt'a esedî gurûşa bizim huzûrumuzda bey' ve teslîm ve kabz ve semen-i mezbûr eyledi min ba'de menzil-i mezkûr müvekkele-i mezbûreniñ mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mütevellî mezbûr el-Hacc Hasa büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmîn ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şaban Çelebi el-Mimar

Mustafa Efendi el-Hatîb

Mustafa Çelebi Anbârdâr

El-Hacc Dilâver bin Abdullah

El-Hacc Mehmed bin Mehmed

Hafız Hasan Halife el-İmam

32/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Sadi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kepekçioğlu dimekle ma'rûf el-Hacc Mehmed Beşe'niñ verâseti zevce-i metrûkesi Sakine (silik) bint-i nâm hâtûn ile kız karındaşı Saliha ve karındaşı oğlu Ömer Çelebi bin Pîri nâm kimesneye münhasır oldukdan soñra mezbûre Saliha'niñ zevci tarafından sulh-ı âtî'z-zikre vekîl-i şer'iyyesi olan Mehmed bin Yusuf ile mezbûr Ömer meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde sâhibü'l-kitâb Hidayet Beşe nâm râcil muvâcehesinde evvelâ mezbûr Mehmed bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ merkûm Hidayet Beşe'niñ zimmetinde beynlerinde ma'lûm eşyâ bahâsından kırk üç gurûş hakkım olub kable'l-ahz fevt olmağla meblağ-ı mezbûr müvekkelem mezbûre Saliha ile mezbûreye isâbet iden hisse-i ma'lûme-yı bi'l-vekâle mezbûr Hidayet Beşe'den taleb itdiğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâkıa olmuştur el hâletü hâzihi beynimizde ma'lûmun-ı muslihûn idüb hisse-i mezbûre da'vâsından mezbûr Hidayet Beşe ile beni beş aded kavuk ve bir gülâbdân ve bir sağır meşrebe ve bir gülâbdân üzerlerine inşâ-i akd-ı sulh itdiklerinde ben dahi bi'l-vekâle sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan eşyâ-i mezkûreyi mezkûr Hidayet Beşe'den ahz-ı kabz idüb ziyâde da'vâsından mezbûr Hidayet Beşe'niñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kat'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyledim deyub ba'de mezbûr Ömer Çelebi dahi ikrâr ve takrîr-i kelâm müteveffâ-yı mezbûruñ merkûm Hidayet Beşe vech-i meşrûh üze tam olan meblağ-ı mezbûr kırk üç gurûşdan bi hasebi'l- irs bañâ intikâl iden hissemi mezbûrdan taleb itdiğimde ba'de'l-münâzaa beynimize muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûremden mezbûr Hidayet Beşe ile beni üç buçuk gurûş kıymetlü bir lengiri buğâsı üzerine inşâ-ı akd-ı sulh itdiklerinde sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan mâri'z-zikr buğâsı mezbûr Hidayet Beşe yedînden ahz-ı kabz idüb ziyâde da'vâsından zimmetini zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kat'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyledim min ba'de bizden ve müvekkelem mezbûre Saliha'dan husûs-ı mezbûra müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû' ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer' mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min-Saferü'l-hayr li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mustafa Efendi el-Hatîb

Ahmed Çelebi Yaldızcı

Ahmed Çelebi bin-i Mehmed Çelebi

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Anbardarzâde Mustafa Çelebi

Softa Mustafa Beşe

Üstad Mahmud

Hafız Mehmed ibn-i Mustafa

33/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Bey Çelebi Mahallesinde sâkin Usta Mehmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l- kitâb Mehmed bin el-Hacc Receb nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâkı' bir taraftan Cucioğlu Usta Mehmed menzili ve bir taraftan Toplu Şaban menzili ve bir taraftan Sinan Bey câmi' şerîfi

hareminde vâki' oda ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb odanı ve bi'r-i mâîmi ve bâğçe ve havlumu müştemil silk-i mülkümde münselik mülk-i menzilimi tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Mehmed'e elli sekiz kıt'a esedî gurûşa bey' ve teslîm ol dahi vech-i meşrûh üzre iştirâ ve teslîmve kabûl idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr elli sekiz kıt'a esedî gurûş mezbûr Mehmed yedînden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ- vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Şaban Çelebi el-Mimar

Mustafa Çelebi bin Anbârzâde

Hafız Mustafa Efendi el-Hatîb

Ahmed Çelebi bin el-Hacc Ramazân

Şaban bin Hüseyin

Mü'ezzin Ahmed Halife

Hüseyin bin Mustafa

33/2

Sümme'l-kelâm fi ...?Bi-makâm-ı nemekahü'l-fakirMehmet el-müvellâ-yıKastamonu afâ anhü

Bundan aşağısı izzetlüMevlevî Hatîbzâde Mustafa Efendi hazretlerinin zâman-ı hazretlerinde olan vakâyı'dır fi gur-re-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânin ve elf mine'l-hicretü'n-nübüvve

33/3

Kastamonu Kazâsına tâbi' Saraycık Divânında Hacıfakılar nâm karye sükkânından Ahmed bin Veli nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde Üyük-i Âlâ nâm karyeden işbu râfî'ü'l-kitâb Hatîb Mehmed ibn-i İlyas nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan esabık sulbi oğlum Mehmed nâm ...? Mezbûr Hatîb Mehmed hizmetkârlığı virüb altı ay mikdârî hizmetinde iken târih-i kitâbdan bir sene mukaddem oğlum mezbûr Mehmed bi emrillahi teâlâ mat'ûnen vefât eylemiştir el hâletü hâzihi oğlum müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in fevtine müteallik Hatîb merkûm Mehmed'den ve karye-i mezbûre Üyük-i Âlâ ahâlisinden vicâhen min el vech da'vâ ve nizâ'ım yokdur min ba'de benden asâleten veyâhûd vekâleten husûs-ı mezbûra müteallika-i da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse inde'l-hükkâm mesmû' ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânin ve elf min hicret-i men lehü'l-garr-ı ve's-şerîf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Muharremzâde Mustafa Efendi

El-Hacc Mehmed Köse Serdâr

Hatîb Receb bin Hasan

El-Hacc Ma'den bin İnayetullah

Mehmed bin Mehmed

Dilâver bin Abdullah

33/4

Medîne-i Kastamonu mütesellimi olan Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa huzûrunda akd-i meclis-i şer'î hatîr olundukda medîne-i mezbûre kal'ası mustahfızlarından el-Hacc Ali bin el-Hacc Muslu ve Seyyid Mehmed ibn-i Pîrî Mehmed ve Mustafa Bey ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-ı mezkûreyi kal'a-i mezbûr dizdârîel-Hacc Musa nâm mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bizim huzûrumuzda kusûrumuz ve bir vechle azl-i ittîcâb ider hâlimiz yoğiken Dizdâr-ı merkûm tımârlarımızın arsasını âhere virüb ve her birimize itâle-i lisân idüb dâimâ eziyet üzre olmağla vechinden suâl ve keyfiyet-i ahvâli işbu hâzır bi'l-meclis olub kal'a-i mezbûr mısırâtından istihbâr olunması murâdımızdır didiklerinde gıbbe's-suâl dizdâr-ı merkûm el hacc Musa cevâbındamezbûrân el-Hacc Ali ve Seyyid Mehmed terk-i kal'a murâda hizmet itmeyüb mersûm Mustafa Bey dahi kâtl olmağla toprağında tımârları arsasını icâre virdim deyu bi't-tavihi ikrâr ve i'tirâf itdikden soñra dizdâr-ı merkûm el-Hacc Musa'nın keyfiyet-i ahvâli ahâlî-i minzâl kal'a-i mezbûreden Derviş Mehmed ahd-iel-imam ve el-Hacc Ahmed el-Ma'den ve Hasan Çelebi ibn-i İbrahim ve Mehmed Bey ibn-i Ebu Bekir ve Pîrî Mehmed bin Uğurlu ve Mustafa Çelebi ibn-i Mustafa ve el-Hacc Mustafa ibn-i Halil ve el-Hacc Mehmed bin Safer ve Ahmed Çelebi ibn-i Müslüm ve

Süleyman ibn-i Mustafa ve Seyyid Ali ibn-i Muhammed ve Çerkes Mehmed ibn-i Ömer ve el-Hacc Ahmed ibn-i Hasan ve diğer Ahmed bin Musa ve sairlerinden istihbâr olundukda fi'l-vâki' merkûmûn el-Hacc Ali ve Seyyid Muhammed ve Mustafa Bey'in edâ-yı hizmetleri kusûrumuz bir vechle azli icâb ider hâlleri yoğiken tımârları arazilerini icâre virüb ve sairimiziñ dahi cezvî bahâne idüb hâl-i hammesiyle arsayicâre virmekden hâlî değildir iken kal'a-i mezbûre dizdârlıkdanazl-i dizdâra nasb ve ta'yîn olunması için ahvâlimiz i'lâm olunmazsa cümlemiz kal'a-i pâdişâhiyiterk idüb hâl-i bırakmamız hazırdır deyu teşkil itmeleriyle hıfzen lil-makâl mâ-vaki' kayd şehr-i fi's-sâdis min-Rebi'ü'l-evvel sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi

Fahrü'l-a'yân Şeyh Ağa

Zahrü'l-a'yânKethüdâsı Ahmed Ağa

İsmail kethüdâ

Mustafa Çelebi ibn-i Pîrî

33/5

Hâlâ medîne-i Kastamonu mütesellimi olan Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlu's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa huzûrunda akd-i meclis-i şer'-i hatîr olundukda medîne-i mezbûre kal'ası mustahfizlarından sâhibü'l-kitâb el-Hacc Ali bin el-Hacc Mustafa kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde kal'a-i mezbûre dizdâri el-Hacc Musa muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr el-Hacc Musa bi-gayr-i veche berât-ı şerîfle mutasarıf olduğum tımârın arzını (silk) âhere virmekle benim arzımı niçün viridiñ mezbûra muâraza itdiğimde bize yalân şâhidi deyu arzıma şâen virecek ba'zı kelîmât ile itâle-i lisân itmekle arzıma şâen âriz olmuşdur suâl olunub mûcibi icrâ olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr el-Hacc Musa cevâbında mezbûr için bañâ yalân şâhididir didiler ben dahi binâ-i ilâ hazâ yalân şâhidi didim deyu merkûm el-Hacc Ali'ye minvâl-i muharrer üze yalân şâhidi didiğini bi't-tavihi ikrâr itmeğin mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Çelebi bin İbrahim

Derviş Mehmed Efendi el-İmam

Kethüdâ Pîrî Ahmed Ağa

Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi

Fahrü'l-akrân Şeyh Ağa

İsmail Çelebi kethüdâ

33/6

Fi'l-asl Bolu kazâsı sükkânından olub biñ seksan beş senesinde Livâ-i Kastamonu'dan bedellifermân buyrulan sürsâtüñ bi-emr-i âlî cem' ve tahsiline me'mûr olunan İbrahim Ağa ibn-i Mehmed tarafından meblağ-ı âtî'l-beyân-ı da'vâya vekîl olub mahzar-ı hasm-ı câhidde vekâleti sâbit olan Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i Kastamonu mahallâtından Ata Bey Mahallesi sükkânından işbu râfi'ü'l-kitâb Sun'ullah Ağa bin Derviş Efendi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûr İbrahim Ağa livâ-i merkûmda Taşköprü kazâsına ta'yîn olunan sürsât mâlını cem' ve tahsile sene-i mezbûrda livâ-i merkûm mütesellimi Mehmed Ağa'yı tarafından vekîl idüb ol dahi minvâl-i muharrer üze vekâlet-i mersûmeyi fetvâdan soñra mezkûr Mehmed Ağa dahi tarafından kazâ-i mezbûr Taşköprü'nün bedel-i sürsât mâlını cem' ve tahsil için mekûm Sun'ullah Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn idüb ol dahi ba'de'l-kabûl kazâ-i mezbûruñ bedel-i sürsât mâlını bi't-tamâm cem' ve tahsil eyledikden soñra müvekkele-i mezbûr Mehmed Ağa'ya teslim itmeyüb zimmetinde kalmağla bi'-vekâle taleb eylediğimde virmekden imtinâ' ider suâl olunub alivilmesi murâdıdır didikde gibbe's-suâl merkûm Sun'ullah Ağa cevâbında fi'l-hakîka kazâ-i mezbûruñ bedel-i sürsât mâlından biñ yüz kırk üç gurus cem' ve tahsil idüb bi't-tamâm müvekkelem mezbûr Mehmed Ağa'ya teslim idüb ol dahi ahz-ı kabz ve husûs-ı mezbûru nâtık yedîme hat ve hatemî müştemil temessük dahi virüb meblağ-ı mezbûrdan zimmetimde bir akçe dahi bâkî kalmadı deyu def'a ile mukâbele idecek merkûm Sun'ullah Ağa'dan takrîr-i meşrûhuna ve yedinde olan temessük-i mazmûnuna muvâfık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Abdullah Ağa ibn-i Behlül ve Ali Bey ibn-i Halil nâm kimesne meclis-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişâd her biri şehâdetlerinde fi'l-vâki' merkûm Sun'ullah Ağa târih-i mezbûrda kazâ-i mezbûruñ bedel-i sürsât mâlından cem' ve tahsil eylediği meblağ-ı mezbûr biñ yüz kırk üç gurus târih-i mezbûrda mütesellim olan mezbûr Mehmed Ağa'ya

bizim huzûrumuzda bi't-tamâm def' ve teslîm idüb işbu mûmza ve mahtûm-ı temessükü def' ve i'tâ eyledi biz bu husûsa minvâl-i muharer üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayr ve kabûlde vâkıa olduktan soñra vekîl-i mezbûr Mehmed Ağa büyüce muârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîñ ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi ibn-i el-Hacc Ahmed

Ahmed Efendi ibn-i el-Hacc Hasan

Receb Efendi ibn-i Müstedâm Çavuş

Ve gayruhum min el ihzâr

33/7

Koçhisar kasabâsı sükkânından işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hacc Mustafa bin Halil nâm kimesne meclis-i şer'i hatîrde bi'l-fi'l Kastamonu Mütessellimi olan Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'i mu'teber üzre vekâleti sâbit olan Çavuşzâde Ahmed Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu hâzır bi'l-meclis açık kaşlı sarı elâ gözlü traşlı sağ eliniñ sırça parmakve bisatü'l-kâma Rusû'l-asl Kenan nâm gulâm abd-i memlûküm olub târih-i kitâbdan elli gün mukaddem mülkünden ibâk idüb hâlâ mûmâ-ileyh Ali Ağa yedinde bulunur vekîl-i mezbûrdan suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed Ağa gulâm-ı mezbûr müdde-i mezbûruñ abd-ı memlûkü olub târih-i mezbûrda mülkünden ibâk eylediğini miskin olmağın müdde-i mezbûr Mustafa'dan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda kazâ-i mezbûr sükkânından olub udûl-ı ricâlden el-Hacc Mehmed bin Hatîb Halil ve Nasûh bin Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişhâd her biri şehâdetlerine fi'l-vâkı' evsâf-ı mezkûre ile mevsûf gulâm-ı mezbûr Kenan-Kenan müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa'nın abd-ı memlûkü olub târih-i mezbûrda mülkünden ibâk eyledi biz bu husûsa vech-i muharrer üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkıa olduktan soñra gulâm-ı merkûm Kenan'ı müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa âhere bey' veyâ hibe vücûh-ı şer'iyyeden ber vechle mülkünden ihrâc eyleyüb ve kendüye yemîn teklif olunub ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyül azm itmeğın gulâm-ı merkûm Kenan müdde-i mezbûr el-Hacc Mustafa'ya teslime vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa'ya tenbîh bir le mâ-vâkı' kayd olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min-Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîñ ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Saraycık İmamı

Bayram ibn-i Mehmed

El-Hacc Şaban bin İbrahim an karye-i mezbûre

Ahmed bin Mustafa

Hasan bin Abdi

Mehmed bin Ramazân

Ve gayruhum el-ihzâr

34/1

Koçhisâr kasâbasında Muslu Beşe ibn-i Hasan nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzımü't-tevkirde hâlâ Kastamonu mütessellimi olan Fahrü'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekî olub bi mâhû nehc-i şer'i vekâleti sâbit olan Çavuşzâde Ahmed Ağa mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer'ide mevcûd olan açık kaşlı uzun boylu gök gözlü Rusû'l-asl Yusûf nâm gulâm abd-ı memlûküm iken târih-i kitâbdan elli gün mukaddem ibâk itmişdi hâlâ mûmâ-ileyh Ali Ağa yedinde buldum vekîl-i mezbûrdan suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa gulâm-ı mezbûr müdde-i mezbûruñ abd-ı memlûkü olub vech-i mübeyyin üzre mülkünden ibâk eylediğini bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûr Muslu Beşe'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub kazâ-i mezbûr sükkânından el-Hacc Mehmed bin Hatîb Halil Efendi ve Nasûh bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-vâkı' işbu meclis-i şer'ide hâzır olub evsâf-ı mezbûr ile mevsûf olan mezbûr Yusuf müdde-i mezbûruñ abd-ı memlûkü iken târih-i mersûmda vech-i muharrer üzre mülkünden ibâk eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde gıbbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olduktan soñra gulâm-ı mezbûr Yusuf'u âhere bey' veyâhûd hibe ve'l-hâsıl tarik-i şer'iden bir tarikle ihrâc itmediğine müddei merkûm Muslu Beşe'ye yemîn teklif olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyül ala itmeğın gulâm-ı mezbûr Muslu Beşe'ye

teslîm vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi'
min-Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf
Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Şaban bin İbrahim
Hasan bin Abdi
Mehmed bin Ramazan
Bayram bin Mehmed
Ahmed bin Muslu
Ve gayruhum el-ihzâr

34/2

Kastamonu kazâsı i' mâlinden Başmakçılar nâm karye sükkânından Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi'atü'l-vesîka Ayşe bint-i Mehmed nâm hâtûn muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Ayşe Hâtûn bundan akdem zevcem olub târih-i kitâbdan yedi ay mukaddem yâynen? tatlık eyledüğümden soñra zimmetimde mütekarrır beş yüz akçe mihr-i müeccelini ve nafaka-i iddet ve mü'net-i süknâsını benden taleb ve da'vâ sudûrunda oldukda ben dahi hîn-i tatlıkdemin? inşallah deyub müştebi'l-aleyh-i teallik da'vâsında olub ba'de vaz'ü'l-adde nefsinî âhere tezvîce mâni' olurdum el hâletü hâzihi mezbûre Ayşe zimmetimde mütekarrır mihr-i müccel ve nafaka-i iddet ve mü'net süknâsından fârîga olub ben dahi minvâl-i muharrer üzre olan da'vâmdan fârîğ olub min ba'de da'vâ ve nizâ'ım yokdur mutallâkam mezbûre Ayşe Hâtûn nefsinî âherden her kime tezvîc iderse eylesün didikde gibb't-tasdîk vicâhen mâ-vakî' ketb olunub yedd-i tâlebiyyeye i'tâ olundu cerî-i zâlik ve hurrire fi evâil-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl
Saraycık İmamı Süleyman Halife
El-Hacc Şaban bin İbrahim
Hasan bin Abdullah
Mehmed bin Ramazan
Bayram bin Mehmed
Ahmed bin Muslu

34/3

Medîne- Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesi sükkânından Mehmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Şaban bin Ramazan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede Cebrail Bey binâ eylediği mescid-i şerîf arsası icâreli menâzilden mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Mustafa mülkü ve bir taraftan Ali menzili ve bir taraftan Çamaşur Mustafa menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir bâb tahtânî ve iki bâb fevkânî büyüti müteaddide ve kilâr ve firun ve bir mikdâr bağçe ve havlumu müştemil menzile mutasarrıf olan ceddîm mezbûr Ramazan târih-i kitâbdan yigirmi sene mukaddem hâl-i hayâtında zikr olunan menziliñ kible tarafında vâki' bir bâb sağır fevkânî odamı babam merkûm Mustafa hibe-i sahih ile hibe ve tahliye ve temlik ve teslîm ol dahi ittihâb ve kabz ve teslîmve kabûl idtikden soñra ceddîm mezbûr Ramazan'ın muvâcehesinde üç sene mikdârı mâlikâne tasarruf idüb ba'de fevt olmağın zikr olunan oda bañâ intikâl idüb ben dahi sağır bulunmağla ceddîm mezbûr Ramazan velâyet-i zabt ve tasarruf idüb ol dahi fevt oldukda oğlu merkûm Şaban fuzûlî tasarruf ider suâl olunub kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl ve akibe'l-inkâr müdde-i mezbûr Mehmed'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlaf itmeğın mezbûr Ramazan târih-i mezbûrda zikr-i mürûr iden odamı veche muharrer üzre müdde-i mezbûruñ babası müteveffa-yı mezbûr Mustafa'ye hibe ve temlik itdiği ma'lûm olmadığına mezbûr Şaban'a yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyûl ala itmeğın müdde-i mezbûr Mehmed büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl
İmam İbrahim Halife bin Mustafa Halife
Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
Ebu Bekir Çelebi bin Ramazan
Mehmed Halife el-Mü'ezzin
Dellâlbaşı Hacı Mehmed
Murad bin Mustafa
Halil Çelebi bin el-Hacc Mehmed

Ahmed Ağa bin Durmuş Bey
Ve gayruhum

34/4

Medîne-i Kastamonu i'mâlinde Türkeli nâm karye sükkânından Osman nâm kimesneniñ sulbi oğlu ve tarafından husûs-ı âtî'z-zikre da'vâya vekîl olub mahzar-ı hasm-ı câhidde bi-nehc-i şer'î vekâleti sâbit olan işbu râfi'ü'l-vesîka Mustafa nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûreden Mehmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan merkûm Mehmed'in dağı ve bir taraftan müvekkele-i mezbûruñ samânhanesi ve bir taraftan dere ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd koyun ağılı otuz seneden mütecâviz müvekkelem mezbûr Osman'ın mâlikâne ve müstakillen zabt-ı tasarrufunda olub bu ana gelince bilâ nizâ' müdde-i mezbûruñ muvâcehesinde mutasarrıf olub mâri'z-zikr ağılıñ sakat yıkılıb harâb olmağın yerine müceddeden samânhanesi binâ eylediğine mâni' olur suâl olunub men' olunması murâdıdır didikde gibbe's-suâl min ba'de Mehmed cevâbında mâri'z-zikr koyun ağılıñın etrâfı karyemiz mer'âsı olmağla zikr olunan koyun ağılı dahi mer'âdır binâ ali zâlik mâni' olurum deyu mâri'z-zikr koyun ağılı minvâl-i muharer üzre mezkûr Osman'ın tasarrufunda olduğunu münkir olıcak vekîl-i merkûmdan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Osman Bey bin Hüseyin ve Mehmed bin Abdulkadir nâm kimesneler meclis-i şer'a li-eclî's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişâd her biri şehâdetlerinde fi'l-vâki' hudûd-ı mezkûr ile mahdûd olan koyun ağılı müvekkele-i mezbûr Osman'ın otuz seneden mütecâviz mâlikâne ve müstakillen zabt ve tasarrufunda olub bu ana gelince mezbûr Mehmed'in muvâcehesinde bilâ nizâ' zabt ve tasarrufundadır biz bu husûsa bu vech-i mübeyyin üzre şâhidleriz şehâdet dahi ıderiz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra mezbûr Mehmed büyüve muârazadan men' bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis aşere min-Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Mustafa
Mehmed bin Hasan
Berber Usta Hasan bin Receb
Mehmed bin Abdullah
İsmail el-Muhzır
Ve gayruhum

34/5

Medîne-i Kastamonu mahalâtından Bedir Gazi Mahallesi sâkinelerinde Cemile bint-i Ali nâm hâtûn meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Muzaffereddin Mahallesinden zevc-i muhâlaa işbu râfi'ü'l-vesîka Hüseyin bin Resul mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdab iki sene mukaddem mezbûr Hüseyin zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh iki biñ beş yüz akçe mihr-i müecceliñden nafaka-i iddet-i muayyene ve mü'net-i süknândan fâriga ola deyu beni darb-ı şedîd ile darb ve ikrâh-ı mu'teber ile ikrâh itmekle ben dahi fâriga olmuşdum el hâletü hâzihi meblağ-ı mezbûr iki biñ beş yüz akçe mihr-i müeccelimi mezbûr Hüseyin'den talebi derim suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında müdde-i mezbûre Cemile târih-i mezbûrda üç buçuk gurûş ile bir altun küpe ve bir yaldızlı altun üzerine benim ile muhâlaa olub ben dahi hal'-ı mezbûru kabûl idüb mâri'z-zikr üç buçuk gurûş ile bir altun küpe ve bir yaldızlı altunu mezbûreye bedel-i hal' olmak üzre def' ve teslîm ol dahi ol dahi vech-i mübeyyin üzre ahz-ı kabz idüb meblağ-ı mezbûr iki biñ beş yüz akçe mihr-i müeccel da'vâsından ve hukûk-ı zevciyete müteallik âmm-i deâvîden zimmetini ibrâ ve iskât eyledi deyu vech-i muharrer üzre müddeiye-i mezbûreye ikrâhını inkâr idicek müddeiye-i mezbûre Cemile'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf dahi itmâmeğın mevkûfâ ale'l-yemîn mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşere min-Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi Essâati
El-Hacc Mehmed Dellâlbaşı
Receb ser muhızırân
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum el-ihzâr

34/6

Fi'l-asl medîne-i Bolu mahallâtından Semerkand Mahallesi sükkânından işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hacc Ömer bin el-merkûm Şeyh Abdullah Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde mahmiye-i Kastamonu tevâbi'nden Depe nâm karye sükkânından el-Hacc Veli bin (silik) nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' lede'l-hükkâm ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kat' arazisi ile bir menzil ve bir anbar ve samânhâne ve iki sağır yerleri bundan esbak babam merhûm mezbûruñ tasarrufunda olub ba'de vefât hakk-ı tasarrıfı bañâ ve liebeveyn karındaşlarım gâibden ani'l-meclis Ali Efendi ve Osman Efendi ve Hacı Mehmed'e intikâl idüb ba'de mezbûr Osman Efendi mâri'z-zikr emlâk ve arazisinde kendüye intikâl iden rub' hissesi benim tasarrufumda olub medîne-i mezbûre Bolu i'mâlinde Çakanlar nam karye hudûdu dâhilinde inde'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt'a tarlalar mukâbelesinde ma'rifet-i sâhib-i arz ile bi-tarîki'l-muâdele bañâ temlik ve tefvîz ben dahi mülk ve tefevvüz ve kabûl idüb ve merkûm Şeyh Ali Efendi dahi kezâlik kendüye intikâl iden hissesini üç biñ sekiz yüz akçeye ma'rifet-i sâhib-i arz ile bañâ temlik ve tefvîz ben dahi temlik ve tefevvüz def'-i bedel-i mezbûr idüb ber vechüze mâri'l-beyân emlâk ve arâziniñ sülûs-i erbâğı benim zabt ve tasarrıfımda ve ancak rub'-ı âheri karındaşım mezbûr Hacı Mehmed'in tasarrıfında iken merkûm el-Hacc Veli mersûm Şeyh Ali Efendi'den minvâl-i muharrer üze temlik ve tefevvüz eylediği rub' hisseyi iki seneden beri fuzûlî zabt ve zirâat ve mahsûlâtını ahz-ı kabz ider sûal olunub kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-sûal merkûm el-Hacc Veli cevâbında fi'l-vâki' hâlâ müdde-i mezbûr El-Hacc Ömer'in zabt eylediği minvâl-i muharrer üzredir lâkin mezbûr Hacı Mehmed'e merkûm Şeyh Ali Efendi'nin rub' hissesine karındaşı mezbûr el-Hacc Ömer'den deavî ve Bolu mahkemesinde nâibü's-şer'a Süleyman Efendi huzûrunda murâfaa olduğumuzda nâib-i müşârûn-ileyh evvel hissemi banâ hükm ve yedîme biñ seksan dört senesi Rebi'ü'l-evvel evâhirinde müverrih hüccet-i şer'iyye i'tâ eyledi dimesiyle târih-i kitâbdan iki sene mukaddem merkûm Ali Efendi'nin rub' hissesiyle kendi tasarrufunda olan rub' hissesine beynimizde ma'lûm bedel mukâbelesinde bañâ tefvîz ve hüccet-i mezbûreyi dahi def' ve teslim ben dahi vech-i meşrûh üze tefvîz ve kabûl idüb merkûm Şeyh Ali Efendi'nin rub' hissesi mufevvızımdır didikde müdde-i mezbûr el-Hacc Ömer karındaşı mersûm Hacı Mehmed'e kendi rub' hissesini merkûm el-Hacc Veli'ye bedel-i ma'lûm mukâbelesinde tefvîz eylediğini makarlığın karındaşı Şeyh Ali Efendi'den aldığı rub' hissemi mersûm Hacı Mehmed tefvîz eylediğine ve nâib-i müşârûn-ileyh Süleyman Efendi'nin huzûrunda vech-i mübeyyin üze murâfaa ve muhâkeme olduğuna ve mazmûn-ı hüccet-i eser-i mezbûreyi bi'l-küllîye münkir olıcak merkûm el-Hacc Veli'den takrîrine ve hüccet-i mezbûrenin mazmûnuna muvâfık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf dahi itmâmegin hisse-i mezkûreden kasr-ı yedîne ve iki senede hâsıl olan mahsûlâtını dahi müdde-i mezbûr el-Hacc Ömer'e edâya merkûm el-Hacc Veli'ye tenbîh birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşere min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf hicreti'n-nebeviyye-i aleyhine efdalü't-taht

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed bin İbrahim Hatîb

Sun'ullah bin Mahmud

Halil bin Mehmed

Şükrullah bin İlyas

El-Hacc Nasuh bin Mehmed

Mustafa bin Mehmed

Derviş bin Mehmed

35/1

Oldur ki medîne-i Kastamonu mahallâtından Hacı Hamza Mahallesi sükkânından bundan esbak fevt olan Mehmed bin Enver nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Emine bint-i Hasan nâm hâtûn ve sulbiyye kebîr kızı Fatma'ya ve liebeveyn er karındaşı Mustafa nâm kimesne ile liebeveyn kız karındaşı Emine nâm hâtûna münhasır olduğu şer'ân zâhir ve müteahhir oldukdañ soñra işbu râfi'ü'l-vesîka mezbûr Fatma meclis-i şer'a hatîr-i lâzîmü't-tevkirde menzilatı el-mezkûr vâz'-ı kebîr olan vâlidesi merkûme Emine mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb vâlidem merkûme Emine Hâtûn babam müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in zimmetinde mütekarrır ma'lûmü'l-mikdâr mihr-i müeccelinden târih-i kitâbdan on iki sene mukaddem mahzar-ı müsliminde iki biñ akçe üzerine sulh olub bedel-i sulh ba'de'l-kabz ziyâde da'vâsından karşıdan her birimiziñ zimmetini ibrâ eylemişken zevcem olub işbu hâzır bi'l-meclis Seyyid Ahmed bin Seyyid Mehmed muvâcehesinde müteveffâyı zimmetini ma'kûd-ı aleyh beni biñ akçe mihr-i mü'eccele isbât eyledim deyu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrede mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Derzi Mehmed mülkü ve bir taraftan Dimemoğlu menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd olan menzili zabt ve tasarruf ider sûal olunub menzil-i

mahdûd-ı mezkûrden bi-hasebi'l-irs bañâ isâbet iden nısf-ı hissemenden yed-i mutâlebesi izâle olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûre Emine târih-i mezbûrda vech-e muharrer üzre meblağ-ı mezbûr iki biñ akçe üzerine sulh olub ziyâde da'vâsından her birinden âherini zimmetini ibrâ eyledüğünü bi'l-küllîye inkâr idicek müddeiye-i merkûm Fatma'dan da'vâsına mutâbık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhar-ı acz idüb istihlâf itmeğın târih-i mezbûrda vech-i meblağ üzre iki biñ akçe üzre sulh olub ziyâde da'vâsından karşıdan her biriniñ zimmetini ibrâ eylemedüğüne yemin teklîf olundukda nükûl itmeğın menzil-i mahlûd-ı mezkûrda müddeiye-i merkûm Fatma'ya isâbet iden nısf-ı hisseden mezbûr Emine'niñ kasr-ı yedine tenbîh bir le mâ-vaki' kayd-ı şedd fi's-sâmin aşere min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Efendi bin İsa
Ahmed Çelebi bin Mehmed
Ahmed bin Mustafa el-mü'ezzin
Abdûlbaki bin İbrahim
Seyyid Mustafa bin Mehmed
Es-seyyid Mehmed bin Mehmed
El-Hacc Mehmed bin Osman
Ve gayruhum el-ihzâr

35/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Mehmed nâm hâtûn tarafından ikrâr-ı âtî'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mehmed Ağa bin ale'l-hamâmcı ve Otluzâde nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Mehmed bin el-Hacc Mehmed nâm meclis-i şerîf-i gırrâde işbu râfî'ü'l-vesika Mehmed bin Fazlullah mahzarında bi'l-küllîye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Fatma merkûm Mehmed'in zevcesi olub bundan esbak talâk-ı bâyin ile tatlik eylediğinde zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh otuz kıt'a esedî gurûş mihr-i müeccelini ve nafaka-i iddet ve mü'net-i süknâsı için iki kıt'a esedî gurûş buçuk kîle hinta kabz ve kabûl idüb mihr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûr otuz gurûşdan ve iddet-i nafaka ve mü'net-i süknâsından zevcî merkûm Mehmed zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmayub fi mâ ba'de hukûk-ı zevciyyete müteallik âmm-i deâvî ve eymandan ahd-i hüma âheriñ zimmetlerini ibrâ-yı âmm-i kât'i'n-nizâ' ibrâ ve iskât eyledi husûs-ı zevciyyete müteallik asâleten ve vekâletenda'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse inde'l-hükkâm mesmûa olmaya didi didikde el-makarle el-merkûm Mehmed vekîl-i mezkûru ikrâr-ı meşrûhuna tasdik itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi
Usta Nasrullah bin Bostân
Mü'ezzin Ahmed Halife bin Mustafa
El-Hacc Receb bin Mehmed
El-Hacc Mehmed bin Mehmed
Mehmed Efendi bin Hüseyin

35/3

Sorgun kazâsına tâbî Kızılsaray nâm karye sükkânından işbu râfî'ü'l-kitâb Derzi Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûrda sâkin Hasan Efendizâde Mustafa Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb taht-ı tasarrıfında olub karye-i mezbûrda vâki' bir taraftan merkûm Mustafa Ağa bostânı ve bir taraftan yine kendi tarlam Gülüm nâm kimesne bâğçesi ve bir taraftan çay ile mahlûd olan arpalık tarlanıñ tahmînen bir ...? istîâb ider mevrû' mahallini mezbûr Mustafa Ağa fuzûlî kal' ve yerine bostân dikmişdir vechinden suâl olunub ihkâk-ı hakk olunması murâdımdır didikde gebbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre sükkânından es-Seyyid Hüseyin bin İbrahim ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Osman nâm kimesneler mahfel-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişâd her biri şehâdetlerinde fi'l-hakika karye-i mezbûrda vâki' hudûd-ı mezkûr ile mahlûda olub müdde-i merkûm Derzi Mustafa'nıñ taht-ı tasarrufunda olan arpalık tarlasınıñ tahmînen bir ...? istîâb ider mevrû' mahallini mezbûr Mustafa Ağa kal' ve yerine bostân dikdirdi biz bu husûsa bu vech-i muharrer üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl-ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu Rebi'ü'l-evvel sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kurân Ahmed Ağa Kethüdâ yeri
Hasan Beyzâde Mustaf Ağa
Aynahânzâde Mustaf Ağa
Halil Beyzâde Mustafa Ağa
Ve gayruhum

35/4

Karacavirân kazâsı sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer' hatîr-i lâzîmü't-tevkirde hâlâ Kastamonu Mütessellimi olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'z-zikr-i vekîl-i şer'iyyeleri olan Ahmed Ağa bin Süleyman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb abd-ı memlûküm olub işbu hâzır bi'l-meclis orta boylu sarı elâ gözlü açık kaşlı yüzü çiçek yüzüğüne sâdedir ve Rusü'l-asl Kenan nâm gulâm târih-i kitâbdan on gün mukaddem mülkünden ibâk eylemişdi hâlâ müvekkele mûmâ-ileyh Ali Ağa yedinde buldum suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olan Kenan müdde-i mersûmuñ abd-ı memlûkû olub mülkünden ibâk eylediğini münkir olmağın müdde-i mersûmdan takrîr-i meşrûhuna matâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub yine kazâ-i mezbûr sükkânından Mehmed bin Mustafa ve diğeri Mehmed bin Halil nâm kimesneler mahfel-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişhâd her biri şehâdetlerinde fi'l-vâki' evsâf-ı mezkûr ile mevsûf olan gulâm-ı merkûm Kenan müdde-i mersûmuñ abd-ı memlûkû olub târih-i mezbûrda mülkünden ibâk itdi biz bu husûsa veche muharrer üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra müdde-i mersûm gulâm-ı merkûmu âhere bey' ve hibe ve bî tarik-i şer'iyyeden bir tarikle mülkünden ihrâc itmedüğüne gıbbe't-tahlifü'l-mu'teber gulâm-ı merkûm Kenan'ı müdde-i mersûma teslimiçün vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa'ya tenbîh bir le mâ-vaki' kayd-ı şeddfi gurre-i Rebi'ü'l-evvel sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

Hacı İvaz el-mevlevî?
Hasan Ali Çelebi bin Murad
Muhzır Mehmed bin Ali
İsmail ve Ahmed bin Mehmed
Fî gurre-i Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf yevmi'l-ahad

35/5

Medîne-i Kastamonu'da Dede Sultan zâviyesiniñ biñ yetmiş dokuz senesinde reâyâ zimmetinde bâkî kalan rûsûmâtını bâ fermân-ı alî cem' ve tahsile me'mûr olan Ebu Bekir Ağa meclis-i şer' hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i mezbûre mahallâtından Hacı Dursun Mahallesi sükkânından işbu ashâbü'l-vesîka Hafız Mehmed Halife el-İmam ve Muharrem Halife el-Mü'ezzin ve el-Hacc Hüseyin bin Ahmed ve Usta İbrahim bin Mehmed ve sairleri mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrûn Hafız Mehmed Halife ve Muharrem Halife ve el-Hacc Hüseyin ve Usta İbrahim zâviye-i merkûmeye arsası icâreli menâzile mutasarrıf olub mutasarrıf oldukları her bir menzilden tahmillerine göre icâr-ı misli taleb eyledüğünde biz bu ana gelince zâviye-i merkûmeye mütevellî olanlara mahalle-i mersûm zeminiçün senede ancak otuz akçe icâre viregeldik deyu her bir menzilden tahmîlî mertebesi ecr-i misli vermekden imtinâ' iderler suâl olunub ecr-i misilleri alıvirilmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrûn cevâblarında fi'l-vâki' her birimiziñ tasarruflarında olan menâziliñ arsası zâviye-i merkûmeye icâreli olub lâkin hîn-i tahrîrde mahalle-i mersûm zemini için otuz akçe icâre kayd olunub zâviye-i merkûmeye mütevellî olanlara senede ancak otuz akçe icâre viregeldik bu ana gelince ziyâde virdiğimiz yokdur deyu yedlerinde olan sûret-i defter-i cedîdî hâkânî ye ibrâz ve nazar olundukda icâre-i zemîn hânehümâ Dede Sultan senede otuz akçe mestûr ve mukayyed olmağın ber mücib defter-i hâkânî mezkûr Ebu Bekir Ağa defter-i hâkânide olan otuz akçeden ziyâde mahalle-i mersûme ahâlisini büyüce rencideden men' bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min-Rebi'ü'l-âhir sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişin Şeyh Mehmed Efendi
Fahrü'l-müderrişin Selamizâde
Receb bin Hüseyin
Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu
Mehmed bin Ali

Osman bin Ahmed
Ve gayruhum el-ihzâr

35/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Ahmed nâm hâtûn mahfel-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb el-Hacc Müztecâb mahzarında bi't-tav'-i hümaîkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-Hacc Müstecâb bundan akdem zevcem olub taht-ı nikâhında olduğum hâlde mezbûr el-Hacc Müstecâb'ın ef'âl ve akvâlinde râziyye ve şâkire idem ba'de'l-yevm el-Hacc Müstecâb beni darb idüb ve şetûm eyledi deyu benden da'vâ ve nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâm mesmû' ve makbûl olsun didikde hıfzen lil makâl mâ-vaki' bi't-taleb ketb ve terkîm ve yedd-i tâlibe def' ve teslîm olundu ceri zâlik vehurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Muslu bin el-Hacc Mehmed
Mü'ezzin Ali Çelebi bin el-Hacc Mehmed
Murad bin Mustafa
Ahmed Çelebi bin Mehmed
Hafız Şaban bin el-Hacc Muslu
El-Hacc Receb bin Ömer

36/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i el-Hacc Ahmed nâm hâtûn meclis-i şer'a hatîr-i lâzımü't-tevkirde zevcem muhâlaa el-Hacc Müstecâb bin (silik) nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr el-Hacc Müstecâb zimmetinde mütekrâr ve ma'kûd-ı aleyh olan dört bin akçe mihr-i müeccelim ve nafaka-i iddetim ve mü'net-i süknâmdan fâriğa olmak üzere mezbûr ile muhâlaa-i sahih-i şer'iyye ile muhâlaa olub ol dahi vech-i mübeyyin üzere hal'-i mezbûru kabûl eyledi min ba'de hukûk-ı zevciyyete müteallik âmm-i deâviden her birimizni âherin zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledi didikde gibbe't-tasdîkü's-şer'a mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Muslu bin el-Hacc Mehmed
Mü'ezzin Ali Çelebi el-Hacc Mehmed
Murad bin Mustafa
Ahmed Çelebi bin Mehmed
Hafız Şaban bin el-Hacc Muslu
El-Hacc Receb bin Ömer
İsmail bin Hüseyin

36/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Honsalar Mahallesinde sâkin Ebu Bekir Beşe bin Mustafa nâm râcîl mahfel-i kazâda işbu bâ'sü'l-vesika Mehmed Beşe ibn-i el-Hacc Ali nâm râcîl mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir ay mukaddem mezbûr Mehmed Beşe yüz elli gurûş kıymetlü beynimizde evsâf ma'lûm Macarü'l-asl Yusuf nâm abd-ı memlûkümü doksan gurûş değmez deyu beni iğrâ ve ta'zîr ben dahi kavline i'timâd eylediğimde benden yüz on gurûş iştirâ ve def'-i semenî mezbûr idüb ba'de mezbûr Yusuf'u yüz elli gurûşa âhere bey' ve kabz-ı semen eyledi suâl olunub mûcibi icrâ olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Beşe mezkûr Yusuf'u yüz elli gurûşa âhere bey'-i ikrâr eylediğini ilkin veche muharrer üzere müdde-i merkûmu vech-i muharrer üzere iğrâ ve ta'zîr eylediğini bi'l-küllîye inkâr itmeğin müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf dahi itmâmeğin müdde-i mezbûr Ebu Bekir merkûm Mehmed Beşe'yi büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' Rebbi'ü'l-âhir sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Beşe bin Habib Amasya'dan
Veyis Beşe bin el-Hacc Yusuf
Mahmud Beşe Çavuş Serdar
Ve gayruhum

36/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hacc Himmet nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i (boşluk) nâm hâtûn ile sulbi kebîr oğlu Mehmed'e ve sulbiyye kebîr kızı Saliha'ya münhasır olub ba'de mezbûr Mehmed dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Rahime ile sulbi sağîr oğlu Himmet'e münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan soñra mezbûrtân Fatma ve Saliha taraflarından da'vâ-yı âti'z-zikre vekîl-i müste'celleri olan Mustafa Beşe nâm kimesne meclis-i şer'a hatîr-i lâzımı't-tevkirde sağîr-i mezbûr Himmet'in(üzeri çizik) kabl-i şer'iden mansûb ve vasisi olub müteveffâ-yı mezbûruñ muhâllefâtına vâz'ül-yed olan Mehmed Efendi bin Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'in mukaddemâ zevcesi olub vefât iden Kerime nâm hâtûnuñ mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Çilingir Osman Beşe menzili ve üç taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk-i menzilinden bi hasebi'l-irsi's-şer'a zevcî müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'e intikâl iden hisse-i şer'iyyesinden ve müteveffâ-yı mezbûr Himmet'in Eyceoğlu nâm karyede vâki' ma'lûmü'l-hudûd menzil ve an bâr ve sâir emlâkından bi hasebi'l-irsi's-şer'a müvekkelerim mezbûrtân Fatma ve Saliha'ya intikâl iden hisse-i şer'iyyelerini bi'l-vekâle vâsi-i mezbûrdan taleb eylediğimde virmeden imtinâ' iderler suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl vasî mezbûr Mehmed Efendi cevâbında târih-i kitâbdan on sene mukaddem müvekkeltân mezbûrtân Fatma ve Saliha müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'den minvâl-i muharrer üzre kendülere intikâl hisse-i şer'iyyelerinden müteveffâ-yı mezbûr Mehmed ile bir tosun ve bir inek ve bir düğ ve bir tencere ve üç aded sahan ve iki maşraba ve bir tas ve bir sepet ve bir dökme ile beş yüz nakd akçe üzerine sıhhat-i şerâit-i sulhû câmi' ve mevânî'den ârî alî tarîkü't-tehâricü's-şer'a sulh olub bedel-i sulh olan eşyâ-yı mezkûre ile meblağ-ı mezbûr beş yüz akçeyi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in yedînden ahz-ı kabz müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'in kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr terekesine müteallik da'vâdan müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in zimmetini ibrâ ve iskât eyledikden soñra müvekkeltân mezbûrtândan her biri husûs-ı mezbûru huzûr-ı müsliminde dahi kirâren ve mirâren ikrâr ve i'tirâf dahi eylemişlerdir deyu def'a ile mukâbele idecek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr vasî-i mezbûr Mehmed Efendi'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden fahrû'l-meşâyih eş-Şeyh İbrahim Efendi bin Mustafa Efendi ve Mahmud Bey bin eş-Şeyh Süleyman Efendi nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka târih-i kitâbdan on sene mukaddem müvekkeltân Fatma ve Saliha müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'in minvâl-i muharrer üzre mahalle-i mezbûrda vâki' olan menzilden ve karye-i mezbûrda olan menzil ve an bâr ve sâir emlâkından bi hasebi'l-irsi bize intikâl iden hisse-i şer'iyyemizden eşyâ-yı mezkûre ile beş yüz nakd akçe üzerine ârî alî tarîkü't-tehâricü's-şer'a müteveffâ-yı mezbûr Mehmed ile sulh olub bedel-i sulh olan mâri'z-zikr eşyâ ile meblağ-ı mezbûr beş yüz akçeyi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed yedînden bi't-tamam ahz-ı kabz eyleyüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Himmet'in kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr terekesinden müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in zimmetini ibrâ ve iskât eyledik deyu bizim huzûrumuzda her biri vech-i meşrûh üzre ikrâr ve i'tirâf eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye makbûl olmağın vekîl-i mezbûr Mustafa Beşe'yi büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu tahrîr fi evâsıt-ı Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nebi Dede bin Şaban

Mehmed Çelebi bin Mehmed Ağa

Ahmed Halife bin İsmail

Hasan Beyzâde Mustafa Efendi

Müftizâde Mustafa Efendi

Müftizâde Mehmed Efendi

Ve gayruhum

36/4

Hâlâ Kastamonu mütesellimi olub beytü'l-mâl emîni olan fahrû'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub bi mâhû nehci's-subût vekâleti şer'an sâbit olan fahrû'l-akrân Mehmed Ağa meclis-i şer'a hatîr-i lâzımı't-tevkirde işbu sâhibü'l-vesîka Mehmed bin Muharrem muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre mahallâtından Cebraîl Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Gülistan bint-i Abdullah nâm hâtûnuñ zâhirde ve irsi ma'rûf olmayub muhâllefâtı cânib-i beytü'l-mâla âid olmağla müteveffâ-yı mezbûreniñ emlâkından mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Debbâğ Yusuf oğlu Ali menzili ve bir

tarafdan el-Hacc Ali menzili ve iki tarafdan mezbûr Mehmed menzili ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz menzil sûk-ı sultânîde kirâren ve mirâren müzâyede olunub elli esedî gurûşa mezbûr Mehmed üzerinde karar ve râğbât-ı nâs-ı mûnkatî taleb-i âhiri olmamağla menzil-i mezbûru müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Ağa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat' ile elli esedî gurûşa merkûm Mehmed'e bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzre iştirâ ve teslîm ve kabûl itdikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr elli gurûş mezbûr Mehmed yedînden bi't-tamam ahz-ı kabz idüb min ba'de menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun did didikde el-makarrle el-merkûm Mehmed makarr-ı mezbûr Mehmed Ağa'nın veche muharrer üzre cârî ve sâdır olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdîk itmeğîn mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Hasan Ağa

Usta Nasrallah bin Bestân

Demirci Usta Hasan

Boyacı Usta el-Hacc Mustafa

Ve gayruhum el-ihzâr

36/5

Medîne-i Kastamonu'ya tâbi' Elyâkut nâm karye sükkânından Ahmed bin Hamza nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde bâ'isü'l-kitâb Pir Mehmed bin Kadrî nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed'in işbu hâzır bi'l-meclis Ayşe nâm kebîre kızını târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem tezvic-i murâd idüb nâmzâd olmuşdum hâlâ mezbûr Pir Mehmed kızı mezbûre Ayşe'yi işbu hâzır bi'l-meclis Receb bin Mahmud'a tezvic murâd ider husûs-ı mezbûr merkûmân Pir Mehmed ve Ayşe'den suâl olunub takrîrleri tahrîr ve mûcib-i şer'iyyesi icrâ olunması matlubumdur didikde husûs-ı mezbûr evvelân mezbûr Pir Mehmed'den suâl olundukda cevâbında fi'l-vâki' kızım mezbûreyi târih-i mezbûrda mezbûr Ahmed'e nâmzâd itmişdim lâkin beynlerinde akd-i nikâh olmamağla vevlâyetim hasebiyle kızım mezbûreyi rızâsıyla mezbûr Receb'e tezvic murâd iderim deyub ba'de mezbûre Ayşe'ye istintâk olundukda ben nefsimi mezbûr Ahmed'e tezvic itmeyim merkûm Receb'e tezvic iderim deyu vech-i meşrûh üzre mezbûr Receb tezvici bi't-tav'-i hü mâ rızâ virmeğîn müdde-i mezbûr Ahmed ile mezbûre Ayşe beynlerinde akd-i nikâh olmayub velisiniñ iznine ve bâkir-i bâliğanın rızâsına mevkûfe olduğu ketb-i fikhîyyede mestûr ve musarrâh olmağîn mezbûr Ahmed büyüce muârazadan men' olunub mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Receb bin Ömer

Osman bin Ömer

Mustafa bin Hüseyin

İsmail bin Ali

Dilâver bin Abdullah

Mehmed bin Hüseyin

Abdullah el-muhzır

Ve gayruhum

36/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Abdülcabbar Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Osman nâm kimesneniñ sulbi oğlu Mustafa nâm sağır ile sulbiyye kızı Râbia nâm sağıreniñ dayıları ve tesviye-i umûrları içün kabl-i şer'iden mansûb vasîleri olan Halil bin el-Hacc Sefer nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-vesîka Receb Çelebi bin Mustafa nâm kimesne mahzarında bi'l-vesâyeye üzerine da'vâ takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Osman'ın penbe bahâsından merkûm Receb'de altmış sekiz gurûş ile bir zülte hakkım olub kable'l-ahz fevt olmağla sağırân mezbûrâna intikâl itmeğîn meblağ-ı mezbûr altmış sekiz gurûş ile bir zültemi bi'l-vesâyeye mezbûr Receb Çelebi'den taleb itdiğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Receb Çelebi cevâbında fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Osman'a penbe bahâsından altmış sekiz gurûş ile bir zülte deynim olub lâkin târih-i kitâbdan altı sene mukaddem altmış yedi gurûş ile bir sülüsünü müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Osman'a hâl-i hayâtında hac-ı şerîfe gitmezden mukaddem edâ ve teslîm eyleyüb zimmetimde ancak iki zülte hakkı bâki kaldı deyu def'ala mukâbele idicek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Receb Çelebi'den takrîr-i

meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Ahmed Efendi bin el-Hacc Şaban ve Şaban Çelebi bin el-Hacc Mustafa ve Halil Çelebi bin el-Hacc Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka târih-i kitâbdan mezbûrda merkûm Receb deynî olan meblağ-ı mezbûr altmış sekiz gurûş ile bir zülteniñ altmış yedi gurûş ile bir sülüsünü müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Osman'a hac-ı şerife gitmezden mukaddem bizim huzûrumuzda edâ ve teslim eyledi biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın vasî-i mezbûr Halil merkûm Receb'iñ minvâl-i muharrer üze zimmetinde bâkî iki zülmedenmâ'adâ altmış yedi gurûş ile bir zültetalebiyle merkûm Receb Çelebi rencîdeden men' bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbî' aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin el-Hacc Mehmed

Hasan Çelebi bin el-Hacc Ahmed

Mehmed Çelebi şehri

Halil Çelebi el-Mü'ezzin

Şaban Dede bin el-Hacc Mustafa

İsmail Çelebi

Halil Bey

37/1

Livâ-i Kastamonu'da vâki' Daday kazâsına tâbî' Görük nâm karye sâkinelerinden iken fevt olan Sakine bint-i Ali Efendi nâm hâtûnuñ verâseti zevcî Hasan Çelebi ibn-i Hüseyin nâm kimesne ile liebeveyn er karındaşı Ömer Çelebi'ye ve vâlidesi Alime bint-i Ömer Efendi nâm hâtûn ve liebeveyn kız karındaşları Havva ve Fatma nâm hâtûnlara münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan soñra mezbûr Ömer Çelebi ile merkûme Alime asâleten ve mezkûre Havvâ'nın zevci ve tarafından da'vâ-yı âtî'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'î üze vekâleti sâbit olan Lütfullah Efendi el-kâdî ve mersûme Fatma'nın zevcî ve tarafından kezâlik da'vâ-yı âtî'z-zikre vekîl olub bir nehci's-şer'a vekâleti sâbit olan Mustafa Bey ibn-i Ahmed nâm kimesneler vekâlete meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde hâlâ musâhib-i şehri yârî olub ber vech arpalık Kastamonu sancâğına mutasarrıf olan cenâb-ı rûkn-i âlişân vesadr-ı âsaf-ı nişân düstûr-ı mu'addelet-i nigâr müşîr-i ferîdûn ...? ihtîşâm ve nâhid evc-i ihdâm el-mahfûf-ı bi-sunûf-i avâtîfû'l-melkû'l-âlâ sâdetlü Mustafa Pâşâ yesserallahu fi'd-din-i meâb hazretlerinin livâ-i mezbûrda Kâim-makâmları olan umdetü'l-eşbâh ve'l-â'yân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa mübâşeretiyile ihzâr olunan merkûm Hasan Çelebi mahzarında her biri asâleten ve vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu biñ seksen altı senesi Rebi'ü'l-âhiriniñ beşinci günü ki cum'a der beyni's-salâtin beş aylık hâmile olan mürisemiz müteveffât-ı mezbûre Sakine'yi zevci merkûm Hasan Çelebi sâkine olduğu büyütdan darb iderken dışarı çıkarub berdebânayağında arkasundan erişüb anda dahi bir çıra yarmasıyla beline darb-ı şedîd ile darb idüb ol darbdan nâşîol gece...? der-akab kendüsü dahi fevt olmuşdur suâl olunub icrâ-yı hakk olunması matlubumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl merkûm Hasan Çelebi husûs-ı mezbûru bi'l-küllîye inkâr idicek med'uvvîn mezbûrundan müddeâlarını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda müteveffât-ı mezbûre Sakine'yi alemü's-şer'î ile ârifân olan Mehmed Eyüb Çelebi ibn-i Ömer Efendi ve Mehmed Bey ibn-i Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka biz menzil-i mezkûrda vâki' zikr-i mürûr iden berdebâna nâzirânbar önünde otururken müteveffât (silik) hâtûn sâkine olduğu beytden feryâd iderek dışarı çıkub zikr olunan berdebân ayağına geldikde merkûm Hasan Çelebi arkasından erişüb târih-i mezkûrda ve vakt-i mezbûrda bir çıra yarmasıyla mezbûre Sakine Hâtun'un beline bizim huzûrumuzda darb-ı şedîd ile darb idüb ol dahi bundan nâşî ol gece fevt oldu biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şâhidân mezbûrân Mehmed Eyüb Çelebi ve Mehmed Bey vech-i muharrer üze şehâdetlerinde kâzib olduklarına ihtiyâta yemîn teklîf olundukda mezbûrân dahi âlî vekî'l-mes'ûl yemîn billâhi aliyy-ül-a'lâ (üzeri çizik) eylediklerinde soñra keyfiyyet-i hâlleri karyeleri âhâlisinden Nasrullah Halife ibn-i Sun'ullah ve Şeyh Mehmed bin Mustafa ve Durmuş bin Hüseyin ve Mehmed bin İvaz nâm kimesnelerden istişhâd olundukda şâhidân mezbûrân her vechle adl ve makbûlü's-şehâde kimesnelerdir deyu her biri haber vermeleriyle emr-i ta'dî'l-ve't-tezkiye temâm olub şehâdetleri hayr-i kabûlde vâk'a olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmîs aşer min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi

Fahrü'l-akrân Ahmed Ağa

Nebizâde Mehmed Ağa
 Şaban Efendi ibn-i Osman
 Veli Efendi ibn-i Mahmud
 Es-Seyyid Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed
 Ali el-Hacc İbrahim el-cündi
 Ahmed Halife ibn-i Muslu
 Mustafa ibn-i el-Hacc Mehmed
 Yakub bin Arslan
 Hüseyin bin Süleyman
 Şaban bin Mustafa
 Halil Bey ibn-i Mustafa
 Mahmud Ağa ibn-i Yakub
 Mustafa bin Mehmed el-Hatîb
 Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehir

37/2

Medîne-i Kastamonu kazâsına tâbi' Türkeli nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Yusuf nâm kimesne'nin verâseti sulbi kebîr oğlu Ali nâm kimesne ile sulbiyye kebîre kızı Emine nâm hâtûna münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Emine meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde yine kazâ-i mezbûra tâbi' Eğerciler Divânında sâkin sâhibü'l-vesîka Hüseyin bin Halil nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb divân-ı mezbûrada vâki' bir taraftan İbrahim nâm kimesne bağçesi ve ba'zen Hasan nâm kimesne bağçesi ve bir taraftan çaya müntehî ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bağçe müteveffâ-yı mezbûr babamız el-Hacc Yusuf'un mülk-i müşterâsı olub ba'de vefât sülüsü bañâ ve sülüsü âheri karındaşım merkûm Ali'ye intikâl itmişken hâlâ zikr olunan bağçemi mezbûr Hüseyin zabt ve tasarruf ider suâl olunub sülüs hissem alıvrılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında mâri'z-zikr bağçe ile divân-ı mezbûr hudûdu dâhilinde ma'lûmü'l-hudûd dört kıt'a tarlalar işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed'in babası merkûm Ali'nin tasarrufunda olub ba'de vefât mezbûr Mehmed'e intikâl itmeğin zikr-i mürûr iden bağçe ile zikr olunan dört kıt'a tarlaları mezbûr Mehmed'den yüz on kıt'a esedî gurûşa iştirâ ve def'-i semen idüb bu vech üze zikr olunan bağçe ile tarlalar mülk-i müşterâmdır aña binâen zabt ve tasarruf iderim minvâl-i muharrer üze müddeiye-i mezbûrenin babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Yusuf'un mülk-i müşterâsı olub vech-i mübeyyin üze sülüs hisse müddeiye-i mezbûreye intikâl itdiği ma'lûmum değildir deyu husûs-ı mezbûru bi'l-külliye inkâr idicek müddeiye-i mezbûreden müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için istihâl idüb mühmel-i şer'î mürûrunda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğin mâri'z-zikr bağçe müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Yusuf'un mülk-i müşterâsı olub ba'de vefât sülüsü müdde-i mezbûre Emine'ye intikâl itdiği ma'lûmu olmadığına merkûm Hüseyin'e yemin teklîf olundukda ol dahi alî vekî'l-mes'ûl yemin billahî alıyyûl âlâ itmeğin müddeiye-i mezbûre Emine büyüce muârazadan men' bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Efendi bin Mustafa Efendi

Ahmed Çelebi bin Müslim Bey

Nebi Dede bin Şaban

Mü'ezzin Mehmed Halife bin Hüseyin

Ve gayruhum min el-ihzâr

37/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İsmail Bey Mahallesi sükkânından Musa Halife bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Şeyh İsmail Çelebi muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb merhûm İsmail Bey evkâfından mahalle-i mezbûrda vâki' hamâmı vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Mehmed Ağa biñ seksan beş senesi Cemâziye'l-evvel guresinden sene tamamına değin bañâ icâr ve yedîme hatt ve hatemini müstemil temessük virüb ben dahi vech-i mübeyyinüzre isticâr idüb altı buçuk ay taht-ı icâremde olub ben ferâğ olmuş değil iken ferâğ oldu deyu gıyâbımda merkûm İsmail mütevellî merkûm Mehmed Ağa'dan hamâm-ı mezbûrun temessükünü alub ba'de beni hamâmdan çıkarmağla ben dahi hamâm-ı mezbûre izn-i mütevellî ile harc ve sarf eylediğim on gurûşu mütevellî-i merkûmdan taleb itdiğimde mütevellî-i merkûm meblağ-ı mezbûr on gurûşu mezbûr İsmail Çelebi'ye havâle idüb ol dahi havâleyi kabûl eylemiştir suâl olunub ikrârı tahrîr ve

mûcibi icrâ olunması matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Şeyh İsmail Çelebi cevâbında fi'l-vâki' merkûm Musa Halife hamâm-ı mezkûru mütevell-i merkûmdan minvâl-i muharrer üze isticâr idüb altı buçuk ay tamamında hînî ihtiyâr ile huzûr-ı müsliminde bañâ fâriğ olmağın ben dahi mezbûruñ ferâğına binâen mütevell-i merkûmdan temessük aldım deyu vech-i meşrûh üze müdde-i mezbûruñ ferâğından temessük aldığını ikrâra havâle-i mezkûreyi inkâr idicek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr evvelâsı müdde-i mezbûr Musa Halife'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın vech-i meşrûh üze havâle-i mezkûreyi kabûl itmedüğüne mezbûr Şeyh İsmail Çelebi'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyûl âlâ idüb ba'de merkûm Şeyh İsmail Çelebi'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub mahalle-i mezbûrdan Şaban Çelebi bin el-Hacc Osman ve Gökdere Mahallesinden Şaban bin Halil nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Musa Halife târih-i mezbûrda hamâm-ı mezbûru hînî ihtiyârıyla bizim huzûrumuzda merkûm İsmail Çelebi'ye fâriğ oldu biz bu husûsa bu vech üze şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gibbe riâyetü's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın müdde-i mezbûr Musa Halife büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min-Rebi'ü'l-âhir li-sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Halife bin Muslu Çelebi

Mustafa Çelebi bin Mehmed

Ahmed Halife bin Mustafa Efendi

El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed

Mustafa Efendi bin Ma'den

Ve gayruhum

37/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İsmail Bey Mahallesi sâkinelerinden İsmihân bint-i Mehmed nâm hâtûn mahfel-i kazâda zevci Mehmed bin Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed zavci olub beynimizde şikâk-ı vâkıa olmağla zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh iki biñ akçe mihr-i müeccelimden ve nafaka-i iddet ve mü'net-i süknâmdan ve kendi firâşından hâsıl olan hamilem? tevellüd eyledikde nafaka-i lâzimesini ben infâk idüb ol dahi benim tasarrufumda olan mâ' zevilden fâriğ olmak üze tarafından halâ taleb olduğumda ol dahi hâl-i mezbûru kabûl idüb hukûk-ı müteallika amme-i deâviden her birimiziñ âheriñ zimmetini ibrâ eyledik didikde gibbe't-tasdîk olundu mâ-vaki' kayd-ı şedd fi-15 min-Rebi'ü'l-âhir sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Hamza bin el-Hacc Dursun

Mustafa bin el-Hacc Yusuf

Ahmed bin Mehmed

Mustafa bin Hamza

Süleyman bin el-Hacc Yusuf

Ve gayruhum

38/1

Hâlâ Livâ-i Kastamonu Mütesellimi olan umdetü'l-eşbâh ve'l-â'yân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından tefvîz-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub bir nehci's-şer'î vekâleti sâbit olan Halil Beyzâde Hüseyin Ağa nâm kimesne meclis-i şer'î ...? lâzımı't-tevkirde livâ-i mezbûrda vâki' Daday Kazâsına tâbi' Görük nâm karyede sâkine iken fevt olan Sakine bint-i Ali Efendi nâm hâtûnuñ vâlidisi Alime bint-i Ömer Efendi nâm hâtûnuñ oğlu ve tarafından tefvîz-i âti'z-zikri tasdîka vekîl olub nehci's-şer'î üze vekâleti sâbit olan Ömer Çelebi bin Ali Efendi ve liebeveyn kız karındaşı Havva nâm hâtûnuñ zevci ve tarafından kezâlik tefvîz-i âtiyi tasdîka vekîl olub bi-mâhû nehci's-şer'î üze vekâleti sâbit olan Lütfullah Efendi el-kâdi ve âher kız karındaşı Fatma nâm hâtûnuñ zevci ve tarafından kezâlik tefvîz câil beyânı tasdîka vekîl olub bi-mâhû nehci's-şer'î vekâleti sâbit olan Mustafa Bey bin Ahmed mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûre Sakine Hâtûn bilâ veled-i zikr fevt olub livâ-i mezbûre havâss arâzisinden ...? ma' ...? nâm karye hudûdu dâhilinde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt'a tasarrufunda olan arâzi ve yaylak-ı mahlûle ve müstehak tapu olmağın müteveffâ-yı mezbûre Sakine'niñ livâ-i mezbûre havâss-ı arâzisinden tasarrufunda olan mâri'z-zikr arâzi ve yaylak ve müvekkelem müşârün-ileyh Ali Ağa sekiz yüz elli gürüş bedel mukâbelesinde müvekkelât ve mezbûrât Havva ve Fatma ve Alime ile liebeveyn er karındaşı merkûm Ömer Çelebi'ye iştirâk-i seviyy üze tefvîz anlar dahi vekâleten ve asâleten tefvîz

eylediklerinden soñra bedel-i merkûm sekiz yüz elli gurûş yedlerinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb ba'de'l-yevm mâri'z-zikr arâzi ve yaylak müvekkellât mezbûrât Havva ve Fatma ve Alime ile merkûm Ömer Çelebi'niñ mülk-i müfevvızleridir keyfe mâ yeşâ ve yahtar her biri ale'l-iştirâk-i seviyy mutasarrıf olsunlar didi didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa Yörükzâde

Fahrü'l-akrân Şeyh Ağa

Ahmed Ağa bin merhûm Mehmed Ağa

Boyacı el-Hacc Himmet

Mustafa Çelebi bin Ali

Ali Beşe bin Hüseyin

İsmail Bey bin Cafer

38/2

Fi'l-asl Amasya Kazâsından olub hâlâ medîne-i Kastamonu'da vâki' Taş Han'da sâkin işbu bâ'sü'l-vesîka Mehmed Beşe bin Hasan nâm kimesne meclis-işerîf-i garrâda Mehmed Beşe bin Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Beşe târih-i kitâbdan altı sene mukaddemher dânesi buçuk gurûş olmak üzre yüz on aded sarı sahtiyân bey' ve teslîm olunub vech-i muharrer üzre iştirâ ve teslîm ve kabûl eyledikten soñra semeni olan elli beş gurûş hakkımı taleb eylediğimde edâda imtinâ' ider suâl olunub alıvırılması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i mezbûr Mehmed Beşe'den da'vâsına mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Mustafa bin Mehmed ve Ahmed bin Mahmud nâm kimesneler meclis-i şer'î li-ecli's-şehâde hâzırân olub esri'l-istişhâdeyu her biri şehâdetlerinden bundan akdem mezbûr Mehmed Beşe müdde-i merkûm Mehmed Beşe'ye sahtiyân bahâsında elli beş gurûş deynim vardır deyu bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi biz bu vech üzre ikrârını şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâitü'l-kabûlşehâdetleri hayr-ı kabûlde vâki' olub şâhidân mezbûrân şehâdetlerinde kâzib olmadıklarına bi't-taleb istihlâf olunub anlar dahi hasbe'l-mes'û l...? eylediklerinden soñra meblağ-ı mezbûr elli beş gurûşun edâsına merkûm Mehmed Bey'e tenbîh birle mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-yevmi'l-aşer min-Rebi'ü'l-âhir sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

Receb Beşe bin Abdi

Mehmed Beşe bin Musa Çelebi

Derviş Beşe bin Sun'ullah

İsmail el-muhzır

38/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesi sâkinelerinden Havva bint-i Ahmed nâm hâtûnuñ zevcî ve tarafından âti'z-zikri ikrâra vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Halil bin Mustafa ve Ahmed Çelebi bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan Usta Murâd bin Eyüb ve müvekkele-i mezbûreniñ kız karındaşı olub Göl Kazâsında vâki' İlisu nâm kasabada sâkine Rahime nâm hâtûnuñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Hüseyin Efendi bin Ramazan ve Satılmış Hoca bin el-Hacc Mahmud şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan zevcî Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde işbu bâ'sü'l-kitâb umdetü'l-müderrişin el-fihâm İbrahim Efendi kablinden tasdîka âti'z-zikre vekîl olub bi-mâhü nehci's-sübût-şer'an vekâleti sâbit olan Musa Çelebi bin el-Hacc Hasan mahzarında her biri bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelelerimiz merkûmtân Havvâ ve Rahime'niñ silk-i mülklerinde münselik mahalle-i mezbûrda vâki' iki taraftan müşârün-ileyh İbrahim Efendi mülkü ve bir taraftan Şehir Kethüdâsı Hafız Mehmed mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî odaları ve havluya müstemil menzilinden hisse-i şâyialarını tarafeynden icâb ve kabûlü hâvi bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile her biri müşârün-ileyh İbrahim Efendi'ye otuz kıt'a esedî gurûşa bey' ve teslîm oldahi veche muharrer iştirâ ve teslîm ve kabûl eyledikten soñra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz gurûş yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyleyüb ba'de'l-yevm menzîl-i mahdûd-ı mezkûrda olan hisse-i şâyialarımız müşârün-ileyh İbrahim Efendi'niñ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didiler didiklerinde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrin min-Rebi'ü'l-âhir li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Ali Bey

Ahmed Halife el-Mü'ezzin
 Usta Halil bin Mustafa
 Mehmed Çelebi bin el-Hacc Mehmed
 Ahmed Çelebi bin Mehmed Dede
 El-Hacc Mustafa bin el-Hacc Mustafa
 Es-Seyyid İsmail Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Çelebi

38/4

Taşköprü kazasına tâbi' Abdâl Hasan nâm karye sükkânından işbu bâ'sü'l-kitâb el-Hacc Derviş Ağa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde hâlâ Kastamonu mütesellimi fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'z-zikre vekîl olub nehc-işer'î üzre vekâleti sâbit olan Hüseyin Ağa bin Abdülcelil Bey nâm kimesne mahzarında üzerine (da'vâ) ve takrîr-i kelâm idüb işbu hâzır bi'l-meclis orta boylu açık kaşlu gök elâ gözlü sarışın ve Rusü'l-asl Ayvâz nâm abd-ı memlûküm târih-i kitâbdan sekiz(inci) ay mukaddem mülkünden ibâk itmişdi hâlâ müvekkil müşârûn-ileyh yedinde ahz olunmuş buldum vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa'dan suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa evsâf-ı mezkûr ile mevsûf olan merkûm Ayvâz müdde-i mersûm el-Hacc Derviş Ağa'nın abd-ı memlûkü olub târih-i mezkûrda mülkünden ibâk eylediğini münkir olmağın müdde-i mersûm el-Hacc Derviş Ağa'dan takrîr-i da'vâsına mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Yusuf bin Musa ve Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer'î li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişhâd her biri şehâdetlerinde fi'l-hakika işbu evsâf ile mevsûf merkûm Ayvâz müdde-i mersûm el-Hacc Derviş Ağa'nın abd-ı memlûkü olub târih-i mezkûrda mülkünden ibâk eyledi biz bu husûsu bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de riâyeti's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâk'a oldukdan soñra merkûm Ayvâz'ı müdde-i mersûm el-Hacc Derviş Ağa'ya teslim vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa'ya tenbîh bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-işrîn min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Bey bin Mehmed
 Şaban Bey bin Mehmed
 İsmail Bey bin Cafer
 Dilâver bin Abdullah
 Mehmed bin Pîrî
 Ve gayruhum min el-ihzâr

38/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Ahmed Bey nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Âmine bint-i el-Hacc Yusuf nâm hâtûn ile liebeveyn karındaşı Mehmed nâm kimesneye münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik oldukdan soñra mezbûr Âmine meclis-i şer'î hatîr-i lâzımı't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ terekisine vâzi'ü'l-yed olan mezbûr Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ muhallelâtından defter-i kassâmda tahrîr olunan on dört biñ yedi yüz akçeden ve defterden hâric on sekiz gurûş ve bir çift öküz ve bir tosun ve bir düğeden rub' hissemi ve zimmetinde mütekarır ve ma'kûd-ı aleyh iki biñ akçe mihr-i müeccelimi mezbûr Mehmed'den da'vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamat-ı ekber vâk'a olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrundan mezbûr Mehmed ile beni yigirmi beş esedî gurûş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yigirmi beş gurûş mezbûr Mehmed yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb ziyân-ı eşyâ da'vâsından zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min ba'de benden asâleten veyâhûd vekâleten müteveffâ-yı mezbûruñ terekisine müteallik da'vâ nizâ' sudûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm masmûa ve makbûl olsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi' aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Efendi Essâati
 Mehmed Efendi es-Sahhâf
 Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
 Abdullah el-muhzır
 Ve gayruhum el-ihzâr

38/6

Kastamonu kazâsına tâbi' Çetikirân nâm karye sükkânından Salih bin Müstecâb nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb el-Hacc Şaban bin Yunus nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb Şeyh Şecâeddin evkâfından karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan el-Hacc Yusuf tarlası ve iki taraftan dağ ve bir taraftan dereye müntehî bir mikdâr arâziyi târih-i kitâbdan on beş sene mukaddem Mehmed Çelebi nâm kimesneden izn-i mütevellî ile beynimizde ma'lûm bedel mukâbelesinde tefvîz idüb on sene mikdârı tasarrufumda iken beş seneden beri merkûm el-Hacc Şaban fuzûlî tasarruf ider suâl olunub kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm el-Hacc Şaban cevâbında fi'l-vâki' zikr olunan arâzi merkûm Mehmed Çelebi'nin tasarrufunda olub târih-i kitâbdan beş sene mukaddem fevt olmağla müstehak tapu olmağın zikr-i mürûr iden arâziyi merkûm Mehmed Çelebi'nin mahlûlünden ol hinde mütevellî olan Şeyh Mehmed Efendi on gurûş bedel mukâbelesinde tefvîz idüb mülk-i mefevvezimdir aña binâen tasarruf iderim deyu takrîr-i meşrûhuna mutâbık temessük ibrâz idicek müdde-i mezbûr Salih'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyinden istişhâd idüb birkaç def'a mühle-i şer'î ile imhâl olundukdan soñra ityân-ı beyyinden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın fi'l-hakika mezbûr Salih zikr olunan arâziyi on beş sene mukaddem tasarrufâ-yı mezbûr Mehmed Çelebi'den hâl-i hayâtında izn-imütevellî ile tasarrıf idüb on sene mikdâr tasarruf itdiği ma'lûmu olmadığına merkûm el-Hacc Şaban'a yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyül âlâ itmeğın müdde-i mezbûr Salih büyüce muârazadan men' birle mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Musa Çelebi bin el-Hacc Hasan

Ahmed bin Abdullah

Ahmed bin Ali

Dilâver bin Abdullah

İsmail el-muhzır

38/7

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Bedir Gazi Mahallesi sükkânından Anastas veled-i Asturnoz nâm zimmi meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu bâ'sü'l-kitâb el-Hacc Ali bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Nasrullah Câmi' Şerifi kurbunda Çukur Hân dimekle ma'rûf hânda kapu kurbunda vâki' silk-i mülk sarîhimde münselik bir bâb tahtânî odamı tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'i ile mekûm el-Hacc Ali'ye yüz on kıt'a esedî gurûş bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üze iştirâ ve teslîm ve kabûl eyledikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr yüz on gurûş esedî gurûş merkûm el-Hacc Ali yedînden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyledim ba'de'l-yevm mâri'z-zikr oda merkûm el-Hacc Ali'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde el-makarr le el-merkûm el-Hacc Ali merkûm mersûm Anastas'ın vech-i meşrûh üze câri ve sâdir olan kelâmını bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdik itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ma'den Mehmed

El-Hacc Ali bin Mehmed

El-Hacc Ömer bin el-Hacc Receb

Osman bin İsmail

Mustafa bin Murâd

Mehmed bin Ali

El-Hacc Mehmed bin Sefer

İbrahim Çelebi el-Hacc Hasan

39/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Halil Efendi bin İbrahim nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Osman nâm hâtûn ile sulbi kebir oğlu Ahmed Çelebi'ye ve sulbiyye kebir kızı Ayşe nâm hâtûna münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Ayşe tarafından sulh-ı âtî'z-zikri ikrâra vekil olub mezbûrenin zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mehmed Ağa bin el-Hacc Süleyman ve Mehmed Efendi bin İbrahim Sofu nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan el-Hacc Himmet bin

İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ terekeseine vâzi'ü'l-yed olub kendi tarafından asl ve vâlideşi mezbûre Fatma tarafından nehc-i şer'î üzere vekîl olan mezbûr Ahmed Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Ayşe babası müteveffâ-yı mezbûruñ defter-i kassâma nâtık olduğı üzere iki biñ sekiz yüz gurûşluk muhallefâtından bi-hasebi'l-irs kendüye isâbet iden sekiz yüz on altı gurûş ile iki sülûs hissesini mezbûr Ahmed Çelebi ile müvekkele-i mezbûre Fatma'dan da'vâ ve taleb eylediğinde beynlerinde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekber vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beylerine muslihûn tavassut idüb müvekkele-i mezbûre Ayşe'yi mezbûr Ahmed Çelebi ve müvekkele-i mezbûre Fatma ile sıhhat-i şerâit-i sulh-i câmi' ve mevânî'den ârî alî tarîkü't-tehârücü's-şer'î otuz kîle mahlût mahsûl ve bâkî malaklı bir câmus ve bâkî buzâğlı bir karasığır ineğı ve bir hergele ve on iki kıt'a esedî gurûş ile müteveffâ-yı mezbûruñ muhallefâtından mahalle-i mezbûrda vâki' defter-i kassâmıda dört yüz gurûş nukût olunan bir taraftan el-Hacc Yusuf menzili ve üç taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve hârabesi iki bâb fevkânî odalar ve bir ahûr ve bir samânihâne dâhiliyesi bir bâb fevkânî ve iki bâb tahtânî odalar ve havluya müştemil menzili üzerlerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde müvekkelem mezbûre Ayşe dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan eşyâ-yı mezkûre ile menzil-i mahdûd-ı mezkûru yedlerinden ahz-ı kabz idüb her biri müteveffâ-yı mezbûruñ terekeseine müteallik da'vâdan âheriñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eylediler didikde el-makarr le el-merkûm Ahmed Çelebi makarr-ı mezbûr el-Hacc Himmet'iñ minvâl-i muharrer üzere câri ve sâdır olan kelâmını asâleten ve vekâleten bi'l-muvâcehe tahkîk bi'l-müşâfehe tasdik itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min-Rebi'ü'l-âhir sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderriş İbrahim Efendi

Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa el-Hacc Süleyman

Tekyesîn Ahmed Çelebi Fazlullah

Mehmed Efendi İbrahim Sofu

Mehmed Ağa bin el-Hacc Himmet

Eş-Şeyh Ahmed Efendi

Fî gurre-i Cemâziye'l-evvel ve hüve'l-yevmi's-sâlis ...?

39/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İsmail Bey Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hacc Mustafa bin İsa'nın verâseti zevce-i metrukesi Râbia bint-i Ahmed Efendi ve Fatma bint-i (silik) nâm hâtûnlar ile sulbi sağır oğulları Şeyh Ebu Bekir ve Hasan ve Hüseyin'e ve sulbiyye kebîre kızı Âmine'ye münhasır olduğı şer'ân zâhir ve mütehakkik oldukdan soñra mezbûrtân Fatma ve Âmine taraflarından sulh-ı âtî'z-zikri ikrâra vekîl olub mezbûrtânın zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi el-imâm ve el-Hacc Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Şeyh İsmail bin Abdülfettâh nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ muhallefâtına vâzi'ü'l-yed olub kendi tarafından asl ve siğâr-ı mezbûrunuñ kabl-i şer'iden mansûb vasîleri olan mezbûre Râbia tarafından sulh-ı câi'z-zikri tasdika vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan el-Hacc Derviş bin Hüseyin ve mezbûr Mehmed Efendi şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Ahmed Çelebi bin Siyâvüş Bey nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Fatma müteveffâ-yı mezbûruñ zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh mihr-i müeccelini ve semen hissesini ve müvekkelem mezbûre Âmine dahi bi-hesabi'l-irs kendüye isâbet iden hissesini müteveffâ-yı mezbûruñ vâkıyyesinde taleb eylediklerinde beynlerinde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beynlerinde muslihûn tavassut idüb sıhhat-i şerâit-i sulh-i câmi' ve mevânî'den ârî alî tarîkü't-tehârücü's-şer'î yüz gurûş kıymelü Belkıs nâm câriye ile yiğirmi beş kıt'a esedî gurûş üzerine inşâ-yı akd-ı sulh eylediklerinde müvekkelelerim mezbûrtân Fatma ve Emine dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan mâri'z-zikri câriye ile yiğirmi kıt'a beş esedî müvekkele-i mezbûre Râbia yedinden ahz-ı kabz idüb ziyâde eşyâ da'vâsından müvekkele-i mezbûre Râbia'nın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyleyüb min ba'de bizden asâleten ve vekâleten müteveffâ-yı mezbûruñ terekeseine müteallik da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zûhur iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa olsun didiklerinde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Çelebi bin Muslu Çelebi

Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi imam

Muhiddin Efendi

El-Hacc Derviş bin Hüseyin Bey
Mü'ezzin Mehmed Halife bin Mehmed
Mermetcizâde Ali Bey
İbrahim Çelebi el-Hacc Hasan

39/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesi sükkânından işbu bâ'sü'l-vesika Ahmed Ağa bin Osman Bey nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Osman Çelebi nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tâbi' Zimmiyân-ı balât nâm karye hudûdu dâhilinde vâki' bir taraftan Hasan Beşe nâm kimesne tarlası ve bâ'zen Taşköprü ve bâ'zen Kilisa ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd olup tasarrufumda olan tahmînen yigirmi iki kîle tuhm-ı istîâb ider bir kıt'a tarlamı bundan akdem yetmiş gurûş bedel mukâbelesinde mezbûr Osman Çelebi'ye ma'rifet-i sâhib-i arzû'l-âhak olmaksızın ferâğ ve tefvîz itmişdim lâkin ma'rifet-i sâhib-i arzû'l-âhak olmadıkca tefvîz ve tefevvüz mu'teber olmaduğuna binâen bedel-i merkûmu mezbûr Osman Çelebi'ye redd ve tarla-yı mezkûrden kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Çelebi cevâbında fi'l-vâki' mâri'z-zikr tarlayı minvâl-i muharrer üzre müdde-i merkûmdan tefvîz idüb lâkin tarla-yı mezkûr İsmail Bey evkâfî arâzisinden olmağla müdde-i merkûm izn-i temessükü alıvmek için tarafından gâib-i ani'l-meclis Hacı Mehmed Efendi'yi vekîl idüb mütevellisi Mehmed Ağa'ya irsâl oldahi tasarrufuma izn ve yedîme işbu temessükü virmişdir deyu def'a ile mukâbele idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Osman Çelebi'den takrîrine muvâfık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl idüb mühle-i şer'î tamâmında ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf dahi itmemeğın bedel-i mersûm yetmiş gurûş müdde-i merkûm Ahmed Ağa'dan ahz ve zikr olunan tarladan kasr-ı yedine merkûm Osman Çelebiye tanbîh bir le mâ-hûve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzat Hasan Efendi
Mustafa Ağa el-cündî
Mehmed Ağa bin Hasan
El-Hacc Ömer bin Abdi Efendi
İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan
Hasan bin Mustafa
Mehmed bin Ali

39/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Gökdere Mahallesi sükkânından İmam Mehmed Efendi bin Mehmed ve Mü'ezzin Mustafa Halife bin Muslu ve Ömer Çelebi bin Ali ve Ahmed bin Muharrem Hasan bin Abdullah ve Durmuş bin Musa ve Mehmed bin Hüseyin ve Receb Mehmed ve Resul bin Mehmed ve sâir ahâlî mahalle-i mezbûre bâ cem'ahûm meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Musa bin (sîlik) nâm kimesne muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Musa'nın kızı işbu hâzıra bi'l-meclis Fatma nâm hâtûn kendi hâlinde olmayub levend odalarına varub niçe fesâd itdîğinden mâ'adâ sâkine olduğı menzile dahi levend ve nâmahrem getirüb fi'l-i şenî idüb babası mezbûr Musa mezbûre Fatma'nın bu makûle kabahât ve fesâdına müsâmaha ve müsâade gösterib ve mezbûre Fatma'ya bu makûle fesâd itmemeğce ve mezbûr Musa'ya dahi mezbûreniñ bu makûle fesâdına rızâ virmemeğce kabl-i şer'iden tenbîh olundukda mütenebbih olmayub mezbûre Fatma'nın minvâl-i muharrer üzre fesâd ve şenâatine mezbûr Musa'nın müsâmaha ve müsâadesinden nâşî mezbûre Fatma'nın üzerine ziyâde levend gelüb gitmekle edâ-yı salât için mescid-i şerîfe varmadan kaldık ve gece ile levend-i mezbûreniñ menzilinî taşılayub eğer mezbûr Fatma birkaç gün mahalle-i mezbûrda sâkin olur ise fesâd olmak mukarrerdir ve'l-hâsıl mezbûrândan her birimiz müteazzi ve mütezarrırlarız mezbûrânın mahallemizden hurûclarına savbb-ı şer'iden tenbîh olunması matlubumuzdur deyu her biri mezbûrânın sûi hallerini haber virdikden sonra ketb-i fetâvâdan ...? bi'z-zinâ ve sâirü'l-fesâdât ...? tevcibü'l-hadd ve't-ta'zir ...? ve ictimâ' ehl-i mahallâthümâ fi-meclisü'l-kazâ-i ...? deyu mesr ve müferrih olmağın mezbûrân Musa ve Fatma'nın mahalle-i mezbûreden hurûclarına tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hancı Ahmed Beşe
Receb bin Mehmed

Hafız Hasan bin Şaban
Ahmed bin Yusuf
Receb ser-i muhzırân
Ve gayruhum

39/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebrail Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Ahmed Bey nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Âmine bint-i el-Hacc Yusuf nâm hâtûn ile liebeveyn Mehmed nâm kimesneye münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Âmine meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ tereketine vâzi'ü'l-yed olan mezbûr Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ muhalledâtından defter-i kassâmda tahrîr olunan on dört biñ yedi yüz akçeden ve defterden hâric on sekiz gurûş ve bir çift öküz ve bir tosun ve bir düğeden rub' hissemi ve zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh iki biñ akçe mihr-i müeccelim mezbûr Mehmed'den da'vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrundan mezbûr Mehmed ile beni yiğirmi beş esedî gurûş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yiğirmi beş gurûş mezbûr Mehmed yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb ziyâde eşyâ da'vâsından zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim min ba'de benden asâleten veyâhûd vekâleten müteveffâ-yı mezbûruñ tereketine müteallik da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zûhur iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûl olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf (Bu belge 38/5 numaralı belgenin aynısıdır.)

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Efendi Esâati
Mehmed Efendi es-Sahhâf
Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
Abdullah el-muhzır
Ve gayruhum

40/1

Araç kazâsına tâbi' Çukurpelid nâm karye sâkinelerinden Kâmile bint-i Mustafa nâm hâtûn tarafından hal'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl-i mezbûr Kâmile'nin zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Mustafa bin Muzaffer ve Ali bin Halil şehâdetleriyle vakâleti sâbit olan Ayşe bint-i Ali nâm hâtûn mahfel-i şer'î hatîrde müvekkele-i mezbûreniñ zevci Hüseyin bin Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Kâmile ile zevci merkûm Hüseyin'in beyninde şikâk vâki' olub tarafeynden hal'a taleb olunduklarında müvekkelem mezbûre Kâmile dahi zevci merkûm Hüseyin zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh olan iki yüz akçe mihr-i müeccelinden fâriga olub nafaka-i iddetini ve mü'net-i süknâsı dahi kendi üzerine olmak üze muhâlaa-i sahih-i şer'iyye eylediğinde zevci merkûm Hüseyin dahi minvâl-i muharrer üze hal'-i mersûmu kabûl idüb ba'de'l-yevm hukûk-ı zevciyyete müteallik âmme-i deâvî ve eymandan her biri âheriñ zimmetini ibrâ ve ıskât eylediler didikde makarr-ı mezkûre Ayşe bi'l-vekâle sâdira olan ikrârında el-makarle el merkûm Hüseyin vicâhen tahkîk ve tasdik itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-âşere min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Hasan Efendi
Receb Efendi el-mukayyed
Dilâver bin Abdullah
Mehmed bin Hasan
Ve gayruhum

40/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Gökdere Mahallesi sükkânından işbu ashâbü'l-kitâb İmam Mehmed Efendi bin Mehmed ve Mü'ezzin Mustafa Halife bin Muslu ve Ömer Çelebi bin Ali ve Ahmed bin Muharrem ve Hasan bin Abdullah ve Durmuş bin Musa ve Mehmed Hüseyin ve Receb bin Mehmed ve Resul bin Mehmed ve sâir ahâli mahalle-i mezbûre bâ cem'ahüm meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde mahalle-i mezbûrdan Göğlemez demekle ma'rûf İsmail nâm kimesneniñ zevcesi

Eşmani nâm hâtûn muvâcehesinde her biri takrîr-i da'vâ idüb mezbûre Eşmani gâibet-i ani'l-meclis Ayşe nâm kızına pezevenklik idüb dâimâ sâkine olduğu menzile levendler getirüb ekseri liyâlîde menziline if'âl-i şenâ itdürüb mezbûrtân bu makûle kabâhat ve fesâd itmemeğe kabl-i şer'iden tenbîh olundukda mütenebbih olmamalarıyla levend ziyâde gelüb gitmekle andan nâşî erâzil ve eşkıyyâ-i havfundan edâ-ü salât için mescid-i şerîfe varmakdan kaldık eğer mezbûre Eşmani ve kızı mezbûre Ayşe'niñ mahallemizde birkaç gün daha olurlar ise fesâd olmak mukarrerdir ve'l-hâsıl mezbûrtânın evzâ' ve if'âlinden her birimiz müteezzi ve mütezarrırlarız mezbûr İsmail ve zevcesi mezbûre Eşmani ve mezbûre Ayşe'niñ mahallemizden hurûclarına savbb-ı şer'iden tenbîh olunması matlubumuzdur deyu her biri mezbûrların sû-i hallerini haber virdikden soñra ketb-i fetâvâdan ...? deyu mestûr ve musarrağ olmağın mezbûr İsmail ile zevcesi mezbûre Eşmani ve kızı mezbûre Ayşe'niñ mahalle-i mezbûrdan hurûclarına tenbîh bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Hancı Ahmed Beşe

Receb bin Mehmed

Hafız Hasan bin Şaban

Ahmed bin Yusuf

Receb el-muhzır

Ve gayruhum

40/3

Husûs-ı âtî'l-beyânı istimâ' ve fasl için bu fakîr ile hâlâ medîne-i Kastamonu mütesellimi olan Ali Ağa'ya hıtta bâ emr-i âlî varid olmağın imtisâl-ü'l-emri'l-âlî akd-i meclis-i şer'î hafîr olundukda Göl kazâsına tâbî' Gençli nâm karye sükkânından Ma'den Beşe bin Mustafa nâm kimesne mütesellim müşârûh-ileyh tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna mübâşir olan Hasan Ağa ma'rifetiyle işbu ashâbü'l-kitâb el-Hacc Mehmed bin Sefer ve Pir Mehmed bin Mehmed ve Satılmış bin el-Hacc Osman ve Receb bin Mahmud nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-ı mezkûrde ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr târih-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem mülküm olan Gülistan nâm câriyemi fuzûlî bey' iderler suâl olunub takrîrleri tahrîr ve mûcibi icrâ olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrûn cevâblarında müdde-i mezbûrda her birimiziñ ma'lûmü'l-mikdâr hakkı olmağla mezbûru biñ seksen dört Şevvâliniñ on birinci günü huzûr-ı hâkimü's-şer'î ihzâr ve hakkımızı da'vâ ve taleb idüb işbu yedimizde olan hüccet-i şer'iyye mûcibince her birimiziñ hakkı hükm olunub mezbûr Ma'den Beşe ol hinde zâbiti olan işbu hâzır bi'l-meclis Çavuşzâde Mehmed Ağa'ya havâleye virilüb ba'de mezbûr Ma'den Beşe rızâsıyla ol târihde mütesellim olan Mehmed Ağa tarafından bey'-i âtî'z-zikri tasdîka vekîl olan merkûm Çavuşzâde mahzarında mütesellim müşârûn-ileyh Mehmed Ağa yetmiş iki gurûşa bey' ve teslim ve kabz-ı semenî mezkûr eyledim deyu meclis-i şer'ide bi't-tavihimikrâr ve i'tirâf itmişdir didiklerinde gıbbe'l-istintâk mezbûr Ma'den Beşe cevâbında fi'l-vâkî' mezbûrûna yedlerinde olan hüccet-i şer'iyye mûcibince düyûnu olub mâri'z-zikr câriyeyi düyûn-ı minvâl-i muharrer üzre semen-i mezkûr ile mütesellim mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya bey' eylediğini bi't-tavihim ikrâr ve i'tirâf itmeğın alî mûcib ikrâra müdde-i merkûm Ma'den Beşe büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzâde Mehmed Ağa

El-Hacc Mustafa bin Hoca Musa

El-Hacc Ebu Bekir bin Mehmed

El-Hacc Ali bin Ahmed

El-Hacc Himmet bin İbrahim

Boyacı Süleyman bin Musa

El-Hacc Halil

40/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Neccâr Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ahmed nâm kimesneniñ verâset-i zevce-i metrûkesi Rıdvân nâm hâtûn ile sulbi oğlu Hasan Çelebi'ye münhasır olub kable'l-kısm mezbûr Hasan Çelebi dahi fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Rıdvân ile zevce-i metrûkesi Fahriye'ye ve sulbi oğlu Mehmed'e ve sulbiyye kızları Saliha ve Rahime'ye münhasır olub kable'l-kısm mezbûre Rıdvân dahi fevt olub verâseti zevcî es-Seyyid Murteza Çelebi'ye ve mersûm Ahmed'e ve merkûmtân Saliha ve Rahime'ye münhasır olub kable'l-

kısm mezbûr Ahmed dahi fevt olub verâseti mezbûre Fahriye'ye ve liebeveyn kız karındaşları merkûmtân Salîha ve Rahime ve li-ümm er karındaşı İbrahim ve li-ümm kız karındaşları Fatma ve Aynî'ye münhasır olub kable'l-kısm mezbûre Fatma dahi fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Fahriye'ye zevcî Mehmed Halife'ye ve sadrî-i kebir oğlu Ali'ye ve sadriyye kızları Havvâ'ya ve Hatice'ye münhasır olduğu şer'ân mütehakkîk olduktan soñra mezbûr Ali asâleten ve merkûm Mehmed Halife kendi tarafından asâleten ve kızları mezbûrtân Havva ve Hatice taraflarından vekâleten meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde müteveffiyûn merkûmûnuñ muhalledâtına vâzî'ü'l-yed olan merkûm Fahriye'niñ zevcî ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'î mu'teber üzre şer'ân vekâleti sâbit olan işbu sâhibü'l-kitâb es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Şaban nâm kimesne muvâcehesinde her biri asâleten ve vekâleten da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffiyûn mezbûrûnuñ muhalledâtından olub mahalle-i mezbûrda vâki' el-Hacc Ahmed menzili dimekle şehîr ma'lûmü'l-hudûd menzilden ve kurbunda vâki' Şecâeddin Pîrî dimekle ma'rûf arsa-i hâliyedan ve beynimizde ma'lûm dükkân kirâsından ve Kızılcavirân nâm karyede olan menzil ve anbâr ve samânâne ve ahûrdan ve çiftlik mahsûlünden ve Yusuf nâm gulâm ve beynimizde evsâfî ma'lûm bir re's câriyeden ve nısf-ı mükerremândan ve esâs-ı beyt ve sâir muhalledâtın bi-hasebi'l-irsi's-şer'î bize ve müvekkeltân mezbûrtân Havva ve Hatice'ye intikâl iden hisse-i şer'iyemizi müvekkele-i mezbûre Fahriye'den da'vâ ve taleb eylediğimizde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvrılması matlubumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûr es-Seyyid Mehmed cevâbında fi'l-vâki' merkûm Mehmed Halife kendi tarafından asâleten ve mezbûrûn Ali ve Havva ve Hatice taraflarından vasî olmağla vesâyeten biñ yetmiş Cemâziye'l-âhir guresinden müteveffiyûn mezbûrûnuñ muhalledâtından bi-hasebi'l-irsi's-şer'î kendüye mezbûrûna Ali ve Havva ve Hatice'ye intikâl iden hisselerini müvekkelem mezbûre Fahriye'den da'vâ ve taleb eylediğinde ba'de'l-münâzaa beynlerine muslihûn tavassut idüb mezbûr Mehmed Halife ile müvekkele-i mezbûreyi beş bin yedi yüz akçe üzerine sulh idüb meblağ-ı mezbûrûn biñ yedi yüz akçesi merkûm Mehmed Halife'niñ hissesi mukâbelesinde mezbûre def' ol dahi ahz-ı kabz idüb bâki dört biñ akçe için müteveffâ-yı mezbûre Fatma'niñ muhalledâtından defter-i kassâm mücibince vâlidesi müvekkele-i mezbûre Fahriye'ye isâbet iden dört biñ akçe kıymetlü emtia-i mütenevviayı dahi mezbûrûn Ali ve Havva ve Hatice'niñ hisseleri mukâbelesinde yine merkûm Mehmed Halife'ye def' ol dahi vesâyeten mezbûrûn için ahz-ı kabz ve yedimde olan hüccet-i şer'iyeye mücibince müvekkelem Fahriye'niñ zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve ıskât eyledi deyu husûs-ı mezbûru nâtik hüccet-i şer'iyeye ibrâz idüb muvâcehelerinde feth-i kırâat olundukda mazmûnu min külli el vücûh takrîr-i meşrûhuna mutâbık olmağın gıbbe'l-istintâk müddeiyân mezbûrân Ali ve Mehmed Halife mazmûnu hüccet-i bi't-tavihümâikrâr ve i'tirâf itmeğın alî mücib-i ikrârhumâ müddeiyân mezbûrân Ali ve Mehmed Halife büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf Şuhûdü'l-hâl

Yanıkzâde Mustafa Bey

İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan

İbrahim Ağa bin Mehmed Ağa

Es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Hacı Ahmed

Ali Bey el-Mübâşir

Ve gayruhum

40/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebrail Mahallesi sükkânından Mustafa Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'iat-i garrâda işbu bâ'sü'l-kitâb el-Hacc Ali bin Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb silk-i mülkümde sarîhimde münselik medîne-i mezbûre esvâkında Çukur Hân dimekle ma'rûf hânda kuyu kurbunda vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb fevkânî mülk odamı önünde olan kerevid ile tarafeynden icâb ve kabûlü havî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr el-Hacc Ali'ye yüz beş kıt'a esedî gurûşa bey' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre iştirâ ve kabz ve teslimyledikten soñra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz beş kıt'a esedî gurûş mezbûr el-Hacc Ali yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan oda müşteri-i mezbûr Ali'niñ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde makarr-ı merkûm el-makarle el-mezbûr el-Hacc Ali vicâhen tasdik itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu cerî-i zâlik ve hurrirefi'l-hâmis aşere min-min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Boyacı Usta Osman Bey

Usta Pir Kaya bin Oruç

El-Hacc Muhiddin Mehmed

El-Hacc Ebu Bekir bin Mehmed
 El-Hacc Ali bin Mehmed
 Bodur el-Hacc Ali Ahmed
 Hacı Mehmed bin Sefer
 Hacı Mehmed el-meşhûr
 El-Hacc Receb Boyacı
 El-Hacc Himmet bin Boyacı
 Ve gayruhum

41/1

Tosya kasabası sükkânından Kirkös veled-i Anastos nâm zimmîniñ karındaşı ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbit olan Sitan nâm zimmî meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkirde Mustafa bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki buçuk ay mukaddem müvekkelem mezbûr Kirkös ticâret tarîkiyle Birûse'ye giderken Kânkırı Sancâğında Boğacalar nâm karye kurbunda mezbûr Mustafa birkaç nefer haramzâde önüne inüb eşyâsını nehb-i gâret eylemişlerdir müvekkelem mezbûruñ üzerinde olub eşyâsıyla maan gâret olunan işbu ...? demir kuburun çukamı hâlâ mezbûruñ yedinde buldum suâl olunub takrîri tahrîr olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında fi'l-vâki' mâri'z-zikr demir kuburunu refikim olan gâib-i ani'l-meclis Mehmed nâm kimesne bey' idüvür deyu bañâ def' ben dahi vech-i meşrûh üzre ahz-ı kabz eyledim müvekkele-i mezbûr Kirkös'ün mülkü olub vech-i mübeyyinüzre zikr olunan mahalde nehb-i gâret olduğu ma'lûmum değildir deyu husûs-ı mezbûru bi'l-küllîye inkâr idicek vekîl-i merkûmdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda kasaba-i mezkûrdaki mahalde sâkin Mehmed Çelebi bin Süleyman Şehr-i Köseler Mahallesinden Süleyman bin el-Hacc Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka zikr olunan ...? demir kuburunmüvekkele-i Kirkös'ün mülküdür biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis aşere min-Cemâziye'l-evvel li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ali Kazgâncıbaşı
 Mustafa Çelebi bin Mehmed
 Mahmud Bölükbaşı el-Mübâşir
 Şahin Bey el-cündî
 Mehmed bin Yusuf
 Ve gayruhum

41/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesinden Kerime bint-i Mehmed nâm hâtûn mahfel-i kazâda Abdülkadir bin Mehmed mahzârında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Abdülkâdir zavcem olub beynimizde şikâk vâki' olmağla tarafeynden hal' taleb olunduğumuzda zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh olan dört bin akçe mihr-i müeccelinden fâriğa olub ve nafaka-i iddet-i mü'net-i süknâm dahi kendi üzerime olmak vechî üzre muhalaa-i sahîh-i şer'iyye eylediğimde ol dahi minvâl-i muharrer üzre hal'-i mezbûru kabûl eyledi ba'de'l-yevm takrîr-i hukûk da'vâsına müteallik âmme-i deâvî ve eymandan âheriñ zimmetini ibrâ ve iskât eyledik didikde makarr-ı merkûmede sâdır olan kelimâtına el-makarrle el mezkûr Abdülkadir vicâhen tasdik itmeğe mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-hâmis aşere min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehri
 Şaban Çelebi Bazarbaşı
 Mustafa el-ma'rûf ba'bâze?
 Şatır Ahmed Dellâl
 Hasan bin İbrahim
 Abdurrahman bin Mustafa

41/3

Medîne-i Kastamonu Kal'ası mustahfizlarından işbu sâhibü'l-kitâb Pîrî bin Mehmed ve el-Hacc Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Küreti'l-nühâs kazâsında vâki' Çiğîleriği nâm karye sükkânından Osman ve Ömer bin Hasan nâm kimesneler muvâcehelerinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ber-vech-i iştirâk berât-ı şerîk ile mutasarrıf olduğumuz tımârımız toprağından olub karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde tahmînen altmış kîle tuhm-ı istiâb ider birkaç kıt'a tarlalarıñ nısf-ı mezbûrânıñ tasarruflarında olub nısf-ı âheri gâib-i anı'l-meclis İsmail bin Receb tasarrufunda olub ve mâri'z-zikr tarlalar yedîmizde olan sûret-i defter-i hâkânî de şerîk-i kayd olunmağla mustahfizlardan tımâr-ı mezkûra bizden mukaddem mutasarrıf olanlar mezbûrânıñ tasarruflarında olan tarlaları mukaddemâ mutasarrıf olanlara be her sene kırk kîle mahsûle icâreye virmeğle biz dahi mezbûrânıñ tasarruflarında olan tarlaları yine mezbûrâna be her sene kırk kîle mahsûla icâr-ı mezbûrân dahi vech-i meşrûh üzre isticâr ve kabûl idüb biñ seksen dört senesine gelince her birimiz mezbûrândan yigirmişer kîle mahsûlü ahz-ı kabz idüb hâlâ yigirmişer kîle mahsûlden iki sene müctemi' olan seksân kîle mahsûlümüz mezbûrânıñ zimmetlerinde bâkî kalmağla taleb eylediğimizde virmeden imtinâ' iderler suâl olunub alıvrılması matlubumuzdur didiklerinde gibbe's-suâl mezbûrân cevâblarında fi'l-vâki' tasarrufumuzda olan tarlalar şerîk yeri olub bizden mukaddem mutasarrıf olanlar be her sene kırk kîle mahsûle müddeiyân merkûmân Pîrî Bey ve el-Hacc Mustafa'dan isticâr eyledik deyu minvâl-i muharrer üzre yigirmişer kîle icâreden iki senede müctemi' olan seksân kîle mahsûl zimmetlerinde olduğunu her biri bittav'ükrâr ve i'tirâf itmeğîn alî mûcib-i ikrârhumâ seksân kîle mahsûlü mezbûrân Pîrî Bey ve el-Hacc Mustafa'ya teslim mezbûrân Osman ve Ömer'e tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmîs aşere min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan

Mehmed bin Ali

Usta Mehmed Derziyân Yiğidbaşı

Mehmed Efendi el-imam

Receb ser-i muhızrân

Ve gayruhum el-ihzâr

41/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından İbn-i Sadi Mahallesi sükkânından işbu râfi'ü'l-kitâb İsmail Çelebi bin el-Hacc Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Güney kazâsına tâbi' Uzunkavak nâm karyeden Topal Hacı nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hacı'nıñ tasarrufunda olub lede'l-ahâli ve'l-ceyrân ma'lûmatü'l-hudûd karye-i mezbûrede hudûdu dâhilinde üç kıt'a tarlasınıñ hakk-ı tasarrufunu bedel-i ma'lûm mukâbelesinde babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Hüseyin'e ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz idüb mâlikâne ve müstakilen on beş sene zabt ve tasarruf üzre iken babam mezbûr Hacı Hüseyin fevt olub zikr-i mürûr iden üç kıt'a tarlalar intikâl-i âri ile bañâ intikâl itmişken hâlâ merkûm Hacı Oruç tarlası demekle ma'rûf bir kıt'a tarlamı zirâat idüb beni tasarrufdan men' ider suâl olunub takrîr-i tahrîr ve zirâat eylediği tarladan yedd-i mübtelesi izâle olunmak matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Hacı zikr-i mürûr iden üç kıt'a tarlayı mezbûr Hacı Hüseyin'e ferâğ tefvîz ve on beş sene mâlikâne müstakilen zabt ve tasarruf eylediğine ikrâr idüb lâkin mâri'z-zikr üç tarlasını mezbûr Hacı Hüseyin'e on beş sene mukaddem bey'-i bi'l-vefâ ile virmişdi deyu iddiâ idüb merkûm Hacı'nıñ bey'-i bi'l-vefâ da'vâsı lâğv-ı mahz olmağın zikr-i mürûr iden Oruç tarlasından kasr-ı yedîne tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi's-sâmin ve'l-işrîn min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Pîrî Çelebi bin el-Hacc Hasan

Mehmed Beşe bin Osman

Abdullah el-muhzır

Mehmed el-muhzır

Ve gayruhum min el-ihzâr

41/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Arz Mahallesi sükkânından olub ticâret ile Tekürdağ'ı nâm kasabada sâkin iken bundan akdem fevt olan Derviş Beşe bin Durmuş nâm kimesneniñ verâseti vâlidesi Âlime bint-i (silik) nâm hâtûn ile liebeveyn erkarındaşları Mustafa ve Ali ve Ahmed ve Halil ve Mehmed nâm kimesnelere ve kız karındaşı Ayşe'ye münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Âlime ile merkûm Mustafa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Ali Bey

bin Behşe nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Dervîş Beşe'niñ dühân bahâsından mezkûr Ali Bey zimmetinde elli iki gurûş hakkı olub kable'l-ahz fevt olmağla meblağ-ı mezbûr bize intikâl idüb her birimiz hisse-i mefrûzamıza taleb eylediğimizde virmekden imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlubumuzdur didiklerinde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müddeiyân merkûmândan takrîrlerine muvâfık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden el-Hacc Mustafa bin Mehmed ve Mustafa Beşe bin Osman nâm kimesneler mahfel-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olub esrû'l-istişhâd her biri şehâdetlerinde fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr Dervîş Beşe'den mezbûr Ali Bey her vukkiyesi yigirmi ikişer akçeye biñ vukkiye dühân iştirâ idüb semeninden zimmetinde lâzımü'l-edâ elli iki gurûş deynim vardır deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve yedîne memhûr deyn-i temesük virmişdi biz bu husûsa bu vech-i muharrer üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâki' oldukdan soñra meblağ-ı mezbûr elli iki gurûş müteveffâ-yı mezbûr Dervîş Bey veresesine edâye merkûm Ali Bey'e tenbîh bir le mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'r-râbi' ve'l-işrin min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa el-cündî

İbrahim Efendi el-hazır

Şehr-i Mehmed Çelebi bin Ali

İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan

Ve gayruhum el-ihzâr

41/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Bedir Gazi Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i el-Hacc Mehmed nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Emine'ye bey' ve semenine bañâ isâl için her bir miskâl ikişer gurûş olmak üzere dört miskâl incü ve iki Şam alacası dörder gurûş olmak üzere ve altışar semen kıymetlü iki puşî def'-i mezbûre dahi vech-i mübeyyin üzre ahz-ı kabz idüb hâlâ eşyâ-yı mezkûreniñ aynı kâime ise aynı değil ise kıymet-i şer'iyyelerini mezbûre Emine'den taleb eylediğimizde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müddeiyye-i merkûmdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğîn bâlâda zıkr olunan dört miskâl incüyü ve iki şam alacasını ve iki puşiyi vech-i meşrûh üzere müddeiyye-i mezbûre Fatma yedinden ahz-ı kabz itmediğine mezbûre Emine'ye yemîn teflîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyül âlâ itmeğîn mücibiyle müddeiyye-i mezbûre Fatma büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrin min-Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ali bin Satılmış

El-Hacc Mehmed bin Yusuf

Karabaşzâde Hasan Efendi

İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan

Receb ser-i muhzırân

Dilâver bin Abdullah

Mehmed el-muhzır

41/7

Medîne-i Kasatmonu mahallâtından Halife Mahallesi sâkinelerinden Emir kızı dimekle meşhûr Âmine nâm Delâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde mahalle-i mezbûrda sâkine işbu sâhibetü'l-kitâb Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûre Emine'ye bey' ve semenini bañâ isâl için bir gurûş kıymetlü bir altun küpe ve bir gurûş kıymetlü bir kırmızı buğâsı ve yine bir gurûş bir beyâz buğâsı ve üçer gurûş kıymetlü iki bürüncek gömlek ve ikişer gurûş kıymetlü iki kenârlıgömlekeve iki gurûş bir bey' kıymetlü bir beyâz peştemâl ve on semen kıymetlü bir peşkir ve bir gurûş kıymetlü makreme ve dört gurûş kıymetlü bir Şam alacası ve bir gurûş kıymetlü iki puşî ve bir gurûş kıymetlü bir kırmızı buğâsı ve bir gurûş kıymetlü def'a iki kırmızı buğâsı ve bir gurûş kıymetlü def'a iki buğâsı ve iki gurûş kıymetlü bir bakır ibrik ve on beş semen kıymetlü üç aded makreme ve bir buçuk gurûş kıymetlü bir beyâz işleme gömlek def' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre ahz-ı kabz eyledi hâlâ eşyâ-yı mezkûreniñ semeni mevcûd ise aynısını değil ise semenlerini mezbûre Emine'den talep eylediğimizde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlubumdur didikde gibbe's-suâl mezbûre Emine eşyâ-yı mezkûreyi ahzını bi'l-

küllîye inkâr idicek müddeiye-i Delâle'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâ idüb birkaç def'a mühle-i şer'î ile mühle olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğin mezbûre Emine'ye yemîn teklif olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi aliyyûl âlâ itmeğin mücibince müddeiye-i mezbûre Âmine Delâle büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi-evâhiri Rebi'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed

Osman Efendi bin Hasan

El-Hacc Ali bin Satılmış

Mustafa bin Hüseyin

Boyacı Usta Mahmud Receb

Mehmed bin Ali

42/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hüseyin Çelebi Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ömer bin Muslu nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrukesi İsmihân bint-i Ahmed nâm hâtûn ile müveffâ-yı mezbûruñ oğlunuñ oğlu Mehmed Çelebi bin el-Hacc Ahmed nâm kimesneye münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik oldukdan soñra mezbûr Mehmed Çelebi meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ muhalefâtına vâziatü'l-yed olan işbu sâhibetü'l-kitâb mezbûre İsmihân'ın zevci ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub bi mâhû nehci's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan Hüseyin Beşe nâm râcil muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ceddîm müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer'in metrukâtından olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Hoca Hâtûn menzili ve bir taraftan Anbârdârzâde menzili ve bir taraftan ba'zân Kavlak el-Hacc Mustafa menzili ve ba'zân diğeri el-Hacc Mustafa menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî odaları ve havluyu ve bâğçeyi müstemil menzilden ve on dört aded sahan ve dört tencere ve iki kazgân ve iki döşek ve üç yorgân ve iki bakrâç ve bi'l-cümle esâs-ı beytten semen hisse müvekkele-i mezbûre İsmihân seb'a-i esmânî bañâ intikâl itmişken müvekkele-i mezbûre menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile zikr olunan eşyâyı bi gayr-i vech-i şer'î müstakillen zabt ve tasarruf ider suâl olunub zikr olunan menziliñ ve mâri'z-zikr eşyânıñ seb'a-i esmânî müvekkele-i mezbûreden alıvırılması matlubumdur didkde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında biñ yetmiş dokuz Recebü'l-ferdiniñ evâilinde menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile mâri'z-zikr eşyâyı huzûr-ı müsliminde müvekkilim mezbûre İsmihân'a on biñ cedîd akçeye bey' ve teslim ol dahi vech-i mübeyyin üze iştirâ ve teslim ve kabûl eyledikden soñra semeni olan meblağ-ı mezbûr on biñ akçeyi zevci müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer'in zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh olan on biñ akçe mihr-i müecceline takâs ol dahi vech-i muharrer üze makâss ve kabûl eyleyüb bu vech üze zikr olunan menzil müvekkelem mezbûreniñ mülk-i mahzdir deyu ol esnâda nâibi's-şer'î olan es-Seyyid Mustafa Efendi'niñ imzâsıyla mûmzât ve hatmî ile mahtûm hüccet-i şer'iyye ibrâz idüb muvâcehesinde feth ve kırâat olundukda mazmûnu min külli'l-vücûh takrîrine muvâfik bulunmağın gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr vekîl-i merkûmdan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub medîne-i mezbûre sükkânından Sofuzâde Mehmed Efendi ve Dede Mehmed Efendi ve Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife ve Halil Çelebi bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzîrûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer menzil-i mahdûd-ı mezkûru ile eşyâ-yı mezkûreyi târih-i mezbûrda müvekkele-i mezbûre İsmihân bizim huzûrumuzda üç biñ ceyyid ve cedîd akçeye bey' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üze teslim ve kabûl idüb semeni olan meblağ-ı mezbûr üç biñ akçeyi zevci müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer'in zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh on biñ akçe mihr-i müecceline takâs müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer dahi minvâl-i meşrûh üze mukâss ve kabûl eyledikden soñra müvekkele-i mezbûre İsmihân mâri'z-zikr menzili ve eşyâ-yı mezkûreyi târih-i mezbûrdan târih-i kitâba gelince mâlikâne ve müstakillen zabt ve tasarruf ider biz bu husûsa bu vech üze şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra şahidûn mezbûrûna şehâdetlerinde kâzib olmadıklarına yemîn teklif olundukda her biri yemîn billahi aliyyûl âlâ itmeğin mücibiyle müdde-i mezbûr Mehmed Çelebi büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mü'ezzin Mehmed Halife bin Hüseyin

Şatır Ahmed bin Mürsel

El-Hacc Mehmed bin Mahmud

Abdi Ağa bin Mahmud Ağa
 Süleyman bin Mehmed
 Mehmed bin Ali
 Dilâver bin Abdullah
 Receb ser-i muhızrân
 Ve gayruhum el-hâzırûn

42/2

Güney kazâsında vâki‘ Çay köy nâm karye sükkânından işbu sâhibü’l-kitâb Mehmed bin Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer‘î hatîr-i lâzîmü’t-tevkirde Kerime bint-i Hüseyin nâm bâkir-i bâliğa muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Kerime’yi târih-i kitâbdan on sene mukaddem tezvîc murâd idüb nâmzâd olmuşken işbu hâzır bi’l-meclis Mehmed bin Mehmed dahi üç sene mukaddem nâmzâd olmuş husûs-ı mezbûr merkûm Kerime’den suâl olunub her kankımız ihtiyâr iderse ikrârı tahrîr olunması matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûre Kerime cevâbında fi’l-vâki‘ üç sene mukaddem mezbûr Mehmed bin Mehmed’e nâmzâd olmuşdum lâkin beynimizde akd-i nikâh olmamağla hüsn-i ihtiyârımla nefsimi mukaddemâ nâmzâd olduğum müdde-i mezbûr Mehmed bin Ali Bey’i tezvîc iderim deyu vech-i meşruh üzre müdde-i mezbûr Mehmed bin Ali Bey’e nefsinin tezevvüce bittav-i hü mâ rızâ virmeğın mezbûre Kerime müdde-i mezbûr Mehmed bin Ali Bey’e akd-i nikâha kabl-i şer‘iden izn virilmeğın kayd-ı şedd fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-işrîn min-Cemâziye’l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü’l-hâl

ES-Seyyid Mehmed bin Dede Ballı

Mehmed bin Yusuf

Osman bin Ebu Elleş

Ali bin Nebi

Mehmed bin Mahmud

Ömer bin Mustafa

Hasan bin Mustafa

Ahmed Bey el-mübâşir

42/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hüseyin Çelebi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hacc Ömer bin Muslu nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi İsmihân bint-i Usta Ahmed nâm hâtûn ile müteveffâ-yı mezbûrûn oğlunuñ oğlu Mehmed Çelebi bin el-Hacc Ahmed nâm kimesneye münhasır olduğu şer‘ân mütehakkîk ve mütebeyyin oldukdan soñra mezbûr Mehmed Çelebi meclis-i şer‘î hatîr-i lâzîmü’t-tevkirde müteveffâ-yı mezbûrûn ügey oğlu olup zikr-i âti bağçeye vâzi‘ü’l-yed olan işbu sâhibü’l-kitâb Ahmed Çelebi bin Osman Efendi muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrûn emlakından olup medîne-i mezbûre mahallâtından Bey Çelebi Mahallesinde vâki‘ bir taraftan Kâdı Hafız Efendi bağçesi dimekle ma‘rûf bağçe ve bir taraftan Memidîzâde bağçesi ve bir taraftan ba‘zân el-Hacc Himmet bağçesi ve ba‘zân tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr-i müsmireyi ve iki bâb tahtânî odalar müştemil arsası Ata Bey Gazi Evkâfına icâreli olan bağçeyi mezbûr Ahmed Çelebi bî gayr-i vech-i zabt ve tasarruf ider suâl olunub kasr-ı yedîne tenbîh olunması matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ahmed Çelebi cavâbında müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer hâl-i hayâtında ve kemâl-i akd-i sıhhatinde biñ yetmiş dokuz Recebü’l-ferdiñ evâilinde işbu yedimde olan hüccet-i şer‘iyye mûcibince mâri’z-zikr bağçeyi izn-i mütevellî ile üç yüz kıt’a esedî gurûş huzûr-ı müsliminde bañâ bey’ ve tefvîz ben dahi vech-i mübeyyin üzre iştirâ ve tefevvüz ve kabûl eylediğimden soñra semen olan meblağ-ı mezbûr üç yüz kıt’a esedî gurûş ...? semene aleyhiddin câizen fehvâsınca yine bañâ hibe ben dahi hibe-i mezkûreyi kabûl eyleyüb bu vech üzre mâri’z-zikr bağçe mülk-i mahzım olmağla aña binâen zabt ve tasarruf iderim deyu târih-i mezbûr ile müverrih ve ol hinde nâib-i şer‘î olan es-Seyyid Mustafa Efendi imzâsıyla mümzât ve hatmî ile mahtûm hüccet-i şer‘iyye ibrâz idüb muvâcehesinde feth ve kırâat olundukda mazmûnû min külli’l-vücûh takrîr-i meşrûhuna mutâbık olmağın gıbbe’l-istintâk ve’l-inkâr mezbûr Ahmed Çelebi’den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı müsliminden olup medîne-i mezbûre sükkânından Dede Mehmed Efendi ve Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife ve Timur Bey bin Mustafa ve el-Hacc Müstecâb bin Mahmud ve Halil Çelebi bin Ahmed nâm kimesneler li-eclî’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olup istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde târih-i mezûrda zikr olunan bağçeyi merkûm Ahmed Çelebi’ye izn-i mütevellî ile bizim huzûrumuzda üç yüz kıt’a esedî gurûşa bey’ ve tefvîz ol dahi minvâl-i

muhammed üze iştirâ ve tefevvüz ve kabûl eyledikden soñra müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ömer semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz kıt'a esedî gurûş ...?semen aleyhiddin fehvası üze yine mezbûr Ahmed Çelebi'ye hibe idüb ol dahi hibe-i mezbûreyi kabûl eyledikden soñra mâri'z-zikr bağçeyi târih-i mezbûrdan târih-i kitâba gelince zabt ve tasarruf ider biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayr-i kabûlde vâk'a olmağın şâhidün mezbûrûna şehâdetlerinde kâzib olmadıklarına ihtiyaten yemîn teklîf olundukda her biri yemîn billahi alıyyül âlâ itmeğın müdde-i mezbûr Mehmed Çelebi büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrin Cemâziye'l-evveli sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Sofu İbrahim
Mü'ezzin Mehmed Halife bin Hüseyin
Şatır Ahmed bin Mürsel
El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Mahmud
Abdi Ağa bin Mahmud Ağa
Süleyman bin Mehmed
Mehmed bin Ali

42/4

Medîne-i Kastamonu sükkânından Mehmed Bey bin Mustafa Bey ve Ali Beyzâde Mehmed Çelebi ve Turşucuzâde Ahmed Bey nâm kimesneler ile el-Hacc Muslu kızı Fatma ve Zülfi Delâle nâm hâtûnlar ve İşcioğlu kızları dimekle meşhûrtân Emine ve Kerime nâm hâtûnlar taraflarından ikrâr-ı âtî'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'î üze vekâleti sâbit olan İsmail Bey Mahallesinde el-Hacc Mehmed bin Ahmed ve Karabulutzâde Abdullah Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibetü'l-kitâb Perihân kızı dimekle ma'rûf Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn muvâcehesinde evvelâ mezbûr Mehmed Bey ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb işbu hâzır bi'l-meclis Delâle Emine'ye bey' ve semenini bañâ isâlâ için birer gurûş olmak üze altı aded kırmızı buğâsı def' ve teslîm ol dahi ahz-ı kabz idüb mezbûre Perihân kızı Emine'ye kabz eyledim deyub sâniyen merkûm Mehmed Çelebi kezâlik ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Delâle Emine'ye bey' ve semenini bañâ isâlâ için iki gurûş olmak üze iki kırmızı buğâsı def' ve teslîm oldahi ahz-ı kabz idüb mezbûr Perihân kızına bey' idüb semenini bañâ vâsl olmamağla zikr olunan buğâsılarımı mezbûre Perihân kızı yedînden ahz-ı kabz eyledim deyub sâlisen merkûm Ahmed Bey ikrâr idüb mezbûre Delâle Emine'ye bey' ve semenini bañâ isâlâ için üç sırmalı arakçın ve ve üç kırmızı tâfte peştemâl ve bir siyâh tâfte peştemâl def' ve teslîm ol dahi ahz-ı kabz idüb Perihân kızı mezbûr Emine'ye bey' idüb kıymeti bañâ vâsl olmamağla zikr olunan arakçınlar ile mâri'z-zikr peştemâlleri mezbûr Perihân kızıdan ahz-ı kabz eyledim ba'de mezbûr Zülfi Delâle ikrâr idüb mersûm Delâle Emine'ye bey' ve semenini bañâ isâlâ için bir kenârılı gömlek def' ve teslîm ol dahi ahz-ı kabz idüb mezbûre Perihân kızına bey' idüb kıymeti bañâ vâsl olmamağla zikr olunan gömleği mezbûre Perihân kızıdan ahz-ı kabz eyledim deyub ba'de vekîl-i mezbûr el-Hacc Mehmed ikrâr idüb mezbûre Delâle Emine'ye bey' ve semenini kendilere isâlâ için müvekkelelerim mezbûrtân Emine ve Kerime sekiz gurûş kıymetlü birer atlâs kaftân ve iki gurûş kıymetlü bir poğça def' ve teslîm mezbûre dahi ahz-ı kabz idüb mersûme Perihân kızına bey' idüb semenini müvekkelelerim mezbûrtân Kerime ve Emine'ye vâsl olmamağla mezbûre Perihân kızı Emine'den ahz-ı kabz eyledik didiler deyub ba'de Karabulutzâde Abdullah Çelebi kezâlik ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Delâle Emine'ye bey' ve semenlerini kendilere isâlâ için def' ve teslîm eyledikleri eşyâ-yı mezbûreyi mersûme Perihân kızı Emine yedînden minvâl-i muhammed üze ahz-ı kabz eylediklerini her biri bi't-tavihim ikrâr ve i'tirâf itmeğın gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' kayd-ı şedd fi evâhir-i Rebî'ü'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Efendi bin Hasan
El-Hacc Ali bin Satılmış
Mustafa bin Hüseyin
Boyacı Usta Mahmud
Mehmed bin Ali
İbrahim Çelebi bin el-Hacc Hasan
El-Hacc Mehmed bin Yusuf
Fî gurre-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf ve hüve yevmi'l-hâmis ...?

43/1

Çerkeş kazâsı sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb es-Seyyid Hacı Hüseyin Kâsım nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde zikr-i âtî abd-ı âbık bi tarîki'l-emân vâzi'ü'l-yed olan Mehmed Efendi muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu açık kaşlı orta boy lu gök elâ gözlü Macârü'l-asl gâib-i anî'l-meclis Âbid Beşe nâm kimesneden altmış beş gurûş ile birer re's katıra iştirâ eylediğim Yusuf nâm abd-ı memlûküm târih-i kitâbdan yigirmi beş gün mukaddem mülkünden ibâk itmîşdi hâlâ merkûm Mehmed Efendi'niñ yedinde izn-i şer'iyeye ile emâneten mevzû' buldum suâl olunub alıvrılması matlubumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Mehmed Efendi cevâbında fi'l-vâki' evsâf-ı mezkûr ile mevsûf olan mezbûr Yusuf on beş gün mukaddem izn-i şer'iyeye ile bañâ emânet vâz' olunmuşdu lâkin müdde-i mezbûruñ minvâl-i muharrer üzre mülk-i müşterâsı olub mülkünden ibâk eylediği ma'lûmum değildir deyu def'a ile mukâbele idicek müdde-i merkûm es-Seyyid Hacı Hüseyin'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub kazâ-i mezbûr sükkânından Bâli bin Ali ve Nasûh bin İbrahim nâm kimesneler li-ecli-'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde-i mezbûr evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olan mezbûr Yusuf'u minvâl-i meşrûh üzre gâib-i mezbûr Âbid Beşe'den altmış beş gurûş ile birer re's katıra bizim huzûrumuzda iştirâ ve def'-i semen idüb gulâm-ı mezbûr bu vech üzre müdde-i mezbûruñ mülk-i müşterâsı olub mülkünde iken târih-i mezbûrda mülkünden ibâk eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şahâdetleri makbûl olmağın gibbe't-tahlif mezbûr Yusuf'u müdde-i mezbûr es-Seyyid Hacı Hüseyin'e teslim merkûm Mehmed Efendi'ye tenbîh bir le mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi Vildânzâde

Mehmed Çelebi bin Hüseyin

Hüseyin bin Bayram

Receb el-muhzır

Ve gayruhum

43/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesinde sâkin iken vefât iden Hatîb Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi'niñ verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Abdülkerim nâm hâtûn ile sulbi kebîr oğulları Mehmed Çelebi ve Hatîb İbrahim Efendi ve Abdülkâdir Çelebi'ye ve sulbiyye kebîre kızları Râbia ve Hatice ve Alime Hâtûnlara münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûr Râbia'niñ zevci ve tarafından sulh-ı âtî'z-zikri ikrâra vekîl olub mezbûreniñ zâtîni ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan oğlu Halil Çelebi bin İbrahim ve Mehmed Çelebi bin Çavuş Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Mustafa Çelebi bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde mezbûrûn Mehmed Çelebi ve Hatîb İbrahim Efendi ve Abdülkâdir Çelebi muvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûreniñ babası müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Efendi'niñ ma'lûmü'l-esâmî müslimîne yüz yetmiş biñ akçe deynî ve Ferhâd Pâşaoğlu Abdülbâkî Bey zimmetinde doksan biñ akçe hakkı olub mezbûrûn Mehmed Çelebi ve İbrahim Efendi ve Abdülkâdir Çelebi zikr olunan yüz yetmiş biñ akçe deynî edâda mûmâ-ileyh Abdülbâkî Bey zimmetinde olan doksan biñ akçeyi taleb ve da'vâ ve ahz-ı kabz eylemek üzre müteveffâ-yı mezbûruñ muhallelâtından medîne-i mezbûre kurbunda Batalca nâm mahalde vâki' inde'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd muhavvel bâğçeniñ eşcârından mâ'adâ bostânlık olan mülk arsadan ve mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd menzilden ve Ilısu nâm kasabada Kutlu Beyler Çiftliğinde olan menzilden ve bi'l-cümle müteveffâ-yı mezbûruñ muhallelâtından müvekkelem mezbûre Râbia'ya bi hasebü'l-irsü's-şer'î intikâl iden hisse-i şer'iyyesini mezbûrûn Mehmed Çelebi ve İbrahim Efendi ve Abdülkâdir Çelebi'den da'vâ ve taleb eylediğinde beynlerinde münâzaât-ı kesire ve muhâsamât-ı ekbere vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beynlerine muslihûn tavassut idüb zikr olunan muhallelâtından müvekkelem mezbûreye isâbet iden hisse-i şer'iyyesinden elli beş kıt'a esedî gurûş ile mâri'z-zikr bâğçeniñ eşcârından hâsıl olan meyveden hisse-i şer'iyyesini almak üzre inşâ-i akd-ı sulh eylediklerinde müvekkelem mezbûre dahi zikr olunan bâğçede vâki' eşcârın hâsıl olan meyvesinden hissesini almak üzre sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr elli beş gurûş mezbûrûnuñ yedlerinden ahz-ı kabz idüb muhallelât-ı mezkûreye müteallik âmme-i deâviden zimmetlerini ibrâ ve âmme-i kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve ısk eyledim didi didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ali bin el-Hacc Mehmed

El-Halil bin Mehmed
 Hüseyin Efendi Sâbitzâde
 Mehmed Bin Hacı Mehmed
 Ahmed bin Mehmed
 Mehmed bin Fazlullah
 Mustafa bin Receb
 Mustafa Çelebi bin Ziver

43/3

Hâlâ livâ-i Kastamonu mütesellimi olan fahrû'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyânı ikrâra vekîl olub bi mâhû nehci's-subût vekâleti sâbit olan Şaban Bey meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde bi'l-fi'l Küretü'l-nühâs emîn olan fahrû'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idûb bundan akdem mûmâ-ileyh Mehmed Ağa Küretü'l-nühâs ve Azdavay ve İnebolu kazâlarının kara arpasını müşârün-ileyh Ali Ağa'dan biñ beş yüz kıt'a esedî gurûş der-uhde ve iltizâm itmişdi hâlâ meblağ-ı mezbûr biñ beş yüz esedî gurûş mukâbelesinde müvekkelem müşârün-ileyh Ali Ağa beher batmânı altmış gurûş olmak üzere iki yüz elli batmân bakır mûmâ-ileyh Mehmed Ağa yedinden ahz-ı kabz idûb minvâl-i muharrer üzere der uhde ve iltizâm olunan meblağ-ı mezbûr biñ beş yüz gurûşdan bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı didi didikde mukarrer mezbûr Şaban Bey'in vech-i meşrûh üzere cârî ve sâdır olan kelâmını el-makarrle el-merkûm Mehmed Ağa bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdik itmeğin mâ-vakî kayd-ı şedd fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderriş İbrahim Efendi
 Fahrû'l-kuzât Hasan Efendi
 Ali Ağa Kethüdâ Bey
 Gubârî Ahmed Çelebi
 Hafız Mehmed Kethüdâ-i şehr
 Mehmed Çelebi bin el-Hacc Ahmed
 Hasan Çelebi bin Mehmed
 Muslihiddin el-imam

43/4

Kastamonu kazâsına tâbi' Halâçlar nâm karye sükkânından Süleyman bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebail Mahallesinden sâkin işbu sâhibü'l-kitâb Abdürrahim bin Hasan Efendi nâm kimesne muvâcehesinde bi's-sü'i's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm idûb işbu hâzır bi'l-meclis Ahmed bin Mehmed'in kızı Ayşe'yi mezbûr Abdürrahim tezvîc etmezden altı sene mukaddem babam mezbûr Mehmed mezbûre Ayşe'yi bañâ akd-i nikâh idûb ol vechle mezbûre Ayşe menkûhum olmağla benim menkûhumu itmişsin deyu mezbûr Abdürrahim'den da'vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâkî' olub müddeâmı isbât sudûrunda iken beynimizde muslihûn tavassut idûb da'vâ-yı mezkûremden mezbûr Abdürrahim ile beni on esedî gurûş üzerine inşâ-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr on dört gurûş mezbûr Abdürrahim yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz idûb husûs-ı mezbûre müteallik âmm-i deâvî ve mutâlabât ve eyman-ı muhâsamâtdan mezbûr Abdürrahim'in zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim vicahen min-el vücûh da'vâ ve nizâm yokdur ba'de'l-yevm benden asâleten veyâhûd vekâleten husûs-ı mezbûre müteallika da'vâ sâdır olursa lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûle olsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Göl Kâdısı Yusuf Efendi
 Sadi Halife bin Mahmud
 Hafız Mehmed Kethüdâ-yı şehr
 Receb bin Kalender
 Mehmed bin el-Hacc Mehmed
 Fahrû'l-akrân Mehmed Ağa serdâr
 Ve gayruhum min-el ihzâr

43/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kebkebirler Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Mustafa kimesneniñ verâseti sulbi kebîr oğulları Dervîş İbrahim ve el-Hacc İsmail ile sulbiyye kebîre kızları Ayşe ve (silik) nâm hâtûnlara münhasır olub kable'l-kısm mezbûr el-Hacc İsmail dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi (silik) bint-i el-Hacc İsmail nâm hâtûn ile sulbi kebîr oğulları Ahmed ve Abdullah Çelebi nâm kimesnelere münhasır olduğı şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra merkûm Dervîş İbrahim tarafından da'vâ-yı âtî'l-beyâna vekîl olub Receb bin Muharrem ve Osman bin Ali şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan el-Hacc Mustafa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Mustafa'nıñ muhallelâtına vâzi'ü'l-yed mersûm Abdullah Çelebi mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Mustafa'nıñ muhallelâtından olub mahalle-i mezbûrda vâki' lede'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd fevkânî ve tahtânî odaları ve bağçeyi ve havluya müstemil menzilden ve Meyve Bazârında olan ma'lûmü'l-hudûd helvâci dükkânından ve dokuz aded helvâci kazgânı ve sâir esâs-ı beytden bi hasebi'l-irsi's-şer'î müvekkelem mezbûr Dervîş İbrahime intikâl iden hisse-i şer'iiyesini mersûm Abdullah Çelebi'den da'vâ ve taleb eylediğimde virmekde imtinâ' ider suâl olunub alvirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mersûm Abdullah Çelebi cevâbında ammem müvekkele-i mezbûr Dervîş İbrahim babası müteveffâ-yı mezkûr el-Hacc Mustafa'dan kendüye isâbet iden idüb zikr-i mürûr iden menzil ve dükkân ve sâir esâs-ı beytden olan hisse-i şâyiasını târih-i kitâbdan yigirmi sekiz sene mukaddem babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc İsmail ile semen-i ma'lûmum bey' ve teslim oldahi iştirâ ve temlik eyledikten soñra mâlikâne ve müstakillen müvekkil-i mezbûr Dervîş İbrahim'iñ muvâcchesinde on beş sene zabt ve tasarruf idüb ba'de vefâta bize intikâl eyledikde on üç sene dahi bizim tasarrufumuzdadır da'vâmız şer'îyle görölüb icrâ-yı hakk olunmazsa Âsitâne-i saâdetde dîvân-ı hümâyûnda görüle deyu yedimde emr-i şerîf-i âlişân vardır deyu yedinde olan fermân-ı âliyi ibrâz ve feth-i kırâat olundukda mazmûnû lûfunda husûs-ı mezbûr mahallinde şer'îyle görölüb icrâ-yı hakk olunmazsa Âsitâne-i saâdetime ihzâr olunub da'vâları dîvân-ı hümâyûnunda görüle deyu buyurulmağın akîb-i da'vâda asl mevcûd olmayub yemin teklîf olundukda mecâl olmayub kemâ-hû hakk-ı icrâ-yı hakk olunmamağla ber mücib fermân-ı âlî da'vâları Âsitâne-i saâdetde dîvân-ı hümâyûnda görölmek içün vekîl-i mezbûr el-Hacc Mustafa'ya kabl-i şer'iden tenbih bir le mâ-hüve'l-vâki' kayd-ı şedd fi'l-yevmi's-sâdis min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Ali Bey
Hacı Mehmed bin Mehmed
Ahmed bin Hacı Mustafa
Sarrâç İbrahim Çelebi
Receb bin Mehmed
Mehmed bin Ali

44/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından merhûm Ata Bey Gazi Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ahmed bin Sadık nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Hatice bint-i nâm hâtûna ve vâlidesi Fatma Hâtûn ile sulbi kebîr oğulları Hafız Mehmed ve Hafız Hüseyin nâm kimesneler ile kebîre kızı Kerime nâm hâtûna münhasır olduğı şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Kerime tarafından husûs-ı âtî'l-beyân-ı ikrâra vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iiye ile ârifân olan el-Hacc Mustafa ve İsmail ibn-i el-Hacc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Osman Efendi bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Ahmed'iñ tereke-i vâfiyesine vâzi'ü'l-yed olan bâ's-i hâze'l-kitâb merkûm Hafız Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mersûm Kerime Hâtûn babam müteveffâ-yı mezbûruñ terekesinden defter-i kassâm nâlık olduğı üzre düyûn-ı müsbetesi ihrâc oldukdan soñra bâkî kalan yüz seksân üç gurûşdan hisse-i mefrûzâsı olan yigirmi beş gurûş ahz-ı kabz idüb ve defterden hâric otuz gurûş kıymetlü bir re's katır ve iki kazgân ve üç döşek ve beş yorgân ve sekiz yasdık ve on minder ve sekiz aded kilim ve bir çift altun küpe ve bir incü kafes ve Kânkırı Kasabasında vâki' otuz beş gurûş kıymetlü bir menzil ve merkûm Hafız Mehmed'e bi tarîkü'l-karz sermâye deyu virdiğı yüz seksân gurûşdan dahi hisse-i şer'iiyem vardır deyu da'vâ ve merkûm Hafız Mehmed'den taleb itmişdim el hâletü hâzihi da'vâ-yı mezkûremden fâriğa olub müteveffâ-yı mezbûruñ terekesinden olub bâlâda beyân olunan emlak ve eşyâdan ve sâir esâs-ı beyt ve menkûlâtıdan karındaşım merkûm Hafız Mehmed'iñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mirâsa müteallik benden asaleten vekilinden

vekâleten da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zûhur iderse lede'l-hükkâmü'l-fihâm mesmûa ve makbûle olsun didi didikde vekîl-i mesfûr Osman Efendi'nin bi'l-vekâle cârî olan ikrârını el-makarrle el-merkûm Hafız Mehmed vicâhen tahkik ve şifâhen tasdik itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Derviş bin Hüseyin Bey

Mehmed bin Selâm

Ahmed Çelebi bin Hacı Paşa

İbrahim Halife el-hatîb

Mehmed bin Hacı Mehmed

Mü'ezzin Halil bin el-Hacc Mehmed

Şaban bin Süleyman

44/2

Küre-i Nühâs Kazâsına tâbi' Çatak tâbi' karye sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb İsmail bin Musa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde Halil bin Satılmış nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Halil karye-i mezbûrda vâki' babam müteveffâ-yı mezbûr İsa'dan intikâl idüb otuz sene mikdârı tasarrufumda olan çâyırımı bi gayr-i vech-i şer'î biçüb ve dağımı kesüb taaddî eylemişdir suâl olunub men' ve def' olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Halil cevâbında zikr olunan çâyır ile dağı işbu hâzırın bi'l-meclis Mustafa ve Osman ve Ömer ve İsa ve Hatîb Mehmed Efendi bundan akdem fevt olan kâyn atam Osman Bey mahlûlünden ale'l-istîrâk altı yüz akçeye tapu ile alub lâkin hakk-ı tapu müteveffâ-yı mezbûr Osman Bey'in kızı zevcem Âlime nâm hâtûnuñ olmağla bi hasebi'l-kânûn mezbûrın Mustafa ve Osman ve Ömer ve Hatîb Mehmed'e virdikleri bedel-i mezbûr altı yüz akçeyi redd idüb zikr olunan çâyır ve dağı ma'rifet-i sâhib-i arz ile zevcem mezbûre için vech-i muharrer üzre tapuladım yedimde husûs-ı mezbûra nâtık tezkire ve hüccet-i şer'iiyem dahi vardır didikde gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Halil'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl idüb mühle-i şer'î mürûrunda ityân-ı beyyineye adem-i kudret zâhir olub istihlâf dahi itmemeğin mezbûr Halil büyüce muârazadan men' olundukdan soñra mezbûr Halil'in keyfiyet-i hâl ahâlî-i karye-i mezbûrdan ve civârında olan karye ahâlîsinden Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed ve Ali bin Osman ve Mehmed bin Hüseyin ve Mehmed bin Said ve Halil bin Hıdır ve Mustafa bin Hıdır Beşe ve İbrahim bin Abdürrahim nâm kimesnelerden ve sairlerinden suâl olundukda zikr olunan çâyır ve dağı müdde-i mezbûr İsmail'e babası mezbûr Musa'dan intikâl idüb otuz sene mikdârı taht-ı tasarrufundadır merkûm Halil'in zevcesi mezbûre Âlime'niñ vechen min-el-vücûh alâka ve müdâhaleleri yokdur mezbûr Halil'in ittiği mücerred-i şirret ve lâğv-ı mahzûr ve dâimâ halkın çâyırına ve dağına büyüce müdâheleden hâlî değildir ve cümlemiz evzâ' ve etvârından müteazzi ve mütekarrirleriz her biri mezbûr Halil'in sû-i hâlini haber virmeğin hıfzen lil-mâkâl mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşere min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Mahmud

Abdullah bin Bayram

Ahmed Çelebi el-gubârî

Osman bin İbrahim

Ömer bin İbrahim

Ve gayruhum

44/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Mescid Mahallesinde sâkin iken vefât iden Taşçızâde dimekle ma'rûf Ahmed Ağa'nın verâseti sulbi kebîr oğlu İsmail Bey ile sulbiyye kebîre kızı Âlime nâm hâtûna münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik oldukdan soñra merkûm İsmail Bey kendi tarafından asâleten ve kız karındaşı mezbûre Âlime tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iiye ile ârifân olan el-Hacc Receb bin Ahmed ve Mehmed bin el-Hacc Ebu Bekir nâm kimesne şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan İsmail Bey meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Ali bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Ağa'dan baña ve müvekkele-i mezbûre Âlime'ye intikâl idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Usta Ahmed menzili ve ba'zân el-Hacc İsaoglu Mehmed menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir mikdâr koruluğu müştemil arsa-i hâliyyeyi merkûm Ali'ye tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile otuz beş küt'a esedi

gurûşa bey' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre teslim ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz beş gurûş mezbûr mezbûr Ali yedinden bi't-tamâm asâleten ve vekâleten ahz-ı kabz eyledim ba'de'l-yevm arsa-i mezkûre mezbûr Ali'niñ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-yevmi's-sânî aşere min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mehmed
İbrahim Çelebi bin Mustafa
El-Hacc Receb bin Ahmed
Usta Halil bin İbrahim
Ali Çelebi bin Mustafa
Ahmed Çelebi bin Himmet
Halil bin Şaban

44/4

Kastamonu kazâsına tâbi' Elyâkut nâm karyede sâkin iken fevt olan Murteza bin el-Hacc İbrahim nâm kimesneniñ oğlunuñ oğlu Mustafa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ceddî mezbûr Murteza babası cedd-i i'lâm olan merkûm el-Hacc İbrahim'den mukaddem fevt olmağla merkûm el-Hacc İbrahim hâl-i hayâtında emlakından on sekiz aded sahanıñ ve karye-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd menziliñ ve bir re's katırıñ ve üç kıt'a bağçeniñ ve üç aded sarıkıñ ve bir sâç ve bir sâç ayağının ve sâir esâs-ı beytiñ nısfını babam mezbûr Mehmed'e ve nısf-ı âherini sulbi oğlu mersûm Mehmed'e hibe ve teslim idüb ba'de babam mezbûr Mehmed fevt olmağla eşyâ-yı mezkûreniñ nısfı bañâ intikâl itmişken mezbûr Hüseyin müstakillen zabt ve tasarruf ider suâl olunub eşyâ-yı mezkûreden her biriniñ nısfı alvirilmesi matlûbundur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-vâki' ceddî müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc İbrahim zikr olunan eşyânıñ nısfı müdde-i mezbûruñ babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in olsun ve nısf-ı âheri babam mezbûr Mehmed'in olsun deyub lâkin eşyâ-yı mezkûreniñ nısfı ifrâz ve teslim itmezden mukaddem fevt olmağla zikr olunan eşyâ babam mezbûr Mehmed'e intikâl idüb ba'de babam mezbûr Mehmed dahi fevt olub eşyâ-yı mezkûre bañâ intikâl itmeğle müstakillen zabt ve tasarruf iderim ve vech-i meşrûh üzre hibe-i mezbûre meşrûa olduğuna yedimde fetvâ-yı şerîfem dahi vardır deyu hibe-i mezkûreyi bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûrdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine içün istimhâl idüb mühle-i şer'î mürûrunda ityân-ı beyyineye adem-i kudret-i zâhir ve müteayyin olub istihlâf dahi itmemegiñ merkûm Hüseyin'in yedinde olan fetvâsına nazar olundukda mazmûnunda Zeyd oğlunuñ oğlu Ömer ve bâliğâ emlak ve emvâliniñ nısfını hibe idim dimiş olsa teslim ve kabz olunmayçün Zeyd'in fevtinden sonra ol emlak ve emvâliñ nısfı Ömer ve Zeyd'in oğlu Bekir'in elinden almağa şer'ân kâdir olur mu? cevâbında hibede kabz şartdır almağa kâdir olmaz deyu buyrulmağın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe müdde-i mezbûr Mustafa büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Seroğlu Mehmed Halife
Ali bin Abdullah
Ahmed bin Mehmed
Ahmed bin Ömer
Ahmed bin Mustafa
Şaban bin Mehmed
Hüseyin bin Ahmed
Mehmed bin el-Hacc Ahmed
Hüseyin bin el-Hacc Ahmed
İbrahim Çelebi bin Ahmed

44/5

Taşköprü Kazâsına tâbi' Bekir Bey nâm karye sükkânından Mehmed bin Şaban ve Himmet bin Oruç nâm kimesneler medîne-i Kastamonu mütesellimi olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan el-Hacc Muharrem Ağa mübâşeretiyle karye-i mezbûre ahâlîsinden işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed bin Mustafa ve İbrahim bin Şaban ve Mehmed bin Mehmed ve Musa bin Menteşe ve Hasan bin Mustafa ve İbrahim bin Durmuş ve Mustafa bin Ebu Bekir ve Hüseyin bin Şaban ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler ve sâirleri meclis-i şer'a ihzâr ve

mahzarlarında her biri üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karyemiziñ on bir hânesi olub işbu biñ seksân altı senesiniñ bedel-i nüzûl mâlî için her bir hâneye on sekiz gurûş olmak üzere karyemize yüz doksân sekiz gurûş tahmîl olunub mablağ-ı mezbûr yüz doksân sekiz gurûş ba'de't-tahmîl mücerred-i ekl ve bigâliçün ahâlî-i karye-i mezbûr altmış gurûş dahi tahmîl idüb ahz-ı murâd iderler suâl olunub muhâsebeleri görûlmek matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûrûn cevâblarında fi'l-vâki' karyemiziñ on bir hânesi olub her bir hâneye on sekiz gurûş tahmîl olunub yigirmi iki gurûş dahi çâyır salyânesinden zam olunub cümle ma'rifetle cem'an iki yüz yigirmi gurûş taksim ve tuz bey' olunub lâkin ba'zı kimesneler tahmîl olunan salyânelerini tamâmen virmemekle meblağ-ı mezbûr bi't-tamâm tahsil olunmayub otuz beş gurûş noksân olmamağla târih-i kitâbdan üç ay mukaddem ayda beş gurûş fâide ile bir kimesneden otuz beş gurûş istidâne idüb fâidasıyla elli gurûş olmuştur ziyâde salyânemiz yokdur mezbûrânîñ iddiâları şirret ve lâğv-ı mahzdır ve her salyânede cümleye muhâlefet ve ifk ve iftirâdan hâlî değildir deyu her biri mezbûrân Mehmed ve Himmet'in sû-i hallerini haber virdiklerinden soñra fi'l-hakîka kazıyyı minval-i muharrer üzere olub müddeiyan mezbûrân Mehmed ve Himmet'in da'vâları lâğv-ı mahz şirret olduğu müteayyin ve mütehakkîk olmağın müddeiyan mezbûrân büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' aşere min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf
Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Ali Bey
Abdûlbâki bin Mustafa
Mehmed bin Hüseyin
Yusuf Dede
Dilâver bin Abdullah
Receb ser muhızırân
Ve gayruhum

45/1

Hâlâ medîne-i Kastamonu mütesellûmi olan fahrû'l-emâsil ve'l-akrân makbûlu's-sûdur ve'l-erkân Ali Ağa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan fahrû'l-akrân el-Hacc Muharrem Ağa, Halife Mahallesinde el-Hacc Mehmed nâm kimesneniñ zevcesi İsmihân nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i ihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb mezbûre İsmihân'ın ügey kızı olub işbu hâzır bi'l-meclis Ahmed bin Halil'in zevcesi Döndü nâm hâtûn târih-i kitâbdan iki gün mukaddem bi emrillah fevt olub mezbûre İsmihân merkûm Ahmed'e sen zevceñ mezbûre Döndü'yü darb idüb seniñ darbından fevt oldu deyu merkûm Ahmed'e itâle-i lisân eylediği müvekkelem müşârûn-ileyh Ali Ağa'nın mesmûa talebiyle müteveffât-ı mezbûreyi keşf ve tahrîr için kabl-i şer'iden nâibü's-şer'î olan Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî müslimîn ile müteveffât-ı mezbûreniñ üzerine varûb Saliha ve dindâr ve mu'temed ileyhümâ hâtûnlara ira'ne olundukda mezbûre Döndü mat'ûna fevt olub a'zâsından bir uzvunda eser-i cerâhatı olmadığını haber virdiklerini mahallinde tahrîr eyledikten soñra mezbûre İsmihân'ın (üzeri çizik) merkûm Ahmed'e itdiği mücerred-i isnâd ve ifk ve iftirâ olmağın husûs-ı mezbûr merkûm İsmihân'dan suâl olunub takrîr-i tahrîr ve mûcibi icrâ olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr mübâşir-i merkûmdan takrîrlerine mutâbık beyne taleb olundukda mezbûre İsmihân'ın zâtını ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Osman Efendi bin Hasan ve Mü'ezzin Ömer Çelebi bin Muslu nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûre Döndü bi emrillah târih-i mezbûrda mat'ûnet fevt oldukda mezbûre İsmihân mezbûr Ahmed'e zevceñ mezbûre Döndü'yü darb idüb seniñ darbından fevt oldu deyu bizim bizim huzûrumuzda mezbûr Ahmed'e itâle-i lisân eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahideleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe riâyeti's-şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ali bin Satılmış
Ak Mehmed Boyacı
Usta Hasan bin Ali
Mehmed bin Hasan
El-Hacc Muslu bin Hasan
El-Hacc Halil bin Bilâl
İbrahim bin Mustafa
Mustafa bin Muslu

45/2

Çiğlene kazâsına tâbî' İncügez nâm karye sükkânından Mustafa bin Fazlullah nâm kimesne Kastamonu mütesellîmi olan fahrü'l-emâsi ve'l-ekârim Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna mübâşir ta'yîn olunan el-Hacc Muharrem Ağa mübâşeretiyle Azdavay Kazâsı sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Ahmed bin Himmet nâm kimesneyi meclis-i şer'-i hatîra ihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on beş sene mukaddem mezbûr Ahmed'in babası mezbûr Himmet'den sekiz yüz akçeye iştirâ eylediğim bir re's siyâh kısrâgımı dölde yarıya yine târih-i mezbûrda mezbûr Ahmed'e def' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre ahz-ı kabz idüb dölünden târih-i kitâba gelince kısrâk ve aykır on iki hayvân hâsıl olub zikr olunan on iki re's hayvânın nısfı benim ve nısf-ı âheri mezbûruñ olmağla hisseme isabet iden altı re's hayvândan bir re's tayı ahz idüb bâkî beş re's hayvânı dahi mezbûr Ahmed'den taleb eylediğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvrılması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed husûs-ı mezbûru bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûr Mustafa'dan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğin müdde-i mezbûr Mustafa'dan târih-i mezbûrda dölde yarıya bir re's kısrâk ahz itmedüğüne merkûm Ahmed'e yemîn teklîf olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyûl âlâ itmeğin müdde-i mezbûr Mustafa büyüve muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmvi's-sâdis aşere min-Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Halife bin Talib

Mehmed Efendi el-Hatîb

Sadık bin Receb

Abdünnebi bin Mehmed

Abdûlgani bin Mahmud

45/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hamza Ağa Mahallesi sükkânından Mehmed bin Hacı ve Mehmed bin Hasan ve Hasan Dede bin Durmuş ve Muharrem bin Mehmed ve Receb bin Himmet nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkire gelüb her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mahalle-i mezbûre sükkânından Şaban bin İbrahim nâm kimesne dört seneden mütecâvüz meflûc ve sâhib-i firâş dört gün mukaddem firâşından kalkub ocak kenârına vardıkda kendi san'ıyla sol omuzu başından dizine değin ateş isâbet idüb ol ecilden bi emrillahi'l-izz firâşından fevt olmuşdur cânib-i şer'iden üzerine varulub vâkî' hâl-i ba'de'l-keşf ve el müşâhede-i terkîm olunması matlûbumuzdur didiklerinde bu fakir hâlâ medîne-i mezbûre mütesellîmi olan iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân makbûlu's-sudûr ve'l-erkân Ali Ağa tarafından mübâşir ta'yîn olunan el-Hacc Muharrem Ağa bin Yahya ve zeyli-i sahîfede mestûrû's-sâmî müslimîn ile mezbûr Şaban'ın üzerine varub firâşında yaturken a'zâsına nazar olundukda fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûruñ sol omuzu başından dizine değin muhterik olub ol cerâhtdan fevt olduğu muâyene-i müşâhede olunmağın mâ-vakî' hâl gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu fi's-sâmin ve'l-işrîn min-Cemâziye'l-âhir li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi Ahmed el-İmâm

Ali Bey bin Mehmed

Hacı Muslu bin Şükrullah

Ahmed bin Süleyman

Fazlullah bin Mehmed

Mehmed in Bayram

Semerci Mustafa

Mahmud bin Hıdır

Fî gurre-i Recebi'l-ferd li-sene sitte ve semânin ve elf ve hüve yevmü'l-cum'a

45/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Gökdere Mahallesi sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Yusuf bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde Mustafa bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Mustafa ...? sekam? olmağla her bâzar zevcesiyle işbu hâzır bi'l-meclis zevcem Râbia'ya haber gönderüb ve kendi tarafında vâkî' olan divârın birkaç yerini delüb andan zevcem mezbûreye nazar itmekle mezbûruñ evzâ' ve etvârından müteezzi ve mutazaccırız husûs-ı mezbûruñ kendiden suâl olunub ikrârı ve her birimiz keyfiyet-i hâl dahi ahâlî-i mahalleden istihbâr olunub haberleri tahrîr olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr evvelâ müdde-i mezbûr Yusuf ile zevcesi mezbûre Râbia'nın keyfiyet-i hâlleri ahâlî-i mahalle-i

mezbûreden İmam Mehmed Efendi ve Ömer Çelebi bin (silik) ve el-Hacc Mehmed bin Ali ve Ahmed bin Muharrem ve Hacı bin Hüseyin ve Mehmed bin Mehmed ve Receb bin Hüseyin ve Ahmed bin Yusuf nâm kimesneler istişhâd olundukda müdde-i mezbûr Yusuf ve zevcesi mezbûr Râbia kendi hallerinde olub ef'âl ve akvâllerinden cümlemiz râzı ve şâkiriz deyu her biri mezbûrânın hüsn-i hâllerini haber virüb ba'de mezbûr Mustafa ile zevcesinin keyfiyyet-i hâlleri mezbûrundan suâl olundukda mezbûr Mustafa kendi hâlinde olmayub ve bu makûle fi'lîñ sâhibidir mezbûruñ zevcesinin evzâ' ve etvârından her birimiz müteazzi ve mutazaccırız deyu mezbûrânın sû-i hâllerini haber virmeleriyle hıfzen lil-makâl mâ-vaki' kayd-ı şedd fi'l-yevmi's-sâlis min-Recebü'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Mehmed

Abdülaziz Ağa el-cündî

Mehmed Çelebi bin Ali Beşe

Araboğlu Hayyâd Mehmed

Dilâver bin Abdullah

Mehmed bin Ali

Ve gayruhum

45/5

Medîne-i Kastamonu sükkânından olub târih-i kitâbdan on iki sene mukaddem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hacc Mehmed nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkleri Âbide ve Fatma hâtûnlar ile sulbi kebîr Sun'ullah Çelebi'ye ve sulbiyye kebîr kızları Ayşe ve Fatma ile vâlidesi Cennet nâm hâtûna münhasır olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûr Sun'ullah Çelebi kendi tarafından asâleten ve vâlidesi mersûm Âbide ile kız karındaşı mezkûre Fatma taraflarından da'vâ-yı âti'z-zikre vekîl olub Mehmed Çelebi bin el-Hacc Ahmed ve Durak Çelebi bin Sefer şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhîde şer'ân vekâleti sâbit oldukdan soñra vekâleten şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i mezbûre mahallâtından Honsalar Mahallesiniñ avârızına mevkûfe olan nukûduñ mütevellisi (üzeri çizik) el-Hacc Hüseyin nâm kimesne ile Gökdere Mahallesiniñ avârızına mevkûfe olan nukûduñ mütevellisi olan Mü'ezzin Mustafa Halife ve Püre Mahallesiniñ kezâlik avârızına mevkûfe olan nukûduñ mütevellisi olan Osman Çelebi mahzarlarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûruñ hîn-i fevtinde yanında mevcûd olub refikâları olan el-Hacc Mahmud ve el-Hacc Ebu Bekir yedleriyle vâsıl olan nukûddan bi ğayr-i vech-i şer'î mezbûr el-Hacc Hüseyin elli gurûş ve mezbûrân Mustafa Halife ve Osman Çelebi yigirmi beş gurûş ahz-ı kabz eylemişlerdir suâl olunub meblağ-ı merkûmdan bañâ ve müvekkelelerim mersûmtâna isâbet iden hisse-i mefrûzlarımız alıvrılması matlûbumdur didikde ğıbbe's-suâl mezbûrûn el-Hacc Hüseyin ve Mustafa Halife ve Osman Çelebi cevâblarında müteveffâ-yı mezkûr el-Hacc Mehmed Medîne-i Münevvere'ye geldiğinde yanında mevcûd olan malından yüz esedî gurûş ifrâz idüb elli gurûşunu mahalle-i mezbûre Honsalar avârızına ve yigirmi beş gurûşunu dahi mâri'z-zikr Gökdere ve Püre Mahallesiniñ avârızlarına vakf ve şart idüb meblağ-ı mezbûr ba'de vefâta yanında mevcûd olan eşyâsıyla mezbûrân el-Hacc Mahmud ve el-Hacc Ebu Bekir yedleriyle veresesine vâsıl oldukda müteveffâ-yı mezbûr meblağ-ı merkûm yüz gurûş mâlından ifrâz ve vech-i muharrer üzre mahallât-ı mezkûreniñ avârızlarına vakf ve şart eylediğini târih-i mezbûrda medîne-i merkûmda nâibü's-şer'î olan Mahmud Efendi huzûrunda dahi mezbûr Sun'ullah Çelebi ile mezbûrât Fatma ve Ayşe ve Cennet taraflarından vekîl-i şer'iyeleri olan Mehmed Efendi muvâcehelerinde isbât idüb ba'de'l-hükm ve's-sicil mahallât-ı mezkûreniñ avârızıçün bi't-tevliyye ahz-ı kabz eyledik deyu def'a ile mukâbele eylediklerinde ğıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûrûn el-Hacc Hüseyin ve Mustafa Halife ve Osman Çelebi'den takrîrlerine mutâbık beyne taleb olundukda ricâlden Mehmed Efendi bin Mehmed el-İmam ve Hâfız Ahmed Çelebi bin el-Hacc Hasan nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzîrân olub ğıbbe'l-istişhâd her biri şehâdetlerinde fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Mehmed medîne-i mezbûrede mâlından ifrâz ve vech-i muharrer üzre mahallât-ı mezkûreniñ avârızlarına vakf ve şart eylediği meblağ-ı mezbûr yüz gurûş mezbûrûn el-Hacc Hüseyin ve Mustafa Halife ve Osman Çelebi müdde-i mezbûr ile vekîl-i merkûmdan bi't-tevliyye da'vâ ve taleb ve târih-i mersûmda nâib-i mûmâ-ileyh Mahmud Efendi huzûrunda mürâfaa olduklarında mezbûrûn el-Hacc Hüseyin ve Mustafa Halife ve Osman Çelebi müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Mehmed Medîne-i Münevverede mâlından yüz gurûş ifrâz ve vech-i muharrer üzre elli gurûşunu Honsalar Mahallesiniñ avârızına ve yigirmi beş gurûşunu Gökdere ve Püre Mahalleleriniñ avârızlarına vakf ve şart eylediği bizim huzûrumuzda isbât eylediklerinde nâib-i mûmâ-ileyh dahi meblağ-ı mezbûruñ vakfiyyetine hükm ve tescil idüb ba'de meblağ-ı mezbûruñ elli gurûşunu mezbûr el-Hacc Hüseyin'e ve yigirmi beş gurûşunu merkûm

Mustafa Halife'ye ve yigirmi beş gurûşunu mezkûr Osman Çelebi'ye def' ve teslim mezbûrûn el-Hacc Hüseyin ve Mustafa Halife ve Osman Çelebi dahi bi't-tevliyye ahz-ı kabz eylediler biz bu husûsa bu vech-i meşrûh üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle olmağın müdde-i mezbûr Sun'ullah Çelebi muârazadan men' bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi-gurre-i Recebû'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ebu Bekir bin Mehmed

El-Hacc Mahmud bin Mehmed

El-Hacc Ma'den bin Mehmed

Mustafa bin Mehmed

Bâzarbaşı Şaban

Receb ser muhziân

Ve gayruhum

46/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Beñli Sultân Tekye'si demekle ma'rûf karye sükkânından Mehmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkire gelüb takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb zevcem Fatma nâm hâtûn musâlihi için menzîlimden dışarı gidüb on aylık sağır oğlum Mustafa beşiğinde yaturken hatâ' beşiğe ateş isâbet idüb üzerinde olan esbâb muharrik oldukda andan dahi ateş oğlum sağır-i mezbûrûn iki ayaklarının barmaklarına isâbet itmeğın bi emrillahi'l-izz târih-i kitâbdan bir gün mukaddem fevt olmuşdur sağır-i mezbûru beşiğiyle meclis-i şer'a ihzâr eyledim a'zâsına nazar olunub keşf ve müşâhede olunması matlûbumdur didikde sağır-i mezbûrûn a'zâsına nazar olundukda fi'l-hakîka iki ayaklarının barmakları muharrik olub ol ecilden bi emrillahi'l-izz fevt olduğu zâhir ve mütehakkîk olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu cerî-i zâlik ve hurirefi'l-yevmi's-sâmin min-Recebû'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Eş-Şeyh Ahmed Efendi bin Mehmed

Eş-Şeyh Osman Efendi Süleyman

İbrahim Halife el-İmam

Es-Seyyid Ali Çelebi bin İbrahim

Ahmed Halife el-Hatîb

Es-Seyyid Receb Çelebi İbrahim

46/2

Medîne-i Kastamonu tevâbi'nden Kuyucak nâm karye sükkânından Hasan Bey bin İbrahim Bey nâm kimesne tarafından bey'-i âfî'z-zikri ikrâra vekîl olub Kesikzâde el-Hacc Mehmed ve el-Hacc Çerkeş bin Abdullah şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan umdetü'l-müderisînü'l-fihâm Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i kavîm lâzımü't-tekrîmde işbu bâ'sü'l-kitâb Ali Beyzâde Mehmed Ağa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûr Hasan Bey silk-i mülk sarîhinde münselik medîne-i mezbûre esvâkıdan Arpacılar sükunda vâki' bir tarafdân el-Hacc Mahmud dükkânı ve bir tarafdân el-Hacc Himmet dükkânı ve ba'zân Hacı Sarı Mescid-i Şerîfi ve iki tarafdân tarîk-i âmm ile mahdûd olan fevkânî bir bâb kahvehâneyi ve tahtında iki bâb berber dükkânını merkûm Mehmed Ağa'ya tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile yüz elli kıt'a esedî gurûşa bey' ve teslim ol dahi vech-i muharrer üze iştirâ ve tesellüm ve kabûl eyledikden soñra semen olan meblağ-ı mezkûr yüz elli kıt'a esedî gurûş müşterî-i merkûm Mehmed Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz eyledim ba'de'l-yevm hudûd-ı mezkûre ile mahdûd olan kahvehâne ile iki bâb dükkân mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didi didikde vekîl-i mûmâ-ileyh müderis Mehmed Efendi'niñ bi'l-vekâle sâdir olan kelîmâtını el-makarle el-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tasdik itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min-Recebû'l-ferd li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Şaban bin el-Hacc Muslu

Çetinzâde Hacı Ali

El-Hacc Ali bin el-Hacc Mustafa

El-Hacc Mehmed bin Mehmed

Usta Ahmed bin Mustafa

Kayışzâde Mustafa

Ahmed bin Şaban
El-Hacc Çerkes
Delâl Hacı Mehmed
Ve gayruhum

46/3

Sarayn vakfiyesidir. ...? Hâlâ musâhib-i şehri-yârî olub ber vech-i arpalık Livâ-i Kastamonu'ya mutasarrıf olan rûkn-i âlişân ve sadr-ı âsaf-ı müşîr-i nişân düstûr-ı mu'addelet-i nigâr müşîr-i ferîdun ve ...? ihtîşâm ve nâhîd evc-i ihtirâm mukât-ı mukâlid umûr-ı müdebbiri mühimmât-ı cumhur ...? hazret-i ...?-hâkânîde ...? el-mahfûf-ı bi-sunûf-i a'vâtıf-ı'l-melikü'l-alâ saâdetlû Mustafa Pâşâ yeserallahu fi'd-dârini mâ-yeşâ hazretlerinin livâ-i mezbûr bi'l-fi'l kâim-makâmları olan umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-Muhâmmed? ve'l-mekârim zûlkadri'r-râsih Ali Ağa meclis-i şer'-i şerifi şâmihi'l-amâd ve mahfel-i din-i münîf râsih-i ...? vakf-ı âtî'l-beyâna mütevellî nasb ve ta'yîn eyledikleri Mustafa Efendi bin Sadi muvâcehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sahih-i mer'î kalub medîne-i Kastamonu'da vâki' Cebraîl Ağa Mescid-i şerîfine mevkûfe olan arsa üzerine mebniye olub vâliler ve mütesellümler sâkin oldukları sarây bi'l-küllîye harâb olmağla arsası vakfa intikâl itmeğın arsa-i mezkûreyi vakf-ı mezbûr mütevellisinden be her yevm ikişer akçe icâre-i mü'eccele ile isticâr üzerine atıb malımdan ve ahsen-i menâlimden müceddeden binâ idüb mâlik-i mihafter? olan fevkânî dört bâb odayı ve sofâyı ve kenefi ve tahtında ahûru ve cânib-i kıblesinde keزالik müceddeden binâ eylediğım kebîr ahûru vakf-ı sahih-i mer'î ile vakf ve ...? idüb şöyle şart eyledim ki zıkr olunan odalar ve ahûrlar livâ-i mezbûrda vâli ve mütesellüm olanlara be her yevm yigirmi beş akçeye icâr olunub icâresinden hâsıl olan akçeden dört akçesi medîne-i mezbûrede merhûm Nasrullah Kâdı Câmi'-i Şerîfnde hatîb olanlara virülüb mukâbelesinde be her yevm bir cüz ve (silik) şerîf tilâvet idüb sevâbını rûhuma ahd ideler ve dört akçesini dahi câmi'-i mezkûrde imam olanlara virülüb mukâbelesinde ba'de'l-ışâ' bir sûre-i mülk tilâvet idüb sevâbını rûhuma ahd ideler ve üç akçesini dahi yine câmi'-i mezkûrda vâiz ve nâsih olan Ömer Efendi'ye virilüb ba'de vefâta râyi hâkim ile yerine vâiz olanlara virile ve üç akçesi dahi câmi'-i mezkûrda evkât-ı hamse mü'ezzin olanlara virilüb mukâbelesinde ba'de's-salat hamse üçer ihlâs-ı şerîf tilâvet idüb sevâbını rûhuma ahd ideler iki akçesi dahi câmi'-i mezkûrda devr-hân olan Hasan Efendi'ye virilüb mukâbelesinde Kurân-ı azimden ve Furkân-ı kerîmden bir aşr-ı şerîf tilâvet idüb sevâbını rûhuma ahd ideler ba'de vefâta yerine devr-hân olanlara virile ve iki akçesi dahi câmi'-i mezkûruñ şâdurvân ve müsterâhî-i ferrâşına virile ve iki akçesi dahi câmi'-i mezkûruñ kayyumuna virile ve iki akçesi dahi arsa-i mezbûreniñ icâresiçün mescid-i mezbûruñ imamı ve mütevellisi olanlara virile ve üç akçesi dahi mütevellî-i merkûm Mustafa Efendi'ye virile mâ-dâmki mütevellî-i merkûm hayâtıdır tevliyet-i mersûmeye mutasarrıf ola ba'de vefata râyi hakime müfevîz ola zıkr olunan odalar ve ahûr ta'mîr ve termîme muhtâc oldukda içinde mesâkin olan vâliler ve mütesellümler kendi hâllerinden ta'mîr ve termîm ve icâresine noksân getürmeyüb bi't-tamâm mütevellî-i merkûma edâ ideler deyub zıkr olunan odaları ve ahûru fârigân târihi'l-kitâbdan mukaddem ve tahrîr-i hitâbdan akdem mütevellî-i sâbıkü'l-beyâna teslimol dahi tesellüm ve kabz idüb sâir mütevelliler tasarruf eyledikleri üzre tasarruf itdi didikde mütevell-i merkûm dahi vakf-ı müşârün-ileyhi kelâm-ı meşrûhuna vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk itdikden soñra vakf-ı müşârün-ileyh cânib-i vakfdan semt-i şikâka tevcih idüb vakf-ı akâr ...? şehirden ...? İmâm-ı a'zam hazretleri kâtında lâzım olmamağın zıkr olunan akârıñ vekfiyyetinden rücû' eyledim mütevellî-i merkûm yedîni def' ve bañâ teslim eylesün deyu da'vâ idüb işbu tevki'-i refi' sadr-ı'l-kitâb müşğın-i nikâb olan hâkim huzûrunda mürâfaa olduklarında mütevellî-i merkûm dahi kendüye lâzım ve mahelle-i mülâyim-i cevâb bâ savâba mutasaddî ve müteveccih ve âzm olub vakf-ı akâr imâmeyn-i mûmâmeyn-i sadreyn katlarında husûsâ ba'de't-teslîmalel mütevellî vakf-ı lâzım kablınden olmağla anlarıñ zehb-i şerîfleri üzre vakfiyyetiñ lüzûmuna hükm-i talebi derin deyucek hâkim-i mûmâ-ileyh inamullahi teâlâ (silik) aleyhine makâl-ı câbîn ve kelâm-ı ferîkinde teemmül-i enîka ve tefkîr-i dakîka idüb cânib-i vakf-ı evveli ve ...? ecrî görüb vakfiyyet-i akârıñ sıhhat-ilüzûmuna ve kazâ-i mer'î idüb hükm-i sâbıkânı hükkâm itmeğın min-ba'de vakf-ı mezbûr sahih ve lâzım olub nakz ve nakzına mecâl ve mahâl ve ibtâlîne mekân-ımümteni'ü'l-ihimâl oldu fe-men beddelehü ba'de mâ-semi'ahû fe-innemâ ismühü ale'l-lezîne yübeddilüne inne'lâhe semî'u alîm ve ecrâ'l-vâkıfete ale'l-hayyi'l-kerîm hezâ vaki'ü'l-eşhad ve't-tahrîr fi-gurre-i Recebü'l-ferd li-sene 86

Fahr-ı'l-müderriş İbrahim Efendi

Fahr-ı'l-müderriş Şeyh Mehmed Efendi

Fahr-ı'l-kuzât Hasan Efendi

Umdetü'l-a'yân Ahmed Efendi

Şeyh Mehmed Ağa

Mustafa Ağa Yörükzâde
 Ahmed Ağa Kethüdâ-yı yeri
 Aynahânzâde Mustafa Ağa
 Solâkzâde Mehmed Ağa Serdâr
 Mehmed Çelebi bin Muslu
 Şehrî Mehmed Çelebi bin Ali Beşe
 El-Hacc Mustafa el-İmam
 Hasan Efendi bin el-İmam

47/1

Çiğlene kazâsında vâki‘ Karagözü nâm karye sükkânından sâbikâ Odabaşı olan Muslu Beşe bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hafîr-i lâzîmü’t-tevkirde işbu bâ’sü’l-kitâb Muslu Bey bin Abdullah muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan dört sene mukaddem mezbûr Muslu Bey’e elli kît’a esedî gurûşa bir re’s doru âykir ât bey‘ ve teslim itmişdim deyu semen olan meblağ-ı mezbûru da‘vâ ol dahi inkâr eyledikde vech-i muharrer müddeâmı isbât sudûrunda iken beynimizde muslihûn tavassut idüb es-sulh-ı seyyidü’l-ahkâm fehvâsınca bizi yigirmi beş esedî gurûş üzre inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan semen-i merkûm yigirmi beş gurûşu mezbûr Muslu Bey yedinden bi’t-tamâm ve’l-kemâl ahz-ı kabz eyledim fi mâ ba‘de husûs-ı mezbûra müteallika ziyâde da‘vâsından mezbûr Muslu Bey’in zimmetini ibrâ ve ıskât eyledim didikde makarr-ı merkûmu el-makarrle el-mezbûr Muslu Bey vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk itmeğin mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâdî aşere min-Recebü’l-ferd li-sene 86

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa Ağa bin Ahmed Ağa
 Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Ali Bey vekîl-i Kethüdâ Pîrî
 Mehmed bin Mustafa
 İsmail Ağa bin Mehmed Ağa
 Mehmed bin Ali
 Mustafa Çelebi bin Mehmed

47/2

Hâlâ medîne-i Kastamonu mütesellümi olub Beytü’l-mâl-ı hâssa ve âmme emîni olan iftihârü’l-emâsil ve’l-akrân Ali Ağa tarafından husûs-ı âtî’l-beyâna vekîl olub nehc-i şer‘î vekâleti sâbit olan Mehmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i kavîm lâzîmü’t-tekrimde medîne-i mezbûre mahallâtından Sarâçlar Mahallesi sükkânından olub muhâllefât-ı âtî’z-zikre vâzi‘ü’l-yed olan râfî‘ haze’l-kitâb Halil bin Hasan muvâcehesinde bi’l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Mahmiye-i İstanbul’dan gelüb mezbûr Halil’in menziline misâfîren sâkine iken bilâ vâris fevt olan Ayşe bint-i Abdülmü’mîn nâm hâtûnuñ muhâllefâtı cânib-i beytü’l-mâla âid olmağla mezbûr zabt idüb taleb eylediğimde virmekde imtinâ‘ ider suâl olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Halil cevâbında müteveffıye-i merkûm Ayşe babam mezkûr Hasan’ın babası Mehmed’in liebeveyn kız karındaşı olub babaları ismi Abdülmü’mîn ve vâlideleri ismi Havvâ’dır bu vech üzre müteveffıye-i merkûm Ayşe’niñ min cihetü’l-asûbetü’n-nesebiyye verâseti bañâ münhasıra olmağla binâen alâ zâlik zabt idüb virmekden imtinâ‘ iderim deyu def‘a ile mukâbele idicek gıbbe’l-istintâk ve’l-inkâr mezbûr Halil’den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Mehmed Halife bin Mehmed ve Usta Ahmed bin Himmet nâm kimesneler meclis-i şer‘a li-ecli’ş-şehâde hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-vâki‘ müteveffıye-i merkûm Ayşe mezbûr Halil’in babası Hasan’ın babası mezbûr Mehmed’in liebeveyn kız karındaşı olub babaları ismi Abdülmü’mîn ve vâlideleri ismi Havva’dır bu vechle (silik) müteveffıye-i merkûm Ayşe mezbûr Halil’in ammetesi olmağla verâseti içün mezbûr Halil’e münhasır olub bundan gayrı vâris-i ecr olduğı ma’lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech-i muharrer üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de riâyet-i şerâitü’l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâki‘ oldukdan soñra vekîl-i mersûm Mehmed Ağa muârazadan men‘ bir le ma-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâdî aşere min-Recebü’l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Hüseyin Ağa bin Halil el-Mütevellî
 İbrahim Efendi el-Hatîb

Şaban Çelebi bin Hacı Muslu

Halil bin Ahmed

Ali bin Himmet

Yaldızci Ahmed

Fî-gurre Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn ve elf ve hüve'l-yevmi'l-isneyn

47/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kanara Mahallesi sükkânından iken bundan akdem merhûm olan Hasan Efendi bin Mahmud'ûñ verâseti zevce-i metrûkeleri Safiye ve Emine ile oğulları Abdürrahim ve Mehmed'e ve kızları Alime ve Kerime ve Hatice ve Emine'ye münhasıra olub kable'l-kısm mezbûre Alime dahi fevt olub verâseti zevcî Mustafa ile sadriyye oğlu Ahmed'e ve sadriyye kızları Havva ve Ayşe'ye ve vâlidesi mezbûre Safiye'ye münhasıra oldukdan sonra mezbûre Ayşe mahfel-i kazâda müteveffâ-yı merhûm Hasan Efendi'nin muhâllefâtına vâzi'ü'l-yed olan râfi'-i haze'l-kitâb merkûm Mehmed Efendi mahzarında bi't-tavihümâ ikrâr-ı tām ve takrîr-i kelâm idüb merhûm mezbûr Hasan Efendi'nin metrûkâtından mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd menzilden ve İsmail Bey mahallesinde vâki' üç kıt'a bâğçeden ve bir bâb âsiyâbdan ve sâir avânî hühâs ve ve esâs-ı beytten vâlidem müreveffiye-i merkûmeye intikâl iden hisse-i şer'ıyyesinden bi hasebi'l-irs bañâ isâbet iden hisse-i mefrûzamı merkûm Ahmed Efendi'den da'vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûremden merkûm Mehmed Efendi ile beni biñ nakd-i râic ...? kadı akçe üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr biñ akçeyi merkûm Mehmed Efendi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb ziyâde tereke da'vâsından zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyledim didikde gibbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Recebü'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Efendi bin Mehmed Çelebi

Hâfız Mehmed Efendi bin Hâfız Mehmed

Mehmed Ağa bin Ali Bey

Hâfız Mehmed bin Mustafa

Şaban Çelebi bin Hacı Hüseyin

El-Hacc Şaban bin İbrahim

47/4

Merhûm mağfûrle Sultân Bâyezîd Hân tâb-ı serâh hazretlerinin evkâfından Livâ-i Kastamonu'da vâki' Mergûze Kazâsına tâbi' Geymene nâm karye mütevellisi olan Çalık Ali Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatr-i lâzımü't-tevkirde medîne-i Kastamonu mahallâtından el-Hacc Dursun Mahallesinden işbu ashâbü'l-kitâb el-Hacc Mustafa ve el-Hacc İbrahim ibn-i el-Hacc Hıdır ve Mehmed bin el-Hacc Mehmed Ahmed ve İsmail ibn-i Davud nâm kimesneler muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrların babaları vakf-ı mezbûruñ defterli reâyâsından olub bu vech üzre mezbûrlar dahi raiyyetim oğulları olmağla rûsûm-ı bennâklarını taleb eylediğimde virmeden imtinâ' iderler suâl olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrûn cevâblarında babalarımız mezbûrûn el-Hacc Hıdır ve el-Hacc Mehmed ve Davud doksân seneden beri mahalle-i mezbûrede sâkin olmağla muharrer-i velâyet Abdullah Efendi mahalle-i mezbûreniñ hâne-i avârızına kayd ve tahrîr itmişdir vakf-ı mezbûruñ defterli reâyâsı oldukları ma'lûmumuz değildir deyu her biri inkâr idicek mezbûr Ali Ağa'dan müddeâsını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın babaları mezbûrûn el-Hacc Hıdır ve el-Hacc Mehmed ve Davud vakf-ı mezbûruñ defterli reâyâsı ve kendileri dahi raiyyet oğulları olmadıklarına mezbûrûn el-Hacc Mustafa ve el-Hacc İbrahim ve Mehmed ve Ahmed ve İsmail yemîn teklîf olundukda her biri alâ vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyûl âlâ itmeğın mütevellî-i mezbûr Ali Ağa büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Receb li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mustafa Çelebi

Mehmed bin Himmet

Mehmed bin Ali

Receb el-Muhzır

Dilaver bin Abdullah

Ve gayruhum

47/5

Medîne-i Kastamonu'da serdâr olub yeñiçeri beytü'l-mâli kabzına me'mûr olan fahrü'l-akrân Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu râfi'ü'l-kitâb Ali Beşe bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb fi'l-asl vilâyet-i Rûm İli'nde Varna nâm kasaba sükkânından olub medîne-i mezbûrede vâki' Hasan Pâşâ Hânında misâfîren sâkin iken bundan esbak bilâ vâris fevt olan Receb Beşe nâm râciliñ yanında mevcûd olan eşyasından dört yüz gurûşluk demir ve bir gurûş kıymetlü bir kara kılıç ve buçuk gurûş kıymetlü bir köhne kebe ve buçuk gurûş kıymetlü bir köhne yorgân ve sekiz semen kıymetlü iki köhne gömlek ve iki don dört semen kıymetlü bir köhne sârik ve bir asdâr ve iki semen kıymetlü bir köhne kavuk ve buçuk gurûş kıymetlü bir köhne yapınca ve iki semen kıymetlü iki makreme ve bir abâ çağşır beytü'l-mâla âid olub ahz-ı kabz murâd eylediğimde mezbûr Ali Beşe mâni' olur suâl olunub beytü'l-mâl için zabt itdirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali Beşe cevâbında müteveffâ-yı merkûm Receb Beşe ile kasaba-i mezbûre sükkânından Abdülgaffâr Efendi nâm kimesneden dört yüz gurûş istikrâz ve her birimiz âheriñ zimmetinde mâla kefil oldukdan soñra meblağ-ı mersûm dört yüz gurûşa alel iştirâk demir iştirâ idüb bu vech üze meblağ-ı mersûm dört yüz gurûşuñ iki yüz gurûşu benim ve iki yüz gurûşu müteveffâ-yı merkûm Receb Beşe'niñ olmağla vefâtından iki gün mukaddem bi emrillahi'l-izz ben bu marazdan vefât idersem zikr olunan dört yüz gurûşluk demirden benim deynim olan iki yüz gurûşluk demiri bey' ve semenini makr(û)z müşârün-ileyh Abdülgaffâr Efendi'ye edâ ve teslim eyle deyu ikrâr ve mâ'adâ muhallefâtımı dahi kasaba-i mezbûrda zevcem Fatma ve sulbiyye kızlarım İsmihân ve Ayşe ile sâir vereselerim îsâl eyle deyu huzûr-ı müslimînden beni vasîy-yi muhtâr-ı nasb ve ta'yîn idüb ben dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet lâzîmesine edâya taahhüd itmeğîn binâen alâ zâlik mâni' olurum deyu def'a ile mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Ali Beşe'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Mehmed Beşe bin Muslu ve Kâsım bin Veli nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli's-şehade hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-vâki' müteveffâ-yı merkûm Receb Beşe vefâtından iki gün mukaddem bi emrillahi'l-izz ben bu marazdan vefât idersem müşârün-ileyh Abdülgaffâr Efendi'den maan istikrâz eylediğimiz dört yüz gurûşuñ nısfı benim ve nısf-ı âheri mezbûr Ali Beşe'niñ deyni olub her birimiz âheriñ zimmetinde olan deyne kefiller- zikr olunan iki yüz gurûşluk demiri bey' ve semenini makr(û)z müşârün-ileyh müşârün-ileyh Abdülgaffâr Efendi'ye benim için edâ ve teslim eyle ve mâ'adâ muhallefâtımı dahi kasaba-i mezbûrda zevcem Fatma ve sulbiyye kızlarım İsmihân ve Ayşe ile sâir vereselerim îsâl eyle deyu bizim huzûrumuzda mezbûr Ali Beşe'yi vasîy-yi muhtâr-ı nasb ve ta'yîn idüb ol dahi vech-i muharrer üze vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini edâya ikâmet eyledi biz bu husûsa vech-i meşrûh üze şahidleriz şehâdet dahi iderüz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağîn serdâr mezkûr Mehmed Ağa muârazadan men' bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Çavuşzâde Mehmed Ağa

Hâfız Mehmed kethüdâ-yı şehîr

Mehmed Beşe bin Ali

Hüseyn Beşe bin Müstecâb

Derviş Beşe bin Sun'ullah

Receb Beşe bin Mehmed

El-Hacc Mustafa

48/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Boğaz nâm karye sükkânından Receb Çavuş bin Şeyh Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesi câriye-i memlûkem olan Mülâyim nâm câriye kendi bağçemde sâbit ahlât ağacınıñ dalına kendüyü salb idüb bi emrillahi teâlâ fevt olmağla hâlâ maslûbedir cânib-i şer'iden üzerine varılıb câriye mezbûre kendüyü salb eylediği ba'de'l-muâyene keşf olunması matlûbumdur didikde cânib-i şer'iden kâtib-i muhkem Ahmed Efendi ta'yîn olunub ol dahi hâlâ medîne-i mezbûre mütesellümi fahrü'l-akrân Ali Ağa tarafından mübâşir ta'yîn olunan Mürteza Çavuş ve zeyl-i hurûfda muharrerü's-sâmî müslimîn ile zikr olunan bağçeye varub mâri'z-zikr ahlât ağacınıñ dalına mezbûre Mülâyim maslûbta bulundu ya'nî muâyene eylediklerinden soñra a'zâsına nazar olunub eser-i cerâhtdan bir alâmet olmayub kendi sun'uyla maslûba olduğunu mahallinde keşf ve tahrîr ve maan irsâl olunan İsmail Bey bin Mehmed ile mevlâna-yı merkûm cânib-i şer'a gelüb alâ vukûa inhâ ve tahrîr itmeğîn mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Halil
El-Hacc Ömer bin Musa
Osman bin Masdâc?
Hüseyin bin el-Hacc Mustafa
Mehmed bin Boyacı
Hüseyin bin Ahmed
Satılmış bin Hüseyin

48/2

Taşköprü Kazâsına tâbi' Akçakavak nâm karye sükkânından İbrahim bin Menteşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Yorgi nâm cerrâh muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben fitik marazına müptelâ olmağla mezbûru beynimizde ma'lûm ücret ile isticâr ol dahi nefsinî bañâ icâr eyledikten soñra mezbûr Yorgi fitukımı şakk ve marazıma muâlece esnâsında bi emrillah fevt olursam veresem mezbûr Yorgi'den dem ve diyetime müteallik da'vâ ve nizâ' eylesünler didikde el-makarle el-merkûm Yorgi mezbûr İbrahim'in minvâl-i meşrûh üzre cârî ve sâdır olan kelâmını bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk itmeğîn mâ-vakî' bi't-taleb fi'l-yevmi's-sâdis min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin Muslu
Derviş Ahmed ...?
Mehmed Ağa bin Ali Bey
Receb bin Mehmed
Ve gayruhum min el-ihzâr

48/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından el-Hacc Dursun Mahallesi sâkinelerinden Âmine bint-i Resul nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde zevci muhâlaa işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed bin Şaban nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr Mehmed zimmetinde mütekarrîr ve ma'kûd-ı aleyh üç bin beş yüz akçe mihr-i müeccelim ve nafaka-i iddet-i muayyene-i mü'net-i süknâmdan geçüb nâşiden olmağla eşyâ-i memlûkemden mezbûra def' ve teslîm eylediğim arakçın ve bir dârâyî kaftân ve bir kemer kuşâk ve bir beyâz peştemâl ve bir âyna ve bir arakçın kutusu ve bir yorgân ve bir yasdık üzerine mezbûr Mehmed ile muhâlaa-i sahih-i şer'iyye ile muhâlaa idüb ol dahi minvâl-i muharrer hal'-i mezbûru kabûl eyledikten soñra hukûk-ı zevciyyete müteallika âmm-e deâviden her birimiz âheriñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik vechen min el-vücûh da'vâ ve nizâmız kalmadı didikde makarr-ı mezbûre Âmine'niñ minvâl-i muharrer cârî ve sâdır olan kelâmını el-makarle el-merkûm Mehmed bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk itmeğîn vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Muharrem Halife bin Receb el-Mü'ezzin
Ali bin Halil
Abdülkerim bin İsa
Ali bin Yusuf
Mehmed bin İbrahim
İsmail bin Mehmed
Mehmed bin Ali
Ve gayruhum

48/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Püre Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan İbrahim nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Râbia nâm hâtûn ile sulbiyye kebîre kızı Âlime ve Fatma'ya ve sağîre kızı Saliha'ya münhasıra olduğı şer'ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra sağîr Saliha'nıñ kabl-i şer'idin mansûba ve vasîsi ve mezbûre Âlime tarafından husûs-ı âtî'l-beyâna vekîl olub Hüsâm bin Receb ve Hüseyin bin Hüsâm ve Hüseyin bin Ramazan nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan İbrahim Beşe bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu râfi'ü'r-rakm Kuvert nâm zimmi muvâcehesinde vesâyeten ve vekâleten

üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on iki sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc İbrahim hâl-i hayâtında Bedir Gazi Mahallesinde vâkî' ma'lûmü'l-hudûd mülk-i menzîlini altı biñ beş yüz akçeye bey' ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre tesellüm ve kabûl eyledikden soñra semeni olan meblağ-ı mezbûrdan on dokuz gurûşunu ahz idüb bâkîsi zimmetinde kalub kable'l-ahz fevt olmağla meblağ-ı bâkî veresesine intikâl itmeğîn hâlâ taleb eylediğimde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alıvırılması matlubumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Kuvert cevâbında fi'l-vâkî' târih-i mezbûrda müteveffâ-yı merkûmdan zîkr olunan menzîl meblağ-ı mezbûr altı biñ akçeye iştirâ idüb semen-i mezkûrdan on gurûşa değîn müteveffâ-yı mezbûre hâl-i hayâtında def' ve teslim idüb bâkî on gurûş dahi verese-i mezkûreniñ vekîli olan Ali Çavuş nâm kimesneye def' ve teslim idüb meblağ-ı mezbûr altı biñ beş yüz akçeden zimmetimde bir akçe bâkî kalmadı didikde gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mersûm zimmiñden takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı müslimînden Hasan Efendi bin Ahmed ve Receb bin İsmail nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında meblağ-ı mezbûr altı biñ akçeden mersûm zimmiñden on gurûş kalınca ahz-ı kabz idüb zimmetinde ancak on gurûş hakkım bâkî aldı deyu bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf idüb ve meblağ-ı bâkî on gurûş dahi mersûm zimmi merkûm Ali Çavuş'a bizim huzûrumuzda def' ve teslim eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı châdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın vekîl-i mezbûr İbrahim Beşe büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Ali Beşe

Receb el-muhzır

Abdullah el-muhzır

Dilaver bin Abdullah

Ve gayruhum

48/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kanara Mahallesi sükkânından Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa meclis-i şer'-i şerîf şâmiñü'l-imâd ve mahfel-i din-i münîf râsiñü'l-evtâdda kendüye rıknı mu'terîf olan işbu açık kaşlı gök elâ gözlü uzun boylu sarışın Rusü'l-asl bâ'sü'l-haze'l-kitâb Arslan bin Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb atik-i rukbât-ı a'zâm-ı kurbât ve sebeb-i derecât ve duhûl-ı cennât-ı âliyyât olduğundan mâ'adâ mu'tekiñ-i atikî mukâbelesinde mu'tekiñ-i cemi' uzvî nârdan azâd olduğunu nâtik hadîs-i şerîfiñ mefhûm-ı lâtifine kemâl-i itlâ'ım olmağın mevsûf-ı mezbûr Arslan'ı hasbeten lillahi teâlâ ve hasenete'r-rûh-ı resûlullahi'l-muallâ mâlimdan tahrîr ve i'tâk ve zîk-ı? rıkkdan itlâk ve zümre-i ahrâr-ı asliyyeye idrâc-ı ve'l-hâk eyledim min-ba'de mevsûf-ı mezbûr Arslan sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olub üzerinde hakk-ı velâdan gayrı hakkım kalmadı didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min-Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kirişçizade Mehmed Efendi

Hâfız Ahmed Efendi

Ali Bay bin Ahmed Ağa

Abdûlbaki Çelebi bin Mustafa

Ömer Bey bin Dilâver

Mehmed bin Mehmed

Ve gayruhum

48/6

Mergûze kazâsına tâbi' Ömersini nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Sadık nâm kimesneniñ sulbiyye kebîre kızı Ayşe nâm hâtûn meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde muhâllefât-ı âti'z-zikre vâzi'ü'l-yed olan karındaşı sâniñ-i haze'l-kitâb el-Hacc Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hacc Sadık ve müteveffâ-yı vâlidem Kamile nâm hâtûndan bi hasebi'l-irsi's-şer'î bañâ isâbet iden hissemi taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâkî' olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb sıhhat-i şerâit-i sulh-ı câmi' ve mevani'den ârî alâ tehârucü's-şer'î da'vâ-yı mezkûremden mezbûr el-Hacc Mehmed ile beni üç kıt'a esedî gurûş ile bir batmân penbe ve bir yük dakik üzerine inşâ-i akd-ı sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh

olan üç gurûş ile bir batmân penbe ve bir yük dakiki mezbûr el-Hacc Mehmed'in yedinden ahz-ı kabz idüb ziyade tereke da'vâsından zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Hasan Efendi bin Ahmed Halife

Hüseyin Ağa el-Müteveli

El-Hacc İsmail bin Hacı Sadık

Ma'den Sofu bin Hacı Himmet

Mehmed Fakı bin Ahmed

El-Hacc Mehmed

49/1

Neccâr tâyfasından Perşenika veled-i Kirkor nâm zimmi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkirde işbu râfi'ü'r-rakm Yorgi veled-i Yani nâm cerrâh muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben fitik marazına müptelâ olmağla fitikımı şakk ve muâlece için nefsin beynimizde ma'lûm ücret ile bañâ icâr ben dahi minvâl-i muharrer üzre isticâr idüb ba'de mezbûr Yorgi'niñ zikr olunan merhem-i muâlecesinden bi emrillahi teâlâ fevt olursam veresem mezbûr Yorgi'den dem ve diyetime müteallik da'vâ ve nizâ' eylemesünler didikde el-makarrle merkûm Yorgi makarr-ı mezbûr Perşenika'nın vech-i meşrûh üzre cârî ve sâdir olan kelâmını bi'l-muvâcehe tahkik bi'l-müşâfehe tasdik itmeğîn mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâdî aşere min-Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn elf

Şuhûdü'l-hâl

Paskov veled-i Dimitri

Osman bin İbrahim

Kireviz veled-i Yani

Dimitri veled-i Kosta

Ve gayruhum

49/2

Medîne-i Kastamonu'da vâki' tamğâ-yı hâdis-i kirbâs mukataası emîni olan Mehmed Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkirde medîne-i mezbûrede ve etrâfında olan hallâc tâyfasından Mehmed bin Şaban ve Hüseyin bin Ömer ve el-Hacc Cafer ve el-Hacc Mehmed bin Osman ve Mehmed bin el-Hacc ve Halil bin Mustafa ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed ve sairleri mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrda ve etrâfında dokunub her yigirmi zirâi bir çâdır ta'bîr olunan kirbâs kadîmden kânûn ve defter mûcibince ikişer akçe resm-i tamğâ alunub lâkin akçe atik ve züyûf olmağla cedid akçe alına deyu yedimde fermân-ı âlî olmağla bâ fermân-ı âlî olmağla medîne-i mezbûrda râic olan atik akçe ile her yigirmi zirâ' çâdırdan dörder akçe resm-i tamğâ taleb eylediğimde virmekden imtinâ' iderler sual olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrûn Mehmed ve Hüseyin ve el-Hacc Cafer ve el-Hacc Mehmed ve Mehmed bin el-Hacc Mehmed ve Halil ve el-Hacc Mehmed ve sairleri cevaplarında fi'l-vâki' medîne-i mezbûrede ve etrâfında dokunub her yigirmi zirâi bir çâdır ta'bîr olunan kirbâs mukataa bağlanub tamğâ vaz' olundukda yigirmi zirâ' çâdırdan emîn olanlar resm-i tamğâ deyu ancak birer akçe alub mürûr-ı eyyâmıyla akçe atik ve züyûf olmağın emîn olanlar her bir cedid akçe mukâbelesinde râic olan akçe ile ikişer akçe almağla otuz kırk seneden bu âna gelince cedid ve atik denilmeyüb emîn olanlar medîne-i mezbûrede râic olan akçe ile yigirmi zirâ' çâdırdan ikişer atik akçe resmi alub kadîmden olagelmişe muhâlif ziyâde talebiyle itdirülmeye deyu bizim dahi yedimizde emr-i şerîf-i âlişân vardır binâen alâ zâlik ziyâde virmekden imtinâ' ideriz didiklerinde emîn-i merkûm Mehmed Ağa'dan takrîrine muvâfik sûret-i defter-i hâkânî taleb olundukda sûret-i defter ibrâzından âcz olub ba'de husûs-ı mezbûre vukûf ve şuûru olub esenn ve ihtiyâr ve bî gazez olan el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Sefer ve el-Hacc Muslu ve Ömer Çelebi ve Mehmed Çelebi ve el-Hacc Mehmed ve el-Hacc Hidir ve el-Hacc Ali nâm kimesneler ile sair ahâlî medîne-i mezbûrdan suâl olundukda fi'l-hakîka medîne-i mezbûrede ve etrâfında dokunub her yigirmi zirâi bir çâdır ta'bîr olunan kirbâs mukataa bağlanub tamğâ vaz' olundukda emîn olanlar resm-i tamğâ deyu yigirmi zirâ' çâdırdan ancak bir akçe alub mürûr-ı eyyâmıyla akçe atik ve züyûf oldukda emîn olanlar her bir cedid akçe mukâbelesinde ikişer atik akçe almağla otuz kırk seneden bu âna gelince cedid ve atik denilüb medîne-i mezbûrede râic olan akçe ile yigirmi zirâ' çâdırdan ikişer akçe alınagelmiştir deyu her biri alâ tarîkü's-şehâde haber virdiklerinden soñra tâyfa-i mezbûreniñ yedlerinde olan emr-i şerîfe olunub feth-i kırâat olundukda mazmûn-ı münifinde mezbûrlar lâzım gelen resm-i tamğâlarını kadîmden olageldiği üzre edâ

eylediklerinden sonra kânûn-ı kadîme muhâlif ziyâde talebiyle itdirilmeye deyu buyrulmağın bâ fermân-ı âlî kadîmden olageldiği üzre her yigirmi zirâ‘ çâdırdan medîne-i mezbûrede râic olan akçe ile ikişer atık akçeden ziyâde talebiyle tâyfe-i mezbûreyi rencideden emîn-i merkûm Mehmed Ağa men‘ olunub mâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu hurrire fi‘l-yevmü‘l-âşere min-şehr-i Ramazânü‘l-mübârek li-sene sitte ve semânin elf

Şuhûdü‘l-hâl

Fahrü‘l-akrân Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
Fahrü‘l-akrân Mustafa Ağa Kethüdâ Pîrî hâlâ
Hidâyetullah Çelebi bin Mehmed Efendi
Es-Selâm Ağa el-cündî
El-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ahmed
Receb bin el-Hacc Durmuş
Hâfız Mustafa bin Mehmed
El-Hacc Muslu bin el-Hacc Mehmed
Mustafa Efendi el-Hatîb
İbrahim Efendi el-Hatîb

49/3

Kastamonu Kazası tevâbi‘nden Bürmece nâm karye sükkânından Hüseyin bin İlyas nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu bâ‘sü‘r-rakm Yorgi veled-i Yani nâm cerrâh muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben kadîmî fitik marazına mübtelâ olmağla fitikımı şakk ve ilâc itmek için mezbûr Yorgi‘yi on esedî gurûşa isticâr ol dahi nefsinı bañâ isticâr idüb mezbûr Yorgi‘niñ amelinden bi emrillahi teâlâ vefât idersem veresemden bir ferd dem ve diyetime müteallika da‘vâ ve nizâ‘ itmesünler didikde makarr-ı merkûmu ikrâr-ı meşrûhunda el-makarrle el-mezbûr Yorgi bi‘l-muvâcehe tasdik ve tahkik itmeğın mâ-hüve‘l-vaki‘ bi‘t-taleb ketb olundu ceri-i zâlik ve hurrirefi‘l-yevmü‘l-âşere min-Ramazânü‘l-mübârek li-sene sitte semânin elf

Şuhûdü‘l-hâl

Hasan Çelebi bin Bayram
Hacı Hıdır bin İbrahim
Mehmed bin Ahmed
Mehmed Çelebi bin Şeyh Efendi
Ve gayruhum min el-ihzâr

49/4

Neccâr tayfasından Osman bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkirde işbu râfi‘ü‘r-rakm Yorgi veled-i Yani nâm cerrâh muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben fitik marazına mübtelâ olmağla fitikımı şakk ve ilâc itmek için mezbûr Yorgi on gurûşa nefsinı bañâ icâr ben dahi minvâl-i muharrer üzre mezbûruñ nefsinı isticâr idüb mezbûr Yorgi‘niñ zikr olunan marazına muâlecesinden bi emrillahi vefât idersem veresemden bir ferd mezbûr Yorgi‘den dem ve diyetime müteallik da‘vâ ve nizâ‘ eylemesünler didikde gıbbe‘t-tasdikü‘ş-şer‘î mâ-vaki‘ bi‘t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi‘-s-sânî aşere min-Ramazân li-sene sitte semânin elf

Şuhûdü‘l-hâl

Hasan Ağa el-mütevellî
Kirkor veled-i Perşenika
Peskov veled-i Dimitri
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum el-ihzâr

49/5

Medîe-i Kastamonu mahallâtından Hamza Ağa Mahallesi sükkânından iken vefât iden Hasan nâm kimesneniñ sulbi sağır oğulları Mehmed ve Mustafa‘niñ tesviye-i umûrlarına kabl-i şer‘-i kavîmden mansûba vasîleri olan vâlideleri Ayşe nâm hâtûn mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb hâlâ ...? olan sağırân mezbûrâtın nafaka ve kisveyeşedd-i ihtiyâcları olmağın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan kendülere intikâl iden nafaka ve kisvebihâ farz ve takdîr olunması matlubûmdur didikde babaları müteveffâ-yı mezbûrdan bi hasebi‘l-irs intikâl iden malımdan sağırân merkûmân Mehmed ve Mustafa‘ya târih-i kitâb gününde be her yevm sekiz akçe ve kisvebihâ farz ve takdîr olunub vakt-i hâcetde istidâne lede‘z-zafer-i rücûa mezkûre Ayşe‘ye cânib-i şer‘-i mutahhardan izn birle mâ-hüve‘l-

vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Halife bin Hüseyin
Muharrem bin Mehmed el-Mü'ezzin
Mehmed bin Ali
Ahmed Efendi bin el-Hacc Hüseyin
Receb Efendi el-Mukayyed
Ve gayruhum

49/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesi sükkânından iken vefât iden Süleyman Efendi bin Ahmed nâm kimesneniñ sulbi oğlu Mehmed nâm sağıriñ ahvâlini zabt ve babası müteveffâ-yı merkûm Süleyman Efendi'den intikâl iden emvâlini hıfz için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağır-i mezbûruñ vâlidesi işbu sâhibetü'l-vesîka Hatice bint-i Ömer nâm hâtûn mütedeyyine ve her vechle mahal ve müstehaka olmağın hâkim-i mevki'-i kitâb tûbâlehu ve hüsn-i meâb mezbûre Hatice'yi sağır-i mezbûruñ ahvâlini zabt ve emvâlini hıfz için vasî nasb ve ta'yîn idüb ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet lâzımesini edâya taahhüd itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min-Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Mehmed Efendi bin İbrahim Efendi
Hâfız Ahmed Çelebi el-İmam
Mustafa bin Ahmed
El-Hacc Mustafa bin Eslâm
El-Hacc Receb bin Hasan

49/7

Fi'l-asl Varna Kasabasından olub medîne-i Kastamonu'da Hasan Pâşâ Hânında misâfîren fevt olan Receb Beşe bin İbrahim nâm kimesneniñ metrûkâtıdır ki zıkr olunur fi'l-hâdî min-Ramazânü'l-muazzam li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şerîki olan Ali Beşe ile müşterek demir batmân gurûş 400

Köhne kabâma 2 gurûş 1
Köhne don semen 2
Siyâh şalvâr gurûş 0,5
Kara kılıç 1 gurûş 1
Köhne kebe 1 gurûş 0,5
Köhne don 2 semen 2
Köhne yorgân 1 gurûş 0,5
Köhne gömlek 2 semen 4
Asdâr 1 semen 1
Köhne sârik 1 semen 3
Köhne kavuk maa kalpâk semen 2
Köhne makreme 2 semen 1
Beyâz köhne yapınca gurûş 0,5
Abâ çağşır 1 semen 2

Şuhûdü'l-hâl

Receb Beşe bin Mehmed
El-Hacc Ali bin Mustafa
Hasan bin İbrahim
Mehmed Beşe bin el-Hacc Muslu
Mehmed Çelebi bin el-Hacc Mehmed
El-Hacc Mustafa Halil
Bıyıklı İbrahim bin Mehmed
Ve gayruhum min el-hâzırûn
Fî gurre-i Şevvâli'l-mükerrem sene 1087 ve hüve yevmü'l-hamîs

50/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Şadi Bey Mahallesinde misâfîret tarîkiyle sâkine olan Ahmed Bey ibn-i Hacı nâm cündî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde medîne-i mezbûre mütesellimi fahrü’l-emâsil ve’l-akrân makbûlü’s-sudûr ve’l-erkân Mehmed Ağa tarafından hasûs-ı âti’z-zikre mübâşîr ta’yîn olunan fahrü’l-akrân İbrahim Ağa ma‘rifetiyle hizmetkârı olub Kürdoğlu dimekle ma‘rûf Ali nâm şakîyi ihzâr ve mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesinîsfü’l-leylidefirâşında yaturken beni katl kasdıyla mezbûr Ali üzerime düşüb ben dahi hareket ve feryâd eylediğimde işbu meclis-i şer‘ide mevcûd olan urğânı kendi boğazımı boğur beni fevt oldu deyu ahûra indirüb fişkî içine gömdükde câri hâlâ hakkım olur feryâdîma istimâ’ iden Mustafa bin Receb ve Yahya ibn-i Ahmed ve Karabucak dimekle meşhûr ...? nâm kimesneler üzerime gelüb fişkî içinden çıkarub ve boğazımdan urğânı aldıklarında ifâkat buldum hâl-i vech-i minvâl üzre olduğunu lede’s-şuhûdü’l-udul ikrâr eylemiştir suâl olunub ihkak-ı hakk olunması matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl ve akîbe’l-inkâr merkûm Ahmed Bey’in boğazına urğân beher nefsi-i ba‘de’l-müşâhede takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Hasan Halife bin Şaban ve Mehmed bin Mehmed ve el-Hacc Eslâm bin İsa ve Hasan bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer‘a li-eclî’s-şehâde hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka mezbûr Ali Ağa merkûm Ahmed Bey ferrâşında yaturken katl kasdıyla üzerine düşüb ol dahi hareket-i feryâd eylediğinde zikr olunan urğânı kemend ve boğazını boğub fevt oldu deyu ahûruñ fişkî içine gömdüm deyu bizim huzûrumuzda bi’t-tavihimkirâren ve mirâren ikrâr ve i’tirâf eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhileriz şehâdet dahi ıderiz deyu edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta’dîl ve’t-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan soñra şakî-i mezbûr Ali’ye müstehak olduğu cebren tertîb olunmak için mübâşîr mûmâ-ileyh İbrahim Ağa’ya teslim bir le mâ-vakî’ bi’t-taleb kayd-ı şedd fi-27 Şevvâl li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ali Beyzâde Mehmed Ağa
Şaban Çelebi Bazârbaşı
Mü’ezzin Mehmed
Mustafa bin Usta Yusuf
Kadızaâde Ali
Hasan bin Hacı Mustafa
Ve gayruhum

50/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Halife Mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i el-Hacc Mehmed nâm hâtûn meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde işbu sâhibü’l-kitâb Hüseyin Efendi bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Göl Kazâsında vaki’ ma‘lûmü’l-hudûd işbu oğlum Mustafa’dan iştirâ ve tesellüm eylediğim üç kıt’a bâğçeyi tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey‘-i kat’i ile on kıt’a esedî gurûş ile birer gurûş kıymetlü on iki kırmızı buğası ve birer gurûş kıymetlü üç sârik ve dört gurûş kıymetlü bir yeşil dârâyî kaftâna merkûm Hüseyin Halife’ye bey ve teslim ol dahi minvâl-i muharrer üzre tesellüm ve def‘-i semeni mezkûr eyledikden soñra yine kazâ-i mezkûrede vâkî’ oğlum Mustafa’dan ma‘rifet-i sâhib-i arzla tefevvüz eylediğim lede’l-ahâlî ve’l-ceyrân ma‘lûmü’l-hudûd üç kıt’a tarlâyı merkûm Hüseyin Efendi’ye ma‘rifet-i sâhib-i arzla kırk kıt’a esedî gurûşa tefevvüz ol dahi vech-i mübeyyin üzre tefevvüz ve kabûl eyledikden soñra bedel-i mezbûr kırk kıt’a esedî gurûşa merkûm Hüseyin Efendi yedinden bi’t-tamâm ahz-ı kabz eyledim ba‘de’l-yevm zikr olunan üç kıt’a bâğçe mülk-i müşterâsı ve mâri’z-zikr üç kıt’a tarlâ mülk-i müfevvezidir keyfa mâ yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîkü’s-şer‘î mâ-vakî’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmî’s-sâbî’ ve’l-işrîn min-Ramazânü’l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Fahrü’l-kuzât Hasan Efendi
Hamza Halife bin Hacı Karakaş
Halil bin Mustafa
Mustafa Çelebi bin Şaban
Receb bin Mehmed
El-Hacc Mahmud bin Hacı İlyas
Mustafa bin Ahmed

50/3

Daday kazâsına tâbî’ Başyalak nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan İslâm bin Receb nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i (silik) nâm hâtûn ile sulbi kebîr oğlu Receb ve

kebîre kızları İsmihânî ve Kezbân ve Hacı nâm hâtûnlara münhasıra olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûr Ayşe tarafından sulh-ı âtî'z-zikre vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Durmuş bin Hüseyin ve Receb bin İslâm nâm kimesne şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan Şeyhî Ağa bin Ömer Ağa ve mezbûre Hacı Hâtûn tarafından sulh-ı âtî'z-zikre vekîl olub şahidân mezbûrân şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Kâmile nâm kimesne ve mezbûre İsmihânî tarafından kezâlik sulh-ı âtî'z-zikre vekîl olub şahidân mezbûrân şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Hüseyin bin Receb nâm kimesneler ile mezbûr Receb meclis-i şer'-i hafîr-i lâzîmü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ muhallefâtına vâzî'ü'l-yed olan işbu sâhibü'l-kitâb el-Hacc Receb bin Abdurrahman nâm kimesne muvâcehesinde her biri vekâleten ve asâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ muhallefâtından merkûm el-Hacc Receb'in zimmetinde ba'zı eşyâ kalmağla taleb eylediğimizde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâk'a olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb muhallefât-ı mezkûreden merkûm el-Hacc Receb'in zimmetinde olan eşyâdan müvekkelelerimiz mezbûrâtla mezbûr Receb'e intikâl iden hisselerimiz mukâbelesinde alâ kadr-il husûs beynlerinde taksim itmek üzere yigirmi kıt'a esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-ı sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yigirmi gurûşu merkûm el-Hacc Receb yedinden vekâleten ve asâleten ahz-ı kabz idüb muhallefât-ı mezkûreye müteallika da'vâdan zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik ba'de bizden müvekkelât mezbûreden muhallefât-ı mezkûreye müteallika da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm masmûa ve makbûle olmasun didiklerinde gibbe't-tasdikü's-şer'a mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-aşere min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Mehmed bin Mustafa
El-Hacc Ali bin Süleyman
Mehmed Çelebi bin Hüdâvirdi
Ahmed Çelebi bin el-Hacc Ramazân
Abdi Efendi bin Muslu
Muslu Çelebi bin Ali
Derzi el-Hacc Mehmed bin Veyis

50/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Çevkânî Mahallesi sükkânından İmam Ahmed Çelebi ibn-i Abdülkâdir ve el-Hacc Mustafa bin İslâm ve el-Hacc Receb bin Hasan ve İbrahim bin Receb nâm kimesneler meclis-i şer'a gelüb her biri takrîr-i kelâm idüb neccâr tayfasından olub mahalle-i mezbûrda İyık veled-i Bazarlı nâm zimminin menziline misâfîren sâkin olan Perşenek veled-i Kirkor nâm zimmi fitik marazına mübtelâ olmağla bundan akdem gâib-i ani'l-meclis Yorgi veled-i Yani nâm cerrâhî beynlerinde ma'lûm ücret ile isticâr ve muâlece esnâsında bi emrillah fevt olursam veresem dem ve diyetime müteallika da'vâ nizâ' eylemesünler deyu mezbûr cerrâhın yedine hüccet-i şer'îyye virmişdi el hâletü hâzihi mezbûr Perşenek maraz-ı mezkûrden bi emrillah fevt olmuşdu savbb-ı şer'iden üzerine varılub ba'de'l-muâyene keşf ve tahrîr olunması matlubumuzdur didiklerinde cânib-i şer'-i kavîmden mevlâna Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî olan müslimîn ile menzil-i mezbûrda heyet-i mezbûruñ üzerine varıb a'zâsına nazar olundukda zikr olunan fitik marazından gayrı bir yerinde eser-i cerâhtdan bir nesnesi olmayub maraz-ı mezkûrden nâşî fevt olduğunu mevlâna-yı mezkûr mahallinde ba'de kendüyle maân ba's olunan Mustafa ile meclis-i şer'a gelüb husûs-ı mezbûre alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

İmam İbrahim Halîfe bin Ali
Mü'ezzin İbrahim Halîfe
Mustafa Çelebi bin Ali
Ahmed Beşe bin İbrahim
Dellâl Bekir
Şaban bin Mehmed

50/5

Merhûm mağfûrle Sultân Bâyezîd Hân-ı tâb-ı serâhevkâf-ı karyelerinden olub Kastamonu Kazâsında vâkî' Kuşkara nâm karye ahâlisinden el-Hacc Ahmed ve Ahmed bin el-Hacc Mustafa ve Ömer bin Ma'den ve sairleri Alpâğut nâm karye ahâlisinden Şaban bin el-Hacc Hasan ve Hüseyin bin el-Hacc Mustafa ve Mustafa bin Ali ve sairleri ve Halaçlar nâm karyede ahâlisinden Osman bin Mustafa ve

Abbas bin Ömer ve Ömer bin Şaban nâm kimesneler ve sâirleri Boğaz nâm karyeden el-Hacc Musa ve Osman bin Masdâni ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler ve sâirleri bâ cemahüm meclis-i şer'-i hatîr lâzımü't-tevkiirde hâlâ câbileri olan Çalık Ali Ağa ve Behsi Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Ali Ağa biñ seksen Mart'ı ibtidâsında cânib-i mezbûreyi zabt eylediğine mersûm Mustafa Yazıcı buyruldu harcı deyu altmış gurûş ve mütevellî harcı deyu elli gurûş cemân yüz on gurûşunu bi-gayr-i hakk ahz-u kabz itmişdi sûal olunub alivirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-sûal mersûm Mustafa Yazıcı cevâbında fi'l-vâki' merkûm Ali Ağa târîh-i mezbûrda cibâyet-i mezbûreyizabt eylediğine med'uvvîn mezbûrundan vech-i muharrer üzre meblağ-ı mezbûr yüz on gurûşu ahz-u kabz eyledim deyu bi't-tavihim ikrâr ve i'tirâf itmeğin alâ mûcib ikrârameblağ-ı mezbûr yüz on gurûşu med'uvvîn mezbûrûna edâya mersûm Mustafa Yazıcı'ya tenbîh bir le mâ-vaki' kayd-ı şedd fi-18 min-Şevvâl sene 86

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Mustafa ibn-i mütevellî

Karaçavuşzâda Mehmed Ağa

El-Hacc Mustafa bin Şaban

Timur Bey el-müstahfiz

Receb muhızır

50/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesi sükkânından el-Hacc Mustafa bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkiirde sulbi kebîr oğlu işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrde Cebrail Ağa binâ eylediği mescid-i şerife arsası icârlı mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ferhâd Pâşâ Hamâmı ve bir taraftan Emiroğlu Mehmed menzili ve bir taraftan Halil Beşe menzili ve bir taraftan tarik-i âmm ile mahdûd mutasarrıf olduğum menzili bundan akdem izn-i mütevellî ile oğlum mezbûr Mehmed'e yüz otuz altı kıt'a esedî gurûşa ferâğ ve teslim ve kabza bedel-i mezkûr idüb ol dahi vech-i meşrûh üzre tesellüm ve kabûl eyledikden soñra eşyâ-i memlûkemden bir kebîr balcı kazğânı ve bir sağır kazğân ve bir güğüm ve bir el tâbesi ve bir sağır sini ve yigirmi beş aded mertebânî sahan ve bir el ibriği ve bir dâbbemi yigirmi yedi gurûşa bey' ve teslim mezbûr dahi vech-i mübeyyin üzre iştirâ ve tesellüm ve kabûl idüb semenî olan meblağ-ı mezbûr yigirmi yedi gurûşa mezbûr Mehmed'in yedinden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledim zimmetinde bir ekçe ve bir habbe bâkî kalmadı ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed'in mülk-i müfevvezidir ve mâri'z-zikr eşyâ mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmin aşere min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu

Mü'ezzin Hasan Dede

Dellâl el-Hacc Mehmed bin Hâcî Mahmud

El-Hacc Mustafa bin Hüseyin

Halil bin Mehmed

Ahmed Çelebi bin Ömer

Ahmed bin el-Hacc Ma'den

51/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebrail Mahallesi sükkânından iken fevt olan Ömer bin Osman'ın sulbiyye kızı Sâkine nâm sağîreniñ ahvâlini zabt ve babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl iden emvâlini hıfz için bir vasî nasb lâzım ve mühim olmağın sağîre mezbûreniñ vâlidesi Fatma bint-i Receb nâm hâtûn her vechle mahalli ve müstehaka sâliha ve mütedeyyine olmağla hâkim-i mevki'-i kitâb tûbâlehu hüsn-meâbmezbûre Saliha'yı sağîre-i mezbûreniñ ahvâlini zabt ve babası müteveffâ-yı mezbûr Ömer'den intikâl iden emvâlini hıfz için vasî nasb ve ta'yîn idüb ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet lâzımelerini edâya taahhüd itmeğin mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-işrîn min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hatîb Hâcî Mehmed Efendi

El-Hacc Mustafa bin Hoca Musa

El-Hacc Ali bin Osman

Ahmed bin Hâcî Ali

El-Hacc Mehmed bin Hâcî Ali

Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi

51/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Honsalar Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Hüseyin bin İbrahim nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi İsmihânî nâm hâtûn ile sulbiyye sağîre kızı Fatma'ya ve liebeveyn karındaşı Mehmed nâm kimesneye münhasıra olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik olduktan soñra mezbûr Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde Mustafa bin Durmuş nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in emlakından olub mahalle-i mezbûrede vaki' ma'lûmü'l-hudûd menzilden sekiz sehmiñ üç sehm hissemi mezbûr Mustafa bi gayr-i veche zabt ve tasarruf ider suâl olunub alivirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in menzil-i mezkûrda ancak dokuz yüz akçelik hissesi olub menzil-i mezkûruñ cümlesi müteveffâ-yı mezbûruñ mülkü olduğu ma'lûmum değildir deyu inkâr idicek müdde-i mezbûrdan menzil-i mezkûruñ cümlesi müteveffâ-yı mezkûruñ mülkü olduğuna beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmeğın müteveffâ-yı mezbûruñ menzil-i mezkûrda ancak dokuz yüz akçelik hissesi olub cümlesi mülkü olduğu ma'lûmu olduğuna mezbûr Mustafa'ya yemîn teklif olundukda ol dahi alî vefki'l-mes'ûl yemîn billahi alıyyül âlâ itmeğın meblağ-ı mezbûr dokuz yüz akçeden üç yüz otuz üç akçe hissesini mezbûr Mustafa'dan ahz-ı kabz idüb ziyâde talebiyle recideden men'a merkûm Mehmed'e tenbîh birle mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Şevvâli'l-müterrem li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Bey bin Receb

Hatîb İbrahim Halife

Mezdecizâde Mustafa Efendi

Mehmed bin Murteza

Şaban el-muhzır

Ve gayruhum

51/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Gökdere Mahallesinden sâkine Alime bint-i Ebu Bekir nâm hâtûn tarafından sulh-ı âtî'z-zikri (silik) ikrâra vekîl olub Mü'ezzin Mustafa Halife bin Muslu ve Mehmed Çelebi bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Hasan bin Halil nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde müvekkele-i mezbûreniñ liebeveyn karındaşı işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Bey bin Ebu Bekir nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Alime babası merkûm Ebu Bekir ve vâlidesi Fahriye nâm hâtûnuñ terekelerinden bi hasebi'l-irsü's-şer'î kendüye intikâl iden hisse-i şer'iyyesini merkûm Mehmed Bey'den taleb eylediğinde beynlerinde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâki' olmuşdu el hâletü hâzihi beynlerine muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûresinden müvekkelem mezbûre Alime ile merkûm Mehmed Bey'e biñ nakd akçe ile dört kîle arpa ve bir tencere üzerlerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde müvekkelem mezbûre dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr biñ akçe ile dört kîle şâir ve bir tencereyi merkûm Mehmed Bey yedînden bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb babası müteveffâ-yı mezbûr Ebu Bekir ile vâlidesi mezbûre Fahriye'niñ muhâlefâtlarına müteallika âmm-i deâvî ve eymân-ı muhâsamâtdan zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim didi didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sânî min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

El-Hacc Derviş bin Ömer

Pîrî bin Ömer

Ömer bin Pîrî

Osman bin Çelebi

Receb bin el-Hacc Derviş

El-hacc Hıdır bin İbrahim

51/4

Kastamonu Kazâsına tâbi' Mutrub nâm karye ve gayriden iki biñ akçe tımâra berât-ı âlişân ile mutasarrıf olan Halil Bey bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde karye-i mezbûre sükkânından işbu ashâbü'l-kitâb Muslu ve Mustafa ibn-i Pir Mehmed ve Veli bin Abdullah

ve Mehmed bin Mustafa ve Süleyman bin Mustafa ve diğer Mehmed ve diğer Mustafa nâm kimesne muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrlar işbu yedimde olan sûret-i deftere esâmîleri mestûr ve mukayyed-i raiyyet ve raiyyetim oğulları olmağla mezbûrlardan resm-i bennâk taleb eylediğimde virmekden imtinâ' iderler suâl olunub resm-i bennâkları alıvirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrûn Mustafa ve Muslu ve Veli ve Mehmed ve Süleyman ve diğer Mehmed ve diğer Mustafa cevâblarında fi'l-hakîka biz karye-i mezbûrede sâkine olub lâkin müdde-i mezbûr Halil Bey'in defterlü reâyası değiliz deyu mezbûr Halil Bey'in yedinde olan sûret-i defterde esâmîleri mestûr ve mukayyed-i raiyyet ve raiyyeti oğulları olduklarını bi'l-küllîye inkâr idicek müdde-i mezbûr Halil Bey'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf dahi itmemeğin mezbûr Halil Bey mezbûrûn Muslu ve Mustafa ve Veli ve Süleyman ve Mehmed ve diğer Mehmed ve diğer Mustafa bennâk talebiyle rencîdeden men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi'mîn-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Ahmed bin Muslu

Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi

Mü'ezzin Mehmed Halife bin Hüseyin

Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Muslu

Ve gayruhum min el-hâzırûn

51/5

Kastamonu Kazâsına tâbî' Kuşkara ahâlîsinden olub Kayyumoglu Mustafa ve el-Hacc Ahmed bin Mahmud ve İmam Ali bin Hüseyin ve Derviş bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed ve sâirleri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Mehmed Çelebi nâm kimesne muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Çelebi karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde Coştumoglu Hasan ve Gökmen İbrahim ve İşcioğlu ve Kara Halilyerleri dimekle ma'rûf hâne-i avârız mukayyed arâziye mutasarrıf olmağla emr-i âlî ile vârid olan tekâlifden tasarrufunda olan hâne-i avârıza mukayyed yerler için mezbûr Mehmed Çelebi'ye hisse tahmîl idüb taleb eylediğimizde virmekden imtinâ' iderler suâl olunub alıvirilmesi matlûbumuzdur didiklerinde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi cevâbında zikr olunan mezbûrûn Hasan ve İbrahim ve İşcioğlu ve Kara Halil yerleri ve sâir tasarrufumda olan yerler karye-i mezbûreniñ hudûdu dâhilindedir lâkin hâne-i avârıza mukayyed değildir deyu inkâr idicek med'uvvîn mezbûrûndan müddeâlarına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden olub Boğaz nâm karye sükkânından Hasan bin Abdülcilil ve Hüseyin bin Ma'den nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Mehmed Çelebi'niñ tasarrufunda olan mezbûrûn Hasan ve İbrahim ve İşcioğlu ve Kara Halil yerleri hâne-i avârıza mukayyedir biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra zikr olunan arâzî ve hâne-i avârıza mukayyed tasarrufunda olan sâir arâzî için fermân-ı şerîf ile vârid olan tekâlifden tahmil mertebesi sâlyânesini karye-i mezbûre ahâlîsiyle maan edâya tenbîh bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi'mîn-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Ahmed Bey bin Mehmed Bey

Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi

Mehmed bin Ali

Receb bin Hüseyin

Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu

Ve gayruhum

51/6

Muhallefâtü'l-merhûm Şaban mâte sâkinâ be-mahalle-i Gökdere min-mahallât-ı Kastamonu...? sağırât med'uvvât Mustafa ve Mehmed ve ente kebîre med'uvvet Fatma ve'l-verâse münhasırat fihim vak'i't-tahrîr fi's-sânî aşer min- Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf

Kelâm-ı şerîfhediyemesen 5

Menzil tevâbi'yle semen 220

Çadı fi gürüş 1 aded 190 semen 190

Mahir kürk 1 semen 5

Cedid sârik 3 fi 3 semen 9

Bir vukıyyel semen 1

Ketân bezi derâ' 11 semen 2
 Münakkaş makreme 6 semen 3
 Altûn bilâzik miskâl 12 semen 20
 Mercân aded 63 semen 1,5
 Sim döküm ve pul derem 15 semen 2
 Sepet sandık semen 1
 Kâlîçe 1 semen 5
 Def'a kâlîçe 1 semen 6
 Müsteamel kilim 4 semen 5
 Köhne kebe 4 semen 5
 Yorgân 3 semen 5
 Kırmızı kilim 1 semen 4
 Döşek 2 semen 3
 Evân-i nühâs ve murâde? vukıyye 30 semen 40
 Kazgân 1 vukıyye 7 semen 7
 Cârîye-i benâm Gülistan 1 semen 90
 Nühâs-ı mîzân semen 1,5
 Demir saç semen 0,5
 Köhne fenâr semen 0,5
 Mâşa ve saç ayağı semen 0,5
 Menzil ve dâm ve samânâne ve anbâr der karye-i Gödel semen 120
 İnek re's 8 fi 3 semen 24
 Mahsûl der anbâr kîle 160 semen 40
 Zimemde olan akçe ber mûcib defter semen 300
 Dükkânda mevcûd iplik vukıyye 60 penbe vukıyye 50 semen 15
 Der zimmet Sevr zimmîsemen 200
 Def'a çadır ber mûcib defter 50 semen 50
 Yekûn gurûş 1361, biñ üç yüz altmış bir gurûşdur

52/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kırk Çeşme Mahallesi sükkânından el-Hacc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i mezbûreye tâbi' Çibân nâm karye ahâlîsinden Mustafa bin Ali ve Muharrem bin Mustafa ve Süleyman bin Mustafa ve Şaban bin Süleyman ve Şaban bin Muslu ve sairleri muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ahâlî-i mezbûre târih-i kitâbdan iki sene mukaddem karyelerine kara arpa için tahmîl olunan otuz kıt'a esedî gurûşa ol hinde medîne-i mezbûrede mütesellim olan Mehmed Ağa'ya malından edâ ve teslîm ve yine târih-i mezbûrede karyelerinin avârız bedeli için kezâlik otuz gurûş dahi ol vakitte hâkimü's-şer' Ahmed Efendi'ye kendi malından edâ ve teslîm işbu hâzır bi'l-meclis Boyacı Ramazân bin Muharrem emr idüb ol dahi mezbûrların emrine binâen zikr olunan kara arpa için meblağ-ı mezbûr otuz gurûşu mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya ve avârız bedeli olan meblağ-ı mezbûr otuz gurûş merkûm Ahmed Efendi'ye malından edâ ve teslîm idüb ba'de meblağ-ı mezbûr altmış gurûş ahâlî-i mezbûreden taleb eylediğinde ba'de'l-münâzaa ahâlî-i mezbûre meblağ-ı mezbûr altmış gurûşdan kırk gurûş üzerine mersûm Ramazân ile huzûr-ı müsliminde sulh olub mersûm Ramazan dahi minvâl-i muharrer üzre sulh-ı mezbûru kabûl eyledikten sonra bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr kırk gurûş ahâlî-i mezbûrenin emri ile kefil olduğum ecilden mezbûr Ramazân meblağ-ı mezbûr kırk gurûşu benden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledi hâlâ meblağ-ı mezbûr kırk gurûş ahâlî-i mezbûreden taleb eylediğimde virmekden imtinâ' iderler suâl olunub alıvrılması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl ahâlî-i merkûm cevâblarında fi'l-vâki' mersûm Ramazân bâlâda zikr olunan minvâl-i muharrer üzre otuz gurûş mütesellim mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya ve otuz gurûş dahi merkûm Ahmed Efendi'ye emrimizle teslîm idüb lâkin Ramazân târih-i mezbûrde mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'dan Sarâç Ahmed nâm kimesneyi üzerimize mübâşir olub meblağ-ı mezbûr altmış gurûşu bizden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyledi deyu vech-i meşrûh üzre mezbûr Ramazân ile kırk gurûşa sulh olub bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr kırk gurûşu emirleriyle mezbûr el-Hacc Ali kefil olub kefâleti hasebiyle kırk gurûşu mersûm Ramazân'a edâ ve teslîm eylediğini inkâr eylediklerinde müdde-i mezbûr el-Hacc Ali'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden Hasan bin Yusuf ve Mehmed bin Ömer nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Ramazân'ın vech-i meşrûh üzre altmış gurûş hakkı olub meblağ-ı mezbûru ahâlî-i mezbûreden taleb eylediğinde ba'de'l-münâzaa ahâlî-i mezbûre mersûm Ramazân ile kırk gurûş üzerine bizim

huzûrumuzda sulh olub bedel-i sulh olan müdde-i mezbûr el-Hacc Ali kefil olub kefâlet-i hasebiyle meblağ-ı mezbûr kırk gurûşu mersûm Ramazân'a bi't-tamâm edâ ve teslîm eyledi biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûlşehâdetleri makbûle oldukdan soñra mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi el-imam
El-Hacc Mustafa mustahfiz
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum min el-hâzırûn

52/2

Fi'l-asl Vilâyet-i Rum İli'nde vâki' medîne-i Belgrad'da Aşağı Hisar Mahallesinde İbrahim bin el-Hacc Hasan nâm emred meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde Ali Beşe bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüb benim maskat-ı re's mahalle-i mezbûre olub vâlidem ismi Sâliha babam ismi el-Hacc Hasan olub bu vech üze ben hürri'l-asl iken merkûm Ali Beşe târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem babam mezbûr el-Hacc Hasan'ın yanından beni ayardub seni oğlum gibi tutub nice riâyet ideyin deyu bu ana gelince benimle rıkkıyyet muâmelesi itmiş değil iken hâlâ merkûm bañâ rıkkıyyet muâmelesi ider suâl olunması men'-i def' olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Ali Beşe cevâbında Bundan akdem Rum İli'nde Dolyan Panâyırında Alasyalı Yozef nâm kimesneden mersûm İbrahim'i iki yüz beş gurûşa iştirâ idüb hîn-i iştirâda mersûm İbrahim rıkkıyyetini makarr olmağla binâen alâ hezâ abd-ı memlûkum olub rıkkıyyet muâmelesi iderim deyu def'a ile mukâbele idicek ketb-i mu'tebereden fetvâ-yı bezzâziyyede sükût-ı mechûlû'n-neseb inde'l-bey' ...? bilâ beyyine meşûr olmağın müdde-i mezbûr İbrahim'den müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı müsliminden Halil Bey bin Ahmed ve Yusuf Çelebi bin Ebu Bekir nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde-i merkûm İbrahim'in maskat-ı re's medîne-i mezbûrede zikr olunan mahalle olub babası ismi el-Hacc Hasan vâlidesi ismi Saliha'dır mezbûrânın ferrâşından hâsıl olub asıllarına asılarak târî olduğı ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şâhidân mezbûrân ile birkaç sene refik ve hemşehri olan es-Seyyid Mustafa ve İslâm Bey ve Mehmed nâm kimesnelerden şâhidân mezbûrânın keyfiyet-i hâlleri suâl olundukda her biri adildir ve makbûlû's-şehâdedir didiklerinde emr-i ta'dîl-ve't-tezkiyye temâm olub şehâdetleri makbûle oldukdan soñra şehâdetlerinde kâzib olduklarına şâhidân mezbûrâna ihtiyâten yemin teklîf olundukda her biri alî vekî'l-mes'ûl yemin billahi'l- alıyyül âlâ itmeğın müdde-i mesfûr İbrahim'in hürriyetine ba'de'l-hükm merkûm Ali Beşe muarazadan men' birle mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene 1086

Şuhûdü'l-hâl
İslâm Bey bin Mehmed
İbrahim Ağa bin Muslu
Mehmed Beşe er-râcil
Mahmud Beşe er-râcil
Musa Beşe vekîl-i sedâr
Ve gayruhum min el-hâzırûn

52/3

Fi'l-asl medîne-i Bolu'da Akbınâr Mahallesinden olub hâlâ misâfîren mahrûse-i Kastamonu'da sâkin olan işbu bâ'sü'l-hezâ'l-kitâb Osman Bey bin Nuh nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde Şaban bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Şaban mahrûse-i mezbûre mahallâtından Arz Mahallesinde vâki' mülk arsası üzerine kendi mülkünden benim için bir bâb oda binâ idivir deyu bañâ emr itmekle ben dahi mezbûrun emrine binâen zikr olunan arsa üzerine bir bâb oda binâ idüb kendü malımdan on beş buçuk gurûş kıymetlü kerâste ve beş buçuk gurûş dahi neccâriyye ve ırgâdiyye cem'ân yigirmi bir esedî gurûş harç ve sarf idüb hâlâ vech-i meşrûh üze mâri'z-zikr odaya harç ve sarf eylediğim meblağ-ı mezbûr yigirmi bir gurûşu mezbûr Süleyman'dan taleb eylediğimde virmekden imtinâ' ider suâl olunub alıvırılması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Şaban cevâbında fi'l-vâki' bundan akdem merkûm Osman'a mâri'z-zikr mülk arsa üzerine malından bir bâb oda binâ idivir deyu emr idüb merkûm Osman dahi emrime binâen arsa-i mezkûre üzerine bir bâb oda malından bañâ binâ idivirüb lâkin kerâstesine on dört buçuk gurûş neccâriyye ve ırgâdiyye dört gurûş bir sülûs cem'ân on sekiz

buçuk gurûş ve bir sülûs harç ve sarf eyledi deyu merkûm Osman'a minvâl-i muharrer üzre emrini vech-i mübeyyin üzre kendi malından on sekiz buçuk gurûş bir sülûs harç ve sarf eylediğini bi't-tavihi ikrâr ve i'tirâf itmeğin alâ mûcib ikrâra meblağ-ı mezbûr on sekiz buçuk gurûş ve bir sülûsü müdde-i merkûm Osman'a edâye mezbûr Şaban'a tenbîh birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-işrîn min-Zî'l-ka'detî's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Yeremezzâde Mustafa Bey
Receb bin Hüseyin
Mehmed bin Ali
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum min el-ihzâr

52/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Kübcügez Mahallesi sükkânından iken fevt olan Mesud Efendi nâm kimesnenin kebîr oğlu Ahmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîrde bi'l-fi'il Kastamonu kâdısı râfi'ü'l-küttâb Mustafa Efendi ibn-i İsmail Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûmâ-ileyh Mustafa Efendi kassâm-ı süvâri Hüseyin Efendi tarafından mansûb kassâm-ı askeri olub ben diyâr-ı âherde iken babam mezbûr Mesud Efendi'niñ yerine bir terkim ve resm-i kismetini ahz idüb lâkin babam merhûm mezbûruñ kismetini saâdetlü veliyyü'n-nî'me ...?Efendihazretleri bañâ enâm ve yedime mûmza ve mahtum getürüb ihsân itmekle zikr olunan mektubu getirüb arz eylediğimde mûmâ-ileyh Mustafa Efendi resm-i kismet deyu ahz eylediği on sekiz gurûşu bilâ-tereddüd bañâ def' ve teslim ben dahi ahz-u kabz idüb ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre müteallika-i da'vâdan zimmetini ibrâ ve ıskât eyledim didikde gibbe't-tasdikü's-şer'a kayd-ı şedd fi-evâil-i Zî'l-ka'de sene 1086

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişü'l-kirâm Selâmzâde Mehmed Efendi
Ali Çelebi ibn-i el-Hacc Muslu
Hatîb Şaban Çelebi bin el-Hacc Muslu
Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
Ahmed Efendi bin el-Hacc Hasan
Mehmed bin Ali
İsmail bin Mehmed
Ve gayruhum min el-ihzâr

53/1

Livâ-i Kastamonu'da vâkî' Küre-i hadîd kazâsı tevâbi'nden Kızılvirân ve Harmancık ve Dereköy ve ...? nâm kurrâ ahâlileri taraflarından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbit olan karye-i mezbûre Kızılvirân sükkânından Hüseyin bin Koca Hâcî nâm kimesne ve nefsi-i Küre ahâlîsi taraftan kezâlik husûs-ı âti'z-zikre vekîl olub bi mâhû nehcî's-subût şer'ân vekâleti sâbit olan Yiğidbaşı Hüseyin nâm kimesne ve Karabüzü nâm karye ahâlîsi tarafından kezâlik husûs-ı câi'z-zikre vekîl olub bir nehc-i şer'î vekâleti sâbit olan Hüseyin bin Halil nâm kimesne ve Varezê? ve Buğsub nâm karyeler ahâlîleri taraflarından kezâlik şer'ân vekâleti sâbit olan Bayram bin Yusuf nâm kimesne ve Güzene nâm karye ahâlîsi tarafından kezâlik sâbitü'l-vekâle olan Hüseyin bin Osman kimesne ...? ve Küpelik nâm karyeler ahâlîleri taraflarından kezâlik husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub bi mâhû nehc-i şer'î vekâleti sâbit olan Receb bin Şaban nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde bi'l-fi'il Kastamonu kâdısı Aktaşzâde Mustafa Efendi mahzarında her biri kendi tarafından asâleten ahâlî-i mezbûre taraflarından vekâleten ikrâr ve takrîri kelâm idüb zikr olunan kazâmızıñ elli dört buçuk hânesi olub on beş yigirmi seneden beri kürekçi ihrâcına imkân olmağla kürekçi ihrâc olunmayub bu sene-i mübârekde kâdımız olan mûmâ-ileyh Mustafa Efendi yigirmi hânedan iki nefer kürekçi ihrâcına mübâşeret idüb bedel-i muâvenet ve tersâne harcı deyu bizden elli beş kit'a esedî gurûş cem' ve tahsil eylemişdi lâkin mûmâ-ileyh Mustafa Efendi tersâne-i âmirede elli dört buçuk hâne kürekçisini tamâmen bizden taleb iderler deyu iki nefer kürekçi ihrâc etmekden rücû' itmeğle bedel-i muâvenet ve tersâne harcı deyu bizden cem' ve tahsil eylediği meblağ-ı mezbûr elli beş gurûş mûmâ-ileyh Mustafa Efendi yedinden her birimiz asâleten ve vekâleten bi't-tam ahz-ı kabz eyledik zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkımız bâkî kalmadı ba'de'l-yevm bizden müvekkillerimiz ahâlî-i mezbûreden husûs-ı mezbûra müteallika da'vâ ve nizâ'-ı sudûr ve zuhûr iderse lede'l-hükkâm mesmûa ve makbûle olmasun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn min-Zî'l-ka'detî's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ebu Bekir Efendi el-kâdı
 Mehmed Efendi bin Mustafa el-imam
 Veli Bey bin Nuh Dede
 Hatîb Mehmed Efendi Essâati
 Mustafa Çelebi bin Mehmed
 Hacı Mehmed bin Ahmed
 Receb Çelebi bin el-Hacc Durmuş
 Hâfız Mustafa kethüdâ-yı penbeciyân
 Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
 Ali bin el-Hacc Selim
 Ve gayruhum

53/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Frenkşâh Mahallesinde sâkine Rahime bint-i Abdullah nâm kimesne meclis-i şerîat-ı garrâda kendi tarafından asl ve karındaşı Hâfız İbrahim Çelebi tarafından tasdik-i âti'z-zikre vekîl olan ügey oğlu Ali bin Veli nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Çilingir Ma'den nâm kimesne menzili ve bir taraftan Mehter Mustafa nâm kimesne menzili ve bir taraftan Müstecâbzâde Mehmed Çelebi menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî oda ve tahtında bir mahzen ve iki firûn ve kenîf ve eşcâr-i müsmire ve gayr-ı müsmireyi ve havluyu müstemil silk-i mülkümde münselik olan mülk-i menzilimiñ nısfını mezbûr Ali'ye ve nısf-ı âherini karındaşım gâib-i ani'l-meclis Hâfız İbrahim Çelebi'ye hîbe-i sahîh-i şer'iyye ile hîbe ve temlik ve teslîm idüb ol dahi kendi tarafından asâleten ve merkûm İbrahim Çelebi tarafından meclis-i hîbede ba'de't-tahliyye emr-i meâb ve teslîm ve kabz eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûruñ nısfı mezbûr Ali'niñ ve nısf-ı âheri merkûm Hâfız İbrahim Çelebi'niñ mülk-i mevhûblarıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun olsunlar didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ferhâd Paşâ Hatîb Mehmed Efendi
 İsfendiyâr Bey Hatîb Mustafa Efendi
 Es-Seyyid Ali Efendi el-imam Nasrullah Câmi'
 İbrahim Efendi bin Mahmud Halîfe
 Püreci el-Hacc Mehmed
 Kapân Mü'ezzini Ali Çelebi
 Çilingir Mehmed Çelebi
 Ve gayruhum min el-ihzâr

53/3

Husûs-ı âti'l-beyânın istimâ' için hâlâ medîne-i Kastamonu mütesellimi olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlü's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa huzûrunda akd-i meclis-i şer'-i hatîr olundukda Devrekânî Kazâsına tâbi' Bozgoca nâm karye sükkânından Kara Kethüdâ dimekle ma'rûf el-Hacc Mehmed Ağa ma'kûd-ı mezkûrde medîne-i mezbûre mahallâtından İsmail Bey Mahallesi sükkânından bâ'sü'l-kitâb İbrahim Çelebi bin Hüseyin mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr İbrahim Çelebi'ye ribh-ı beynimizde münâsafa olmak üzre alâ tarîkü'l-müzârebeü's-şer'iyye malımdan biñ kıt'a esedî gurûşa re's mal def'-i teslîm ol dahi vech-i meşrûh üzre ahz-ı kabz idüb birkaç sene i'mâl eyledikten sonra meblağ-ı mezbûrdan fâide deyu bir def'a dört yüz esedî gurûş ve re's maldan deyu bir def'a dahi kezâlik dört yüz esedî gurûşa bañâ def' ve teslîm ben dahi ahz-ı kabz idüb kendi i'tirâfı üzre re's maldan yüz elli gurûşluk beyâz semen ve dört yüz elli esedî gurûş cem'ân altı yüz esedî gurûş zimmetinde bâkî kalmağla taleb eylediğimde ...? yedimde cedid semen bulunmağla zarar eyledim deyub ...? müflis oldum bir habbeye kadar değılim deyu meblağ-ı mezbûr altı yüz gurûş virmekden taallül ider suâl olunub takrîri tahrîr ve meblağ-ı mezbûr alivirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında fi'l-vâki' re's maldan merkûm Mehmed Ağa'ya sekiz yüz esedî gurûş def' ve teslîm idüb meblağ-ı bâkî taaddi ve taksîrsiz? bi emrillah yedimde te'lif ve zâyi' oldu bu vech üzre re's maldan zâyi' olan mikdârı banâ zamân lâzım olmaduğuna Şeyhü'l-islâm sellemehü's-selâm hazretlerinden fetva-yı şerîfe olduğundan mâ'adâ iflas âhere muhtâc oldum hâkim-i sâbık Ahmed Efendi zemânında kırk gün beni sicnde habs itdürdükde cemm-i gafir müflis olub lâbis olduğum esbâbdan gayrı ism-i mâl-ı itlâk olunur şey'e kâdir

olmaduğumu ihbâr ve icmâ' ve ittifâk eylemeleriyle kâdı mûmâ-ileyh Ahmed Efendi sicnden beni itlâk ve yedîme iflâs hücceti virmişken hâlâ merkûm Mehmed Ağa benim malımı ihfâ' eyledi müflis olduğunun aslı yokdur deyu tekrâr beni ehl-i örfe ahz bir def'a on üç gün ve bir def'a on dört gün zincir ve tomrukda habs iddirüb iflâsım zâhir ve malım olmadığı mütebeyyin olmağın habsden itlâk olundum didikde merkûm Mehmed Ağa'dan mezbûr İbrahim Çelebi'niñ lâbis olduğu esbâbdan gayrı eşyâsı olduğuna beyne taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz eyledikden soñra medîne mezbûre sükkânından olub mezbûr İbrahim'in ahvâline muttali' olan Hacı Şeyhî bin Muslu ve el-Hacc Mehmed bin Veyis ve el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Mehmed ve el-Hacc Mahmud bin Pîrî Çelebi ve Ali Çelebi bin el-Hacc Mehmed ve Hüseyin bin el-Hacc Ahmed ve Mehmed bin Osman ve el-Hacc Ahmed bin Mahmud ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Enbiyyâ ve Kenan bin Abdullah ve Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu ve Davud Efendi ve sâir cemm-i gafir li-ecli's-şehâde meclis-i şer'i hâzırûn olub istihbâr olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr İbrahim lâbis olduğu esbâbdan bir şey'e mâlik ve kâdir değildir deyu her biri alâ tarîkü's-şehâde haber virdiklerinden soñra yedinde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar ve feth ve kırâat olundukda mazmûnu münîfinde zeyd-i amrudan müzârebe tarîkiyle aldığı akçe ile ibtidâen amel eyledikde zeydiñ taaddi ve taksîrinsiz? bir mikdârı zâyî' olsa zeyde zemân lâzım olur mu? Cevâb bâ savâbında olmaz deyu buyrulmağın merkûm Mehmed Ağa büyüce muârazadan men' olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin aşere min-Şevvâli'l-mükerrerem li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-akrân Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa Kethüdâ yeri
 El-Hacc Hasan Efendi el-Bevvâb
 El-Hacc Ahmed Efendi bin Mustafa
 Hasan Çelebi bin el-Hacc Ahmed
 El-Hacc Ahmed bin Hacı Ömer
 Hacı Mustafa bin İsa
 Hacı Hüseyin bin Ömer
 El-Hacc Ahmed bin Ömer
 Hacı Ahmed bin Mustafa
 Hüseyin bin el-Hacc Mehmed

53/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ata Bey Gazi Mahallesi sükkânından Attar Receb Çelebi bin el-Hacc Durmuş nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb menzilemde mevzû' olan bâruta hatâ' ateş sirâyet idüb andan nâşi abd-ı memlûküm İvâz nâm sağıre ateş isâbet itmekle bi emrillâhi teâlâ sağır-i mezbûr İvâz fevt olmuştur cânib-i şer'iden üzerine varilub ba'de'l-müşâhede keşf ve tahrîr olunması murâdımdır didikde bu fakire zeyl-i rakamda muharreretü's-sâmî müsîlimîn ve hâlâ medîne-i mezbûrda mütesellim fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa tarafından mübâşir ta'yîn olunan Mustafa Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesne ile mezbûr Receb Çelebi'niñ sâkin olduğu menzilde sağır-i merkûm İvâz'ın üzerine varilub nazar olundukda fi'l-hakîka çehresi ve sadrî ve omuzları bârut ateşiyle muhterik olub bi emrillâhi teâlâ andan nâşi fevt olduğu muâyene ve müşâhede olunmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi evâsıt-ı Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hatîb Mustafa Ağa bin Hasan Efendi
 Mustafa Çelebi bin Hüseyin
 Mehmed Halife bin Ahmed
 Hasan bin Bayram
 Ali Çelebi bin Mehmed

53/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebail Mahallesi sükkânından el-Hacc Mustafa bin Hoca Musa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkerde işbu sâhibü'l-kitâb sulbi oğlu Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Halvâzâde Mustafa Ağa menzili ve bir taraftan Bulgur Mehmed menzili ve bir taraftan Ovalıoğlu Usta İbrahim menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî oda ve sofa ve köşkü ve bağçe ve bi'r-mâ'i kenîfi ve havluyu müştamil mülk-i menzili tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile oğlum mezbûr Mustafa Çelebi'ye üç yüz kıt'a esedî gurûşa bey' ve teslim oldahi minvâl-i muharrer üzre

iştirâ ve teslim ve kabûl eyledikden soñra semenî olan meblağ-ı mezbûr üç yüz kıt'a esedî gurûşu oğlum mezbûr Mustafa Çelebi'ye ...? aleyhiddin-i câizet fehvâsınca hibe-i sahîha ile hibe idûb ol dahi vech-i meşrûh üzre ittihâb ve kabûl eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr oğlum mezbûr Mustafa Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde el-makarrle el-merkûm Mustafa Çelebi makarr-ı merkûm el-Hacc Mustafa'nın minvâl-i muharrer üzre cârî ve sâdır olan kelâmını bi'l-muvâcehe tahkîka ve bi'l-müşâfehe tasdîka itmeğin mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis aşere min-Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi el-İmam Kübcüğez

Somuncuzâde Mehmed Efendi

Çetinzâde Veli Efendi

Ali Çelebi bin Hacı Muslu

El-Hacc Mehmed bin Sefer

El-Hacc Mehmed bin Hacı Mehmed

İbrahim Çelebi Kalaycı

54/1

Livâ-i Kastamonu'da vâkî' Yörükân-i Araç kazâsı muzâfâtından Toprak nâm karye ahâlîsinden Musa bin Bayram ve Mustafa bin el-Hacc İbrahim ve Muğamlar nâm karye ahâlîsinden Ali bin el-Hacc Osman ve el-Hacc Hüseyin bin Ahmed ve Köseleler nâm karye ahâlîsinden Satılmış bin Habib ve Hasan bin İsmail ve Saltuklu nâm karye ahâlîsinden Mustafa bin Sevindik ve Ahmed bin Receb ve Uyaçlı nâm karye ahâlîsinden el-Hacc Ferruh bin Kâmil ve Receb bin Derviş ve Kayabaşı nâm karye ahâlîsinden Resul bin Satılmış ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ma'den ve Kızılvirân nâm karye ahâlîsinden Abdülkerim bin Yusuf ve Yusuf eş-Şeyh Salih ve İhsanlu nâm karye ahâlîsinden el-Hacc Halil bin İbrahim ve Yakub bin Mehmed ve Karagözlü nâm karye ahâlîsinden Derviş bin Ma'den ve Satılmış bin Ahmed ve Oruçlar nâm karyesi ahâlîsinden Mehmed bin el-Hacc Ali ve Çal nâm karye ahâlîsinden Şaban bin Oruç nâm kimesneler kendi taraflarından asâleten ve kurrâ-i mezbûre ahâlîleri taraflarından husûs-ı âtî'l-beyâna da'vâ ve taleb ve ahz-ı kabz ve îsâle vekîl olub Ebu Bekir Efendi ve Şeyh İsmail bin Mesud şehâdetleriyle şer'ân vekâletleri sâbite olmağla vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde sene-i sâbıkda berât-ı şerîf-i âlîşân ile Yörükân-i Araç mukâtaası emîni olan Osman Ağa bin Mustafa Bey nâm kimesne tarafından müddeiyûn merkûmünla husûmet ve redd ve cevâba vekâlet-i mutlaka ile vekîl olub Abdurrahman bin Musa ve Durmuş bin Receb şehâdetleriyle şer'ân vekâlet-i sâbite olan babası mezbûr Mustafa Bey hâlâ livâ-i mezbûre mütesellimi fahrû'l-akrân makbûlû's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa taraflarından Süleyman Bey bin Ali Bey mübâşeretîyle ilhâr ve mahzarında her biri asâleten ve vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûb kazâ-i mezbûrda mukâtaa-i mezbûre reâyâsından dört yüz elli bir nefer bennâk ve reâyâyı mezbûrenin tasarruflarında mevcûd iki bin beş yüz elli bir re's ganem olub her bir neferden resm-i bennâk kânûn ve defter mûcibince on ikişer cedîd akçe ve her bir ganemden resm-i ganem birer cedîd akçe olub lâkin birkaç sene kendi rızâmızla her bir neferden dörder semen resm-i bennâk ve her bir ganemden ikişer akçe resm virdiğine müvekkil-i mezbûr Osman Ağa kânâat itmeyüb üzerimize ziyâde atlu ile çıkub müft ve meccânen yem ve yiyecek aldığından mâ'adâ her bir neferden birer buçuk gurûş resm-i bennâk ve her bir ganemden karnında kuzusu dahi vardır deyu ikişer semen resm-i ganem ahz idûb vech-i muharrer üzre bize ziyâde zulm ve taaddi eylediğini der Devlet-i Âliye'ye varub şikâyet eylediğimizde kânûn ve defterden ziyâdesini ba'de's-subût alıvirile deyu elimizde müceddid ve müekkid fermân-ı âlî virilmişdir ba'de'n-nazar suâl olunub mazmûnu münîfi icrâ ve kânûn ve defterden ziyâdesi alıvirilmek matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında seneyn-i sâbıkada mukâtaa-i mezkûreye mutasarrıf olan umnânın ba'zıları her bir bennâkdan ba'de'l-harç on üçer semen almağla müvekkilim mezbûr Osman Ağa dahi her bir neferden ba'de'l-harç on üçer semen ile ikişer para ahz idûb lâkin her bir ganemden ikişer semen resm ahz eylediğini ma'lûmum değildir deyu müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'nın vech-i meşrûh üzre her bir neferden ba'de'l-harç on üçer semen ile ikişer ziyâde ahz eylediğini ikrâr her bir ganemden ikişer semen resm-i ganem ahz eylediğini inkâr idicek müddeiyûn merkûmünden müddeâlarına mutâbık beyne taleb olundukda ebnâ-yı sipâhiyândan olub udûl-ı müsîliminden Veli Bey bin Nuh ve Mustafa Bey bin İsmail nâm kimesneler meclis-i şer'a li-eclî's-şehâde hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müvekkil-i mezbûr Osman Ağa sene-i sâbıkada mukâtaa-i mezkûre reâyâsının tasarruflarında olan her bir re's ganemlerinden resm-i ganem deyu bizim huzûrumuzda ikişer semen ahz-ı kabz eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan soñra müddeiyûn

merkûmûnuñ yedlerinde olan fermân-ı âliye nazar olunub feth ve kırâat olundukda mazmûnu münifinde hilâf-ı şer' ve kânûn ve defter-i ziyâde aldığını her ne ise ba'de's-subût hükm idüb girü ashâbına bî-kusûr redd iddirüb ihkāk-ı hakk eyleyesiz deyu buyrulmağın müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'nın hilâf-ı şer' ve kânûn ve defter-i ziyâde ahz eylediğini ber mûcib emr-i âli ashâbına redd vekil-i mezbûr Mustafa Bey'e tenbîh bir le mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene sitte ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ma'den Sofu bin Himmet Kazâ-i Sorgun'dan

Mehmed bin Ömer el-Mustahfiz

Duhânî Ali Beşe bin Hacı Mehmed

Aracı Hacı Mehmed bin Ali

Ali bin Hıdır Mahalle-i Honsalar

Mehmed Ağa bin Ahmed

Mehmed Çelebi

54/2

Mahalline kayd-ı kuyûd olmamağın bu mahalle kayd-ı şedd

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cemal Ağa Mahallesi sükkânından iken fevt olan Abdülkerim Efendi'niñ kendiden mukaddem vefât iden sulbi oğlu Hüseyin Efendi'niñ sulbiyye kızı Fatma nâm hâtûnuñ zevcî ve tarafından da'vâ-yı âti'z-zikre vekil olub mezbûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Hüseyin Bey ibn-i Mustafa Ağa ve Mehmed bin Osman şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbite olan fahrû'l-akrân Mustafa Ağa ibnâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde müteveffâ-yı merkûm Abdülkerim Efendi'niñ sulbiyye kızı işbu râfi'ati'l-kitâb Fatma nâm hâtûnuñ zevcî ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekil olub mezkûreniñ zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Abdurrahman Efendi ibn-i Abdullah Efendi ve Şeyh Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbit olan zahrû'l-akrân Şeyh Mehmed Ağa mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm Abdülkerim Efendi'niñ zevcesi Râziye nâm hâtûn medîne-i mezbûr tevâbi'nden Çetikvirân nâm karyede lede'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıt'a mutasarrıfa olduğu arâzî ve cibâl ve eşcârı biñ kırk bir senesinde müvekkelem mezbûre Fatma'nın babası mersûm Hüseyin Efendi'ye ma'rifet-i sâhib-i arz ile tasarrufeyn tefvîz ol dahi tefevvüz eyledikden sonra diyâr-ı âhere gider oldukda babası merkûm Abdülkerim Efendi'ye sipariş idüb ol dahi minvâl-i muharrer üze tasarruf üze iken fevt oldukda müvekkelem mezbûre Fatma'nın liebeveyn karındaşı Mehmed Efendi târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem medîne-i mezbûrda nâibi's-şer' es-Seyyid Mustafa Efendi huzûrunda müvekkil ezbüre Fatma'nın vekil-i şer'iyyesi Osman Efendi'den husûs-ı mezbûru da'vâ ve murâfaa olduklarında nâib-i mûmâ-ileyh zikr olunan arâzî ve cibâl ve eşcârı mezbûr Mehmed Efendi'ye hükm ve yedîne hüccet dahi virüb tasarruf üze iken mezbûr Mehmed Efendi bilâ veled-i zikr-i fevt olub zikr-i mürûr iden arâzî ve cibâl ve eşcâr-ı mahlûle ve müstehak tapu oldukda hakk-ı tapu müvekkelem mezbûre Fatma'nın iken müvekkil-i mezkûre Fatma zabt ve tasarruf ider yedimizde olan hüccet-i mezkûreye ba'de'n-nazar suâl olunub mûcibi icrâ olunması murâdımdır didikde gıbbe's-suâl vekil-i mûmâ-ileyh Şeyh Mehmed Ağa cevâbında fi'l-vâki' mâri'z-zikr arâzî ve cibâl ve eşcâr-ı mezbûre Râziye Hâtûn'uñ tasarrufunda olub biñ kırk altı senesi Şa'bân-ı şerîfnde ma'rifet-i sâhib-i arz ile müvekkelem mezkûre Fatma'nın babası merkûm Abdülkerim Efendi'ye hakk-ı tasarrufunu iki yüz kıt'a esedî gurûşa ferâğ ve tefvîz ol dahi vech-i meşrûh üze tefevvüz ve kabûl idüb oğlu mersûm Hüseyin Efendi muvâcehesinde yiğirmi beş sene mikdârı bilâ nizâ' mâlikâne ve müstakillen zabt ve tasarruf idüb ba'de zikr olunan arâzî ve cibâl ve eşcâr-ı rub'ını oğlunuñ oğlu mezbûr Mehmed Efendi'ye ve selâse-i erbâ'ını dahi kızı müvekkelem mezkûre Fatma'ya ma'rifet-i sâhib-i arz ile ferâğ ve tefvîz ol dahi zikr olunan arâzî ve cibâl ve eşcârıñ selâse-i erbâ'ını mezbûr Mehmed Efendi muvâcehesinde bilâ nizâ' mâlikâne ve müstakillen sekiz sene mikdârı zabt ve tasarruf üze iken mezbûr Mehmed Efendi şirrete sülûk idüb mezbûre Râziye Hâtûn tasarrufunda olan mâri'z-zikr arâzî ve cibâl ve eşcârı biñ kırk senesinde babam mersûm Hüseyin Efendi'ye ferâğ ve tefvîz eyledi deyu vekil-i mezbûr Osman Efendi ile nâib-i mûmâ-ileyh huzûrunda murâfaa ve kendüye hükm iddirüb tasarruf sudûrunda iken fevt oldukda tasarrufunda olan rub'-ı hisse-i mahlûle olub bi-tâleb ahz olmamağla ma'rifet-i sâhib-i arz ile ben tefvîz eyledim arâzî-i emîriyyede i'tibâr-ı tasarrufa olub müvekkele mezkûre Fatma'nın babası merkûm Abdülkerim Efendi'niñ otuz beş seneden mütecâviz zabt ve tasarrufları var iken nâib-i mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'niñ vech-i muharrer üze da'vâsını istimâ' ve hüccet-i mezkûreniñ ma'mûl behâ olmadığına fetvâ-yı şerîfe dahi vardır deyu binâen alâ zâlik zabt ve tasarruf ider deyu fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve feth ve kırâat olundukda hind mutasarrıfa olduğu merz-a-yı sâhib-i arz ma'rifetiyle zevcî zeyde tefvîz

zeyd dahi ol merz-a-yı? müstakillen otuz beş sene mutasarrıf olub sâhib-i arza hukûk-ı şer'îyyesine ve rûsûm-ı örfiyyesin edâ ve teslim iderken fevt oluncak zeyd müteveffânın oğlunuñ oğlu Amr ve zikr olunan merz-a-yı? hind-i mezkûreye babam beşere hibe ve ferâğ eylemiş deyu da'vâ idüb beyne akâmet eylese zeyd-i mezbûruñ ol mikdâr zemân tasarrufu var iken Amr'ın vech-i meşrûh üzre da'vâsı masmûa ve şahidleri makbûle olur mu? Cevâb bâ savâbında olmaz arâzî-i emîriyyede i'tibâr-ı tasarrufadır zeydiñ ol merz-a-yı? on seneden mütecâviz tasarrufu mukarrer oluncak Amr'(ü)ñ da'vâ ve talebi lâğv olur mukayyed ve mu'teber olmaz deyu buyrulmağın gıbbe'l-istintâk vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa merkûm Abdülkerim Efendi zikr-i mürûr iden arâzî ve cibâl ve eşcârı mersûm Hüseyin Efendi'nin muvâcehesinde mâlikâne ve müstakillen on seneden mütecâviz bilâ nizâ' zabt ve tasarruf idüb ba'de zikr olunan arâzî ve cibâl ve eşcârın selâse-i erbâ'ını müvekkele-i mezkûre Fatma'ya ferâğ ve tafvîz idüb ol dahi mezbûr Mehmed Efendi muvâcehesinde sekiz sene mikdârı zabt ve tasarruf eylediğini inkâr idicek vekîl-i mûmâ-ileyh Şeyh Mehmed Ağa'dan takrîrine muvâfık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Abdurrahman Efendi bin Abdullah Efendi ve Şeyh Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi ve Hâfız Mehmed Efendi bin Hâfız Mustafa Efendi ve karye-i mezbûreden Mehmed bin Ma'den ve Salih bin Müstecâb ve Hasan bin Ebu Bekir ve Mehmed bin İsmail ve el-Hacc Şaban nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika merkûm Abdülkerim Efendi mâri'z-zikr arâzî ve cibâl ve eşcârı oğlu mersûm Hüseyin Efendi muvâcehesinde bilâ nizâ' mâlikâne ve müstakillen on seneden mütecâviz zabt ve tasarruf idüb ba'de zikr olunan arâzî ve cibâl ve eşcârın selâse-i erbâ'ını kızı müvekkil-i mezkûre Fatma'ya ma'rifet-i sâhib-i arz ile ferâğ ve tafvîz ol dahi ba'de't-tefevvûz mezbûr Mehmed Efendi muvâcehesinde bilâ nizâ' sekiz sene zabt ve tasarruf eyledi biz bu husûsu bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan soñra vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa'nın da'vâsı lâğv ve mahz olmağın yedinde olan hüccet-i mezkûreniñ butlânına ba'de'l-hükm mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i şehir-i Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Ahmed Ağa
 Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Mehmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa
 Hâfız Ahmed bin Mehmed
 Mustafa Ağa bin Hasan Efendi
 Uğurluzâde Pîri Çelebi
 Şaban Dede bin Mustafa Kayyum
 Receb Efendi el-Mukayyed
 Mehmed Beşe bin Receb
 Muhzırbaşı Receb
 Ve gayruhum

55/1

Livâ-i Kastamonu'da vâki' Yörükânî Araç Kazâsı muzâfâtından Toprak nâm karye ahâlîsinden Musa bin Bayram ve Mustafa bin el-Hacc İbrahim ve Muğamlar nâm karye ahâlîsinden Ali bin el-Hacc Osman ve el-Hacc Hüseyin bin Ahmed ve Köseleler nâm karye ahâlîsinden Satılmış bin Habib ve Hasan bin İsmail ve Saltıklı nâm karye ahâlîsinden Mustafa bin Sevindik ve Ahmed bin Receb ve Uyaçlı nâm karye ahâlîsinden el-Hacc Ferruh bin Kâmil ve Receb bin Derviş ve Kayabaşı nâm karye ahâlîsinden Resul bin Satılmış ve el-Hacc Mehmed bin el-Hacc Ma'den ve Kızılvirân nâm karye ahâlîsinden Abdülkerim bin Yusuf ve Yusuf eş-Şeyh Salih ve İhsanlu nâm karye ahâlîsinden el-Hacc Halil bin İbrahim ve Yakub bin Mehmed ve Karagözlü nâm karye ahâlîsinden Derviş bin Ma'den ve Satılmış bin Ahmed ve Oruçlar nâm karyesi ahâlîsinden Mehmed bin el-Hacc Ali ve Çal nâm karye ahâlîsinden Şaban bin Oruç nâm kimesneler kendi taraflarından asâleten ve kurrâ-i mezbûre ahâlîleri taraflarından sulh-ı ibrâya vekîl olub Ebu Bekir Efendi ve Şeyh İsmail bin Mesud şehâdetleriyle şer'ân vekâletleri sâbite olmağla vekâlete meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde sene-i sâbıkada berât-ı şerîf-i âlîşân ile Yörükân-i Araç mukâtaası emîni olan Osman Ağa tarafından tasdik-i âti'z-zikre vekîl olub Abdurrahman bin Musa ve Durmuş bin Receb şehâdetleriyle şer'ân vekâleti sâbite olan babası Mustafa Bey nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-asl ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mukâtaa-i mezbûre reâyâsından dört yüz elli bir nefer bennâk ve tasarruflarında iki biñ beş yüz elli bir re's ağnâm olub kânûn-ı kadîm-i resm-i bennâk on iki cedîd akçe ve resm-i ganem bir cedîd akçe olmağla mezbûr Osman Ağa kânâat itmeyûb -hilâf-ı kânûn-ı kadîm-i resm-i bennâk on iki cedîd akçe

ve resm-i ganem bir cedîd akçe olmağla mezbûr Osman Ağa kânâat itmeyüb-hilâf-ı kânûn ve defteri bizden ziyâde alub zulm ve taaddi eylediğini der devlet-i medâra i'lâm-ı hâl eylediğimizde kânûnve defterden ziyâde aldığını girüashâbına redd itdürüle deyu yedimize fermân-ı âlî virilmeğin bâ fermân-ı âlî da'vâmız şer'iyyle fasl olunub hesâb ve kitâb olundukda resm-i bennâk ve resm-i ganem deyu hilâf-ı kânûn ve defter bizden yedi yüz on dört buçuk gurûş beş semeni mezbûr Osman Ağa'nın zimmetinde ziyâde zuhûr eylediği muhakkak ve mukarrer oldukdan sonra hilâf-ı kânûn ve defter zimmetinde zuhûr iden meblağ-ı mezbûr yedi yüz dört buçuk gurûş ve beş semeni tamâmen taleb eylediğimizde münâzaât-ı kesîre vak'a olmuşdu el hâletü hâzihi tavassut-ı muslihûn ile bizi iki yüz kıt'a esedî gurûş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde biz dahi bi'l-asla ve bi'l-vekâle sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm iki yüz gurûşu vekil-i mezbûr Mustafa Bey yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ı kabz idüb ziyâde da'vâsından müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'nın zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik didiklerinde gibbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi's-sâmin min-Zi'l-hiccetî's-şerîfe li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Boyâbâd Kethüdâ Pîrî Dervîş Ağa

Mehmed Bey bin Mahmud Bey

El-Hacc Hasan Boyâbâd

Mehmed bin Beşir

Mahmud bin Hüseyin

Receb bin Receb Dede

Mustafa Dede bin Hüseyin

Paylacioğlu Mehmed

55/2

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Cebraîl Mahallesi sâkinelerinden Râbia bint-i Hüseyin nâm bâliğa meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde zevcî muhâlaa Mustafa Çelebi bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr Mustafa ile hüsn-i zindegânem olmamağla firkat-ı ihtiyâr idüb zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı aleyh olan otuz gurûş mihr-i müeccelimden nafaka-i iddet-i muayyene-i ma'lûmemden geçüb ve mü'net-i süknâm dahi kendü üzerine olmak üzre mezbûr Mustafa ile hal'a tâlibe olduğumda ol dahi hal'-i mezbûru kabûl idüb her birimiz hukûk-ı zevciyyete müteallika âmm-i deâvî ve eyman-ı muhâsamâtdan âheriñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kâti'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik ba'de'l-yevm her birimizden hukûk-ı zevciyyete müteallika da'vâ ve nizâ' zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûle olmasun didikde el-makarrle el-merkûm Mustafa makarre-i mezbûre Râbia'nın vech-i meşrûh üzre cârî ve sâdir olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik itmeğin mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmin min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Hidayetullah Çelebi bin Mehmed Efendi

Pîrî Çelebi bin Şaban

Mustafa bin Satılmış

Ömer bin Hacı Ahmed

Hüsâm bin Yusuf

Ve gayruhum

55/3

Dârü's-saâdetü's-seniyye Ağası hazretlerinin sâye-i nezâretlerinde olan evkâfdan Vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Kastamonu'da vâki' Kapân Hânı dimekle ma'rûf vakf-ı hânîñ gâllésinden Hazret-i nebî-i ekrem ve resûl-i muhterem seyyid-i ve'd-dinî âdem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem ruh-ı şerîfleri için yevm-i birer cüz-i şerîf tilâvet iden otuz nefer icrâhândan kendi nefislerinden asl ve sâir icrâhânlar taraflarından bi mâhû nehc-i's-sübût şer'ân vekâletleri sâbit olan Hâfiz İbrahim bin Mahmud Halîfe ve Mehmed Efendi bin Receb ve Hasan Efendi bin Maksud ve Ali Efendi bin Himmet ve diğr İbrahim Efendi bin Veli nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkirde evkâf-ı mezbûreye berât-ı âlişân ile bi'l-fi'l mütevellî olan Hâfiz Hüseyin Halife bin Halil mahzarında her biri bi'l-asla ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb hân-ı mezbûr mürûr-ı eyyâm ile harâbe-i müşrif olub ve vakfda binâya bir adem olmamağla vazîfelerimiz rakabe iktizâ itmeğin her birimiziñ izni ile birer aylık vazîfemizden müctemi' olan iki yüz yigirmi yedi esedî gurûşa mütevellî-i mezbûruñ yedinde olan keşf hücceti mûcibince meremmet hân-ı mezkûre sarf itmekle her birimiz râzîlar olduk ve be her sene hân-ı mezbûr ecr-i misl ile îcâr olundukda mu'tâd-ı

kadim üzre avâid mütevellî nâmına hân-ı mezbûruñ icâresinden alınugelen yüz kıt'a esedî gurûşu mütevellî-i mezbûr Hâfız Hüseyin Halîfe ahz-ı kabz iddikden sonra bâkî kalân icârât-ı kemâkân fî'l-evvel mürtezıkaya yedd-i mütevellî ile tevzi' ve taksim ve düşen mahlûlât hıfz olunub iktizâ eyledikde mesârîfî vakf-ı mezbûre sarf olunmak üzre beynimizde terâzî eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdikü'l-mu'teber mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu 7 fî'l-işrîn min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene 1081 Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-eşbâh Mehmed Ağa mütevellî ...?

Hasan Efendi bin

Mehmed Çelebi bin Mustafa

Abdullah Çelebi bin Hasan Dede

Ahmed Çelbi bin Abdullah

Ve gayruhum

55/4

Defâtirîn

Îrâd-ı mesârîf-ı câmi'-i Sinan Bey der mahrûse-i Kastamonu fî gurrei'l-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf ve gâyetü's-seneti'l-mezbûre be ma'rifete fâhrü'l-müderrisîn Şeyh Mehmed Efendi el-mütevellî alel vakf el-mezbûr ve mürtezeka sâire vaki'ü'l-muhâsebe ve ve't-tahrîr fî selh-ı Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Mahsûl-ı icâre hân-ı cedîd der Kastamonu fî sene-i kâmil 20830 be her yevm fî 58

Minhâ vezâif fî sene-i kâmil 20830 be her yevm fî 58

Hân-ı mezbûruñ icâresi mürtezıkaya ta'yîn olunmuşdur mâh be mâh müste'cerinden alurlar

Vazife-i imâmet yevm 8

Vazife-i hitâbet yevm 4

Vazife-i mü'ezzin vakt yevm 5

Vazife-i kayyum yevm 5

Vazife-i mü'ezzin salâ yevm 2

Vazife-i muarraf yevm 2

Vazife-i devr-hân yevm 5

Vazife-i ders-i âmm yevm 10

Vazife-i kitâbet yevm 2

Vazife-i nezâret yevm 3

Vazife-i cibâyet yevm 2

Vazife-i tevliyet yevm 10

Vezâif fî 58

Fî sene-i kâmil 20830

İcâre hân fî sene-i kâmil 20830

Asl vakf el-mezbûresedî ...? 515 el-mezbûr fî semen 60 cem'an 575

El-mesârîf-i fî sene-i kâmil be câmi'-i şerîf ve hân-ı cedîd min eş-şer' el-merkûm

...? çerâğ câmi'-i şerîf fî sene-i kâmil gurûş 14

Şemi'-i menâre ve şemi'-i asel der leyâlî-i Ramzân ve leyâlîni menâre gurûş 3

...? mebhâhis gurûş 2,5

...? tahta ve mismâr

...? tahta ve mismârî nerd-bân hân gurûş 3

...? gurûş 2,5

Yağ gurûş 1

Irgâd gurûş 1

Taş poyrâ gurûş 3

Yağ gurûş 3

Irgâdiyye ve kendir gurûş 5

Çâdır gurûş 0,5

Cem'an mesârîf gurûş 45

Suhhü'l-bâkî gurûş 530, yalnız beş yüz otuz esedî gurûşdur

Der zimmet Mustafa bin Resul an karye-i Arablı gurûş 24

Der zimmet Davudoğlu Mü'ezzin 1 esedî gurûş 15

Der zimmet Muhtâb Mustafa bin el-Hacc Hüseyin 1 esedî gurûş 12

Der zimmet Uğurluzâde Pîrî Çelebi 1 sedî gurûş 46

Der zimmet Özen Mü'ezzin Mehmed Halîfe an karye-i Karakuz gurûş 4 rub' 1

Der zimmet Ali bin Sâgar an karye-i el-mezbûr gurûş 4 rub‘ 1
 Der zimmet İmam Ebu’l-Kâsım an karye-i Karakuz gurûş 6
 Der zimmet Receb bin Hüseyin an karye-i Karaevli gurûş 3 rub‘ 1
 Der zimmet Mustafa bin Şaban Sofu an karye-i Karaevli gurûş 12
 Der zimmet Yanık Hasan el-İmam an karye-i Bayındır gurûş 18
 Der zimmet İbrahim bin el-Hacc Mehmed gurûş 22
 Der zimmet Deli Ömer an karye-i mezbûr gurûş 12
 Der zimmet Hüseyin bin Osman an karye-i Kınalı gurûş 20
 Der zimmet Kınalıoğlu Hüseyin gurûş 21
 Der zimmet Deveci Ali an karye-i Çetikvirân gurûş 33
 Der zimmet es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Mustafa gurûş 3,5 rub‘ 1
 Der zimmet Seyyid Mehmed bin Seyyid Salih gurûş 3,5 rub‘ 1
 Der zimmet ...? Mamad Ahmed an karye-i İsmail gurûş 6
 Der zimmet Mustafa bin İbrahim an karye-i mezbûr gurûş 28
 Der zimmet Karga? Mehmedoğlu gurûş 3,5
 Der zimmet ...? Sofu Ahmed Halife an karye-i İsmailgurûş 8
 Der zimmet ...? kethüdâ gurûş 3,5
 Der zimmet Kiremidci İsmail gurûş 24
 Der zimmet Kiremidci Hüseyin gurûş 12
 Der zimmet Çizmeçi Abdulkâdir gurûş 6
 Der zimmet İsmail Çelebi bin Hacı Hasan gurûş 12,5
 Der zimmet Akça ...? gurûş 12,5
 Der zimmet Müderris Abdurrahman Efendi gurûş 23
 Der zimmet Mahmud Efendi el-İmam gurûş 5
 Der zimmet Dülger Usta Receb gurûş 8
 Der zimmet Mehmed Çelebi gurûş 3 rub‘ 1
 Der zimmet Kara Ali Küçük Ahmed gurûş 6
 Der zimmet Kara Ali Küçük Hasan gurûş gurûş 5
 Der zimmet Sıçanoğlu gurûş 8
 Der zimmet Şeyhizâde el-molla gurûş 10
 Der zimmet Körvelioğlu Gömemce’den gurûş 10
 Der zimmet Şaban bin Sevindik gurûş 6
 Der zimmet Şaban bin Mahmud gurûş 7 rub‘ 1
 Der zimmet Çolak Veligurûş 9
 Der zimmet Abdüşşükür Hamid’den gurûş 9
 Der zimmet Hamzaoglu gurûş 11
 Der zimmet Hacı Mustafa Dede gurûş 10
 Der zimmet Ayrancıoğlu gurûş 7 rub‘ 1
 Der zimmet Köseoğlu gurûş 5
 Der zimmet Boyacı Ebu Bekir gurûş 5
 Der zimmet Seydi Sofu an karye-i Yapar? gurûş 5
 Cem‘ân yekûn esedî gurûş 530
 Yalnız beş yüz otuz esedî gurûşdur
 Sümme’l-keâm ...? hurrire’l-fakirü’l-ümem ileyhe sübhâneh ve te‘alâ Mustafa İshak el-med‘uvv
 Aktaşzâde el-mevlevî el-kâdı bi-medîne-i Kastamonu ma‘ Kürei’l-cedîd uffîye anhumâ ve gufr-i
 anhumâ

56/1

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Akdoğan nâm karye sükkânından işbu sâhibü’l-kitâb İbrahim bin
 Receb nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkirde el-Hacc Ahmed nâm kimesne
 muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babam mezbûr Receb fevt oldukda
 karye-i mezbûrda vâkı‘ ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-kıt‘ arâzî ve cibâl benim ile karındaşlarım Osman ve
 Mehmed ve Mustafa’ya intikâl-i âdî ile intikâl idüb beynimizde taksim ve tevzi‘ olunmayub ber vech-i
 iştirâk zirâat ve hırâset idüb câi’z-zikr-i hissetânî tefevvûze benmezbûr el-Hacc Ahmed’den ahakk ve
 evlâ olub mezbûr el-Hacc Ahmed benyabânda iken târih-i kitâbdan sekiz ay mukaddem mezbûrân
 Mehmed ve Mustafa’dan tasarruflarında olan hisse-i şâyialarını beynerinde ma‘lûm bedel
 mukâbelesinde tefevvûz eylemişdir bu vech üze mezbûr el-Hacc Ahmed’e mezbûrân Mehmed ve
 Mustafa’ya def‘ ve teslîm eylediği bedeli redd ve hissetân-ı mezkûretânı mezbûr el-Hacc Ahmed’den

bi hasebi'l-kânûn almak câiz olunduğuna yedimde fetvâ-yı şerîfe dahi vardır suâl olunub icrâ-yı hakk olunması matlûbumdur deyu fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüb feth-i kırâat olundukda mazmûnunda Zeyd âher-i diyârda iken karındaşları Ömer ve Bekir Zeyd ile müşterek oldukları yerlerden beşer-i ecnebiyyeye tefvîz itmiş olsalar hâlâ Zeyd diyârına geldikde beşere akçesini redd idüb bi hasebi'l-kânûn karındaşları ve müşterekleri hissesini beşerden almağa kâdir olur mu? Cevâbında olur deyu buyrulmağın gıbbe's-suâl mezbûr el-Hacc Ahmed minvâl-i muharrer üzre mezbûrân Mehmed ve Mustafa'dan tefevvüz eylediği hissetân-ı mezkûretânı müdde-i mezbûrân yerleriyle halî ve şerîk olub ber vech-i iştirâk zirâat ve hırâset eylediklerini bi't-tavihi ikrâr ve i'tirâf itmeğın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe hissetân-ı mezkûretân mukâbelesinde mezbûrân Mehmed ve Mustafa'ya def' ve teslim eylediği bedeli müdde-i mezbûr İbrahim'den ahz ve hissetân-ı mezkûretândan kasr-ı yedide mezbûr el-Hacc Ahmed'e tenbîh bir le mâ vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis aşere min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yahya Beşe bin Musa Çelebi

Derviş Beşe bin Sun'ullah

Teroğlu Mehmed Halife el-İmam

İsmail bin Mehmed

İsmail el-muhzır

Ve gayruhum

56/2

Göl Kazâsında tâbi' Karabulut nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden Mustafa nâm kimesneniñ sağır oğulları Mehmed ve Ahmed'in dedeleri taraflarından husûs-ı âtî'l-beyâna vekil olub nehci's-şer'î üzre vekâleti sâbit olan Şaban bin Muslu nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzîmü't-tevkirde Yahya bin Himmet mahzarında bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb sağırân mezbûrânıñ babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl dört buçuk gurûş kıymetlü bir karasığır ineğini mezbûr Yahya bi gayr-i veche boğazlıyub itlâf itmekle ba'de'l-münâzaa meblağ-ı mezbûr dört buçuk gurûşu mezbûr Yahya'nıñ yedinden vesâyetim hasebiyle bi't-tamâm ahz-ı kabz idüb husûs-ı mezbûre müteallika da'vâdan zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyledim didikde el-makarrle merkûm Yahya makarr-ı mezbûr Şaban'nıñ minvâl-i meşrûh üzre câri ve sâdir olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sânî ve'l-işrîn min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Ramazân bin Zülfikâr

İbrahim bin Yunus

Mahmud bin Köse Ali

El-Hacc Piri Bey Mübâşir

Dilâver bin Abdullah

Ve gayruhum

56/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Hamza Ağa Mahallesi sükkânından Hasan Çelebi bin Ahmed ve Berber Receb ve Receb Halife bin Mehmed ve Osman Çelebi bin Mehmed ve el-Hacc Hüseyin bin Ali ve el-Hacc Ali bin Sefer ve sâirleri bâ cem'ahüm meclis-i şer'a gelüb her biri takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre Hamza Ağa sâkinlerinden Himmet nâm kimesne târih-i kitâb günü vakt-i asırda Bedir Gazi Mahallesinde vâki' Eski çeşme dimekle ma'rûf çeşmeye su almağa vardıkda bi emrillahi teâlâ su alurken çeşmeniñ önünde fecâat fevt olmuşdur kabl-i şer'iden üzerine varılub ba'de'n-nazar keşf ve tahrîr olunması matlûbumuzdur didiklerinde savbb-ı şer'iden Ahmed Efendi irsâl olunub ol dahi medîne-i mezbûrede mütesellim olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân makbûlu's-sudûr ve'l-erkân Mehmed Ağa tarafından mübâşir ta'yîn olan Mehmed Bey bin Hasan ve zeyl-i vesîkada muhârrerü's-sâmî müslimîn ile mahalle-i mezkûrda meyt-i mezkûrân üzerine varub a'zâ-yı cevâhirine nazar olundukda fi'l-hakîka elinde bir mikdâr sıyrık olub bi emrillahi teâlâ fevt olduğu muâyene ve müşâhede oldukdan soñra vâki' hâlâ merkûm Ahmed Efendi mahallinde tahrîr ba'de kendiyile maan ba's olunan Hüseyin Çelebi ile meclis-i şer'a gelüb husûs-ı mezbûru alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Mahmud Halife

Usta Halil bin İbrahim
 Mehmed bin Mehmed
 Sakāzāde Hüseyin
 Mehmed Çelebi bin Yusuf
 Kara Hasan bin Muslu
 Osman Çelebi bin Mehmed
 Mehmed bin Ali
 Ve gayruhum

56/4

Medîne-i Kastamonu mahallâtından el-Hacc Hamza Mahallesinde sâkine bâ'set-i hezâ'l-kitâb Mü'mine nâm hâtûn fukarâ' ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduğundan mâ'adâ müsinn ve kâr-ı kisbe adem-i kudreti zâhir ve mütehakkik olub min-küllî'l-vücûh nafaka ve kisveye ihtiyâç olmağın sadriyye kızı-kızı Ayşe bint-i Hüseyin nâm hâtûn talebiyle nafaka ve kisve-i bihâ ve sâir havâyic-i zarûriyyesiçün hâkim-i mevki'-i kitâb-ı tûbâlehu hüsn-i meâb beher yevm altışar akçe nafaka ve kisve-i bihâ farz ve takdîr ve inde'l-ihtiyâç istidâneye ve vakt-i zârûretde rücûa izn virilmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sânî ve'l-işrîn min-Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Mü'ezzin Ahmed bin Mustafa
 Ahmed Beşe bin Mustafa
 Mustafa bin Hüseyin
 Mehmed bin Mustafa
 Hasan bin Mustafa
 Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
 Mustafa bin İbrahim
 Hasan bin Mehmed

56/5

Medîne-i Kastamonu Kal'ası müstahfızlarından işbu bâ'sü'l-kitâb el-Hacc Derviş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzümü't-tevkirde medîne-i mezbûreye tâbi' Debbâğ İshak nâm karye sükkânından es-Seyyid Şaban nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb berât-i şerîf ile mutasarrıf olduğum müstahfızlık tımârı toprağınan karye-i mezbûrede vâki' Samânân ardı dimekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd tarlalar mezbûr es-Seyyid Şaban'ın vâlidesi Fatma nâm hâtûnûn mukaddemâ tasarrufunda olub ba'de vefâthümâ mahlûlünden oğulları mezbûr es-Seyyid Şaban ile karındaşları es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Şeyhî'ye tefvîz idüb yedlerine temessük virildikten sonra yigirmi sene mikdârı mezbûrûnûn tasarruflarında olub hâlâ mezbûr es-Seyyid Mehmed fevt olub zikr olunan tarlalardan tasarrufunda olan sülûs-i hisse-i mahlûle ve tapuya müstehak olmuşken mezbûr es-Seyyid Şaban zikr olunan sülûs hissemi fuzûlî zirâat ve hırâset eylediğinden mâ'adâ civârında olan kimesnelere eziyet ve cefâ itmekle şer'-i şerîfe ihzâr olundukda inkıyâd-ı şer'-i şerîf itmeyüb yine halka eziyet ve cevrdan hâlî değildir deyu mezbûrûn keyfiyet-i hâlî işbu hâzırûn bi'l-meclis es-Seyyid Mustafa bin Ali ve Hasan bin el-Hacc Mustafa ve Mehmed Ağa ve Hasan bin Mustafa ve Mustafa bin Timur Bey ve es-Seyyi Hacı Mehmed nâm kimesnelerden suâl olunub haberleri tahrîr olunması matlûbundur didikde mezbûrûn keyfiyet-i hâlî mezbûr es-Seyyid Mustafa ve Hasan ve Mehmed Ağa ve Hüseyin ve Mustafa ve es-Seyyid Hacı Mehmed'den suâl olundukda mezbûr es-Seyyid Şaban kendi hâlinde olmayub minvâl-i muharrer üzre mahlûle olan sülûs hisse-i müdde-i mezbûr el-Hacc Derviş'den temessük almadan fuzûlî zirâat ve hırâset idüb dâimen kârı halka eziyet ve cefâdır ve birkaç def'a ihzâr-ı şer'-i olunub tarîk-i şer'iden tenbîh olundukda mütenebbih olmayub şirret itmekle ef'âl ve akvâlinde her birimiz müteezzi ve mutazaccırız deyu her biri mezbûr es-Seyyid Şaban'ın sû-i hâlini haber virdiklerinde soñra fi'l-vâki' mezbûr es-Seyyid Şaban kendi hâlinde olmayub şerîr olub ve hîn-i mürâfaada şer'-i şerîfe itâle-i lisân itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-işrîn min-Şa'bânü'l-muaazzam li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehmed vekîl-i nakîb
 Çavuşzâde Mehmed Ağa
 Hamza Efendi bin Mehmed
 Receb muhızrbâşı
 İsmail el-muhzır
 Ve gayruhum

57/1

Taşköprü Kazâsına tâbi‘ Akçakavak nâm karye sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Abdülhalim Çavuş nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde karye-i mezbûre sâkinelerinden Sakine bint-i Ali nâm hâtûn mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan altı sene mukaddem mezbûre Sakine'niñ babası merkûm Ali fevt oldukda tasarrufunda olan arâzî-i mahlûle olmağın sâhib-i arâzîde resm-i tapu için benden seksen yedi gurûş istikrâz idüb ben dahi ikrâr ve teslim mezbûre Sakine dahi ahz-ı kabz eyledi hâlâ taleb eylediğimde virmeden imtinâ‘ ider suâl olunub alıvırılması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde-i merkûm Abdülhalim Çavuşdan müddeâsına mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden es-Seyyid Ahmed bin Abdi ve es-Seyyid Ali bin Abdi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında târih-i mezkûrda mezbûre Sakine bizim huzûrumuzda müdde-i merkûm Abdülhalim Çavuş'dan mezlağ-ı mezbûr seksen yedi gurûş istikrâz merkûm Abdülhalim Çavuş dahi ikrâr ve def‘ ve teslim mezbûre dahi ahz-ı kabz eyledi biz bu husûsa bu vech üze şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde gıbbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezbûr seksen yedi gurûşu müdde-i merkûm Abdülhalim Çavuş'a edâye mezbûre Sakine'ye tenbîh bir le mâ-vakî‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-işrîn min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene 86

Şuhûdü'l-hâl

Kara Hacı Çavuşzâde Mehmed Ağa

Ali Ağa bin Cafer

Es-Seyyid Mustafa bin Mehmed

İbrahim Çelebi bin Mehmed Ağa

Hüseyn Ağa bin Mehmed Bey

Ve gayruhum

57/2

Kastamonu kazâsına tâbi‘ Batak nâm karye sükkânından iken vefât iden Mehmed bin Receb nâm kimesneniñ verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i el-Hacc Abdülhalim nâm hâtûn ile sulbi kebîr oğlu Mehmed ve sulbiyye kebîre kızları Rahime ve Ünzile ve Hatice nâm hâtûnlara münhasır olduğu şer‘ân zâhir ve mütehakkîk oldukdan soñra mezbûre Ünzile'niñ zevci ve tarafından sulh-ı âtî'z-zikre vekîl olub mezbûreniñ zâtını ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifân Mehmed bin Mustafa ve Osman bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mehmed bin Abdülkerim nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde müteveffâ-yı mezbûruñ muhalledâtına vâzi‘ü'l-yed olan mezbûr Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkelem mezbûre Ünzile'ye babası müteveffâ-yı mezbûruñ muhalledâtından hisse-i şer‘iyyesini merkûm Mehmed'den da‘vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekbere vâk‘a olmuşdu el hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb sıhhat-i şerâit-i sulh-ı câmi‘ ve mevânî'den ârî alâ tarîkü't-tehârücü's-şer‘-i eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireden mâ‘adâ yigirmi sekiz gurûş ile dört gurûş kıymetlü bir karasığır ineği üzerine inşâ-i akd-ı sulh eylediklerinde ben dahi vekâletim hasebiyle sulh-ı mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yigirmi sekiz gurûş ile mâri'z-zikr ineği vekâletim hasebiyle mezbûr Mehmed yedinden ahz-ı kabz idüb muhalledât-ı mezkûreye müteallika da‘vâdan mezbûr Mehmed'iñ zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ‘ ile ibrâ ve ıskât eyledim ba‘de'l-yevm benden müvekkelem mezbûre Ünzile'den muhalledât-ı mezkûreye müteallik da‘vâ ve nizâ‘-i sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûle olmasun didikde gıbbe't-tasdikü's-şer‘î mâ-vakî‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi‘ ve'l-işrîn min-Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Mehmed Çelebi

Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi el-İmam

Ahmed Bey bin Abdurrahman Bey

Usta Hasan Demirci

Osman bin Mehmed

Ve gayruhum

57/3

Husûs-ı âtî'l-beyânı mahallinde istimâ‘ ve faslı için bu fakire bi't-taleb zeyl-i vesîkada isimleri mestûr olan müslimin ile medîne-i Kastamonu mahallâtından Deveciler Mahallesinde vâkî‘ bir tarafı

Derviş Mehmed menzili ve bir tarafı Budakoğlu Hüseyin Beşe menzili ve tarafeynden tarîk-i âmm ile mahdûd mezbûr Şaban Beşe'nin binâ eylediği odada akd-ı meclis-i şer'-i hatîr eylediğimizde mahalle-i mezbûre ahâlisinden bâ'sü'l-kitâb Halil bin Mustafa ve Hasan bin Davud ve Hasan Halîfe bin Mehmed ve Süleyman bin Ahmed ve Hasan Çelebi bin Mustafa ve Receb bin Güllâbi ve Mehmed bin Hüseyin ve sairleri bâ cem'ahüm meclis-i ma'kûd-ı mezkûrde mezbûr Şaban mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zikr olunan odanın arsası merhûm Cebraîl Ağa'nın medîne-i mezbûrede binâ eylediği mescid-i şerîfe mevkûfa arsa dâhilinde olan arâziden olub mer'âmız iken bi gayr-i vech-i şer'îyye odalar ihdâs idüb mahalle-i mezbûrenin ulvîsinde vâki' olmağla makarr-ı nisvân olan menzillerimize havâlesi ve zarar-ı küllisi olub hâricinde tarîk-i âmm üzerine sedd-i binâ idüb cemâat-ı müslimînenin mürûr ve ubûruna mâni' olmağın ba'de'l-müşâhede hakikatü'l-hâl mezbûrdan suâl olunub takrîri tahrîr ve mûcibi icrâ olunması matlûbumuzdur didiklerinde fi'l-hakîka mezbûrûn ihdâs eylediği oda mekân-ı mürtefi'de vâki' olmağla elli altmış hânedan mütecâviz müslümânların haramlarına havâlesi olduğu nümâyân oldukdan sonra hakikat-i hâl mezbûr Şaban Beşe'den suâl olundukda zikr olunan odanın arsası kadîmden çöplüğümüz olub tasarruf idegeldiğimiz arsa olmağla oda ihdâs eyledim mer'â olduğu ma'lûmum değildir müddeiyûn-ı mezbûrûn inkâr ile cevâb virecek müddeiyûn-ı mezbûrûndan sıdk-ı kelâmını mübeyyine-i beyyine taleb olundukda udûl-ı ricâlden Mustafa Halîfe bin Mehmed ve Abdullah Halîfe bin İbrahim nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka zikr olunan odanın arsası mahalle-i mezbûrenin mer'âsı olub vakf-ı mezbûre arsasından ve sedd-i mezkûru tarîk-i âmmın üzerine binâ idüb mürûr-i ubûra mâni' olmuştur biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi iseriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle olub ve yedinde ma'buleye? temessükü olmadığından mâ'adâ ıskâtdan cemm-i gafîr minvâl-i muharrer üzre ihbâr itmekle mezbûr Şaban Beşe'ye zararını def' ve ihdâs eylediği binâ yıkıla tenbîh birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi' ve'l-işrîn min-Zi'l-hicci'ti-ş-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Şaban Çelebi Mimarbaşı
İbrahim Efendi bin Mustafa Efendi
Hasan Efendi el-İmam
Usta Ahmed bin İslâm
Ahmed Ağa bin Durmuş
Ahmed bin Mehmed

57/4

Merhûm ve mağfûrle Ferhâd Pâşâ medîne-i Kastamonu'da binâ eylediği câmi'-i şerîfin çeşmesine ve hamâm ve mevâzi'-i adîdede vâki' çeşmelere Kavacık nâm karye kurbundan ...? ile cereyân iden suyuñ berât-ı şerîf ile ...? olan İbrahim Efendi meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb Deveciler Mahallesinde sâkin Şaban Beşe nâm kimesne Sulucaözü depesinde zikr olunan suyuñ iki mahalden ...? bozub menziline ve bâğçesine icrâ itmekle vakf-ı mezbûre külli gadr olmağın savbb-ı şer'iden üzerine varılub ba'de'n-nazar keşf ve tahrîr ve zikr olunan mahalleri ta'mîr ve ba'de'l-yevm ...? bozub menziline ve bâğçesine icrâ itmekle tenbîh olunmak matlûbumdur didikde bu fakir dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî olan müslimîn ile zikr olunan mahalle varub mâri'z-zikr suyuñ ...? nazar olundukda fi'l-hakîka mezbûr Şaban Beşe zikr-i mürûr iden ...? iki mahallini bozub menziline ve bâğçesine icrâ eylediği muâyene ve müşâhede olundukdan sonra husûs-ı mezbûr evvelân mezbûr Şaban Beşe'den suâl olundukda zikr olunan ...? bozub menziline ve bâğçesine icrâ eylediğini ikrâr ve i'tirâf idüb ba'de hâzırûn bi'l-meclis olan müslimînden suâl olundukda mezbûr Şaban Beşe zikr olunan mahalleri bozub mâri'z-zikr sudan menziline ve bâğçesine icrâ eylediğini sikâtdan cemm-i gafîr haber virmeğîn zikr olunan mahalleri ta'mîr ve ba'de'l-yevm mâri'z-zikr suyuñ ...? bozub menziline ve bâğçesine icrâ itmemeye mezbûr Şaban Beşe'ye tenbîh birle mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmîn ve'l-işrîn min-Zi'l-hicci'ti-ş-şerîfe li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-hutebâ Mehmed Efendi
Şaban Çelebi Mimârbaşı
Hasan Efendi bin Ahmed el-İmam
Usta Ahmed bin Mehmed
Receb bin Hasan
Hüseyin Bey bin Küllâbi
Mahmud Çelebi bin Osman
Hasan Halîfe bin Mustafa

El-Hacc Ahmed bin Mustafa
Ve gayruhum min el-ihzâr

58/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Deveciler Mahallesi sükkânından İmam Hüseyin Efendi bin Ahmed ve Halil bin Mustafa ve Hüseyin bin Davud ve Hasan Halife bin Mehmed ve Süleyman bin Ahmed ve Hasan Çelebi bin Mustafa ve Receb bin Güllâbi ve Mehmed bin Hüseyin ve sâirleri ve Ak Tekye Mahallesi sükkânından el-Hacc Ahmed bin Mustafa ve Usta Ahmed bin Mehmed ve Ahmed Ağa bin Durmuş ve Muhtâb Mahmud ve Mehter Hüseyin Bey ve sâirleri bâ cem'ahüm meclis-i şer'-i şerîfe gelüb her biri takrîr-i kelâm idüb bizim ber vechle suyâ ihtiyâcımız yoğiken mahalle-i mezbûre hudûdu dâhilinde Sulucaözü nâm mevziîden gelen tarîk-i âmm üzerine Budakoğlu Şaban Beşe nâm kimesne bi gayr-i vechle bi'r-i mâ' hafr idüb tarîk-i mezkûrden mürûr-ü ubûr iden hayvânât içine düşüb helâk olduğundan mâ'adâ âdem düşüb mehâlik-i ihtimâl olmağla bize külli zararı olmağın savbb-ı şer'iden üzerine varılub ba'de'n-nazar keşf ve tahrîr ve mâri'z-zikr bi'riñ kapanması matlûbumuzdur didiklerinde bu fakir dahi zeyl-i vesîkada muharrerü's-sâmî müslimîn ile zikr olunan bi'riñ üzerine varılub nazar olundukda zikr olunan bi'riñ kurbunda mâ' câri olub tarîk-i âmmda hafr olunmağla içine âdem ve hayvânât düşüb helâk olması zâhir ve nümâyân ve müddeiyûn mezbûrûna küllî zarar tertib itmesi muhakkak olmağın zikr olunan bi'ri kapanmağa mezbûr Şaban Beşe'ye tenbîh olunub mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi' ve'l-ışrîn min-Zi'l-hiccet-i şerîfe li-sene 86 Şuhûdü'l-hâl

Mimârbaşı Şaban Çelebi
Usta Ahmed bin İslâm
Hüseyin Bey bin Küllâbi
Mahmud Çelebi bin Osman
Hasan Halife bin Mustafa
Tarakçıoğlu Receb
El-Hacc Ahmed

58/2

-Medîne-i Kastamonu mahallâtından Deveciler Mahallesi sükkânından İmam Hüseyin Efendi bin Ahmed-

Taşköprü Kazâsına tâbi' Akçakavak Divânında Boyundurcak nâm karye sükkânından işbu hâzır bi'l-meclis Ali Bey nâm kimesneniñ zevcesi Sâkine bint-i Ali Bey nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkerde sâhib-i hezâ'l-kitâb Abdülhalim Çavuş muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Akyörük Kazâsında Tatarlı nâm karyede vâki' babam merkûm Ali Bey'den bi hasebi'l-irsi's-şer'î bañâ intikâl iden hissemi tarafeynden icâb-ı kabûl hâvi bey'-i kât'i ile yedi kıt'a esedî gurûşa merkûm Abdülhalim Çavuş'a bey' ve teslim ol dahi vech-i muharrer üzre tesellüm ve kabûl eyledikden soñra yine karye-i mezkûre Tatarlı'da vâki' ma'lûmü'l-hudûd tasarrufumda olan tarlaları ma'rifet-i sâhib-i arz ile kırk kıt'a esedî gurûş bedel mukâbelesinde merkûm Abdülhalim Çavuş'a ferâğ ve tefvîz ol dahi vech-i mübeyyin üzre tefevvüz ve kabûl eyledikden soñra bedeli olan meblağ-ı mezbûr kırk gurûş ile zikr olunan yedi gurûş cem'an kırk yedi gurûşu merkûm Abdülhalim Çavuş'un hakkı olub zimmetimde olan seksen yedi kıt'a esedî gurûşu kırk yedi gurûşuna takâs idüb ol dahi mukâsaa-i mezkûreyi kabûl eyledi ba'de'l-yevm emlâk-ı mezbûreden hisse-i şer'iiyem mülk-i müşterâsı ve mâri'z-zikr tarlalar mülk-i müfevvîzdir keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didide makarr-ı mezbûreniñ minvâl-i meşrûh üzre câri ve sâdir olan kelâmını el-makarle merkûm Abdülhalim Çavuş bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-muvâcehe tasdîk itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmin min-Muharrem li-sene 87 Şuhûdü'l-hâl

Kethüdâ yerî Mustafa Ağa
Karaçavuşzâde Mehmed Ağa
Hüseyin Ağa bin Mehmed Bey
Es-Seyyid Ali bin Abdi
Es-Seyyid Ahmed bin Abdi
Hüseyin Çelebi Ali Çelebi
Mehmed bin Muslu
Karaçavuş Beşe

58/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Muzafterredin Mahallesi sükkânından Hasan bin Yunus nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde işbu sâhibü'l-kitâb Mustafa bin Yusuf mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babam mezbûr Yunus fevt oldukda emlakından olub Ata Bey Mahallesinde vâki' bir taraftan Halil nâm kimesne menzili ve üç taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menziliñ nısfı bañâ ve nısf-ı âheri karındaşım Hüseyin nâm kimesneye intikâl idüb ba'de karındaşım mezbûr dahi fevt olub verâseti oğlu Ömer ile kızı Zeyneb'e münhasır olub ba'de mezbûre dahi fevt olub verâsetleri min-cihetü'l-asûbetü'n-nesebiyye bañâ mühhasıra olmağla menzil-i mezkûruñ nısf-ı âheri dahi bañâ isâbet itmîşken mezbûr Mustafa bi gayr-i veche zabt ve tasarruf ider suâl olunub alvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında müdde-i mezbûr Hasan mâri'z-zikr menzilden nısf-ı hissesini hâl-i hayâtında târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem karındaşı mezbûr Hüseyin'e iki biñ cedid akçeye bey' idüb ba'de zemânen-nin mezbûr Musa dahi zikr olunan menzili işbu hâzır bi'l-meclis Mahmud nâm kimesneye bey' idüb ben dahi ben dahi mezbûr Musa'dan mâri'z-zikr menzili elli kıt'a esedî gurûşa iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr idüb bu vech üzre menzil-i mezkûr mülk-i müşterâmdır anâ binâen zabt ve tasarruf iderim deyu def'a ile mukâbele idecek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Mustafa'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyne taleb olundukda udûl-ı ricâlden Hâfız Mehmed Efendi bin Abdülkâdir ve İsmail bin Osman nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Hasan menzil-i mezkûrdan nısf hissesini târih-i mezkûrda bizim huzûrumuzda karındaşı mezbûr Hüseyin'e iki biñ cedid akçeye bey' idüb ol dahi hâl-i hayâtında mezbûr Musa'ya dört biñ akçeye bey' ve teslîm idüb mezbûr Musa dahi menzil-i mahdûd-ı mersûmu Mahmud'a bey' idüb mezbûr Mahmud dahi merkûm Mustafa'ya elli kıt'a esedî gurûşa yine bizim huzûrumuzda bey' ve teslîm eyledi müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in ve mezbûrân Ömer ile Zeyneb'in menzil-i mahdûd-ı mezkûrda vechen min-el-vücûh alâka ve medhalleri kalmadı hâlâ mezbûr Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe riâyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Hasan büyüce muârazadan men' olunub mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min-Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânin ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Mehmed Kethüdâ-yı şehîr
 Usta Ali bin Muslu Beşe
 Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu
 Süfyânzâde Receb Efendi
 Mustafa bin Ali Çelebi
 Usta Mahmud bin Mustafa
 İbrahim Çelebi bin Mustafa
 Ve gayruhum

58/4

Kastamonu Kazâsına tâbi' Gömmence nâm karye ahâlisinden Hasan bin Receb ve Mehmed bin Himmet ve sâirleri bâ cem'ahüm meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i mezbûre mahallâtından Halife Mahallesi sükkânından bâ'sü'l-kitâb Yusuf bin Abdürrezzâk nâm kimesne muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûruñ babası ve dedesi karye-i mezbûreniñ defterli reâyâsından olub bu vech üzre mezbûr Yusuf dahi raiyyet oğlu olmağla Beğlerbeği'ye âid olan resm-i bennâkını mezbûr Yusuf'dan taleb eylediğimde virmekden imtinâ' ider suâl olunub alvirilmesi matlûbumdur didiklerinde gibbe's-suâl mezbûr Yusuf cevâbında ben ve babam karye-i mezbûreniñ sûret-i defterinde mukayyed reâyâsından olmayub kırk elli seneden mütecâviz mahalle-i mezbûre ahâlisi ile avârız ve nüzûl ve sâir tekâlif maan edâ idüb karye-i mezbûrede kat'â alâkam yokdur ve benden resm-i bennâk lâzım gelmediğine yedimde fetvâ-yı şerîfe dahi vardır deyu def'a ile mukâbele idicek müddeiyûn-ı mezbûrûndan da'vâlarına mutâbık sûret-i defter-i hâkânî taleb olundukda sûret-i defter ibrazından âciz olduklarından soñra mezbûr Yusuf'un yedinde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda mazmûn-ı münîfinde Zeyd sabâveti hâlinden biri beldede kırk seneden mütecâviz sâkin olub mahallesi halkıyla vâki' olan tekâlifi edâ idüb bir karyede kat'â alâkası olmayub ol karye halkına yokdur zemândan biri bennâk nâmına bir nesne vire gelmeyüb ve ol karyeniñ sûret-i defterinde Zeyd'in ve babasının ismi mestûr değil iken hâlâ karye-i mezbûre halkı kendi resm-i bennâklarını cem' iddiklerinde Zeyd'e dahi haber ile hisse-i tahmîl idüb almağa kâdir olurlar mı? Cevâbında büyüce olmazlar buyrulmağın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe müddeiyûn-ı mezbûrûn resm-i bennâk talebiyle mezbûr Yusuf'u rencideden men' bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min-Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânin ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Topçuzâde Abdurrahman Çelebi
Boşnâkzâde Ali Bey
El-Hacc Hasan bin el-Hacc Mustafa
Mehmed bin Ali
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum min el-ihzâr

58/5

Taşköprü kazâsına tâbi' Beysi/Veysi Bey? nâm karye ahâlîsinden Zülfikâr ve Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed ve Hasan ve sâirleri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde medîne-i Kastamonu mahallâtından Kebkebirler Mahallesinde sâkin bâ'sü'l-kitâb Mehmed Efendi bin Mustafa Halîfe'nin oğlu tarafından husûs-ı âtî'z-zikre vekîl olub be mâ hû nehci's-şer'î vekâleti sâbit olan Osman Halîfe muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil merkûm Mehmed Efendi karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde hâne-i avârıza mukayyed arâzî tasarruf itmekle fermân-ı şerîf ile vârid olan tekâlifden merkûm dahi hisse-i tahmîl idüb taleb eylediğimizde virmeden imtinâ' ider suâl olunub alvirilmesi matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında müvekkilim merkûm Mehmed Efendi hîn-i tahrîrde berât-ı şerîfle İmam olmağla tasarrufunda olan arâzî-i hâneye tahrîr olmamıştır bu vech üzre müvekkilim merkûm Mehmed Efendi'den avârız ve sâir tekâlif lâzım gelmediğine yedimde fetvâ-yı şerîfe dahi vardır deyu def'a ile mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk müddeiyûn-ı mezbûrundan cevâblarında merkûm Mehmed Efendi hîn-i tahrîrde berât-ı şerîf ile İmam olduğunu her biri ikrâr ve i'tirâf eylediklerinden sonra vekîl-i mezbûr yedinde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda mazmûnunda eimme ve hutebâ mikdârı nâs oldukları i'tibâriyle tekâlifden muâflardır deyu emr-i âlî virilmişken hâlâ bir mescid-i şerîfe berât-ı âlîşânla bi'l-fi'l imam olan Zeyd'in karyesi halkı kendilere olan avârız ve sâir tekâlifden Zeyd'e dahi hisse-i tahmîl idüb hilâf-ı emr-i âlî almağa kâdir olurlar mı? Cevâbında olmazlar deyu buyrulmağın ber mûcib fetvâ-yı şerîfe müddeiyûn-ı mezbûrûn müvekkil-i merkûm Mehmed Efendi'yi avârıza ve nüzûle ve sâir tekâlif talebiyle rencîdeden men' bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min-Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Topçuzâde Abdurrahman Çelebi
Boşnâkzâde Ali Bey
El-Hacc Hasan bin el-Hacc Mustafa
Mehmed bin Ali
Dilâver bin Abdullah
Ve gayruhum

58/6

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Mescid Mahallesinde sâkine iken vefât iden Saliha bint-i Ahmed Çelebi nâm hâtûnû verâseti zevcî Mehmed Beşe bin Mehmed ile babası Ahmed Çelebi'ye ve vâlidesi Âsiye nâm hâtûna ve sadrî sağır oğulları Mehmed ve Ahmed'e ve sadriyye sağire kızı Fatma'ya münhasıra olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkik olduktan sonra merkûm Ahmed Çelebi kendi tarafından asâleten ve zevcesi Âsiye tarafından bi mâ hû nehci's-şer'î vekâleti sâbite olmağla vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde sâhib-i hezâ'l-kitâb Mehmed Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb kızım müteveffâ-yı mezbûrenin altı biñ akçe muhallefâtı ve mezbûr Mehmed Beşe zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı âleyhisi altı biñ akçe mihr-i müecceli ve cem'ân on iki biñ akçe terekesi olub meblağ-ı mezbûr on iki biñ akçeden bi hasebi'l-irsü's-şer'î bañâ ve müvekkelem mezbûre Âsiye'ye isâbet iden hisselerimizi asâleten ve vekâleten bi't-tamâm ahz-ı kabz eyleyüb her birimiz âheriñ zimmetini ibrâ-yı âmm-i kât'i'n-nizâ' ile ibrâ ve iskât eyledik ba'de'l-yevm benden ve müvekkelem mezbûre Âsiye'den muhallefât-ı mezkûreye müteallika da'vâ ve nizâ'-ı sudûr zuhûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmûa ve makbûle olmasın didikde el-makarrle el-merkûm Mehmed Beşe makarr-ı mezbûr Ahmed Çelebi'nin minvâl-i muharrer üzre cârî ve sâdir olan kelâmını vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik itmeğın mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâmin min-Muharremü'l-harâm li-sene 87

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu
Kuyumcu Usta Ahmed bin Ebu Bekir
Mehmed Çelebi bin Ali Çelebi

Osman Çelebi el-hakkâk
 Mehmed bin Ahmed
 El-Hacc Nasûh bin el-Hacc Mehmed an kerye-i Depe

59/1

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Mescid Mahallesinde sâkine iken vefât iden Saliha bint-i Ahmed Çelebi nâm hâtûnuñ verâseti zevcî Mehmed Beşe ile babası merkûm Ahmed Çelebi'ye ve vâlidesi Âmine nâm hâtûn ve sadriyye oğulları sağır Mehmed ve Ahmed'e ve sadriyye sağire kızı Fatma'ya münhasıra olduktan soñra merkûm Mehmed Beşe kendi tarafından asâleten ve siğâr-ı mezbûrûn taraflarından vesâyeten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde bi hasebi's-şer' bañâ ve siğâr-i mezbûruna isâbet iden hisselerimizden bi't-tamâm ahz-ı kabz eyleyüb zimmetini ibrâ-yı âmm-ı kât'i'n-nizâ ile ibrâ eyledim didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vakî' bi't-taleb kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu
 Kuyumcu Usta Ahmed
 Mehmed Çelebi bin Ali Çelebi
 El-hakkâk Osman Çelebi
 Ve gayruhum

59/2

Medîne-i Kastamonu muzâfâtından Çatakvirân nâm karye sükkânından bâ'sü'l-kitâb Mehmed Halîfe meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde Kasaba-i Tosya'da vâkî' Pınârî mescid-i şerîfiniñ berât-ı şerîf ile imam olan es-Seyyid İbrahim Çelebi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâkî' Emir Yeri dimekle ma'rûf bir çiftlik yeri kadîmü'l-eyyâmdan sûret-i defter ile vakf olub mescid-i mezbûruñ mesâlihine ve imamına ta'yîn olunub hâlâ çiftlik-i mezkûr bizim ve ğâib-i anî'l-meclis Hasan Beşe ve ammem Mustafa nâm kimesneleriñ tasarrufunda olub sûret-i defterde hâsıl-ı kayd olunan mahsûlu müştereklerimizden bi't-tamâm ahz idüb ve benden dahi muğâyir-i defter on iki kîle terke taleb ider suâl olunub takrîr-i tahrîr ve sûret-i defterden ziyâde taleb olunmaktan men' olunması murâdımdır didikde gıbbe's-suâl İmam mûmâ-ileyh Seyyid İbrahim Çelebi arâzî-i mezkûreyi tasarruf idenlerin her biriniñ maktûaları olub bu zemâna gelince maktû' üzre alınmağla ben dahi her birinden maktûalarını taleb iderim deyu cevâb viricek yedlerinde olan defter-i cedîd-i hâkânî mûcibince hâsıl-ı kayd olunan mahsûlu alub maktû' deyu ziyâde taleb olunmamağa tenbîh olunub hıfzen lil-makâl mâ-hüve'l-vakî' bi't-taleb ketb olunub yedd-i talebe def' olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbî' min-şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hacc Derviş bin Ömer
 Ramazân bin Bayram
 Murâd bin Bünyâd
 Mehmed bin Receb
 Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
 Ve gayruhum

59/3

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Ak Tekye Mahallesinde sâkine Kerime ibnete el-Hacc Mehmed nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde takrîr-i kelâm idüb zevcem Hüseyin bin Mehmed bundan akdem âher-i diyâra gidüb hayât ve memâtı nâ-ma'lûm olub lâkin târih-i kitâbdan dokuz ay mukaddem Rum İli'nde Annaboli Sancâğında Radova nâm kasabada bi emrillahi teâlâ ishâle mübtelâ olmağla andan nâşî fevt oldukda hîn-i fevtinde hâzır olub maan defn iden işbu hâzır bi'l-meclis Hüseyin Bey bin Süleyman nâm kimesneden suâl olunub vâkî' hâl-i tahrîr olunması matlûbumdur didikde gıbbe'l-istintâk mezbûr Hüseyin Bey cevâbında fi'l-vâkî' mezbûre Kerime'niñ zevcî mezbûr Hüseyin târih-i kitâbdan dokuz ay mukaddem Rum İli'nde Annaboli sancâğında Radova kasabasında bi emrillahi teâlâ ishâle mübtelâ olub andan nâşî fevt olmağla ben cenâzesine şâhidim şehâdet dahi iderim deyu alî-i tarîkü's-şehâde haber virdikden soñra ketb-i fetâvadan ...? deyu mestûr ve musarrah olmağın mezbûre Kerime'ye nefsinî âhere tezvîce izn bir le mâ-vakî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâdî aşere min-şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin el-Hacc Muslu

Hakkâk Osman Çelebi
 Sefer bin Ahmed an mahalle-i Cebraîl
 Ali bin Ahmed an mahalle-i Ak Tekye
 Mehmed bin Muslu
 Mustafa Çelebi bin Ali Çelebi
 Ve gayruhum min el-ihzâr

59/4

Medîne-i Kastamonu'da vâki' Halife Mahallesi sükkânından olub medîne-i mezbûrede Sittay Hâtûn ve Hoca Hayreddin evkâfından Kurşunlu Hamâm müste'ciri olan işbu bâ'sü'r-rakîm Mehmed Bey ibn-i Ali Bey mahkeme-i şerîfede(ye) gelüb takrîr-i kelâm idüb biñ seksân yedi senesinde taht-ı icârımda olan hamâmın bu sene-i mübârekde eyyâm-ı suyûfde kaht-ı madradan ve eyyâm-ı şitâda ve şiddet-i bereddeden nâşî benim mutasarrıf olduğum hamâmın sâir senelerden ziyâde eyyâm-ı suyûfde yigirmi üç gün ve eyyâm-ı şitâda olukları bozulmağla bir def'a da on beş gün bir def'a da yigirmi beş gün muattal olub ve sâir aylarda dahi on dört gün eyyâm-ı ta'tîli ki cem'an yetmiş yedi gün olub yetmişer akçeden beş biñ üç yüz doksan akçe ve eyyâm-ı ta'tîlden ırgâd ve ...? ve harc-ı ...? ve ...? hamâm ve sâir mühimmâtınber mûcib defter-i müfredât beş biñ iki yüz seksen akçeğe bi hesâb gurûşuña kırk yedi buçuk gurûş harc ve sarf eyledim benimle suda müşterek olan Ata Bey Hamâmı müste'ceri Ahmed ve Nasrullah Câmî'i vakfı olan hamâmın müste'ceri olan Abdullah ve Hasan Pâşâ Hânı müste'ceri İbrahim Çelebi ve husûsda vukûf ve şuûru olan müslimîne suâl olunub hakikatü'l-hâl tahrîr olunmak matlûbumdur didikde müste'ceri merkûmlar ve sâir müslimîne avdet-i şer' olunub suâl olundukda bu senede eyyâm-ı suyûfde killet-i madradan nâşî killet mâ ve şiddet-i şitâdan nâşî oluklar münce midolub ve olukdar eyyâm-ı hamâm-ı mezkûr ve sâir hamâmların ve çeşmelerin ta'tîli ve harc ve sarf olunan meblağ mukarrerdir deyu makâm-ı şehâdetde ihbâr eylediklerinde mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî evâsıt-ı Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene seb' ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Efendi el-Kâtib
 Şehir Kethüdâsı Hâfız Mehmed
 Receb Efendi el-Mukayyed
 El-Hacc İsmail
 Ve gayruhum min el-hâzırûn

59/5

Medîne-i Kastamonu mahallâtından Deveciler Mahallesi sükkânından fahrü'l-kuzât Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi meclis-i şer'ide takrîr-i kelâm idüb işbu açık kaşlı uzun boylu Rusü'l-asl Gülistan bint-i Abdi Efendi nâm Marya ile işbu açık kaşlı elâ gözlü Rusü'l-asl diğeri Gülistan nâm Marya câriyelerden her birini gâib-i ani'l-meclis Mustafa nâm kimesneden altmış beş gurûşa iştirâ ve def-i semen idüb lâkin mezbûrtân câriyelerde redlerini mûcib gayb-ı zuhûr idüb gâib-i mezbûr âher-i diyârda olmağla mezbûrtânı sâhibleri gâib-i mezbûr Mustafa'ya reddi mümkün olmamağın gâib-i mezbûr Mustafa zuhûr idince mezbûrtân câriyelere kabl-i şer'iden nafaka farz ve takdîr olunub âhere emânet ve vaz' olunması matlûbumdur didikde hâkim-i mevki'-i kitâb tûbâlehu ve hüsn-i mâab evsâf-ı mezkûre ile muttasıfa olan câriyelerden her birine beher yevm yigirmişer akçe nafaka ve kisve-i bihâ farz ve takdîr idüb vakt-i zarûretde istidâneye lede'z-zafer gâib-i mezbûr Mustafa'ya rücûa mûmâ-ileyh Hasan Efendi'ye izn virüb ve zikr olunan câriyeleri yine kendüne emânet ve vaz' itmeğın mâ-vaki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'l-hâmis aşere min-şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene seb' ve semânîn ve elf Şuhûdü'l-hâl

Hâfız Yusuf ibn-i el-Hacc Ahmed
 Ebu Bekir ibn-i Şeyhioğlu Efendi
 Ali Beşe er-râcil
 Hasan ibn-i el-Hacc Receb
 Receb ibn-i el-Hacc Hüseyin
 Mehmed bin Hasan
 Mehmed Çelebi el-Hacc Hasan
 Mehmed bin Hasan oğlu?
 Ve gayruhum
 Min el-ihzâr

60/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki hâliyâ Kastamonu sancâğında vâki' mutasarrıf olduğum zeâmetimin zabtı işbu biñ seksen altı senesi Mart'ı ibtidâsından seksen sekiz senesi Mart'ı ibtidâsına varınca işbu hafız-ı temessük Kürt Ahmed Ağa'ya virmişüzdür mezbûr Ahmed Ağa bâlâda zikr olunan Mart hulûlünden varub zeâmet-i mezbûreye subâşiolub tarafımızdan âid ve râci' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyye ve kânûn-ı pâdişâhî ve cürm-i cinâyet ve bâdd-ı hevâ ve kul ve câriye mezdekânesi vetapu-yi zemîn ve sâir cüz'i ve külli tarafımıza âid olan hukûk-ı rûsûmu ahz-ı kabz idüb taraf-ı âherden bir ferd müdâhele ve taarruz eylemeyüb ve âherden ibrâz-ı temessük dahiiderlerse asl olunmayub işbu bâ'sü'l-temessük Ağa-i zeâmet-i mezbûr zabt-u rabt idüb hâsıl olunan mahsûlâtı ahz-ı kabz itmek için işbu temessük yedîne vaz' olundu tahrîren fî ibtidâ-i Mart sene sitte ve semânîn ve elf El-kûdât el-hass? Ahmed kâmyâb eş-şehriyârî hâlâ

م ل ك ق ف

61/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki medîne-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrle Sultân Bâyezid Hân-ı Veli tâbe serâh hazretlerinin binâ eylediği câmi'-i şerîf ve imâret-i âmireleri evkâfî mukâtaâtından olub vilâyet-i Anadolu'da Kastamonu Sancâğında vâki' Kuşkara ve tevâbi' ve Geymene ve tevâbi' karyelerinin işbu biñ seksen altı Mart'ı ibtidâsından bir sene temâmına değin zabt itmek üzre fahrû'l-emâsil ve'l-ekrân Osman Ağa nâm kimesne taleb ve râğbet olub sene-i sâbık üzre iki mukâtaanın ...? soñra dört yüz gurûş ...? müteveli ...? cem'ân beş yüz gurûş üzerine deruhde ve iltizâm idub ol dahi iltizâmı kabûl itmek biñ yüz gurûşu ber vech-i peşin ...? için alınub ahz-u kabz idüb bâkî zimmetinde mâl ve ma'den dokuz yüz gurûşu kalub fimâ ba'de sene-i mezbûrede vâki' a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve kul ve câriye mezdekânesi ve beytû'l-mâl-ı âmme ve hassa ve tapu-yi zemîn ve sâir vakf-ı şerîfiñ hâsıl-ı kayd olunan mahsûlâtı ahz-u kabz itmek için cânib-i vakf-ı şerîfden temessük taleb itmeğın tevliyetim hasebiyle zabtcün iş bu temessük yedîne vaz' olundu âherden kimesne mâni' olmaya

Mehmed El-müteveli hâlâ

61/2

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hafız Hasan Halife zîde kadruhû inhâ olunur ki Kastamonu'da, merhûm ve mağfûrle Sultân Bâyezid Hân-ı Veli tâbe serâh hazretlerinin binâ ittirdükleri Kapan Hânı demekle ma'rûf hânın icâresi mahsûlünden hazret-i ...? hazretlerinin rûh-ı merkûmları için beher gün bir hatm-i şerîf tilâvet olunmak üzre icrâ-hân ta'yîn ve şart idüb bundan akdem velâ belûden? ba'zı kimesneler şart-ı vakfa îsâl? ve icrâ-yı şerîf kırâat olunmakdan kalmağın şart-u vakf icrâ ve icrâ-yı şerîfi kırâat olunmak üzre tevliyyeti sâñâ itmekle (üzeri çizik) mukâbelesinde hatt-ı hümâyûn-ı saâdet makrûnu ber vech olunub berâtında vazîfe ta'yîn olunmayub vakf-ı mezbûrlar ihyâ ve icrâları kırâat itdirüb şart-u vâkıf icrâ ve her vechle hizmet ve ...? mücedde ve zâi olduğun ecilden mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vâsıl oldukda gerekdir ki vakf-ı mezbûruñ ... ? irâd için hân-ı mezbûr ...? üç yüz yiğirmi gurûş olub icrâ-hânların ve müstecer-i şer'îniñ mürtezikasının vazîfesini tamâmen virdikden soñra ziyâde zuhûr iderse emrim her ne ise hizmet bulub deyu ihdâ idüb devâm-ı ömr-ü devlet ...? iştigâl üzre olub ber mûcib mektûb amel olasın ve's-selâm

Yusuf Ağa-yı dârü's-saâde hâlâ

61/3

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Sorgun kâdısı mevlâna Mehmed zîde fazlisüdde-isaâdetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi' Kavacık nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile hatîb olan Dervîş âher-i tarîke sülûk idüb hizmeti hâlî ve muattal olduğunı bildürüb râfî-i tevkî'-i refî' âlişân-ı hâkânî Mehmed Halife için mahâll ve müstehakdır deyu tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek ricâsına arz itmeğın fi'l-vâki' âhere sâlik olub hizmeti muattal ise tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu meymenet-i makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub câmi'-i mezbûra hatîb olub hizmet lâzimesine bî-kusûr mer'î ve müeddâ kaldıktan soñra yevmî bir ekçe vazîfesine mutasarrıf olub ol bâb da tarîk-i âhere sülûk iden mezbûr Dervîş'i ve âherden hiç ahad mâni' ve mürâfî olmayub her hâl taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Saferü'l-hayr sene erba' ve semânîn ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

61/4

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

İftihârü's-s ...? Kastamonu'da vâki' müteveffî eş-Şeyh Mustafa'nın binâ eylediği câmi'-i şerîf evkâfınıñ nâzırı olan Şeyh Mehmed zîde takvâda südde-i saâdetime mektûb gönderib vakf-ı mezbûruñ yevmî iki akçe vazîfe ile câbisi olan Şeyhî Dede'den reâyâyı vakf-ı teşkî olub zulm ve taaddiden hâlî olmamağla mezbûr def' olunub yerine râfi'-i tevkî'-i refi' âlişân-ı hâkânî Saçlıoğlu Mehmed Dede mahâl ve müstehakdır deyu tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin tevcih idüb bu berât-ı hümayûnu meymenet-i makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed Dede varub def' olunan mezkûruñ yerine câbî olub hizmet lâzımesine bî-kusûr mer'î ve müeddâ'kaldıktan soñra ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf ola ol bâb da def' olunan mezbûr ve âherden bir ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâil-i şehr-i Zi'l-hicce-i şerîfe sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

61/5

Vech-i tahrîr-i hurûf oldır ki mütevellisi olduğumuz Kapan Hânını sene-i sâbika üzre icâr olunmak lâzım olmağın seksân yedi senesiniñ uslûb-ı sâbika üzre yine müste'cer olan Ahmed İmam ile Mustafa nâm kimesneler tâlib olub biñ seksen yedi Muhârremiñ ibtidâsından bir sene tamamına değîn üç yüz kırk esedî gurûşa der uhde idüb zabtına tezkire virildi âherden kimesne müdâhele eylemeye tahrîren fi-evâil Ramazânî'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

El-hakir Hafız Hüseyin el-mütevellî

61/6

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîlâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki dergâh-ı muallâm kapucuları oğullarından olub Kastamonu mahkemesinde muhızırbaşı olan dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân Receb dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb kâza-i mezbûruñ ihtisâb ve ihzâriyyesi altı biñ akçelik üzre mutasarrıf olan Ömer ve Süleyman tahvilinden buñâ(üzeri çizik)tevcih olunub berât-ı şerîfim virilüb üzerinde iken âherden ba'zı kimesneler buñâ âid olan ihtisâb ve ihzâriyyesin biz alurız deyu dahl ve nizâ' eylediklerini bildürüb şer' ve kânûn-ı defter mücibince amel olunub mezbûrları dahl iddirülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm-ı hakk ve adl üzre mukayyed ve berâtına nazar ve dergâh-ı muallâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh-i sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüb göresin zikr olunan ihtisâb ve ihzâriyyesi bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle üzerinde ise anlargibi müddeiyan-ı şer'iyye hükm olunan mâl makbûzundan kânûn üzre yüzde iki akçe ihzâriyesiyle **(belgenin buradan sonraki devamı 60. Varaktadır.)** resm-i ihtisâbiyyesin kadîmden muhtesip olanlar ne vechle alıgelmışler ise buñâ dahi zabt ve kabz iddürüb buñâ âid olan rûsûmuna Mir mirân ve Mirlivâ ve Kuzât ve Nüvvâb ve ...? ve amel tarafından ve gayriden muhassılen hiçbir ferdi dahl taarruz iddirmeyesin hilâf-ı şer' ve kânûn ve muğâyir-i defter ve berât ve emr-i hümayûn kimesneye iş iddürmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve semânîn elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Vasale sene

62/1

Medrese-i Muhiddin der karye-i Akçay tâbi'-i kazâ-i Azdavay

Medrese-i mezbûreniñ müderrisi olan Mesud Efendi fevt olub yeri hâl kalmağla Küre-i ma'mûrede Hacı Hıdır Medresesiniñ dâhli ile müderrisi olan kıdvetü'l-ulemâi'l-hakikîn Mevlâna Mehmed Efendi zîde azlühû mahall ve müstehak ve fûnûn-ı şehâdet-i medâriseye istifâde üzre olub lâkin mahsûle medresesi kalîl olmağla mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye virilmek ricâsınaKüre-i nühâs kâdısı Mevlâna Ali Efendi arz itmeğin faziletli Şeyhü'l-islâm Efendi hazretleriniñ işâretleri ile virilmek buyrıla

Sene 24 Z. elf semânîn sitte

62/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-kelâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu Sancâğı mütesellimi zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm olalar ki kazâ-i mezbûre muzâfâtından Karasu Nâhiyesine tâbî Mutrubvirânî nâm karyede vâkî Burçak Câmi'inde hatîb olan dâredeğân-ı fermân-ı hümâyûn Pir Mehmed nâm hatîb ile Muslu ve Mustafa ve Mehmed ve diğer Mehmed ve Mustafa ve Süleyman nâm kimesneler dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb bunlar Murâd Fakı evlâdından kimesneniñ defterde mukayyed-i raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rencide ve remide olunmak icâb itmez iken karyeleri sipâhisi olan Halil nâm sipâhî mücerred-i ta'cîz için hilâf-ı defter-i kânûna şirret idüb siziñ tasarrufânızda reâyâ yerleri olmağla sizden rûsûm-ı raiyyet alurım deyu rencide ve taaddiden hâlî olmadığımı bildürüb ol vechle taaddisine men' ve vaz' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûre temâm-ı hakk ve adl üzre takayyüd ve dergâh-ı muallâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh-i sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüb göresin bunlar mezbûr sipâhîniñ defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed-i raiyyet ve raiyyeti oğullarından değil ise min-ba'de hilâf-ı kânûn ve defter ol vechle siziñ tasarrufuñuzda reâyâ yerleri vardır deyu rûsûm-ı raiyyet talebiyle rencide ve remide iddürmeyüb men' ve def' eylesin hilâf-ı şer'-i mutahhara ve muğâyir-i kânûn ve defter kimesneye iş iddürmeyesin kaziyede medhal olmayanlardan bir ferdi dahl iddürmeyüb uslanmayub muhâlefeti üzre olanları yazub sıhhat üzre arz idüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu yedlerinden ika' idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kıla (silik) tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

62/3

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

Medîne-i Kastamonu'da vâkî Kebkebirler Câmi'i şerîfinde yevmî iki akçe vazîfe ile hatîb olan Abdullah pîr ve ihtiyâr olmağın kendü ve hüsn-i rızâsıyla sulbi oğlu işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Ahmed Halîfe'ye fârîğ olub mezbûr dahi her vechle mahallî ve lâıyk ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı hümâyûn virmek bâbında kâdısı Mevlâna İlyas zîde fazli arz itmeğın hüsn-i ihtiyârıyla ferâğa mukarrer ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr Ahmed babası yerine hatîb olub hizmed lâzımesine mer'î ve müeddî kaldıktan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfıñ ruhû ve devâm-ı ömr ve devletim için duâyâ müdâvemet köstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılarlar tahrîren fi-evâili şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte seb'in ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

62/4

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeħhid-i bünyânü'd-devlete ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-saâdet ve'l-iclâl el-mahfûf bi sunûfî avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Kastamonu eyâletine mutasarrıf olan vezîrim (boşluk) Pâşâ edânullahu te'âlâ iclâlehû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-kelâm mevlâna (boşluk) kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Yörükâ-ı Arac Kazâsı ahâlîsi dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb Şaban Beyoğlu dimekle ma'rûf ve Osman nâm sipâhî bundan akdem biñ seksen (boşluk) ve biñ seksen (boşluk) senelerinde bunlarıñ Yörük emîni nâmına zâbitleri olmağla bunlar koyunlarından kânûn-ı defter mûcibince beher koyuna birer akçe âdet-i ağnâm ve resm-i bennâkları kânûn ve defter mûcibince virmeğe râzılar iken kanâat itmeyüb her bir karyeniñ üzerine ...? ziyâde atlu ile varub konub ve her koyun başına karnında kuzusu vardır deyu hilâf-ı kânûn ve defter ikişer semen ve her bir reâyâdan resm-i bennâk nâmına altışar yedişer rub' taleb idüb ve ehl-i örf tarafından üzerlerine âdam götürüb ol vechle cebren ve hilâf-ı kânûn ve defter küllî akçeleri alub ziyâde zulm ve taaddî ve tecâvüz eyledüğünü bildürüb mezbûruñ yazılı reâyâ ve hâric reâyâdan hilâf-ı kânûn ve defter ziyâde aldığını girü ashâbına redd iddürmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'îyle görölüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve defter aldığ girü redd iddürmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâb da sâdır olan fermân-ı celîl-il-kudrem üzre amel idüb dahi mezbûru zâbiti ma'rifetiyle meclis-i şer'a ihzâr ve da'vâ-yı hakk ve ta'yîn mâdde iden hasmâsıyla? berâber idüb mukaddemâ bir def'a şer'îyle görölüb fasl olunan husûsları hakk ve adl üzre teftiş ve tefahhus eyleyüb göresin i'lâm olunduğu üzre ise ol bâb da muktezâ-yı şer'î kavîmle amel olub dahi hilâf-ı şer'î ve kânûn ve defter ziyâde aldığ her ne ise ba'de's-subût hükm idüb girü ashâbına bî kusûr redd iddürüb ihkâk-ı hakk eyleyüb min-ba'de şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş iddirmeyesin kaziyede

(boşluk) medhal olmayanları dahl iddurmeyüb uslanmayub inâd üzre (boşluk) olub emr-i şerîfime itâat etmeyenleri ism ve resimleri yazub dergâh-ı muallâma arz eylesin husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı el-mahrûse

62/5

İzzetlü faziletlü Kastamonu Efendisi hazretleriniñ meclis-i şerîfleri dürer-i savbına da'vât-ı sâfiyyât ve gadr-i teslimât-ı vâfiyât ithâfından sonra taht-ı hükûmet-i adâlet-i şîârlarına her üç ayda bir tarafımızdan subâşî nasb ve ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağla iş bu biñ seksen altı senesi Zi'l-hicce'ti's-şerîfe guresinden üç ay temâmına değin ...? kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) zîde kadruhû irsâl-i azl-i? huzûr kılınmışdır şeref-i vusûlünde me'mûldur ki üzerinde nazar-ı şerîfleri ...? tutulmayub vâki' olan maktûât ve rûsûmât ve sâir kendüye âid mahsûlâtın ahz-u kabz itdirüb subâşılığa müteallik umûrunla müsâid cemîleleri ...? bâkî hemîşe-i eyyâm-ı fazilet dâim-bâd hurrîre fî 6 min-Zi'l-hicce sene 1086

Mehmed muhlis-i muhibbi Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

62/6

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil-i ve'l-keâm ve ve ve kâdılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu ve Bolu Sancâkları mütesellimleri ve bu nazır zîde kadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki emirü'l-ümerâm-ı ikrâm bi'l-fi'l kapudanım olan alî dâm-ı ikbâlehu südde-i saâdetime arz-ı hâl idüb bu sene-i mübârekde bi emrillahi te'âlâ Karadenizde şikeste olan çekdirir gemileriñ içinden firâr iden mîrî üsârâyı sen ki Kastamonu ve Bolu sancakları mütesellimleri ve Bolu nâzırısız vech-i meşrûh üzre firâr iden üsârâyı ahz eyledüğünüz istimâ' olmağın ahdî ne mikdâr esir ahz eylediniz ise defterleriyle ta'yîn olunan mübâşire teslim ve tersâne-i âmireme isâl eylemeñiz bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim zîde kadruhû hükm-i şerîfimle (**belgenin buradan sonraki devamı 61. Varaktadır.**) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi sen ki Kastamonu ve Bolu Sancâkları mütesellimleri ve Bolu nâzırısız vech-i meşrûh üzre şikeste olan çekdirir gemilerden firâr idüb ahz eyledüğünüz mîrî üsârâyı defterleriyle ta'yîn olunan mübâşire teslim ve tersâne-i âmireme irsâl iddirilmekde her biriñiz ikdâm ve ihtimâm idüb avk-ı te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden ve mîrî üsârâyı bir tarikle ihfâ ve gayb iddirmekden beğâyet hırz üzre olub emr-i şerîfimiñ mazmûn-ı münîfi ile âmel olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kalasız tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

63/1

Umdetü's-sâdâtü'l-kirâm es-Seyyid İsmail Çelebi dâm-ı mükerrêmâ

Tahiyât-ı sâfiyyet ve teslimât-ı vâfiyet ithâfiyle inhâ olunur ki Kastamonu sancâğında olan sâdât-ı kirâm zevî'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi Kâim-makâm nasb itmişizdir gerekdir ki sahîhi'n-neseb olanlara tebcîl ve ikrâm ve müşeyyidi zâhir olanlara isti'mâl-ı alâmetden idüb ve ibtidâ? kimesneye isti'mâl-ı alâmetdir ...? virmeyüb siyâdet-i mütealika temessükâta vaz'-ı kale itmeyüb örf-i zâhire icânib idhâlinden ihtirâz-ı tâm ve ihzâr ve habs ve tahassul ve ikâmet-i hadd ve ta'zîrde sâire-i hükkâm dahl ve taarruz iddurmeyüb sâib-i ırz-ı siyâdet ve hırâset emr-i şerâfetde ikdâm ve ihtimâm idesiz ve's-selâm hurrîrefi-evâsıt-ı Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve elf

El-fakir Mehmed Said ...?

63/2

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mehmed zîde kadruhûDivân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Kastamonu Sancâğında vâki' mîzân-ı harir ve Beytül-mâl ve tevâbi'î mukâtaası biñ seksen altı senesine mahsûb olmak üzre kendüye der uhde olunub berât-ı şerîfim virilmek ricâ itmeğın hazine-i âmiremde mahfûz olan mukâtaâda defterlerine nazar olundukda zikr olunan mîzân-ı harir maa mukâtaa-i beytül-mâl ve mâl-ı gâyb ve mefkûd ve yave ve kaçkun ve cürm-i cinâyet ve resm-i gürüş zâviyedârân ...? ve tevâbi'-i mukâtaasının zabt ve târih-i mâh Recebiniñ yigirmi ikinci gününden olub ve senede iltizâmı elli biñ akçeye olduğı der kenâr olunub arz olundukda nısf-ı peşin ile der uhde

olunub berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhâneme vücûd getirüb işbu biñ seksen altı Recebiniñ yiğirmi ikinci gününde bir sene tamamına değın mukâtaa-i mezbûreye emînnasb ve ta'yîn idüb zabtçünbu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varub târîh-i merkûmda zikr olunanmizân-ı harir ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı maktûâ ve yıva ve kaçkun ve cürm-i cinâyet ve resm-i arûsene zâviyedârân ...? ve tevâbi' mukâtaası kadîmden defter-i cedîd-i hâkânide ...? hâsıl-ı kayd olunduğu üzre mezbûruñ yedinde olan berât-ı şerîfim mûcibince tarafımızdan zabt-u rabt itdirülüb min-ba'de mîr-i mîrân ve mîrlivâ adamlarına ve mütesellimlerine ve taraf-ı âherden bir ferd ...? dahl ve taarruz iddürülmeyüb emîn-i merkûm müstakillen zabt-u rabt ve rûsûmâtını cüz' ve külli her ne ise mîrîçün ahz-u kabz itdürülüb kadîmden olıgelmişe muhâlîf taaddî ve tecâvüz itdürülmeyüb izâat-ı emvâl-ı hassadan begâyet ihtirâz (üzeri çizik) oluna ve mezbûruñ tahvîlinden biñ seksen altı Receb'iniñ guresinden yiğirmi dört biñ yediyüz elli akçe ber vech-i beşinen teslîm-i hazîne gâdr eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i Recebi'l-mürecceb li-sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Vasale fi gurre Şevvâl sene 86

63/3

Azeb emridir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-keîâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâallahi te'âlâ işbu sene-i mübârekde deyâ yüzüne çıkacak donanmayı hümâyûnum kadırgaları için mu'tâd-ı kadîm üzre kürekci ihrâcî lâzım ve mühim olmağın kazâ-i mezbûrede vâki' beş yüz yiğirmi beş buçuk gurûş avâruz hânesiniñ biñ seksân yedi senesine mahsûb olmak üzre her on hânesinden bir nefer kürekci ihrâcî ve nevrızdan (boşluk) gün mukaddem bi'z-zât getirüb tersâne-i âmireme teslîm eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boşluk) vadıkda bu bâb da sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi kazâ-i mezbûrda vâki' ol mikdâr avâruz hânesinin târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzre her on hânesinden bir nefer kürekci ihrâcî ve nevrızdan-gün mukaddem getirüb tersâne-i âmireme teslîm eyleyüb ihtimâm-ı hizmet eylesin ve ihrâc-ı fermânım olan kürekçiler güçlü ve kuvvetlü tûvâna adamlar olub alîl ve marîz ve sabî ve mecnûn olmayub ve bilâ kefil adamlar yazmayasın ve kürekçileriñ kürekçileriñ bedelleri için her bir nefere ta'yîn olunan üç biñ akçeden yüz altmışar akçesini kânûn-ı kadîm üzre harc-ı râh virüb mâ'adâ sen kiseleyüb ve mühürleyüb üslûb-ı sâbık üzre tersâne-i âmireme kadırğa re'isleri muvâcchesinde getirüb teslîm eylesin ve kürekci temâmen getirüb teslîm eyledikden soñra tevkîf idüb kadırgalar yoklandıkdan soñra temessük ile seninle ol zemâna değın firâr idenleriñ ve fevt olanlarıñ yerlerine âher kürekci tutub kusûr koymayasın ve bu sene-i mübârekde donanmâ-yı hümâyûnum kadırgaları sâir senelerden mukaddem çıkmaları fermânım olmuştur añâ göre mukayyed olub kürekçileri ta'yîn olunan zemâna dek getirüb teslîmeylesin şöyle ki fermânım üzre kürekci vakt ve zemânla gelmemekledonanmâ-yı hümâyûnumuñ avk ve te'hîrine bâ's veyâhûd akçe alınur mülâhazasında olasın ziyâde muâteb olur ise añâ göre mukayyed olub avk-ı te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden ve reâyâya taaddî ve tecâvüzden be gâyet ihtirâz eylesin ve tersâne-i harc için her hânedan on beşer akçe alıvirüb ziyâde bir akçe almaya ve aldirmayasın ve kürekci ihrâcından ihmâl idüb hâne hesabı üzre muhâsebesini görmeden giden kuzâtıñ kadıları âhere tevcih olunur bilmiş olasın kazâ-i mezbûruñ her bir hânesinden seksâner akçe bedel-i muâvenetleri akçeleri başka tahsîl ve tersâne-i âmireme emîn (boşluk) zîde mecdühüye teslîm idüb vakitlerinde bir akçe bâkî kodurmayasın şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasın

63/4

Nişân-ı şerîf-iâlişân hükm oldır ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) zîde kadruhû Divân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Kastamonu Sancâğından tamğâ-yı hâdis-i kirbâs ve âdet-i ağnâm ve Zâviye-i Dede Sultân ve Sarıkavak ve tevâbi'î mukâtaaları birbirinden ayrılmak üzre beher sene zabt ve mâl-ı maktûaları cânib-i mirîye edâ ve müccdedden berât-ı şerîf olmak üzre ber vech-i te'yîd-i hatt-ı hümâyûn saâdetmakrûn ile tevcih olunmamağla biñ seksan altı senesi zabtçün müccdedden berât-ı şerîfim virilmek inâyet ricâ itmeğın hazîne-i âmiremde mahfûz olan mukâtaât defterlerine nazar olundukda zikr olunan mukâtaât vech-i meşrûh üzre mezbûre der uhde ve senede mâl-ı maktûaları vezâyîf ve irsâliyesiyle maan iki biñ üç yüz elli gurûş tâm olduğu der kenâr olunub arz olundukda elli biñ akçe peşin ile müccdedden zabtçün berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhâneme vücûd getirüb biñ seksan altı Şevvâli guresinden tamğâ-yı hâdis-i kirbâs ve tevâbi'î mukâtaasınıñ ve sene-i mezbûre Zi'l-hiccesiniñ yiğirmi beşinci gününde vâki' Mârt evvelinden âdet-i ağnâm ve tevâbi'î mukâtaası ve

târih-i mezbûrdan Zâviye-i Dede Sultân ve tevâbi'î mukâtaasınıñ ve yine târih-i mezbûrdan Sarıkavak tevâbi'î mukâtaasına ki tevârih-i muhtelifi ile mukâtaa-i merkûmlara zabtcün bu berât-ı hümâyûnu virdüm buyurdum ki mezbûr varıb târih-i mesfûrlardan mukâtaa-i mezbûrları vech-i meşrûh üzre bundan akdem emîn olanlar ne minvâlüzre zabt-u rabt idegelmişler ise mezbûre dahi ol minvâl üzre zabt-u rabt iddürülüb min-ba'de mîrmîrân ve mîrlivâ adamlarına ve mütesellimlerine ve taraf-ı âherden bir ferd bir vechle dahl ve taarruz iddürülmeyüb emîn-i mezbûra müstakillen zabt-u rabt ve vâki' olan hukûk ve rûsûmatda cüz' ve küllî her ne ise mîrî için ahz-u kabz iddürülüb kadîmden olagelmiş muhâlif taaddî ve tecâvüz iddürülmeyüb izâat-i emvâl-ı **(Belgenin buradan sonraki devamı 62 numaralı varaktadır.)** hassadan beğâyet ihtirâz oluna ve mezbûruñ tahvîlinden biñ seksen beş Zi'l-hiccesiniñ yiğirmi ikinci gününde tefâvütle maan elli biñ beş yüz akçe ber veche beşin teslim hazîne olunmuşdur şöyle bileler âlâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe hamse ve semânîn ve elf
Be makâm-ı Edirne el-mahrûse

64/1

Asitâne-i saâdetden Diyârbekr'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan kâdılar zîde fazluhum yalnız üç nefer adam bârgîr fî-23 şehr-i Şa'bân sene 86

64/2

İzzetlü ve fazîletleü Efendi meclis-i şerîflerine tahiyyât-ı sâfiyyât ve gadr-i teslimât-ı vâfiyyât ithâfiyle inhâ olunur ki nâkl-i mektûb-ı müddeti saâdetlü mürüvvettlü musâhib-i devlet Efendimiziñ ağalarından Mustafa Ağa zîde kadruhûvekîl-i nasb idüb alıkomuşuzdur vusûlunde gerekdir ki bi hasebi's-şer' düşen umûrda muâvenet idüb hilâf-ı şer' bir ferde iş itdirmeyesiz ve's-selâm
Muhibb-i muhlis Alî Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

64/3

Fazilet şîâr Kastamonu kâdısı Efendi zîde fazli ba'de't-tahiyyet ve't-teslim inhâ ve tefehhüm olunur ki ber veche arpalıka mutasarrıf olduğumuz havâsımızdan Kastamonu sancâğı hâsımız biñ seksân altı Ramzân-ı şerîfî guresinden bir sene kâmile-i hâmil mektûb kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kudruhuye ber veche iltizâm tefevvüz olunub livâ-i mezbûruñ zabt-u rabtına tarafımızdan mütesellim ta'yîn olunmağın senin sâbıkada zabt olunduğu minvâl üzre zabt-ı tasarruf ve tarafımıza âid olacak a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyyesine ve sâir mahsûlât-ı cüz' ve küllisin bi hasebi's-şer'-i ve'l-kânûn ahz-u kabz idüb zabt-u rabt memleket ve hıfz-u hırâset-i raiyyet imrâd ve iânetleri ma'mûldur bâkî-i şeriat dâim-bâd
Mustafa Pâşâ

64/4

Fazilet şîâr (boşluk) fazîletlü Efendi (boşluk) hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-ida'vât-ı sâfiyyât-ı ithâfiyle muhibbâne inhâ olunur ki taht-ı adâlet-i şîârlarınız üç ayda bir subâşî ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağın biñ seksân altı Ramazân-ı şerîfiniñ guresinden üç ay tamanıma varınca varaka-i...? tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) Ağa zîde kudre irsâl kılındı ma'mûldur ki kadîmden olıgeldüğü üzre subâşîyla mûmâ-ileyh zabt-u rabt ve âid ve râci' olan mahsûlât ve mersûmât ve subâşılığa müteallika cûrm ve cinâyet ve bâd-ı hevâ ve sâir husûsları olıgeldüğü üzre ahz-u kabz iddürdüb olıgelmiş muhâlefet iddürmeyüb ve hilâf-ı şer' ve'l-kânûn bir ferde zulm ve taaddî iddürmemeğe bezl ve ihtimâm buyrıla fi't-târih-i'l-mezbûr
Muhibb-i muhlis Alî Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

64/5

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Kastamonu kâdısı mevlâna Ahmed zîde fazli dergâh-ı muallâm mektûb gönderib nefsi-i Kastamonu'da ve kurrâsında olan hallâc tâyfâsı meclis-i şer'-i şerîfe varub medîne-i mezbûrede ve etrâf kurrâlarında dokunub yiğirmi zirâ' bir tob olan kirpâsını her tobuna kadîmü'l-eyyâmdan kânûn-ı defter mücebince resm-i tamğalarını virüb kusûrları yoğiken hâliyâ emîn olanlar defterden ziyâde talebiyle rencide ve remide eylediklerin bildürüb ol vechle hilâf-ı defter rencide olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim

virilmek ricâsına arz eyledükde ecilden kadîmden olıgelmiş ve kadîm-i muğâyir taaddî olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi nefis-i Kastamonu'da ve etrâf kurrâlarında dokunub yigirmi zirâ' bir tob olan kirpâsın her bir tobuna kânûn-ı defter ve kadîmden olıgeldüğü üzre resm-i tamğaların vidüklerinden soñra ba'de hilâf-ı defter emîn olanları ziyâde talebiyle bunları rencide ve remide ve taaddî iddürmeyüb men' ve def' eylesin şer'-i şerife ve kadîmden olıgelen ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş iddürmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kalasın tahrîren fi-evâil-i şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

64/6

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kastamonu'da vâkî' çadırcılar kethüdâsı vâzâf? hâlâ darsâadetime adam ve arz-ı hâl gönderüb kadîmden bu âna değin kazâ-i mezbûrda tamğâ mukâtaası emîn olanlar tamğâlanan çadır bezlerinden birer akçe resm-i tamğâ alagelmişler iken bir iki seneden berü emîn olanlar kânûn-ı kadîme muhâlif ikişer akçe talebiyle rencide idüb külli gadr iderler kadîmden olıgeldüğü üzre edâ eylediğimizden soñra ziyâde talebiyle rencide iddürölmemek bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ ideriz deyu bildirdükleri ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan Birûse mukâtaası defterlerine nazar olundukda Kastamonu Sancağında vâkî' tamğâ-i hâdis-i kirpâs ve tevâbî' mukâtaasının senede mâl-ı maktû' iki yük otuz beş biñ akçe olub mukâtaa-i mezbûra kadîmden ne minvâl üzre zabt-u rabt olunagelmış ise girü ol minvâl üzre zabt-u rabt iddürile deyu iltizâmı mahalinde mestûr ve makayyed bulunmağın imdi berât-ı şerîfim mücebince kânûn-ı kadîm üzre amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-vâkî' mezbûrlar kânûn-ı kadîm üzre resm-i tamğâların edâ itmek râzılar iken hâliyâ emîn olanlar kanâat eylemeyüb kadîmden olıgelmiş ve elinde olan berât-ı âlîşânıma **(Belgenin buradan sonraki devamı 63 numaralı varaktadır.)** muhâlif ziyâde talebiyle rencide eyledikleri vâkî' ise ol bâbda emîn-i mezbûrın eline virilen berât-ı âlşânım ve kânûn-ı kadîm üzre amel olub mezbûrlar lâzım gelen resm-i tamğâları kadîmden olugeldiği üzre edâ eyledikden soñra kânûn-ı kadîme muhâlif ziyâde talebiyle rencide ve remide iddürmeyüb emr-i âher irsâline muhtâc eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kalasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

65/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu Sancâğında Mergûze ve Küre-i ma'mûre ve Yörükân-ı Araç ve Çiğlene ve Sorgun ve Gökçeâğaç ve Küre-i hadîd ve Hoşalay ve Akyörük ve Boyalı ve Azdavay ve Eflânî ve Sirt ve Çanlı ve Göl ve Zârî ve Boyâbâd ma'Yürtân ve Ginolu ve Daday ve Arac kâdıları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübârekde deryâ yüzüne çıkacak donanmâ-yı hümâyûnum kadırgaları içün zikr olunan kazâların her on hânelerinden bir nefer kürekci ihrâc ve tersâne-i âmireme teslim iddürölmek üzre bundan akdem emr-i şerîfim irsâl olunmuş idi hâlâ tersâne-i âmirem emîni olan Hüseyin zîde mecdühü der saâdetime mühürlü defter gönderüb biñ seksân altı senesine mahsûb olmak üzre ihrâcı fermânım olan kürekçilerden zikr olunan kazâların ba'zıları noksan ve ba'zıları aslâ göndermedikleri ve donanmâyı hümâyûnum (üzeri çizik) birkaç gün soñra çıkmasına bâ's olduğunuz i'lâm eylemeğın itâb ve ikâb-ı müstehak olmuşunuzdur imdi aynı kürekci ihrâcı olunmak reâyâyâ emr-i asîr olduğundan mâ'adâ donanmâ-yı hümâyûnum kadırgalarına erişüb hizmet idemedikleri mukarrer olmağın bedelleri tahsîl olunmak lâzım gelmeğın bekâyâ defteri mücebince Mergûze Kazâsında kadîmi yüz altmış dört hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve her bir hânesinden seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Küre-i ma'mûre Kazâsının asl iki yüz bir buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Yörükân-ı Araç Kazâsının asl kırk dokuz hânesinden dahi beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Çiğlene Kazâsının asl doksân altı buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Sorgun Kazâsının asl yetmiş üç buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Gökçeâğaç Kazâsının sene-i sâbıkâ üzre on bir hâne mahsûbâtından mâ'adâ bâkî kalan sekiz buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Küre-i hadîd Kazâsının sene-i sâbıkâ üzre yigirmi dokuz hâne mahsûbâtından mâ'adâ bâkî kalan yigirmi beş buçuk hânelerinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bebedel-i muâvenetleri ve Hoşalay Kazâsının asl elli üç hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Akyörük Kazâsının sene-i sâbıkâ üzre

yiğirmi üç hâne mahsûbâtından mâ'adâ bâkî kalan asl yüz altı hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Azdavay Kazâsının asl elli üç buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Eflânî Kazâsının asl yüz kırk iki buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Sirt Kazâsının asl altmış dokuz buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Çiğlene Kazâsının asl yüz kırk buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Güney Kazâsının asl yüz yetmiş dokuz buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Zari Kazâsının asl yüz kırk iki buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Boyâbâdma' YürtânKazâsının hâne-i sâbıkâ üzere yetmiş yedi hâne mahsûbâtından mâ'adâ bâkî kalan yiğirmi beş buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Ginolu Kazâsının sene-i sâbıkâ üzere yüz hâne mahsûbâtından mâ'adâ bâkî kalan kırk buçuk hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Daday Kazâsının asl yüz yiğirmi hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri ve Araç Kazâsının yüz altmış dört ve rub' hânesinden beş yüz akçe kürekci bedelleri ve seksâner akçe bedel-i muâvenetleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde vech-i meşrûh üzere her kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu ber vech-i teacîl-i cem' ve tahsîl ve tersâne-i âmireme mühimmâtçün hâlâ tersâne-i âmirem emîni olan Hüseyin zîde mecdühüye teslim itdirülmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mübâşir-i mezbûrumuñ eline virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde her kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere tahsîli fermânım olan kürekci bedelleri ve bedel-i muâvenetleri muaccelen cem' ve tahsîl ve tersâne-i âmireme mühimmâtçün mûmâ-ileyh Hüseyin zîde mecdühüye teslim itdürdüb hilâf-ı emr-i şerîfe kimesneye taallül ve muhâlefet itdürmeye ve mübâşiriñ cihet-i maîşetçün her bir hânelerinden ellişer akçe dahi aldurdub bundan ziyâde bir akçe almaya ve aldirmayasın ve siz ki kâdılar ve a'yân-ı vilâyetsiz zikr olunan bekâyâñız tahsîlinde gereği gibi takayyüd idüb mûmâ-ileyh tersâne emîni Hüseyin zîde mecdühüniñ bekâyâ defteri mücebince irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere mahsûbâtlarından mâ'adâ kalanları tahsîl ve tersâne-i âmireme teslim itdürülmeğe her biriñiz gereği gibi ihtimâm idüb bir gün evvel temâm-ı hizmet eyleyesiz şöyle ki sene-i sâbıkâ üzere mahsûbâtıñızdan soñra her kankâñızın kazâsında bekâyâ kalur ise sizden tazmîn olunur bilmiş olasız ve mîrî için alınan kâmil-i ziyâde gurûş yüz yiğirmişer akçeye ve esedî gurûş yüz onar akçeye ve para-i üçer akçeye aldırub ziyâdeye ve noksân aldirmayasın ve akçe alındıkda hâlisü'l-a'yâr akçe aldırub züyûf ve kızıl ve kırık akçe aldirmayasın kesr-i defterden ve fermânımdan ziyâde talebiyle zulm ve taaddiden begâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehri'ü'l-evvel sene sitte ve semânîn ve elf El-mahrûse-i Edirne

65/2

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükm oldır ki

Nefs-i Kastamonu'da vâki' Yakub Arslan evkâfınıñ mütevellisi olan Mesud fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine sulbi oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn Ahmed Halîfe her vechle mahâl ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı Mevlâna Mustafa arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varib menzbûr Ahmed Halîfe zikr olunan evkâfın müreveffî babası yerine müteveli olub hizmet-i lâzimesine mer'î ve müeddâ kaldıkdan soñra vazîfe-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vakfıñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâyâ müdâvemet ve iştiğâl göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalır tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn elf

Be-makâm-ı Edirne

65/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükm oldır ki

Kastamonu Kazâsına tâbi' Beysarayı nâm karyede vâki' Yakub Arslan Zâviyesine muhtarırât dersin dimek şartıyla mutasarrıf olan Mesud fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine sulbi oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn mevlâna Ahmed her vechle mahallî ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Mustafa arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varib mezbûr mevlâna Ahmed müteveffî babası yerine zikr olunan zâviyeye muhtasırât dersin dimek şartıyla hizmet-i lâzimesine mer'î ve müeddâ kaldıkdan soñra vazîfe-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vakfıñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâyâ

müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene sitte ve semânîn ve elf
 Vasale ileynâ fi'l-yemi's-sâdis aşer min-Recebi'l-ferd li-sene 86
 Be-makâm-ı Edirne

65/4

İzzetlü faziletlü Efendimiz

Hazretleriniñ meclis-i şerîflerine dürer-i du'avât-ı sâfiyyât ve gadr-ı teslîmât-ı vâfiyyât ithâfiylainhâ-i muhibbâne arz olunur ki hâliya taht-ı hükûmet şî'ârîñızda kalan Kastamonu ve Taşköprü Güney ve Daday ve tevâbi'-i nevâhîsinde sâkin ve mütemekkin ordu-yu altı bölük yoldaşları üzerlerine Kethüdâ yeri nasb olunmak mu'tâd-ı kadîm için zümre-i silahdârlarından beşinci bölükde yevmi otuz bir akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa nâm ...? zîde kadruhû mahall ve müstehak olmağla Kethüdâ yeri nasb olunub mektûbuma ber vech-i muharrer kılınmışdırlede'l-vusûl me'mûldur ki mezbûru hizmet-i mezbûrede istihdâm idüb taraf-ı âherden bir ferdi dahl ve taarruz iddirmeyesiz ve siz ki altı bölük yoldaşlarısız mezbûru üzerleriñize zâbit ve Kethüdâ yeri bilüb düşen da'vâ-yı askerî şer'île ve ma'rifetle? ...? mezbûr ile gördürüb şer'-i şerîfe itâat üzre ve hukûk-ı intikâl üzreolub adl-i itâatdebegâyet ihtirâz üzre olası sen ki kethüdâ yeri zîde kadruhûsun ol bâbda olan altı bölük yoldaşları hüsn-i zindegân zabt-u rabt idüb düşen da'vâları ve şer'île gördürüb şer'-i şerîfe itâat itmeyüb ve saân muhâlefet üzre olanları ism ve resm ve bölükle yazub bu cânibe arz-ı i'lâm eylesin ve ol tarafda ba'zı levendât taifesi sipâhî nâmıyla mızrâk ve bayrâk getürüb reâyâyâ ...? rencide üzre olanları ele getürüb şer'île üzerlerine lâzım gelânı icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye iddiresin ki sâirlere mücib-i gayret olub arz-ı asûde-i hâl üzre ...? olalar ...? bâkî hemîşe-i fazilet (silik) tahrîren fi-evâhir-i şehri-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve semânîn ve elf

66/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükm oldır ki

Kastamonu'da vâki' Hoca Muslihiddin Mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe ile mü'ezzin ve kayyum olan Mehmed fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn diğeri Mehmed her vechle lâyük ve mahâl ve müstehak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Mustafa zîde fazlı arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr mü'ezzin ve kayyum olub hizmet-i lâzîmesine müeddâ kaldıktan soñra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf olub vakfîñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâyâ müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâili Rebi'ü'l-âhir sene sitte ve semânîn ve elf
 Be makâm-ı Edirne

66/2

Şerâyi'-i şîâr Kastamonu Sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Kastamonu Sancâğı mütesellimi olan (boşluk) Ağa zîde mecdühü inhâ olunur ki hâliyâ harâmzâde ve kuttâ'-i tarîk eşkıyâlarından Köprü Beli'nde ve Hamâm Boğazı'nda kat'-i tarîk ve gâret-i emvâl iden eşkıyânîñ ekseri ol taraflarda muayyenleri olmağla ihtifâ' ve ba'zıları dahi hizmet itmek tarîkiyle kapuda ve voyvoda ve subâşı yanlarında oldukları i'lâm olunmağla bu makûleler ...? ve el getürülüb sûret-i sicilleriyle tarafımıza ihzâr olunması bâbında buyruldu ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlunda me'mûldur ki bu bâbda mecd ve sâil olub ol makûleleri ...? ve kapuda voyvoda ve subâşılar yanlarında olanları be her hâl birer tarikle ele getürüb sûret-i sicilleriyle mukayyed-i ...? tarafımıza mûmâ-ileyh ile ihzâr eylemek beyân-ı iktidâr idüb ve bundan mâ'adâ ol makûle harâmzâde kuttâ'-i'l- tarîk eşkıyâsını haber aldıklarında ele getürmeğe kâdir olduklarında ahz-ı kâdir olmadıklarının izlerine adamlar ta'yîn idüb muaccelen tarafımıza ...? ve mukayyed ile etrâflarını kuşadub ele getürmek üzre ...? desteğîñizde olan kazâ ahâlîlerin birbirlerine kefil virüb ve kefil bulunmayub mahalle-i şehirde olanları dahi ahz ve sûret-i sicilleriyle getürdüb ...? bir ferdiñ mâl ve cânlarını zarar-ı isâbet itmemek üzre mukayyed ve ihtimâmı kusûr itmeyüb def-i ...? eşkıyâyâ ...? idüb vallâ bir bahâne ile hilâf-ı şer' ve kânûn reâyâ fukarâsını taaddî ve tecâvüzden ...? alınmak ve ele varılmakdan? begâyet ihtirâz üzre olası

Fî-5 C. sene 1086

Vasale ileyna fi-19 min-Cemâziye'l-evvel sene 86

Bahtım Ahmed Pâşâ teftiş?

66/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Râfî'-i tevki'-i refî'-i âlîşân-ı hâkânî İbrahim bin Dervîş sine-i saâdetime gelüb nefsi-i Kastamonu'da vâki' İsmail Bey Mahallesinde Hasan Çelebi Mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile mü'ezzin olan Mehmed bin Abdülfettâh fevt olub yeri mahlûl olmağın kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmek kuvveti vâki' ise tevcih idüb bu berât-ı hümayûn-ı meymenetmakrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zikr olunan mescidde müteveffâ-yı merkûmuñ yerine mü'ezzin olub hizmet-i lâzimesine bî-kusûr mer'î ve müeddâ kaldıktan soñra ta'yîn olunan yevmî birer akçe vazîfesine mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı âferîdeden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhir-i şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene hamse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Fî-gurre-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve elf ve hüve yevmî'l-hamîs

66/4

Şeriat-meâb rif'at nisâb faziletli Kastamonu Efendisi huzûrlarına

Tahiyât-ı sâfiyyât ithâfiyle ihâ olunur ki taht-ı hükûmetiñizde beher üç ayda bir subâşî nasb ve ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağla işbu mâh Cemâziye'l-âhir guresinden üç ay tamamına değin ağalarımızdan fahrû'l-akrân (boşluk) Ağa zîde kadruhü ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki sene-i sâbıkadan olgeldüğü üzre mûmâ-ileyhe zabt-u rabt iddürüb subâşılığamüteallika cürm-ü cinâyet ve bâd-ı hevâbi hasebi's-şer' ahz-u kabz iddürüb min-ba'de hilâf-ı şer' bir ferde iş iddürmeyesiz ve's-selâm

Sene 1086

Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

66/5

Kıdvatü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-keîlâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli ve kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu Sancâğı mütesellimi olan (boşluk) zîde kadruhu tevki'-i refî'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Ahmed ve Abdullah nâm karındaşlarının saâdetime arz-ı hâl idüb bundan akdem Kastamonu sâkinlerinden Dedeleri Hacı Mustafa nâm kimesne fevt olub tasarrufunda olan emlâk ve eşyası bunların babaları Hacı İsmail ile ammeleri Dervîş İbrahim ve hâlteleri Ayşe nâm hâtûna intikâl idüb ammeleri ve hâlteleri mezbûrlar zikr olunan emvâl ve emlâkdan kendü hisseleri bunların babaları merkûma bey' idüb yedîne hüccet-i şer'iyeye virülüb babaları mezbûr-ı mezkûrların muvâcehesinde on beş sene mikdârı zabt idüb ba'de vefâta bunlar dahi on üç sene mikdârı zabt idüb mâbeynden zemân mürûr itmiş iken hâlteleri mezbûre Ayşe fevt olmağla oğulları Osman ve Mehmed ve ammeleri mezbûr İbrahim tekrâr zuhûr ve şirret idüb bunları eşyâ talebiyle rencîdeden hâlî olmadıklarını bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'iyeye görölüb icrâ-yı hakk olunmaz ise âsitâne-i saâdetime ihzâr olunub da'vâları Divân-ı hümayûnumda şer'iyeye görölüb emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda sâdir olan emrim üzre amel idüb dahi mukaddemâ bir def'a şer'iyeye görölüb fasl olmayan ahvâlleri hakk üzre tefâhhus idüb göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüb dahi bu makûle on beş sene mürûr iden da'vâların istimâ'-ı memnû'dur bâ husûs mâbeynden ol mikdâr zemân mürûr itmiş ola hâlî üzre ibkâ idüb min ba'de şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş iddürmeyesin şöyle ki mahallinde şer'iyeye görölüb icrâ-yı hakk olunmaz ise mezbûrları âsitâne-i saâdetime ihzâr eylesin ki maan gelüb ahvâlleri Divân-ı hümayûnumda şer'iyeye görölüb ihkâk-ı hakk oluna şöyle bilesin alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsın tahrîren fi-evâili şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse

66/6

Mes'ele

Yiğirmi sene bilâ-gadr terk olunan mîrâs da'vâsı bilâ-emr-i mesmûâ olur mu? El-cevâb

Olmaz

Ketebehu Ali el-fakir afa anhü

Mes'ele

Yiğirmi yedi sene bilâ-gadr terk olunan mülk-i dükkân da'vâsı bilâ-emr-i mesmûâ olur mu? El-cevâb

Olmaz
Ketebehu Ali el-fakir afa anhü

67/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki
Çün riâyet-i ikrâm ...? Kastamonu sancâğında ve nevâhisinde Küblüözü tâbi' karye ve gayriden
yigirmi iki biñ akçe ulûfeye mutasarrıf olan Avni fevt olub zeâmeti mahlûl oldukda biñ seksen dört
devr-i Kasımına değin Kamenîçe Kal'ası muhafızından kadîmden? şartıyla Hasan'a tevcih olub
tezkere ile mutasarrıf iken me'mûr olduğu Kamenîçe Kal'ası muhafızından firâr veyoklamada mevcûd
bulunmayub zeâmeti mahlûl olmağla muhafız şartıyla bundan akdem ...? arz olundukda ...? den
yigirmi biñ akçe zeâmete ve iki biñ akçe ...? ve emr-i şerîfim uzun boylu elâ gözlü açık kaşlı râfi'-i
tevkî'-i refî'-i âlîşân-ı hakânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadruhûye virilmek ricâsına
zü'ema ve erbâb-ı timâr ve Alaybegleri olan Mehmed zîde kadruhû i'lâm itmeğın ...? ve semânîn ve
elf Şevvâl'iniñ on birinci gününde tahvîl-i mektûb virilmek zikr olunan yigirmi iki biñ akçe zeâmet
vech-i meşrûh üzre kal'a-i mezbûre muhafazasından firâr iden mezbûr Hasan tahvîlinden zeâmeti
olduğu sancâkda mesken olub Alaybegleri bayrağı altında sefere gitmekşartıyla ...? bedel-i merkûm
Ahmed zîde kadruhûya tevcih olunub düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufâhham nizâmü'l devlet
Kamenîçe muhafazasında olan vezîrim Halil Pâşâ adânullahu te'âlâ iclâlehü beğîñ tezkiresi
mûcibince lâıyk ...? görüb ...? zikr olunur ...? kılınub buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı
hükûmetiñizde (bu belgenin devâmı kaydedilmemiştir.)
Kısmet Küblüözü tâbi' ma' kıymet 5000

67/2

Nişân-i şerîf-i âlîşân hükmi oldur ki
Kastamonu Sancâğında vâki' Arz vakfınıñ yevmi bir akçe vazîfe ile mütevellisi olan Hafız
Abdülkâdir fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Hafız
Ahmed her vechle mahali ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet
taleb eylemeğın üzerinde iken fevt oldu ise sadaka idûb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki
ba'del 'l-yevm varub mezbûr müteveffâ babası yerine müteveli olub hizmet-i lâzimesine mer'î ve
müeddâ kaldıktan soñra yevmi bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vakfıñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü
devletim için duâya müdâvemet göstere şöyle bieler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhiri
şehr-i Saferi'l-ferd sene sitte ve semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne

67/3

Şeriât-ı şîâr Kastamonu kâdısı Efendi kâmyâb tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiyle inhâ olunur ki taht-ı
kazâñızda olan yeñiçeri serdârı def' olunub yerine ikinci bölükde tekâüd Mehmed Beşe nâm yoldâş
serdâr nasb ve ta'yîn olunmuşdur me'mûldur ki mezbûru serdârlığa hizmetli istihdâm eylesiz ve
bundan soñra yedlerinde tarafımızdan mühürlü izn-i mektûb olan nefer yeñçerileri ve âsitâne-i saâdet
muhâfazasından sekbânbaşısı Ağa tarafından yedlerinde mühürlü izn-i mektûb olan korucu ve
oturakları ve zâbitleri tarafından yedlerinde mühürlü izn-i mektûb olan tobcu ve cebecileri merkûma
zabt ve tâife-i mezbûrdan bilâ-vâris fevt olanlarıñ metrûkâtını izn-i şer'îyle ahz ve sük-ı sultânide
firûht ve hâsıl olan nukûdu müfredât defteriyle teslim ve bu cânibe irsâl iddürüle ve lâkin hilâf-ı şer'-i
kânûn kimesneye rencide iddürülmeye ve sen ki serdâr-ı mezkûrsun yedlerinde tarafımızdan mühürlü
izn-i mektûb olmayub yeñiçerilik iddiâsında olanlarıñ ve subâşı ağa tarafından yedlerinde mühürlü
izn-i mektûb olmayub koruculuk ve oturaklık iddiâsından olanlarıñ ve zâbitleri tarafından yedlerinde
mühürlü izn-i mektûb olmayub tobculuk ve cebecilik iddiâsında olanlarıñ dirlikde alâkaları yokdur
reâyâdır ve kuloğlu olub hadd-i bülûğ vâsıl olanlar gelüb odalarında hizmet eylemek ve acemioğlanı
ve bostancı olmak kânûn-ı kadîm iken gelüb hizmetlerinde bulunmayub vilâyetlerinde sâkin olanlar
dahi kuloğulları değildir reâyâdır ol makûleleri min ba'de sâhib çıkmayasın bâki hemîşe-i eyyâm-ı
şeriât-bâd tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' işrîn min-şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene sitte semânîn elf
...? Edirne el-mahrûse afâ anhü

Vasale ileyna 86 fi-Rebi'ü'l-âhir sene 86

Mustafa Ağa-yı yeñiçeriyân dergâh-ı âli hâlâ

Emr-i şerîfim mûcebine amel olunub mûcib-i serbestsin âherden hilâf-ı şer'-i kânûn zulm ve taaddî
bulunmaya vâllâhi haklarından gelürüm vebâlleri buyunlarına

...?

Sûret-i hatt-ı hümayûn saâdet makrûndur ki aslından nakl-i şedd

67/4

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm saâdeti'l-fezâil ve'l-keâm Ezine ve Ladikya ve ve ve ve kâdıları zîde fazluhûm tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki nişân-ı hümayûnum virilen dergâh-ı muallâm müteferrikalarından dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâcid ve'l-akârim müteferrika Hasan zîde mecdühü ile bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti karyelerinden taht-ı kazâñızda vâki' Göcelik ve Saruhânlu ve Ovacık ve İldiñizli ve Koricak ve sair karyeleri ahâlisi dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb zeâmet-i mezbûr karyeleri icmâllerü serbest-i zeâmet olub âherden dâhil olunmak icâb eylemez iken hâliyâ mirmîrân voyvodaları ve mîrlivâ subâşıları ve adamları ve mütesellimleri ve Deñizli voyvodası subâşıları ve adamları vakitlü vakitsiz ziyâde atlu ile üzerlerine varub ve ehl-i iyâlleri ile sâkine oldukları evlerine konub müft ve meccânen yem ve yimek ve arpa ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve sair bunun emsâli me'kûlât ve hilâf-ı şer'-i şerife cerime nâmına küllî akçeleri ve bilâ emr-i şerife beher karyeden on beşer ve yigirmişer yük odun ve onar on beşer yük beher ây samân ve beher karyeden emniyyet nâmıyla beşer ve subâşılık akçesi nâmına onar ve ...? nâmıyla otuzar ve kırkar gurûşları aldıklarından gayrı bunun emsâli tekâlif-i şakka talebiyle rencide ve remide itmekden hâlî olmadıkların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûre temâm-ı hakk ve adl üzre mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzre ise eyyâm-ı saâdet-i encâmında reâyâ ve berâyâya ber vechle zulm ve taaddî olunduğuna kat'en rızâ-i şerîfim yokdur mirmîrân voyvodalarına ve mîrlivâ subâşılarına ve adamlarına ve mütesellimlerine ve Deñizli voyvodaları subâşılarına ve adamlarına ve sair ehl-i örf tâifesine hükm-i tenbîh ve te'kid eyleyesin ki min ba'de vakitlü ve vakitsiz kurrâ-i mezbûr üzerine varmayub ve ehl-i ve iyâlleriyle sâkin oldukları evlerine konmayub ve bilâ emr-i şerife müft ve meccânen yem ve yimek ve arpa ve koyun ve kuzu ve yağ ve bal ve sair me'kûlât ve hilâf-ı şer' mugâyir kânûn ve defter odun ve samânları ve emniyyet ve subâşılık ve ...? ve cerime nâmıyla ve gayrı bahâneler ile akçelerin almayub ve tekâlif-i şakka tekâlif ile rencide ve remide itmeyeler ve iddûrmeyüb men' ve def' eyleyesin ba'de't-tenbîh uslanmayub vech-i meşrûh üzre zulm ve taaddiden hâlî olmayub reâyâ fukarâsın rencide ve remide iderler ise vukû'u üzre yazub dergâh-ı muallâma arz eyleyesin ki itâat-ı emr-i şer' eyledikleri için soñradan fermân-ı şerîfim ne vechle sâdır olur ise mücibiyle amel oluna min-ba'de şer'-i şerife ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş iddûrmeyesin ve kazıyyede medhali olmayanları dahl iddûrmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunub ber vech-i emr-i şerîfim varmağa muhtâc eyleyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu (Belgenin buradan sonraki devamı 66. Varaktadır.) kurrâ-i mezbûr ahâlisiniñ ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahrîren fi-evâsit-i Rebi'ü'l-evvel sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

68/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmi oldur ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Kastamonu kâdısı Mevlâna Ahmed zîde fazli sine-i saâdetime mektub gönderüb Kastamonu'da Kara Ârz Mahallesiinde vâki'mescid-i şerîfiniñ yevmi bir akçe vazîfe ile vakfiñ mütevellisi olan Halil fevt olub yeri mahlûl olmağın râfi'-i tevki'-i refi'-i âlişânî hâkânî Ali için mahalli müstehakdır deyu tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet-i ricâsına arz itmeğın fevti vâki' ise tevcîh idüb bu berât-ı hümayûn-ı saâdet makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Ali varub vakf-ı mezbûruñ mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin bî kusûr mer'î ve müeddâ kaldıktan soñra ber mücib şart-ı vakf ta'yîn olunan mutasarrıf olan ol bâbda efrâd-ı âferideden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerifeye i'timâd kılalalar tahrîren fi-evâili şehr-i Muharremü'l-harâm sene sitte ve semânîn ve elf ...?

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Fî gurre-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

68/2

Şeriatmeâb

Faziletlü Kastamonu Efendisi hazretlerine tahiyyât-ı sâfiyyât ve gadr-i teslimât-ı vâfiyât ithâfiyle inhâ olunur ki taht-ı hükûmetiñizde beher üç âyda subâşı nasb ve ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağla işbu mâhı Rebi'ü'l-evvel guresinden üç ay temâmına değin kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah Ağa ta'yîn olunmuşdur vusûlunde gerekdir ki olıgeldüğü üzre zabt-u rabt iddûrüb ve subâşılığa müteallik

cürm ve cinâyet ve bâd-ı hevâsın bi hasebi's-şer' mûmâ-ileyhe ahz-ı kabz iddürüb hilâf-i şer' bir ferd kimesneye iş iddürmeyüb ber mücib mektûb ile amel olasıf fi 1RL sene 1086
Ali Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

68/3

...? İznikmid ve Hendek ve Bolu ve Gerede ve Tosya ve Osmancık ve Merzifon ve Amasya ve Tokad ve Sivas ve Malatya ve Diyarbekr ve Van ve Erzurum ve Ahışa ...? kazâlarında vâki' olan mevâlî-i azâm ve kuzât Efendileri hazretleri mecâlis-i şerîfe ve mü'ellif-i mika? ta'zîmi müştemil olan dürer-i ad'îyye-i hâlise ve gadr-ı ensiye-i? sadaka ithâfiyle ma'rûf mecl-i muhlis budur ki taht-ı hükûmet şîârlarında mukîm ve âyende ve revendeden misâfir yeñiçeri ve acemioğlanı ve tobcu ve cebeci zümresinden bilâ vâris-i ma'rûf fevt olanlarının mekrûkâtını izn-i şer'î ile ahz ve yeñiçeri serdârlarının makbûz olan beytû'l-mâlî dahi ma'rîfet-i şer'îyle taleb ve tahsîl ve bu cânibe getürmek için kıdvetû'l-akrân elli altıncı bölükde Bekir Çavuş ta'yîn olmuştur vusûlünde tavâif-i mezbûreden bilâ vâris fevt olanlarının muhallefâtını izn-i şer'îyle merkûma ahz ve yeñiçeri serdârlarının makbûz olan beytû'l-mâlî dahi ma'rîfet-i şer'îyle taleb ve tahsîl ve hâsıl olan nukûdu müfredât defterleriyle teslîm ve cânibe irsâline sa'y ve amel buyrulur ve lâkin hilâf-ı şer'î kânûn kimesneye rencide iddürmemek bâbında mer'î cemîleri mebzûl ...? buyrıla bâkî hemvâre eyyâm ve ulûm ve fezâil der-seccâde-i şerâyi' Muhammedî-bâd tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Muharrem sene sitte ve semânîn ve elf Muhibb-i muhlis Mustafa Ağa yeñiçeriyan hâlâ

68/4

Kıdvetû'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-kelâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli ve kıdvetû'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu Sancâğı mütesellimi zîde kadruhü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâki' Halife ve Akdoğan evkâflarının bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mütevellisi olub Divân-ı hümâyûnum kâtiblerinin emekdârlarından erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem umdet-i ashâbü't-takdîr ve er-râkım kâtib Ömer zîde kadruhu dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb evkâf-ı mezbûre tevliyeti berât-ı şerîfimle üzerinde olub ber vechle dahl olunmak icâb itmez iken müteveffâ-yı mezbûruñ zâviyesinde zâviyedâr olan Ahmed babası Mesud nâm müderris ile yekdil mücerred-i ta'ciz için tevliyet-i mezbûra büyüce dahl ve merkûmuñ zabtna mâni' olmakdan hâlî olmayub taaddî eylediklerin bildürüb zâviyedâr olan mezbûruñ tevliyyetde vicâhen min el vücûh alâkası olmamağla bir vechle tevliyyete müdâhil iddürmeyesin mezkûrûñ şirret üzre olduğu istimâ' olunmağla ba'de'l-yevm dahi mütenebbih olmazsa i'lâm eylesin ki hakkından geline şöyle ki ihmâl ve müsâmaha eylemeyesin sen dahi mutazarrır olma ki mukadder bilüb âñâ göre takayyüd eylemek üzre bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm ve kâdî ...? ve el-harâm olan i'lmî'l-ulemâi'l-müderrisin mevlâna Ali edâmullahi teâlâ fezâil tarafından mûmzâ-i mektûb virilmekle mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan ve mevlâna-yı müşârûn-ileyh tarafından virilen mektûb mücebince amel idüb dahi zâviyedâr olan mezbûruñ tevliyyetde vicâhen min el vücûh alâkası olmamağla bir vechle tevliyyete müdâhil iddürmeyesin mezkûrûñ şirret üzre olduğu istimâ' olunmağla ba'de'l-yevm dahi mütenebbih olmazlar ise i'lâm eylesin ki muhâkemehakkından geline şöyle ki himâye ve ihmâl-i müsâmaha eylemeyesin sen dahi mutazarrır olma ki mukadder bilüb âñâ göre takayyüd ve ihtimâm ve dikkat mâlâ kelâm eyleyüb işbu hükm-i hümâyûnumuñ mazmûn-ı muttaki ile amel olasıf şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi-evâsiti şehr-i Saferi'l-hayr sene 86
Be-makâm-ı Edirne

68/5

İzzet meâb Kastamonu kâdısı Efendi dâm-ı mükerrremân
Selâmdan soñra inhâ olunur ki bâ'sü'l-mektûb Hafız Ömer ol tarafda Halife evkâfı tevliyeti âlişân ile üzerinde mezbûruñ zâviyesinde zâviyedâr olan kimesne tevliyeti büyüce bâñâ iddürmez deyu teşkî ider görüb fi'l-hakîka hâl bu minvâl üzre muktezâsı üzre tevliyet-i umûruna âheri karışdırmayasız
Mine'l-muhlis Ali el-fakir afâ anhü
Zâviyedâr olan şahsın tevliyyetde alâkası yok gerekdir ki tevliyyete müdâhil iddürmeyesiz eğer mütenebbih olmaz ise bu tarafa i'lâm idesiz şöyle ki şirretten havf idüb müsâmaha idesiz mütezarrır olursız mesmû'muz ol şahsın şirret üzre olmasıdır inşâallahı teâlâ cezâsız (silik)

68/6

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu Kazâsı mahkemesinde kâtib olan Davudoğlu Ahmed Efendi kitâbet-i ikâmete kâdir olmayub âcz olmağla def' olunub yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn Hafız Ahmed her vechle mahal ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Ahmed arz eylemek sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Hafız Ahmed zikr olunan muhâkeme kitâbet olub hizmet-i lâzimesine ma'rîfet-i kâdî ile mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra üslûb-ı sâbıkâ üzere mutasarrıf olub devâm-ı ömr-ü devletim için duâyâ müdâvemet göstere ol bâbda taraf-ı âherden bir ferd mâni' ve dâfi' murâdım olmayub dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâilî şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Vasale fi 13 Rebi'ü'l-âhir sene 86

68/7

Nişân-ı şerîf-i hükm oldur ki

Çün riâyet

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-kelâm Kastamonu ve (boşluk) kâdıları zîde fazluhûmâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu sancâğı mütesellimi (boşluk) zîde kadruhû tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki erbâb-ı timârdan dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân Ahmed nâm sipâhî sine-i saâdetime arz-ı hâl idüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu timârı karyelerinden taht-ı kazâñızda vâki' Küblüözü ve tevâbi' karyeleriniñ biñ seksân üç sene ve biñ seksân dört senelerinde berâtı mücebince tahvîl târihine düşen mahsûlü kendüsü sefer-i hümâyûnumda bulunmağla varmayub ve âdem dahi göndermeyüb reâyâ zimmetinde kalmağla hâlâ varub taleb eylediğinde virmekden taallül ve inâd eylediklerin bildürüb şer'îyle görölüb berât-ı mücebince tahvîl târihine düşen mahsûlü alıvrilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm-ı hakk ve adl üzere takayyüd ve berâtına nazar idüb göresin timâr-ı mezbûr bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle üzerinde olub ve nizâ'-ı timârda olmayub ancak mahsûlünde ise ve taleb eyledüğü senelerin mahsûlü berâtı mücebince tahvîl târihine düşmüş iken sefer-i hümâyûnumda bulunmağla kendüsü varmayub ve âdem dahi göndermeyüb reâyâ zimmetinde kalmış ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüb dahi ba'de's-subût zikr olunan senelerde berâtı mücebince tahvîl târihine düşen mahsûlü eğer reâyâ zimmetindedir ve eğer âherdedir her kimden şer'îyle tevcih iderse hükm idüb alıvrüb taallül ve inâd iddürmeyesin amâ mukayyed olasın ki bu bahâne ile bir sene de reâyâdan iki def'a mahsûl alınmak ihtimâli olmaya min-ba'de şer'î şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş iddürmeyesin hakk (Belgenin buradan sonraki devamı 67. varaktadır.) üzere olub kazıyyede medhal olmayanları dahl iddirmeyüb uslanmayub inâd ve muhâlefet üzere olanları ism ve resmleriyle vukû' üzere yazub asitâne-i saâdetime arz idüb bu husûşçün tekrâr şikâyet olunub bir daha emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi-evâilî şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

69/1

Râfi'-i tevkî'-i refi'-i âlîşân-ı hâkânî Hafız Hasan sine-i saâdetime gelüb Kastamonu'da Yeñi Hân kurbunda vâki' Demirciler mescid-i şerîfiniñ yevmi bir akçe vazîfe ile imâmı olan Hidayet birağub âher-i diyâra gidüb yeri hâlî kalmağla merkûm Hafız Hasan mescid-i mezbûrde altı sene mikdârı imâmet idüb lâkin ba berât olub tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın fi'l-vâki' birağub âher-i diyâra gidüb yeri hâlî ise ve muhtâr-ı cemâat ise tevcih idüb bu berât-ı hümâyûn-ı meymenet-i makrûn virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr Hafız Hasan varub mescid-i mezbûrde âher-i diyâra giden merkûmuñ yerine imâm olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra ta'yîn olunan yevmi bir akçe vazîfesine mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâsiti şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene hamse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse ۞

69/2

Sebeb-i tahrîr-itevkî'-irefi'-i hümâyûn oldur ki

Dârende-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn Derviş Mehmed dergâh-ı muallâm gelüb Kastamonu sancâğında ve nâhiyesinde Seremeddin nâm karye ve gayriden biñ altı yüz gedik timâr ile Kastamonu Kal'ası

müstahfizlarından olan Mustafa kendü ve evlâdın katl idüb on seneden mütecâvüz terk-i hizmet idüb timâr-ı mezbûr ile müstahfizlık gedüğü mahlûl olduğda kal'a-i mezbûre Dizdâr Hâcî Musa zîde hıfza i'lâmıyla sene hamse ve semânîn ve elf Cemâziye'l-evveliniñ on beşinci gününde Anadolu Beğler Beğisi Hasan dâm-ı ikbâle tarafından tevcih olunub berât virilmekle mücebine inâyet ricâ itmeğin tevcih olunmağcün sene sitte ve semânîn ve elf Muharreminiñ evâilinde hükm-i şerîfim virildikten soñra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan biñ altı yüz akçe gedik timâr ile kal'a-i mezbûre müstahfizlığı kâtl olan Mustafa tahvilinden mezkûr Derviş Mehmed'e tevcih olunub virdüm ki zikr olunur

Karye-i Seremeddin tâbi' Kastamonu ...? 1200

Karye-i Kavacık tâbi' Kastamonu ...? 500 / 200

Karye-i Ahlatcık ve Akköy? tâbi' Devrekâni 700 / 200

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarrufan kılub şöyle ki vezâif-i hizmet-i kal'a-i mezbûre müstahfizlığıdır bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehri'l-Muharremi'l-harâm sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

69/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Kastamonu kazâsı muzâfâtından Orta Nâhiyesinde nâibü's-şer'i olan Mevlâna Mustafa zîde ilme sine-i saâdetime mektûb gönderüb nâhiye-i mezbûre tâbi' Tatarlı nâm karye mescidiniñ yevmi bir akçe vazife ile imâm olan Hasan edâ-yihizmet itmâyub yeri hâlî ve hizmet-i muattal olmağın râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî Ömer için mahalli ve müstehakdır duyu virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmek edâ-yı hizmet itmediğine cemâat ihbâr itmişler ise tevcih idüb bu berât-ı saâdet-i âyâtî virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub mescid-i mezbûrda edâ-yı hizmet itmeyen merkûmuñ yerine imâm olub hizmet-i lâzimesine mer'î ve müeddâ kaldıktan soñra ta'yîn olunan yevmi bir akçe vazifesine mutasarrıf ola ol bâbda mezbûr varub hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhiri şehri'l-Muharremü'l-harâm li-sene sitte ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse

Vasale ileynâ fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-Saferi'l-hayr

69/4

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmi oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Kastamonu Kazâsında nâibü's-şer'i olan mevlâna İbrahim zîde ilme sine-i saâdetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûre tâbi' Seremeddin nâm karyede vâki' câmi'-i bekci beğniñ vazife-i muayyene ile mü'ezzini olan Şaban fevt olub yeri mahlûl olmağla râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî Mehmed için mahalli ve müstehakdır duyu berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin fevti vâki' ise tevcih idüb bu berât-ı hümâyûn meymenet-i makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed varub müteveffâ-yı merkûmuñ yerine câmi'-i mezbûrda salâ mü'ezzini olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıldıktan soñra vazife-i muayenesine mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı âferideden hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhiri şehri'l-Şevvâli'l-mükerrerem sene hamse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

69/5

İzzetlü fazîletlü Efendiler hazrâtınıñ meclis-i şerîfelerine mezid-i tevkir ve ikrâm bir le dürer-i da'vât-ı sâfiyât-ı izzetfüzûn ithâfından soñra muhlisâneinhâ olunur ki bâ'si'l-mektûb-ı müddet Kastamonu sancâğında Devrekâni Nâniyesinde Elmalu nâm karye ve gayriden berât-ı şerîf-i âlişân ile oğullarım Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa mutasarrıf oldukları zeâmet karyeleriniñ biñ seksân altı senesine mahsûb olmak üzre vâki' olan mahsûlâtınıñ ahz-ı kabz ve zabt-u rabteyn için adâmlarımızdan nakl-i mektûb Mehmed Ağa irsâl olunmuşdur lede's-şerîfi'l-vusûl me'mûldur ki sene-i merkûmeniñ vâki' olan mahsûlâtın mezbûra alıvirilüb zeâmet-i mezbûruñ sâir düşen husûslarında ber mûcib berât-ı şerîf-i âlişân ve kadîmden olıgeldüğü ve kânûn ve defter mücebine eymânet ve müzâheret buyurub vücûda gelân keremlerinden memnûn olurız bâki hemşe-i izz ve rif'at dâim-bâd

Muhibb-i muhlis Hüseyin Emin-i gümrük hâlâ

70/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm mevlâna Kastamonu kâdisı zîde fazli ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu Sancâğının mütesellimi zîde kadruhü tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki biñ seksân dört senesine mahsûb olmak üzere Kastamonu Sancâğında vâkî' hurda mukâtaası emîni iken fevt olan Kastamonu sâkinlerinden Taşcızâde Ahmed'in teslimâtından mâ'adâ zimmetinde iki yük otuz dokuz biñ üç yüz yetmiş akçe îcâb idüğüne hazine-i âmirem defterlerinden mühürlü ve nişânlu zimmet tezkiresi virilmeğın imdi sen ki kâdî ve müteslilimsin emr-i şerîfım vardığı gibi müteveffâ-yı mezbûruñ livâ-i mezbûrda olan emlâk ve erzâkın mîrî için ahz-ı kabz ve fûrûht iddürilüb mâ-dâm ki mîrîye deyni olan ol mikdâr akçe mîrîçün bi't-temâm edâ' ve teslim oldıkca âhere olan duyûnu virilmeye deyu fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfımle (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüb dahi müteveffâ-yı mezbûruñ târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere mukâtaa-i mezkûre mâlından zimmetinde îcâb iden iki yük otuz biñ üç yüz yetmiş akçe mîrî deyni için livâ-i mezbûrda vâkî' emvâl ve erzâkı mîrîçün ahz-ı kabz ve fûrûht iddürilüb mâ-dâm ki mîrîye olan deyni bi't-temâm edâ' ve teslimidüb kat'î alâka olunmadıkca âhere olan duyûnu için bir akçe ve bir habbe virilmeyüb cânib-i mîrîye gadr-u zarar olmakdan begâyet ihtirâz idüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timât kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehr-i Cemâziye'l-âhir sene hamse ve semânîn ve elf Be-yurd-ı sahrâ-yı ...?

70/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm mevlâna Kastamonu kâdisı zîde fazli ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu Sancâğının mütesellimi zîde kadruhu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki biñ seksân dört senesinde Kastamonu'da vâkî' hurda mukâtaası Taşcızâde Ahmed üzerinde olub zimmetinde iki yük akçeden mütecâvüz mâl-ı mîrî olub edâ' itmedin fevt olmağla muhâllefât kabz idenler tahsili için emr-i şerîfım virilüb lâkin müteveffâ-yı merkûm Ahmed mukâtaa-i mezbûreniñ (üzeri çizik) zabtını Emîr Hasan nâm kimesneye virüb hâlâ zabt üzere olmağla müteveffâ-yı merkûmuñ zimmetinde olan meblağ-ı mezbûru mukâtaa-i mezbûreyi zabt iden Hasan'dan temessükü mücebince tahsil virdikde taallül iderse ihzâr iddürülmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfım ile kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebu Bekir zîde kadruhü (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi müteveffâ-yı merkûm Taşcızâde Ahmed'in zimmetinde olan mâl-ı mîrî tarafından mukâtaa-ı mezbûreyi zabt iden Hasan'dan ma'mûl be temessükü mücebince ma'rîfet-i şer'î ile taleb ve tahsil ve edâ ve teslim iddürdüb bir vechle taallül ve muhâlefet iddürmeyesiz şöyle ki taallül iderse mübâşir-i mezbûre koşub ihzâr iddürdüb imrâhor irsâline muhtâc eyleyesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene hamse ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Edirne

70/3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki biñ seksân dört senesinde hurda mukâtaası merhûm pederim Ahmed Ağa uhdesinde olmağla anlar dahi bâ's-i tezkire es-Seyyid Hasan Çelebi'ye üç biñ altı yüz seksân beş esedî gurûş ile altı bin vukıyye kükürd vermekle meblağ-ı mezbûrdan biñ beş yüz gurûşunu hâl-i sıhhatinde pederime teslim idüb ve bâkî iki biñ yüz seksân beş gurûş ile altı biñ vukıyye kükürdü dahi zeyl-i kitâbda mestûrû's-sâmi olan müslimânlar huzûrunda bize teslim idüb zimmetinde bir akçe bâkî kalmadığı ecilden bu hurûf ketb olunub yedîne def' olunmuştur vakt-i hâcetemekzûr-i muharrer oluna hurrirefi-evâsiti Saferi'l-hayr sene sitte ve semânîn ve elf

Mine'l-fakir İsmail ۞

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderrişin İbrahim Efendi

Fahrü'l-müderriş Mehmed Efendi

Surâhizâde Mehmed Efendi

Es-Seyyid Mehmed Çelebi el-vekîl

El-Hacc Mehmed camcı

70/4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Kastamoni'de vâki' Kübcügez mescid-i şerîfiniñ evkâfından bir bâb kassab dükkânında yevmi beşer akçe icâre ile Hâcî Süleyman sâkin iken âherden Halil Beşe yevmi beşer akçe icâre ile sâkin oldun deyu cânib-i vakıfıdan izn virildikden soñra tekrâr mezbûr el-Hac Süleyman dahi beşer akçe icâre ile dahi kabûl idüb sâkin olmağa evlâ olmağın yedîne tezkire virildiği yevmi beşer akçe icâreyi cânib-i vakfa virüb mutasarrıf olub âherden kimesne mâni' olmağa hurrire fi-şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve semânîn ve elf Mine'l-fakir Mehmed el-mütevellî vakfû'l-mezbûr

70/5

Kıdvetu'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-kelâm mevlâna (boşluk) kâdısı zîde fazlühü tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda sâkin dergâh-ı muallâm sipâhîlerinden dârendegân-ı fermân vâcibü'l-iz'ân (boşluk) nâm sipâhîler ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl idüb taht-ı kazâñızda sâkin oldukları karye toprağından zirâat ve hırâset idüb hâsıl olan terekelerinden biçilmeyübel ile yolundu sâhib-i arz öşr talebi iderlermiş imdi ...? kadîmden el ile yolunub nohud ve mercimek ve ketân ve ...? ve burcak ve dahi bunun emsâli olanlardan öşr alınub bunlardan mâ'adâ buğday ve arpa ve çavdar ve ...?. hâsıl olmayub ancak tahmîni hâsıl ola evvel-i asliyeden öşr alınmaz buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında göresin öşr-i nizâ' olunan tereke-i kadîmden el ile yolunur misilli olmayub fi'l-vâki' vech-i meşrûh üzre akilüb hâsıl olmayub ancak tahmînihâsıl ola anıñ gibiler biçilmeyüb el ile yolunanlardan kânûna muhâlif nesne taleb itdürmeysin ve harmanda olan bağ ve bağçe ve bostânlar kendi yemekliğı için hâsıl ideler anıñ gibilerden dahi nesne taleb iderlermiş şöyle ki müstakil bağ ve bağçe ve bostân olmayub vech-i meşrûh üzre harmanlarında (lekeli) için olan bağ ve bağçe ve bostânlardan öşr taleb itdürmeysin ve ba'zı yerleri kendü balta ile açub ihyâ iderlermiş şöyle ki kadîmi reâyâ yerleri olub raiyyet tasarrufunda ve resm-i raiyyet alunagelen yerlerden olmağla hâsıl bağlanmış? yerlerde olmayub hâlî yerlerde kendü balta ile açub ihyâ itdükleri yerlerden nesne taleb itdürmeysin ve ba'zı dolâb değirmenleri ve karaca? değirmenleri olub anıñ gibilerden ziyâde resm taleb itdürmeysin ve sâkin oldukları evleriniñ saçakları altında kendü maişetleri için terbiye eyledikleri kovanlarından öşr taleb iderlermiş zikr olunan kovanları her ne mahalde olursa olsun meskendokuz aded ise o makûle kovanlarından öşr taleb itdürmeysin ammâ şöyle ki balı bey' olunur kovanlar var ise muktezâ-yı şer'-i şerîf üzre öşrlerin aldırub hilâf-ı şer' ve kânûn kimesnelere iş itdürmeysin ve kendüler yabânda veya seferde iken öşr behânesiyle evleri içine girerlermiş evlerine girdiklerine kat'en rızâ-i şerîfim yokdur men' ve def' eyleyesin ve sipâhîler öşrlerin akrabâ bâzara iletmek teklîf iderlermiş askerî tâifesine evvel asl teklif olunmaz vâki' olan öşrlerin aynıyle harmanda teslim itdüklerinden soñra bâzara iletmek teklîf itdürmeysin amâ ol yerler kadîmden raiyyet ellerinde olub öşr ve resm sâhib-i arza edâ olunagelmiş yerlerden olub soñradan askerî ellerine düşmüş ise hâsıl olan öşrlerin ol karyede olan an bâra iletdüklerinden soñra bâzara iletmek teklîf itdürmeysin ve bâzarlarda ba'zı terk eyletüb fûrûht eylediklerinde bâcdârlar bâc talebi derlermiş anı dahi göresin fûrûht itdükleri terk-i ticâret tarîkiyle olmayub kendi maişetleri için fûrûht eyledikleri terekelerinden bâc-ı bâzâr taleb itdürmeysin ve sipâhîler boyunduruk resmi taleb iderlermiş boyunduruk resmi reâyâdan alınur hilâf-ı kânûn boyunduruk resmi taleb itdürmeysin ve vâki' olan öşrlerin harman üzerinde almayub üzerlerinde kalmağla zemân mürûr itmîşdir deyu ziyâde nesne taleb iderlermiş vâki' ise ayni ile harman üzerinde aldırub şer'-i ve kânûna muhâlif iş itdürmeysin şöyle ki harman zemânında sipâhîler hâzır bulunmayalar müteveccih olan (lekeli) timâr zabt iden ademine veyahûd karye imâmına aldırub veya ehl-i karye ma'rifetiyle bir yerde emânet vaz' itdüresin ve ol vilâyetde bağlardan dönüm akçesi alınmağla her dönüme dörder akçe resm yazılmış iken ziyâde taleb iderlermiş anı dahi göresin fi'l-vâki' ol yerlerden bağlardan dönüm akçesi yazılmış ise kânûn ve defter üzre dönüm akçesin aldırub ziyâde taleb itdürmeysin ve askerî kullarım evlendiklerinde gerdek resmi taleb iderlermiş vâki' ise men' ve def' **(Belgenin buradan sonraki devamı 69. varaktadır.)** eyleyesin ve tasarruflarında olan tarlaların diñlendirmeye koduklarında hâsıl olan bikçilme otundan öşr taleb iderlermiş şöyle ki her sene müstakil otu biçülüb çayır değil ise tarlalarında bütün bikçilme otundan öşr taleb itdürmeysin şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfe ve mer-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş itdürmeysin husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu ellerinde ibkâ idüb âlâmet-i şerîfeme i'timât kılasın tahrîren fi-evâhiri şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene hamse ve semânîn ve elf Be-yurd-ı sahrâ-yı ...?

71/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-kelâm Kastamonu sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazine-i âmirem defterlerinde livâ-i

mezbûruñ dört biñ beş yüz elli dokuz buçuk ve rub' nüzül hâneleri olub biñ seksen altı senesine mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nüzülleri cem' ve tahsil olunmak lâzım ve mühim olmağın (boşluk) deruhde olunub mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmek mücibince cem' ve tahsil itdürülmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' ol mikdâr nüzül hânelerinin târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nüzülleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücibince cem' ve tahsil itdürüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye taallül ve muhâlefet itdürmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûruñ cihet-i maîşetiçün her bir hânelerinde otuzar akçe dahi aldurub bunda ziyâde bir akçe alınmaya ve aldirmayasız ve mîrî içün alınan kâmil gurûş yüz yigirmişer akçeye ve esedî gurûş yüz onar akçeye ve pâre-i mısırlı üçer akçeye aldurub ziyâde ve noksân aldirmayasız ve akçe alındıkda hâlisü'l-a'yâr akçe aldurdub züyûf ve kızıl ve kırık akçe aldurmayasız kesr-i defterden ve naks hânenen hilâf-ı emr ve defter zulm ve taaddîn begâyet ihtizât eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin şehri Zi'l-ka'deti ş-şerîfe sene hamse ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Edirne

71/2

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu Sancâğında vâki' olan kâdılar zide fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki biñ seksen altı senesine mahsûb olmak üzere Kastamonu Sancâğının bedel-i nüzül tahsiline me'mûr olan kıldetü'l-emâsıl ve'l-akrân Mustafa Ağa zide kadruhû hâlâ darsââdetime arz-ı hâl idüb livâ-i mezbûrda vâki' kâdılıkların elime virilen emr ve defter mücebince târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere bedel-i nüzülleri tahsiline mübâşeret eyledüğümde reâyâ ve a'yân-ı vilâyet muvâcehelerinde her kazânın nâ-mevcûdu ma'rifet-i şer'îyle sıhhat üzere hesâb olunub her kazânın kesri ne mikdâr ise yine kendi kazâsının mevcûdlarına zam olunub emr-i şerîfe ve mühür ve nişanlı mevkûfât defterine kesr ve noksân gelmemek üzere tevzi' ve bir gün mukaddem tamamen itdürülüb hilâf-ı kânûn ve defter kimesneye taallül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ iderim deyu bildürdüğü ecilden imdi emr ve deftere kesr ve noksân gelmemek üzere tahsil itdirülmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere livâ-i mezbûrda vâki' kâdılıkların her birinin nâ-mevcûdların reâyâ ve a'yân-ı vilâyet müvecehelerinde ma'rifet-i şer'a ile sıhhat üzere hesâb ve her kazânın ve mikdâr kesr var ise yine kendi kazâsının mevcûdlarına zam itdürüb târîh-i mezbûruñ bedel-i nüzül malını mübâşir-i mezbûruñ eline virilen mühürlü ve nişanlı emr-i şerîfim ve mevkûfât defterine kesr ve noksân gelmemek üzere tamamen cem' ve tahsil itdürüb şer'a ve kânûn ve deftere muhâlif ve emr-i hümayûnuma mugâyir min-ba'de kimesneye taallül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet itdürmeyüb mâl-ı mîrîde bir akçe bâkî kodurmayasın cânib-i mîrîye gadr ve zarar itdürülmekden ve hilâf-ı kânûn ve defter-i taaddîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' şehri Muharremü'l-harâm sene sitte ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Edirne

71/3

işbu biñ seksân altı senesine mahsûb olmak üzere Kastamonu kazâsından bâ fermân-ı âlî bedel-i nüzül mâlını cem'îne me'mûr olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa talebiyle kazâ-i mezbûruñ hâneleri hesâb olundukda a'yân ve vilâyet ve reâyâ-i ittifâk ma'rifetleri ile ...? nâ mevcûdu deftere kesr ve noksân gelmemek üzere asle zam olundukda kabli tahsil-i mevcûd üç yüz doksan beş hâne olub ber mücib emr-i âlî cem'îçün işbu defter tahrîr olunub Mustafa Ağa yedîne def' olundu hurrefî-Saferî'l-hayr sene sitte ve semânîn ve elf

Mahalle-i Şadi Bey hâne 3,5

Mahalle-i Kanara hâne 1

Mahalle-i Halîfe hâne 13

Mahalle-i Akmesid hâne 4,5

Mahalle-i Bedir Gazi hâne 3,5

Mahalle-i Cemâl Ağa hâne 2

Mahalle-i Kubbeli hâne 3

Mahalle-i Musa Fakı hâne 3

Mahalle-i Muzafferiddin hâne 2,5

Mahalle-i Sûfîlar hâne 1,5

Mahalle-i Ak Tekye hâne 4

Mahalle-i İbn-i Neccâr maa Türbe 2
 Mahalle-i Alacamescid hâne 3,5
 Mahalle-i Frenkşâh hâne 1
 Mahalle-i Hâcî Dursun hâne 3,5
 Mahalle-i Abdülcebbâr hâne 3,5
 Mahalle-i Alpaslan hâne 2
 Mahalle-i İsfendiyâr Bey hâne 4,5
 Mahalle-i İbn-i Sadi hâne 0,5
 Mahalle-i Kırkçeşme hâne 3,5
 Mahalle-i Deveciler hâne 4,5
 Mahalle-i Honsalar hâne 4
 Mahalle-i Kübcüğez hâne 4
 Mahalle-i İbn-i Süle hâne 1
 Mahalle-i Saraçlar hâne 2,5
 Mahalle-i diğer Saraçlar hâne 2
 Mahalle-i Ata Bey Gazi hâne 4
 Mahalle-i Seydiler hâne 1,5
 Mahalle-i Hüseyin Çelebi hâne 1,5
 Mahalle-i Kebkebirler hâne 3,5
 Mahalle-i Cebraîl hâne 1
 Mahalle-i Bey Çelebi hâne 4
 Mahalle-i Püre hâne 2,5
 Mahalle-i Çevkânî hâne 2
 Mahalle-i Hamza Ağâ 0,5
 Mahalle-i Ârız hâne 3,5
 Mahalle-i Medrese-i Ata Bey hâne 1
 Mahalle-i Zimmiyân-ı balât hâne 1,5
 Mahalle-i İsmail Bey hâne 5
 Mahalle-i Hacı Hamza hâne 2
 Mahalle-i Tahir Fakı hâne 2
 Mahalle-i Gökdere hâne 3
Nâniye-i Kuzyaka
 Karye-i Gödel hâne 2
 Karye-i Debbâğ İshak hâne 2
 Karye-i Baylar hâne 2
 Karye-i Depe hâne 5
 Karye-i Hamid hâne 5
 Karye-i Bayındır hâne 4
 Karye-i Sahib hâne 6
 Karye-i Evrialan hâne 3,5
 Karye-i Karakuz hâne 3
 Karye-i Alpı hâne 2
 Karye-i Seremeddin hâne 7
 Karye-i Akça Kilise hâne 1
 Karye-i Türbe-i Âdil Bey hâne 5,5
 Karye-i Kara Evli hâne 2,5
 Karye-i Başmakcılar hâne 3
 Karye-i Sartı hâne 3
 Karye-i Ahlât hâne 4
 Karye-i Alpaslan hâne 3
 Karye-i Karaçomak hâne 5
 Karye-i Üyük-i Âlâ hâne 5
 Karye-i Üyük-i Esfel hâne 6
 Karye-i Çatakvirân hâne 6,5
 Karye-i Mutrub hâne 0,5
 Karye-i Bulacık hâne 1,5
 Karye-i Püre hâne 1
 Karye-i Saraycık hâne 8
 Karye-i Gömmecce hâne 2

Karye-i Bürmece hâne 5
 Karye-i Türkeli hâne 3,5
 Karye-i Kızılcavirân hâne 4
 Karye-i Zımmiyân-ı Karasu hâne 1
 Karye-i İsmailer hâne 2
 Karye-i Çorumlu hâne 4
 Karye-i Ballık hâne 0,5
 Karye-i Çetickvirân hâne 4
Nâniye-i Akkaya
 Karye-i Has hâne 4
 Karye-i Kuşkara hâne 3,5
 Karye-i Çavundur hâne 3
 Karye-i Halaçlar hâne 5
 Karye-i Boğaz hâne 3
 Karye-i Kuyucak hâne 2
 Karye-i Yörükvirân hâne 7
 Karye-i Bozoğlak hâne 7,5
 Karye-i Bük hâne 2
 Karye-i Alpagut hâne 3
 Karye-i Kızılca Kilisa hâne 1,5
 Karye-i Eğerciler hâne 3,5
 Karye-i Darı Bükü hâne 2
 Karye-i Elma Yakası hâne 5
 Karye-i Küblüözü hâne 6,5
 Karye-i Fadıra hâne 7
 Karye-i Çukurvirân hâne 5,5
 Karye-i Kızoğlu hâne 3,5
 Karye-i Alınvirân hâne 1
 Karye-i Geyikli hâne 2,5
 Karye-i Gelinvirân hâne 2
 Karye-i Evciler hâne 2
 Karye-i Bürme hâne 7,5
 Karye-i Dana Söküsü hâne 2,5
 Karye-i Eytacı hâne 6
 Karye-i Ata Bey Kavağı hâne 1
 Karye-i Akça Taş hâne 4,5
 Karye-i Karandu hâne 2,5
 Karye-i Alyakut hâne 2
 Karye-i Akdoğan hâne 5
 Karye-i Kabalar hâne 1
 Karye-i Sapaca hâne 2
 Karye-i Çıbân hâne 3
 Karye-i Bünmük hâne 3
 Karye-i Havlu hâne 1,5
 Karye-i Eyceoğlu hâne 5
 Karye-i Başvirân hâne 1
 Karye-i Dervend Kavağı hâne 1
 Cem'an yekûn 395, yalnız üç yüz doksan beş hânedir

72/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdisı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümayûn Mehmed dergâh-ı muallâm gelüb Kastamonu'da vâki' müteveffâ İsfendiyâr Bey evkâfınıñ tevliyet-i mâliye tarafından berât-ı şerîfimle üzerinde ve zabt-ı tasarrufunda iken âherden Abdullah ve Hasan ve Hasanoğlu nâm kimesneler hilâf-ı inhâ berâtı ibrâz idüb gadr itmekle elinde olan mâliye berâtı mücebince zabt itdürülmek bâbında inâyet ricâ itmeğin hazine-i mevkûfâtda mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda tevliyet-i mezbûre bi'l-fi'l üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağla elinde olan berâtı mücebince zabt itdürülmek emrim olmuşdur buyurdum ki sâdır olan

emrim üze tevliyet-i mezbûre mezkûr Mehmed'in elinde olan mâliye berâtı mücebince zabt ve tasarruf itdürüb min-ba'de mezkûrleri ve taraf-ı âherden bir ferdi dahi taarruz itdürmeyesiz ve dahl olunub hizmet mukâbelesinde kendüye ve vakfa âid olandan nesneleri dahi almışlar ise ba'de's-subût hükm idüb girü buñâ bi-kusûr alıviresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahrîren fi-evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerife sene hamse ve semânîn ve elf El-mahrûse Edime

72/2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki medîne-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrle Sultân Bâyezid Hân tâbe serâh ve ceâlî? cennet mesvân hazretleriniñ binâ eylediği câmi'i şerîf ve imâret-i âmireleri evkâf mukâtaalarından olub vilâyet-i Anadolu'da Kastamonu Kazâsında vâki' Kuşkara ve tevâbi' karyelerinin mahsûlâtının işbu biñ seksen beş senesi Mart'ı ibtidâsından bir sene temâmına değin fâhrü'l-akrân Ali Ağa taleb-i râğbet olub sene-i sâbık üze dokuz yüz gurûş üzerine deruhde ve iltizâm idüb ol dahi iltizâm kabûl idüb dokuz yüz gurûşun dört yüz gurûşunu ber vech-i peşin cânib-i vakf için alub beş yüz gurûş bâkî kalub vakf-ı şerife âid ve râci' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ yave ve kaçkın ve kul ve câriye müceddekâneve beytü'l-mâl-ı âmme ve hassa ve tâpu-yi zemîn ve hakkı âsiyâb ve cüz' ve küllî mahsûlâtın ahz-u kabz itmek için mezbûr cânib-i vakf-ı şerifinde temessük taleb eyleyüb tevliyetim hasebiyle zabt için iş bu temessük yedîne virildi selâtîn ...? min-küllî'l-vücûh serbest olub serbest-i hümâyûn mücebince âherden kimesne mâni' ve mezâhim olmaya tahrîren fi-evâhir-i Ramazân sene 85

Ahmed el-mütevelli

72/3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Kânkırı ve Kastamonu Sancâklarında olan berât-ı pederşâhî ile mutasarrıf olduğum zeâmet ve tevâbi' karyelerin deyni işbu seksen beş senesi Mart'ı ibtidâsından kâmil bir sene temâmına değin mutasarrıf olmak üze kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mehmed Ağa'ya deruhde olunmuşdur târîh-i tahvîlide vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyye ve tapû-yu zemîn ve mâl-ı gâib vemezdekânî ve kaçkın kul ve câriye ve rûsûm-ı arûsâne ve bâd-ı hevâ cüz' ve küllî bi-hasebi's-şer'-i ve'l-kânûn bundan evvel voyvoda olanlar ne vecihle zabt idegelmişler ise bunlar dahi ol minvâl üze zabt idüb ve siz ki karyelerimiz reâyâlarısız mûmâ-ileyh üzeriñe zabt-ı üslûbuvâki' olan husûslarında inkâr ve muhâlefet itmâyub mürâcaat eyleyesiz taraf-ı âherden bir ferd mâni' ve dâfi' olmamak için işbu temessük virildi fi-17 min-Şevvâl sene 1085

Mustafa Ağa el-fakir yazmân?

72/4

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

Kastamonu Kazâsına tâbi' Akkaya Nâhiyesinin muhızırı olmayub muhızır lâzım ve mühûm olmağın iş bu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn Mustafa nâm kimesne her vechle lâyıf ve mahallî müstehak olmağın tevcih olub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı nâib mevlâna Mustafa arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr muhızır olub hizmet-i lâzimesin ma'rifet-i kâdî ile mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra mer'inin mâl makbûzundan yüzde iki akçe alub mutasarrıf olub devâm-ı ömr-ü devletim için duâya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalub tahrîren fi-evâil-i Şevvâli'l-mükerrrem sene hamse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

72/5

Umdetü's-sadât es-Seyyid Mehmed Çelebi el-mükerrrem

Tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiylainhâ olunur ki Kastamonu kazâsında olan sâdât-ı kirâm zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan size Kâim-makâm nasb ve ta'yîn itmişizdir gerekdir ki sahîhü'n-neseb olanlara tebcîl ve ikrâm ve es-seyyidi zâhir olanları isti'mâl-ı alâmetden men' ve ibtidâ-yı mesnet-i isti'mâl-ı alâmete ruhsatvirmeyüb ark-ı zâhire? icâbet idhâlinden ihtirâz ve ihzâr ve habs ve tahkir ve ikâmet-i hadd ve ta'zîrde sâir mekâna dahl ve taarruz itdürmeyüb sanânet-i? arz-ı siyâdet ve hirâset emr-i eşrâfda ihtimâm idesiz ve's-selâm

...? Mehmed Said el-fakir ...? memâlikî'l-...?

72/6

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

Kastamonu'da vâki' merhûm Hamza Ağa binâ eylediği mescid-i şerîfde yevmi bir akçe vazîfe ile vakt-i mü'ezzin olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi-i hümayûn Muharrem Halife bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mutasarrıf iken âherden ba'zı kimesneler büyüce dahl itmekle girü kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında yedinde olan berât-ı atikî mücibince inâyet ricâ itmeğin üzerinde ise berâtı mücebince sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Muharrem Halife kemâkân mü'ezzin olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra yevmi bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vakfiñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletim içün duâya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîren fi-evâil-i şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene hamse ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Edirne

72/7

Nişân-ı şerîf-iâlîşân hükm oldır ki

Kastamonu'da vâki' merhûm Şeyh Şecâeddin binâ eylediği câmi' şerîfde yevmi bir akçe vazîfe ile salâ-hân ve yevmi bir akçe vazîfe ile devri-hân işbu râfi'-i tevkî'-i refi-i hümayûn Muharrem Halife berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub âherden ba'zı kimesneler dahl itmeğin girü mezbûr kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında yedinde olan berât-ı atikî mücibince inâyet taleb itmeğin üzerinde ise berâtı mücibince sadaka idüb bu berât-ı şerîfi virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr kemâkân salâ-hân ve devri-hân olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra yevmi iki akçe vazîfesine mutasarrıf olub vakfiñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletim içün duâya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîren tahrîren fi-evâil-i şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene hamse ve semânîn elf Be-makâm-ı Edirne

72/8

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîlâm Kastamonu ve Mergüze ve Sorkun ve Göl kâdıları zîde fazluhûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kastamonu mütesellimi zîde kadruhû tevkî'-i refi-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki sen ki Kastamonu kâdisısın zikr olunan kâdılıklarda vâki' senede elli biñ akçe olan vakf-ı zâviye-i Dede Sultân ve tevâbi' mukâtaası biñ yetmiş yedi ve sekiz ve dokuz senelerinde ve seksen bir senesinde kimesneye deruhde olmamağla mukâtaa-i mezbûreniñ zikr olunan senelerde mahsûlâtı mahallinde ma'rifet-i şer'ile teftiş ve tefahhus olunub reâyâları veyâhûd âher kimesneler zimmetinde zuhûr iderse taleb ve tahsil oluna deyu bundan akdem istihdâm kullarından Ebu Bekr yedîyle emr-i şerîfim irsâl olundukda emr-i şerîfim imtisâlen medîne-i mezbûrede ve gayr-i kazâlarda sâkine olan mukâtaa-i mezbûre reâyâları cem'-i gafir merkûm Ebu Bekr mübâşeretîyle ihzâr-ı şer'-i şerîf olunub teftiş ve tefahhus olundukda reâyâ hayvânlarında biñ yetmiş yedi senesinde hâsıl olan mahsûlâtı Araç Kazâsı sâkinlerinden Topuzoğlu Ahmed tarafından vekil Osman nâm kimesne zabt idüb ve yetmiş sekiz senesinde Sirt Kazâsı sâkinlerinden Yeñiçerioğlu Ahmed zabt idüb ve yetmiş dokuz senesi mahsûlü hâlâ zimmetimizdedir ve seksen bir senesi mahsûlünü Kastamonu sâkinlerinden Mustafa tarafından Veli nâm kimesne cem' ve tahsil eyledi didiklerinde mezbûr Mustafa şer'-i şerîfe ihzâr olunub istifâde olundukda mukâtaa-i mezbûreniñ seksen iki ve seksen üç senelerinde üzerimde olmağla mezbûr Veli ol seneleriñ mahsûlünü cem' ve tahsil-i irsâl eylemişidim deyu seksen bir senesiniñ mahsûlünü münkîr olmağın şuhûd ile sâbit olub biñ seksen bir ve seksen iki ve seksen üç seneleri üzerinde olub zabt eylediği makarr olduğunu i'lâm eylediği ecilden imdi mezbûrlardan mâl-ı mîrî mahallinde tahsil ve taallül iderler ise ihzâr olunmaları fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebu Bekir zîde kadruhû (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim amel idüb dahi siz ki kâdıları ve sen ki livâ-i mezbûr mütesellimisın mukâtaa-i mezbûreniñ zikr olunan senelerde mahsûlâtı akçeler mezbûrlardan bi-eyyi vechegân tahsil iddürilüb mübâşir-i merkûm yedîne teslim **(belgenin buradan sonraki devamı 71. varaktadır.)** ve eğer virmeğe tallül ve muhâlefet iderlerse mezbûrları mübâşir-i merkûmuñ yanına yarar adamlar ta'yîn idüb Divân-ı hümayûnuna ihzâr eylesin geldiklerinde zimmetlerinde olan mâl-ı mîrî taleb ve tahsil oluna şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşer şehr-i Zi'l-ka'de sene hamse ve semanîn elf Be-makâm-ı Edirne

73/1

Şeriatmeâb izzetlü ve faziletlü Kastamonu Efendisi huzûrlarına tahiyât-ı sâfiyyât ithâfiyle inhâ olunur ki taht-ı hükûmetiñizde her üç ayda subâşî nasb ve ta'yîn olmak mu'tâd-ı kadîm olmağla iş bu

mâh-ı Zi'l-hiccesiniñ guresinden üç ay temâmına değin Ağalarımızdan fahrü'l-akrân Mehmed Ağa nasb ve ta'yîn olmuşdur vusûlünde gerekdir ki olıgeldiği üzre zabt-ı rabt iddürüb ve subâşılığa müteallik cürm ve cinâyet ve bâd-ı hevâsın bi hasebi's-şer' mûmâ-ileyhe ahz-ı kabz iddürüb âherden kimesneye müdâhil iddürmeyüb ber-mûcib mektûb ile amel olasız

Fî-1 ZL sene 1085

Ali Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

Ali Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

73/2

İzzetlü ve faziletlü Efendi hazretleriniñ meclis-i şerîflerine da'vât-ı sâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki taht-ı hükûmetiñinde vâki' nefis-i Kastamonu vesâir tevâbi'nde nevâhilerinde sâkin ve mütemekkîn olan altı bölük yoldaşları üzerlerine zâbit ve kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunmak dâb-ı kadîm olmağın ebnâ-yı sipâhîyândan onuncu bölükde yevmi yiğirmi bir akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ali Abdullah ocağın emekdârı olmağla kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunub gönderilmişdir vusûlünde gerekdir ki mûmâ-ileyh hizmet-i merkûmunda istihdâm iddürüb ve kethüdâ pirligiñe müteallik-i umûrda mürâcaat mûmâ-ileyhe itdiresiz ve siz ki ol tarafda sâkin altı bölük yoldaşları mûmâ-ileyhi üzerleriñize zâbit ve kethüdâ yeri bilüb düşen da'vâ ve nizâ'nızı anda şer'ile ve ma'rifet-i merkûm ile gördürüb hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde rencide eylemeyesiz ve sen ki kethüdâ yeri zide kadruhûsın andaolan altı bölük yoldaşları hüsn-i zindegân üzre zabt-u rabt idüb ve sañâ muhâlefet üzre olanları ism-i resm ve bölükleriyle yazub arz eyleyesin ve ol tarafda ba'zı levendât tâifesinden mızrâk ve bayrâk getürüb reâyâ fukarâsına sipâhî nâmıyla rencide ider var ise ol makûlelere dikkat bir le ele getürüb üzerlerine şer'ile lâzım gelen icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye idesin ki sâirlere mûcib-i gayret olub reâyâ fukarâsı devlet-i pâdişâhîde âsûde-i hâl üzre olalar bâkî faziletbâd tahîren fi-16 Şevvâl sene 1085

...?

...? hâlâ

Ulûfeciyan hâlâ

Ulûfeciyan hâlâ

Hasan Silahdârân hâlâ

Mahmud Sipâhîyan hâlâ

73/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu mahallâtından Ârz Mahallesi mescid-i şerîfiniñ yevmi nîm akçe (üzeri çizik) vazîfe ile mütevellisi olan Abdulkâdir fevt olub mahlûl olmağın yerine iş bu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn İbrahim her vechle mahal ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı Ahmed arz itmeğın sadaka idüb ve berât-ı hümayûn virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr İbrahim mütevellisi hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra yevmi nîm akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vakfiñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahîren fi-evâhir-i şehr-i Ramazânü'l-mübârek li-sene hamse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

73/4

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu sancâğında sol kolda vâki' olan kâdılar zide fazluhum tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki inşâallahi teâlâ iş bu sene-i mübârekde evvel behâr-ı sıhhat-ı âyârda? deryâ yüzüne çıkacak donanmâ-yı hümayûnum kadırgaları için zikir olunan kâdılıklardan ihrâcı fermânım olunan kürekci vakt ve zemânıyladonanmâ-yı hümayûnum kadırgalarına erişdirilmesi lâzım ve ehem-i umûrdan olmağın imdi mukaddemâ sâdir olan evâmîr-i şerîfem mûcibince muaccelen bir gün evvel dahl-itersâne-i âmire iddirmekde? her biriñe ziyâde ihtimâm idüb avk ve te'hirden vakt ve zemânıyla gelüb erişmâmekden begâyet ihtirâz eyleyesiz deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle emekdârlardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim zide kadruhû vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzre amel idüb dahi işbu sene-i mübârekde deryâ yüzüne çıkacak donanmâ-yı hümayûnum kadırgaları için taht-ı kazâñızdan ihrâcı fermânım olan kürekçiler vakt ve zemânıyla gelüb erişdirilmesi ehem-i umûrdan olmağın imdi mukaddemâ irsâl olunan evâmîr-i şerîfemde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre ihrâcı lâzım gelân kürekçiler muaccelen ihrâcı bir gün evvel tersâne-i âmireme getürüb teslim eylemek her biriñe ziyâde

ihitimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden ...? gelüb erişmemekle donanmâ-yı hümâyûnumuñ te'hîrine bâ's olmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsîz (boşluk) tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene hamse ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse ۞
Vasale fi-6 min-Zi'l-hicce sene 85

73/5

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Vilâyet-i Sinob zimmîlerine tâbi' kefare tâifesiniñ biñ seksen beş Ramazân-ı şerîf guresinden biñ seksen altı Şa'bân'ı nihâyetine değin uhdelerine edâsı lâzım gelen cizyeleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın kal'a-i mezbûre neferâtı tevâbi'leri için deruhde olunub alına tuğrâlu ve nişânlu cizye defteri sûreti virilmek mücibince zemânı hulûle eyledikde cem' ve tahsîl iddirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda siz ki kâdîlarsız taht-ı mezbûre tâbi' kefare tâifesiniñ biñ yüz yedi cizye hâneleri olub târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden ikişer yüz ellişer akçe cizyeleri ve hâne başına kırkar akçe mîrî-yi a'lâmiyeleri irsâl olunan tuğrâlu ve nişânlu cizye defteri sûreti mücibince cem' ve tahsîl iddirib hilâf-ı berât ve defter kimesneye taallül ve muhâlefet iddirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûruñ heyet-i mu'temetçün her hânelerinden kırkar akçe dahi aldırub bundan ziyâde bir akçe alınmaya ve aldirmayasın ve zimmî-yi mezbûrândan alınan kâmil gurûş ve esedî gurûşu hazîne-i âmireme alınduğu üzere ikişer akçe noksânıyla aldırub ziyâde ve noksân aldirmayasın ve akçe alındıkda hâlisü'l-a'yâr akçe aldırub züyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldirmayasız kesr-i defterden ve nakıs cizyeden ve hilâf-ı emr ve deftere zulm ve taaddîden begâyet ihtirâz eyleyesin ve defter-i mezbûruñ hâlâ kal'a-i mezbûr neferâtınıñ ...? ocaklıkları olmağla neferât-ı mezbûr tayfalarından cem' ve tahsîl olunmak üzere berât ve defter verilmişdir şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsîz tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Babadağı ۞

73/6

Şerî'at rif'at nisâb

Fazîletlü Kastamonu Efendisi ve Göl Efendisihuzûrlarına tahiyyât-ı sâfiyyât ithâfiyle inhâ olunur ki taht-ı hükûmetiñizde vâki' beher sene berât-ı şerîfle ısdâr olunan mevkûfat mukâtaası cem' ve tahsili vakt ve zemânı mürûr itmekle mektûb tahrîr ve irsâlolmuşdur vusûlünde gerekdir ki berât-ı şerîf mücibince mîzân-ı harîr ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve yave ve kaçgun ve resm-i arûse ve cürm-i cinâyet ve mâl-ı mefkûd ve zâviyedârân ...? mûmâ-ileyhe mu'tâd-ı kadîm üzere ahz-ı kabz iddirib âherden bir kimesne müdâhil itdirmeyesin irsâlde mektûb ile amel olası

Fî-28 ZL sene 85

Ali Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

73/7

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kıdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân ve ebnâ-yı sipâhiyândan Osman zîde kadruhû ordu-yu hümâyûnum arz-ı hâl sunub Kastamonu Sancâğında vâki' mîzân-ı harîr ve beytü'l-mâl livâ-i Kastamonu ve tevâbi' mukâtaası biñ seksen beş senesine mahsûb olmak üzere mühimmât için kendüye deruhde olunmak bâbında inâyet ricâ itmeğın hazîne-i âmiremde mahfûz olan mukâtaat defterlerine nazar olundukda mukâtaa-i mezbûreniñ zabtı ve târîh-i mâh Recebiñ yiğirmi ikinci gününde olub senede iltizâmı elli biñ akçeye olunduğu derkenâr olunub arz olundukda mühimmât deruhde olunub berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet pâdişâhânem vücûda getirüb merkûmuñ vech-i meşrûh üzere zabtıçün bu berât-ı hümâyûnumu virdüm ve buyurdum ki zikr olunan mîzân-ı harîr ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve yave ve kaçgûn ve cürm-ı cinâyet ve resm-i arûseye zâviyedâr ...? ve tevâbi' mukâtaası defter-i cedîd-i hâkânide hâsıl kayd olunduğu üzere emîn-i mezbûre zabt-u rabt iddürilüb min-ba'de mîr-i mîrân ve mîrlivâ adamlarına ve mütesellimleri ve taraf-ı âherden bir ferd dahl ve taarruz iddürülmeyüb emîn-i merkûm müstakillen zabt-u rabt vâki' olan mahsûlât ve rûsûmât cüz' ve küllîsi her ne ise mîrî için ahz-ı kabz iddürülüb olıgelmişe muhâlif taaddî ve tecâvüz iddürülmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılâlar tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer şehri Zi'l-ka'de li-sene erbâ' semânîn elf

Be-makâm-ı Babadağı ۞

74/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmü oldur ki

Kastamonu Kazâsına tâbî' karyeBeysarâyında Yakub Arslan zâviyesine muhtasırât dersin dimek şartıyla mutasarrıf olan Abdülbaki fevt olub yeri mahlûl olmağın erbâb-ı istihkâkdan iş bu râfî'-i tevkî'-i refî-i hümayûn mevlâna Mesud her vechle mahal ve müstehak olmağın vazîfe-i muayyenesiyle tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Ahmed arz eylemeğın mahlûl ise sadaka idüb bu berâtı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr mevlâna Mesud zikr olunan zâviyeye muhtasırât dersin dimek şartıyla mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra vazîfe-i muayyenesi mutasarrıf olub vakfıñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletmişün duâya müdâvemet isti'mâl göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîren fî-evâil-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'-ş-şerîfe sene selâse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

74/2

Nişân-ı şerîf-iâlişân hükm oldır ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed ...? zîde kadruhûordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl idüb bundan akdem Kastamonu Sancâğında vâkî' halkıñ kurbâs ve âdet-i ağnâm ve zâviye-i Dede Sultân ve Sarıkavak ve tevâbî' mukâtaası ulûfesi bedeli beher sene zabt ve cânib-i mîriye mâl-ı maktû'un edâ ve müceddeden berât ve muhâsebesin görmek üzere sâdır olan hatt-ı hümayûnum mücibince deruhde olunur yedîne berât-ı âlişânım virilmek biñ seksen beş senesiçün dahi müceddeden zabtçün berât-ı şerîfim virilmek bâbında rica itmeğın hazîne-i âmiremde mahfûz olan mukâtaât defterlerine nazar olundukda zikr olunan mukâtaatıñ senelik vazîfe ve irsâliyasiyle maan iki yük otuz beş biñ akçeye olub vech-i meşrûh üzere mezbûra deruhde olunub berât-ı şerîfim virildiği derkenâr olunub arz olundukda biñ seksen beş senesine mahsûb olmak üzere deyu berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet pâdişâhânem vücûda getürüb iş bu biñ seksen beş Şevvaliniñ guresinden tamgâ-yı hâdis-i kurbâs mukâtaasın ve sene-i mezbûre Zi'l-hiccesiniñ on dördüncü gününde vâkî' Mart evvelinden âdet-i ağnâm ve zâviye-i Dede Sultân ve Sarıkavak ve tevâbî' mukâtaatı iltizâm-ı sâbıkı üzere emîn nasb idüb zabtçün bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki merkûm zîde kadruhû varub tevâbî'-i merkûmeden mukâtaat-ı mezbûreleri vech-i meşrûh üzere bundan akdem emîn olanlar ne minvâl üzere zabt idegelmişler ise girü merkûm nakd ol minvâl üzere zabt-u rabt ve cem' ve tahsil iddirülüb kadîmden oligelen muhâlif taaddî ve tecâvüz iddirilmeye ve mezbûr mâdâm ki senesine mukâtaa-i mezbûreleriñ irsâliyesin teslim-i hazine idüb ve sene temâm oldukda muhâsebesin görüb sene-i ibtidâçün müceddedan berât-ı şerîfim ihrâc eyleyüb kusûr olmadıkça mukaddemâ yedîne virilen berât-ı âlişânım mücibince müstakillen zabt iddürüle ve vâkî' olan hukûk-ı rûsûmun cüz' ve küllisin mîrî için ahz-u kabz iddirilüb min-ba'de mîr mîrân ve mîrlivâ adamları ve mütesellimleri ve taraf-ı âherden bir ferd bir vechle dahl ve taarruz iddirilmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîren fî'l-yevmi'l-hamîs aşer şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene erbâ' ve semânîn ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

74/3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sidetü'l-muhaderâtü'l-ekliletü'l-muhassenâttâcü'l-müstevirât Haseki Sultân ...? bi'l-fi'l kethüdâlığı hizmetinde olan iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Hacı Hıdır dâm-i mecdühü ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl gönderüb müşârün-ileyhiñ hasları min-küllil-vücûh serbest olub hâricden bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken Kastamonu sancâğında vâkî' Nehr-i kiraç hâsı reâyâsı livâ-i mezbûr mütesellimi rencide ve remide ve hilâf-ı şer' ve kânûn ve bi-gayri hakk küllî akçelerin alub ziyâde zûlm ve taaddî eyledüğün bildirüb şer'ile görilüb mütesellim-i mezbûr reâyâdan alduğu akçeleri girü ashâbına alıvrilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn aldığı her ne ise ba'de's-sübût girü redd itdirilüb taallül ve inâd itdirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîl-il-kudrem üzere amel idüb dahi mütesellim-i mezbûr müşârün-ileyhiñ hâssı reâyâsından hilâf-ı şer' ve bi-gayri hakk aldığı cüz' ve küllî her ne ise ba'de's-sübût hükm idüb (üzeri çizik) girü ashâbına bi-kusûr alıvrilüb min-ba'de taallül ve inâd itdirmeyesin hilâf-ı şer'-i (üzeri çizik) şerîf kimesneye iş itdirmeyesin esâminleri ism-i resimleriyle yazub arz eyleyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemiyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timât kılâsın tahrîren fî-evâil-i şehr-i Cemâziye'l-evâil-i-sene hamse ve semânîn ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı ...?

74/4

Şeriat şîâr Kastamonu kâdısı Efendi-i kamyâb tahıyyât-ı sâfiyye ithâfiyla muhibbâne inhâ olunur ki ve bi'l-fi'l kazâ-i mezbûrda yeñiçeri serdârı i'lâm olunan budur kitaht-ı kazânızda vâki' saâdetlü ve devletlü vezîr-i mükerrerrem ...? Pâşâ hazretleriniñ havâsları sâkinlerinden yeñiçeri nâmında olan ba'zı kimesneler dâimen şekâvet üzre olub taaddî ve tecâvüzden hâlî olduklarını (silik) havâs-ı mezbûrda mütesellim olan kıdvetü'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhû tarafından i'lâm olunmağla men' ve def' olunmak içün iş bu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde mezbûr-ı şekâvet üzre olanlarıñ yedlerinde tarafımızdan mühürlü izn mektûbları var ise serdâr ma'rifetiyle şekâvetden men' ve def' olunmak bâbında takayyüd ve ihtimâm eylesesiz ve lâkin mezbûrlarıñ yedlerinde izn mektûbları olmayub yeñiçerilik iddiâsında olanlardan ise ol makûlelerin dirlikde alâkaları yokdur reâyâdır min-ba'de mezbûr serdâr sâhib çıkmayub haklarını? zabt itdirüle bâkî hemîşe-i eyyâm-ı şerî'at dâim-bâd tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min-Şevvali'l-mükerrerrem li-sene hamse ve semânîn ve elf Kostantiniyye Mustafa Ağa yeñiçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

74/5

Şeriat şîâr Kastamonu kâdısı Efendi kamyâb Tahıyyât-ı sâfiyyât ithâfiylemuhibbâne inhâ olunur ki taht-ı kazânızda olan yeñiçeri serdârı def' olunub yerine elli dördüncü bölükden Halil Çavuş serdâr nasb ve ta'yîn olunmuşdur me'mûldur ki mezbûruñ serdârlığı hizmetle istihdâm eylesesiz ol cânibde vâki' yerlerinde tarafımızdan mühürlü izn-i mektûbu olan yeñiçerileri ve âsitâne-i saâdet muhâfazasından sekbânbaşı ağa tarafından yedlerinde izn mektûbu olan korucu ve oturakları ve zâbitleri tarafından yedlerinde izn mektûbu olan tobcu ve cebecileri merkûme zabt ve tavâif-i mezbûreden bilâ vâris fevt olanlarıñ metrûkâtını on beşer gale ahz ve sük-i sultânide fûrûht ve hâsıl olan nukûdu müfredât defteriyle teslîm ve bu cânibe irsâl ve lâkin hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneyi rencide itdirülmeye ve sen ki serdâr-ı mezkûrsûn yedlerinde tarafımızdan izn mektûbu olmayub yeñiçerilik iddiâsında olanlarıñ dirlikde alâkaları yokdur reâyâdır ve kuloğlu olub hadd-i bülûğ vâsıl oluna gelüb odalarında hizmet eylemek ve acemioğlanı ve bostancı olmak kânûn-ı kadîm olmağla gelüb odasında hizmetinde bulunmayub vilâyetlerinde sâkin olanlar dahi kuloğulları değildir reâyâdır ol makûlelere min-ba'de sâhib çıkmayasun bâkî hemîşe-i eyyâm-ı şerî'at dâim-bâd fi'l-yevmi'l-hâdî aşer şehr-i Şevvali'l-mükerrerrem li-sene hamse ve semânîn ve elf Mustafa Ağa-yı yeñiçeriyân dergâh-ı âlî hâlâ

74/6

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultân-i cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu sancâğında ve nâhiyesinde Sahib nâm karye ve gayriden soñra biñ altı yüz yiğirmi akçe timâra mutasarrıf olan Mustafa me'mûr olduğı Kazak seferine gelmeyüb ve UmmanKal'ası fethinde mevcûd bulunmayub timârı ol vechle mahlûl olmağla ibtidâden beş biñ akçe timâra dört biñ akçe terfite? evâmîr-i şerîfim virilen uzun boylu elâ gözlü çatık kaşlı râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî Mehmed'e livâ-i mezbûr Alâybeyi Hasan zîde kadruhû i'lâmıyla sene hamse ve semânîn ve elf Cemâziye'l-âhir'inin evâsitinde tahvîl mektûbu virilmekle zikr olunan sekiz biñ-sekiz biñ altı yüz yiğirmi akçe timâr vech-i meşrûh üzre sefer-i hümayûnuma gelmeyen Mustafa bi-havilinden ve terkîleri bedelinden noksânıyla ber vech-i tekmi'l dokuz biñ akçelik üzre timârı olduğı sancâğında sâkin olub Alâybeyisi bayrağı altında sefer gitmek şartıyla merkûm Mehmed tevcîh olunub emîrû'l-ümerâyi'l-kirâm Anadolu Beğlerbeğisi Hasan dâm-ı ikbâleniñ tezkeresi mücebine virdüm ki zikr olunur ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarrıf kılub şöyle ki vezâyif-i...? mesâi-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber mûcib defter-i hâkânî nakısdır mer'î ve müeddâ kıla ol bâb da efrâd-ı âferideden hiç ahd ...? vekeyfe...? vesebeb-i min-elesbâb mâni' ve dâfi' münâzaa ve mezâhim olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Be-makâm-ı mahrûse-i Edirne

Sahib tâbi' Kastamonu

...

10000

Seremeddin tâbi' mâ'?

2900

Hemvân? tâbi'-i Göl

7000

...? tâbi' ma'?

3300

800

Karasu ve ...? tâbi'-i Kastamonu

350

Karabulut tâbi'-i Göl

300

500	150
Sadeddin tâbi‘-i Göl	Günü? tâbi‘-i Devrekânî
150	...?
	800
Harcık? tâbi‘-i Mergüze	Üç Bıñâr tâbi‘-i Devrekânî
400	...?
	380
İncek? tâbi‘-i Devrekânî	Kübcüler nâm-ı diğer ...? tâbi‘ mâ‘?
200	200
Temürcivirân tâbi‘-i mezbûr	Kavacık tâbi‘-i Devrekânî
1100	150
600	
...? tâbi‘-i Taşköprü	Saraycık tâbi‘-i ۶
650	600
	200
Alaca nâm diğer ... ?tâbi‘-i Taşköprü	Tascı? Deresi
0800	1500
400	200
Samanlıvirân ma‘ Derecik, Ramazan tâbi‘-i Taşköprü	
70	
7720	
Karasu tâbi‘-i Kastamonu	Çıbân tâbi‘-i ۶
...?	...?
2100	1900
...? tâbi‘-i Boyabad	...? tâbi‘
...?	...?
1700	1700
Derivirân? tâbi‘-i Taşköprü	
...?	
1100	
...?	
7500	
...?	
900	
...?	
8620 ber vech-i tekml 900	

75/1

İzzetmeâb Vâhizâde Mustafa Efendi

Ba‘de‘t-tahiyyetü‘t-tayyibe inhâ olunur ki Taşköprü ve Güney kazâlarından mâ‘adâ Kastamonu sancâğında olan kazâların umûr-ı kısmet-i askeriyeleri tarafımızda size sipâriş olunmuşdur düşen mevtâ-yı askeriyenin muhallelâtını tahrîr ve beyne‘l-verese taksimden soñra rûsûm-ı mu‘tâdî kabz ve tarafımıza îsâl eylesiz ve‘s-selâm hurrîre fî-gurre-i Recebi‘l-mürecceb li-sene hamse ve semânin ve elf

El-adli‘l-fakir Mustafa el-kâdı Asâkir-i Anadolu

Tabbeka aslahü‘l-mümzaü‘l-mahtûm harrerehü‘l-fakir Mehmed el-kâdı Kostantiniyye el-mahmiyye afâ anhü

75/2

Nişân-ı şerîf-i hükmü oldur ki

Nefs-i Kastamonu‘da vâki‘ ...?nâm mevzi‘de şehir-i cârî olan suyuñ yevmi bir akçe ile mermî? ve mütevellisi olan iş bu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘-i hümayûn Mehmed nâm kimesne berât-ı şerîf ile mutasarrıf olub lâkin âherden ba‘zı kimesneler dahl ve taarruz itmamek bâbında müceddeden berât-ı şerîfim taleb itmeğın vâki‘ ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûn virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr zıkr olunan suyuñ mermî? ve mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin müeddâ kıldıkdan soñra yevmi bir akçe ile mutasarrıf olub vakfiñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâyâ müdâvemet göstere ol bâbda âherden bir ferd mâni‘ olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fî-evâil-i Saferi‘l-hayr sene selâse ve semânin elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Yeñice

75/3

Şeriatmeâb Kastamonu kâdısı Efendi huzûrlarında ba'de't-tahiyye ve's-selâm inhâ ve tefehhüm olunur ki

Ber mücib arpalık mutasarrıf olduğu havâsımızdan hâliyâ taht-ı kazâları olan Kastamonu sancâğı Ağalarımızdan resânından mektûb kıdvetü'l-emâsıl ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhûyaişbu biñ seksen beş Ramazân-ı şerîfî guresinden bir sene-i kâmile tamamına değin ber vech-i iltizâm deruhde ve tefevvüz olunub zabtîçün tevcîh olmağın gerekdir ki livâ-i mezbûru seneyn-i sâbıkada zabt olunduğu minvâl üzre müşârûn-ileyh dahi zabt ve tasarrıf ve âid olan a'sâr-ı şer'îyye ve rûsûm-ı âdiyesin ve örfiyyesin olıgeldiği minvâl üzre bi-hasebi's-şer' ve kânûn ahz-u kabz itdürüb mahsûlâtı mu'tâdeniñtahsilinde inâyet-i cemîleleri sudûru me'mûldur bâkî hemîşe-i şer'at dâim-bâd Mustafa Pâşâ yesâr

75/4

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sidetü'l-muhaderâtü'l-ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-müstevirât Haseki Sultân ...? Bi'l-fi'l kethüdâlığı hizmetinde olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Hacı Hıdır dâm-ı mecduhü ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl gönderüb müşârûn-ileyhiñ hasları min-küllil-vücûh serbest olub hâricden dahl olunmak icâb eylemez iken Kastamonu sancâğında vâkî' Nehr-i kırâç hâsı reâyâsı livâ-i mezbûr mütesellimi rencide ve remide ve hilâf-ı şer' ve kânûn ve bi-gayri hakk küllî akçelerin alub ziyâde zûlm ve taaddî eyledüğün bildirüb şer'ile görilüb mütesellim-i mezbûr reâyâdan alduğu akçeleri girü ashâbına alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn aldığı her ne ise ba'de's-sübût girü redd itirilüb taallül ve inâd itdirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîl-il-kadrem üzre amel idüb dahi mütesellim-i mezbûr müşârûn-ileyh iñ hâssı reâyâsından hilâf-ı şer' ve bi-gayri hakk aldığı cüz' ve küllî her ne ise (silik) hükm idür girü ashâbına aldırub min-ba'de taallül ve amel itdürmeyesin (silik) isimleri ile yazub arz eyleyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahrîren fi-evâhir-i şehri Cemâziye'l-âhir sene hamse ve semânin ve elf Be-yurd-ı sahrâ-yı ...?

75/5

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâllahi te'âlâ işbu sene-i mübârekde deryâ yüzüne çıkacak donanma-yı hümayûnum kadırgâları için mu'tâd-ı kadîm üzre kürekci ihrâcî lâzım ve mühim olmağın biñ seksen altı senesine mahsûb olmak üzre kazâ-i mezbûruñ beş yüz yigirmi beş buçuk avârız hânesi olub her on hânesinden bir nefer kürekci ihrâc ve nevrûzdan (boşluk) gün mukaddem sen ki kâdısın bi'z-zât kendiñ getürüb tersâne-i âmireme teslim eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi kazâ-i mezbûruñ ol mikdâr avârız hânesiniñ târih-i mezbûre mahsûb olmak üzre her on hânesinden bir nefer kürekci ihrâc ve nevrûzdan (boşluk) gün mukaddem getürüb tersâne-i âmireme teslim idüb hizmet eyleyesin ve ihrâcî fermânım olan kürekçiler güçlü ve kuvvetli ve tûvânâ adamlar olub alîl ve marîz ve sabî olmayub ve bilâ-kefil kimesneler yazmayasın ve kürekçilerin bedelleri için her bir nefere yakın olunan üç biñ akçeden yüz altmış akçesin kânûn-ı kadîm üzre harc-ı râh virtübmâ'adâ sen kiseleyüb ve mühürleyüb üslûb-ı sâbık üzre tersâne-i âmireme kadırğa re'slerimuvâcehelerinde teslim eyleyesin ve kürekci getürüb tamamen teslim eyledikten soñra tevkif idüb yoklandıkdan soñra temessük alasın ki ol zemâna değin firâr idenlerin vefât olanlarıñ yerlerine âher kürekci tutub kusûr komayasın ve bu sene-i mübârekde donanma-yı hümayûn kadırgâları sâir senelerden mukaddema çıkması fermânım olmağla añâ göre mukayyed olub kürekçileri ta'yîn olunan zemâna değin teslim eyleyesin şöyle ki fermânım üzre kürekçiler vakt ve zemânla gelmemekle donanma-yı hümayûnumuñ avk ve te'hîrine bâ's olasın veyâhûd akçe alınur mülâhazasıyla aynı nefer getürmeyesin ber-vechle gadr ve cevâbiñ makbûl-ı hümayûnum olmayub itâb ve ikâbe-i müstehak olmağla mukarrer bilesin ve tersâne harcı için her bir hânesinden on beş akçe harc-ı tersâne virdirüb ziyâde bir akçe virdirmeyesin ve kürekci ihrâcında ihmâl iden kazânıñ ve hâne hesabı üzre muhâsebesin görmeden gidenleriñ mansıbları âhere tevcîh olunur bilmiş olasın ve bundan mâ'adâ kazâ-i mezbûruñ her bir hânesinden seksân akçe bedel-i muâvenetlerin başka tahsil ve tersâne-i

âmirem için tersâne-i âmirem emîni olan (boşluk) zîde mecdühüye teslim idüb reâyâ zimmetlerinde bir akçe bâkî kodurmayasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî'l-yevmü's-sâdis aşer şehri Rebi'ü'l-âhir sene hamse ve semânîn ve elf
Vasale ileynâ fî-8 min-Receb sene 85
Be-yurd-ı sahrâ-yı Çuçura

75/6

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-kelâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümayûn Mehmed nâm kimesne ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl idüb mezbûr kendi hâlinde olub kimesneye taaddî ve tecâvüzü yoğiken yine Kastamonu kasabası sâkinlerinden Falan? ve Kıran? Mahallesinden Osman nâm kimesne kendüsü bilâ-vech ehl-i örf tâifesine gamz eyleyüb bilâ-vech akçesin aldurub gadr eylediğini bildürüb ve bu bâbda yedinde fetvâ-yı şerîfesi olduğunu bildürüb sebebiyye fetvâsı mücibince amel olunub şer'ile görölüb hilâf-ı şer' alınan akçesin girü sebep olandan alıvmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'ile görölmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi ihzâr-ı husemâkılub mukaddemâ bir def'a şer'ile görölüb fasl olunmayan ahvâllerin temâm-ı hakk ve adl üzre mukayyed ve fetvâ-yı şerîfesine nazar idüb göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve fetvâ-yı şerîfe mücibince amel idüb dahi bî-kusûr sebep olan kimesneden girü alıviresin taallül ve inâd itdirmeyesin şer'-i şerîfe ve fetvâ-yı münife ve emr-i hümayûnuma muhâlif kinesneye iş itdirmeyesin husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi'l-harâm sene hamse ve semânîn ve elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

76/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu'da vâkî Halife Sultân zâviyesi talebiyyeye? muhtasırât dersi? demek üzre mutasarrıf olan Abdülbâki fetv olub mahlûl olmağın yerine erbâb-ı istihkakdan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn mevlâna Mesud her vechle mahall ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Ahmed arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varıb mezbûr mevlâna Mesud zikr olunan zâviyede talebiyyeye? muhtasırât dersi? demek üzre zâviyedâr olub hizmet-i lâzımesine mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra üslûb-ı sâbık üzre tasarrıf olub vakfiñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî-evâil-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene selâse ve semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne

76/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu'da vâkî Akdoğan zâviyesine mutasarrıf olan Abdülbâki fetv olub mahlûl olmağın yerine işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn mevlâna Hafız Ahmed her vechle mahall ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kâdısı mevlâna Ahmed arz itmeğın mahlûl ise sadaka idüb berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki mezbûr zikr olunan zâviyede zâviyedâr olub hizmet-i lâzımesine mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra üslûb-ı sâbık üzre tasarrıf olub vakfiñ rûhu ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâya müdâvemetve isti'mâlgöstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî-evâil-i şehri Zi'l-hiceti's-şerîfe sene selâse ve semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne

76/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu'da vâkî Halife Sultân zâviyesiniñ zâviyedârı olan Abdülbâki fetv olub zâviyedârlığı mahlûl olmağın işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i âlîşâ-ı şehriyârî mevlânâ Ahmed zîde ilmeye tevcih olunmak ricâsına Kastamonu kâdısı olan Ahmed zîde fazli i'lâm eylemeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhâem vücûda getürüb mevlâna-yı mûmâ-ileyhiñ arzıylavirilen sûret-i ru's hümayûnum mücibince müteveffâ-yı merkûm yerine vazîfe-i muayyene ile zâviyedâr nasb idüb biñ seksen beş Saferi'l-hayrınıñ yiğirmi beşinci gününden bu berât-ı hümayûn-ı izzet makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zâviye-i mezbûre zâviyedârı olub hizmet-i lâzımesine mer'î ve müeddâ

kıldıkdan soñra bundan evvel zâviyedâr olanlar vazîfe-i muayenelerine ne minvâl üzremutasarrıf olagelmiş ise mezbûr dahi evkâf-ı mezbûr mahsûlünden ol minvâl üzre olub mutasarrıf ola ol bâbda hic ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene 85

Be-yurd-ı sahrâ-yı Babadağı

76/4

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kastamonu'da vâki' Akdoğan zâviyesiniñ zâviyedârı olan Abdülbâki fetv olub zâviyedârlığı mahlûl olmağla işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı şehriyârî mevlânâ Ahmed zîde ilmeye tevcih olunmak ricâsına Kastamonu kâdısı mevlâna Ahmed zîde fazli i'lâm itmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhâm vücûda getürüb mevlâna-yı mûmâ-ileyhiñ arzıyla virilen sûret-i ru'shûmâyûnum mûcibince müteveffâ-yı merkûm yerine vazîfe-i muayyene ile zâviyedâr nasb idüb biñ seksen beş Saferiniñ yiğirmi beşinci gününde bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki mezbûr varub zâviye-i mezbûre zâviyedâr olub hizmet-i lâzîmesine mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra bundan evvel zâviyedâr olanlar vazîfe-i muayyenelerine ne minvâl üzre tasarrıf olagelmiş ise mezbûr dahi evkâf-ı mezbûr mahsûlünden ol minvâl üzre olub mutasarrıf ola ol bâbda hic ferd dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene hamse ve semânîn ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Babadağı

76/5

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-ulemâi'l-mütehakkikîn mevlâna Ahmed zîde ilme hâlâ ordu-yu hümayûnum arz-ı hâl idüb nefsi-i Kastamonu'da vâki' Akdoğan ve Halîfe Sultân zâviyeleri ta'lîm-i ilm eylemek üzre Abdülbâki mahlûlünden tevcih ve mâliye tarafından berât-ı âlişân virilübzabt üzre iken Ömer nâm kimesne zıkr olunan zâviyelerin tevliyyetini aldım deyu dahl idüb gadr eylemekle berâtı mûcibince zabt itdirülmek bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâ eylemeğın hazine-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda Kastamonu kazâsında zıkr olunan Akdoğan ve Halîfe Sultân zâviyeleri Abdülbâki mahlûlünden biñ seksân beş senesi Saferiniñ yiğirmi beşinci gününden ru's hümayûnum ile tevcih olunub üzerinde olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi berâtı mûcibince zabt itdirülmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi zıkr olunan zâviyeler mezkûr mevlâna üzerinde olmağla berâtı mûcibince ma'rifet-i şer'île zabt itdürüb hilâf-ı berât-ı âlişân mezbûr Ömer'e ve âherden kimesneye dahl ve taarruz itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşer şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene hamse semânîn ve elf

Vasale fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-Cemâziye'l-evveli ileynâ el-mezbûr

Be-yurd-ı sahrâ-yı İsaççı

76/6

Nişân-ı şerîf-i hükmü oldur ki

Kastamonu'da vâki' merhûm Honsâlar Câmi'-i şerîfiniñ vazîfe-i muayyenesiyle hatibi ve mütevellisi olan iş bu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Ahmed Halîfe'niñ her vechle kusûru ve müceb-i azli yoğiken âherden Mehmed nâm kimesne tevliyyet-i mezbûru bir tarikle alub mezbûra küllî gadr itmekle def' olunub girü mezbûra kemâ-kân ibkâ-i mukarrer kılınmak bâbında kâdısı nâib mevlâna Mustafa arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûn virdüm ve buyurdum ki varub kemâ-kân zıkr olunan câmi'-i şerîfin hatibi ve mütevellisi olub hizmet lâzîmesin müeddâ kıldıkdan soñra vazîfe-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vakfîñ ve devâm-ı ömr-ü devletimçün duâya müdâvemet göstere ol bâbda âherden bir ferd mâni' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi-evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene erbâ' ve semânîn ve elf

Vasale ileynâ fi-gurre-i Cemâziye'l-âhir li-sene 85

Be-Meştâ-yı Hacıoğlu Baray

76/7

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed

zîde kadruhû hâlâ ordu-yu hümâyûnum arz-ı hâl idüb biñ seksân senesine mahsûb olmak üzre Kastamonu sancâğının âdet-i aġnâmı tahsîli uhdemde olmaġla elime virilen berât ve emr-i şerîfîm mûcibince cem' ve tahsiline mûbâşeret idüb lâkin livâ-i mezbûrede sâkin sefer-i seferler sipâh ve yeñiçeri ve sâir askerî tâifesi ve sahîhi'n-neseb-i sâdât olanlar kânûn-ı kadîm üzre cihet-i maîşetleri içün yüz ellîşer re's koyun ziyâdesinden mîriye âid olan resm-i ganemleri taleb olundukda virmekden taallûl eylediklerinden gayrı ba'zı kimesneler dahi imâm ve hatîb ve mü'ezzin ve kayyum olduk deyu ellerinde birer atîk berâtları olmaġla âdet-i aġnâmların virmekden taallûl ve muhâlefet idüb cânib-i mîriye gadr iderler askerî ve sahîhi'n-neseb-i sâdât olanların cihet-i maîşetleri içün yüz ellîşer re's koyunlarında ziyâdesinden ve imâm ve hatîb ve mü'ezzin ve kayyum olanların yedlerinde mevcûd bulunan koyunlarından tamamen âdet-i aġnâmları tahsîl olunub taallûl ve muhâlefet itdürilmemek bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ iderim deyu bildirdüğü ecilden imdi kânûn üzre amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfîm vardukda bu bâbda sâdir olan emrim üzre amel idüb dahi livâ-i mezbûrede sâkin sipâh ve yeñiçeri ve sâir sefer-i seferler askerî tâifesiniñ ve sahîhi'n-neseb-i sâdâtdan olanların cihet-i maîşetleri içün olan yüz ellîşer re's koyunlarından ziyâdesinden ve imâm ve hatîb ve kayyum ve mü'ezzin ve sâir erbâb-ı cihet olanların yedlerinde mevcûd bulunan koyunlarından kânûn-ı kadîm ve defter mûcibince mîriye âid olan âdet-i aġnâmları tamamen virdürüb hilâf-ı âdet ve kânûn kimesneye taallûl ve muhâlefet itdürmeyesin cânib-i mîriye gadr ve zarar olmaksın ve hilâf-ı âdet ve kânûn ziyâde talebiyle taaddî ve tecâvüzden begâyet ihtîrâz idüb emr-i âher irsâline muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer şehr-i Şa'bânü'l-muazzam sene (silik)

Be-yurd-ı sahrâ-yı Akçı?

76/8

İzzetlü ve fazîletlü Kastamonu Efendisi hazretlerinin meclis-i şerîflerine cevâhir-i da'vât-ı sâfiyyât ve zevâhir-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla muhlisâne inhâ olunan oldur ki hâliyâ taht-ı kazâ-i adâletşîârlarına her üç ayda bir müceddeden subâşî nasb ve ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm olmaġla iş bu sene-i hamse ve semânîn ve elf Recebi'l-ferd guresinden üç ây tamamına deġin subâşılık mezbûr tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil Mustafa Aġa zîde kudruhuye tevcih ve zabtcün mektûb müceddenümâ bir le irsâl olunmuştur lede'l-vusûl subâşılık mezbûr mûmâ-ileyh zîde kudruhuye zabt-u rabt ve vech-i meşrûh üzre târîh-i mektûbdan üç ây tamamına deġin mu'tâd-ı kadîm üzre vâki' olan cürm ve cinâyet ve sâir bâd-ı hevâ ahz-u kabz iddirülüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve mu'tâd-ı kadîm kimesneye iş itdürilmeyüb ber-mûcib mektûb amel oluna bâki hemîşe-i der seccâde-i şerîatdâim-bâd fi-târîhi el-mezbûr

Muhibbi Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

76/9

Düstûr-ı mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i ûmuri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib müheyyid-i bünyân ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-saâdet ve'l-iclâlehu el-mahfûf bi sunûfi avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ ber-vech-i arpalık Kastamonu sancâğına mutasarrıf olan vezîrim (boşluk) Pâşâ adânullah te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna (boşluk) kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kastamonu Kal'ası müstahfizlarından dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn Kenan ve Mustafa nâm kimesne sūdde-i saâdetime arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbi' berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları timârları karyeleriniñ reâyâsı tasarrıflarında olan yerleriniñ kânûn ve defter mûcibince resm-i çift ve deştânların taleb eyledikde biz aldığımız yerlerimizden sâhiblerine harc virirüz deyu resm-i çift ve deştânların virmeyüb gadr eylediklerin bildürüb kânûn ve defter mûcibince amel olunub icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfîm vardıklarında husûs-ı mezbûra mukayyed olub tamam-ı hakk adl (**Belgenin buradan sonraki devamı 75. varaktadır.**) üzre tefahhus ve bu bâbda dergâh-ı muallâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüb göresin arz olunduğu üzre mezbûrların timârları karyeleri toprağında yerler tasarrıf idenlerden kânûn ve defter mûcibince çift resimlerin ve resm-i deştânların hükm idüb bî-kusur alıvrüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûn kimesneye iş itdürmeyesin esâmînleri yazub bildürüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet olunub bir daha emr-i âher varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi-evâsit-i şehr-i Rebi'ü'l-âhir sene erbâ' ve sittin ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

77/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm Kastamonu sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ pirleri ve yeñiçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetiñ iş erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâallahu te'âlâ evvel behâr meymenet-i ittisâlde a'dâ-yı din-i mübîn ve küffâr-ı dûzah-ı karinden olan Leh keferesinden bi inâyetullahi'l-melikü'l-müsteân ahz-ı intikâm-ı niyetle bi'z-zât cenâb-ı hilâfda meâsim-i? asâkir-i bî-şümâr ile sefer-i hümayûnum mukarrer ve muhakkak olmağla sefer-i zafer şîârım me'mûr olan asâkir-i nusret meâsirim için menâzil zahîresi tedârîki ehem-i umûrdan olmağla menâzili karib olan yerlerden aynı zahîre zahîresi mesâfe-i baide olan yerlerden reâyânîñ hâllerine tercümân bedelleri tahsîl olunmak evlâ ...? olmağın biñ seksân beş senesine mahsûb olmak üzre livâ-i mezbûrda vâki' kâdîlıklardan ihrâc-ı fermânım olan sürsât zahîresiniñ bedelleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım gelmekle irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mücibince şâiriñ her bir İstanbul kilesine kırkar akçe ve dakikañ her bir İstanbul kilesine doksanar akçe ve ağnâmıñ her bir re'sinden ikişer yüz akçe ve ...? vukıyyesine yiğirmişer akçe ve revgan-ı sâdeniñ vukıyyesinden otuzar akçe ve odunuñ arabasına yetmiş akçe ve samânıñ kantârına otuzar akçe bedelleri muaccelen cem' ve tahsîl ve bir gün evvel dahl-ihazîne-i âmire itdürülmek fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim mücibince amel idüb dahi târih-i mezbûra mahsûb olmak üzre sefer-i hümayûnum me'mûr olan asâkir-i nusret-i meâsirim zahîreleri için livâ-i mezbûrda vâki' kâdîlıklardan tahsîli fermânım olan sürsâtzahîresi bedeli irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mücebince muaccelen cem' ve tahsîl ve bir gün evvel dahl-ihazîne-i âmirem itdürdüb hilâf-ı emr-i şerîf kimesneye taallül ve muhâlefet itdürmeyesiz ve sürsât tekâlifine muâf ve gayr-i muâf dâhillerdircümleye ale's-seviyye tevzi' ve edâ iddirdüb biz muâfız deyu kimesneye inâd ve muhâlefet itdürmeyesiz ve mîrî için alınan kâmil gurûşa yüz akçeye ve esedî gurûşa doksanar akçeye aldirdub ziyâdeye ve noksâna aldirmayasız ve akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldirdub zinhâr züyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldirmayasız cânib-i mîrîye gadr ve zarar olmakdan ve fermânımdan ziyâde talebiyle taaddî ve tecâvüzden begâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer min-şehr-i Zi'l-hicce's-şerîfe sene 1084

Be-makâm-ı Babadağı

77/2

Faziletli Kastamonu ve Göl ve Mergüze Efendiýariniñ meclis-i şerîf-i şerîat şîârları savbına dürer-i da'vât-ı sâfiyyât ve gadr-ı teslimât-ı vâfiyyât ithâfiyla muhibbâne i'lâm olunur ki taht-ı kazâ-i adâlet şîârlarına voyvoda nasb olunması lâzım ve mühim olmağın mektûb tahrîr olunub Ağalarımızdan kıldetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) Ağa zîde kadruhü iş bu sene hamse ve semânîñ ve elf Rebi'ü'l-âhiriniñ gurrelerinden üç ay temamina değîn voyvoda ve muâyyenü's-şer' nasb ve ta'yîn olunub huzûr-ı şerîflerine irsâl kıldındı teşrif-i vusûünde me'mûldur ki taht-ı hükûmetlerinde vâki' zuhûr iden şakî ve ehl-i fesâd mûmâ-ileyhiñ ma'rifet-i şer'ile ahz itdirdüb bi-hasebi's-şer' üzerine sâbit olan mevâdd-ı sicil ve hüccet idüb haklarından şer'ile lâzım gelen edeb oluna ve kadîmden bu cânibe âid ve râci' olur cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve resm-i arûseye vesâir cüz' ve küllî mahsûlümüz her ne ise ber vech-i mu'tâd-ı mûmâilyhe taleb ve tahsîl ve ahz-ı kabz itdirilmek bâbında sa'î cümleleri mebzûl ve ...? birbiriyle hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münif kimesneye rencide ve remide iddirmeyesiz fi't-târîhi el-mezbûr hemîşeder seccâde-i şerîat müstedâm

Muhibbi-i Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

77/3

Nişân-ı şerîf-i hükmü oldur ki

Kıldetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mevlâna Kastamonu kâdısı Ahmed zîde fazli südde-i saâdetime mektûb gönderüb kazâ-i Kastamonu'da Şadi Bey Mahallesinde vâki' mescid-i şerîfde yevmi bir akçe vazîfe ile imâm olan Mehmed ve Ahmed celâ-yı vatan idüb hizmet-i imâmet hâlî ve muattal olmağın râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî Hâfız Hasan için mahal ve müstehakdır deyu tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğîn fi'l-vâki' celâ-yı vatan idüb hizmet-i imâmet muattal ise ve Hâfız Hasan muhtâr-ı cemâat ise tevcîh idüb bu berât-ı hümayûn meymenet-i makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Hâfız Hasan varub mescid-i mezbûrda imâm olub hizmet-i lâzımesin bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra ber mücib şart-ı vakfa ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan mezbûrlar ve taraf-ı âherden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâil-i şehr-i Saferi'l-hayr sene hamse ve semânîñ ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

77/4

Nişân-ı şerîf-i hükmü oldur ki

Kastamonu'da vâki' merhûm İsfendiyâr Bey câmi'-i şerîfnde yevmi bir akçe ve senevî bir medd-i? gâlîle ile devr-hân olan iş bu râfî'-i tevkî-i refî'-i hümâyûn Hâfız Mustafa'nın hizmetinde kusûru ve azlî îcâb ider hâl yoğiken âherden Mehmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarikle alub gadr itmekle ref' olunub girü mezbûra kemâ-kân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında evkâf-ı mezbûre mütevellisi olan Mehmed arz itmeğin vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr kemâ-kân devr-hân olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra yevmi bir akçe ve senevî bir medd-i? gâlîle ile mutasarrıf olub vakfîñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletimçün duâya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene selâse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

77/5

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlî ve'l-keîâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazlî tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn Mehmed ve Osman ve Ömer nâm kimesneler ordu-yu hümâyûnuma gelüb kazâ-ı mezbûra tâbî Akdoğan nâm Depeve Kuyucak nâm karye toprağından ma'lûmü'l-hudûd yerlere mutasarrıf olan dereleri Hâcî Mustafa hâlî-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde ol yerleriñ hakk-ı tasarrıfı ...? sâhib-i arz ma'rîfetiyle bunlara ferâğ ve tefvîz idüb bunlar dahi on yedi seneden beru zabt-ı rabt ve öşr-i resmi sâhib-i arza edâ iderlerken mezbûr fevt olmağla Hasan nâm kimesne ol yerleri mukaddemâ babam zabtında ...? ol yerler bañâ intikâl ider deyu dahl ve nizâ'eylemek mürâfaa-i şer' olduklarında da'vâları lağv-ı mahz olmağla büyüce muârazadan men' bir le cânib-i şer'iden hüccet-i şer'iyye virilüb kat'-i nizâ' ve fasl-ı husûmet olmuşken mezbûr kanâat itmeyüb ol hüccet-i şer'iyyeye mugâyiriñdahl ve nizâ'dan hâlî olmadığın bildürüb hüccet-i şer'iyyesi mücibince amel olunub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûru temâm-ı hakk ve adl üze mukayyed ve hüccet-i şer'iyyesine nazar idüb göresin ol yerlere dahl iden mezbûruñ babası ...? fevt olmağla bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn ...? mezbûra intikâl itmiş olmayub veyâhûd zirâat ve hırâset olunmayub üç sene ale'l-mevâlî? bilâ-mâni' görür hâlî kalub kânûn üze tapuya müstehak oldukları mezbûr sâhib-i arzdan resm-i tapu ile almış olmayub fî'l-vâki' bunlar ol yerleri ol mikdâr seneden berü müstakillen zabt ve tasarrıf ve zirâat ve hırâset idüb öşr ve resmin sâhib-i arza edâ iderler iken mezkûr ol mikdâr seneden mukaddem babam tasarrıf ider deyu bañâ intikâl ider deyu dahl ve nizâ' idüb mürâfaa-i şer' ve şerîf olduklarında men' bir le cânib-i şer'idenhasebi's-şer'iden hüccet-i şer'iyye virilmişken ol hüccete mugâyir müdâhele eylediği vâki' ise cârî değildir bu makûle bir def'a şer'îyle görölüb fasl olunub hüccet-i şer'iyye virilen ve on sene mürûr iden toprak da'vâsınıñ istimâ' memnû'dur hâlî üze ibkâ ve üslûb-ı sâbıkâ üze ol yerleri buñâ zabt ve zirâat itdürüb min-ba'de şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyyeye ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdürmeyüb husûs-ı mezbûr isimden tekrâr emrimvarmalu eylemiyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî-evâsit-i şehr-i Zi'l-hiccei's-şerîfe li-sene erbâ' ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Babadağı

77/6

Nişân-ı şerîf-i hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlî ve'l-keîâm mevlâna Kastamonu kâdısı mevlâna Mehmed zîde fazlî südde-i saâdetime mektûb gönderüb nefis-i Kastamonu'da vâki' Püre Mahallesinde Tarakçı mescidiniñ imâmı olan Abdi Halife pir ve ihtiyâr olub hizmet-i iktidârı olmamağla imâmet-i mezbûru hüsni rızâsıyla sulbî oğlu râfî'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî Ahmed Halife'ye kasr-ı yed idüb berât-ı şerîfim virilmek ricâsına arz itmeğin tevcîh idüb bu berât-ı hümâyûn-ı izzet makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub mescid-i mezbûrda babası yerine imâm olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra vazîfe-i muayenesine mutasarrıf olub ol bâbda efrâd ve âferideden hiç mâni' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren evâsit-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene tis'a ve seb'in ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

78/1

Defter

...? bedel-i nüzül kazâ-i mezkûrîn der-livâ-i Kastamonu ...? sene 1085 defter-i hazine-i âmire
 Kazâ-i Kastamonu hâne 525,5
 Kazâ-i Mergüze hâne 164
 Kazâ-i Sorgun hâne 73,5
 Kazâ-i Göl hâne 95
 Kazâ-i Daday hâne 120
 Kazâ-i Araç hâne rub' ...? rub' 164
 Kazâ-i Yörükân-ı Araç hâne 49
 Kazâ-i Sırt hâne 69,5
 Kazâ-i Küre-i cedîd hâne 54,5
 Kazâ-i Boyalı hâne 106
 Kazâ-i Eflâni hâne 141,5
 Kazâ-i Çiğlene hâne 96,5
 Kazâ-i Cide hâne 144,5
 Kazâ-i Hoşalay hâne 153
 Kazâ-i Küre-i ma'mûre hâne 378
 Kazâ-i Azdavay hâne 116
 Kazâ-i Güney hâne 179,5
 Kazâ-i Taşköprü hâne 314
 Kazâ-i Gerze hâne 52
 Kazâ-i Sâhib hâne 149
 Kazâ-i Akkaya hâne 51,5
 Kazâ-i Ayandon hâne 114
 Kazâ-i Ginolu hâne 140,5
 Kazâ-i Akyörük hâne 32,5
 Kazâ-i Gökçeğaç hâne 19,5
 Kazâ-i Boyabad hâne 102,5
 Kazâ-i Zari hâne 142,5
 Kazâ-i Durağan hâne 47
 Kazâ-i Devrekânî hâne 242,5
 Kazâ-i Sinob hâne 211
 Kazâ-i Saray hâne 170,5
 Kazâ-i Çanlı hâne 140,5
 Yekûn hâne ...? 2735850
 Tahrîren fi-24 N. sene 1084

78/2

İş bu biñ seksân beş senesine mahsûb olmak Kastamonu kazâsından bâ-fermân-ı âlî bedel-i nüzül mâlını cem'a me'mûr olan fahrü'l-akrân Murad Ağa talebiyle kazâ-i mezbûruñ hâneleri hesâb olundukda a'yân-ı vilâyet ve reâyâ-ı ittifâk ve ma'rifetiyle ...? nâ-mevcûdu deftere kesre ve noksân gelmamek üzre aslen zam olundukda kâbl-i tahsîl mevcûd dört yüz on beş hâne olub ber-mûcib emr-i âlî cem'içün iş bu defter tahrîr olunub mezbûr Murad Ağa yedîne def' olundu hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Rebi'ü'l-evvel li-sene hamse ve semânîn ve elf

Mahalle-i Şadi Bey hâne 3,5
 Mahalle-i Kanara hâne 1
 Mahalle-i Akmescid hâne 4,5
 Mahalle-i Halîfe hâne 15
 Mahalle-i Bedir Gazi hâne 3,5
 Mahalle-i Cemal Ağa hâne 2
 Mahalle-i Kubbeli hâne 3
 Mahalle-i Musa Fakih hâne 3
 Mahalle-i Muzaffereddin hâne 3,5
 Mahalle-i Sufilar hâne 1,5
 Mahalle-i Ak Tekye hâne 4
 Mahalle-i İbn-i Neccâr ma' Türbe hâne 2
 Mahalle-i Alaca Mescid hâne 3,5
 Mahalle-i Frenkşâh hâne 1
 Mahalle-i Hacı Dursun hâne 4,5

Mahalle-i Abdülcebbâr hâne 3,5
 Mahalle-i Alpaslan hâne 2
 Mahalle-i İsfendiyar Bey hâne 4,5
 Mahalle-i İbn-i Sadi hâne 1
 Mahalle-i Kırkçeşme hâne 3,5
 Mahalle-i Deveciler hâne 4,5
 Mahalle-i Honsalar hâne 4
 Mahalle-i Kübcügez hâne 4
 Mahalle-i İbn-i Süle hâne 2
 Mahalle-i Saraçlar hâne 2,5
 Mahalle-i Diğer Saraçlar hâne 2
 Mahalle-i Ata Bey Gazi hâne 4
 Mahalle-i Seydiler hâne 2,5
 Mahalle-i Hüseyin Çelebi hâne 1
 Mahalle-i Kebkebirler hâne 3,5
 Mahalle-i Cebail hâne 9
 Mahalle-i Bey Çelebi hâne 4
 Mahalle-i Püre hâne 2,5
 Mahalle-i Çevkâni hâne 2
 Mahalle-i Hamza Ağa hâne 0,5
 Mahalle-i Ârız hâne 3,5
 Mahalle-i Medrese-i Ata Bey hâne 1
 Mahalle-i Zimmiyân-ı Balat hâne 1,5
 Mahalle-i İsmail Bey hâne 5
 Mahalle-i Hacı Hamza hâne 2
 Mahalle-i Tahir Fakı hâne 2
 Mahalle-i Gökdere hâne 3

Nâhiye-i Kuzyaka

Karye-i Gödel hâne 2
 Karye-i Debbâğ İshak hâne 2
 Karye-i Bayındır hâne 4,5
 Karye-i Depe ma' Müslimân hâne 5
 Karye-i Hamid hâne 5
 Karye-i Sahip hâne 6
 Karye-i Baylar hâne 2
 Karye-i Evrialan hâne 3,5
 Karye-i Karakuz hâne 3
 Karye-i Alpı hâne 4
 Karye-i Seremeddin hâne 7,5
 Karye-i Akçakilisa hâne 1
 Karye-i Türbe-i Adil Bey hâne 5,5
 Karye-i Karaevli hâne 6
 Karye-i Başmakcılar hâne 3
 Karye-i Sartı hâne 4
 Karye-i Ahlât ma' hâne 3,5
 Karye-i Alpaslan hâne 2
 Karye-i Karaçomak hâne 5
 Karye-i Üyük-i Â'lâ hâne 5
 Karye-i Üyük-i Esfel hâne 7
 Karye-i Çatakvirân hâne 7
 Karye-i Mutrub hâne 0,5
 Karye-i Bulacık hâne 1,5
 Karye-i Püre hâne 1
 Karye-i Saraycık hâne 8
 Karye-i Gömemce hâne 2
 Karye-i Bürmece hâne 5
 Karye-i Türkeli hâne 3
 Karye-i Kızılcavirân hâne 4
 Karye-i Zimmiyân-ı Karasu hâne 1

Karye-i İsmailler hâne 3
 Karye-i Çorumlu hâne 5
 Karye-i Ballık hâne 0,5
 Karye-i Çetikvirân hâne 5
Nâhiye-i Akkaya
 Karye-i Has hâne 4
 Karye-i Kuşkara hâne 3,5
 Karye-i Çavundur hâne 3
 Karye-i Halaçlar hâne 5
 Karye-i Boğaz hâne 3
 Karye-i Kuyucak hâne 2
 Karye-i Yörükvirân hâne 7
 Karye-i Bozoğlak hâne 7,5
 Karye-i Bük hâne 2
 Karye-i Alpagut hâne 3
 Karye-i Kızılkilisa hâne 2
 Karye-i Eğerciler hâne 3,5
 Karye-i Darı Bükü hâne 2
 Karye-i Elma Yakası hâne 5
 Karye-i Küblüözü hâne 6,5
 Karye-i Fadıra hâne 7
 Karye-i Çukurvirân hâne 5,5
 Karye-i Kızıoğlu hâne 2,5
 Karye-i Alınvirân hâne 22
 Karye-i Geyikli hâne 2
 Karye-i Gelinvirân hâne 2,5
 Karye-i Evciler hâne 2
 Karye-i Bürme hâne 8
 Karye-i Dana Seküsü hâne 2
 Karye-i Eytacı hâne 6
 Karye-i Ata Bey Kavağı hâne 2
 Karye-i Akçataş hâne 5
 Karye-i Karandu hâne 2,5
 Karye-i Elyakut hâne 2
 Karye-i Akdoğan hâne 5
 Karye-i Kabalar hâne 1
 Karye-i Sapaca hâne 2
 Karye-i Çıbañ hâne 3
 Karye-i Bürnük hâne 5
 Karye-i Havlu hâne 1,5
 Karye-i Eyceoğlu hâne 5
 Karye-i Başvirân hâne 1
 Karye-i Dervend Kavağı hâne 1
 Cem'an yekûn mevcûd olan 415, yalnız dört yüz on beş hânedir

78/3

Defter
 Bedel-i zahîre-i sürsât kazâ-i mezkûrîn der livâ-i Kastamonu el-vâki' fi-sene 1085mahsûs defter-i
 hazîne-i âmire
 Livâ-i Kastamonu
 ...?
 Kazâ-i Mergüze 46900
 Kazâ-i Sorgun 22550
 Kazâ-i Göl 26350
 Kazâ-i Daday 30850
 Kazâ-i Araç 42900
 Kazâ-i Yörükân-ı Araç 14960
 Kazâ-i Sirt 23250

Kazâ-i Küre-i cedîd 16390
 Kazâ-i Boyal 26810
 Kazâ-i Eflâni 42900
 Kazâ-i Çiğlene 26850
 Kazâ-i Cide 42350
 Kazâ-i Hoşalay 39600
 Kazâ-i Küre-i ma'mûre 103600
 Kazâ-i Azdavay. 32000
 Kazâ-i Güney 54300
 Kazâ-i Taşköprü 75900
 Kazâ-i Gerze 20400
 Kazâ-i Sahib nâm diğer İstefan 36700
 Kazâ-i Akkaya 14300
 Kazâ-i Ayandon 30650
 Kazâ-i Ginolu 38250
 Kazâ-i Akyörük nâm diğer Yörükân-ı Taşköprü 9490
 Kazâ-i Gökçe ağaç 77150
 Kazâ-i Boyabad 54350
 Kazâ-i Zari 40150
 Kazâ-i Durağan 14710
 Kazâ-i Devrekâni 65650
 Kazâ-i Sinob 62850
 Kazâ-i Saray 45600
 Kazâ-i Çanlı 36100
 ...? 1282910
 Tahrîren fi-13 Z. sene 1084

79/1

Emîr-i ümerâi'l-kirâm kebîri'l-küberâi'l-fihâm Zülkadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izzve'l-ihtişâm el-
 muhtassu bi-mezîdi 'inâyetü'l-melîkü'l-a'lâ Sivas Beğlerbeğliği pâyesiyle ber-vech-i arpalık
 Kaysariye ve Amasya sancâklarına mutasarrıf olan Seyyid Mehmed dâme ikbâlehu tevkî'-i refî'-i
 hümâyûn vâsıl olcak ma'lûm ola ki inşâallahu'l-mâlikü'l-te'âlâ bahâr-ı huçeste-i âsârda bi'z-zât
 cenâb-ı hilâfet-i me'âsim-i devlet ve ikbâl ve saâdet-i iclâl ile (silik) ve eyman iden Leh keferesinden
 ahz-ı intikâm üzerlerine sefer-i hümâyûnum mukarrer ve küll-i (silik) tedâriki lâzıme-i din ve devlet
 ve mühimme-i ırz-ı nâmûs ve selâtın olub vakt-i şitâ-i âher ve (silik) sefer-i karîb olmağla bundan
 akdem memâlik-i Anadolu'da vâki' sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan eyâlet ve sancâklarda birden
 biñi biñden yüz biñi varınca gedikli ve gediksiz zeâmet ve timâr dirlik (silik) idenlerden evlerinde
 bulunanları ihrâca ve sefer-i hümâyûnuma sürmek sen me'mûr ve ta'yîn (silik) imdi te'hîr ve tevkif
 eylemeyüb mâkemâl ve müretteb kapukulu kalkub varub ve etrâf (silik) adamlar gönderüb sefer-i
 hümâyûnuma me'mûr olan tavâif-i asâkirden evlerinde bulunanları (silik) teaccül sefer-i hümâyûnuma
 irsâl ve rûz-ı huzûrdan mukaddem ordu-yu hümâyûnum direng ve cem'iyet bulunmayanlarına vakt
 ve ihtimâm mâ-lâ-keâm eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur (boşluk) vusûl buldukda
 bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kudre amel idüb dahi sen ki mîr mîrân-ı mûmâ-ileyhsin bir ân ve
 bir sâat te'hîr ve tevkif eylemeye (silik) mâkemâl kapukulu kalkub sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan
 eyâlet ve sancâklara varub ve etrâfa (silik) adamlar gönderüb birden biñi biñden yüzbiñi varınca
 gedikli ve gediksiz zeâmet ve timâr tasarrıf (silik) evlerinde bulunanları ihrâca ve ber-vech-i taaccül
 sefer-i hümâyûnum ve inşâallahu'r-rahman rûz-ı huzûrdan mukaddem ordu-yu hümâyûnum direng ve
 cem'iyete mevcûd bulunmayanlarına sâî ve dikkat eyleyesin ve'l-hâsıl husûs-ı (silik) umûr-ı
 mühime-i din ve devlet ve elzemlû ezmân-ı tekâmül-i saltanatımdan olub ve bu zemânı sâire (silik)
 olunmayub bu husûs seniñ hizmetiñe havâle olunmağla bi'l-cümle senden mes'ûldür gâdir ve
 bahâne (silik) olmayub ve tama'-ı hâmdan ihtirâz idüb gereği gibi sâî ve dikkat eyleyüb ihmâl ve
 müsâheleden ihtirâz eyleyesin ve bundan soñra emr-i şerîfime itâat eylemeyüb asâkirî tâifesinden
 evlerinde bulunanları aslâ emân ve zemân vermeyüb sâire mûcib ibret ve sebeb-i nasihat içün ve
 kapuları önü (silik) sulb? ve eşedd-i ukûbetli şedîd-i cezâ eyleyesin amâ bu bahâneyle kimesneden
 akçe alub tama'-ı hâm sebebiyle müsâamaha itmekle ibâden billahi te'âlâ avk ve te'hîre ba's olub ber-
 vechle gadr ve cevâba sâkin? ola (silik) makbûl-ı hümâyûnum olmayub ecdâd-ı azâmem ...? te'âlâ bir
 ehemmiyetiñ ervâh-ı tayyibleri içün (silik) gelünür ve etrâfa minkâl adamlar gönderüb evlerinde
 bulunan asâkir tâifesinden adem-i itâ-i inkiyâdlar içün müstehak-ı itâb olmalarıyla dirlikleri âhere

virildiklerinden gayri eşedd (silik) haklarından gelünür sonra nedâmet ve pişmânlık fâide etmez añâ göre bu emr-i şerîfe ve (silik) el-itbâ' amel-i mazmûn-ı münîfemüctemi'nâs olan mahallerde nidâ ve cümleye i'lân ve işâatsen ki vebâlleri boyunlarına bilmedik ve âgâh olmadık deyu gadr ve bahâne eylemeyeler şöyle bilesin (silik) şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsit-i şehri Zi'l-hiccei's-şerîfe sene erbâ ve semânîn (silik)

Tabbeka aslahü'l-hatîr nemekahü'l-fakir ileyhi sübhâneh Mehmed el-kâdı bi-medîne-i Kostantiniyye el-mahmiyye gufr-ı leh?

79/2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Kastamonu'da vâkı' Cebrail mescidi efkâfından haffâflar sükunda bir tarafı Hâcı Receb (silik) ve bir tarafı Hıdır Bâkî dükkânına ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı kalaycı dükkânına müstemli olan vakf-ı arsa icâre ile mutasarrıf (silik) Mehmed fevt olub veled-i terk itmayub fevtiyle icâre teftiş oldukda iş bu Hüseyin râğb olmağın her üç sene cedîd i'tibârî üzre doksan sene müddet ile icâre-i tavîle üzre icâr olunub ücret-i muaccelesi alınub bir (silik) tasarrıf için yedîne tezkire virildi ba'de'l-yevm mutasarrıf olub her sene cânib-i vakfa otuz akçe icâresi edâ ile mâni' ve nizâ' olmaya tahrîren fî-evâsit-i şehri Zi'l-ka'detî's-şerîfe sene seb' ve işrîn ve elf El-fakir (silik)

79/3

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm vilâyet-i Anadolu'da sol kolda Kocaeli ve Kastamonu ve Kânkırı ve Ankara livâları ve Sivas ve Diyarbekr ve Erzurum eyâletlerine umûmen ve sol (silik) kassamları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki i'lâm-ı (silik) efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri'in yenbu'ü'l-fadl ve'l-yakîn bi'l-fi'l Anadolu Kâdıaskeri Mehmed Said edânullahi te'âlâ kazâ-i Zile tarafından elviye-i mezbûreye kassâm-ı süvârî nasb ve ta'yîn (silik) kuzâtdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm muvakkaten Basra kâdısı Ali zîde fazlûye makbûzâtınızı ba'de't-teftiş ve't-tefahhus sizden ahz-u kabz ve bu tarafa (silik) ve üzerine rast geldiği mevtâ-yı askeriyeniñ muhâllefâtını tahrîr ve beyne'l-verese taksim itmek (silik) mûmza ve mahtûm temessük virülüb ber mücib temessükle amel olunmak için kânûn üzre emr-i (silik) ricâ itmeğın imdi zikr olunan elviye-i mevlâna-yı merkûmeden vâz' olan mevtâ-yı askerî (silik) esnâ-yı müstemirre vâkı' olan hücec-i sicilât ve nikâh Atik nâm ve vakfiyyeden (silik) rûsûm-ı mu'tâdiye makbûzâtınızı mezbûre teslim idüb irsâl idesiz yâhûd irsâl itdirürüz deyu (silik) ve inâd itmeyesiz ve mezbûr üzerine rast geldiği mevtâ-yı askeriyeniñ muhâllefâtını kendü tahrîr ve adâlet-i taksim eyleyüviresiz ve kuzât ve nüvvâb taraflarından müdâhele iddürmeyesiz berât-ı hümayûnum ile imâmet ve (silik) ve tevliyet ve meşihat ve nezâret ve cibâyet ve ç(c)üz ve sâir (silik) cihât-ı tasarrıf idenleriñ vazifeleri yevmî bir akçe ve nîm akçedir cüz' ve küllî (silik) yaya ve müselleme ve tatar ve yörük ve ç(c)anbâz voynuk? askerîdir lakin sâbıkda (silik) yüz akçeden aşağı olan vilâyet kâdılarıniñ denilmiş idi el hâletü-hâzihi (silik) mevlâna-yı müşârûn-ileyh ta'yîn ve tahsis olmuşdur evlâd-ı asker ve sâdât (silik) mu'tak ve mu'takaları ...? ve mekâtib ve mekâtebeleriñ ve bunlarıñ (silik) ve askerîniñ nefer-i zevcât nefer-i askerîden zevci fevt oldukdan sonra mâdem ki (silik) tâifesine nikâhlandırılmış olmaya ve berât-ı hümayûnum ile hasb-i imâmet (silik) ve tevliyyet ve nezâret ve meşihat ve cibâyet ve sâir bunuñ cihâdet-i tasarrıf idenler dahi askerîdir ve berât-ı şerîfimle doğancı ve köprücü ve derbendeci ulakçı ve yâğcıve Gürcü ve ortakçı ve çilingir ve tuzcu (silik) bakırcı ve kâdı nâibleri ve şehir kethüdâları ve tekâlîf-i örfiyyeden mu'âf (silik) askerîdir ve nasb-ı mutasarrıf itmeyen mülâzım-ı nefer-i askerîdir (silik) kimesneler fevt oldukda aslından avârızhânesinden iden reâyâ tâife (silik) soñradan ehl-i cihet olmuşdur deyu kuzât ve nüvvâb taraflarından (silik) olmayub mûmâ-ileyhiñ kassâm-ı mevlâna-yı mezbûr zabt ve tasarrıf (silik) emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda vech-i meşrûh (silik) eylemeyesiz şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnum kassâm-ı (silik) yedînden ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren (silik) Muharremü'l-harâm sene hamse ve semânîn ve elf

Tabbeka aslahü'l-mutâ' nemekahü'l-fakir sübhâne ve te'âlâ Abdüllâziz el-kâdı bi-medîne-i Taraklıborlu afâ anhu

Bi-makâm-ı Hâcıoğlu Bazarcık

79/4

(silik) ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu sancâğında vâkı' olan kâdılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) defterlerinde Kastamonu sancâğıniñ dört biñ beş yüz elli dokuz buçuk ve rub' bedel-i nüzûl hâneleri olub (silik) mahsûb olmak üzre irsâl

olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücibince bedel-i nüzûl alınmak lâzım ve mühim olmağın (boşluk) deruhde olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmek (silik) itdirülmek fermânım olmuştur buyurdum ki (boşluk) hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır (silik) üzre amel idüb dahi târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzre livâ-i mezbûra vâki' ol mikdâr nüzûl hânelerinden irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücibince her bir hânelerinden altışar yüzakçe cem' ve tahsîl itdürüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye taallül ve muhâlefet itdürmeyesin ve bu bâbda bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûruñ cihet-i maîşetiçün her bir hânelerinde otuzar akçe dahi aldurub bunda ziyâde bir akçe almaya ve aldirmayasın (silik) içün alınan kâmil gurûş yüz akçeye ve esedî gurûş doksânar akçe aldurub ziyâde ve noksân (silik) ve akçe alındıkda hâlisü'l-a'yâr akçe aldirdub zinhâr züyûf ve kızıl ve kırık akçe aldirmayasız (silik) defterden ve her hânedan hilâf-ı emr-i defter-i fermânımdan ziyâde talebiyle zulm ve taaddîden begâyet ihtirâz (silik) şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız

80/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki mahmiyye-i Kastamonu'da vâki' meşrûtiyyet üzre mütevellisi olduğumuz merhûm Sittay Hâtûn ve merhûm Hoca Hayreddin Efendi vakfı ile müşterek olan hamâm ve kapân iş bu sene hamse ve semânîn ve elf Muharremü'l-harâm guresinden bir sene tamamına değin hâmil tezkire Vehîzâde Efendi nâm kimesneye iki yüz yigirmi esedî gurûşa merhûm Hoca Hayreddin Efendi vakfı mütevellisi ile maan îcâr olunub ol dahi minvâl-i mezbûr üzre isticâr ve kabûl itmeğın iş bu hurûf li-ecli't-temessük ketb ve yedîne def' olundu mâ-dâm ki mu'tâd-ı kadîm üzre nisf-ı icâre ki yüz on gurûşu re's-i senet cenâb-ı vakfa teslim idüb ve bâkî yüz on esedî gurûşu dahi sene-i mezbûre guresinde edâ ve teslim eyleyüb ve vâki' olan rukbâsını zabt-ı vakf olanlar ma'rifetli eyleye tasarrıfına kimesne mâni' venizâ'm olmaya hurrire fi-evâsit-i Zi'l-hiccei's-şerîfe li-sene erbâ' ve semânîn ve elf

El-fakir el-Hacc Abdülkerim el-mütevellî âlî vakf Hoca Hayreddin

El-fakir es-Seyyid Osman el-mütevellî ale'l-vakf el-mezbûr

80/2

(silik) kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlı ve'l-kelâm Kastamonu sancâğında vâki' Kastamonu ve Mergüze ve Sorkun ve Göl ve Daday ve Araç ve Küre-i cedîd ve Cide ve Hoşalay ve Küre-i ma'mûre ve Azdavay ve Güney ve Taşköprü ve Zârî ve Devrekânî kâdıları zîde fazluhum mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet-i zîde kudrehüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iş bu sene-i mübârekde sefer-i hümayûnuma me'mûr olan asâkir-i islâm zahîreleri içün livâ-i mezbûrede vâki' kâdılıklardan iştirâsı fermânım olan şimdi acil üzre iştirâ ve tedârîki ve bir gün evvel mahalline nakli ehem-i umûrdan olmağın imdi mukaddema sâdır olan emr-i şerîfimde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre muaccelen iştirâ ve arabalara tahmîl ve İnebolu iskelesine nakl iddûrdüb avk ve te'hîrden begâyet ihtirâz eylesesiz şöyle ki iştirâsı fermânım olan zahîre vakt ve zemânla iskele-i mezbûra nakl olunmağla sefinelere tahmîl te'hîre kalub ve vakitle mahalline erişmeyüb müzâyakaya ba's olası ber vechle gadr ve cevâbınız masmû'am-ı hümayûnum olmayub mücib-i ibret içün muhâkeme hakkıñızdan gelünür bilmiş olası ve sen ki mübâşirsın zikr olunan zahîrei bir gün evvel iskele-i mezbûreye nakl ve sefinelere tahmîl ve mahalline irsâl iddûrmekde ziyâde ihtimâm-ı tâm eylesesiz deyu fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb iş bu sene-i mübârekde taht-ı kazâlarıñızdan iştirâsı fermânım olan şâiri mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre muaccelen iştirâ ve tedârîk ve iskele-i mezbûreye bir gün evvel arabalar ile nakl ve kabzına me'mûr teslim iddûrmekde her biriñiz gereği gibi takayyüd-i tâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden begâyet ihtirâz eylesesiz şöyle ki fermânım üzre vakt ve zemânıyla iskele-i mezbûreye nakl olunmamağla sefinelere tahmîl te'hîre kalub mahalline erişmeyüb müzâyakaya ba's olası ber vechle gadr ve cevâbınız masmû'-ı hümayûnum olmayub mahkeme hakkıñızdan gelünür bilmiş olası ve sen ki zahîre mübâşirisin zikr olunan zahîrei bir gün evvel arabalar ile iskele-i mezbûreye nakl ve sefinelere tahmîl iddûrmekde ihtimâm-ı tâm idüb zinhâr ve zinhâr ihmâl ve müsâhele eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer Zi'l-hicce sene 1084

Be-makâm-ı Babadağı

Hurrire fi-selh muharremü'l-harâm

...? der-resm 800, tane soğan kıymet 2, nar kıymet 1, tâze şerbet der-resm 120, helvâ kıymet 26

80/3

Ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kankıñızıñ taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise menzil bargir bulunan yerlerde yalnız bir nefer âdam bir re's menzil bargir virilüb bulunmayan yerde yolcu yokken yıkdırmayub? yerlûden birer ve tûvânâ bargirleri tedârik ve ihzâr idüb mahfûf ve muhâtara olan mahallerde yanına birar kulağuzlar koşub emîn ve sâlim bir yerîñize irsâl ve bir taaccül mahalle me'mûr isâl (boşluk) âlâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi-evâsit-i şehri-i Muhârrem sene hamse ve semânîn ve elf
El-mahrûse Kostantiniyye

80/4

Emîr-i ümerâi'l-kirâm kebîri'l-küberâi'l-fihâmZûlkadri ve'l-ihtirâm sahibi'l-'izz ve'l-ihtişâm bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-âlâ Sivas pâyesiyle ber-vech-i arpalık Kaysariye ve Amasya sancâklarına mutasarrıf olan Seyyid Mehmed dâme ikbâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olcak ma'lûm ola ki sen ki mîr-i mîrân mûmâ-ileyhsin Anadolu ve Karaman ve Adana ve Sivas eyâletlerinde ba'zı mahallerde eşkıyâ ve harâmzâde ve kuttâ'i'l-tarîk zuhûr idüb ebnâ-yi sebîlîñ mâl ve cânlarına zarar ve gezend iden eşkıyâyı teftiş ve tefahhus ele getürüb muktezâ-yı şer'-i şerîf üzre haklarından lâzım geleni şer'ile icrâ eylemek me'mûr ve ta'yîn olunmuşsundur imdi te'hîr ve tevkif itmeyüb zikr olunan eyâletlerde ol makûle zuhûr iden eşkıyâyı varub ahz idüb şöyle ki şekâvet üzre olanlardan Diyarbekr ve Haleb eyâletlerine firâr iderler ise adamlar ta'yîn idüb ahz ve muktezâ-yı şer'-i şerîf üzre haklarından lâzım geleni icrâ ve ehl-i fesâda muâvenet ve müzâheret idenleri arz ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlû'l-kadrem üzre amel idüb dahi sen ki mîr mîrân-ı mûmâ-ileyhsin te'hîr ve tevkif itmeyüb zikr olunan eyâletlerde ol makûle zuhûr iden eşkıyâyı varub ahz idüb şöyle ki şekâvet üzre olanlardan Diyarbekr ve Haleb eyâletlerine firâr iderler ise adam ta'yîn idüb ahz ve muktezâ-yı şer'-i şerîf üzre haklarından lâzım geleni şer'ile icrâ ve ehl-i fesâda muâvenet ve müzâheret idenleri arz ve i'lâm eyleyüb ...? cezâsın virüb avk ve te'hîr ve ihmâl müsâheleden ...? sebebiyle ehl-i fesâd ...? kendü hâlinde olanlara hilâf-ı şer'-i şerîfe zulm ve teaddî ve tecâvüz ve ibkâ ...? begâyet ihtirâz eyleyesin soñra gadr ve cevâba makbûl-ı hümâyûnum olmayub ecdâd-ı azâmem ...? te'âlâ bir ehemmiyetiñ ervâh-ı tayyibeleriçün ...? ile hakkından gelinür mûcib-i şiddet olması mukarrerdir añâ göre hareket idüb ...? inhirâf eylemeyesiz şöyle bileler âlâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi-evâsit-i şehri-i Zi'l-hiccei's-şerîfe li-sene erbâ' ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Babadağı م

Vasale ileynâ fi 27 min-Safersene 85

81/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîlâm Kastamonu sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem memâlik-i mahrûsada vâki' perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rum'u ve medîne-i münevvere reâyâsınıñ maktûu veyâve kefereniñ yave cizyeleri cem'ine me'mûr olan kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed zîde mecdühü der saâdetime mühürlü tezkire gönderüb zikr olunan kâdılıklarda vâki' ve âher-i diyârdan gelen perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rum'u ve medîne-i münevvere reâyâsınıñ üzerlerine edâsı lâzım gelen maktûaları ve yâvekefereniñ ve yave cizyeleri şart-ı iltizâmın dâhil olmağla biñ seksen beş senesine mahsûb olmak üzre cem' ve tahsîl lâzım ve mühim olmağın Tarakçıdan kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kudruhuye deruhde olunub zemânı hulûl eyledikde vech-i meşrûh üzre cem' ve tahsîl iddirülmek bâbında emr-i şerîfim ricâsına i'lâm eylemeğın imdi kadîmden olıgeldüğü üzre tahsîl iddürmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi zikr olunan kâdılıklardan sâkin ve etrâf ve eknâfdan kâr-ü kesb için gelüb ve bir diyârdan âher diyâra mürûr ve ubûr iden perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rum'u ve Kaysariyeli ve Vanlı ve Çulhalı ve Teblis (silik) ve Kefeli ve vilâyet-i Leh ve Macâr ve Nemçe ve Eflâk ve Boğdan tarafından gelen tüccârı ve kâr-ü kesb iden Ermeni tâifesiniñ ve Anadolu Rum'u ve medîne-i münevvere reâyâsınıñ ve Karamanlı ve Adana ve Ercişli ve Sivas ve Kaysariye'de kırk altı nefer Ermeni'den mâ'adâ senden üçer yüz altmışar akçe cihet-i maişet ve gulâmiyyesiyle dörder yüz yigirmi altışar akçe maktû'ları târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzre mefrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem serbest üzre zabt ve tasarrıf ve cem' ve tahsîl iddirdüb âherden bir ferd müdâhil iddürilmeye ve perâkende-i medîne-i münevvere reâyâsınıñ üslûb-ı sâbık üzre cürm-i cinâyet ve beytû'l-malların zabt olıgeldüğü üzre cem' ve tahsîl iddirülüb min-ba'de eğer evkâf-ı selâtîn ve vüzerâ-yı a'zâm ve erbâb-ı timâr ve sâir emlâk sâhibleri toprağımızdadır veyâhûd bunda sâkinlerdir deyu ber vechle müdâhil eylemeyeler ve iddirülmeye ve dahi zikr olunan kazâlarda ve kuzât ve kurrâsında mütevattın ve gayri mütevattındır ticâret ve kâr-ü kesb için gelen yâve kefereden eğer Rum ve Arnavud ve Bulgâr ve

Sırf? ve sâirinden üçer yüz akçe yave cizyesi ve on yaşında emred ve ...? olub şer'ân cizyeye müstehak olan Ermeni ve Rum oğullarından hüccet-i şer'iyye mûcibince nısf-ı cizye alına ve on yaşından ziyâde olanlarından temâm cizye alınub inâd ve muhâlefet iddirülmeye ve Rumili ve Anadolu ve Adalardan ticâret ve kâr-ü kesb için gelân yâve kefereden dahi vech-i meşrûh üzre üçer yüz akçe yâve cizyeleri cem' ve tahsîl iddirülüb biz sultânlar ve vüzerâ ve evkâf-ı selâtın ve sâir evkâf ve emlâk karyeleri reâyâsıyüz veyâhûd perâkende-i tâife ve ...? ve şahinciyan ve atmacacıyan ve derbendciyan ve kasâb ve çobân ve mumcu ve taşcıyan ve Sinob ve Ürgüb ve Trabzon ve ...?Üsküdar ve haslar ve vezîr-i a'zam ve kapudan pâşâ reâyâsıyüz inâd ve muhâlefet eylemeyüb lâzım gelân cizyeleri virüb biz henüz geldük girü giderüz deyu sözlerine i'tibâr itmeyüb ber vechle inâd ve muhâlefet ve taallül ve nizâ' iddirmeyesiz ve zikr olunan Ermeni maktûu ve yâve cizyesi kadîmden ve minvâl üzre (silik) ve tasarrıf ve cem' ve tahsîl oluna gelmiş ise zemânı hulûl eyledikde girü ol minvâl üzre (silik) ve tahsîl iddirülüb min-ba'de taraf-ı âherden bir ferd dahl ve taarruz iddirmeyüb vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer şehri Rebi'ü'l-âhir sene erba' ve semânîn ve elf Be-yurd-ı sahrâ-yı Edirne

81/2

(silik) evlâ vülâtü'l- muvahhidin ma'denü'l-fazli ve'l-yakin vârisü ulümü'l-enbiyya (silik) ...? el-muhtassu bi-mezîdî inâyetü'l-melikü'l-mu'in mevlâna Ankara kâdısı zîde (silik) ile ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Kânkırı ve Kastamonu sancâklarında vâk'a kâdılar zîde fazluhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki biñ seksen (silik) senesine mahsûb olmak üzre zikr olunan sancâkların yâve cizyesi cem'ine me'mûr (silik) zîde kadruhû divân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb târih-i mezbûruñ yave cizyeleri tahsiline ber-mûcib emr-i şerîfe mübâşeret eylemek istediğünde reâyâ-yı mezbûr cizyeleri için virdükleri gurûşu hazîne-i âmireme alınduğu üzre yüzer akçeye ve esedî gurûşa doksanar virmeyüb gurûşu ziyâdeye züyûf akçe teklif itmeleriyle mîrîye küllî gadr iderler deyu bildürüb ol vechle kimesneye taallül iddirülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden imdi hazîne-i âmireme alınduğu üzre alıvirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi zikr olunan sancâklarda vâki' hâric yâve keferre reâyâsı cizyeleri için virdikleri riya' ve esedî gurûş hazîne-i âmireme alınduğu üzre alıvirüb ziyâdeye ve noksâna aldurmayasız ve akçe virdiklerinde hâlisü'l-ayâr akçe aldırub züyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldurmayasız mâl-ı hazîneye gadr ve zarar olmaktan begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene erba' ve semânîn elf Be-makâm-ı Babadağı

81/3

(silik) ve'l-yakin vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselin hüccet'ül-hakk ale'l-halkı ecma'in (silik) mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm (silik) Kastamonu'da vâki' (silik) kâdılar zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân biñ seksen beş senesine mahsûb olmak üzre (silik) tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) sefer-i hümâyûnum mühimmâtçün Kastamonu iştirâsı fermânım olan kırk dokuz biñ dört yüz kîle şîarın bahâsıçün livâ-i mezbûruñ yave nüzülü mâlından elli biñ yüz yetmiş beş kâmil gurûş ta'yîn ve minvâle olmağla sen ki mübâşirisin meblağ-ı mezbûrumu emr-i şerîfim vardıkda muaccelen tahsîl ve iştirâ-i mübâşeret bâ fermânım edâ ve teslîm idesiz deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân iş bu mübâşir olan Mehmed zîde kadruhû vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb deyu livâ-i mezbûruñ bedel-i nüzül mâlından ta'yîn ve havâle olunan ol mikdâr gurûşu emr-i şerîfim (silik) muaccelen tedârik ve (silik) edâ ve teslîm idüb iş bu hükm-i şerîfimiñ zuhruna hüccet? iddirmeyesiz ve hıfz eyleyesiz ki (silik) mahsûb (silik) alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî aşer min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene erba' ve semânîn ve elf Be-makâm-ı Babadağı

Vasale ileynâ fi 11 min-Muharrem sene 85

Tabbeka aslahü'l-hatir nemekahü'l-fakir ileyhi-te'alâ Mehmed el-kâdî bi-medîne-i Kostantiniyye afâ anhü

81/4

İş bu biñ seksen beş senesine her sekiz kîle İstanbulî şâir ...? esedî gurûş olmak üzre Kastamonu kazâsından iştirâ ve İnebolu iskelesine fermân olunan on biñ kîle İstanbulî şâir defteridir ki a'yan ve

vilâyet ve reâyâ-i ittifâk ma'rifetiyle değeri (silik) tevzi' olunub (silik) Mehmed Ağa yedine def' olundu tahrîren hurrire 10 min-el Muharremü'l-harâm sene 1085

Mahalle-i (silik) 84

Mahalle-i Kanara (silik) 24

Mahalle-i Akmescid (silik)

Mahalle-i Halîfe şâir kîle İstanbulî 312

Mahalle-i Cemal Ağa şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Bedir Gazişâir kîle İstanbulî 84

Mahalle-i Kubbeli (silik) İstanbulî 8 (silik)

Mahalle-i Musa Fakı ...? (silik)

Mahalle-i Muzaffereddin şâir kîle İstanbulî 84

Mahalle-i Sofılar şâir kîle İstanbulî (silik)-6

Mahalle-i Ak Tekye şâir kîle İstanbulî 96

Mahalle-i İbn-i Neccâr ma' Tûrbeşâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Alaca Mescid şâir kîle İstanbulî (silik)

Mahalle-i (silik) şâir kîle İstanbulî 3-(silik)

Mahalle-i Hacı Dursun şâir kîle İstanbulî 108

Mahalle-i Abdülcebbâr şâir kîle İstanbulî 8-(silik)

Mahalle-i Alpaslan şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i İsfendiyar Bey şâir kîle İstanbulî 96

Mahalle-i İbn-i Şadi şâir kîle İstanbulî 46

Mahalle-i Kırk Çeşme şâir kîle İstanbulî 84

Mahalle-i Deveciler şâir kîle İstanbulî 108

Mahalle-i Honsalar şâir kîle İstanbulî 96

Mahalle-i Saraçlar şâir kîle İstanbulî 60

Mahalle-i Saraçlar ma' tevâbi'şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Ata Bey Gazi şâir kîle İstanbulî 96

Mahalle-i Seydiler şâir kîle İstanbulî 36

Mahalle-i Hüseyin Çelebi şâir kîle İstanbulî 24

Mahalle-i Kebkebirler şâir kîle İstanbulî 84

Mahalle-i Cebrail şâir kîle İstanbulî 240

Mahalle-i Bey Çelebi şâir kîle İstanbulî (silik)-6

Mahalle-i Püre şâir kîle İstanbulî 60

Mahalle-i Çevkânî şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Hamza Ağa şâir kîle İstanbulî 24

Mahalle-i Ârız şâir kîle İstanbulî 84

Mahalle-i Medrese-i Ata Bey şâir kîle İstanbulî 24

Mahalle-i Zimmiyân-ı Balat şâir kîle İstanbulî 36

Mahalle-i İsmail Bey şâir kîle İstanbulî 120

Mahalle-i Hacı Hamza şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Tahir Fakı şâir kîle İstanbulî 48

Mahalle-i Gökdere şâir kîle İstanbulî 73

Mahalle-i Kübcügez şâir kîle İstanbulî 120

Mahalle-i İbn-i Süle şâir kîle İstanbulî 48

(Belgenin buradan sonraki devamı 80. varaktadır.)

Karye-i Gödel şâir kîle İstanbulî 48

Karye-i Debbağ İshak şâir kîle İstanbulî 70

Karye-i Bayındır şâir kîle İstanbulî 96

Karye-i Depe ma' Müslimânşâir kîle İstanbulî 144

Karye-i Hamid şâir kîle İstanbulî 144

Karye-i Sahib şâir kîle İstanbulî 144

Karye-i Baylar şâir kîle İstanbulî 60

Karye-i Evrialan şâir kîle İstanbulî 96

Karye-i Karakuz şâir kîle İstanbulî 72

Karye-i Alpi şâir kîle İstanbulî 48

Karye-i Seremeddin şâir kîle İstanbulî 180

Karye-i Akça Kilisa şâir kîle İstanbulî 24

Karye-i Türbe-i Adil Bey şâir kîle İstanbulî 132

Karye-i Karaevli şâir kîle İstanbulî 156

- Karye-i Başmakcılar şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Sartı şâir kîle İstanbulî 96
 Karye-i Ahlât ma' Müslimânşâir kîle İstanbulî 96
 Karye-i Karaçomak şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Üyük-i Â'lâ şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Üyük-i Esfel şâir kîle İstanbulî 168
 Karye-i Çatakvirân şâir kîle İstanbulî 168
 Karye-i Mutrub şâir kîle İstanbulî 24
 Karye-i Bulacık şâir kîle İstanbulî 36
 Karye-i Püre şâir kîle İstanbulî 24
 Karye-i Alpaslan şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Saraycık şâir kîle İstanbulî 192
 Karye-i Gömemce şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Bürmece şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Türkeli şâir kîle İstanbulî 84
 Karye-i Kızılcavirân şâir kîle İstanbulî 96
 Karye-i Zımmiyân-ı Karasu şâir kîle İstanbulî 24
 Karye-i İsmailer şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Çıban şâir kîle İstanbulî 30
 Karye-i Çorumlu şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Çetikvirân şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Ballık şâir kîle İstanbulî 12
Nâhiye-i Akkaya
 Karye-i Has şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Kuşkara şâir kîle İstanbulî 84
 Karye-i Çavundur şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Halaçlar şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Boğaz şâir kîle İstanbulî 84
 Karye-i Kuyucak şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Yörükvirân şâir kîle İstanbulî 168
 Karye-i Bozoğlak şâir kîle İstanbulî 180
 Karye-i Bük şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Alpagut şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Kızılkilisa şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Eğerciler şâir kîle İstanbulî 96
 Karye-i Darı Bükü şâir kîle İstanbulî 72
 Karye-i Elma Yakası şâir kîle İstanbulî 136
 Karye-i Küblüözü şâir kîle İstanbulî 156
 Karye-i Fadıra şâir kîle İstanbulî 180
 Karye-i Çukurvirân şâir kîle İstanbulî 144
 Karye-i Kızıoğlu şâir kîle İstanbulî 84
 Karye-i Alınvirân şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Geyikli şâir kîle İstanbulî 60
 Karye-i Gelinvirân şâir kîle İstanbulî 60
 Karye-i Evciler şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Bürme şâir kîle İstanbulî 192
 Karye-i Dana Seküsü şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Eytacı şâir kîle İstanbulî 144
 Karye-i Ata Bey Kavağı şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Akçataş şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Karandu şâir kîle İstanbulî 60
 Karye-i El Yakut şâir kîle İstanbulî 48
 Karye-i Akdoğan şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Kabalar şâir kîle İstanbulî 24
 Karye-i Sabaca şâir kîle İstanbulî 60
 Karye-i Bümnük şâir kîle İstanbulî 120
 Karye-i Havlu şâir kîle İstanbulî (silik)
 Karye-i Eccoğlu şâir kîle İstanbulî 144
 Karye-i Başvirân şâir kîle İstanbulî 24

Karye-i Dervend Kavağı şâir kile İstanbulî 24

82/1

İzzetlü ve faziletlü (boşluk) Efendi (boşluk) hazretleriniñ meclis-i şeriflerine ...?budur ki (boşluk) hâliyâ taht-ı hükûmetiñizde vâki' olan Kastamonu ve tevâbi'-i nevâhîsinde sâkin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşları üzerlerine kethüdâ yeri ve dâb-ı kadîm olmağla zümre-i silâhdârândanyalıñız? beşinci bölükden otuzbir akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa nâm cebeci ocağın emekdârı ...? olmağla kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunub mektûb ile irsâl kılındı inde'l-vusûlmezbur-ı lütuflarındame'mûldur ki mezbûru hizmet-i mezbûrede istihdâm iddirüb tarâf-ı âherden bir ferdî dahl ve taarruz iddürmeysesiz siz ki altı bölük yoldaşlarısızmerkûmu üzerleriñize zâbit bilüb sözüne muhâlefet ve vaz'-ı hareket üzre olmayub düşen da'vâ ve nizâ'larıñız şer'-i şerîf ve marîfet-i mezbûr ile gördürüb ...? itâatdan begâyet ihtirâz üzre olasızsen ki kethüdâ yeri zîde kadruhûsın ol bâbda altı bölük yoldaşları ile hüsn-i zindegânı üzre olub düşen da'vâ ve nizâ'larını şer'-i şerîf ile gördürüb şer'-i şerîfe itâat ve sañâinkıyâd üzre olmayanları ism ve resm ve bölüğü ile yazub(silik) eyleyesizve ol tarafda ba'zı levendât tâifesiñ sipâhî nâmıyla mızrâk ve bayrâk getürüb reâyâları (silik) ve remîde iderler ise bunuñ gibileridikkat-i tâmbirle ele getürüb adli's-şer'-i şerîf üzerlerine lâzım (silik)şerîfe umûruna sen ki sâir mûcib-i gayret ve sebeb-i nasihat olubreâyâ ve ehl-i örf? ömr-ü devlete müdâvemet gösterelerbâkî hemîşe-i der seccâde-i müstahkem-bâd tahrîren fî-evâil-i şehri Zi'l-ka'de li-sene erba ve semânin ve elf

(silik)

Kemal? Gurebâ-i yemîn-i dergâh hâlâ

Osman ulûfeciyân yesâr

Mustafa ulûfeciyân ...? dergâh hâlâ

Hasan silâhdâr dergâh hâlâ

Ahmed ...? dergâh hâlâ

82/2

İzzetlü ve faziletlü (boşluk) Kastamonu (boşluk) Efendisi hazretleriniñ huzûrlarına dürer-i du'avât-ı sâfiyât ve gadr-ı tahiyât-ı tekrimât ithâfından soñra inhâ olunan budur ki şehir ve tevâbi' kazâlarıñ subâşılığı biñ seksen beş Muharremü'l-harâm guresinden üç ay temâmına değin kadîmden olıgeldüğü üzre zabt iddürülmek bâbında iş bu mektûb tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kudruhuye tevcîh olunub irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl me'mûldur ki mûmâ-ileyh zîde kadruhuye seneyn-i sâbık olıgeldüğü üzre zabt-u rabt iddürülüb cürm-ü cinâyet ve bâd-ı hevâ ve sâir tarafıma âid cüz' ve küllî her ne ise mûmâ-ileyh ahz-u kabz iddürülüb hilâf-ı şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfe olıgelmiş muhâlif kimesneye taaddî iddürülmeyüb vâk'a-i ahvâllerine hüsn-i cemâliñiz mercûdur bâkî hemîşe-i izz-i fazilet der seccâde-i müstahkem-bâd fî't-târîh el-mezbur El-muhlîs el-muhibbi Mehmed Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

82/3

Defter

...? şâir kazâ-i mezkûrîn der livâ-i Kastamonu ...? mühimmât-i sefer-i hümâyûn edâ-yı nakl-i iskele-i İnebolu elvâki' fi-sene 1084 ber mûcib defter-i hazîne-i âmire

Der livâ-i Kastamonu edâ-yı nakl iskele-i İnebolu

Kazâ-i Kastamonu şâir kile 10,000

Kazâ-i Mergüze 3000

Kazâ-i Sorkun 1000

Kazâ-i Göl 700

Kazâ-i Daday 2400

Kazâ-i Araç 4000

Kazâ-i Küre-i cedîd 300

Kazâ-i Cide 3000

Kazâ-i Hoşalay 3500

Kazâ-i Küre-i ma'mûre ma' 6000

Kazâ-i Azdavay 1000

Kazâ-i Güney 1500

Kazâ-i Taşköprü 8000

Kazâ-i Zâri 1000
 Kazâ-i Devrakâni 4000
 ...?
 Tahrîren fi 5 Şevvâl sene 1084

82/4

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu ve Mergüze ve Sorkun ve Göl ve Daday ve Araç ve Küre-i cedid ve Cide ve Hoşalay ve Küre-i mamûre ma' Ma'denciyan ve Azdavay ve Güney ve Taşköprü ve Zâri ve Devrekânî kâdılarî zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vilâyetin iş erleri kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâallahu te'âlâ evvel behâr hüccet-i asâr meymenet-i ittisâlde a'dâ-yı din-i mübîn ve küffâr-ı düzah-ı karin olan Leh keferesinden bi inâyetullahi'l-melikü'l-müsteân ahz-ı intikâm niyetiyle bi'z-zât cenâb-ı hilâfet meâsim-i? asâkir-i ...? ile sefer-i hümayûnum mukarrer ve muhakkak olmağın asâkir-i nusret ...? zahîre ...? tedârik olunmak lâzım ve mer-i mühimm olmağın imdi irsâl olunan nakdî esedî gurûş ile şâirîn her sekiz İstanbulî kîlesi İnebolu iskelesine nakli ile bir aynîesedî gurûş olmak üzere Kastamonu kazâsından on biñ kîle şâir ve Megüze kazâsından üç biñ ve Sorkun kazâsından biñ kîle ve Göl kazâsından yedi yüz kîle ve Daday kazâsından iki biñ dört yüz kîle ve Araç kazâsından dört biñ kîle ve Küre-i cedid kazâsından üç yüz kîle ve Cide kazâsından üç biñ kîle ve Hoşalay kazâsından üç biñ beş yüz kîle ve Küre-i ma'mûre ma' Ma'denciyan kazâsından altı biñ kîle ve Azdavay kazâsından biñ kîle ve Güney kazâsından biñ beş yüz kîle ve Taşköprü kazâsından sekiz biñ kîle ve Zâri kazâsından biñ kîle ve Devrekânî kazâsından dört biñ kîle ki cem'an kırk dokuz biñ dört yüz kîle şâir olur muaccelen iştirâ ve tedâriki ve ber vech-i taaccül İnebolu iskelesine nakl ve kabza me'mûr oluna teslim iddirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükmi-şerîfimle ...? ve'l-akrân zîde kadruhû vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi kat'en te'hîr ve tevkif eylemeyüb irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mefkûfât defteri mücibince her kazâyâ ta'yîn ve ...? olunduğu üzere iştirâsı fermânım olan ol mikdâr kîle İstanbulî şâiri muaccelen iştirâ ve tedârik ve bir evvel iskele-i mezbûreye nakl ve kabza me'mûr (silik) iddirilmekde her biriñiz ziyâde ihtimâm idüb avk ve te'hîrden begâyet ihtirâz eyleyesiz ve şâir tedâriki gâyet (silik) zıkr olunan iştirâyâ muâf ve gayr-i muâf cümlesi dâhl olmağla ale's-seviyye tevzi' ve bir gün evvel (silik) deyu kimesneye inâd ve muhâlefet iddirmeyesiz ve hesâb-ı merkûm üzere lâzım gelen hakların? ashâbına (silik) mübâseret yedindenbi't-temâm alıvirüb bir akçelerin ketm iddirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' (silik)

Be-makâm-ı Babadağı

Vasale ileynâ fi 5 min-Muharremü'l-harâm sene 1085

Vasale fi 7 min-Muharremü'l-harâm sene 1085

83/1

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebu Bekir zîde kadruhû mahrûse-i Edirne'deve divân-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüb Kastamonu sancâğında vâki' mîzân-ı harir ve beytü'l-mâl ve tevâbi' mukâtaası kadîmden olıgeldüğü üzere biñ seksen dört senesine mahsûb olmak üzere kendüye deruhde olunmak bâbında inâyet ricâ itmegin hazine-i âmiremde mahfûz olan mukâtaat defterlerine nazar olundukda zıkr olunan mîzân-ı harir ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd yave ve kaçgun ve cürm-ı cinâyet ve resm-i arûsâne zâviyedârân ve ...? ve tevâbi' mukâtaasının târîh-i biñ seksen dört Recebiñ yigirmi ikinci gününde olub senede iltizâmı elli biñ akçeye olunduğu derkenâr olunub arz olundukda on beş biñ akçe senin ile deruhde olunub berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet pâdişâhânem vücûda getürüb dahi târihi merkûmdan vech-i meşrûh üzere zabtiçün bu berât-ı hümayûnumu virdüm ve buyurdum ki mezbûrîn kadruhû varub târîh-i merkûmdan mukâtaa-i mezbûreye ber vech-i iltizâm bundan akdem emîn adamlarına ne minvâl üzere zabt ve tasarrıf idgelmişler ise girü mezbûra dahi ol minvâl üzere zabt-ı rabt iddirülüb ve livâ-i mezbûrda vâki' olan beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve yave ve kaçgun ve cürm-ı cinâyet ve resm-i arûsâne zâviyedârân ve ...? defter-i cedid-i hâkânide hâsıl kayd olunduğu üzere emîn-i mezbûre müstakillen zabt-u rabt iddürülüb vâki' olan hubûbât ve rûsûmât cüz' ve küllisi her ne ise mîrî için ahz-ı kabz iddürülüb min-ba'de mîr-i mîrân ve mîrlivâ adamları ve mütesellimleri ve voyvodaları ve taraf-ı âherden bir ferdi dahl ve taarruz iddirmeyüb kadîmden olıgelmişe muhâlif taaddî ve tecâvüz iddürülmeyüb ...? emvâl-i hassadan ihtirâz eyleyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalalar tahrîren fi-selh Zi'l-ka'deti's-şerife li-sene selâse ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

83/2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrle Sultân Bâyezid Hân-ı Veli tâbe serâhınıñ evkâf-ı cibâyetlerinden Kuşkara nâm cibâyetin mukâtaaya virmek lâzım olub iş bu bâ's tezkire Osman Çelebi ve Ali Çelebi bir senesin dokuz yüz gurûş taleb olduğu ecilden iş bu sene erba ve semânın elf târîhinde vâki' Mart ibtidâsından bir sene temâmına değin mezbûr Osman Çelebi'ye ve Ali Çelebi'ye dokuz yüz gurûşa makâtaaya virüb zabt için yedîne tezkire virildi gerekdir ki târîh-i mezbûrdan bir sene emâmına değin vakf-ı şerîfe âid ve râci' ve a'sâr-ı şer'îyye rûsûm-ı örfîyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve tâpu-yu zemîn ve beytü'l-mâl-ı âimme ve hâssa mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve kul ve câriyemizde mezdekânesi âdet-i ağnâm ve resm-i arûseye ve resm-i gevân kadîmden vakf-ı şerîf için zabt olunan cüz' ve küllî her ne olur ise mezbûrlara iddürüb taraf-ı âherden kimesne müdâhil eylemeye fi't-târîhi'l-mezbûr sene erba ve semânın ve elf Bekdaş Ağa el-mütevellî hâlâ

83/3

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu sancâğında vâki' olan kâdılar zide fazlühüm tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sefer-i hümayûnum mühimmâtçün ziyâde katır tedârîki lâzım ve mühim olmağın her bir re's mükemmel rahtı ile ber vech-i nakdî otuz dörder gurûş olmak şartıyla irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde her kazâya ta'yîn olunduğu üzere livâ-i mezbûreden elli re's güçlü ve kuvvetlü yüke yarar katırlar muaccelen iştirâ ve tedârik bir gün mukaddem ordu-yu hümayûnuma irsâl eylemeñiz bâbında fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan (silik) üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrdan nakdî gurûş ile iştirâsı mehâmmim olan ol mîkdâr re's (silik) mükemmel rahtı ile güçlü ve kuvvetlü olmak üzere muaccelen iştirâ ve tedârik ve bir gün mukaddem ordu-yu hümayûnuma irsâl ve teslim iddürüb zinhâr ihmâl ve müsâhele eylemeyesiz ve lâzım kelân bahâsın hesâb-ı merkûm (silik) bi't-temâm ashâbına aldırub kimesneneniñ bir akçesini ketm iddirmeyesiz zikr olunan (silik) muâf ve gayr-i muâf dâhildir cümleye ale's-seviyye tevzi' iddürüb ...? ve bir kimesneye taallül (silik) şöyle bilesiz âlâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşer min-Zi'l-ka'deti's-şerîfe erba ve semânın ve elf

Be-makâm-ı Babadağı

83/4

(silik) mezkûrın der livâ-i Kastamonu râi? mühimmât ıstabl-ı âmireel vâki' (silik) hazîne-i âmire (silik)

Kazâ-i Mergüze esirân? râi 2

Kazâ-i Sorkun esirân? râi 1

Kazâ-i Gölesirân? râi 1

(silik)

Kazâ-i Araç esirân? râi 2

Kazâ-i Yörükân-i Araç esirân? râi 1

Kazâ-i Sırt esirân? râi 1

Kazâ-i Boyalı esirân? râi 1

Kazâ-i Eflâni esirân? râi 2

Kazâ-i Çiğlene esirân? râi 1

Kazâ-i Cide esirân? râi 1

Kazâ-i Hoşalay esirân? râi 2

Kazâ-i Küre-i ma'mûre esirân? râi 2

Kazâ-i Azdavay esirân? râi 1

Kazâ-i Güney esirân? râi 1

Kazâ-i Taşköprü esirân? râi 4

Kazâ-i Gerze esirân? râi 1

Kazâ-i Sahib esirân? râi 1

Kazâ-i Ayandon esirân? râi 1

Kazâ-i Durağan esirân? râi 1

Kazâ-i Ginoluesirân? râi 1

Kazâ-i Boyabad ma' Bûrtan esirân? râi 2

Kazâ-i Zâri esirân? râi 1

Kazâ-i Devrekâni esirân? râi 3

Kazâ-i Saray esirân? râî 1
 Kazâ-i Çiğlene esirân? râî 2
 Kazâ-i Küre-i cedîd esirân? râî 1
 ...?
 Tahrîren fî-17 Receb? sene 1084
 ...?

83/5

İş bu biñ seksen dört senesinde sefer-i hühâyûn mühimmâtçün mükemmel rahtıyla Kastamonu kazâsından ber mûcib sûret-i defter-i mevkûfât on bir re's katır iştirâ olunub ber vech-i taaccül ordu-yu hümâyûnumda ...? olan teslim olunca deyu fahrû'l-akrân Derzizâde Mehmed Ağa yediyle emr-i cihân-muta' vârid olmağın inşâallahu'r-rahmanü'l-te'âlâ ...? hesâb olunur kazâ-i mezbûruñ mevcûd dört yüz on sekiz hânesi olub her otuz sekiz hâneye bir re's katır düşüb ...? mâ'adâ her bir re's katır mükemmel bir rahtıyla ve sâir harcıyla seksen gurûş olmak üzre beher hâne ikişer gurûş ile bir rub' gurûş isâbet itmek vech-imuharrer üzre cem' olunmağaişbu defter uhde olunub mezbûr Mehmed Ağa yedine def' olundufi-22 min- Zi'l-hicce sene 83

Mahalle-i Şadi Bey hâne 3,5
 Mahalle-i Kanara hâne 1
 Mahalle-i Akmescid hâne 4,5
 Mahalle-i Halife hâne 12
 Mahalle-i Cemal Ağa hâne 2
 Mahalle-i Bedir Gazi hâne 3,5
 Mahalle-i Kubbeli hâne 3,5
 Mahalle-i Musa Fakı hâne 3
 Mahalle-i Muzafferredin hâne 3,5
 Mahalle-i Sofilar hâne 1
 Mahalle-i Ak Tekye hâne 4
 Mahalle-i İbn-i Neccâr ma' Türbe 2
 Mahalle-i Alacamescid hâne 3,5
 Mahalle-i Frenkşâh hâne 1
 Mahalle-i Hâcî Dursun hâne 3,5
 Mahalle-i Abdülcebbâr hâne 3,5
 Mahalle-i Alpaslan hâne 2
 Mahalle-i İsfendiyâr Bey hâne 4,5
 Mahalle-i İbn-i Sadi hâne 1
 Mahalle-i Kırkçeşme hâne 3,5
 Mahalle-i Deveciler hâne 4,5
 Mahalle-i Honsalar hâne 4
 Mahalle-i Kübcügez hâne 5
 Mahalle-i İbn-i Süle hâne 2
 Mahalle-i Saraçlar hâne 3
 Mahalle-i diğêr Saraçlar hâne 2
 Mahalle-i Ata Bey Gazi 4
 Mahalle-i Seydiler hâne 1,5
 Mahalle-i Hüseyin Çelebi hâne 1
 Mahalle-i Kebkebirler hâne ? 5
 Mahalle-i Cebrail Bey 8
 Mahalle-i Bey Çelebi hâne 4
 Mahalle-i Püre hâne 2,5
 Mahalle-i Çevkânî hâne 2
 Mahalle-i Hamza Ağa 0,5
 (silik)
 Mahalle-i Medrese-i Ata Bey hâne 1
 Mahalle-i Zimmiyân-ı Karasu hâne 1,5
 Mahalle-i İsmail Bey hâne 5
 Mahalle-i Hacı Hamza hâne 2
 Mahalle-i Tahir Fakı hâne 2
Nâhiye-i (silik)
 Karye-i Gödel hâne 2

- Karye-i Debbâğ İshak hâne 2
 Karye-i Bayındır hâne 4,5
 Karye-i Depe ma' Müslimân hâne 5
 Karye-i Hamid hâne 5
 Karye-i Sahib hâne 6
(Belgenin buradan sonraki devamı 82 numaralı varaktadır.)
 Karye-i Baylar hâne 2,5
 Karye-i Evrialan hâne 4
 Karye-i Karakuz hâne 3
 Karye-i Alpı hâne 2
 Karye-i Seremeddin hâne 7,5
 Karye-i Akça Kilise hâne 1
 Karye-i Türbe-i Âdil Bey hâne 5,5
 Karye-i Kara Evli hâne 6,5
 Karye-i Başmakcılar hâne 3
 Karye-i Sartı hâne 3
 Karye-i Ahlât ma' Müsliman hâne 4
 Karye-i Alpaslan hâne 3
 Karye-i Karaçomak hâne 5
 Karye-i Üyük-i Âlâ hâne 5,5
 Karye-i Üyük-i Esfel hâne 7,5
 Karye-i Çatakvirân hâne 7
 Karye-i Mutrub hâne 1
 Karye-i Bulacık hâne 1,5
 Karye-i Püre hâne 1
 Karye-i Saraycık hâne 8
 Karye-i Gömmece hâne 2
 Karye-i Bürmece hâne 5
 Karye-i Türkeli hâne 3,5
 Karye-i Kızılcavirân hâne 4
 Karye-i Zımmiyân-ı Karasu hâne 1
 Karye-i İsmailer hâne 3
 Karye-i Çorumlu hâne 5
 Karye-i Çetikvirân hâne 5
 Karye-i Ballık hâne 0,5
Nâniye-i Akkaya
 Karye-i Has hâne (silik)
 Karye-i Kuşkara hâne 3,5
 Karye-i Çavundur hâne 3
 Karye-i Halaçlar hâne 5
 Karye-i Boğaz hâne 2,5
 Karye-i Yörükvirân hâne 7
 Karye-i Bozoğlak hâne 7,5
 Karye-i Bük hâne 2
 Karye-i Alpagut hâne 3
 Karye-i Kızılca Kilisa hâne 1
 Karye-i Eğerciler hâne 3,5
 Karye-i Darı Bükü hâne 1,5
 Karye-i Elma Yakası hâne 5
 Karye-i Küblüözü hâne 6,5
 Karye-i Fadıra hâne 7
 Karye-i Çukurvirân hâne 5,5
 Karye-i Kızıoğlu hâne 4
 Karye-i Alınvirân hâne 2
 Karye-i Geyikli hâne 2,5
 Karye-i Gelinvirân hâne 2
 Karye-i Evciler hâne 2
 Karye-i Bürme hâne 9
 Karye-i Dana Söküsü hâne 2,5

Karye-i Eytâbî hâne 6
 Karye-i Ata Bey Kavağı hâne 2
 Karye-i Akçataş hâne 5
 Karye-i Karandu hâne 2,5
 Karye-i Alyakut hâne 2
 Karye-i Akdoğan hâne 5
 Karye-i Kabalar hâne 1
 Karye-i Sapaca hâne 2
 Karye-i Bürnük hâne 5
 Karye-i Havlu hâne 1,5
 Karye-i Eceoglu hâne 5
 Karye-i Başvirân hâne 1,5
 Karye-i Derbend Kavağı hâne 1

84/1

İzzet karin? (boşluk) Ömer Ağa (boşluk)huzûra ...? ithâfından sonra tarafımızdan Veyis Ağa zîde kadruhû vardıkda Acem bölükbaşını derun kal'aya koyub hıfz ve hırâset itmekde olası esbâb ve ...? üzre şer'îyle yazub siz husûs-ı mezbûra takayyüd ve ihtimâm üzre olası fi-evâsıtı L. sene 1084
 Mehmed Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

84/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Acem tüccârından ba'zısı ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl idüb bunlar kazâ-yı mezbûr kurrâlarında ...? ile gezüb kâr-ı kesb idüb bir kimesneye zarar ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine şuhûd ve udûl ile şer'ân bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken kazâ-ı mezbûr sâkinlerinden olub ashâb-ı i'râzdan ba'zıları hilâf-ı şer'-i şerîfe ...? bunların kâr-ı kesblerine mâni' olub ziyâde gadr ve taaddî eylediklerin bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîfe rencide olunmayub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn-ı taaddî olunmamak asl olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzre amel idüb dahi husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir def'-i şer'île görölüb fasl olunmuş değil ise temâm-ı hakk üzre tefahhus idüb göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüb dahi bunların üzerlerine şuhûd ve udûl ile şer'ân bir nesne sâbit ve zâhir olmuş olmaya hilâf-ı şer' ve kânûna ol vechle kâr-ı kesblerine mâni' olmayub men' ve def' eyleyesiz şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş iddirmeyesiz bu husûs içün tekrâr emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi-evâhir-i şehri Rebi'ü'l-âhir sene erba ve semânîn elf
 Be-yurd-ı sahrâ-yı Çömelek

84/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmi oldur ki
 Ebnâ-yı sipâhiyândan seksen beşinci bölükde yevmi yigirmi akçe ulûfeye mutasarrıf olan iş bu dârende-i fermân-ı hümayûn meserret makrûnu hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çekmece? oda-i küçük? zîde kadruhû mutasarrıf olduğu ulûfesiniñ sekiz akçesi hazîne-mândeve on iki akçesi ile Kastamonu tamgâsı mukâtaasımâlından olmak üzre tekâüd-i ihtiyâr itmeğin hakkında meziyyet idenpâdişâhânem zuhûra getürüb kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân (silik) olan Süleyman zîde mecdühüniñ tezkiresi mûcibince biñ (silik) Ramazân-ı şerîfiniñ yigirmi üçüncü gününden bu berât-ı hümayûn (silik) buyurdum ki mezbûr varub ber vech-i tekâüd Kastamonu tamgâsı (silik) olanlardan alub mutasarrıf ola şöyle bileler (silik) kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn şehri Ramazânü'l-mübârek sene erba ve semânîn elf
 Be-yurd-ı sahrâ-yı Babadağı

84/4

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmi oldur ki
 Mehmedoğlu râfi'-i tevkî'-i refî'-i âlişân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah zîde kadruhû sütte-i saâdetime gelüb Kastamonu'da vâkî' müteveffâ-yı İsfendiyâr Bey câmi' şerîfi evkâfınıñ vazife-i muayyene ile mütevellisi olan Mehmed ebnâ-yı sipâhiyândan olmağla edâ-i hizmet itmeyüb

vakfa küllî gadr ve taaddîsi olmağla def' olunub iş bu sene ahdî ve semânîn elf Recebû'l-müreccebiñ yığirmi yedinci gününden Kastamonu kazâsında nâibü's-şer' olan mevlâna Abdurrahman zîde ilmeniñ arzı mücibince kendüye tevcih olunub sûret-i rû'sun virilmek mücibince berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın tevcih idüb bu berât-ı saâdet ayâmin' ve behcet-i gâiyâtı virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub def' olunan mezbûr Mehmed yerine evkâf-ı mezbûre mütevellî olub ber mücib şart-ı vakf hizmet lâzımesin bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra vazîfe-i muayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda mezbûr Mehmed ve taraf-ı âherden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâhir-i şehr-i Recebû'l-mürecceb sene ahdî ve semânîn elf
Tabbeka asllahû'l-nemekahû'l-fakir ileyhe sübhâneh Mustafa bin Mehmed el kâdı bi-medîne-i Amasya el mahrûse gafri anhumâ
Be-makâm-ı Kostantiniyye

84/5

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmi oldur ki
Kastamonu'da vâki' müteveffâ-yı İsfendiyâr Bey câmi' şerîfi evkâfına mütevellî olan iş bu dârende-i fermân-ı hümayûn Abdullah bin Mehmed'in mücib-i azli yoğiken âherden Mehmed ve ba'zı kimesneler büyüce ve bilâ-sebebe hilâf-ı inhâ ve birer tarikle alub gadr itmekle def' olunub girü mezbûra kemâ-kân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim ricâ itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Abdullah kemâ-kân mütevellî olub hizmet lâzımesin ber mücib şart-ı vakfa mer'î ve müeddâ kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olub vakfın ruhû ve devâm-ı devletimçün duâya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahd mâni' dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr sene isneyn ve semânîn elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı Destut?

84/6

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmi oldur ki
Dergâh-ı muallâm cebecilerinden beşinci bölükde yevmi on akçe ulûfeye mutasarrıf olan iş bu dârende-i fermân-ı hümayûn kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Bayram Mehmed Bolu zîde kadruhû tekâüd-i ihtiyâr eylemekle mutasarrıf olduğı yevmi on akçe ulûfesiniñ iki akçesi hazîne-mânde olub bâkî yevmi sekiz akçe ulûfesin Kastamonu tamgâsı mukâtaasından olmak üzre berât-ı âlişânım virilmek fermânım olmağının hakkında meziyyet-i inâyet pâdişâhânem zuhûra getirüb kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân piyâde mukâbili ...? Süleyman zîde mecdühü tezkiresi mücibince bîn seksen dört Rebi'ü'l-âhiriniñ on dokuzuncu gününde bu berât-ı hümayûn saâdet makrûnu virdüm ve buyurdum ki mezbûr varub fimâ-ba'd yevmi sekiz akçe ulûfe ber vech-i tekâüd Kastamonu tamgâsı mukâtaası mâlından emîn olanlar (silik) mutasarrıf olub devâm-ı ömr-ü devletim ad'ıyyesine müdâvemet üzre (silik) şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' (silik) ü'l-âhir erba ve semânîn elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı ...?

85/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı mekân-ı sultânî ve tuğra-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki
Kastamonu sancâğında vâki' Küre-i ma'mûrede ma'den-i nühâs nezâreti bîn seksen dört Muharrem guresinden sene-i Zi'l-hiccesi temâmına gelinceye değin deruhde olunmak üzre sene-i sâbıkada ma'den-i mezbûr nâzırı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mansur?zîde mecdühü divân-ı hümayûnum gelüb arz-ı hâl idüb vech-i meşrûh üzre ma'den-i mezbûr sene-i sâbıkâ mücibince kendüye deruhde olunmak bâbında inâyet ricâ eylemeğın hazîne-i âmirem defterleri mücibince ma'den-i mezbûruñ gayrı ez mesârıf senede dört bîn beş yüz batmân nühâs iltizâmı olduğı der kenâr ve i'lâm olundukda minvâl-i meşrûh üzre mûmâ-ileyh zîde mecdühüye deruhde olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirüb târîh-i mezbûrdan zabtçün bu berât-ı hümayûn saâdet makrûnu virdüm ve buyurdum ki mûmâ-ileyh varub zıkr olunan ma'den-i mezbûru sene-i mezbûr Muharrem'i guresinden bu sene temâmına değin ber vech-i iltizâm zabt ve tasarrıf idüb ma'den-i mezbûra müdâhiliñiz ve in'âm-han ve duâ-gûyi ve (silik) hakk-ı keşân kâtibân ve ...?-ciyân ve mesârıf ve sâire siz kendü mâlından görüb ve harc-ı sarf idüb min-ba'de mîrîye mehsûb olunmayub taahhüd ve iltizâm eylediğı bir senede dört bîn beş yüz batmân sâni'-i nühâsı kânûn-ı kadîm üzre vakt ve zemânıyla seffinelere tahmîl idüb enderûn-ı hümayûnumda bağçe-i hassada olan (silik) âmireme ırsâl ve dâhl-i hazîne eylemekde bezl-i makrûn eyleye ve Küre-i ma'mûrede ve Azdavay kazâlarınıñ

reâyâsı kadîmden ma'den-i nühâs kârhanesine lâzım olan odun hizmetine muayyen olmağla mefrûzü'l-kalem maktû'ü'l-kadem serbest olub min-ba'de sancâk beğlerbeğiler ve subâşılar ve hurda mukâtaası emînleri taraflarından dahl ve taarruz olunmayub (silik) der-ceza ve dem ve diyet ve subâşılık ve âher-i vechle müdâhele ve muâraza eylemeyeler ve iddirmeyeler ve emîn ve nâzır olan mûmâ-ileyhiñ şükür ve şikâyet ve arz ve cevâbı mesmû' olub hüddâm ve kitâba dilediği kimesneleri istihdâm idüb şer' ve kânûna muvâfık meşrût ve kuyûd ile zabt ve tasarruf idüb sene-i âherinde bi't-temâm muhâsebesini görüb kat'î alâka eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn şehir-i Zi'l-hicce li-sene selâse ve semânîn ve elf
Be-mekâm-ı Edirne el-mahrûse

85/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Küre-i ma'mûre ve Azdavay kâdıları zîde fazlihâ tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Küre-i nühâs ma'denî mukâtaası emîni olan Mansur? zîde kadruhû ordu-yu hümayûnum arz-ı hâl idüb Kastamonu'da vâki' ma'den-i nühâsa bağlu Küre-i ma'mûre ve Azdavay kâdılıklarında ma'den reâyâsı kadîm-i ma'den hizmeti mukâbelesinde tekâlif-i şâkkadanbiri olub min-küllî'l-vücûh serbest min-ba'de mîr mîrân âdemleri (silik) ve subâşıları dahl ve taarruz eylemeyeler deyu taaddî vevâmîr-i şerife virilmişken hâlâ mîr mîrân âdemleri ve mütesellim (silik) ehl-i örf tâifesi ber-veche müdâhil-i deruhdeden hâlî değildir deyu bildirib men'i bâbında (silik) ricâ eylediği ecilden hazîne-i âmirende mahfûz olan defterde nazar olundukda Küre-i ma'mûre ve Azdavay (silik) ma'den bağlu reâyâ kadîm-i ma'den-i nühâs kârhanesine lâzım gelen odunu ve tahta ve kömür (silik) ve maktû'ü'l-kadem serbest olub min ba'de sancâk beği ve Beğlerbeği ve subâşıları (silik) dahl ve taarruz eylemeyüb arpa tekâlifi ve zahîre-i behâ ve dem ve diyet ve subâşılık ve âher-i tarikle (silik) ve iltizamında mestûr olmağın (silik) kânûn ve deftere muhâlif rencide olmaya deyu (silik) vardıkda bu bâbda sâdır olan amrım üzre amel idüb dahi Küre-i ma'mûre reâyâsı (silik) mukâbeledde min-küllî'l-vücûh serbest olub âheriñ müdâhil ve alâkası olmamağla (silik) ve subâşılara ve mütesellim ve sair ehl-i örf tâifesi hilâf-ı şer' (silik) ol vechle rencide ve remide iddirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmayub (silik) tahrîren fi'l-yevmi'l-aşer şehir-i Rebi'ü'l-evvel sene isneyn ve semânîn ve elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı Destut?

85/3

Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikin umdetü'l-fudâlâi'l- ...? Kastamonu müftüsü mevlâna (boşluk) zîde fazlûhu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazlûhu tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Hacı Hanifi ve Hacı Mustafa nâm kimesneler ordu-yu hümayûnuma arz-ı hâl idüb hâlâ Sinob kâdısı olan (boşluk) nâm kâdı reâyâ fukarâsına zulm ve taaddî ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve ...? hakk akçelerin alub ve Sinob müftüsü dahi ba'zı nâ-hem-vâr ve sun' ve hareket üzre olmağla kâdı-i mezbûruñ ve müftünüñ ve kâdı hakkında mahzarvirenleriñ keyfiyet-i ahvâlleri teftiş ve tefahhus olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden sen ki mûmâ-ileyhsiz bi'z-zât kalkub Sinob'a varub kâdınıñ ve müftünüñ ve mukaddema mahzar virenleriñ keyfiyet-i ahvâllerin teftiş eylemeñiz bâbında emrim olmuştur buyurdum ki dergâh-ı muallâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil Osman Çavuş zîde kadruhû vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrem üzre amel idüb dahi sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûru müvellâ ve bi'z-zât kalkub Sinob'a varub kâdı ve müftünüñ ve mukaddema mahzar virenleriñ keyfiyet-i ahvâlleri şer'ile teftiş ve tefahhus eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılarsız tahrîren fi-evâil-i şehir-i Ramazânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

85/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı hükmi oldur ki
Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânharemi hümayûnum hüddâmlarından Mehmed müezzingulâm ...? seferlizîde kadruhû rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl sunub emekdâr ve mahal-i müstehak olub Kastamonu vilâyeti olmağla senede yüz yigirmi biñ akçe mîrisi olan Kastamonu sancâğında tamgâ-yı hâdis-i kirbâs mukâtaası itmek mukâbelesinde kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın ulûfesi bedeli virilüb hiyâneti zuhûr eyledükde ve uhdesinden geldiği zâhir oldukda azl olunub ve beher sene mîrisin olıgeldüğü üzre virilüb kusûru olmadıkça azl olunmaya deyu hatt-ı hümayûn-ı saâdet makrûnum mucibince rû's-ı hümayûnum virilmeğın hazîne-i âmirende mahfûz olan mukâtaat defterlerine nazar olundukda livâ-i mezbûrda vâki' tamgâ-yı hâdis-i kirbâs ve zâviye-i Dede Sultân ve

Sarıkavak ve âdet-i ağnâm livâ-i mezbûr mukâtaaları birbirinden ayrılmayub biriniñ fazlası biriniñ kesrine mahsûb olmak üzere senede iltizâm-ı vezâyif ve irsâliye ile maan iki yük otuz beş biñ akçeye olub ve biñ seksen üç senesine berât-ı şerîfim virildüğü der kenâr olunub arz olundukda biñ seksen dört senesi ibtidâsından zabt olunmak üzere berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet pâdişâhâneme vücûda getürüb zıkr olunan tamgâ-yı hâdis-i kirbâs mukâtaası iş bu biñ seksen dört Şevvâl guresinden ve Zâviye-i Dede Sultân ve Sarıkavak ve âdet-i ağnâm livâ-i mezbûr mukâtaaları sene-i mezbûr Zi'l-hiccesiniñ üçüncü gününde vâki' Mart evvelinden iltizâm-ı sâbıkı üzere emîn nasb idüb hatt-ı hümayûn-ı saâdet makrûnum mücibince zabtçün bu berât-ı hümayûn-ı saâdet-i izzet makrûnu virdüm ve buyurdum ki mezbûr zîde kadruhû varub tevârih-i mezbûre dahi Mart'ı hulûl eyledükde mukâtaa-i merkûmeleri vech-i meşrûh üzere bundan akdem emîn olanlar ne minvâl üzere zabt-u rabt idegelmişler ise merkûm dahi ol minvâl üzere zabt ve tasarrıf ve beher sene cem' ve tahsîl iddirülüb kadîmden olıgelmişe muhâlif ve âherden bir (silik) dahl ve taarruz iddirülmeyüb müstakillen zabt itdirüle ve mezbûr mâdâm ki (silik) mukâtaa-i mezbûrların irsâliyesin teslim-i hazîne idüb senesi temâm oldukda muhâsebesi (silik) sene-i âtiye içün müceddeden berât-ı şerîfim idüb kusûru olmaya beher sene (silik) âherden hiç ahd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife (silik) tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşere Cemâziyye'l-âhir (silik)

86/1

(silik) ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nuñ sol kolunda vâki' olan kâdılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsıl ve'l-akrân (silik) vâki' mütesellimler ve yeñiçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve sâir iş erleri zîde kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) sefer-i hümayûn-ı nusret-i makrûnum mukarrer ve muhakkak olub bi'z-zât cenâb-ı hilâfet-i meâsim? serhad ...? kışlamak ile taht-ı kazâñızda (silik) ve ehl-i sefer-i nefer yeñiçeri ve kuloğulları ordu-yu hümayûnum serdârları ile gelmeleriçün ve serhad ...? serhadlarına (silik) korucu ve oturak olanlar dahi kânûn-ı kadîm üzere âsitâne-i saâdetim muhâfazasına gitmeleriçün mukaddema ağalarıtarafındanmektûblar ile...? emr-i şerîfim gönderilmiş iken evli olan evlerinde sâkin oldukları istimâ' olunmağın mes'ûl ve ...? olmuşlardır tavâif-i mezbûreye me'mûr oldukları mahallelere irsâl eylemek içün dergâh-ı muallâm yeñiçerilerim ocak ağalarından Veli zîde mecdühü ta'yîn olunmağın imdi taht- kazâñızda sâkin gerek yeñiçeri nâmında olub misâfir-i sefer-i hümayûnumda serdârlara me'mûr nefer yeñiçeri tâifesiyle kuloğulları ve gerektobcu ve cebeci tâifesi asla bir an adâm tevkif itdirmeyüb evlerinden ihrâc ve siz ki serdârlarsız sefere me'mûr olanlar umûmen yanınıza cem' ve bayraklarıyla açub bir gün mukaddem gelüb ordu-yu hümayûnum mülhak ve alâka olmağa ziyâde takayyüd ve ihtimâm eylesesiz şöyle ki tavâif-i mezbûreden bir ferd evlerinde olduğu istimâ' arzıdır ise sen ki mübâşir-i mümâ-ileyhsin ve serdârlarsız ber vechle gadr ve cevâbınız makbûl-ı hümayûnum olmayub sizîñ ve neferâtın dilekleri kat' olunduğundan gayri ester-i atûbet? ile mahkeme hakkınızdan gelinür ve siz ki kâdılar ve mütesellim ve ...?subâşılar ve a'yân ve vilâyetsiz bundan soñra ol makûle askeriden olub bir tarikle evlerinde kalanları ve âher-i diyâra gidüb birkaç zemân mürûrundan vilâyetlerine gelüb biz edâ-yı hizmet eyledik deyu evlerinde sâkin olmak murâd idenleri evlerinde komayub mâdâm ki sefer-i hümayûnum itmâm olduktan soñra ağaları tarafından korucu ve oturak olanların dahi İstanbul'da olan sekbânbaşısı tarafından ellerinde mühürlü mektûb olmadıkca evlerinde komayub ol makûle askerî olmamağla askerî kıyâfetinde gezdirmeyüb reâyâya ilhâk idüb reâyâ ...? eylesesiz ve bi'l-cümle bu zemân-ı sâire kıyâs itmayub her biriniñ ziyâde takayyüd-i ihtimâm idüb tavâif-i mezbûreyi vech-i meşrûh üzere me'mûr oldukları mahallerde irsâl ve îsâlde ...? itmesesiz amâ bu bahâne ile reâyâ fukarâsına zulm ve taaddiden ihtirâz olunmak üzere bi'l-fi'l ...? dergah-ı muallâm yeñiçerileri ağası olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Abdurrahman Pâşâ adânullah te'âlâ iclâlehu tarafından mühürlü mektûb virilmekle mücibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hük-m-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrem ve ağâ-yı müşârün-ileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mücibince amel idüb ...? rızâ ve cevâz gösterile şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılarsız tahrîren fi-evâhir-i şehri Şa'bânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

Vasale fi 21 min-Ramazan sene 84

86/2

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil-i ve'l-keâm asitâne-i saâdetimden arz-ı Birûse'ye varub gelince yol üzerinde vâki' olan kâdılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl ma'lûm ola ki (boşluk) olanlar irsâl olunmuşdur buyurdum ki (silik) taht-ı kazâsına dâhl olursa menzil bargiri bulunan yerlerde yalnız üç nefer adem yalnız üç re's (silik) ve bulunmayan yerlerde yük yolcu

yükünükırdımayub yerluden birar tüvânâ olan bargiri tedârik ve ihzâr (silik) muhâtara olan mahallerde yanına birar kulağuzlar koşub emîn ve sâlim bibiriñde irsâl ber vech-i taaccül mahâl (silik) avk ve te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ve taaddî ve gâdrden begâyet (silik) şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi-evâhir-i şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf

(silik) üçer bargirden on beş re's bargirdir

Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

Vasale fi-21 min-Ramazan ...?

86/3

(silik) ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Kastamonu kâdısı zîde fazli tevkî'-i refî'-i (silik) ola ki inşaallahu te'âlâ iş bu sene-i mübârekde derya yüzüne (silik) hümâyûnum kadırgaları için mu'tâd-ı kadim üzre kürekci ihrâcî lâzım ve (silik) beş yüz yigirmi beş buçuk avârız hânesiniñ biñ seksen beş senesine (silik) on hânesinden bir nefer kürekci ve nevrûzdan (silik) gün mukaddem (silik) âmireme teslim eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur (silik) vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadruhum (silik) dahi kazâ-i mezbûrda vâki' ol mikdâr avârızhâne (silik) olmak üzre her on hânesinden bir nefer kürekci ihrâc ve (silik) getirüb tersâne-i âmireme teslim eyleyüb itmâm-ı hizmet (silik) olan kürekçiler güçlü ve kuvvetlü tüvânâ adamlar olub (silik) olmayub ve bilâ-kefil adamlar yazmayasın ve kürecileriñ (silik) olunan üçer biñ akçeden yüz altmış akçesin kânûn üzre ihrâc ve harc-ı râh virüb mâ'adâ sen kiseleyüb ve mühürleyüb üslûb-ı (silik) üzre tersâne-i âmirem kadırğa re'isleri muvâcehesinde firâr idenleriñ ve fevt olanlarıñ yerlerine âher kürekci tutub kusûr koymayasın ve bu sene-i mübârekde donanmâ-yı hümâyûnum kadırgaları sâir senelerden mukaddem çıkmaları fermânım olmuştur aña göre mukayyede olub kürekçileri ta'yîn olunan zemâna değin teslim eylesin şöyle ki fermânım üzre kürekci vakt ve zemânlı gelmemek ile donanmâ-yı hümâyûnumuñ avk ve te'hîrine bâ's olmakdan ve kürekçileri temâmen götürmemekden ve reâyâyâ taaddî ve tecâvüzden begâyet ihtirâz eylesin ve tersâne harcı için her bir hânesinden on beşer akçe alub ziyâde bir akçe ve bir habbe almaya ve aldirmayasın ve kürekci ihrâcında ihmâl iden kazânıñ hâne hesâbı üzre muhâsebesin görmeden gidenleriñ mansıbları âhere tevcîh olunur bilmiş olasın ve kazâ-i mezbûruñ her bir hânesinden seksener akçe dahi bedel-i muâvenetleri cem' ve tahsîli ve tersâne-i âmirem emînine teslim idüb reâyâ zimmetlerinde bir akçe bâkî kodurmayasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi'l-yevmü'l-aşer şehr-i Recebü'l-mürecceb sene erba ve semânîn elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı İsakçı

86/4

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu Sancâğında vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Alaybeyi ve çeribâşları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) zîde kadruhû hâlâ ordu-yu hümâyûnum arz-ı hâl idüb Cezâyir aklâmına tâbi' sancâklarda vâki' zuamâ ve erbâb-ı timârıñ biñ seksen dört senesine mahsûb olmak üzre bedelleri kendüye deruhde olunub emr ve defteri virilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâ eylemeğın hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda Cezâyir kalemine tâbi' sancâklarda vâki' zuamâ ve erbâb-ı timârıñ her biñ akçe yazularından sekizer yüz akçe olmak üzre bedelleri ber vech-i maktû' yigirmi dört yük akçeye olduğı arz olundukda vech-i meşrûh üzre deruhde ve icmâl defteri mûcibince tahsîl itdirülmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi defterhâne-i âmiremden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh ve cedîd-i icmâl defteri mûcibince livâ-i mezbûrda vâki' Cezâyir aklamına tâbi' mensûh zuamâ ve erbâb-ı timârıñ târîh-i mezbûra mansûb olmak üzre her biñ akçe yazularından sekizer yüz akçe bedelleri mîrîçün mübâşir-i merkûma cem' ve tahsîl ve dâhl-i hazîne-i âmire itdirülüb hilâf ve emr-i defter kimesneye taallül ve nizâ' itdürmeysesiz ve mübâşiriñ cezire-i? maişetçün her biñ akçe yazularından yüzer akçe dahi aldırub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe almaya ve aldur-(silik) ammâ hîn-i tahsilde temâm-ı ihtimâm idüb cânib-i mîriye gadr ve zarar olmakdan (silik) talebiyle zulm ve taaddîden begâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd (silik) tahrîren fi'l-yevmü'l-aşer şehr-i Rebi'ü'l-âhir sene erba (silik)

(silik) muhâsebe

86/5

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Küre-i ma'mûre ve Azdavay kâdıları (silik) vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâlâ Küre-i ma'mûre emîni olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (silik) hâlâ ordu-yu hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Kastamonu sancâğında vâki' ma'den-i nühâs (silik) kâdıllıklarında sâkin ma'den reâyâsı kadîm-i ma'den hizmeti mukâbelesinde tekâlîf (silik) serbest olub min-ba'de mîr-i mîrân adamları ve mütesellimleri ve subâşıları oldahi (silik) virilmişken hâlâ mîr-i mîrân adamları ve mütesellimleri ve subâşıları ve sâir ehl-i örf (silik) değillerdir ma'den-i mezbûr reâyâsına hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir emr-i hümâyûn kime. (silik) bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ iderim deyu bildürdüğü ecilden hazîne-i âmireme (silik) olundukda Kastamonu sancâğında vâki' ma'den-i nühâsa bağı Küre-i ma'mûre ve (silik) kadîmi ma'den hizmeti mukâbelesinde tekâlîf-i şâkkadan biri olub min-küllî (silik) ve mütesellim ve subâşıları ve hurda mukâtaası emînleri ve sâir ehl-i örf tâife. (silik) tekâlîfi ve zahîre bahâ nâmında dahl ve taarruz olunmamak üzre ma'den emîni (silik) **(Belgenin buradan sonraki devamı 85 numaralı varaktadır.)** ber vech-i meşrûh üzremukaddemâ emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi mukaddema virilen emr-i şerîf mûcibince amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda be bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi Küre-i ma'mûre reâyâsı kadîmden ma'den-i nühâs hizmetlerinde oldukları mukâbelede min-küllî'l-vücûh serbest olub âherîñ medhali ve alâka olmamağla min-ba'de mezbûr mîr-i mîrân adamlarına ve mütesellim ve subâşılarına ve sâir ehl-i örf tâifesine hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûna ol vechle ma'den reâyâsını rencide ve remide itdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmak eylemeyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin şehr-i Cemâziye'l-evveli li-sene erba ve semânîn ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Korulca

87/1

İzzetlü ve faziletlü (boşluk) Efendi (boşluk) hazretleriniñ huzûr-ı mezkûrları savbınadürer-i da'vât-ı sâfiyyât ithâfından (silik) soñra ...? tarafımızdan mücedde nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mu'tâd-ı kadîm olmağla mâh-ı Ramazânü'l-mübârek guresinden Muharrem temâmına değin zabtolunması Hafız Mustafa (silik) sipâriş olunmuştur ...? ile müşerref olduklarında ...? tevzi' (silik) ve hilâf-ı şer' bir ferde taaddî iddirmeyesin

Fî gurre-i Ramanzân sene 1084

Muhibb-i muhlis Mehmed Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

87/2

(silik) ü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Asitâne-i saâdetimden Anadolu'nuñ sol kolda (silik) Bolu ve Tosya ve Ereğli'ye varınca yol üzerinde vâki' olan kâdırlar zide fazluhum mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zıkr olunan kazâlarda vâki' yeñiçeri serdârları zide kudrehüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ iş bu sene-i necmiyetü'l-methiyyede? vâki' olan sefer-i hümâyûnum için dirlik (silik) askerî tâifesin umûmen ihrâc ve isti'câl ile ordu-yu hümâyûnum mülâkî olmaları için rikâb-ı (silik) fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın imdi ol emr-i şerîfime binâen ol etrâflarda vâki' (silik) ...? ve misâfir yeñiçeri neferâtı ve korucu ve oturak ve tobcu ve cebeci ve acemioğlanı (silik) serdârları cem' idüb bayrakları ile önlerine düşüb Asitâne-i saâdetime getürmeleri (silik) yeñiçerileri çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) çavuş zide kadruhu ta'yîn (silik) serdârlarsız iş bu emr-i şerîfim varduğu gibi bir ân ve bir sâat te'hîr ve tevkif itmeyüb (silik) vâki' korucu ve oturak ve nefer yeñiçeri ve acemioğlanı ve tobcu ve cebeci ve kul. (silik) bayrakınız ile önlerine düşüb umûm üzre Asitâne-i saâdetlerime getüresiz ki (silik) olan neferât odalarına ve serhadlara me'mûr olanlar serhadlarına gönderilüb ve korucu Asitâne-i saâdetimde kalub ve kuloğulları ve acemioğlanı odalarında hizmet olalar şöyle ki (silik) değildir deyu gadr ve bahâne iderler ise der-akâb o emr-i şerîfim ile şedîd (silik) teftiş ve tefahhus olunur tavâif-i mezbûreden bir ferd bulunur ise asla emân (silik) siz ki serdârlarsız siziñ dahi ihmâl ve müsâheleñize hemâl olunub eşeddî (silik) ve bu bâbda bir vechle gadr ve cevâba kâdir olamazsınız bilmedik ve (silik) husûs-ı mezbûr ehem-i mühhimmât umûr-ı din ve devlet ve ırz (silik) itmeyüb her biriñiz taht-ı kazâñızda olan tavâif-i mezbûreyi (silik) ikdâm-ı tâm ve ihtimâm-ı mâ-lâ-keîâm eyleyüb emr-i şerîfimiñ mazmûnu (silik) i'lâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl-i müsâheleden hazer (silik)-başı olub yeñiçerilerim ağası Kâim-makâmı olan iftihâr (silik) mecdühü tarafından mühürlü mektûb virilmeğın mûcibince amel ve vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrem ve ağa-yı müşârün-ileyh tarafından mektûb mûcibince amel idüb min-ba'de hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i (silik) kılâsız tahrîren fî-evâhir-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf (silik)

87/3

...? mevâlii'l-mükremünü'l-hâkimünü'l- ...? Anadolu'nuñ sol kolunda Bolu ve Tosya (silik) vâki' hâkimü's-şer'-i şerîf Efendiler hazrâtı zîde fazlühüm tahıyyât-ı sâfiyât teslimât vâfiyât-ı ithâf olunur ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ol taraflarda vâki' serdârları zîde kadruhum inhâ olunan budur ki hâliyâ dirlik sâhibleri olub sefer-i hümayûna me'mûr olan askerî tâifesin ihrâcî ve sefer-i hümayûna göndermek bâbında tarâf-ı âliyeden Asitâne-i saâdette vezîr Ruşen zamîr devletlü ve saâdetlü Kâim-makâm Paşa hazretlerine hitâben emr-i şerîf-i âlişân sâdır olmağın binâen âlâ zâlik ol ol taraflarda kasabât ve kurrâda mukîm ve misâfiryeñiçeri neferâtı ve korucu ve oturak ve tobcu ve cebeci ve acemioğlanı ve kuloğulları serdârları cem' idüb bayrakları ile önlerine düşüb Asitâne-i saâdete getürmek içün iş bu mektûb tahrîr ve dergâh-ı âli yeñiçeri çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) çavuş zîde kadruhû ta'yîn ve ırsâl olunmuşdur vusûlünde siz ki serdârlarsız bir ân ve bir sâat tevkîf itmeyüb her biriñiziñ serdârlığında vâki' korucu ve oturak ve nefer yeñiçeri ve acemioğlanı ve tobcu ve cebeci ve kuloğulları cem' idüb bayrağınız ile önlerine düşüb umûm üzre Asitâne-i saâdetime eriştüresiz ki sefer-i hümayûna me'mûr olan neferât odalarına ve serhadlarına me'mûr olanlar serhadlarına gönderilüb ve korucu ve oturak ve Asitânede kalub ve kuloğulları ve acemioğlanı odalarına hizmetde olalar bu umûr-ı sâire kıyâs eylemeyesiz der akib şedîd ve ...? çavuşlar ta'yîn ve teftiş ve tefahhus olunur tâife-i mezbûreden bir ferd bulunur ise katl olunur ve siziñ dahi ihmâl ve müsâheleñiz sebebiyle eşedd-i âkıbet ile hakkınızdan gelünür bir vechle cevâba kâdir olamazsınız bilmedik dimeyesiz ki Efendiler hazretlerisiz bu husûs umûm-ı mühime-i din-i devlettir bunları sür'at ve isti'câl üzre yollamakda kemâl-i mertebe hemâl ve dikkat buyrulur ki (silik) soñra mes'ûl ve muâtebe olmayalar mücib-i emr-i şerîf ve mektûb ile amel olası bâkî hemîşe eyyâm-ı şerîat Muhammedî-dâim ve kâim-bâd tahrîren fi-işrîn min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam sene erba ve semânin elf (silik)

87/4

Faziletlü ve izzetlü Kastamonu'da hâkimü's-şer' olan Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine (silik) dürer-i du'vât-ı lâyika ve gadr-ı enbiya-i fâika ithâfından soñra ve Kastamonu sancâğında vâki' (silik) kâdî Efendiler huzûrlarına da'vât-ı ...? ithâfiyla inhâ olunur ki hâliyâ biñ (silik) senesi mâh-ı Muharremü'l-harâmın ibtidâsından biñ seksen beş senesine varınca berât-ı pâdişâhânem (silik) ve üzerime deruhde olan mevkûfât ve beytü'l-mâl ve mâl-i gâib ve sâire (silik) varsa tarafımızdan hâlâ-liyâ saâdetlü mütesellim Ağa hazretleri kitâbet hizmetinde (silik) Ahmed Efendi'yi vekîl-i nasb itmişizdir tarafımıza âid râci'-i cüz' (silik) itdürüb üzerlerinden hüsn-i nazariñizi ...? buyrıla tahrîr (silik) (silik)

87/5

İzzetlü ve faziletlü ve mükerremetlü Efendi hazretlerinin huzûr-ı mâ-(silik) savbına mezîd-i i'zâz ve ikrâm birle dürer-i du'avât-ı sâfiyât mecdühü (silik) mü'det ...?ithâfından soñra muhlisâne inhâ olunan budur ki taht-ı (silik) tecdiden subâşı ve muayyeni's-şer' nasb ve ta'yîn olunmak mu'tâd-ı kadîm (silik) Şevvâli'l-mükerremiñ gurrasinden üç temâmına değin işbu dârende-i Harun (silik) (boşluk) Ağa zîde kadruhû subâşı ta'yîn olunmuşdur vusûlünde me'mûldur ki (silik) zabt ve tasarrıf tarafımıza âid ve râci' olan cüz' ve küllî mahsûlâtı (silik) taraf-ı âherden bir ferdî müdâhil itdürmemek içün iş bu (silik)-izz fazilet-i eyyâmü's-şerîat-ı müstedâm ve müstehkim tahrîren fi-(silik) (silik)

88/1

(silik) hazretlerinin meclis-i şerîflerine da'vât-ı sâfiyye ...? vâfiye ithâfiyla (silik) subâşılığa biñ seksen dört Recebü'l-müreceb gurrasinden üç ay temâmına değin (silik) tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Ağa zîde kudruhuye tevcîh olunub ırsâl (silik) mûmâ-ileyh zîde kudruhuye sene-i sâbık ve olıgeldiğü üzre zabt-u rabt (silik) bâd-ı hevâ ve sâir tarafımıza âid ve râci' olan her ne ise ahz-u kabz itdirüb (silik) kânûn ve mugâyir olıgelmîşe muhâlif kimesneye nizâ' ve taaddî iddirülmeyüb ber mücib mektûb (silik) amel oluna tahrîren fi't-târîhi el-mezbûr El-muhıbb-i el-muhlis Süleyman Kâim-makâm Kastamonu hâlâ

88/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki
Nefs-i Kastamonu'da vâki' merhûm Hasan nâm kimesne binâ eylediği câmi'-i şerîfde merhûm Kemâl Efendi ruhûçün tilâvet olunan cüz'-i şerîfîn nukûduna mütevellî ve bir cüz'-i şerîf tilâvet iden el-Hacc Abdullah hüsn-i rızâsıyla fâriğ olub yeri hâlî ve hizmeti mahlûl kalmağın yerine işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i âlîşân-ı hâkânî el-Hacc Osman her vechle mahal ve müstehak olmağın yevmi bir akçe ile tevcih olunub berât-ı şerîfîm virilmek bâbında kâdî-ı nâib olan Seyyid Mehmed arz itmeğın vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan nukûda mütevellî ve cüz'hân olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra yevmi bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vakfîñ (silik) devâm-ı ömr-ü devletim içün duâya müdâvemet göstere (silik) alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâil-i şehr-i Rebi'ü'l-âhir li-sene erba ve semânîn ve elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı Edirne

88/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki
(silik) Bâyardır nâm karyede vâki' mescid-i şerîfde yevmi bir akçe vazîfe ile imâm olan iş bu dârende-i (silik) vazîfe-i edâ ve hizmet idüb ber vechle kusûru ve azli îcâb-ı hâlî yoğiken âherden (silik) ve ba'zı kimesneler hilâf-ı ...? ve birer tarikle alub mezbûr küllî gadr itmekle def' olunub (silik) mezbûr kemâ-kân ifâ ve mutasarrıf kılınub müceddeden berât-ı hümayûnum virilmek ricâsına yedinde olan berâtı (silik) mûcibince inâyet ricâ itmeğın azli îcâb ider hâlî yoğise sadaka idüb bu berât-ı hümayûn (silik) saâdet makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub yevmi bir akçe vazîfe ile kemâ-kân imâm hizmet lâzimesini mer'î ve müeddâ kıldıkdan soñra ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf olub vakfîñ ruhû ve devâm-ı ömr-ü devletimçün duâya müdâvemet göstere ol bâbda âherden bir ferd mâni' ve dâfi' (silik) şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi-evâl-i Cemâziye'l-âhir sene selâse ve semânîn elf
Be-yurd-ı sahrâ-yı Mohaç

88/4

(silik) ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîlâm mevlâna (boşluk) kâdısı zîde fazli ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (silik) mütesellimi (boşluk) zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn mevlâna Resul zîde ulemâ dergâh-ı (silik) hâl idüb kazâ-yı mezbûre tâbi' (boşluk) nâm karye toprağında tasarrıfında olan (silik) bu âna değin tekâlîf-i şâkka taleb olunmaz iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden (silik) nâm kimesneler biñ seksen (boşluk) senesinde ehl-i örf tâifesiyle maan (silik) mûmâ-ileyhiñ çiftliğın basub ve içinde sâkin olan ademi Mustafa nâm (silik) ve meccânen yem ve yemeklerin ve bir re's öküz gasb idüb ziyâde zulm (silik) bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları ...? itdirülüb (silik) olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğın buyurdum ki hükm-i şerîmle âdemi (silik) bir def'a şer'ile görölüb fasl olunmuş değil ise temâm (silik) göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda şer'-i (silik) hilâf-ı şer'-i şerîf aldıklarını şer'ile mezbûrlardan hükm-i (silik) mûmâ-ileyhiñ çiftliğinde tekâlîf-i şâkka talebiyle âdemlerin (silik) eyleyesin hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir emr-i hümayûn (silik) medhali olmayanları dahl itdirmeyüb esâmiyân yazub (silik) mezbûr içün tekrâr emrim varmalu eylemysiz şöyle bilesin (silik) fi-evâil-i şehr-i Zi'l-ka'detî's-şerîfe sene selâse ve semânîn ve elf
Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

88/5

Bâ's-i tahrîr-i hurûf oldur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz (silik) seksen dört senesinde vâki' Ramazân-ı şerîf guresinden bir sene kâmile (silik) kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadruhûye deruhde ve tefvîz olmağın (silik) üzre zabt ve tasarrıf ve tarafımıza âid olacak a'sâr-ı şer'iyye rüsûm-ı (silik) olıgeldiği minvâl üzre bi't-temâm ahz-u kabz idüb tarâf-ı âherden müdâhele (silik) ve teslîm olundu fi-evâsıt-ı şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene erba ve semânîn ve elf
Mustafa musâhib-i şehr-i yârî

88/6

Nâhiye-i Akkaya

Oldur ki Kastamonu kazâsında ve tevâbi'niñ rüsûmât-ı çift ve bennâk ve muharrerât beyân ider ki zikr olunur

Karye-i Kuyucak

Karye-i Geyikli

K ⁴⁷⁷ Ke ⁴⁷⁸ M ⁴⁷⁹	K Ke M
...? 8 5	3 4 3
Karye-i Elma Yakasu	Karye-i Eğerciler
K Ke M	K Ke M
3 2 3	3 8 4
Karye-i Asköyü?	Karye-i Akçataş
K Ke M	K Ke M
13 12 9	6 8 6
Karye-i Derbend Kavağı	Karye-i Atabey Kavağı
(silik)	K Ke M
	2 8 4
Karye-i Kızıoğlu	Karye-i Karandu
K Ke M	K Ke M
2 7 3	2 5 3
Karye-i Bükköy	Karye-i ...?
K Ke M	...?
3 10 5	1
...?	
Karye-i Havlu köy	(silik)
K Ke M	
2 4 2	
Karye-i Küblüözü	Karye-i Çukurvirân
K Ke M	K Ke M
7 15 8	9 20 12
Karye-i Eyceoğlu	Karye-i Çıbañ
K Ke M	K Ke M
3 8 ...?	8 15 9
Karye-i BürmeHas	Karye-i Başvirân
K Ke M	K Ke M Harabdar
6 12 7	3,5 - -
İsa/Eysi? Has	Karye-i Kızılkilise
K Ke M	K Ke M
6 15 8	4 8 5
Karye-i Akdoğan	Karye-i Sapaca
K Ke M	K Ke M
5 14 8	6 12 8
Karye-i Darbükü	Karye-i Alınvirân
K Ke M	K Ke M
5 12 7	1,5 2 2
Karye-i Yörükvirân	Karye-i Dana Seküsü
K Ke M	K Ke M
2,5 8 5	5 6 3
Karye-i Çavundur	
K Ke M	
3 15 7	
Nâniye-i (silik)	
Karye-i Saraycık	Karye-i Türkeli
K Ke M	K Ke M
9 10 6	7 12 8
Karye-i Kâmillü	Karye-i Bürmece
K K M	K Ke M
5,5 12 7	8 10 7
Karye-i Üyük	Karye-i Seremeddin
K Ke M	K Ke M
7,5 15 9	8 1,5 9

⁴⁷⁷ Kaf (ق).

⁴⁷⁸ Kef (ك).

⁴⁷⁹ Mim (م).

Karye-i Püre	Karye-i Türbe
K Ke M	K Ke M
2 3 2	5,5 12 7
Karye-i Çetivirân	Karye-i Karaçomak
K Ke M	K Ke M
Şa'bân Efendi evkâfindan?1	9 15 8
Karye-i Karaevli	(silik)
K Ke M	
7 14 8	
Karye-i Başmakcılar	Karye-i Gödel
K Ke M	K Ke M
6,5 8 5	3 13 8
Karye-i Bayındır	Karye-i Akçakilise
K Ke M	K Ke M
4 12 6	2,5 6 3
Karye-i Debbâğ İshak	(silik)
K Ke M	
3 10 6	
Karye-i Baylar	Karye-i Alpı
K Ke M	K Ke M
6,5 15 6	5 6 2
Karye-i Boyundurcak	Karye-i Sartı
K Ke M	K Ke M
3,5 2 1	(silik) 12 5
Karye-i ...?	Karye-i Bulacık
K Ke (silik)	K Ke M
3,5 6	3 6 3
Karye-i Ballık	Karye-i Evirialaını
K Harabdar	K Ke M
3	6 7 3
Karye-i Saraycık Has	Karye-i Mutrub
K K M	K Ke M
6 7 2	2 4 5
Der kazâ-i (silik)	
Karye-i Virâncık	Karye-i Sarı Ömer
K Ke M	K Ke M
2,5 4 2	1,5 1 1
Karye-i Şeker Köyü	Karye-i Göl-(silik)
K Ke M	K (silik)
2,5 5 3	0,5
Karye-i Aslanlar	Karye-i Karabulut
K K M	K Ke M
1 3 2	2 6 3
Karye-i Kuyucak	Karye-i Ahmed Bey
K Ke M	K Ke M
8 11 8	4 6 (silik)
Karye-i Başköy Has	Karye-i Kuru Saray
K Ke M	Kadîme?
4 6 2	2
Karye-i ...?	Karye-i Küçüksu
K Ke M	K Ke (silik)
3 3 2	3 5
(Belgenin buradan sonraki devamı 87. varaktadır.)	(Belgenin buradan sonraki devamı 87. varaktadır.)
(silik)	Karye-i ...?
K Ke M	K Ke M
3 12 7	3 3 2
Karye-i Merâî?	Karye-i Adacık
K Ke M	K Ke M
3,5 6 4	2 3 2

(silik)

Karye-i Gulam

...?

1

Karye-i Hocaköy

K Ke M

3,5 9 4

Der kazâ-i Mergüze

...?

K Ke M

6,5 8 5

Karye-i Budaklar

K Ke M

2,5 6 4

Karye-i Sarıboncuk?

K Ke M

7 4 3

Karye-i Karahuz?

K Ke M

2,5 3 2

Karye-i Tutaş

K Ke M

3 8 5

Karye-i Tutaşkavağı

K Ke M

5 4 2

Karye-i Bozcaözü?

K Ke M

3 4 2

Karye-i Teşli?

K K M

3 4 2

Karye-i Karacavirân

K Ke M

3,5 4 2

Karye-i Orakca?

K Ke M

5,5 10 4

Karye-i Yüzlüye?

K Ke M

1,5 3 2

Karye-i Kavalca

K Ke ...?

4 ...?4

Karye-i Derehacılar

K Ke M

2 3 2

Karye-i Halfeti/Halfet?

K Ke M

4 8 5

Karye-i ...? Kavağı

K Ke M

3 4 2

Karye-i Evlüce?

K Ke M

7,5 6 3

Karye-i Afşar

K Ke M

5 12 7

Karye-i Körbe?

K Ke M

3,5 7 3

Karye-i Kutlarham?

K Ke M

1 2 1

Karye-i ..?

K Ke M

5 12 5

Karye-i Akçakilise

K Ke M

3,5 8 4

Karye-i İnce ...?

K Ke M

4 8 3

Karye-i Erilchanlı?

...? K M

1,5

Karye-i ...?

Hak? Ke M

16 8 5

89/1

(silik) ikinci günü virilen narh beyân ıder

(silik)

Bakkal

(silik)

Üzüm bal kıymet 24

Pirinç siyâz kıymet 16

Pirinç Boyabâd kıymet 14

Nohud kıymet 8

(silik)

Üzüm kıymet 16

Erik kurusu kıymet 16

Kışniş kıymet 40

Neşâ kıymet 20

(silik)
 ...? kıymet 16
 Badem kıymet 60
 Kozlu helvâ kıymet 36
 ...? (silik)
 Şem'î revgan kıymet 40
 (silik)
 Kuyruk yağı kıymet 48
 Zeyt yağı kıymet 60
 Tartı ...?
 Atmekciyân ma' börekciyân
 (silik)
 Ev somunu dirhem 90
 Yağsız çörek dirhem 50
 Yağlı tahin dirhem 40
 Beksımad dirhem 60
 (silik)
 Kasab
 (silik)
 Na'l-bendler
 (silik)
 Katır na'lı kesme 40
 Merkeb na'lı kesme 20
 (silik)
 Demirciyân ât
 (silik)
 Na'l batmân semen 11
 ...? sekiz dânesi bir akçeye
 Camus na'l kesme 46
 Karasığır na'l kesme 24

89/2

(silik) merhûm (silik) evkâfından bi'l-fi'l mütevellisi tarafından vekîl olan (silik) sûkunda vesâir (silik) olan vakf dükkânlarıdır taraf-ı şer'iden üzerine varulub nazar ve (silik)
 -Çizmeciler sûkunda çizmecî dükkânı deruhdeSelâmizâde tane 3, yalnız bir bâb kahvehâne ve üç tane kârhanedir kahvehâne tane 1 cümleliñ beher sene icâresi meblağ 40
 -Yine sûk-ı mezbûrede çizmecî dükkânı Kömezcâde tane 4, yalnız dört tanedir cümleliñ? beher sene icâresi meblağ 160
 -(silik)
 -Yine sûk-ı mezbûrede çizmecî dükkânı Börekciâde tane 3, yalnız üç tanedir cümleliñ? beher sene icâresi meblağ 30
 -Yine sûk-ı mezbûrede çizmecî dükkânı deruhde Halil Efendi tane 1, ...? yalnız bir tanedir cümleliñ? beher sene icâresi meblağ 24
 -Arpacılar sûkunda (silik) tane 4, yalnız dört (silik) cümleliñ? beher sene icâresi meblağ 264
 -Arpacılar sûkunda arpacı dükkânı deruhde Boyacıoğlu Veli tane1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
 -Yine sûk-ı mezbûrede arpacı dükkânı deruhde el-Hacc Himmet tane1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
 -Yine sûk-ı mezbûrede arpacı dükkânı deruhde (silik) tane1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
 -Yine sûk-ı mezbûrede arpacı dükkânı deruhde Şükrullah Çavuş tane 2, yalnız iki tanedir beher sene cümleliñ? icâresi meblağ 72
 -Yine sûk-ı mezbûrede harâb dükkân yeri ...?zâde yedinde olub nısf-ı âheri merhûm İsmail Efendi (silik) mahlûliyyetdir
 -Bakkallar sûkunda vâki' bakkal dükkânı deruhde Semerci el-Hacc Muslu tane1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 48
 -Yine sûk-ı mezbûrede bakkal dükkânı deruhde Derviş Ahmed ve Hasan tane1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 48

- Yine sûk-ı mezbûrede bakkal dükkânı deruhde el-Hacc Mustafa ve Ebu Bekir Efendizâde tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Yine sûk-ı mezbûrede bakkal dükkânı deruhde Kasab el-Hacc Hasan tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 48
- Def'a bakkal dükkânı deruhde Somuncuzâde Ahmed tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi 48
- Def'a bakkal dükkânı deruhde Mehmed Ağazâde İbrahim Ağa tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 48
- Def'a bakkal dükkânı deruhde ...? Abdülbaki tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi melağ 72
- Def'a bakkal dükkânı (silik) tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 72
- Def'a bakkal dükkânı deruhde Ebu Bekir Efendizâde tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Def'a bakkal dükkânı deruhde Kesikzâde Hacı Mehmed tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Bakal dükkânı def'a deruhde Tokatlı tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Def'a bakkal dükkânı deryed Cizmeci Şaban (silik) ve Usta İbrahim (silik)
- Def'a bakkal dükkânı deryed Karamehmedoğlu Şaban tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Boyacıdükkânı deruhde? tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi 72
- Helvâcı dükkânı Helvâcızade yedinden tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresidir meblağ 48
- Def'a helvâcı dükkânı (silik) tane 1, yalnız bir tane-(silik) beher sene icâresi meblağ 48
- Atmekci fırını deruhde Yanıkzâde tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ
- ...?
- Def'a el-Hacc Salih dükkânı tane 2, yalnız iki tanedir beher sene icâresi meblağ 24
- Semerci dükkânı (silik) tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ (silik)
- Unkapanı tane 1, kapan-ı mezbûre kurbunda tımârlık bir mikdâr arsa-i hâliye sâhibi nâ-ma'lûm
- Cizmeciler sükunda (silik) tane 1, yalnız bir tanedir beher sene icâresi meblağ (silik)
- Zıkr olunan cizmeci dükkânı kurbunda vâki' bozahâneyekadîmü'l-eyyâmdan dükkân-ı mezbûr binâ olundu (silik) merkûm Sürâhizâde mukarrer-i mutasarrıf olmuşdur zıkr olunan bozahâne yeri (silik) mahkeme'dir ki zıkr olunur
- Karye-i Çatakvirân
- Karye-i Eğerciler
- Karye-i Karaevli
- Karye-i Yörükvirân
- (silik)
- Karye-i Sartı
- Karye-i Seremeddin
- Karye-i Hamid
- Karye-i Debbâğ İshak
- (silik)

90/1

- Atmekciyân
- (silik)
- Çörek yağlı dirhem 60
- (silik) somun dirhem 1120-(silik)
- Yağsız çörek dirhem 70
- Kasab
- Ganem kıymet 18
- Lahm-ı ...? kıymet
- İç yağ kıymet 2?
- Fî-evâhir-i Ramazân sene 85
- Bakal
- Üzüm kıymet (silik)
- Üzüm bal kıymet 18
- Fî-7 Zi'l-hicce
- Pirinç Boyabad kıymet 18
- Sadeyağ kıymet 48
- (silik) 44

Silik)
 Nohud kıymet 8
 Leblebi kıymet 12
 Fındık kıymet 14
 Biryân kıymet 36
 Kozlu helvâ kıymet 36
 (silik) kıymet 20
 Mum (silik)
 Sabun arak? kıymet 4?
 Kara sabun kıymet 12
 Penbe kıymet 64
 Bâdâm kıymet 14
 (silik)
 Revgan (silik)
 Şem‘î-i asel vukıyye 200
 (silik)
 Nişâ kıymet 14
 Şerbet dirhem 70
 (silik)
 Süleyman, Ebu Müslim Çelebioğlu el-Hacc (silik), Hüseyin el-Hacc Mehmed
 (silik)
 (silik) Ahmed, Kadıoğlu Mehmed, Halil Sofu, Veli Mehmed, Yusuf (silik)
 (silik) Rebi‘ü’l-evvel’in yigirmi dördüncü gününden kasab ile atmekciye virilen narhdır
 (silik)
 ...? dirhem 110 semen 1
 ...? çörek dirhem 70 semen 1
 ...? halka dirhem 70 semen 1
 ...? halka dirhem 50 semen 1
 Lokum dirhem 50 semen 1
 Kâhi (silik)

[illegible][illegible]

خرم و عمارت و قلع و قبر
 صافینا خانها و اولو و نو و حاکمانه حراجه آرم و صوبه
 قضی و تعین اولی و معاد قریه و اعلی لب و ماه و الح و غیره
 او و آی تمامه و کبر و اعلا و فراده و عا و ص و ح
 او و کبر و ص و ح و کبر و اعلا و فراده و عا و ص و ح
 او و کبر و ص و ح و کبر و اعلا و فراده و عا و ص و ح
 او و کبر و ص و ح و کبر و اعلا و فراده و عا و ص و ح

[illegible]

١٥٤٥
 ظهر في خلافة عازر بن محمد بن محمد بن علي الوظيف الموصوف الملقب بالعلامة
 موت اولي بخلول الوظيف بن عبد الله بن الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف
 وفيدا الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف
 هاجد بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف
 مرغ وموثر قلدره صكر بن علي الوظيف الموصوف الملقب بالعلامة
 ورواد عرو دولت احمد دحابل الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف بن محمد بن علي الوظيف
 قلنا بحرا في اوله الجهر وضاع المبارك لستحس ونأمن والاف
 عفا
 ابره

55

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : VELİ İLKER DAĞSEVER

Doğum Yeri ve Yılı : Düziçi/1985

Medeni Hali : Bekar

Yabancı Dili : İngilizce

E-Posta : ilkerdagsever@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Atatürk Lisesi/2003

Lisans : Kastamonu Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Tarih

Bölümü/2010.

